

Programmabegroting 2027-2030

gemeente
Haarlemmermeer

Colofon

Tekst, vormgeving en drukwerk
Gemeente Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Telefoon 0900 1852
E-mail: info@haarlemmermeer.nl
Internet: www.haarlemmermeer.nl

Deze rapportage is online te raadplegen via
planningencontrol.haarlemmermeer.nl

Fotografie
Henk Roolvink
Kees van der Veer
Kelly Knufman
Eric Labordus
Jur Engelchor fotografie
NMCX
WV Productions
Gemeente Haarlemmermeer

September 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 3

Infographic ... 4

Algemeen ... 8

Leeswijzer ... 9
Bestuurlijke hoofdlijnen ... 12
Financiële hoofdlijnen ... 17
Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W ... 33

Programma's ... 36

Bestuur, samenleving en publiekscontact ... 37
Veiligheid ... 51
Welzijn, zorg en onderwijs ... 66
Werk en inkomen ... 93
Meedoen en ontmoeten ... 105
Mobiliteit ... 128
Wonen en ruimtelijke ordening ... 140
Economische zaken ... 167
Kwaliteit fysieke leefomgeving ... 185
Overzicht algemene dekkingsmiddelen ... 211
Overzicht overhead ... 225

Paragrafen ... 239

Inleiding ... 240
Lokale heffingen ... 241
Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 249
Onderhoud kapitaalgoederen ... 270
Vastgoed ... 281
Subsidies ... 289
Financiering ... 301

Bedrijfsvoering....305
Verbonden partijen....310
Grondbeleid....323
Openbaarheid Wet open overheid (Woo)....332

Financiële begroting....333

Grondslagen begroting....334
Overzicht van baten en lasten....339
Geprognosticeerde balans....341
Toelichting bij baten en lasten....342
Reserves en voorzieningen....349
Investeringen....352

Overig....369

EMU saldo....370
Recapitulatie op taakveld....371
Financieel verloop reserves....379
Financieel verloop voorzieningen....380

Verklarende woordenlijst....381

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij presenteren wij u de Programmabegroting 2027-2030. Als nieuw college bouwen we voort op wat goed gaat in Haarlemmermeer en bereiden we ons voor op de toekomst. Met deze Programmabegroting 2027-2030 bevinden we ons in een overgangsfase. De financiële gevolgen van het coalitieakkoord zijn in deze begroting verwerkt en geeft richting voor de komende jaren.

In deze Programmabegroting 2027-2030 is de programmaindeling gewijzigd. De programma's en hoofdstukken in het coalitieakkoord sluiten aan op de programma's in de begroting. Daarmee is beter te volgen hoe de bestuurlijke ambities worden vertaald naar de programma's.

In het nieuwe hoofdstuk Bestuurlijke hoofdlijnen lichten wij onze visie toe en in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen wordt de financiële vertaling nader toegelicht.

Samen blijven wij ons inzetten voor een gemeente waarin onze inwoners veilig en prettig kunnen wonen, waarin onze economie bloeit, waarin wij omkijken naar mensen die onze steun nodig hebben en waarin we voorbereid zijn op de uitdagingen van morgen.

Wij danken de raad voor het vertrouwen en wij kijken uit naar verdere gezamenlijke stappen om Haarlemmermeer duurzaam en financieel gezond te houden.

Beryl van Straten
wethouder Financiën

Infographic

Inkomsten: waar komt het geld vandaan?

€ 763,6 miljoen

Eigen inkomsten gemeente

Lokale heffingen (2)	**€ 213,1 miljoen**
OZB	**€ 113,7 miljoen**
Afvalstoffenheffing	**€ 32,7 miljoen**
Toeristenbelasting	**€ 19,6 miljoen**
Leges omgevingsvergunningen	**€ 16,5 miljoen**
Rioolheffing	**€ 17,5 miljoen**
Leges en retributies	**€ 8,7 miljoen**
Precariobelasting	**€ 0,1 miljoen**
Parkeergelden	**€ 3,2 miljoen**
Reclamebelasting	**€ 1,0 miljoen**
Andere inkomstenbronnen	**€ 226,9 miljoen**
Grondopbrengsten en winstnemingen (3)	**€ 6,0 miljoen**
Reserves (4)	**€ 15,5 miljoen**
Werk en inkomen (5)	**€ 44,7 miljoen**
Overige (6)	**€ 160,7 miljoen**

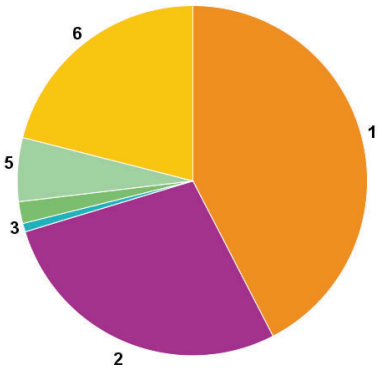
Inkomsten van het Rijk

Uitkeringen gemeentefonds (1)

€ 323,6 miljoen

Hoeveel betaal ik gemiddeld in 2027 aan:

OZB	€ 412
Afvalstoffenheffing	€ 591
Rioolheffing	€ 223
Totale belastingdruk	**€ 1.226**
Gemiddelde belastingdruk in 2025	€ 1.121
Landelijk gemiddelde belastingdruk in 2025	€ 1.096

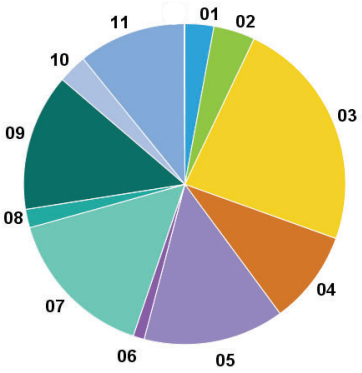

gemeente Haarlemmermeer

Uitgaven: waar gaat het geld naar toe?

€ 761,8 miljoen

Bestuur, samenleving en publiekscontact (01)	**€ 22,4 miljoen**
Veiligheid (02)	**€ 31,6 miljoen**
Welzijn, zorg en onderwijs (03)	**€ 178,7 miljoen**
Werk en inkomen (04)	**€ 71,5 miljoen**
Meedoen en ontmoeten (05)	**€ 107,6 miljoen**
Mobiliteit (06)	**€ 8,7 miljoen**
Wonen en Ruimtelijke ordening (07)	**€ 117,4 miljoen**
Economische zaken (08)	**€ 14,4 miljoen**
Kwaliteit fysieke leefomgeving (09)	**€ 104,8 miljoen**
Algemene dekkingsmiddelen (10)	**€ 22,3 miljoen**
Overhead (11)	**€ 82,3 miljoen**

Algemeen

Leeswijzer

Wat is een programmabegroting?

Een programmabegroting heeft verschillende doelen. Het is een instrument voor de gemeenteraad om kaders, zowel inhoudelijk als financieel, te stellen. In de begroting leggen wij vast: doelen en maatschappelijke effecten, de producten en diensten die we als gemeente leveren (output) en de middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Daarnaast is de programmabegroting voor het college van burgemeester en wethouders een middel om collegeprioriteiten te benoemen. Vervolgens legt het college bij de jaarstukken op basis van de programmabegroting verantwoording af over het behaalde resultaat. In het kader van het programma 'Versterken informatiewaarde' hebben raadswerkgroepen de programma's een aantal programma's geanalyseerd. De adviezen van deze werkgroepen en de aanbevelingen van rapporteurs Duisenberg, zijn in alle programma's verwerkt. Dit heeft geresulteerd in een herindeling van de opbouw van de programma's, die hieronder wordt toegelicht.
Op basis van het coalitieakkoord 'Samen maken we Haarlemmermeer' zijn enkele programma's vervallen en nieuwe programma's opgenomen of zijn er nieuwe beleidsdoelen opgenomen.

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

Algemeen
In dit onderdeel presenteren we het financiële meerjarenbeeld en de financiële weerbaarheid van onze gemeente. We lichten de ontwikkeling van het meerjarenbeeld toe ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026. U vindt hier ook de samenstelling van de raad en het college.

Programma's
Elk programma beschrijven wij in eenzelfde stramien. Het begint met het maatschappelijke doel en een korte toelichting daarop. Wij beschrijven het gewenste maatschappelijk effect en waar het programma als geheel zich op richt. Hierna volgt de naam van de verantwoordelijk portefeuillehouder, de bijbehorende baten en lasten en het aandeel hiervan in de totale begroting. Daarna volgen de beleidsdoelen en gaan wij in op wat wij als gemeente willen bereiken en wat wij daarvoor gaan doen en de vraag wat mag het kosten. De beschrijving per beleidsdoel heeft de volgende kopjes:

Vaste activiteiten
Wij lichten kort en bondig de vaste activiteiten toe die behoren tot onze taken en vermelden het taakveld waar de lasten die hierbij horen worden geregistreerd.

Activiteiten in 2027
Onder dit kopje lichten wij activiteiten toe anders dan vaste activiteiten. Dit kan gaan over zogenaamde flexibele activiteiten, speerpunten of eenmalige activiteiten. Deze activiteiten zijn concreet en hierbij beschrijven we ook het te bereiken resultaat en de benodigde financiële middelen en het taakveld waarop deze lasten worden geregistreerd.

BBV indicatoren
Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) lichten wij in de programma's in de begroting (artikel 8 BBV) de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toe aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarstukken. De raad kan zich op deze manier op belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld. Voor de indicatoren wordt aangesloten bij reeds bestaande bronnen, zoals het CBS en DUO. De actuele lijst bestaat uit 34 verplichte indicatoren. Op basis van de informatie op de website Waarstaatjegemeente.nl worden de cijfers van Haarlemmermeer vergeleken met alle gemeenten van Nederland en met de groep Centrale woongemeenten met een landelijk karakter. Dit is de groep van gemeenten waarbij Haarlemmermeer is ingedeeld. Indien er nog geen data bekend zijn, is dit met 'n/b' (niet bekend) aangegeven. Op 3 augustus 2026 zijn de gegevens geactualiseerd. Bij de verplichte BBV-indicatoren staat in principe geen toelichting.

Indicatoren Haarlemmermeer
De raad heeft besloten een aantal niet-verplichte lokale indicatoren te hanteren. Bij deze indicatoren (als figuren opgenomen) staat, waar zinvol, een toelichting en soms een verwachting. Indien het beleidsdoel geen indicatoren heeft staat dit vermeld. Aanvullend biedt de website onderzoek.haarlemmermeergemeente.nl kennis en onderzoeksresultaten over de Haarlemmermeerse samenleving

Wat mag het kosten?
De baten en de lasten van de beleidsdoelen staan hier meerjarig in een tabel.

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld
De baten en lasten worden gepresenteerd naar taakveld en komen overeen met de getallen in de tabel ervoor. De taakvelden zijn verplicht voorgeschreven. Een toelichting op de taakvelden staat in het Iv3 informatievoorschrift voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen 2026.

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar
- Verschillen tussen de begrotingsjaren groter of gelijk aan € 200.000 lichten we toe conform de financiële verordening. Verschillen die voortvloeien uit het (in de financiële begroting opgenomen) investeringsplan in de vorm van kapitaallasten worden alleen globaal toegelicht wanneer deze groter zijn dan € 250.000.
- Conform de notitie overhead van de commissie BBV rekenen we de personeelslasten van het primaire proces aan de programma's toe. Het zijn lasten van werkzaamheden die direct aan de in de programma's opgenomen beleidsdoelen kunnen worden toegerekend. De lasten van het ondersteunende proces worden verantwoord onder het Overzicht overhead' Een gewijzigde inzet van personeel kan leiden tot verschuivingen tussen programma's waardoor budgettair neutrale voor- en nadelen kunnen ontstaan. Een totaaloverzicht van de formatie en salarissen per cluster staat in de financiële begroting,

Beïnvloedbaarheid lasten
In een grafiek geven we een indicatie van de mate van beïnvloedbaarheid van lasten. We maken onderscheid in vier categorieën:
- niet-beïnvloedbaar:
  - Wettelijke taken waarbij minimale uitvoering vereist is
  - Lasten gedekt door specifieke - en doeluitkeringen
  - Kapitaallasten voor lopende investeringen en investeringen die al zijn gedaan
  - Mutaties in voorzieningen (met uitzondering van onderhoudsvoorzieningen, die als beïnvloedbaar op middellange termijn worden gezien)
  - Reservemutaties
- beïnvloedbaar op middellange termijn (twee tot vier jaar)
  - Verstrekte subsidies
  - Wettelijke taken met enige ruimte voor sturing (zoals bijvoorbeeld onderhoudskosten openbare ruimte, wegenbeheer)
  - Afspraken met derden (contractuele verplichtingen, cofinanciering en samenwerkingsverbanden)
  - Mutaties in onderhoudsvoorzieningen
- beïnvloedbaar
  - Budgetten waar geen contract voor afgesloten is
  - Incidentele budgetten
- personeelslasten (beperkt beïnvloedbaar)
  - Bij het beëindigen van een activiteit kan het betrokken personeel niet volledig flexibel worden ingezet voor een andere activiteit. Personeelslasten zijn daarmee beperkt beïnvloedbaar.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?
De financiële middelen worden samengevat met een totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma uitgesplitst naar beleidsdoel. Daaronder staat een grafiek waarin we de baten en lasten over de jaren heen uitdrukken in een staafdiagram.

Verbonden partijen en relevant beleid
We sluiten het programma af met een overzicht en korte toelichting op de betrokken verbonden partijen en een opsomming van het relevante beleid met verwijzingen naar vastgestelde beleidsdocumenten.

Paragrafen
Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd over beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Het beoogt informatie per onderwerp gebundeld weer te geven en zo de raad inzicht te geven.

Financiële begroting
In de financiële begroting zijn de algemene uitgangspunten en grondslagen opgenomen die gehanteerd zijn bij het opstellen van de programmabegroting. Verder worden verschillende financiële totaaloverzichten gepresenteerd. Hier vindt u onder andere een overzicht van de maatregelen sluitende begroting, de geprognosticeerde balans, beschrijvingen van de reserves en de voorzieningen, salarissen en het investeringsplan.

Overig
Onder het hoofdstuk Overig zijn diverse specificaties opgenomen zoals de recapitulatie van de taakvelden.

Afrondingsverschillen
In tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen in optellingen. Dit komt doordat de tabellen automatisch samengesteld worden, waarbij bedragen gedeeld worden door 1.000.

Bestuurlijke hoofdlijnen

Samen werken aan Haarlemmermeer

Onze geschiedenis kenmerkt zich door het bijna onmogelijke mogelijk maken. Haarlemmermeer is een gemeente van pioniers, doeners, dorpen, ondernemers, gezinnen, sterke wijken en gemeenschappen die vooruit willen. Geschiedenis, landschap en vernieuwing versterken elkaar. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, verenigingen, vrijwilligers en professionals dragen samen bij aan de kracht van onze gemeente. Als nieuw college bouwen we voort op wat goed gaat in Haarlemmermeer en bereiden we ons voor op de toekomst. Met deze Programmabegroting 2027-2030 bevinden we ons in een overgangsfase. De financiële gevolgen van het coalitieakkoord zijn in deze begroting verwerkt. We zetten in op efficiënter werken in de organisatie. In 2027 werken wij verder uit hoe de voordelen daarvan worden gerealiseerd. De financiële vertaling wordt toegelicht in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen. In deze Programmabegroting 2027-2030 is de programma-indeling gewijzigd. De programma's en hoofdstukken in het coalitieakkoord sluiten aan op de programma's in de begroting. Daarmee is beter te volgen hoe de bestuurlijke ambities worden vertaald naar de programma's.

Veiligheid

Veiligheid krijgt extra aandacht. De groei van Haarlemmermeer brengt kansen met zich mee, maar ook complexere veiligheidsvraagstukken en meer grootstedelijke problematiek. We zien onder meer een toename van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit en een afname van het veiligheidsgevoel. Daarom investeren we in 2027 extra in veiligheid. Team Handhaving & Toezicht wordt de komende vier jaar uitgebreid van 30 naar 42 handhavers en ook Team Openbare Orde en Veiligheid wordt uitgebreid. We versterken de samenwerking tussen boa's, buurtteams en jongerenwerkers en zetten wijkboa's in voor betere contacten, meer binding en herkenbaarheid voor inwoners en ondernemers. Preventie, een wijkgerichte aanpak en handhaving gaan daarbij hand in hand.

Bij de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit zetten we sterker in op vroegsignalering en het voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit. We willen jongeren weerbaarder maken tegen criminele verleidingen, zowel in de fysieke als in de online leefwereld. Ook versterken we de verbinding tussen jongerenwerk, boa's en de wijk. Tegelijkertijd hebben we aandacht voor mensen met onbegrepen gedrag. De veiligheids- en overlastproblematiek rond deze groep neemt toe. We willen de veiligheid voor en rond deze personen verbeteren en overlast verminderen. Dat vraagt om goede samenwerking en duidelijke regie bij complexe situaties. Zo werken we aan leefbare wijken waarin zorg en veiligheid met elkaar worden verbonden.

Ondermijnende criminaliteit en georganiseerde misdaad vragen om een stevige en gecoördineerde aanpak. Criminele netwerken maken gebruik van legale structuren, waardoor de grens tussen onder- en bovenwereld vervaagt. De aanwezigheid van Schiphol als internationaal logistiek knooppunt maakt Haarlemmermeer extra kwetsbaar. Daarom blijven we samen met het Rijk, private partijen en andere partners werken aan een integrale aanpak en het opwerpen van barrières tegen criminaliteit. Tegelijk versterken we de lokale veerkracht en samenredzaamheid. Hybride dreigingen, zoals cyberaanvallen op vitale infrastructuur, kunnen de samenleving ernstig verstoren. We investeren daarom in crisisbeheersing, noodsteunpunten en de samenwerking met dorps- en wijkraden. Zo werken we aan een Haarlemmermeer waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners samen bijdragen aan veiligheid en weerbaarheid.

Zorg en onderwijs

In Haarlemmermeer is zorg voor elkaar belangrijk. In eerste instantie zorgen inwoners binnen gezinnen, families, de gemeenschap en de wijk voor elkaar. De gemeente is een vangnet als dit niet genoeg is. Voor 2027 is een nieuw doel de opzet van een Gezinspoli. Dit is een doorontwikkeling van onze huidige aanpak van de Ketenaanpak Kansrijke Start, waarin we ons specifiek richten op (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties, om hen tijdig de juiste zorg en ondersteuning te bieden.

Voorkomen van jeugdzorg en voorbereid zijn op de gevolgen van vergrijzing zijn belangrijke prioriteiten. Ook willen we meer grip krijgen op de kosten van de jeugdzorg. De komende periode werken wij aan laagdrempelige ondersteuning in de wijk voor inwoners van 0 tot 100 jaar. Welzijn op Recept is een preventieve aanpak waarbij huisartsen inwoners met psychosociale klachten doorverwijzen naar de

sociaal makelaar van MeerWaarde. Door tijdig in te zetten op welzijn wordt zwaardere zorg voorkomen en neemt de druk op de eerstelijnszorg af. De eerdere bezuiniging op jongerenwerk wordt teruggedraaid.

Het Integraal Huisvestingsplan voor scholen blijft leidend. Schoolgebouwen moeten doelmatig, modern, prettig en gezond zijn. Wij streven naar vergroening, verduurzaming en multifunctioneel gebruik.

Werk en inkomen

We willen dat iedereen in Haarlemmermeer kan rondkomen en mee kan doen. Daarom helpen we inwoners bij het vinden van passend werk én ondersteunen we mensen die moeite hebben om rond te komen. Bijvoorbeeld met regelingen voor kinderen, zodat ook zij mee kunnen doen op school, kunnen sporten en andere activiteiten kunnen ondernemen.

Meedoen gaat ook over veranderingen in onze samenleving. Zo willen we dat de overgang naar duurzame energie voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. We hebben daarom aandacht voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het verduurzamen van hun woning. Tegelijkertijd zorgt de energietransitie voor nieuw en ander werk en willen we inwoners helpen om ook die kansen te benutten. Haarlemmermeer heeft meer banen dan inwoners. We willen dat zoveel mogelijk inwoners daarvan kunnen profiteren. Daarom verbinden we inwoners, werkgevers en onderwijs en zetten we in op scholing en begeleiding naar werk. Ook statushouders en, waar mogelijk, asielzoekers helpen we actief bij het vinden van werk.

De Meerjarenagenda 2026-2030 voor de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam draagt bij aan de gezamenlijke aanpak van arbeidsmarktvraagstukken. Vanuit Haarlemmermeer werken wij mee aan thema's als de sectorale aanpak, inclusief ondernemen, goed werkgeverschap, scholing, een leven lang ontwikkelen (LLO) en competentiegericht werven.

In onze arbeidsmarktregio zijn drie fysieke locaties: in Amsterdam-Noord, Amstelveen en op Schiphol. In 2027 onderzoeken we de mogelijkheid en haalbaarheid van een fysiek werkcentrum in Hoofddorp en welke dienstverlening we daar kunnen aanbieden.

Mobiliteit

Bereikbaarheid en leefbaarheid zijn nauw met elkaar verbonden. Wij zetten ons in voor goede verbindingen tussen de dorpen en wijken, verbetering van het openbaar vervoer en publieke mobiliteit en maatregelen om verkeersdruk te verminderen. Wij zetten ons met de provincies en de regio in voor een oplossing voor de oost-westverbinding tussen de Bollenstreek en Haarlemmermeer. Hiervoor voeren wij in 2027 een vervolgstudie uit en blijven wij deze verbinding met hoge urgentie agenderen. De komende vier jaar worden flankerende en ontlastende maatregelen gerealiseerd. Ook blijven wij ons inzetten voor besluitvorming over een extra oeververbinding ten zuiden van Lisse, de verbreding van de Elsbroekerbrug (N207) en het doortrekken van de N207 naar de N206.

De parkeerverordening wordt herzien. Wij onderzoeken of parkeernormen kunnen worden gedifferentieerd naar gebruiker. Ook ontwikkelen wij een werkwijze voor het invoeren of uitbreiden van betaald parkeren. Dit kan aan de orde zijn bij een parkeerdruk van meer dan 95 procent en voldoende draagvlak onder bewoners. Wij dringen bij de Vervoerregio Amsterdam en de provincie aan op verbetering van het openbaar vervoer, vooral in de kleine dorpen. Bij het Rijk blijven wij aandringen op snelle besluitvorming over het doortrekken van de Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp. Daarnaast geven wij prioriteit aan de uitvoering van het Uitvoeringsplan mobiliteit, het Actieplan verkeersveiligheid, het Fietsplan Haarlemmermeer en de verkeersstructuurplannen.

Wonen en ruimtelijke ordening

Woningbouw

Wonen is een van de grootste uitdagingen. Het college zet erop in dat mensen in onze gemeente prettig kunnen wonen, ongeacht hun levensfase. In 2027 geven wij maximale prioriteit aan de woningbouwopgave en de afspraken uit de Woondeal. Waar we mogelijkheden zien voor versnelling versnellen we. Daarbij is aandacht voor voldoende betaalbare woningen en woningen voor ouderen, starters en mensen met een zorgbehoefte. Daarvoor gaan we komend jaar het gesprek aan met ontwikkelaars en de raad over keuzes maken en prioritering, niet alles kan tegelijk.

Woonbeleid
We willen dat er in Haarlemmermeer een passende woning is voor mensen in verschillende fases van hun leven: voor de jongere die eindelijk op zichzelf wil, het stel dat meer ruimte zoekt voor een gezin en ouderen die kleiner en veiliger willen wonen. Daarom bouwen we verschillende soorten woningen en is bij nieuwe woningbouwprojecten het uitgangspunt dat minimaal twee derde betaalbaar is, waarvan 30% sociale huur. Zo zorgen we voor meer keuze en stimuleren we de doorstroming.

Tegelijkertijd vormt het volle elektriciteitsnet een steeds grotere uitdaging voor onze woningbouwambities. Nieuwe woningen hebben elektriciteit nodig en de vraag naar stroom blijft groeien. Daarom zetten we vol in op de aanpak van netcongestie, zodat woningbouw, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen zich kunnen blijven ontwikkelen.

In 2027 passen wij de huisvestingsverordening aan naar aanleiding van de evaluatie van het puntensysteem in 2026 en de Wet versterking regie volkshuisvesting. Verder staan wij open voor bouwinitiatieven uit de samenleving. Deze beoordelen we integraal vanuit een 'ja-het-kan-houding', binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en de gewenste kwaliteit.

Ruimtelijke ontwikkelingen
Komend jaar evalueren en actualiseren wij het datacenterbeleid. Doel is om onze schaarse ruimte toekomstbestendig te verdelen en duidelijke kaders te stellen voor nieuwe ontwikkelingen. Tegelijk starten wij met de actualisatie van de Omgevingsvisie Haarlemmermeer. Daarbij brengen wij ook alle beleidsstukken op het gebied van ruimtelijke ordening in kaart. Vervolgens bespreken wij welke regels kunnen worden geschrapt en welke regels verduidelijkt moeten worden.

Daarnaast werken wij aan de Nota van Uitgangspunten (NvU) Schiphol en zetten wij in op de ontwikkeling van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Schiphol. Hiermee borgen wij de belangen van Haarlemmermeer in de ruimtelijke ontwikkeling rondom Schiphol en in de regio.

Kwaliteit fysieke leefomgeving
Een aantrekkelijke en gezonde gemeente vraagt om een goed onderhouden en veilige openbare ruimte. Wij zorgen voor tijdig onderhoud van wegen, groen, riolering en verlichting, zodat de buitenruimte schoon, heel en functioneel blijft voor onze inwoners.

Wij vergroenen de openbare ruimte jaarlijks met 3.500 m^2 en investeren in goed beheer van bomen, plantsoenen en bermen, onder meer door het voorkomen en bestrijden van wortelvorming onder wegen en fietspaden. Dit vergroenen levert ook een bijdrage aan het beperken van wateroverlast en hittestress en versterkt de biodiversiteit.

Wij werken aan het landelijke VANG-programma en de doelstelling 'Nederland circulair in 2050'. Haarlemmermeer heeft de recycledoelstelling van 60 procent in 2025 met 63 procent al gehaald. Tegelijkertijd is er ruimte voor verbetering: wij zetten in op minder restafval en schonere grondstofstromen voor PBD en GFT.

Bij het onderhoud en de inrichting van de openbare ruimte werken we aan een klimaatbestendige leefomgeving. We richten ons daarbij op het voorkomen en beperken van wateroverlast, hitte en droogte en verbinden dit waar mogelijk met wijkvernieuwingsprojecten. We werken verder aan ons klimaatadaptatiebeleid en willen beter meten wat onze maatregelen opleveren. Daarom gaan we, zoals aangekondigd in de Energie- en Klimaatmonitor, meer concrete doelen stellen en de voortgang beter volgen. Ook blijven wij zorgen voor adequaat beheer van grondwater, hemelwater en afvalwater.

Economische zaken
Haarlemmermeer is een belangrijke economische gemeente. Wij voeren de Economische Koers uit langs de doelstellingen van een diversere, duurzamere, circulaire, innovatievere en socialere economie, met efficiënt ruimtegebruik. Wij zetten in op toekomstbestendige werklocaties die economie en werkgelegenheid versterken. Nieuwe locaties moeten goed bereikbaar zijn en aansluiten bij de behoeften van ondernemers. Waar mogelijk combineren wij functies om levendige gebieden te creëren. Wij werken samen met ondernemers via het Haarlemmermeers Ondernemers Platform en hebben daarbij specifiek aandacht voor het Midden- en Klein Bedrijf (MKB).

Wij onderzoeken de haalbaarheid en best passende uitwerking van een gemeentebreed ondernemersfonds.. Het fonds moet de organisatiegraad en samenwerking tussen ondernemers, gemeente en partners versterken en bijdragen aan de kwaliteit, sociale veiligheid, uitstraling en vergroening van winkel- en werklocaties.

De ontwikkeling van Schiphol moet in balans zijn met gezondheid, leefbaarheid en brede welvaart. Wij behartigen de belangen van Haarlemmermeer richting het Rijk, de betrokken ministeries, de Bestuurlijke Regie Schiphol en andere relevante partijen. Daarnaast zetten wij ons in voor het behoud en de ontwikkeling van bestaande bedrijven en voor het selectief aantrekken van innovatieve bedrijven.

Meedoen en ontmoeten

Sport en cultuur bieden inwoners plezier, ontspanning en mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Ze brengen mensen samen en dragen bij aan gezondheid, welzijn en verbondenheid in onze dorpen en wijken. Wij willen dat inwoners van alle leeftijden kunnen sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur. Daarbij hebben wij extra aandacht voor mensen die drempels ervaren, waaronder inwoners met een beperking.

Wij willen meer inwoners blijvend in beweging krijgen. Daarvoor werken wij samen met sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, onderwijs en maatschappelijke organisaties. Wij benutten hun kennis om het aanbod beter te laten aansluiten bij de behoeften van inwoners. In 2027 leggen wij aan de raad voor hoe wij de sportinfrastructuur met de groei van de gemeente op niveau houden. Wij zetten in op toekomstbestendige binnen- en buitenaccommodaties, een betere benutting van voorzieningen en een omgeving die uitnodigt tot bewegen en recreëren.

Kunst en cultuur geven ruimte aan creativiteit, talentontwikkeling en ontmoeting. Wij stimuleren een gevarieerd en toegankelijk aanbod voor jong en oud, met aandacht voor lokale initiatieven, onze identiteit en ons erfgoed. Cultureel ondernemerschap en samenwerking helpen om dit aanbod te versterken. Samen met culturele instellingen onderzoeken wij hoe voorzieningen intensiever en voor meerdere doeleinden kunnen worden gebruikt. Voor de schouwburg in Hoofddorp kijken wij daarbij ook naar mogelijkheden om meer eigen inkomsten te verwerven.

Wij versterken de verbindingen tussen sport, cultuur, onderwijs, zorg en welzijn. Daarmee ondersteunen wij ontmoeting, maatschappelijke deelname en het vroegtijdig signaleren van problemen. Wij onderzoeken of de beschikbare middelen doelmatig en doeltreffend worden besteed en hoe samenwerking en het voorkomen van dubbel aanbod daaraan kunnen bijdragen. Daarbij maken wij inzichtelijk welke inwoners wij bereiken, of zij blijvend deelnemen en welke resultaten onze inzet oplevert.

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Wij kiezen voor een nuchter, uitvoeringsgericht en aanspreekbaar bestuur. Inwoners en ondernemers moeten weten waar zij aan toe zijn en kunnen vertrouwen op duidelijke afspraken en zorgvuldig genomen besluiten. Wij passen regels menselijk en met oog voor de bedoeling toe, binnen de wettelijke en beleidsmatige grenzen. Wij communiceren tijdig en begrijpelijk over onze keuzes en zorgen dat de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan vervullen.

Onze prioriteit ligt bij de uitvoering. Wij onderzoeken hoe de gemeentelijke organisatie slimmer en eenvoudiger kan werken, met minder bureaucratie en onnodige stappen. Ook de ondersteuning van het dagelijks bestuur maakt daarvan deel uit. De opbrengsten zetten wij in voor verlichting van de werkdruk, betere dienstverlening en uitvoering van bestaand beleid.

Wij willen dat inwoners en ondernemers gemakkelijk, snel en goed worden geholpen. Digitaal contact is het uitgangspunt, met telefonisch contact waar dat nuttig is en persoonlijk contact waar dat nodig is. Wij werken toe naar één digitaal overzicht waarin inwoners en ondernemers hun meldingen en de afhandeling daarvan kunnen volgen. In het nieuwe raadhuis komt een serviceplein waar zij op bepaalde tijden zonder afspraak terechtkunnen.

Wij geven ruimte aan maatschappelijke initiatieven en betrekken inwoners en ondernemers bij keuzes die hen raken. Vooraf maken wij duidelijk waarover zij kunnen meepraten en welke grenzen gelden. Participatie moet bijdragen aan betere besluiten en uitvoerbare plannen. Wij beoordelen de resultaten en de inzet die daarvoor nodig is.

Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ontwikkelen wij het ‘verhaal van Haarlemmermeer’. Daarin verbinden wij onze identiteit met een duidelijke toekomstvisie op wonen, werken, samenleven en het gebruik van onze ruimte. Dit verhaal geeft richting aan beleid, samenwerking en uitvoering en maakt herkenbaar waar Haarlemmermeer voor staat en naartoe wil.

Financiën

We blijven een gemeente met gezonde financiële positie. De financiële gevolgen van het coalitieakkoord zijn verwerkt in deze Programmabegroting 2027–2030. Overschrijdingen of nieuw beleid worden opgelost binnen de programma’s. In 2027 werken we de financiële afspraken verder uit. De financiële vertaling en de financiële positie van de gemeente worden toegelicht in het hoofdstuk Financiële hoofdlijnen.

De komende periode werken wij aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Haarlemmermeer.

Financiële hoofdlijnen

Het financiële beeld

De begroting 2027 en het meerjarenbeeld voor de jaren 2028-2030 zijn opgesteld op basis van de door de raad vastgestelde Voorjaarsrapportage 2026 en het coalitieakkoord 2026-2030 'Samen maken we Haarlemmermeer'. Zoals benoemd in het coalitieakkoord is Haarlemmermeer één van de financieel meest gezonde gemeentes van Nederland en dat willen we blijven. Ook in deze bestuursperiode zorgen wij daarom voor een goed beheerde en sluitende begroting. Dat is een grote opgave. Wij sluiten onze ogen niet voor de realiteit en realiseren ons terdege dat de financiën onder druk staan. Hogere kosten en meer taken aan de ene kant en minder inkomsten aan de andere kant zorgen er mede voor dat ook Haarlemmermeer grote uitdagingen kent om de begroting sluitend te krijgen.

In het coalitieakkoord zijn stappen gezet naar een sluitende begroting. Voorkomen van uitgaven op termijn staat aan de basis van de plannen van deze coalitie. Preventie gaat leiden tot minder uitgaven. In het fysiek domein, maatschappelijke ontwikkeling en realistische en betere planning van projecten. Aan de uitgavenkant van de gemeente wordt gekeken naar efficiencymaatregelen binnen de gemeentelijke organisatie en het verlengen van afschrijvingstermijnen. De maatregelen zijn financieel vertaald in deze programmabegroting. De vertaling naar de uitvoeringsagenda met meetbare doelen, duidelijke indicatoren, realistische planning en financiële onderbouwing vindt nog plaats. Daarbij zal nog inzicht worden gegeven in de invulling van de dekkingsmaatregelen uit het coalitieakkoord. Dit wordt verwerkt in het meerjarenbeeld in de Voorjaarsrapportage 2027.

De Voorjaarsrapportage 2026 werd beleidsarm opgesteld, maar onontkoombare ontwikkelingen leidden tot een verslechterd financieel beeld. Het tekort in de jaarschijf 2030 liep op tot zo'n € 10 miljoen, de jaarschijf 2027 werd sluitend gemaakt met inzet van de algemene dekkingsreserve voor een bedrag van € 4 miljoen. Om bewoners en ondernemers zoveel mogelijk te ontzien, is in het coalitieakkoord opgenomen dat de Algemene dekkingsreserve (ADR) gebruikt wordt om de begroting sluitend te maken. Dit is beperkt tot een bedrag van € 5 miljoen. Als het jaarrekeningresultaat positief is, gaat het saldo tot de eerste € 5 miljoen weer terug naar de ADR, zodat deze middelen blijvend kunnen worden ingezet om de begroting sluitend te krijgen. De maatregelen uit het coalitieakkoord worden in deze programmabegroting aangevuld met een aantal positieve ontwikkelingen zoals de meicirculaire 2026, de herberekening van de kapitaal- en financieringslasten en de herberekening van de kostendekkendheid van de afval-, rioolheffing en de bouwleges. Dit leidt ertoe dat de onttrekking aan de ADR in 2027 volledig komt te vervallen en de jaarschijf sluit met een positief saldo van € 1,80 miljoen. Ook vrijwel alle andere begrotingsjaren sluiten, bij een gemaximeerde inzet van de algemene dekkingsreserve tot € 5 miljoen. Alleen de jaarschijf 2029 heeft nog een klein nadeel van € 0,20 miljoen. De jaren sluiten, dankzij de onttrekking aan de ADR. De kans op een positief resultaat, en de aanvulling van de ADR, wordt daarmee kleiner. De taakstellingen uit het coalitieakkoord moeten nog worden ingevuld. Dit alles in een onzekere omgeving waarbij Rijk en gemeenten al jaren in discussie zijn over de disbalans tussen taken en middelen.

Het vorige kabinet heeft incidentele middelen toegekend en daarmee een gang naar de rechter, die het dieptepunt in de bestuurlijke verhoudingen zou hebben gemarkeerd, voorkomen. Het huidige kabinet heeft bovendien aangegeven te willen werken aan het herstel van de bestuurlijke verhoudingen. Desondanks zijn wij van mening dat de financiële basis voor de uitvoering van de taken die bij gemeenten zijn belegd nog altijd onvoldoende is. Gemeenten kunnen alleen een sterke en betrouwbare eerste overheid zijn als de taken en middelen van gemeenten in balans zijn. Dit wordt opnieuw onderstreept door de Raad van Openbaar Bestuur. Na de adviezen 'Afrekenen met disbalans' en 'Meters maken met medebewind' is nu het rapport 'Duidelijkheid in disbalans' gepubliceerd. Hierin wordt het kabinet opgeroepen een lijst op te stellen van taken die in medebewind worden uitgevoerd, inclusief de ambities die het Rijk daarbij heeft. Inmiddels is vanuit het Rijk een start gemaakt met deze verkenning. Pas daarna kan een goed gesprek over de bijbehorende middelen worden gevoerd.

De disbalans tussen maatschappelijke opgaven en beschikbare middelen wordt met name zichtbaar bij de jeugdhulp. De kosten stijgen al jaren sneller dan de beschikbare budgetten. Het vorige kabinet

heeft de financiële druk tijdelijk verlicht tot en met 2027. Vanaf 2028 verwacht het Rijk dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd het beoogde effect hebben. Wij hebben hiervoor een taakstelling opgenomen waarover onzekerheid bestaat of deze gerealiseerd kan worden. De commissie Van Ark monitort de voortgang van de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd en brengt de ontwikkelingen en de uitgaven in beeld. Begin 2027 wordt een nieuw rapport verwacht. De publicatie van het rapport 'Groeipijn' van deze commissie in 2025 heeft duidelijk gemaakt dat het Rijk tekort is geschoten naar de gemeenten. De adviezen van de Commissie Van Ark zijn destijds echter slechts deels overgenomen. De toekomst zal uitwijzen hoe dit kabinet, dat aangeeft de bestuurlijke verhoudingen te willen verbeteren, om zal gaan met dit advies. Duidelijkheid over voldoende bekostiging voor de jeugdzorg, kan dus niet eerder dan in 2027 worden verwacht. Over de eventuele bijbehorende financiële consequenties zal pas in de meicirculaire gemeentefonds 2027 duidelijkheid bestaan.

Haarlemmermeer staat opnieuw voor grote opgaven. De gemeente groeit, de ruimte is gewild maar schaars en de druk op wonen, veiligheid, bereikbaarheid, zorg, onderwijs, economie, klimaat en voorzieningen neemt toe. Het zorgen voor meer woningen heeft hoge prioriteit. Daarbij hebben wij oog voor de schaarste aan middelen en uitvoeringskracht. Wat we willen, en wat we kunnen, moet in balans zijn. Willen we projecten kunnen realiseren, zullen we prioriteiten moeten stellen. De huidige plannen vergen het uiterste van de ambtelijke organisatie en er zijn personele tekorten in de bouw en tekorten aan bouwmaterialen. Door prioriteiten te stellen kunnen we capaciteit vrijspelen om projecten van de grond te krijgen. Wij brengen het portfoliomanagement op orde. Zo kan de realisatiegraad worden vergroot. Ook in externe regelgeving is hier meer aandacht voor. In het onlangs gepubliceerde Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2026 worden door de provinciale toezichthouders richtlijnen geschetst met betrekking tot de realiteit van stelposten bij gemeenten. Dit heeft gevolgen voor de maximale stelpost die wij mogen hanteren voor de realisatiegraad investeren. Wij groeien toe naar een model met maximaal 20% onderuitputting. Wij verhogen daartoe de realisatiegraad in deze programmabegroting van 57,5% naar 63%.

Met de nu voorliggende programmabegroting ligt er een goed uitgangsperspectief voor 2027. Ook voor de jaren daarna presenteren wij een vrijwel sluitende begroting. Ondanks dat de inkomsten uit het gemeentefonds in 2028 ruim € 5 miljoen lager liggen. De onzekerheden zijn vanaf 2028 echter groot, mede veroorzaakt door de discussie over taken en middelen. Het Rijk is en blijft aan zet om deze disbalans op te lossen. Daarnaast geeft ook het huidige geopolitieke klimaat veel onduidelijkheid. Opgeworpen handelsbarrières, oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten en de stijgende defensie uitgaven leiden tot onzekerheden bij de inschatting van de renteontwikkeling.

De financiële weerbaarheid van onze gemeente is goed. Bij de Jaarstukken 2025 hebben we gezien dat vrijwel alle indicatoren schuldpositie zich versterkt hebben. Dit geeft ons een goede uitgangspositie met het oog op de onzekerheden over het sluitend houden van de begroting in de aankomende jaren. De goede uitgangspositie wordt bevestigd in de benchmarks van de VNG en BDO over de financiële positie van gemeenten op basis van de jaarrekeningcijfers 2024 (zie brief aan de raad van 11 februari 2026 XS-26020309.1961). Ons weerstandsvermogen is uitstekend.In de afgelopen jaren hebben we geen onttrekkingen uit de ADR hoeven te doen in het kader voor een sluitende jaarrekening. Bij de Programmabegroting 2026-2029 concludeerden we al dat de schuld zich op het laagste niveau van de afgelopen 15 jaar bevindt. Bij de Jaarstukken 2025 heeft deze trend zich nog verder voortgezet. In de toekomst blijft de ontwikkeling van de hoogte van de schuld wel een aandachtspunt. Wij verwachten, met name door realisatie van de grote woningbouwprojecten en de besteding van de daarmee verbonden subsidies die wij vooruit ontvangen hebben, dat de schuld gaat stijgen. Daarmee zal deze ten opzichte van andere gemeenten hoog blijven.

Ontwikkeling meerjarenbeeld

Mutaties

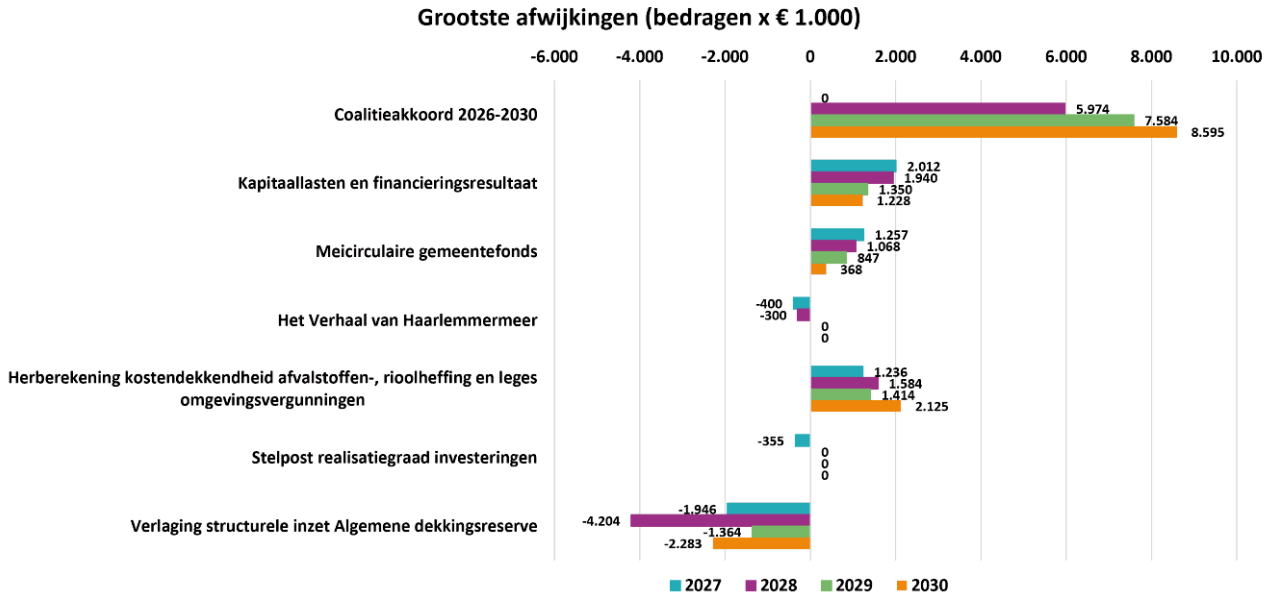
Na het vaststellen van het meerjarenbeeld 2027-2030 in de Voorjaarsrapportage 2026 zijn er autonome ontwikkelingen geweest waardoor het meerjarenbeeld is gewijzigd. In Tabel 1 is weergegeven hoe het bijgestelde meerjarenbeeld tot stand is gekomen.

Tabel 1

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	2027	2028	2029	2030
Geraamd saldo Voorjaarsrapportage 2026	0	-5.974	-10.026	-10.034
Mutaties coalitieakkoord 2026-2030[1]	0	5.974	7.584	8.595
Subtotaal geactualiseerd meerjarenbeeld volgens coalitieakkoord	**0**	**0**	**-2.442**	**-1.439**
Kapitaallasten en financieringsresultaat	2.012	1.940	1.350	1.228
Meicirculaire gemeentefonds	1.257	1.068	847	368
Het Verhaal van Haarlemmermeer	400	300	0	0
Herberekening kostendekkendheid afvalstoffen-, rioolheffing en leges omgevingsvergunningen	1.236	1.584	1.414	2.125
Stelpost realisatiegraad investeringen	-355	0	0	0
Verlaging structurele inzet Algemene dekkingsreserve	-1.946	-4.204	-1.364	-2.283
Mutaties Programmabegroting 2027-2030	1.804	89	2.248	1.439
Geactualiseerd meerjarenbeeld	**1.804**	**89**	**-195**	**0**

1 *Zie voor een toelichting op deze mutaties Tabel 2*

Toelichting grootste afwijkingen

Figuur 1

Mutaties coalitieakkoord 2026-2030
Op basis van het coalitieakkoord 2026-2030 ' Samen maken we Haarlemmermeer' is rekening gehouden met de financiële effecten van het akkoord. Conform de financiële doorrekening zijn de in Tabel 2 opgenomen bedragen verwerkt.

Tabel 2

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	2027	2028	2029	2030
1. Inzet algemene dekkingsreserve	-2.059	2.840	5.000	5.000
2. Stelpost Jeugdzorg	2.500	2.500	2.500	2.500
Subtotaal (a)	441	5.340	7.500	7.500
Wensen				
3. Handhaving	-750	-1.000	-1.500	-1.500
4. Openbare orde en veiligheid	-750	-1.000	-1.500	-1.500
5. Preventie sociaal domein (o.a. jongerenwerk)	-750	-1.000	-1.500	-1,500
6. Uitvoeringsprogramma mobiliteit	-105	-665	-1.215	-1.754
Subtotaal (b)	-2.355	-3.665	-5.715	-6.254
Dekking				
7. Index lokale heffingen	1.949	1.949	1.949	1.949
8. Fysiek domein	0	500	1.500	2.500
9. Maatschappelijke ontwikkeling	0	250	750	1.300
10. Realisme in groei	0	900	900	900
11. Verlengen afschrijvingstermijnen	-35	700	700	700
Subtotaal (c)	1.914	4.299	5.799	7.349
Totaal mutaties coalitieakkoord 2026-2030 (a+b+c)	**0**	**5.974**	**7.584**	**8.596**

Het financiële kader van het coalitieakkoord 2026-2030 is in de Programmabegroting 2027-2030 verwerkt. De financiële vertaling is daarmee gedaan, maar de vertaling naar de de uitvoeringsagenda met meetbare doelen, duidelijke indicatoren, realistische planning en financiële onderbouwing vindt nog plaats. Daarbij zal inzicht worden gegeven in de invulling van de dekkingsmaatregelen uit het coalitieakkoord. Dit wordt verwerkt in het meerjarenbeeld in de Voorjaarsrapportage 2027.

Kapitaallasten en financieringsresultaat
De financieringsbehoefte voor de jaren 2027-2030 is geactualiseerd ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026. Hierbij is rekening gehouden met mutaties in het investeringsplan. Naar aanleiding van de besluitvorming bij de Voorjaarsrapportage 2026 zijn nieuwe investeringen in het investeringsplan opgenomen. Het structureel voordeel ontstaat met name doordat de financieringsbehoefte lager was waardoor de afschrijvingslasten lager zijn. Voor het aantrekken van nieuwe geldleningen is gerekend met een rente van 3%. Omdat de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt onzeker zijn, is bij de berekening van het weerstandsvermogen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing rekening gehouden met het risico dat de rente verder stijgt.

Meicirculaire gemeentefonds
Het netto-effect van de mutaties op basis van de meicirculaire 2026 gemeentefonds (brief aan de raad 26 juni 2026, (XS-26060302.2453) wordt nu verwerkt. De algemene mutaties in de meicirculaire geven per saldo een voordeel voor alle begrotingsjaren. De voordelen worden met name veroorzaakt door een hoger dan verwacht accres op basis van de bbp-normeringssystematiek.

Het Verhaal van Haarlemmermeer
De komende jaren worden belangrijke keuzes gemaakt over wonen, werken, economie, mobiliteit en leefbaarheid. Die keuzes gaan niet alleen over de verdere ontwikkeling van de gemeente, maar ook over de positie die Haarlemmermeer wil innemen en de rol die zij in de regio, in Nederland en internationaal wil vervullen. Het is daarom tijd om gezamenlijk te onderzoeken en te verwoorden wie wij als Haarlemmermeer zijn, waar wij voor staan en welke toekomst wij nastreven. Een sterker profiel versterkt herkenbaarheid, concurrentiekracht, lobbykracht en de positie als gesprekspartner richting Rijk, MRA en andere partners. De identiteit van Haarlemmermeer wordt niet door de gemeente alleen bepaald, maar door de gemeenschap als geheel. Daarom wordt zij samen met inwoners, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en andere overheden onderzocht, verwoord en verder ontwikkeld.

Herberekening kostendekkendheid afvalstoffen-, rioolheffing en leges omgevingsvergunningen
Bij de berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffen- en rioolheffing wordt rekening gehouden met de toerekening van kosten van overhead en de compensabele BTW. Als gevolg van

hogere lasten wordt in 2027 een hoger bedrag aan compensabele BTW toegerekend. Om de leges omgevingsvergunningen 100% kostendekkend te houden worden de legesopbrengsten verhoogd.

Stelpost realisatiegraad investeringen
Er is bij de investeringen rekening gehouden met een realisatiegraad van 63%, dit is toegelicht in het hoofdstuk investeringen.

Verlaging structurele inzet Algemene dekkingsreserve
Onderdeel van de maatregelen voor het sluitend maken van de begroting is de inzet van de Algemene dekkingsreserve (ADR) ter dekking van structurele lasten. De inzet mag volgens de regelgeving maximaal 10% van het vrij besteedbare deel van de reserve zijn.

Om bewoners en ondernemers zoveel mogelijk te ontzien, is in het coalitieakkoord opgenomen dat de Algemene dekkingsreserve gebruikt wordt om de begroting sluitend te maken. Dit is beperkt tot een bedrag van € 5 miljoen. Als het jaarrekeningresultaat positief is, gaat het saldo tot de eerste € 5 miljoen weer terug naar de ADR, zodat deze kunnen blijven worden ingezet om de begroting sluitend te krijgen.

Voor de jaarschijf 2027 resteert na verwerking van het coalitieakkoord 2026-2030 nog een ontrekking van € 1,95 miljoen. Deze wordt nu volledig teruggedraaid. Ook de onttrekking van € 2,84 miljoen voor 2028 kan worden teruggedraaid. Bij het inboeken van de maatregelen sluitende begroting bij de Voorjaarsrapportage 2025 was daarnaast rekening gehouden met een structurele onttrekking uit de Algemene dekkingsreserve van € 1,37 miljoen. Ook deze wordt nu structureel teruggedraaid zodat de inzet van de Algemene dekkingsreserve vanaf 2029 gemaximeerd wordt op € 5 miljoen. In het Overzicht algemene dekkingsmiddelen wordt inzicht gegeven in de inzet van de Algemene dekkingsreserve ten behoeve van een sluitende begroting.

Samenvatting baten en lasten 2027-2030
Na verwerking van de hiervoor toegelichte mutaties is het meerjarenbeeld van de baten en lasten als volgt:

Tabel 3

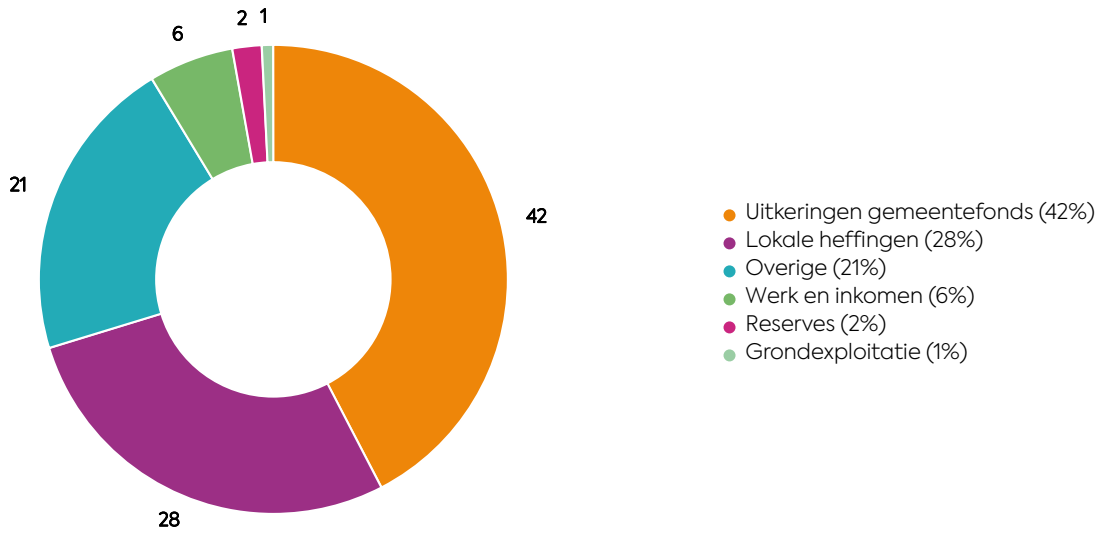
Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal van baten programma's	678.371	747.696	748.077	720.887	725.135	703.043
Totaal van lasten programma's	636.000	754.877	743.195	715.959	705.701	699.936
Saldo van baten en lasten (1)	**42.371**	**-7.181**	**4.882**	**4.929**	**19.434**	**3.107**
Totaal van baten reservemutaties	55.569	51.661	15.507	15.835	12.217	11.025
Totaal van lasten reservemutaties	77.202	44.473	18.585	20.675	31.846	14.133
Saldo reservemutaties (2)	**-21.632**	**7.189**	**-3.079**	**-4.840**	**-19.629**	**-3.107**
Resultaat (1+2)	**20.739**	**7**	**1.804**	**89**	**-195**	**-1**

De verdeling van de baten en lasten over de programma's is opgenomen in het Overzicht van baten en lasten.

Baten en lasten

Toelichting op de baten

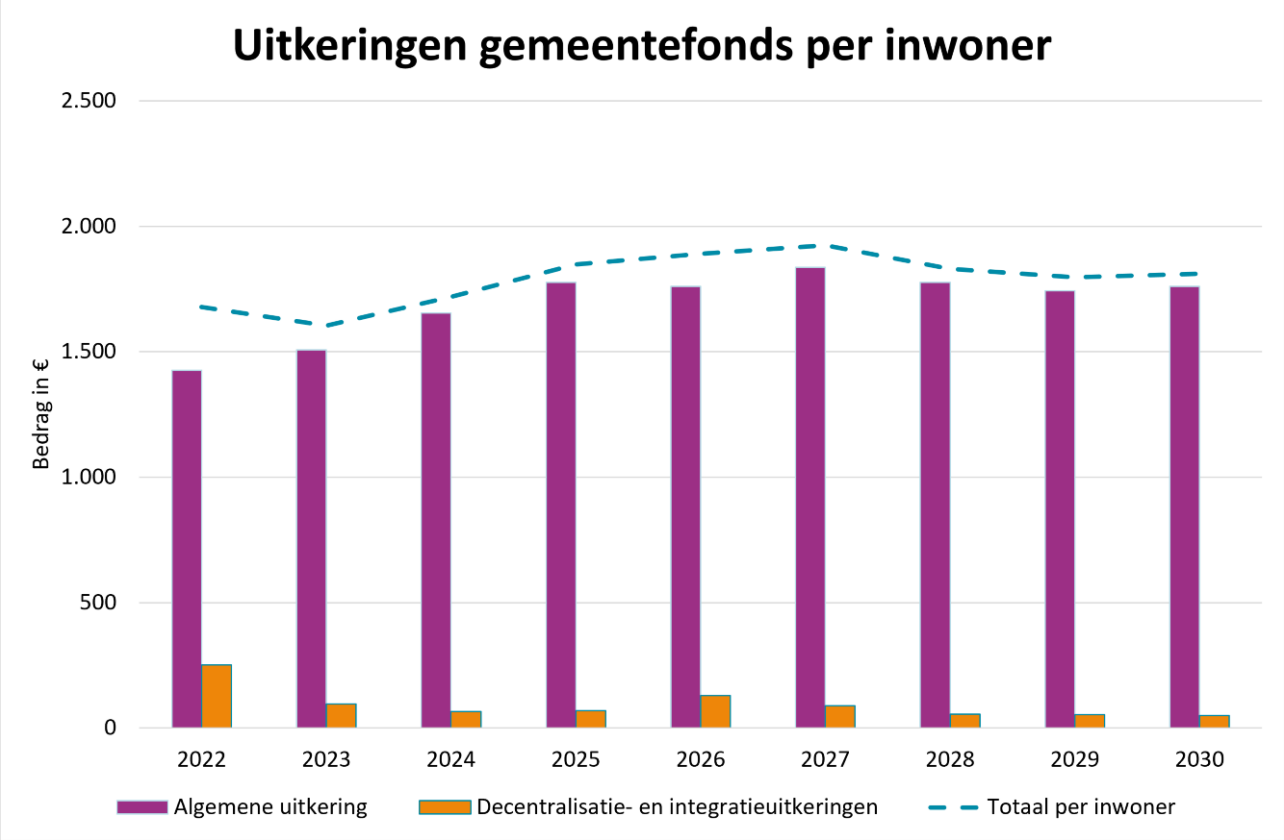
De totale baten (inclusief storting in de reserves) van Haarlemmermeer worden voor 2027 geraamd op € 763,6 miljoen. Alle in de programmabegroting geraamde lasten moeten worden gedekt door de baten (inkomsten) om te komen tot een sluitende begroting. In Figuur 2 is in hoofdlijnen aangegeven waar de baten uit bestaan.

Figuur 2

De baten en de lasten van de grondexploitaties worden budgettair neutraal geraamd en worden verantwoord onder het programma Ruimtelijke ontwikkelingen. Een resultaat op de grondexploitaties wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken.

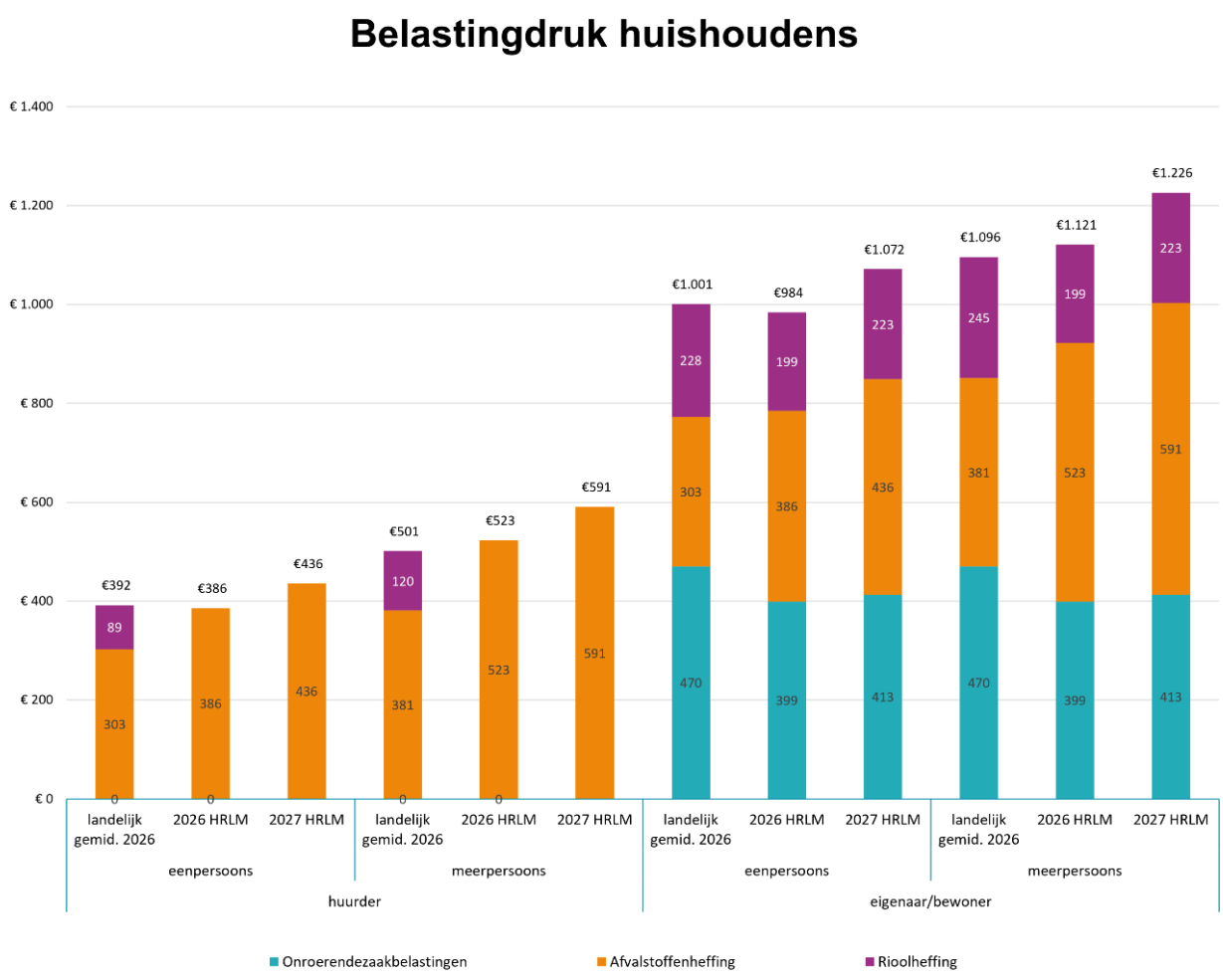
Uitkeringen gemeentefonds
De grootste inkomstenpost is de uitkeringen gemeentefonds die van het Rijk ontvangen wordt. Deze uitkeringen zijn vrij besteedbaar en worden verantwoord onder het Overzicht algemene dekingsmiddelen, onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds. Het meerjarig verloop van de uitkeringen uit het gemeentefonds per inwoner blijkt uit Figuur 3.

Figuur 3

Gemeentelijke belastingen
Andere grote inkomstenbronnen zijn de gemeentelijke belastingen (lokale heffingen). Deze heffingen kunnen worden opgedeeld in de vrij besteedbare belastingen, met name de onroerendezaakbelastingen (OZB), en de heffingen voor een specifiek doel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Heffingen met een specifiek doel mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Bij de berekening van de tarieven is 100% kostendekkendheid het beleidsuitgangspunt. Bij het vaststellen van de opbrengsten van de vrij besteedbare belastingen heeft de raad een grote mate van vrijheid.

Belastingdruk huishoudens
Voor de huishoudens van Haarlemmermeer is de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingdruk van belang. Uit Figuur 4 blijkt dat de belastingdruk over 2027 voor eigenaren van woningen stijgt. Dit betreft de OZB die gemiddeld per huishouden met 3,4% inflatie stijgt. Verder stijgt de afvalstoffenheffing met 12,8%, met name als gevolg van hogere verwerkingskosten, en de rioolheffing met 10,6%. De stijging van de rioolheffing is gebaseerd op het door de raad vastgestelde Programma riolering en stedelijk water (PRSW). In totaal stijgt de belastingdruk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen huis met 9,4% ten opzichte van 2026. Voor een huurder met een meerpersoonshuishouden is de stijging 12,8%.

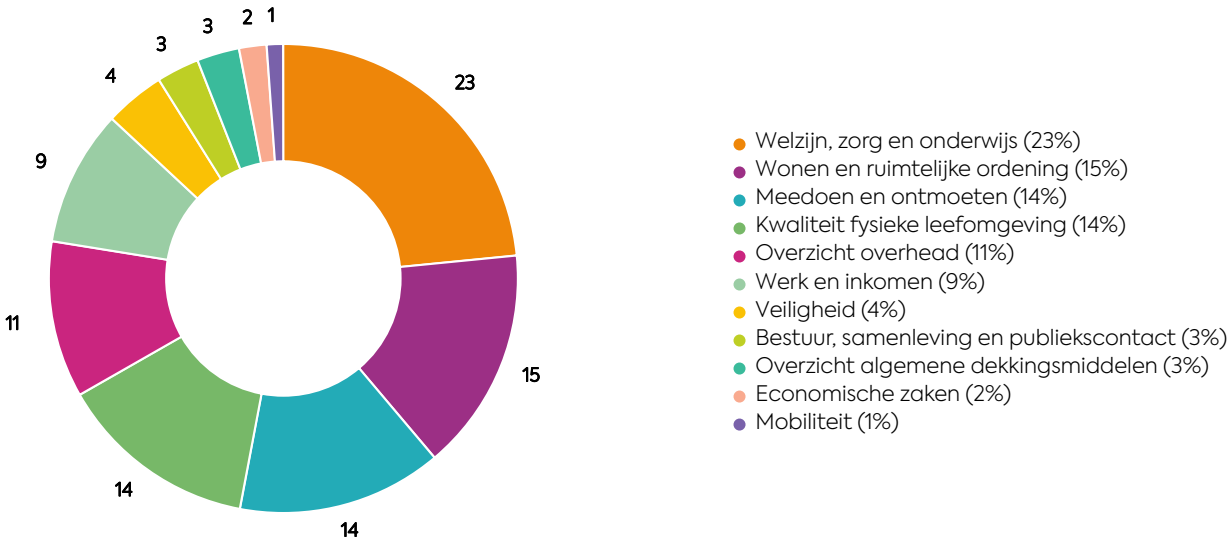

Figuur 4

In de berekening van de belastingdruk is voor een meerpersoonshuishouden voor de afvalstoffenheffing uitgegaan van het tarief voor een rolcontainer van 140 liter. Niet alle meerpersoonshuishoudens betalen dit tarief. 51% van het alle huishoudens heeft een 80-liter container, het tarief is dan € 155 per huishouden lager.
In de paragraaf Lokale Heffingen worden de belastingen en heffingen uitgebreid toegelicht.

Toelichting op de lasten

De totale lasten (inclusief stortingen in de reserves) van Haarlemmermeer worden voor 2027 geraamd op € 761,4 miljoen. Met de lasten worden de beleidsdoelen van de programma's gerealiseerd. In de programmabegroting zijn de beleidsdoelen opgedeeld in negen programma's. Verder zijn er lasten die vallen onder de overzichten 'Algemene dekkingsmiddelen' en 'Overhead'. In Figuur 5 is weergegeven hoe de lasten over de verschillende programma's en algemene dekkingsmiddelen en overhead zijn verdeeld.

Figuur 5

Het programma Welzijn, zorg en onderwijs behelst bijna een kwart van de begroting € 178 miljoen. Hieronder vallen de lasten voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Onder het programma Meedoen en ontmoeten worden onder meer de kosten van buurtwerk, cultuur en sport verantwoord.
De lasten voor het fysieke domein vallen vooral onder de programma's Wonen en ruimtelijke ordening en Kwaliteit fysieke leefomgeving, samen € 206,4 miljoen, samen vormt dit 30% van de bestedingen.

Alle programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead worden uitgebreid toegelicht in het hoofdstuk programma's.

Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting moet beoordeeld worden of alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen is in de programmabegroting het Overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Onder andere op basis van dit overzicht geeft het structureel begrotingsevenwicht het volgende beeld:

Tabel 4

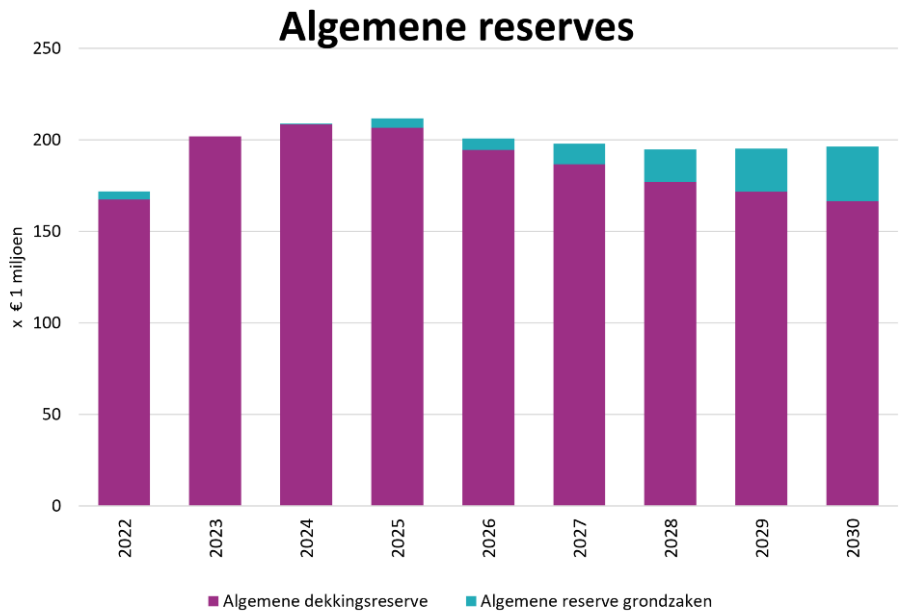
Omschrijving (bedragen x € 1.000, min = nadeel)	JR 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totale baten exclusief reserves	678.372	747.696	748.077	720.887	725.135	703.043
Totale lasten exclusief reserves	636.001	754.877	743.194	715.958	705.701	699.936
Saldo voor bestemming	**42.372**	**-7.181**	**4.883**	**4.929**	**19.434**	**3.107**
Onttrekkingen aan reserves	55.569	51.661	15.506	15.835	12.217	11.025
Toevoegingen aan reserves	77.202	44.473	18.585	20.675	31.846	14.132
Saldo na bestemming	**20.738**	**7**	**1.804**	**89**	**-195**	**0**
Totale incidentele baten inclusief reserves	119.483	107.165	34.073	34.243	38.855	13.802
Totale incidentele lasten inclusief reserves	173.523	122.246	39.380	37.444	40.480	15.177
Structureel begrotingssaldo	**74.777**	**15.089**	**7.111**	**3.290**	**1.430**	**1.375**

Het structureel begrotingssaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te corrigeren met het saldo van de incidentele baten en lasten. Het saldo dat over blijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). Een positief structureel begrotingssaldo geldt voor 2027-2030. In het kader van het financieel beleid van onze gemeente hanteren we als beleidsuitgangspunt dat, wanneer als gevolg van de onzekere financieringssystematiek van het Rijk naar de gemeenten tekorten ontstaan, maximaal de laatste twee jaren van het meerjarenbeeld negatief mogen staan.

Ontwikkeling van de reserves

Reserves zijn bedoeld voor het dekken van toekomstige (mogelijke) uitgaven. De raad beslist over de bestemming van de reserves. De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves.

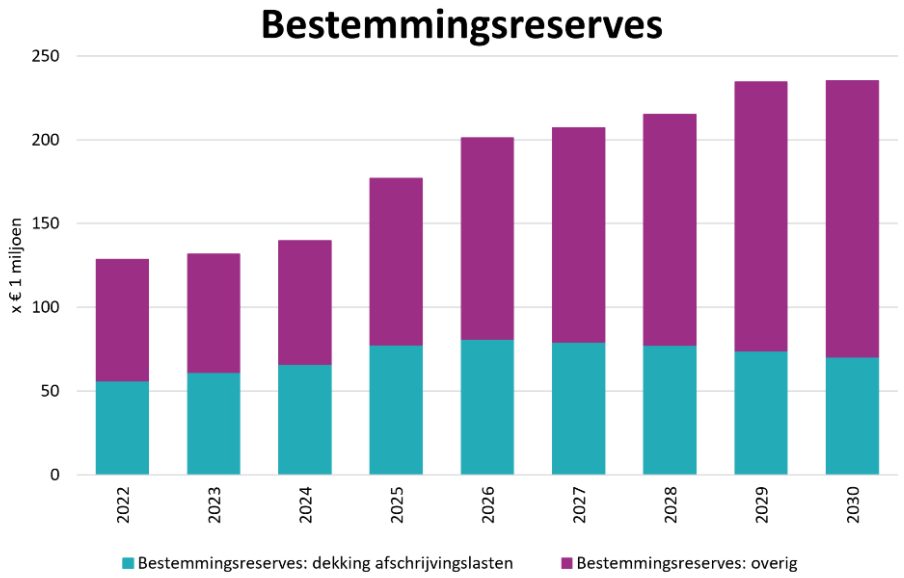
Algemene reserves
De algemene reserves zijn de Algemene dekkingsreserve (ADR) en de Algemene reserve grondzaken (AGR) en dienen als dekkingsbron voor incidentele risico's. De geprognosticeerde meerjarige ontwikkeling blijkt uit Figuur 6.

Figuur 6

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves hebben een doel dat de gemeenteraad heeft vastgesteld. De raad kan besluiten om dit doel te veranderen, een reserve op te heffen of het saldo toe te voegen aan de algemene middelen. Als de raad hiervoor kiest, moet de gemeente wel een andere dekking regelen voor verplichtingen die al zijn aangegaan.

Hierop geldt één uitzondering: de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten. Volgens de regels van het BBV is dit een beklemde reserve. De gemeente kan deze reserve niet vrij besteden, omdat de toekomstige afschrijvingslasten altijd gedekt moeten blijven. De ontwikkeling van de bestemmingsreserves wordt weergegeven in Figuur 7.

Figuur 7

In het hoofdstuk Financiële begroting wordt het doel van elke reserve toegelicht. Het meerjarig verloop per reserve is opgenomen in het hoofdstuk Overig.

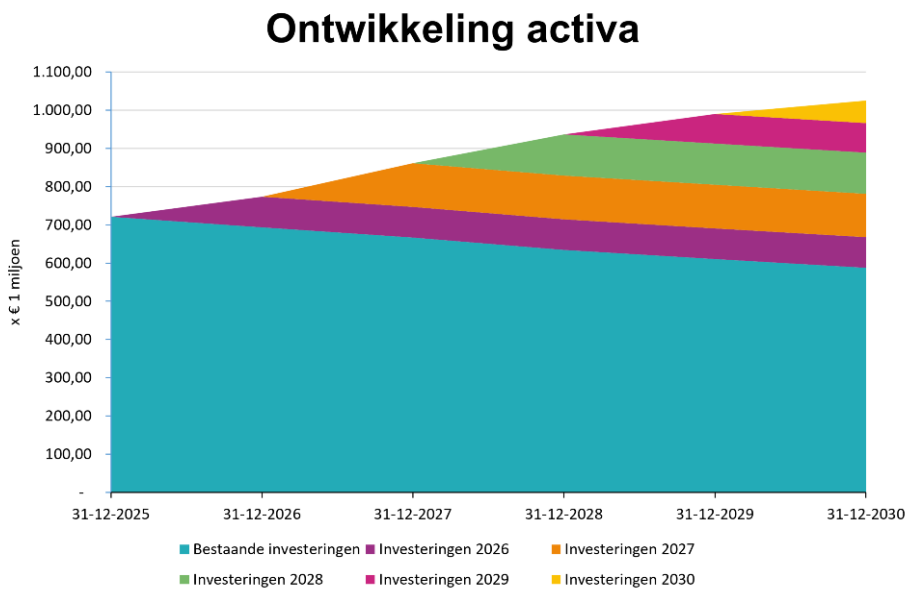
Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan de gemeente meerdere jaren profiteert. Daarom verwerken we deze uitgaven niet direct als kosten, maar nemen we ze op de balans op. Vervolgens schrijven we de investering gedurende de gebruiksduur af. De kosten voor rente en afschrijving (de kapitaallasten) komen ten laste van de programma's en moeten binnen de programmabegroting worden opgevangen.

Haarlemmermeer heeft een ambitieus investeringsprogramma. In de periode 2026-2030 verwachten we netto € 459 miljoen te investeren. Dit bedrag is inclusief aftrek van bijdragen van derden. Bij deze prognose gaan we ervan uit dat 63% van de geplande investeringen daadwerkelijk wordt uitgevoerd. In de praktijk kunnen projecten namelijk vertraging oplopen door externe en interne factoren. De totale waarde van de materiële vaste activa bedraagt naar verwachting € 991 miljoen eind 2030. Hierin zijn ook de investeringen uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs opgenomen. Voor de periode 2026-2030 rekenen we daarvoor op € 118 miljoen aan investeringen, inclusief tijdelijke huisvesting. Daarnaast investeren we onder meer in de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) .

In het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI) lichten we de investeringen uitgebreid toe. Dit document bieden we twee keer per jaar aan de gemeenteraad aan voor bespreking en vaststelling. In het hoofdstuk Financiële begroting staat een gedetailleerd overzicht van het investeringsplan. Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2027-2030 vragen we de raad om investeringen tot € 2 miljoen waarvan de uitvoering in 2027 start, te autoriseren. Ook vragen we de raad om het budget voor 2027 van nieuwe en lopende investeringen vrij te geven. Voor investeringen van € 2 miljoen of meer ontvangt de raad afzonderlijke voorstellen met het verzoek deze goed te keuren.

De ontwikkeling van de materiële vaste activa voor de jaren 2026 - 2030 geeft het beeld in Figuur 8 (bij een realisatiegraad van 63%).

Figuur 8

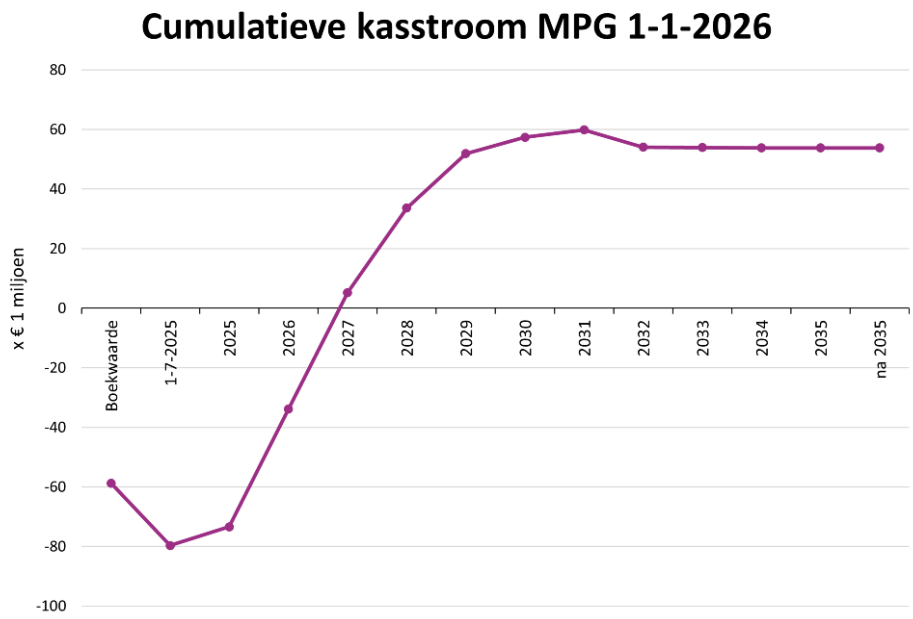
Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG)

Op basis van de prognoses uit het MPG 2026 (13235031) nemen we in de programmabegroting de verwachte opbrengsten en kosten van de bouwgrondexploitaties op. Het saldo van deze grondexploitaties verwerken we op de balans. Daardoor hebben verschillen tussen opbrengsten en kosten geen invloed op het begrotingssaldo.

Wanneer een bouwgrondexploitatie wordt afgesloten, voegen we het resultaat toe aan of onttrekken we het resultaat uit de Algemene reserve grondzaken. Meer informatie hierover staat het MPG.

De verwachte cumulatieve cashflow van de bouwgrondexploitaties is weergegeven in in Figuur 9. De cashflow laat zien wat het verschil is tussen de ontvangsten en uitgaven in een bepaalde periode. Tot en met 2026 zijn de uitgaven hoger dan de opbrengsten. Vanaf 2027 verwachten we minder kosten te maken en meer opbrengsten te ontvangen. Daardoor wordt de cashflow positief en komt deze boven nul uit.

Deze prognose is gebaseerd op de huidige planning van projecten en vormt een momentopname. Bij iedere actualisatie van het (t)MPG werken we de prognoses bij op basis van de meest recente inzichten.

Cumulatieve kasstroom MPG 1-1-2026
x € 1 miljoen
80
60
40
20
0
-20
-40
-60
-80
-100
Boekwaarde
1-7-2025
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
na 2035

Figuur 9

Financiële weerbaarheid

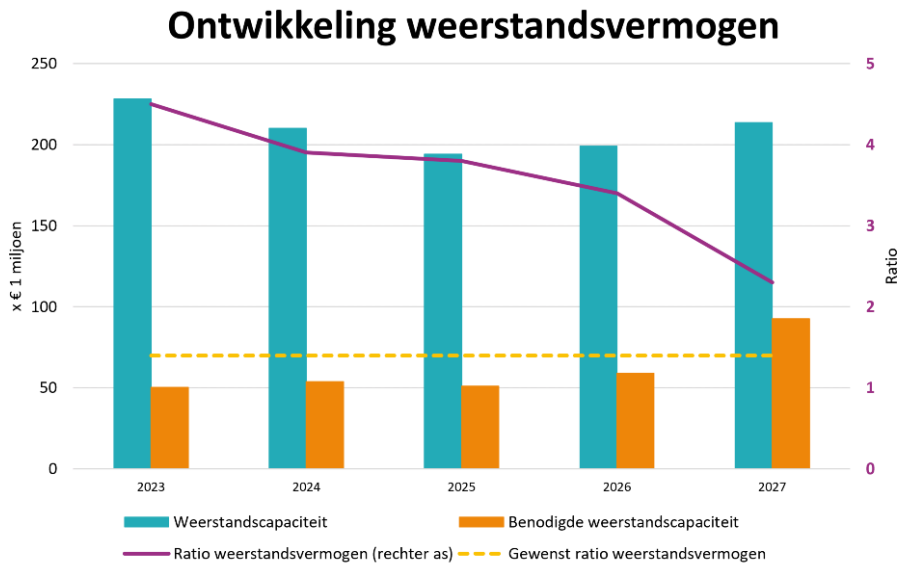
Risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis of situatie die het behalen van de doelen van onze gemeente kan belemmeren. Een risico kan verschillende oorzaken hebben en financiële gevolgen met zich meebrengen. Voor risico's die we signaleren, nemen we beheersmaatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. De risico's die daarna overblijven, brengen we in beeld door in te schatten hoe groot de kans is dat ze optreden en wat de mogelijke financiële gevolgen zijn. Deze inschattingen baseren we op kennis, ervaring en inzicht in de omgeving waarin de risico's spelen en de beleidsdoelen die daarbij horen. Met behulp van een simulatie berekenen we de totale financiële waarde van de resterende risico's. Deze waarde noemen we de benodigde weerstandscapaciteit. Vervolgens bepalen we of onze gemeente voldoende middelen heeft om deze risico's op te vangen. Hiervoor berekenen we de beschikbare weerstandscapaciteit. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) omschrijft deze als de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

Het belangrijkste onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is de Algemene dekkingsreserve (ADR). Dit is de enige direct en vrij beschikbare bron om financiële tegenvallers op te vangen. Door de ADR op voldoende niveau te houden, kan de gemeente risico's opvangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor de uitvoering van de programmabegroting.

Om te beoordelen of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is, berekenen we de ratio weerstandsvermogen. Deze ratio laat zien in hoeverre de gemeente de financiële gevolgen van mogelijke risico's kan opvangen. De gemeenteraad heeft in de Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen, vastgesteld op 5 oktober 2023 (799971), bepaald dat de streefwaarde van dit ratio minimaal 1,4 moet zijn. Met de ratio van 2,3 (classificatie uitstekend) in 2027 wordt hier ruimschoots aan voldaan. Ten opzichte van voorgaande jaren is het risico gedaald door het nieuwe risico Lagere grondopbrengsten door hogere betaalbaarheidseis woningbouwprogramma's (R406).

In Figuur 10 geven wij de ontwikkeling weer van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit en van de weerstandsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een uitgebreide toelichting opgenomen op het weerstandsvermogen en de risico's.

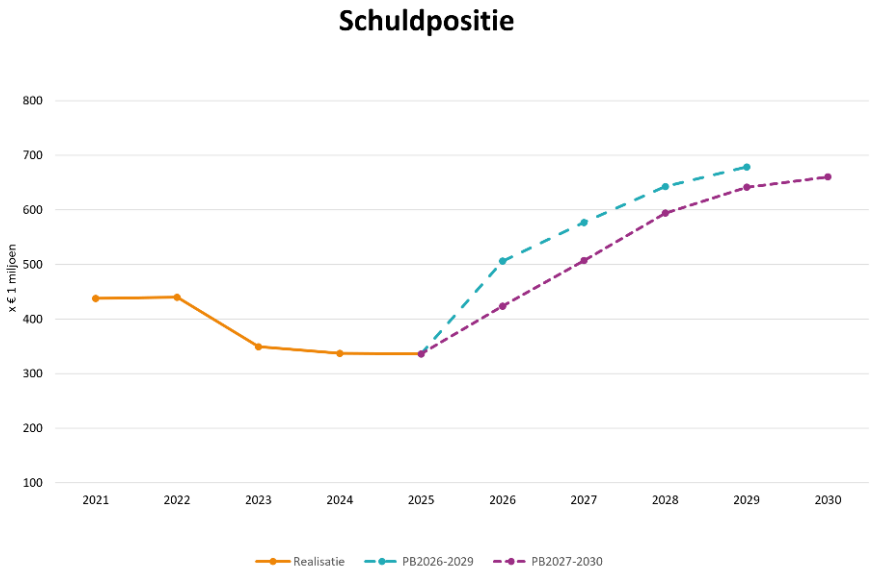

Figuur 10

Schuldpositie

Op basis van het meerjarenbeeld in deze programmabegroting, het investeringsplan, de ontwikkeling van de reserves en de prognoses uit het MPG (stand per 1 januari 2026) hebben we de verwachting van de schuldpositie geactualiseerd. We verwachten dat de totale schuldpositie (kortlopende en langlopende leningen) tussen 2026 en 2030 met ongeveer € 325 miljoen toeneemt. Voor 2027 rekenen we op een stijging van € 65 miljoen. Bij deze prognose gaan we ervan uit dat 63% van de geplande investeringen daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Als groeigemeente blijft de schuldpositie van Haarlemmermeer relatief hoog in vergelijking met die van andere gemeenten. Meer informatie hierover staat onder het onderdeel Investeringen.

De meerjarige ontwikkeling van de schuld is weergegeven in Figuur 11. Uit de lijnen PB2026-2029 en PB2027-2030 blijkt dat de schuld iets minder stijgt dan voorzien in de Programmabegroting 2026-2029. Echter, de geprognosticeerde stand van de schuld in het laatste jaar van het meerjarenbeeld komt vergelijkbaar uit met de prognose van het laatste jaar uit het meerjarenbeeld van de vorige programmabegroting.

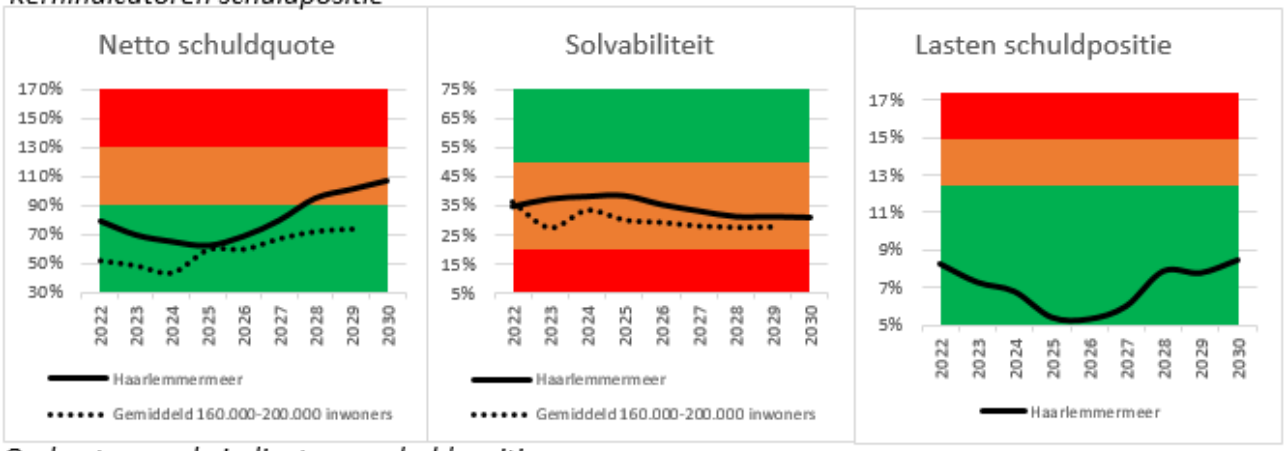

Figuur 11

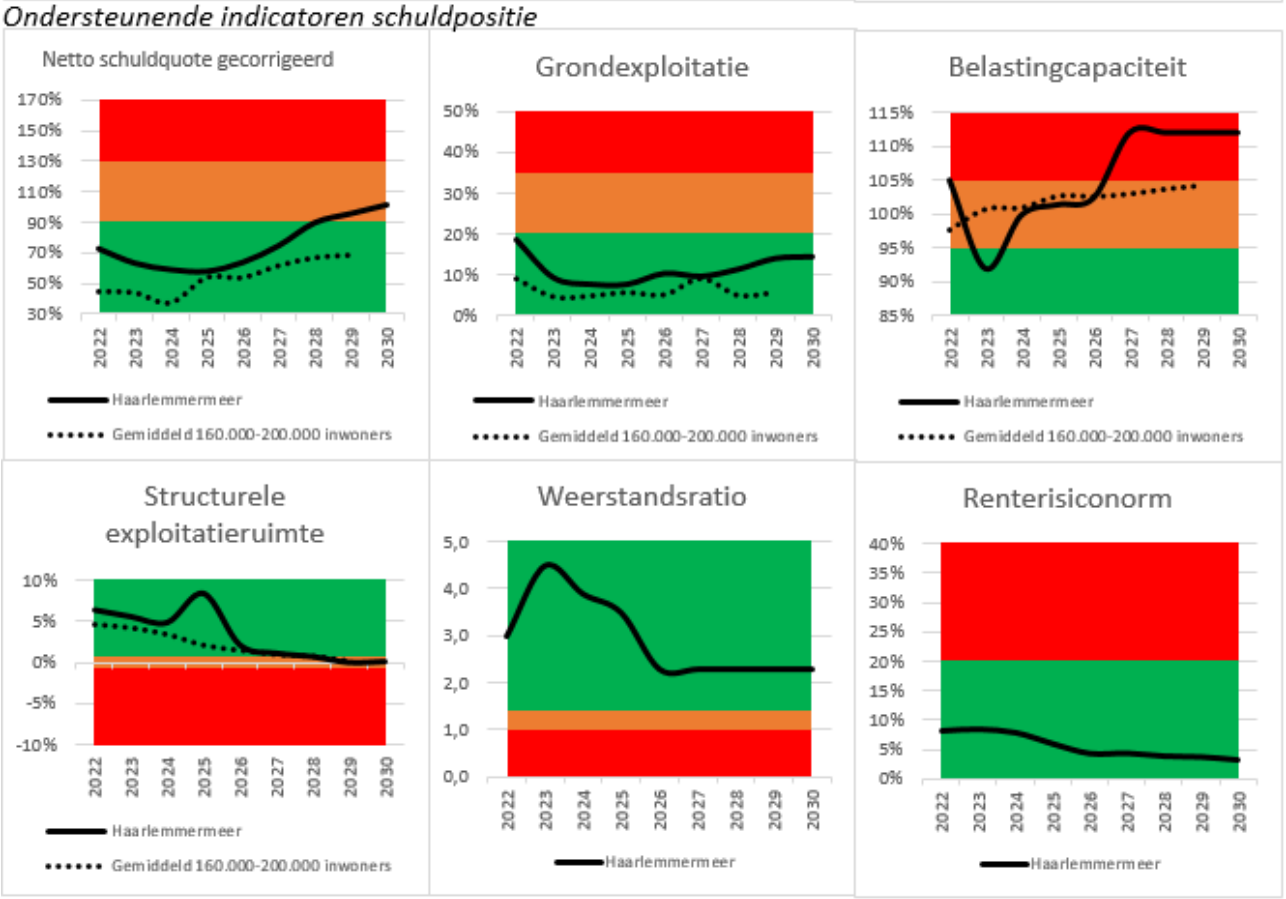
Kengetallen schuldpositie

In de notitie meerjarig financieel inzicht voor de raad van de commissie BBV is aangegeven dat de belangrijkste indicatoren en kengetallen van de balans en van de baten en lasten in samenhang dienen te worden gepresenteerd en toegelicht. De ontwikkeling van deze samenhang in de loop van de tijd wordt hierin verwerkt en de trends worden geduid. In de notitie Schuldpositie 2023 heeft de raad besloten drie kernindicatoren schuldpositie aan te wijzen. In de programmabegroting en jaarstukken worden deze aangevuld met een aantal ondersteunende indicatoren, welke de kernindicatoren nuanceren, of in breder perspectief plaatsen. Daar waar het verplichte indicatoren betreft kunnen ook vergelijkende cijfers van het gemiddelde van gemeenten in de categorie 160.000 - 200.000 inwoners worden weergegeven omdat deze informatie wordt gepubliceerd. De onderstaande analyse richt zich op samenhang en trends, de ontwikkeling per kernindicator wordt toegelicht in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing bij het onderdeel schuldpositie. De toelichtingen op de manier hoe de indicatoren dienen te worden berekend staan in de notitie Schuldpositie 2023.

Kernindicatoren schuldpositie

Ondersteunende indicatoren schuldpositie

De indicatoren geven in één oogopslag een beeld van de financiële gezondheid van de gemeente. Bij de kernindicatoren valt op dat twee van de drie kernindicatoren eind 2025 op groen staan. De netto schuldquote is op basis van de werkelijkheid eind 2025 hoger dan bij gemiddelde gemeenten van vergelijkbare omvang, maar bevindt zich in de categorie minst risicovol. Echter zijn de verschillen binnen de vergelijkingsgroep groot. De overdracht van de gronden GEM A4 zone west in 2023 heeft geleid tot een daling van de grondexploitatiequote tot nabij het gemiddelde. De daling van de netto schuldquote heeft zich in 2025 voortgezet en bevindt zich nu op de laagste stand van de afgelopen 15 jaar. Omdat de grondexploitatiequote zich nu nabij het gemiddelde bevindt, wordt de hoger dan gemiddelde netto schuldquote niet meer veroorzaakt door grondbezit, maar voornamelijk door de investeringen die in het kader van de ambities in het verleden zijn gedaan. Deze dalende netto schuldquote geeft in de toekomst meer ruimte totdat de signaalwaarde wordt bereikt. De solvabiliteit bevindt zich in oranje (neutraal), maar is duidelijk beter dan bij gemeenten van vergelijkbare omvang. Hierdoor heeft Haarlemmermeer een solide financiële positie in tijden van financiële tegenspoed. Ook de weerstandsratio bevestigt dit beeld.

Op de langere termijn bewegen de netto schuldquote en de solvabiliteit zich in de categorie neutraal (oranje). De lasten schuldpositie blijft gedurende het gehele meerjarenbeeld op groen. Hieruit blijkt dat de schuld betaalbaar blijft. De stijging van de netto schuldquote wordt enerzijds veroorzaakt door de voorgenomen investeringen, anderzijds neemt voorraad onderhanden werk (met name grondexploitaties) fors toe. Dit is ook terug te zien in de ratio grondexploitatie in de periode 2026-2030. Van de totale stijging van de netto schuldquote in 2030 wordt 6,5% verklaard door een stijging van de voorraad onderhanden werk. Bij de voorraden bouwgrond wordt de rente van de financiering voor de aankoop bijgeschreven bij de voorraad. De rente drukt zodoende niet op de exploitatie. Bij de verkoop van de kavels worden de rentekosten van deze schulden goed gemaakt, waardoor een stijging van de schuld hiervoor anders geïnterpreteerd dient te worden dan een stijging voor reguliere investeringen. De solvabiliteit wordt genoemd als meest omvattende globale indicator van de vermogenspositie. Ook deze indicator bereikt nu de hoogste waarde sinds 2011. De solvabiliteit daalt de komende jaren als gevolg van geplande onttrekkingen aan de Algemene dekkingsreserve. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het gebruik van de Algemene dekkingsreserve om de begroting sluitend te maken. In hoeverre de reserve werkelijk wordt ingezet, zal van grote invloed zijn op de mate waarin de solvabiliteit daalt. Ondanks deze geplande onttrekkingen blijft de solvabiliteit in het meerjarenbeeld beter dan bij de vergelijkingsgroep. Bij de ondersteunende indicatoren zien we een daling in de weerstandsratio, met name veroorzaakt door het toevoegen van het risico 'Lagere grondopbrengsten door hogere betaalbaarheidseis woningbouwprogramma's'. Dit wordt toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij andere ondersteunende indicatoren zien we dat de belastingcapaciteit zich als gevolg van de stijgingen van de van de heffingen in het rood begeeft. Dit wordt toegelicht in de paragraaf lokale heffingen. De ratio voor 2027 zal nog dalen op het moment dat het landelijke gemiddelde over 2026 gepubliceerd is. De stijgende ratio belastingcapaciteit is wel een trend die ook bij vergelijkbare gemeenten te zien is. De indicator structurele exploitatieruimte was in 2025 nog ruim positief, maar is vanaf 2026 dalend. Vanaf 2029 is deze oranje en bevind zich, nog net postief, nabij de nul.

Met twee kernindicatoren die zich op termijn binnen oranje bewegen is waakzaamheid voor de hoogte van de schuld wenselijk, maar er is nog geen reden tot noodzakelijk ingrijpen op hoogte van de schuld. Uit de analyse bij de notitie Schuldpositie 2023 is daarbij gebleken dat de kengetallen, zeker in de laatste jaarschijven, onzekerheid vertonen en in de praktijk, ondanks zorgvuldige ramingen, door diverse oorzaken beter uitvallen dan ingeschat. De goede uitgangspositie na 2025, de lage gemiddelde rente op de bestaande leningenportefeuille (1,28% bij de Jaarstukken 2025) en het weerstandsvermogen van de gemeente maken dat de last van de schuld op de langere termijn houdbaar is en blijft. De spreiding binnen de leningenportefeuille voorkomt daarnaast dat de gemeente kwetsbaar is voor een renteschok. Dit blijkt ook uit de ruimte die er is tot de renterisiconorm. Wel zien we de druk op het meerjarenbeeld terug in indicatoren als de solvabiliteit, belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte. Met het oog op onzekerheden in het meerjarenbeeld vanaf 2028, en de lagere inkomsten vanuit het gemeentefonds, is het van groot belang de het totale financiële beeld goed te bewaken.

Samenstelling van de gemeenteraad en het college van B&W

Gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De raad is de lokale volksvertegenwoordiging, bepaalt de beleidskaders en controleert de uitvoering van het beleid door het college van burgemeester en wethouders.

De raad heeft 39 zetels. Deze zetels zijn als volgt verdeeld:

Tabel 5

Partij	2026	2022	2018	2014
VVD	8	8	7	7
PRO - Progressief Haarlemmermeer	5	-	-	-
D66	5	4	3	6
Forum voor Democratie (FvD)	4	1	-	-
CDA	4	3	5	5
Forza!	3	3	4	4
HAP	2	6	7	6
50 Plus	2	-	-	-
PVV	1	-	-	-
EEN Haarlemmermeer	1	1	1	1
SRH (Sociaal Rechts Haarlemmermeer)	1	2	1	1
Hart van Haarlemmermeer	1	-	-	-
ChristenUnie-SGP	1	1	2	1
Denk Haarlemmermeer	1	-	-	-
PvdA	-	3	3	4
Groenlinks	-	5	4	3
Gezond Haarlemmermeer	-	1	1	-
Overigen	-	1	1	1

De contactgegevens van fracties en de raadsleden staan op de website van de gemeenteraad, onder raadsleden.

College van burgemeester en wethouders

De burgemeester is benoemd door de koning op voordracht van de raad. De wethouders zijn gekozen door de gemeenteraad. Ieder collegelid heeft zijn of haar eigen takenpakket (portefeuille). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de raadsbesluiten.

Het college van B&W bereidt de plannen voor waarover de gemeenteraad een beslissing moet nemen. Het college neemt ook zelf besluiten. Daarnaast voert het college de besluiten van de gemeenteraad uit. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het bestuur van de gemeente.

De portefeuilles worden in Tabel 6 weergegeven.

Tabel 6

Burgemeester Marianne Schuurmans-Wijdeven	**Wethouder Marja Ruigrok** 1e Locoburgemeester	**Wethouder Charlotte van der Meij** Locoburgemeester	**Wethouder Beryl van Straten** Locoburgemeester
• Algemene en bestuurlijke zaken • Openbare orde & Veiligheid • Brandweer • Burgerzaken • Communicatie & Onderzoek • Integriteitsbeleid • Straatnamencommissie	• Luchthavenzaken (exclusief Ruimtelijke ontwikkeling) • Economie (inclusief werklocaties, toerisme, erfgoed en evenementen) • Mobiliteit	• Jeugd en Onderwijs • Zorg en Welzijn • Afval, milieu en water • Internationale betrekkingen (inclusief lobby) • Juridische Zaken • Vergunningen Projecten: • Gemeentehuis	• Ruimtelijke ontwikkeling • Woningbouw • Financiën, inclusief deelnemingen & grondzaken Projecten: • Spoorzone (samen met wethouder Staal)

Wethouder Roy Staal Locoburgemeester	**Wethouder Fouad Sidali** Locoburgemeester	**Wethouder Erik Vermeulen** Locoburgemeester	**Hermineke van Bockxmeer** Gemeentesecretaris
• Klimaat en energie • Woonbeleid • Werk en inkomen (inclusief Bestaanszakerheid en arbeidsmarktbeleid) Projecten: • Hoofddorp Centrum • Spoorzone (samen met wethouder Van Straten)	• Veilige leefomgeving • Beheer en onderhoud • Grootschalig groen en recreatie • Volksgezondheid • Migratie en integratie • Inclusie, diversiteit en emancipatie • Participatie en gemeenschappen • Subsidies • Vastgoed (inclusief maatschappelijk vastgoed) Projecten: • PARK21	• Sport en cultuur • Dienstverlening en organisatie (inclusief Digitalisering en Cyberveiligheid) • Handhaving (inclusief Oneigenlijk grondgebruik)	• Secretaris van college van B&W • Algemeen directeur van de organisatie

Groepsfoto van het college van burgemeester en wethouders. Met van linksboven naar rechtsonder: Charlotte van der Meij, Roy Staal, Marianne Schuurmans, Erik Vermeulen, Beryl van Straten, Marja Ruigrok, Fouad Sidali en Hermineke van Bockxmeer (gemeentesecretaris).

Programma's

Bestuur, samenleving en publiekscontact

Maatschappelijk doel:
Het borgen van democratische en transparante besluitvorming en excellente dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers.

Portefeuillehouders:
Schuurmans-Wijdeven, Vermeulen

Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer bestaat uit de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Deze bestuursorganen geven invulling aan de lokale democratie via een transparant en zorgvuldig besluitvormingsproces. Op deze wijze is er voor inwoners sprake van een zichtbare en herkenbare gemeente en daarvoor onderhoudt het bestuur diverse relaties in regionale, nationale en internationale context.

Wij willen een dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid zijn met een bestuur dat zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar is.

Inwoners, instellingen en ondernemers willen meedenken, meepraten en meebeslissen over zaken die spelen in hun leefomgeving. Een eigentijdse overheid onderkent en waardeert dit en speelt actief op deze behoefte in. Het gemeentebestuur wil daarom de betrokkenheid van inwoners, instellingen en ondernemers vergroten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving. Ook wil het gemeentebestuur zorgen voor voldoende draagvlak bij het ontwikkelen van beleid én de uitvoering daarvan. Zo versterken wij de lokale betrokkenheid tussen inwoners, instellingen en ondernemers.

Bestuur, samenleving en publiekscontact	**Baten x € 1.000**	**6.648**
	in % van totale begroting	**0,9%**
	Lasten x € 1.000	**22.384**
	in % van totale begroting	**2,9%**

Baten

De baten van het programma Bestuur, samenleving en publiekscontact uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van het programma Bestuur, samenleving en publiekscontact uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van formele gemeentelijke organen

Wat willen wij bereiken?

Het gemeentebestuur bestaat uit de bestuursorganen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, en burgemeester. De gemeenteraad is als volksvertegenwoordiging het hoogste orgaan, stelt kaders en controleert het college. Daarom neemt hij onder voorzitterschap van de burgemeester besluiten, ondersteund door zijn eigen ambtelijk apparaat: de griffie. De gemeenteraad vergadert openbaar, zendt dit uit en plaats alle besluitvorming op de website. De raadspleinvergaderingen zijn openbaar, waardoor alle raadsvoorstellen en -besluiten op de website staan. De rekenkamer is een instrument van de gemeenteraad. Zij doet onafhankelijk onderzoek om de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rollen. Het college van burgemeester en wethouders wordt ondersteund door de ambtelijke organisatie.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het faciliteren van de bestuursorganen van de gemeente	Het (politieke) besluitvormingsproces van de bestuursorganen moet zowel inhoudelijk als procesmatig ondersteund worden, op dagelijkse basis.	0.1
Het faciliteren van de rekenkamer	De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad met onafhankelijk onderzoek naar de effecten van beleid voor de inwoners, of geld goed wordt besteed en of de gemeente zich aan de afspraken houdt. De rekenkamer bestaat uit vijf leden en een secretaris, allen benoemd door de gemeenteraad.	0.1
Het voorbereiden en houden van verkiezingen	De voorbereiding voor een verkiezing begint met inventariserende werkzaamheden in het daaraan voorafgaande jaar en worden steeds concreter naarmate de verkiezing nadert. Het verkiezingenschema kan wijzigen door tussentijdse nieuwe ontwikkelingen. Het verkiezingenschema voor de periode 2027-2030 ziet er als volgt uit: • 2027: Provinciale Staten en Waterschappen • 2029: Europees Parlement • 2030: Gemeenteraad en Tweede Kamer	0.2

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Verkiezingen Provinciale Staten en waterschappen op 17 maart 2027	Resultaat	Het organiseren van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschap op 17 maart 2027.
	Inhoud	Vanwege twee verkiezingen op één dag zijn er twee telteams op het grootste deel van de stembureaus. Op de centrale teldag, een dag later, is er voor elke verkiezing een eigen organisatie op de centrale tellocatie. De benodigde inzet van zowel inwoners als ambtenaren is hoger dan bij enkelvoudige verkiezingen.
	Financiën	Wij betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 0.1 Bestuur).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 7

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van de formele gemeentelijke organen.	Baten	3.504	-	-	-	-	-
	Lasten	7.766	8.604	8.855	8.997	8.997	8.997
	Saldo	**-4.263**	**-8.604**	**-8.855**	**-8.997**	**-8.997**	**-8.997**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	3.503	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	1	0	0	0	0	0
Baten	**3.504**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.1 Bestuur	7.049	7.875	7.908	8.101	8.101	8.101
0.2 Burgerzaken	717	729	947	896	896	896
Lasten	**7.766**	**8.604**	**8.855**	**8.997**	**8.997**	**8.997**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-4.263**	**-8.604**	**-8.855**	**-8.997**	**-8.997**	**-8.997**

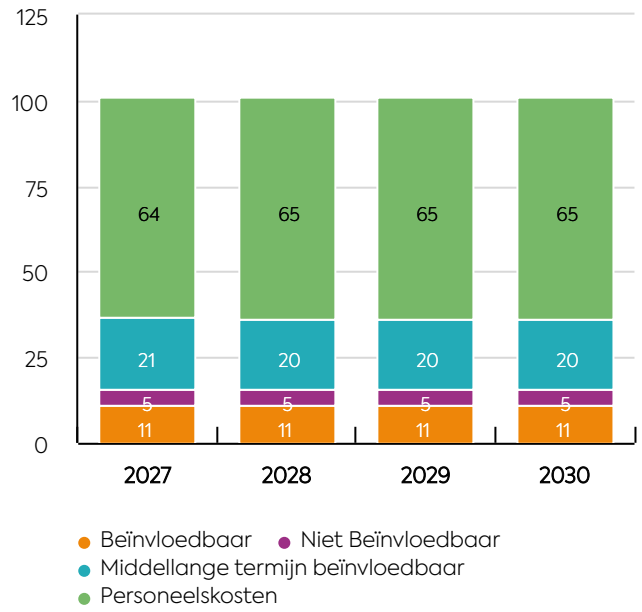
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
1. Verkiezingen	-215	-	-	-
Overig	-36	-142	-	-25
Totaal Lasten	**-251**	**-142**	**-**	**-25**

Lasten

1. Er worden meer interne uren toegerekend aan de organisatie van de verkiezingen, zodat de begroting beter aansluit bij de werkelijke inzet van medewerkers. (taakveld 0.2)

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 12

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn kosten voor raadscommissies en de rekenkamer, maar ook representatiekosten en kosten voor de verkiezingen vallen hieronder.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn lasten die voortvloeien uit (wettelijke) regelingen voor de vergoedingen van raadsleden en fracties.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn accountantskosten.

Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten

Wat willen wij bereiken?

Inwoners, instellingen en ondernemers kunnen bij uitstek meedenken én meewerken aan het verbeteren van hun omgeving. Wij betrekken ze intensief bij (beleids)ontwikkelingen en uitvoeringsplannen en organiseren participatie. Dit doen wij via diverse instrumenten, waaronder e-platform OpenStad. Door een gebiedsgerichte aanpak blijven wij in gesprek en zorgen wij voor verbinding in de gebieden tussen gemeente en belanghebbenden. Wij werken samen aan huidige en toekomstige opgaven. Door de raad op locatie, activiteiten voor jongeren, openbare uitzendingen en gebruik van social media zoekt de raad actief contact met de inwoners.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Borgen van participatie	Wij werken aan de borging van het participatiebeleid, onder andere door het uitwerken van het uitdaagrecht. Wij organiseren participatie en leren daarvan om onze werkwijze te verbeteren. Dit doen wij door trainingen te volgen, te leren van de praktijk, te evalueren en onze aanpak aan te passen in overleg met betrokkenen. Daarnaast adviseren wij de gemeenteraad bij welke onderwerpen het stellen van kaders bij participatie gewenst is, en over de rol die de raad daarin kan pakken.	0.2
Uitvoeren van gebieds-programma's	Wij voeren gebiedsprogramma's uit waarin de verwachte (middel)lange termijnontwikkelingen staan en hoe wij daarop willen anticiperen. Op basis van deze gebiedsprogramma's stellen wij samen met belanghebbenden jaarlijks een gebiedsagenda op, die wij vervolgens uitvoeren.	0.3
Uitwerken rol dorps- en wijkraden	Wij bespreken jaarlijks de samenwerkingsafspraken en verduidelijken de rol van dorps- en wijkraden bij participatie door in gesprek te blijven. Via 'de raad op locatie' blijven de dorps- en wijkraden in contact met de gemeenteraad en dragen zij bij aan de langetermijnvisie op de participatiedemocratie.	0.3
Het bieden van informatie aan inwoners en ondernemers	De gemeente Haarlemmermeer streeft naar open, toegankelijke en transparante communicatie die de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en andere partijen vergroot en inspeelt op hun behoeften. Wij zetten passende middelen in om deze groepen te informeren.	0.2
Het onder-steunen van de Jongeren-gemeenteraad en Kinderraad	Om democratie op vroege leeftijd te stimuleren kent Haarlemmermeer een permanente Jongerengemeenteraad en een jaarlijkse dag van de Kinderraad. Ook is er een jaarlijks Kindervragenuur.	0.1
Het doen van generiek onderzoek	Om trends en ontwikkelingen in de lokale samenleving te volgen en te analyseren verrichten wij generiek onderzoek. De onderwerpen stellen wij vast op basis van het coalitieakkoord.	0.1

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 8

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.	Baten	–	–	–	–	–	–
	Lasten	572	535	508	508	508	508
	Saldo	**-572**	**-535**	**-508**	**-508**	**-508**	**-508**

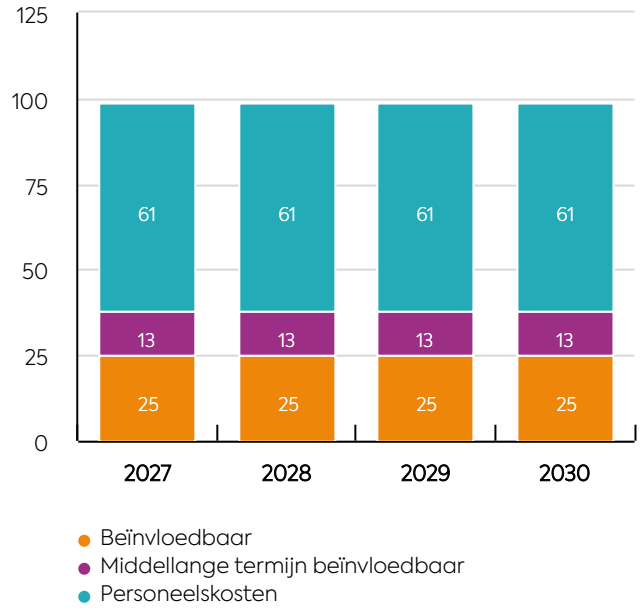
Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	572	535	508	508	508	508
Lasten	**572**	**535**	**508**	**508**	**508**	**508**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-572**	**-535**	**-508**	**-508**	**-508**	**-508**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Overig	27	-	-	-
Totaal Lasten	**27**	**-**	**-**	**-**

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 13

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitbesteed werk voor externe communicatie.

Niet beïnvloedbaar
Er zijn geen niet-beïnvloedbare kosten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn kosten voor drukwerk en kopieerkosten.

Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking

Wat willen wij bereiken?

Haarlemmermeer richt zich op de regio en het nationale en Europese speelveld om haar belangen te behartigen en waar nodig een bijdrage te leveren aan bovenlokale vraagstukken. Daarbij werken wij op onze primaire gemeentelijke taken steeds vaker samen met partijen en partners. Gezamenlijke lobby is daarbij van belang.

Het gemeentebestuur wil voor inwoners, instellingen en ondernemers een gezaghebbende positie innemen in het publieke en bestuurlijke debat. Dat betekent een herkenbaar geluid, aansprekend verhaal én ontvankelijk zijn voor signalen van anderen. Met dat laatste verrijken wij het beleid en de uitvoering en zetten wij communicatie in als strategisch instrument.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het deelnemen aan bestuurlijke samenwerkings-verbanden	Haarlemmermeer werkt actief samen om haar doelen te bereiken. Bestuurlijke deelname aan samenwerkingsverbanden is essentieel om onze stem in de regio te laten horen. Door onze agenda's, ambities en rollen goed op elkaar af te stemmen, vergroten wij de slagkracht van onze inzet. Wij blijven zichtbaar en betrokken binnen het Amstelland-Meerlanden overleg (AM), de Vervoerregio Amsterdam, de Metropoolregio Amsterdam (MRA), het G40-stedennetwerk en de VNG. Daarnaast intensiveren wij onze lobby richting het Rijk en de Europese Unie.	0.1

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Het Verhaal van Haarlemmer-meer	Resultaat	Wij ontwikkelen een breed gedragen identiteit en toekomstvisie voor gemeente Haarlemmermeer en vertalen deze naar een herkenbaar en onderscheidend merkprofiel en merkstrategie. Tegelijkertijd bereiden wij een duurzame uitvoeringsorganisatie voor, waarvan wij de juridische vorm nader bepalen.
	Inhoud	De komende jaren maken wij belangrijke keuzes over wonen, werken, economie, mobiliteit en leefbaarheid. Deze keuzes raken niet alleen de ontwikkeling van onze gemeente, maar ook de positie die wij als gemeente willen innemen, regionaal, landelijk en internationaal. Daarom onderzoeken en verwoorden wij, samen met inwoners, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en andere overheden, wie wij als gemeente Haarlemmermeer zijn en welke toekomst wij nastreven. Een sterker profiel versterkt onze herkenbaarheid en onze positie als gesprekspartner richting het Rijk, de MRA en andere partners. Op basis hiervan werken wij het merkprofiel, de merkstrategie en de toekomstige uitvoeringsorganisatie verder uit.
	Financiën	We betalen dit uit het hiervoor bij deze programmabegroting beschikbaar gestelde budget van € 400.000 voor 2027 en € 300.000 voor 2028 (taakveld 0.1).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 9

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.	Baten	375	344	325	325	325	325
	Lasten	1.267	1.395	1.757	1.657	1.357	1.357
	Saldo	**-893**	**-1.051**	**-1.433**	**-1.333**	**-1.033**	**-1.033**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	375	344	325	325	325	325
Baten	**375**	**344**	**325**	**325**	**325**	**325**
0.1 Bestuur	1.267	1.395	1.757	1.657	1.357	1.357
Lasten	**1.267**	**1.395**	**1.757**	**1.657**	**1.357**	**1.357**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-893**	**-1.051**	**-1.433**	**-1.333**	**-1.033**	**-1.033**

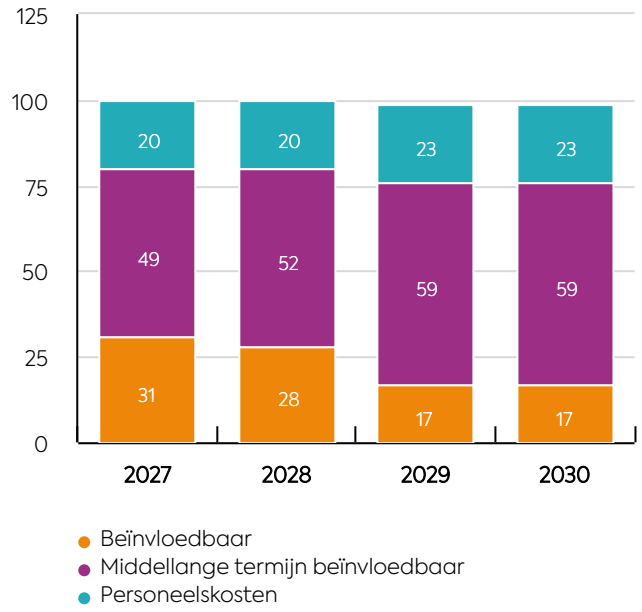
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-19	-	-	-
Totaal Baten	**-19**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Het Verhaal van Haarlemmermeer	-400	100	300	-
Overig	38	-	-	-
Totaal Lasten	**-363**	**100**	**300**	**-**

Lasten

1. Voor het opstellen van 'Het Verhaal van Haarlemmermeer' is een incidenteel budget beschikbaar van € 400.000 in 2027, in 2028 wordt dit met € 100.000 verlaagd tot € 300.000 in 2028 en in 2029 vervalt het budget.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 14

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven voor promotie.

Niet beïnvloedbaar
Er zijn geen niet-beïnvloedbare lasten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn kosten voor regionale lidmaatschappen, waaronder het AM-overleg en de Metropool regio Amsterdam.

Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en beheren betrouwbare basisregistraties

Wat willen wij bereiken?

Onze dienstverlening sluit aan op de behoeften van onze 'klanten': de inwoners, ondernemers en instellingen in Haarlemmermeer. Zij ervaren onze dienstverlening als makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden. Wij zijn goed bereikbaar via verschillende kanalen. Er is altijd een digitaal kanaal beschikbaar en een hulpstructuur voor wie er zelf niet uitkomt.

Wij sluiten aan op landelijke initiatieven voor samenwerking ter verbetering van de dienstverlening en de ontwikkeling van (generieke) oplossingen, zoals dat gebeurt bij de landelijke standaardisatie van gemeentelijke diensten, processen en systemen. Digitalisering wordt ingezet als middel om de dienstverlening te verbeteren. Wij gaan door met het verminderen van administratieve lasten voor inwoners, instellingen en ondernemers.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het bereikbaar zijn via verschillende kanalen	Wij richten ons erop dat mensen in één keer goed geholpen worden. Wij zorgen dat het contact met de gemeente via onze kanalen (telefoon, balie, sociale media en website) wordt ervaren als makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden. Wij zijn goed bereikbaar via de verschillende kanalen en wij maken de dienstverlening zowel digitaal als fysiek toegankelijk en gebruiksvriendelijk.	0.2
Het verstrekken van reisdocumenten en DigiD's aan niet-ingezetenen	Via de Gemeentebalie Schiphol verstrekken wij paspoorten, Nederlandse Identiteitskaarten en DigiD's aan Nederlanders woonachtig in het buitenland (niet-ingezetenen). De Gemeentebalie Schiphol is een initiatief van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) en Buitenlandse Zaken in samenwerking met onze gemeente. Afspraken met het Rijk zijn vastgelegd in een convenant voor onbepaalde tijd.	0.2
Het datagedreven doorvoeren van verbeteren van onze dienst-verlening	Wij verbeteren onze dienstverlening voortdurend, met de behoefte van inwoners en ondernemers als uitgangspunt. Denk aan klantreizen, gebruikersonderzoek en tevredenheidsmetingen, waarmee klanten actief worden betrokken bij het ontwerpen en verbeteren van onze dienstverlening.	0.2
Het in contact staan met inwoners, instellingen en ondernemers volgens een gebiedsgerichte werkwijze	Via de gebiedsmanagers zijn wij zichtbaar en blijven wij in gesprek met onze inwoners. Desgewenst ondernemen wij actie met externe gesprekspartners met behulp van bijvoorbeeld het digitale gebiedsprogramma of informatiemarkten. Bij grotere of complexere opgaven zetten wij omgevingsmanagers in. Zij zorgen ervoor dat wij in contact blijven met de omgeving en organiseren participatie rond projecten wanneer dat nodig is.	0.2
Het beheren van basisregistraties	Wij registreren persoonsgegevens van onze inwoners in de Basisregistratie Personen (BRP) en leggen rechtsfeiten vast in de registers van de burgerlijke stand. Wij zorgen ervoor dat deze gegevens juist, actueel en veilig worden verwerkt. Dit is essentieel voor betrouwbare dienstverlening, een goede beleidsvoering, correcte uitvoering van wettelijke taken en het beschermen van de privacy van onze inwoners. Daarnaast zijn wij verantwoordelijk voor het inschrijven van uitgenodigde vluchtelingen in de BRP. Op basis van een verklaring onder ede registreren wij hun gegevens zorgvuldig en kennen wij hen een burgerservicenummer (BSN) toe. Hiermee kunnen zij gebruikmaken van voorzieningen in Nederland. Ook beheren wij basisregistraties met een geografische component. De Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO) houden wij actueel, betrouwbaar en compleet op een technisch veilige manier en ontwikkelen deze verder op basis van de landelijke visie 'Zicht op Nederland' (ZoN).	0.2

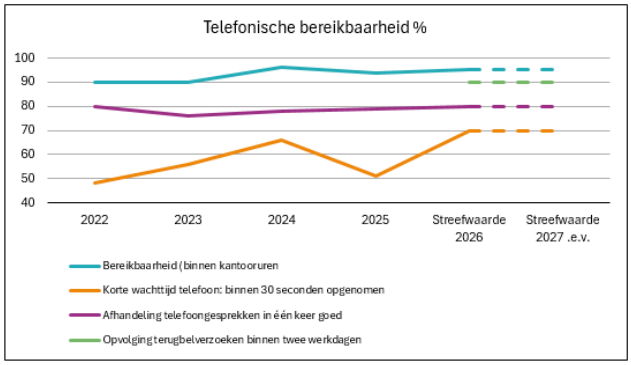
Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Digitale toegankelijkheid	Resultaat	Streven naar status A voor gemeentelijke website. Jaarlijkse verbetering op toegankelijkheid voor de overige websites.
	Inhoud	Voor de gemeentelijke website worden zeven technische actiepunten door de leverancier opgepakt, met als doel na hertoetsing door te

activiteit	onderwerp	toelichting
		groeien naar toegankelijkheidsstatus A. Daarnaast verlopen van zeven overige websites de toegankelijkheidsverklaringen. In 2027 worden hiervoor maximaal negen toegankelijkheidsonderzoeken uitgevoerd.
	Financiën	Wij betalen deze activiteit uit de reguliere begroting (taakveld 0.4 Overhead).

BBV indicatoren
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer
Telefonische bereikbaarheid

Figuur 15

Voor de opvolging terugbelverzoeken binnen twee dagen is geen historische data beschikbaar.

Digitale toegankelijkheid
In het Dashboard Digitoegankelijk is te zien hoeveel websites de gemeente op dit moment heeft, en hoeveel daarvan er geheel of gedeeltelijk toegankelijk zijn. De laatste stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd aan de gemeenteraad.

Tabel 10

Omschrijving	Meting	Prognose		
	2025	2026	2027	2028 e.v.
Voldoet aan wet				
A: Voldoet volledig	0	1	2	3
B: Voldoet gedeeltelijk	22	26	33	37
C: Eerste maatregelen genomen	0	4	1	1
Voldoet niet aan wet				
D: Voldoet niet	29	30	25	20
E: Geen verklaring	0	0	0	0

Deze cijfers zijn prognoses voor 2026-2028. Het streven is uiteraard dat zoveel mogelijk websites een status-A behalen (voldoen aan alle toegankelijkheidseisen). Dit is echter in de praktijk niet realistisch. Om een status A te behalen mag er geen enkel toegankelijkheidsprobleem meer bestaan op een website. Dat is de komende jaren (hoogstwaarschijnlijk) nog niet haalbaar.

Kwaliteit basisregistraties
Wij zijn wettelijk verplicht jaarlijks aan te tonen via een zelfevaluatie dat de kwaliteit van onze BAG, BGT en BRO voldoen aan de door het ministerie BZK voorgeschreven minimaal te behalen scores (deze minimale scores zijn voor de BAG en BGT: 75% en voor de BRO: 60%). Bij de zelfevaluatie worden de basisregistraties beoordeeld op basis van de criteria gegevenskwaliteit en proces en organisatie. Zowel voor de BAG, de BGT als voor de BRO worden op basis van de auditsystematiek Eenduidige Normatief Single Information Audit (ENSIA) controles uitgevoerd. Door deze eenduidige en gecombineerde systematiek ligt de nadruk niet op de informatieveiligheidsaspecten maar staat de gegevenskwaliteit centraal.

Wij zijn op grond van artikel 4.3 van de Wet BRP verplicht jaarlijks onderzoek te doen naar de inrichting, de werking en de beveiliging van de basisregistratie, alsmede naar de verwerking van gegevens in de basisregistratie. De verwerking van de gegevens wordt objectief getoetst door het ministerie van BZK via de bestandscontrolemodule (BCM). Het opgenomen percentage betreft de personen waarbij geen fouten op hun persoonslijst is gesignaleerd door de BCM.

Tabel 11

		Metingen			Streef-waarden/ prognose
Omschrijving	Bron	2023	2024	2025	2027 e.v.
BAG	zelfevaluatie	100%	100%	100%	> 75%
BGT	zelfevaluatie	100%	98%	98%	> 75%
BRO	zelfevaluatie	89%	100%	91%	> 60%
BRP	zelfevaluatie		99,7%	99,8%	> 95%

Wat mag het kosten?

Tabel 12

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en beheren betrouwbare basisregistraties.	Baten	5.381	5.869	6.323	5.952	4.338	4.284
	Lasten	10.079	10.663	11.264	11.060	10.126	10.073
	Saldo	**-4.698**	**-4.794**	**-4.941**	**-5.108**	**-5.788**	**-5.788**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.2 Burgerzaken	5.381	5.869	6.323	5.952	4.338	4.284
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0
Baten	**5.381**	**5.869**	**6.323**	**5.952**	**4.338**	**4.284**
0.1 Bestuur	460	520	796	796	796	796
0.2 Burgerzaken	9.488	10.011	10.389	10.184	9.250	9.197
1.2 Openbare orde en veiligheid	74	74	79	79	79	79
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	58	58	0	0	0	0
Lasten	**10.079**	**10.663**	**11.264**	**11.060**	**10.126**	**10.073**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-4.698**	**-4.794**	**-4.941**	**-5.108**	**-5.788**	**-5.788**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Documenten Burgerzaken	490	-428	-1.688	-153
Overig	-35	57	73	100
Totaal Baten	**455**	**-371**	**-1.615**	**-53**
Lasten				
1. Pilot beheer en coördinatie inkomende subsidies	-266	-	-	-
2. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-156	-	-	-
3. Documenten Burgerzaken	-154	173	934	-
Overig	-26	31	-	53
Totaal Lasten	**-602**	**204**	**934**	**53**

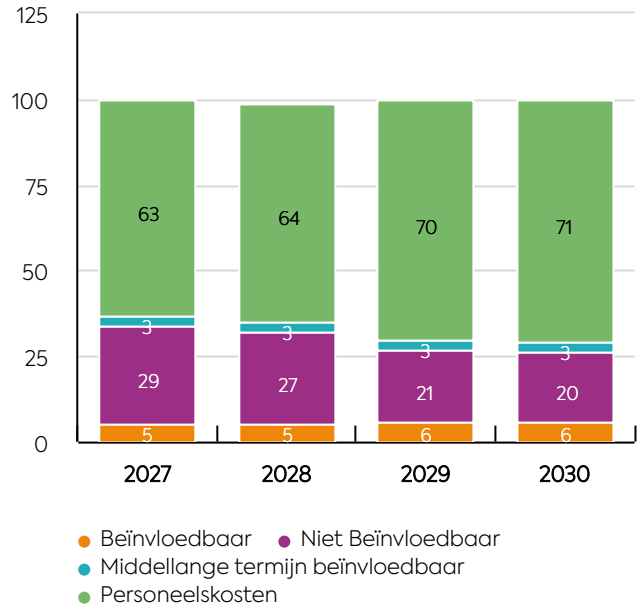
Baten

1. De begroting is geactualiseerd op basis van historische realisatiecijfers en aan de hand van het rekenmodel van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB). Sinds 2024 is er een stijging in de aantallen aanvragen voor reisdocumenten, vanwege de verstreken geldigheidstermijn van tien jaar. Dit is inclusief de afgifte van reisdocumenten via de Schipholbalie. Tegenover hogere legesopbrengsten staan ook hogere afdrachten aan het Rijk (taakveld 0.2).

Lasten

1. De pilotfase voor het beheer en de coördinatie van inkomende subsidies is succesvol afgerond. Op basis van de evaluatie van de pilot is besloten om de werkzaamheden definitief op te nemen in de vaste formatie. Er wordt structureel 1,75 fte (vaste formatieplaatsen) vrijgemaakt.
2. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting in 2027 naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 0.1 en 0.2).
3. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Documenten Burgerzaken de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 0.2).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 16

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld uitgaven voor de uitgifte van documenten en kosten voor de ombudsfunctie.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld personeelskosten voor de Gemeentebalie Schiphol en de inkoop bij het Rijk van (reis)documenten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn exploitatiekosten voor de Gemeentebalie Schiphol zoals huur en telefoonkosten.

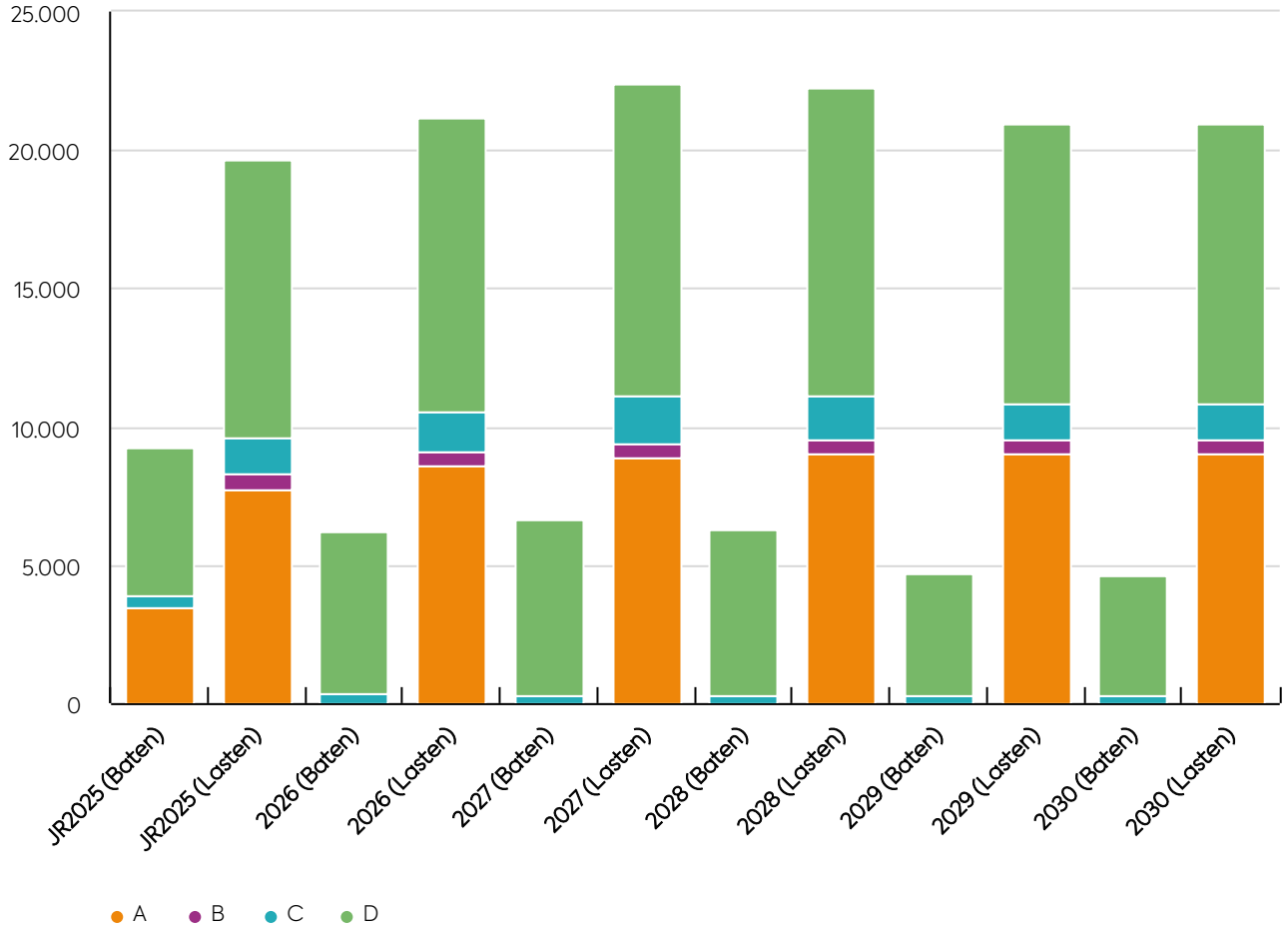
Ontwikkeling
Het deel niet beïnvloedbaar daalt in 2029 door de kosten van de inkoop van (reis)documenten zoals beschreven bij de verschillenanalyse. Relatief stijgt hierdoor het aandeel personeelskosten, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel ongewijzigd.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 13

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. **Bestuur, samenleving en publiekscontact**		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	9.260	6.212	6.648	6.277	4.662	4.609
	Lasten	19.685	21.196	22.384	22.222	20.988	20.934
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-10.425**	**-14.984**	**-15.736**	**-15.945**	**-16.326**	**-16.325**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-10.425**	**-14.984**	**-15.736**	**-15.945**	**-16.326**	**-16.325**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 17

Legenda

Beleidsdoel A: Het goed functioneren en faciliteren van de formele gemeentelijke organen.
Beleidsdoel B: Wederzijdse betrokkenheid bij de besluitvorming en onze kennis over onze lokale samenleving vergroten.
Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.
Beleidsdoel D: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en beheren betrouwbare basisregistraties.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partij
Amstelland-Meerlanden Overleg (AM)
Het AM heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in onze regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling in de regio. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio AM in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap, verkeer en vervoer.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Reglement van Orde gemeenteraad 2019 (2018.0081485)
- Reglement van Orde Auditcommissie (2005.29530)
- Verordening op de Auditcommissie Haarlemmermeer 2024 (XS-24101507.609)
- Gedragslijn Integriteit Haarlemmermeer (2014.3985)
- Verordening Rekenkamer Haarlemmermeer 2024 (10178584)
- Gedragscode integriteit Burgemeester en Wethouders Haarlemmermeer en handreiking integriteit (2021.0001303)
- Participatiebeleid en Participatieverordening Haarlemmermeer (12948466)
- Denk, praat en beslis mee! Plan van Aanpak Participatie (2014.0047217)
- Participatieonderzoek 'Haarlemmermeer Weet raad!' (2017.0063632)
- Werkwijze gemeenteraad bij participatie (2021.0001261)
- Samenwerkingsafspraken dorps- en wijkraden (2020.3749462)
- Visie op communicatie van Haarlemmermeer (2012.29134)
- Nota Verbetering Digitale Dienstverlening en IT-innovatie (2017.0021302)
- Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0026890)
- Basisregistratie Grootschalige Topografie BGT (2013.0086428)
- Vaststellen beleidsregel 'Briefadres Haarlemmermeer 2018' (2018.0038684)
- Reglement burgerlijke stand 2022 (2021.0001690)
- Belastingvoorstellen 2026 (12550138)
- Visie dienstverlening; makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden 2022 (2022.0000375)
- Visie op digitalisering: samen slimmer (7225689)
- Het juiste kanaal op het juiste moment: een strategie voor klantcontact (7705540)
- Uitvoeringsagenda Dienstverlening 2025-2026 (11707095)

Veiligheid

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een veilige gemeente en dat moet zo blijven.

Portefeuillehouders:
Van der Meij, Schuurmans-Wijdeven, Vermeulen

In onze huidige samenleving hebben we te maken met forse uitdagingen. We zien daarbij ook een toename van complexiteit in veiligheidsvraagstukken en een verschuiving richting meer grootstedelijke problematiek. Het zijn ontwikkelingen die onze feitelijke veiligheid of ons gevoel van veiligheid aantasten. Eén van de uitdagingen is het feit dat de onderwereld structureel verweven raakt met de bovenwereld waardoor de democratische rechtstaat wordt ondermijnd. Criminelen maken misbruik van legale bedrijven, diensten en logistieke processen (bijvoorbeeld op luchthaven Schiphol) om hun illegale praktijken, zoals drugshandel en witwassen, uit te voeren. Een tweede uitdaging is de heersende jongerencultuur en de online leefwereld van jongeren. Zo worden jongeren (online) verleid om snel geld te verdienen door zich te lenen voor criminele activiteiten. Het waarborgen van de zorg en veiligheid voor kwetsbare mensen en mensen met onbegrepen gedrag is een derde uitdaging. Met onbegrepen gedrag zorgen ze voor onveilige situaties voor anderen, maar ook voor zichzelf. Het is in het belang van ons allemaal dat mensen met onbegrepen gedrag hulp krijgen en dat de politie wordt ontlast. Bovendien lopen kwetsbare mensen meer kans slachtoffer van criminaliteit te worden (bijvoorbeeld door arbeidsuitbuiting). Een vierde aspect is de ontwikkeling van polarisatie en radicalisering waardoor steeds meer (groepen) mensen tegenover elkaar komen te staan. We werken samen met onze partners in het zorg- en veiligheidsdomein in lokaal en regionaal verband aan projecten en programma's om deze grote uitdagingen aan te pakken. Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 is hiervoor de strategische basis (2022.0002554). Gezien de recente internationale ontwikkelingen, dreigingen en toenemende spanningen in de wereld zijn wij genoodzaakt de weerbaarheid en samenredzaamheid van onze inwoners en ondernemers verder te vergroten.

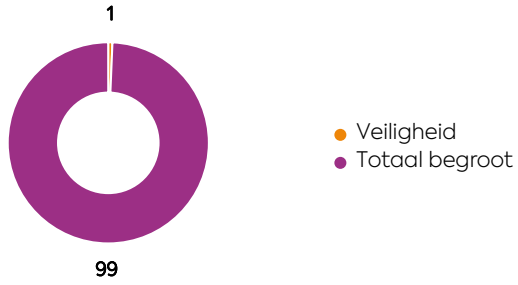
Voor de periode 2027-2030 stelt de raad vóór 1 januari 2027 een nieuw Integraal Veiligheidsplan vast. De speerpunten uit het coalitieakkoord voor de bestuursperiode van 2026-2030, worden meegenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 en de daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's veiligheid. Deze speerpunten zien op een combinatie van preventie, wijkgerichte aanpak en handhaving. De samenwerking en integrale aanpak zijn essentieel. Het gaat om het intensiever investeren in preventie en handhaving en de inzet van wijkboa's per gebied voor betere contacten, meer binding en herkenbaarheid voor inwoners en ondernemers. Ontwikkelingen ten aanzien van ondermijning, georganiseerde misdaad, jeugdoverlast en -criminaliteit vragen om extra aandacht. De uitbreiding van

Team Openbare Orde & Veiligheid (OOV) zorgt voor een beter gecoördineerde aanpak en meer slagkracht. Bij de verschillende speerpunten is ook nadrukkelijk aandacht voor de online leefwereld om zorg te dragen voor digitale veiligheid.

Veiligheid	**Baten x € 1.000**	**5.086**
	in % van totale begroting	**0,7%**
	Lasten x € 1.000	**31.632**
	in % van totale begroting	**4,2%**

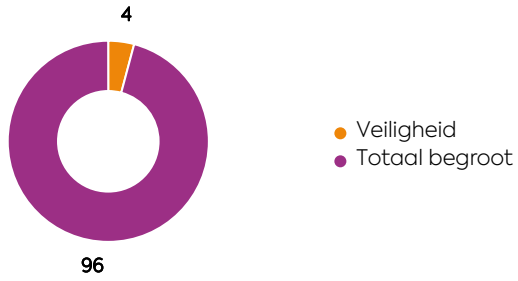
Baten

De baten van Programma Veiligheid uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Veiligheid uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer

Wat willen wij bereiken?

Dit beleidsdoel gaat over de sociale veiligheid in onze gemeente. Haarlemmermeer is een veilige gemeente en dat moet zo blijven. Mensen moeten veilig kunnen wonen, werken en verblijven in Haarlemmermeer en zich ook veilig voelen. We zetten in op onderstaande prioriteiten, die zijn gebaseerd op het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 (IVP). Naast deze prioriteiten voeren we voor dit beleidsdoel ook taken uit die voortvloeien uit beleid of wetgeving.

Voor de periode 2027-2030 stelt de raad vóór 1 januari 2027 een nieuw IVP vast. De speerpunten uit het coalitieakkoord voor de bestuursperiode van 2026-2030 worden meegenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 en de daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's veiligheid. Deze speerpunten zien op het intensiever investeren in preventie en handhaving, de inzet van wijkboa's, een meer gecoördineerde aanpak van ondermijning, georganiseerde misdaad, relationeel (huiselijk) geweld en geweld tegen vrouwen, een versterking van de aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit, het tegengaan straatintimidatie, discriminatie, polarisatie, radicalisering en extremisme, het verhogen van de lokale veerkracht en samenredzaamheid en het samenwerken aan leefbaarheid, waaronder het waarborgen van de zorg en veiligheid van kwetsbare personen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

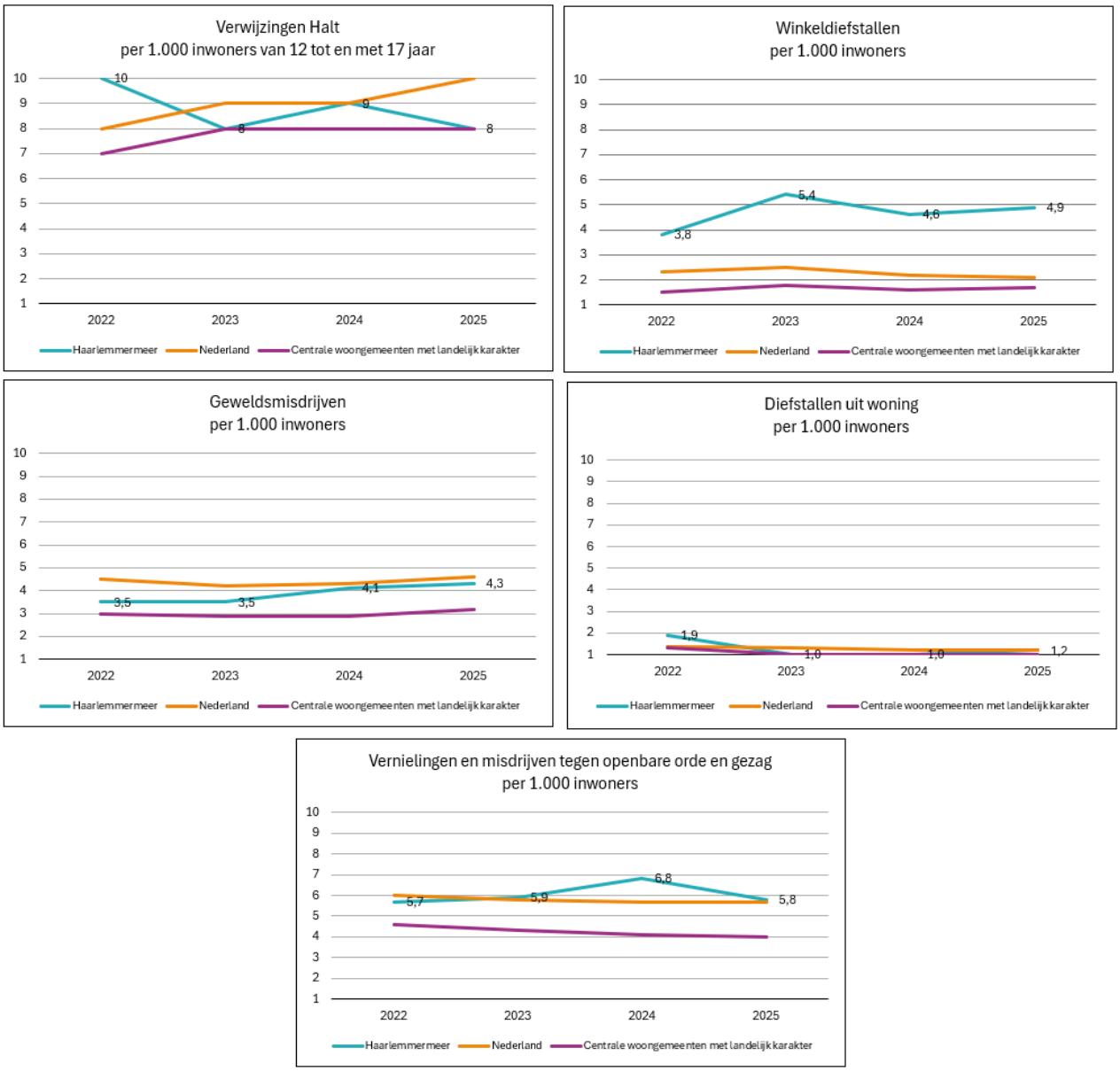
Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Vergroten weerbaarheid jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs	We investeren in de groepsaanpak voor problematische jeugd door meer in te zetten op de integrale samenwerking tussen politie, handhaving en jongerenwerk. We werken samen met politie en Openbaar Ministerie aan de aanpak van criminele aanwas, waaronder dealende jeugd en voorkomen hier dat jongeren verder afglijden in de georganiseerde criminaliteit. Helpen en handhaven gaan hierbij hand-in-hand. We onderzoeken wat nodig is om de koppeling tussen jongerenwerk, boa's en mensen uit de wijk te versterken en effectiever te maken. We versterken de regie op de aanpak van overlastgevende jeugd. We dragen bij aan project YouChoose met een combinatie van sporttrajecten met coaching voor risicojongeren, om hen weerbaar te maken tegen criminaliteit. Samen met de middelbare en MBO-scholen zetten we in op voorlichting aan jongeren en ouders over de risico's van de online leefwereld.	1.2
Versterken digitale veiligheid	Wij blijven ons inzetten op de doelgroepen in onze samenleving die het meeste risico lopen om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. We nemen deel aan meerdere regionale samenwerkingsprojecten met NHVeilig. Ook wordt aangesloten bij campagnes en bewustwordingsactiviteiten rondom digitale criminaliteit en online veiligheid. Ook intern is er aandacht voor het veilig houden van de organisatie tegen dreigingen.	1.2
Waarborgen zorg en veiligheid van kwetsbare personen	Om escalatie en crisissituaties te voorkomen bij huishoudens met oplopende problematiek, werken wij met de aanpak voorkoming escalatie (AVE)-methodiek. Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie. Binnen deze aanpak is duidelijk vastgelegd wie de regie heeft, welke interventies worden ingezet en welke rol de betrokken samenwerkingspartners vervullen. Hiermee wordt de verbinding gelegd tussen het sociaal domein en het veiligheidsdomein en wordt samengewerkt met vele partners. We werken ook met een persoonsgerichte integrale aanpak, waarmee we willen bereiken dat de overlast door personen met onbegrepen gedrag afneemt, dat er voor hen voldoende zorg is en dat de veiligheid voor hen en voor de omgeving wordt verbeterd.	1.2
Tegengaan van polarisatie, radicalisering en extremisme	We blijven inzetten in het versterken en uitbouwen van het signaleringsnetwerk en het netwerk sleutelfiguren. Dat doen we door het bieden van deskundigheidsbevordering, het organiseren van dialoogbijeenkomsten en het investeren in de relatie met verschillende gemeenschappen. In 2027 maken we gebruik van een handboek Vrede waarop we kunnen terugvallen bij maatschappelijke onrust en escalaties. We zetten in op het geven van voorlichting aan jongeren, ouders en professionals om de bewustwording en weerbaarheid tegen radicalisering en polarisatie te vergroten. Daarnaast blijven we samen met politie en Openbaar Ministerie inzetten op de persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen.	1.2

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Maatschappelijke dienstverlening op Schiphol	Resultaat	Een snelle en proactieve aanpak van gevaarlijke of ontregelende situaties op de luchthaven die veroorzaakt worden door mensen met onbegrepen gedrag.
	Inhoud	Personen met onbegrepen gedrag of met complexe sociale problematiek verwijzen wij (in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee (KMar), Schiphol, de gemeente Haarlem en de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid Welzijn en Sport) actief door naar noodzakelijke hulpverleningsinstanties, of gemeenten waar zij een binding mee hebben, met de inzet van Schiphol Social Works (SSW).
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 1.2).
Programma Lokale Veerkracht en Samenredzaamheid	Resultaat	Continueren van het: • versneld vergroten van de bereikbaarheid van de lokale (netwerk)samenleving in crisistijd, bewustwording van het belang van veerkracht en samenredzaamheid, en advies hierover; • in kaart brengen van verminderd zelfredzamen en – waar mogelijk – inzetten van bestaande en nieuwe middelen om veerkracht en basisbehoeften te versterken. Ook het verbeteren van de eigen bedrijfscontinuïteit valt hieronder; • uitvoering van landelijke en regionale agenda's (Rijk en Veiligheidsregio Kennemerland) ter versterking van crisisbeheersing en paraatheid van de samenleving.
	Inhoud	We voeren het Plan van Aanpak Lokale veerkracht en Samenredzaamheid uit, zoals beschreven in de Nota Plan van Aanpak Lokale veerkracht en Samenredzaamheid.
	Financiën	Voor de benodigde uitvoeringscapaciteit zijn in de Voorjaarsrapportage 2025 middelen ter beschikking gesteld voor 2027 (€ 155.000) (taakveld 1.2).

BBV indicatoren

Figuur 18

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 14

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.	Baten	2.343	2.507	1.200	1.200	1.200	1.200
	Lasten	5.968	6.598	6.617	6.743	7.744	7.744
	Saldo	**-3.625**	**-4.092**	**-5.417**	**-5.543**	**-6.544**	**-6.544**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.343	2.507	1.200	1.200	1.200	1.200
Baten	**2.343**	**2.507**	**1.200**	**1.200**	**1.200**	**1.200**
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.968	6.598	6.617	6.743	7.744	7.744
Lasten	**5.968**	**6.598**	**6.617**	**6.743**	**7.744**	**7.744**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-3.625**	**-4.092**	**-5.417**	**-5.543**	**-6.544**	**-6.544**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Schiphol Social Works	-1.186	-	-	-
2. Schiphol ongewenst taxi aanbieden	-121	-	-	-
Overig	0	-	-	-
Totaal Baten	**-1.307**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Uitbreiding capaciteit (coalitieakkoord)	-1.500	-500	-1.000	-
2. Schiphol Social Works	1.186	-	-	-
3. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	357	-	-	-
4. Motie 'Veilig winkelen in Haarlemmermeer	-	300	-	-
Overig	-62	75	-1	0
Totaal Lasten	**-19**	**-126**	**-1.001**	**0**

Baten

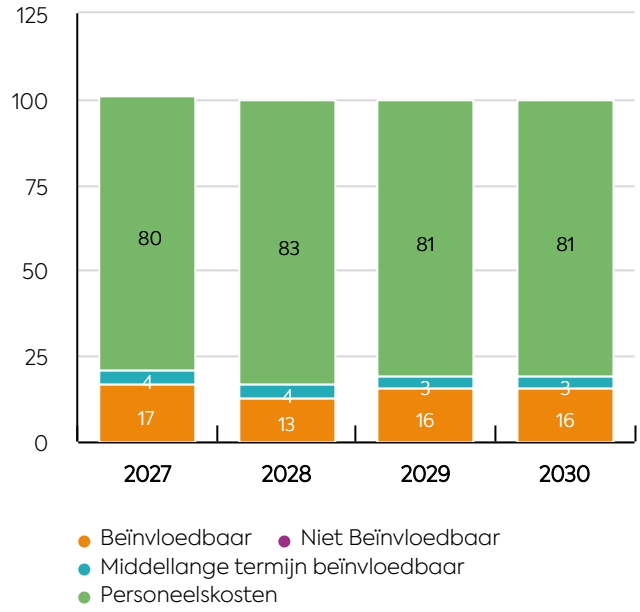
1. In 2026 heeft de gemeente Haarlemmermeer het penvoerderschap voor het sociaal werk op Schiphol. Dit houdt in dat Haarlemmermeer de bijdragen van de verschillende participerende partijen (ministerie J&V, ministerie Defensie, Schiphol, gemeente Haarlem en gemeente Haarlemmermeer) samenbrengt om daarmee vervolgens de facturen te voldoen. Dit is was in 2025 voor het eerst. De eigen bijdrage van Haarlemmermeer is opgenomen in de begroting van WMO (taakveld 1.2).
2. Onze gemeente voert controles uit op het terrein van Schiphol inzake het ongewenst aanbieden van taxidiensten. Schiphol betaalt hiervoor een vergoeding die jaarlijks wordt geïndexeerd met het consumentenprijsindexcijfer (CPI). Deze vergoeding betreft voornamelijk personeelskosten waarvan de hogere lasten bij de verwerking van de nieuwe CAO's al geraamd zijn (taakveld 1.2).

Lasten

1. Capaciteit handhaving
   Op basis van het coalitieakkoord 2026-2030 is rekening gehouden met een versterking van de capaciteit voor handhaving in de komende vier jaar. Hiervoor is in 2027 € 750.000, in 2028 € 1 miljoen en vanaf 2029 structureel € 1,5 miljoen beschikbaar. Er komen 8 extra wijkboa's, 4 fte voor team verrommeling en de jeugdboa's worden opgeleid tot wijkboa's (taakveld 1.2).

   Capaciteit openbare orde en veiliheid
   Op basis van het coalitieakkoord 2026-2030 is rekening gehouden met een versterking van de capaciteit voor openbare orde en veiligheid in de komende vier jaar. Hiervoor is in 2027 € 750.000, in 2028 € 1 miljoen en vanaf 2029 structureel € 1,5 miljoen beschikbaar. De extra middelen worden ingezet voor een casusregisseur persoonsgerichte aanpak jeugdcriminaliteit, twee casusregisseurs jeugdoverlast en acht fte beleid en uitvoering voor coördinatie aanpak criminaliteit en calamiteiten (taakveld 1.2).
2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Schiphol Social Work de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 2.1).
3. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 1.2).
4. Bij vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025 heeft de raad de motie 'Veilig winkelen in Haarlemmermeer' aangenomen. Op basis daarvan zijn in 2026 en 2027 incidenteel middelen toegekend. In 2028 vervallen deze (taakveld 1.2).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 19

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn diverse overige uitgaven.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld overige uitgaven met een specifieke dekking van derden zoals het Programma Sterke Luchthaven.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn kosten van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland.

Ontwikkeling
Het deel beïnvloedbaar daalt in 2028 door de kosten van het project Schiphol Social Works zoals beschreven bij de verschillenanalyse. Het aandeel personeelskosten stijgt hierdoor mede door de gewijzigde toerekening zoals beschreven bij de verschillenanalyse.

Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening

Wat willen wij bereiken?

We willen dat, conform artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), de veiligheidsregio de belangen van onze gemeente behartigt en de taken uitvoert op de volgende terreinen:

- veiligheid en publieke gezondheid, waaronder de jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis;
- brandweerzorg;
- rampenbestrijding en crisisbeheersing in brede zin;
- risicobeheersing;
- samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer;
- het fungeren als overlegplatform voor onderwerpen op het gebied van veiligheid en gezondheid, maatschappelijke zorg en jeugd voor zover deze het verzorgingsgebied van de gemeenten gezamenlijk betreffen.

Belangrijke externe ontwikkelingen

Het financiële kader van de VRK bij het opstellen van de programmabegroting 2027-2030 staat op meerdere onderdelen op gespannen voet met de taken die aan de VRK zijn toebedeeld. Om de uitvoering van de taken op een voldoende niveau te houden zullen er binnen de VRK fundamentele keuzes nodig zijn. Binnen de financiële kaders zijn alle mogelijkheden uitgeput om de ontwikkelingen vanuit de begroting van de VRK te bekostigen.

Hierover zullen fundamentele discussies gevoerd worden tussen de VRK enerzijds en de deelnemende gemeenten anderzijds.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het voorkomen van brand	Om brand te voorkomen focust de brandweer zich op voorlichting. De focus ligt op huisbezoeken, basisscholen en bijeenkomsten in seniorencomplexen en bij Verenigingen van eigenaren (VvE's).	1.1
Deelnemen aan de gemeen-schappelijke regeling VRK	Uitvoering van de volgende programma's: • Brandweerzorg; • Bluswatervoorziening; • Regionale brandweerzorg; • Meldkamer; • Programma Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR); • Multidisciplinaire samenwerking. Onderdelen die gaan over zorg staan bij het programma Welzijn, Zorg en Onderwijs.	1.1, 1.2, 6.1
Uitvoeren van inspecties op de brandveilig-heidsvoor-schriften	Naast periodieke controles werkt de brandweer ook met zelfcontroles, op deze manier kunnen ze meer objecten bereiken. Bij het uitblijven van respons of een aantal tekorten vind er alsnog een controle plaats. Elk object wordt periodiek standaard meegenomen door de fysieke brandweercontroles.	1.1
Goede voorbereiding op crisis en incidenten	• Met een doorlopend proces van planvorming, opleiden, trainen en oefenen bereiden we ons regionaal voor op crises en incidenten. • Weerbaarheid tegen uitval vitale infrastructuur valt nu binnen het tijdelijke programma Lokale Veerkracht en Samenredzaamheid. Daarnaast sluiten we aan bij een regionaal programma binnen de VRK en een privaat programma binnen Schiphol.	1.1

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 15

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	Baten	112	84	86	86	86	86
	Lasten	19.243	20.663	21.215	21.186	21.321	21.270
	Saldo	**-19.131**	**-20.579**	**-21.129**	**-21.100**	**-21.235**	**-21.183**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	124	84	86	86	86	86
1.2 Openbare orde en veiligheid	-12	0	0	0	0	0
Baten	**112**	**84**	**86**	**86**	**86**	**86**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	18.902	20.087	20.656	20.782	20.916	20.865
1.2 Openbare orde en veiligheid	341	576	560	405	405	405
Lasten	**19.243**	**20.663**	**21.215**	**21.186**	**21.321**	**21.270**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-19.131**	**-20.579**	**-21.129**	**-21.100**	**-21.235**	**-21.183**

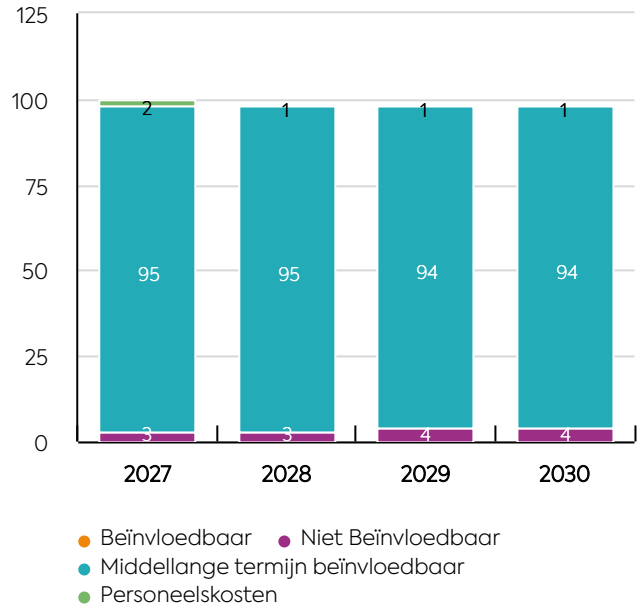
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	2	-	-	-
Totaal Baten	**2**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	-568	-126	-	-
Overig	16	155	-135	52
Totaal Lasten	**-552**	**29**	**-135**	**52**

Lasten

1. Voor het onderdeel brandweerzorg is in de ontwerp Programmabegroting 2027-2030 van de VRK (13357801) rekening gehouden met een hogere bijdrage. Dit betreft met name loon- en prijsstijgingen (taakveld 1.1).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 20

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld de kosten van brandweer algemeen, crisisbeheersing en lokale veerkracht en samenredzaamheid.

Niet beïnvloedbaar
De niet beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld uitgaven van de FLO regeling van brandweermensen bij de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK).

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn de kosten van de deelname aan de gemeenschappelijke regeling VRK.

Beleidsdoel C: Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit

Wat willen wij bereiken?

Ondermijnende criminaliteit vormt een bedreiging voor de samenleving. Hierbij vervagen de grenzen tussen de bovenwereld en de onderwereld, waardoor criminele activiteiten zich kunnen nestelen in legale structuren, zoals ondernemingen, vastgoed, logistieke processen en maatschappelijke voorzieningen. Ondermijning raakt veel veiligheidsthema's. Bijvoorbeeld jeugdcriminaliteit, omdat criminelen kwetsbare jongeren gebruiken voor hun klussen, wat leidt tot uitbuiting. Andere kwetsbare personen worden uitgebuit via arbeid of gedwongen prostitutie. Ondernemingen en instellingen worden misleid of gebruikt voor bijvoorbeeld witwassen van crimineel geld en het zorgstelsel wordt misbruikt. Er kan sprake zijn van (dreiging met) geweld, afpersing en verleiding, al dan niet via de onlinewereld. Inwoners raken ongewild en soms ook onbewust in de problemen. Bovendien hebben we met Schiphol een internationale luchthaven in onze gemeente. De georganiseerde criminaliteit probeert de luchthaven Schiphol en de mensen die daar werken (de zogenaamde pashouders), te misbruiken voor bijvoorbeeld smokkel van drugs. Daarom werken publieke en private partijen samen om ondermijnende criminaliteit en misstanden op Schiphol aan te pakken. Met dit beleidsdoel blijven we ons onverminderd inzetten op het integraal voorkomen, signaleren en bestrijden van ondermijnende criminaliteit in de hele gemeente, inclusief Schiphol.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Aanpak ondermijnende criminaliteit	We werken in de aanpak van ondermijnende criminaliteit integraal samen, onder andere door deel te nemen aan de casusaanpak van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en het uitvoeren van integrale controles. Daarnaast zetten we bestuurlijke instrumenten in, zoals bestuurlijke sluitingen, Bibob-onderzoek en vergunningsplicht. Ook voeren we bewustwordingscampagnes uit om de (interne) bewustwording en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit te vergroten.	1.2
Programma Sterke luchthaven	Binnen de aanpak Sterke luchthaven zetten we de publiek-private samenwerking en de aanpak van ondermijnende drugscriminaliteit als crimineel verdienmodel op de luchthaven structureel voort. We blijven daarbij een beroep doen op de structurele middelen van het Rijk. Komende vier jaar (2027-2030) ontvangen we hiervoor een nieuwe specifieke uitkering (SPUK). Hiervoor worden een meerjarenplan en begroting opgesteld volgens de kaders van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Ieder jaar wordt een nader uitgewerkt jaarplan voor het daaropvolgende jaar opgeleverd.	1.2

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 16

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit	Baten	1.955	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
	Lasten	1.978	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
	Saldo	**-23**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.955	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
Baten	**1.955**	**2.852**	**3.800**	**3.800**	**3.800**	**3.800**
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.978	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
Lasten	**1.978**	**2.852**	**3.800**	**3.800**	**3.800**	**3.800**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-23**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Sterke Luchthaven	948	-	-	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**948**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Sterke Luchthaven	-948	-	-	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Lasten	**-948**	**-**	**-**	**-**

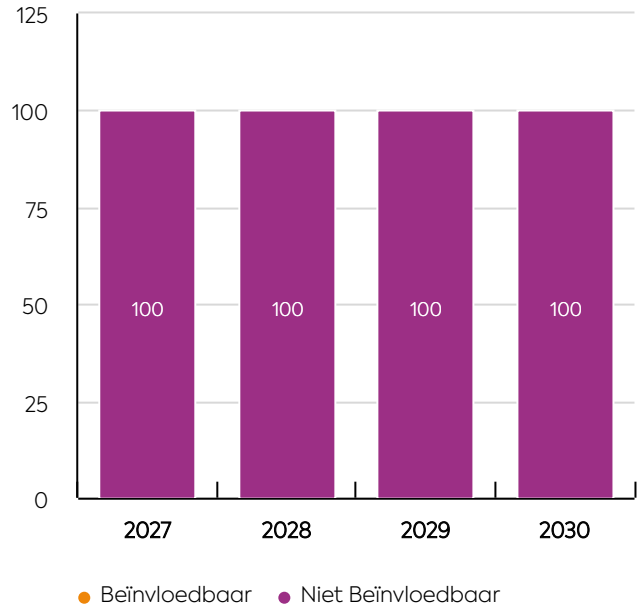
Baten

1. Het programma Sterke Luchthaven bevat maatregelen en activiteiten in het kader van de publiek-private aanpak van ondermijning op luchthaven Schiphol (landelijke mainportaanpak). Het Ministerie van Justitie en Veiligheid stelt hier een specifieke uitkering voor beschikbaar. (taakveld 1.2)

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Sterke Luchthaven de toelichting opgenomen bij de baten.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 21

Toelichting
Beïnvloedbaar
Er zijn geen beïnvloedbare lasten.

Niet beïnvloedbaar
De niet beïnvloedbare lasten zijn de uitgaven in het kader van de SPUK voor het programma Sterke Luchthaven.

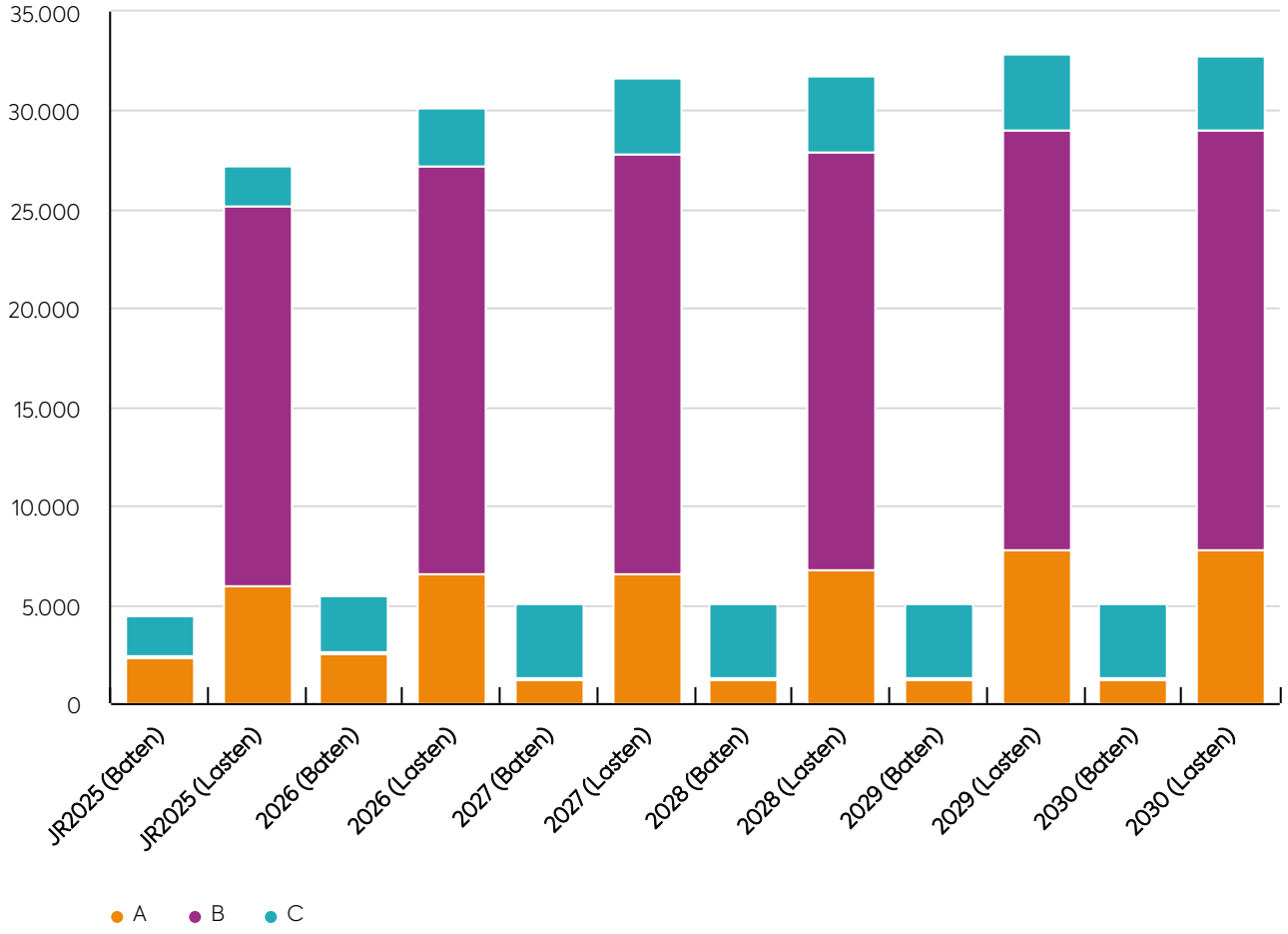
Middellange termijn beïnvloedbaar
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare lasten.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 17

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. **Veiligheid**		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Veiligheid	Baten	4.410	5.443	5.086	5.086	5.086	5.086
	Lasten	27.189	30.113	31.632	31.729	32.865	32.813
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-22.779**	**-24.670**	**-26.546**	**-26.643**	**-27.779**	**-27.727**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-22.779**	**-24.670**	**-26.546**	**-26.643**	**-27.779**	**-27.727**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 22

Legenda

Beleidsdoel A: Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer.
Beleidsdoel B: Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.
Beleidsdoel C: Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
In de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de daarop gebaseerde regelingen zijn onder andere eisen gesteld voor de brandweer, de organisatie en taken van de veiligheidsregio's en de crisisorganisatie. De VRK levert een bijdrage door het verzekeren van doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.

De brandweer Kennemerland heeft in haar beleidsplan 2023-2026 vijf doelstellingen vastgesteld. De voorbereidingen voor de periode na 2026 zijn gestart. De huidige doelstellingen zijn:
- Maatschappelijk rendement: aantoonbaar en risicogericht
- Vroegtijdig en zichtbaar samenwerken in (interregionale) netwerken
- Vergroten aanpassingsvermogen in een complexer speelveld
- Vakkundigheid: kennisontwikkeling borgen in een lerende organisatie
- Leiderschap: duurzame inzetbaarheid en stimuleren van eigenaarschap

Per doelstelling zijn concrete resultaten geformuleerd die in de programmabegroting van de VRK terugkomen.

De koppeling tussen veiligheid en zorg blijft onverminderd belangrijk binnen de VRK. Wij hebben onze wettelijk plicht om een Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden ingevuld door de GGD onder te brengen in de VRK. Daarnaast is een aantal andere taken belegd bij de VRK zoals die in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, Veilig Thuis (inclusief de Integrale Crisisdienst), het Regionaal Coördinatiepunt Ex-gedetineerden en de Multidisciplinaire Aanpak die voorziet in een bundeling van psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten in de aanpak van kindermishandeling, relationeel geweld en seksueel geweld. Het Zorg- en veiligheidshuis is ook ondergebracht bij de VRK. Dit is een netwerkorganisatie waarin gemeenten, justitie, politie, justitiële organisaties en zorginstanties intensief samenwerken aan de persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Zie verbonden partijen in Programma kwaliteit fysieke leefongeving.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Integraal Veiligheidsplan Haarlemmermeer 2023-2026 (2022.0002554)
- Stand van zaken Uitvoeringsprogramma veiligheid 2025 en nieuw Uitvoeringsprogramma veiligheid 2026 (13025307)
- Aanpak radicalisering (2016.0050592)
- Beleidsregel Wet Bibob Haarlemmermeer 2023 (2022.0002455)
- Damoclesbeleid gemeente Haarlemmermeer 2023 (10209970)
- Regionaal Beleidsplan Crisisbeheersing 2023-2026 Veiligheidsregio Kennemerland (7502293)
- Algemene Plaatselijke Verordening 2021 (2021.0000596)
- Programmabegroting VRK (https://www.vrk.nl/Organisatie/Begroting-en-Jaarverslagen)
- Aanpak mensenhandel Haarlemmermeer 2024 tot 2027 (11457006)
- Uitvoeringsplan ondermijning 2024-2027 en Aanpak Criminele aanwas (11547760)
- Beleidsregels demonstraties (11598289)
- Nota en Plan van Aanpak Verhogen lokale veerkracht en samenredzaamheid Haarlemmermeer (12926691)
- Opdrachtformulering en bestuurlijke uitgangspunten van het Programma Weerbaarheid VRK

Welzijn, zorg en onderwijs

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer kunnen veilig, gezond en kansrijk opgroeien en kunnen naar vermogen deelnemen aan de samenleving met tijdige ondersteuning en passende hulp wanneer dat nodig is.

Portefeuillehouders:
Van der Meij, Sidali

We willen dat onze inwoners veilig, gezond en kansrijk opgroeien en zo min mogelijk sociale en gezondheidsproblemen ervaren. Daarom investeren we in preventie, mentale gezondheid en gelijke kansen voor alle leeftijden. Als Haarlemmermeerders kijken we naar elkaar om: inwoners zorgen in de eerste plaats zelf, samen met familie, buren en de wijk, voor elkaar, en de gemeente vormt het vangnet wanneer dat niet voldoende is. We ondersteunen mantelzorgers, vrijwilligers en informele netwerken. Kinderen en jongeren bieden we een gezonde, veilige en kansrijke (leer)omgeving.

Inwoners, zowel jeugdigen als volwassenen, die er met hulp van het eigen netwerk en vrij toegankelijke ondersteuning niet meer in slagen zelfstandig deel te nemen aan de samenleving of thuis te wonen, kunnen een beroep doen op zorg en ondersteuning. Zo blijft de zorg nu en in de toekomst toegankelijk en betaalbaar.

Met het beleidskader sociaal domein 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' brengen we overkoepelend richting en focus aan, met bijzondere aandacht voor inwoners in een kwetsbare situatie. We werken aan vier ambities:
1. meedoen stimuleren
2. bestaanszekerheid herstellen
3. kansengelijkheid vergroten
4. gezond leven makkelijker maken.

Deze ambities lopen door meerdere programma's heen. Hoe het er op hoofdlijnen voorstaat, volgen we jaarlijks met de monitor sociaal domein; waar nodig doen we verdiepend onderzoek.

Binnen dit programma werken we vooral aan gezond leven makkelijker maken, kansengelijkheid vergroten en meedoen stimuleren. We zorgen dat inwoners, jong en oud, passende zorg en ondersteuning krijgen en dat ieder kind gelijke kansen heeft in het onderwijs. Met het jaarlijkse, wettelijk

verplichte cliëntervaringsonderzoek Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugd meten we hoe inwoners de toegang tot, de kwaliteit van en het effect van onze dienstverlening ervaren.

Welzijn, zorg en onderwijs	**Baten x € 1.000**	**9.663**
	in % van totale begroting	**1,3%**
	Lasten x € 1.000	**178.485**
	in % van totale begroting	**23,4%**

Baten

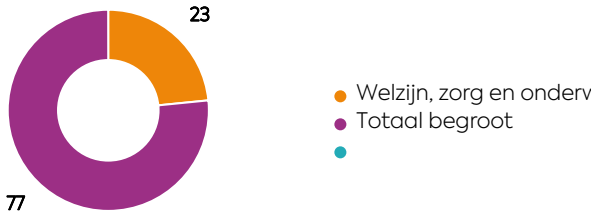
De baten van Programma Welzijn, zorg en onderwijs uitgedrukt in % van de totale baten

T

Lasten

De lasten van Programma Welzijn, zorg en onderwijs uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl

Wat willen wij bereiken?

Wij zetten in op preventie, publieke gezondheid en laagdrempelige ondersteuning, zodat inwoners gezond kunnen leven, mentale en fysieke gezondheid versterken en sociale- en gezondheidsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarbij werken we samen met partners in de wijk vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. We hebben aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers die onmisbaar zijn in het bieden van zorg en ondersteuning aan naasten. We zorgen dat kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien in een stabiele en stimulerende omgeving. Samen met gezinnen, scholen, sport-, cultuur-, welzijn- en jongerenorganisaties versterken we hun weerbaarheid, veerkracht en ontwikkeling, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. We investeren in intensieve samenwerking tussen deze partijen om laagdrempelige ondersteuning in de wijk te realiseren.

Belangrijke externe ontwikkelingen

Het financiële kader van de VRK bij het opstellen van de programmabegroting 2027-2030 staat op meerdere onderdelen op gespannen voet met de taken die aan de VRK zijn toebedeeld. Om de uitvoering van de taken op een voldoende niveau te houden zullen er binnen de VRK fundamentele keuzes nodig zijn. Binnen de financiële kaders zijn alle mogelijkheden uitgeput om de ontwikkelingen vanuit de begroting van de VRK te bekostigen. Hierover zullen fundamentele discussies gevoerd worden tussen de VRK enerzijds en de deelnemende gemeenten anderzijds.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Publieke gezondheidszorg	Verlenen van publieke gezondheidszorg door GGD Kennemerland aan alle inwoners, zoals: • Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus, JGZ op scholen) • Infectieziektenbestrijding en vaccinatieprogramma's • Openbare geestelijke gezondheidszorg • Hygienisch woningtoezicht • Uitvoeren van gezondheidsmonitors • Medisch milieukundige zorg, dit betreft zorg vanwege gezondheidsrisico's vanuit omgevingsfactoren, zoals luchtvervuiling, geluid of chemische stoffen).	7.1
Preventieve opvoed- en opgroei-ondersteuning	Bieden van opvoed- en opgroeiondersteuning aan ouders en kinderen, onder meer door het centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en GGD Kennemerland.	6.22, 6.752
Collectieve preventie	Uitvoeren van groepsgerichte preventieactiviteiten onder meer op het gebied van mentale gezondheid en verslaving.	6.23
Informatie en advies	Bieden van informatie en advies en lichte begeleiding, zoals de hulp en ondersteuning aan inwoners. Denk hierbij aan maatschappelijk werk, vrijwilligersondersteuning en mantelzorgondersteuning.	6.23 6.1
Gezonde, veilige en kansrijke omgeving	We werken samen met lokale partners aan een gezonde, veilige en kansrijke omgeving voor kinderen en jongeren. Dit doen we volgens de werkwijze van OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). We zorgen voor activiteiten die bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid, het kinderwerk en jongerenwerk, en het stimuleren van jeugdparticipatie. Zie ook beleidsdoel A van programma Meedoen en ontmoeten voor beheer en exploitatie van jongerencentra.	6.1
Praktijk-ondersteuners jeugd en schoolcoaches	We willen de (mentale) gezondheid van onze jeugd versterken en de druk op jeugdzorg verminderen. We werken hiervoor samen met de zorgverzekeraar om de inzet van praktijkondersteuners voor geestelijke gezondheidszorg jeugd (hierna: praktijkondersteuner) mogelijk te maken. De praktijkondersteuner heeft een belangrijke rol in de vroege signalering, preventie en lichte behandeling van mentale gezondheidsproblemen. Dit leidt tot snellere, laagdrempelige interventies en kan een plaatsing voorkomen in zwaardere jeugdzorg. Daarnaast hebben we op alle (reguliere) scholen schoolcoaches. Zij leggen verbinding met de sociale basis, bieden lichte begeleiding aan jeugdigen en ouders en kunnen toeleiden naar vrij toegankelijke voorzieningen of jeugdhulp.	6.1, 6.22
Jeugd en veiligheid	Preventie van jeugdcriminaliteit onder andere door het creëren van bewustwording van de risico's van wapenbezit en drugscriminaliteit onder jongeren. Daarnaast zetten we ook in op de preventie van jeugdoverlast. Zie ook programma Veiligheid.	1.2

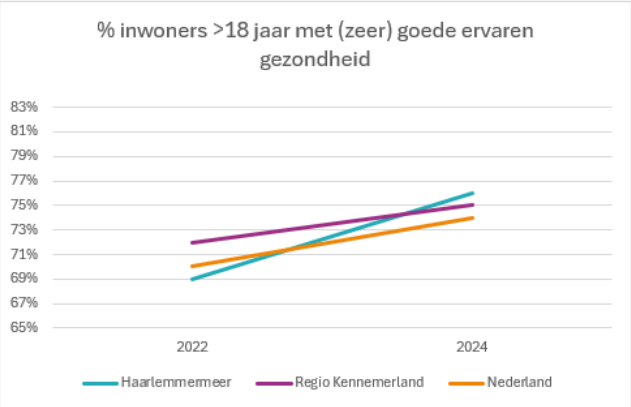
Activiteiten in 2027

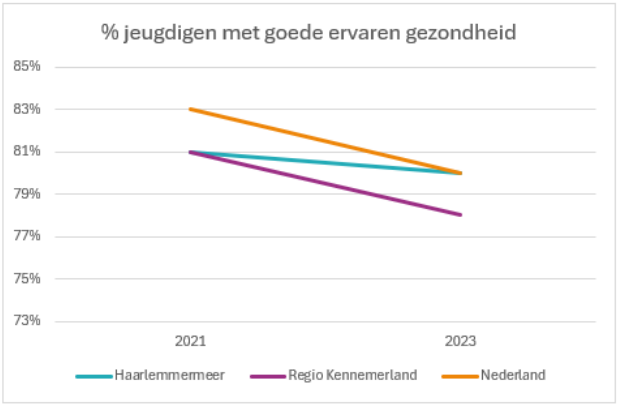
Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Suïcidepreventie	Resultaat	Wij voeren ons regionale actieplan suïcidepreventie uit.
	Inhoud	Ons regionale actieplan suïcidepreventie bestaat uit verschillende pijlers, zoals een publiekscampagne, poortwachterstrainingen, het bereiken van risicogroepen en het beperken van toegang tot dodelijke middelen.
	Financien	We betalen dit vanuit de reguliere begroting (taakveld 7.1).
Mantelzorg-ondersteuning (respijtzorg)	Resultaat	Mantelzorgers ervaren minder overbelasting en weten ondersteuning eerder te vinden, zodat zij voor hun naaste(n) kunnen blijven zorgen op een manier die bij hun leven past. Daarnaast neemt de toegankelijkheid en benutting van passende respijtmogelijkheden toe.
	Inhoud	We zetten in op een laagdrempelig, zichtbaar, preventief aanbod van mantelzorgondersteuning en respijtzorg in de wijk, afgestemd op de vraag van de mantelzorger. Daarnaast verkennen we regionale oplossingen voor logeerzorg en onderzoeken we passende vormen van structurele bekostiging. Dit doen wij in samenwerking met partners in het sociaal domein, zorgaanbieders, zorgverzekeraar en zorgkantoor .
	Financien	We betalen dit deels uit de reguliere begroting en deels uit de SPUK Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) (taakveld 7.1).

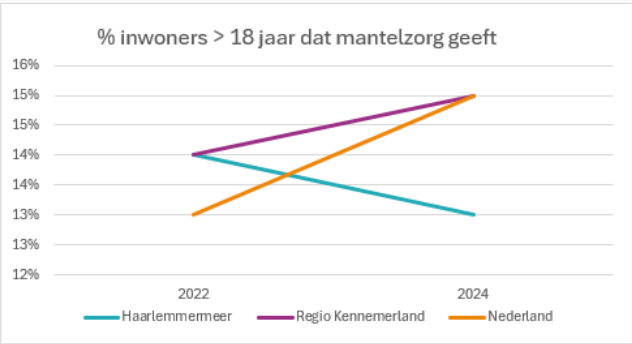
Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Welzijn op recept	Resultaat	Bijdragen aan het verminderen van zorggebruik en het versterken van welbevinden en zelfredzaamheid, waardoor de druk op de zorg afneemt en maatschappelijke kosten worden gereduceerd.
	Inhoud	Welzijn op Recept is een preventieve aanpak waarbij huisartsen inwoners met psychosociale klachten doorverwijzen naar de sociaal makelaar van MeerWaarde. Die verwijst de inwoner vervolgens naar welzijnsactiviteiten in de wijk. Welzijn op Recept richt zich op het versterken van zelfredzaamheid, participatie en mentaal welbevinden. Door tijdig in te zetten op welzijn wordt zwaardere zorg voorkomen en neemt de druk op de eerstelijnszorg af.
	Financien	We betalen dit deels uit de reguliere begroting en een deel uit de SPUK Integraal Zorgakkoord (IZA)-transformatiemiddelen (taakveld 7.1). De IZA-transformatiemiddelen zijn bedoeld om projecten te stimuleren die bijdragen aan de beweging van zorg naar gezondheid. Na 2027 wordt deze activiteit gedekt vanuit de AZWA-middelen.
Laagdrempelige steunpunten	Resultaat	Met de inrichting van laagdrempelige steunpunten krijgen inwoners eerder ondersteuning, waardoor psychische of sociale problemen minder snel escaleren en zwaardere zorg waar mogelijk voorkomen wordt.
	Inhoud	De steunpunten zijn bedoeld als plekken waar mensen zonder indicatie of verwijzing terechtkunnen voor steun, ontmoeting, herstel en zelfregie. Het gaat hierbij om herstelacademies, zelfregiecentra en inloopvoorzieningen. Ze richten zich vooral op mensen met psychische klachten, eenzaamheid, verslavingsproblematiek of sociaal-maatschappelijke problemen.
	Financien	We betalen deze activiteit (€ 419.600) tot medio 2027 uit de SPUK IZA-transformatiemiddelen. Vanaf medio 2027 wordt deze activiteit gedekt uit de SPUK AZWA (taakveld 7.1).
Ketenaanpak Kansrijke start	Resultaat	Voor 2027 is een nieuw doel de opzet van een Gezinspoli.
	Inhoud	Binnen Haarlemmermeer hebben wij een stevig samenwerkingsverband rondom Kansrijke Start. De doorontwikkeling van onze huidige aanpak van de Ketenaanpak Kansrijke Start, waarin we ons specifiek richten op (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties, om hen tijdig de juiste zorg en ondersteuning te bieden.
	Financien	We betalen dit uit de SPUK AZWA (taakveld 7.1).
Netwerkaanpak Kind naar Gezonder Gewicht	Resultaat	De aanpak Kind Naar Gezonder Gewicht (KnGG) is verstevigd/uitgebreid.
	Inhoud	De landelijke aanpak KnGG richt zich op het hele gezin en pakt niet alleen leefstijl, maar ook onderliggende factoren zoals stress of financiële problemen aan. In het AZWA is deze aanpak als basisfunctionaliteit opgenomen. Daarom gaan we onze huidige aanpak opschalen ten behoeve van een dekkende aanpak in onze gemeente, met een focus op de kernen Nieuw-Vennep, Hoofddorp en Halfweg-Zwanenburg.
	Financien	We betalen dit uit de SPUK AZWA (taakveld 7.1).
Opstellen van een actieplan Child Friendly Cities	Resultaat	Een actieplan met activiteiten/actiepunten dat is opgesteld op basis van een situatieanalyse en in samenspraak met lokale partners.
	Inhoud	Sinds november 2025 nemen wij deel aan het Child Friendly Cities Initiative van UNICEF, ter bevordering van kinderrechten volgens het VN-Kinderrechtenverdrag. Een afspraak is dat wij uiterlijk november 2027 een actieplan hebben opgesteld op basis van een situatieanalyse en in samenspraak met lokale partners.
	Financien	De kosten voor het opstellen van een actieplan betalen we uit de reguliere begroting (taakveld 6.1). Indien in het actieplan acties zijn opgenomen waar budget voor nodig is, zal het actieplan aan de raad worden voorgelegd.

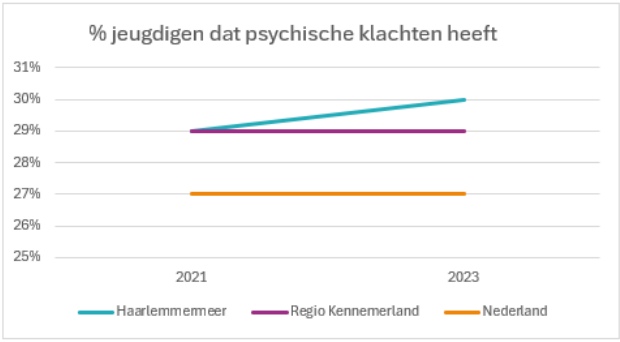
BBV indicatoren
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 23

Wat mag het kosten?

Tabel 18

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl	Baten	2.735	2.857	109	109	109	109
	Lasten	32.562	35.229	35.169	34.269	34.555	34.554
	Saldo	**-29.827**	**-32.372**	**-35.061**	**-34.161**	**-34.446**	**-34.445**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.920	1.962	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	277	109	109	109	109
7.1 Volksgezondheid	815	618	0	0	0	0
Baten	**2.735**	**2.857**	**109**	**109**	**109**	**109**
1.2 Openbare orde en veiligheid	128	86	88	88	88	88
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.719	14.183	15.971	15.133	15.481	15.480
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	652	735	735	735	735	735
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.410	2.857	2.296	2.297	2.297	2.296
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.766	3.143	3.651	3.651	3.651	3.651
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	110	86	88	88	88	88
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	4.360	3.166	1.916	1.916	1.916	1.916
7.1 Volksgezondheid	9.416	10.972	10.425	10.362	10.300	10.300
Lasten	**32.562**	**35.229**	**35.169**	**34.269**	**34.555**	**34.554**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-29.827**	**-32.372**	**-35.061**	**-34.161**	**-34.446**	**-34.445**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	-1.495	-	-	-
2. Integraal Zorg Akkoord (IZA)	-1.120	-	-	-
Overig	-133	-	-	-
Totaal Baten	**-2.748**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-2.463	-	-	-
2. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	1.495	-	-	-
3. Integraal Zorg Akkoord (IZA)	1.120	-	-	-
4. Coalitieakkoord	-750	-250	-500	-
5. Strategische heroriëntatie	-	400	-	-
6. Jeugd en Jongerenwerk	354	100	100	-
7. Jongerencentrum Badhoevedorp	250	250	-	-
8. Subsidie sociaal domein van de toekomst	-	150	50	-
9. Projectsubsidie Meerwaarde	106	186	-	-
Overig	198	-186	65	1
Totaal Lasten	**310**	**650**	**-285**	**1**

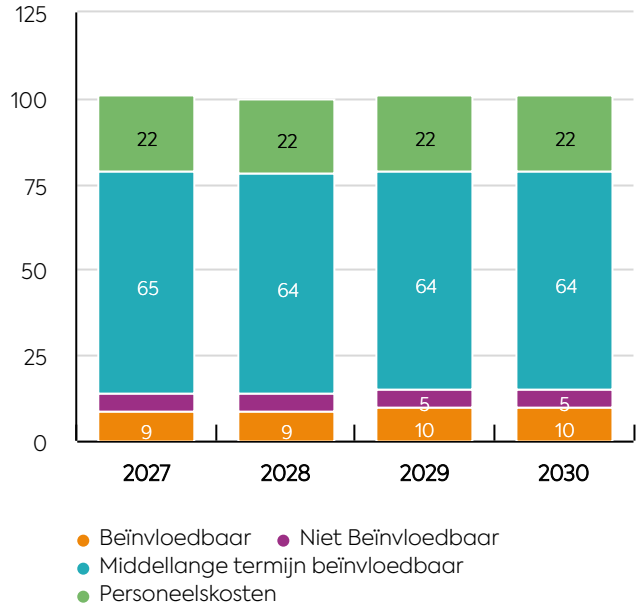
Baten

1. Tot en met 2026 worden er extra middelen van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van het Gezond en actief leven akkoord (GALA) (taakveld 6.1).
2. Tot en met 2026 worden er middelen van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van het integraal zorg akkoord (IZA) (taakveld 6.1).

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakvelden 6.1 en 7.1).
2. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 6.1).
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Integraal Zorg Akkoord (IZA) de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 6.1).
4. Er zijn € 1,5 miljoen extra middelen toegekend voor het sociaal domein. Hiermee draaien we de eerdere bezuiniging op jongerenwerk € 500.000 terug en is er € 1 miljoen extra voor preventie. Dit is bedoeld voor onder andere jongerenwerk maar ook op (andere gebieden van) preventie (taakveld 6.1).
5. In het kader van de ombuigingen uit de strategische heroriëntatie 2021 was de subsidie voor jeugd- en jongerenwerk aan de Stichting Meerwaarde vanaf 2026 verlaagd. Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025 is besloten om deze bezuiniging voor de jaren 2026 en 2027 niet door te voeren (taakveld 6.1).
6. Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld in de periode 2025 - 2028 om de Pilot Jongerenwerk in en om school te verbreden en uit te breiden naar het voortgezet onderwijs (taakveld 6.1).
7. Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025 heeft de raad de motie 'Tijdelijk jongerencentrum Badhoevedorp - investeren in jongeren, zorgvuldig in uitvoering' aangenomen. De bijbehorende lasten voor 2026 en 2027 zijn in deze programmabegroting verwerkt (taakveld 6.1).
8. In de periode 2025-2028 wordt de incidentele projectsubsidie Sociaal domein van de toekomst aan Stichting Meerwaarde verleend (taakveld 6.1).
9. In de periode 2025 - 2027 worden extra middelen besteed aan projecten in het kader van sociaal werk van de toekomst (taakveld 6.1).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 24

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn lasten die betrekking hebben op onder andere het mantelzorgcompliment.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld uitgaven vanuit de SPUK van het Integraal zorg akkoord of voor het Gezond en actief leven akkoord.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn subsidies aan bijvoorbeeld stichting Meerwaarde, GGD en stichting Mantelzorg.

Beleidsdoel B: Kinderen en jongeren ontvangen passende zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is

Wat willen wij bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op kunnen groeien, kunnen groeien naar zelfstandigheid en mee kunnen doen in de samenleving. De eerste verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij ouders, eventueel met ondersteuning van het eigen netwerk, de omgeving en vrij-toegankelijke voorzieningen.

Voor kinderen en jongeren die er met hulp van het eigen netwerk en vrij toegankelijke ondersteuning niet meer in slagen zelfstandig deel te nemen aan de samenleving bieden we passende zorg en ondersteuning. Deze zorg en ondersteuning is zoveel als mogelijk in de eigen thuissituatie. Als thuis wonen niet meer mogelijk is, willen we een zo thuis mogelijke plek (bij voorkeur in de eigen omgeving) geven, om op te groeien en/of toe te werken naar zelfstandigheid. We kiezen hierbij zo veel als mogelijk voor opvang in een gezinssituatie (zoals pleegzorg of een gezinshuis) boven verblijf en behandeling in een instelling.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

Activiteit	Omschrijving	Taakveld
Voorzien in zorg en ondersteuning voor jeugdigen	Wij bieden zorg en ondersteuning met als doel dat jeugdigen gezond, veilig en kansrijk op kunnen groeien, groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam zijn en maatschappelijk participeren. Dit doen wij door een kwalitatief en dekkend zorgaanbod in te kopen bij zorgaanbieders. Hierbij zetten wij gericht in op lichtere vormen van ondersteuning en zorg waar dat mogelijk is. Waar dat niet mogelijk is in het vrijwillig kader kan de kinderrechter een jeugdbeschermingsmaatregel opleggen. Wanneer een jeugdige een strafbaar feit heeft gepleegd kan er een jeugdreclasseringsmaatregel worden opgelegd. Gecertificeerde instellingen (GI) voeren voor ons de maatregelen jeugdbescherming en jeugdreclassering uit.	6.752, 6.753, 6.792, 6.821, 6.822, 6.92
Voorzien in Jeugdhulp met verblijf	Het uitgangspunt is dat jeugdigen thuis wonen en opgroeien, maar dit is niet altijd mogelijk. Voor jeugdigen voor wie dat niet mogelijk is bieden we passende alternatieven aan.	6.762, 6.763
Organiseren Veilig thuis	Veilig Thuis heeft een spilfunctie in meldingen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Inzet is gericht op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling en als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en te stoppen, en daarbij met de ketenpartners ervoor te zorgen dat er wordt toegewerkt naar een duurzaam veilige situatie. Daarbij is samenwerking met de ketenpartners belangrijk en zetten we onze (onderzoeks)expertise zodanig in dat partners (regionaal/bovenregionaal) geholpen worden in hun verdere aanpak. Naast haar wettelijke taken voert Veilig Thuis extra taken uit zoals de Tijdelijk Huisverboden.	6.23
Toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet	We voeren het toezicht en handhaving binnen de Wmo en Jeugdwet uit, onder andere op de volgende manieren: • onze inzet wordt gedaan daar waar de kans op oneigenlijk gebruik of kwaliteitsgebreken het grootst is. Dit doen wij op basis van signalen en vooraf ingeschatte risico's; • wij voeren toezicht uit op kwaliteit en rechtmatigheid en zorgen voor samenhang tussen deze twee vormen van toezicht; • wij handhaven op een passende manier: maatregelen sluiten aan bij de aard en ernst van de overtreding en de omstandigheden van de casus. Wij richten ons op het herstellen van tekortkomingen, het voorkomen van herhaling en het borgen van de kwaliteit van zorg.	6.91

Activiteiten in 2027

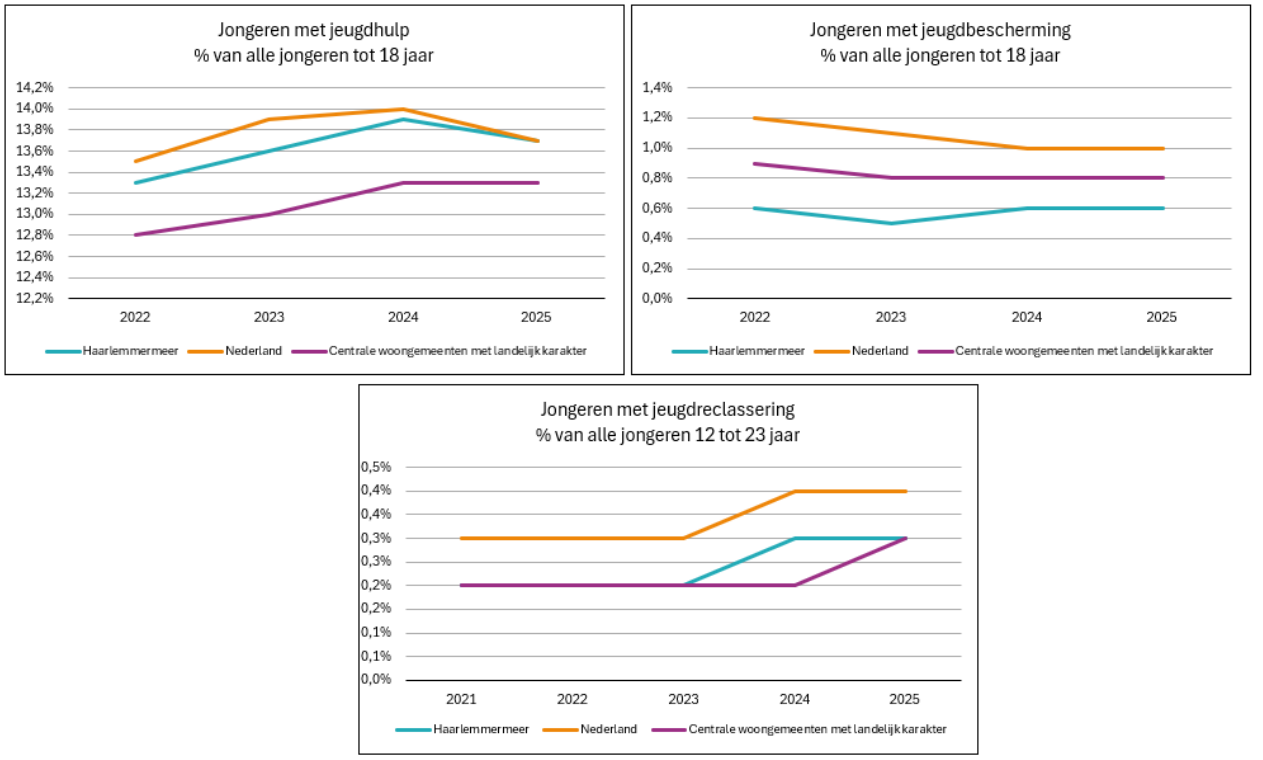
Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Experimenteren naar de voorkant	Resultaat	We hebben: • inzicht in wijkgebonden oorzaken en beschermende factoren bij jeugdzorginstroom; • bewezen preventieve werkwijzen; • zicht op overlap en witte vlekken in het aanbod (preventie én zorg); • sterkere samenwerking en meer eigenaarschap in de wijk; • minder instroom in geïndiceerde jeugdzorg; • meer grip op de kosten.

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
	Inhoud	In twee wijken, Floriande en Vijfhuizen, gaan we leren door te doen. We voeren een gebiedsscan uit, we ontwikkelen samen met partners en bewoners kleine, gerichte experimenten, we monitoren wat werkt en willen succesvolle werkwijzen benutten voor bredere toepassing.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.91).

BBV indicatoren

Tabel 19

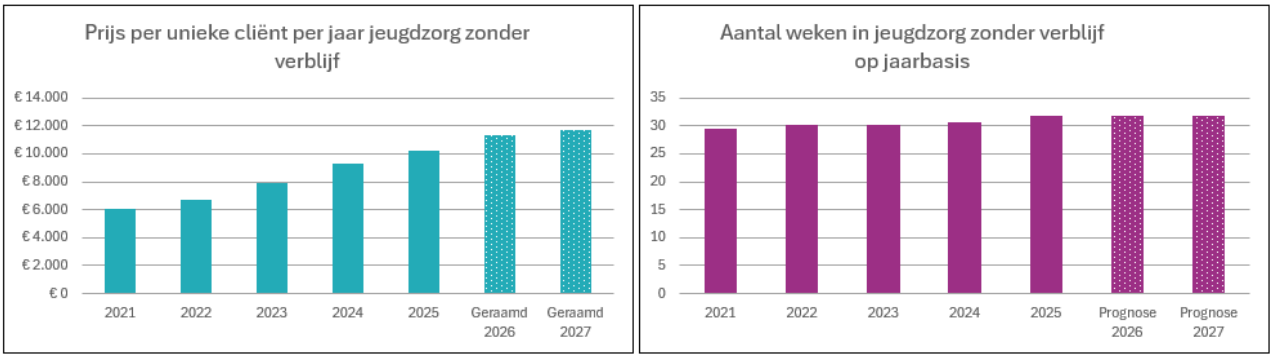
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			
				2022	2023	2024	2025
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1	1	1	n/b

Figuur 25

Jongeren met jeugdbescherming
Uit de grafiek Jongeren met jeugdbescherming in Figuur 25 blijkt dat Haarlemmermeer relatief gezien minder jongeren in de jeugdbescherming heeft.

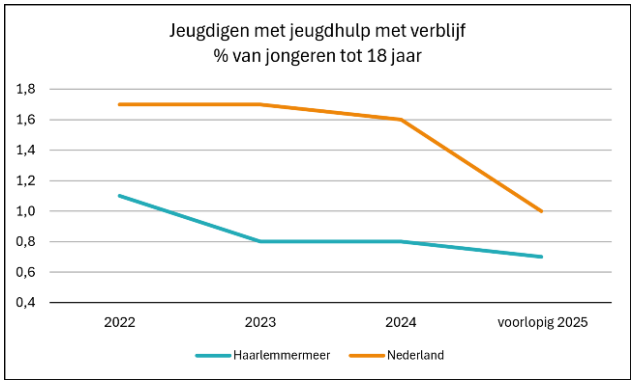
Indicatoren Haarlemmermeer

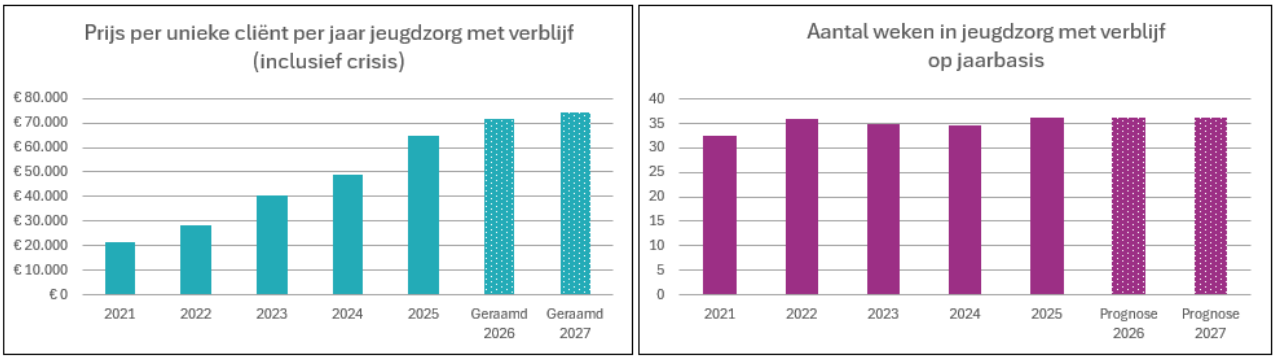
Figuur 26

Prijs per unieke cliënt
De prijs per unieke cliënt (Figuur 26) ontstaat uit de volgende berekening: prijs van de zorg per jaar delen door aantal unieke inwoners uit de zorgadministratie. Voor 2026 en 2027 is er rekening gehouden met indexatie.

Aantal weken in jeugdzorg zonder verblijf
De indicator aantal weken in jeugdzorg zonder verblijf is op de volgende wijze berekend: unieke jeugdigen per jaar delen door unieke jeugdige per maand voor jeugdzorg zonder verblijf maal 52 weken. Dit is over het algemeen stabiel. Voor 2026 en 2027 houden wij de verwachting constant.

Aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf in % van aantal jongeren tot 18 jaar
Het aantal jeugdigen met jeugdhulp wordt afgezet in een percentage van het totale aantal jongeren tot 18 jaar. Haarlemmermeer heeft minder jongeren met jeugdhulp dan landelijk. Landelijk is het percentage gedaald, in Haarlemmermeer is een lichte daling zichtbaar.

Figuur 27

Prijs per unieke cliënt per jaar jeugdzorg met verblijf
De grafiek prijs per unieke cliënt ontstaat uit de volgende berekening: totale kosten jeugdzorg met verblijf gedeeld door het aantal unieke jeugdigen uit de jeugdzorgadministratie. De grafiek laat een stijgende trend zien onder andere door de landelijk trend naar kleinschalige zorg. Vanaf 2023 is dit zichtbaar in de kosten per jeugdige. Daarnaast is er voor 2026 en 2027 rekening gehouden met indexatie.

Aantal weken in jeugdzorg op jaarbasis
Deze indicator ontstaat uit de volgende berekening: jeugdigen per jaar delen door unieke jeugdige per maand voor jeugdzorg met verblijf maal 52 weken. Het verloop van het aantal weken varieert doordat de crisisplaatsingen per jaar een wisselende duur hebben.

Wat mag het kosten?

Tabel 20

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Jeugdzorg; Kinderen en jongeren ontvangen passende zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is	Baten	176	84	-	-	-	-
	Lasten	72.025	81.702	74.972	77.012	77.014	77.014
	Saldo	**-71.849**	**-81.619**	**-74.972**	**-77.012**	**-77.014**	**-77.014**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	62	84	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	46	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	68	0	0	0	0	0
Baten	**176**	**84**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	46.337	51.651	48.864	50.998	50.999	50.999
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	277	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	19.800	21.100	18.709	18.601	18.602	18.602
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	33	636	636	636	636	636
6.792 PGB Jeugd	2.323	2.323	2.323	2.323	2.323	2.323
6.821 Jeugdbescherming	2.841	3.372	3.381	3.395	3.395	3.395
6.822 Jeugdreclassering	413	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	1.562	0	0	0	0
Lasten	**72.025**	**81.702**	**74.972**	**77.012**	**77.014**	**77.014**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-71.849**	**-81.619**	**-74.972**	**-77.012**	**-77.014**	**-77.014**

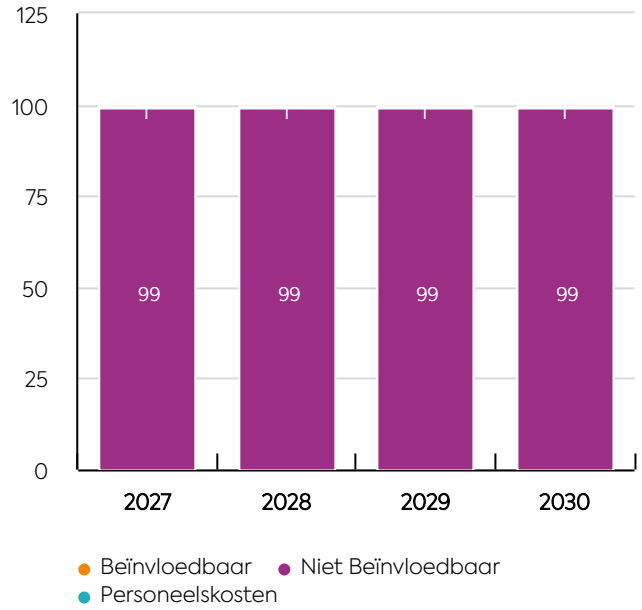
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-84	-	-	-
Totaal Baten	**-84**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Coalitieakkoord	2.500	-	-	-
2. Hervormingsagenda jeugd	2.133	-2.133	-	-
3. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	1.810	-	-	-
4. Aanpak wachttijden jeugdzorg	250	-	-	-
Overig	37	93	-2	-
Totaal Lasten	**6.730**	**-2.040**	**-2**	**-**

Lasten

1. In de Voorjaarsrapportage 2026 is € 5 miljoen jaarlijks extra begroot voor de jeugdzorg. Er wordt minder dan de helft uitgegeven. Het is prudent om deze post te verlagen naar € 2,5 miljoen vanaf 2027, waarmee € 2,5 miljoen vrijkomt (taakveld 6.762).
2. Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd zijn de beschikbare middelen lager. In 2027 is dit verminderd op het jeugdbudget. De jaren daarna staat het op een stelpost (taakveld 6.752).
3. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel lager geworden (taakveld 6.752 en 6.92).
4. Vanwege een budgetoverheveling bij de Najaarsrapportage 2025 zijn er in 2026 extra middelen beschikbaar voor het uitvoeren van het project om de wachttijden in de jeugdzorg duurzaam aan te pakken (taakveld 6.752).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 28

Toelichting
Beïnvloedbaar
Er zijn geen beïnvloedbare kosten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
Er zijn geen lasten die op middellange termijn te beïnvloeden zijn.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld de lasten voor de jeugdzorg.

Beleidsdoel C: Inwoners ontvangen passende zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is

Wat willen wij bereiken?

We willen dat inwoners zoveel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Voor inwoners die er met hulp van het eigen netwerk en vrij toegankelijke ondersteuning niet meer in slagen zelfstandig deel te nemen aan de samenleving, bieden we passende zorg en ondersteuning. Deze zorg en ondersteuning is zoveel als mogelijk in de eigen thuissituatie. Als (zelfstandig) thuis wonen (tijdelijk) niet meer mogelijk is, willen we een zo thuis mogelijke plek (bij voorkeur in de eigen omgeving) geven, om toe te werken naar zelfstandigheid.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

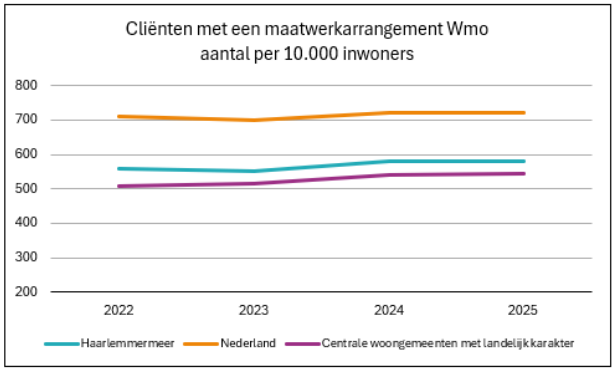
Activiteit	Omschrijving	Taakveld
Voorzien in zorg en ondersteuning voor volwassenen (uitvoering van de Wmo)	Wij bieden zorg en ondersteuning in de thuissituatie met als doel dat iemand zo lang mogelijk zelfstandig thuis kan blijven wonen en zo lang mogelijk mee kan blijven doen aan de samenleving. Dit doen wij door een kwalitatief, dekkend en toekomstbestendig hulpaanbod in te kopen bij zorgaanbieders. Hierbij zetten wij gericht in op lichtere vormen van ondersteuning waar dat mogelijk is.	6.60, 6.711, 6.712, 6.713, 6.714, 6.791, 6.91
Voorzien in Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke opvang (MO)	Het uitgangspunt is dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid, die op elk moment van de dag zorg nodig kunnen hebben, thuis wonen, zogenoemd beschermd thuis. Dit is niet altijd mogelijk. Inwoners die een meer beschermende woonomgeving nodig hebben, kunnen in aanmerking komen voor intramurale vormen van beschermd wonen. Voor inwoners die dakloos (dreigen te) worden, zetten we in op ondersteuning om dakloosheid te voorkomen. De bekostiging en uitvoering van BW en MO is voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer belegd bij centrumgemeente Haarlem. De toegang voor BW voor onze inwoners loopt via onze gemeente.	6.812
Voorzien in kortdurend verblijf voor volwassenen	Wij bieden kortdurend verblijf (ook wel logeerzorg) voor volwassenen. Dit doen wij door dit hulpaanbod in te kopen bij gekwalificeerde (zorg)aanbieders. Met de inzet van kortdurend verblijf kunnen mantelzorgers tijdelijk ontlast worden, waardoor zij uiteindelijk hun mantelzorgtaken langer kunnen volhouden. Ook kan kortdurend verblijf worden ingezet om de inwoner zelf tijdelijk uit de omgeving te halen om escalatie te voorkomen, waardoor de inwoner uiteindelijk langer zelfstandig kan wonen.	6.714
Voorzien in onafhankelijke cliëntondersteuning	Onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak binnen de Wmo. Het betreft levensbrede onafhankelijke cliëntondersteuning, dus ook voor jeugd (en gezin) en voor werk en inkomen. Om inwoners snel de juiste ondersteuning en hulp te geven zodat de eigen regie, zelfredzaamheid en meedoen in de samenleving zoveel mogelijk worden ondersteund, bieden we een breed, kwalitatief en sluitend aanbod van onafhankelijke cliëntondersteuning.	6.23

Activiteiten in 2027

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Waakvlamcontact Wmo individuele begeleiding	Resultaat	We hebben inzet van waakvlamcontact als nieuwe vorm van Wmo begeleiding mogelijk gemaakt.
	Inhoud	We werken op basis van passend beschikken, waarbij per situatie wordt gekeken welke ondersteuning het beste aansluit bij de ondersteuningsbehoefte(n) van de inwoner. Hierbij wordt ook naar de duur van de beschikking gekeken: kort waar mogelijk en lang waar nodig. Passend binnen deze ontwikkeling is het introduceren van waakvlamcontact, waarbij ondersteuning geleidelijk kan worden afgebouwd en een goede borging binnen het voorliggend veld of de eigen kracht van inwoners wordt georganiseerd. Hiermee dragen wij bij aan toekomstbestendige ondersteuning binnen de Wmo.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.71).
Digitale en groepsgerichte vormen van	Resultaat	We hebben inzet van digitale en groepsgerichte vormen van begeleiding als nieuwe vorm van Wmo begeleiding mogelijk gemaakt.
	Inhoud	De vraag naar begeleiding neemt toe als gevolg van extramuralisering en vergrijzing, terwijl budgetten en personele capaciteit niet evenredig

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Wmo begeleiding		meegroeien. Om begeleiding beschikbaar te houden voor inwoners met de grootste ondersteuningsbehoefte, ontwikkelen we samen met de aanbieders groepsbegeleiding en digitale begeleiding als aanvullende vormen van ondersteuning op de reguliere individuele begeleiding. Hiermee dragen wij bij aan toekomstbestendige ondersteuning binnen de Wmo.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.71).
Laagdrempelige steunpunten GGZ	Resultaat	Er zijn twee laagdrempelige steunpunten voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
	Inhoud	In het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) voeren we twee pilots uit met laagdrempelige steunpunten Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Een laagdrempelig steunpunt biedt op wijkniveau ondersteuning, ontmoeting en herstelmogelijkheden voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
	Financiën	We betalen dit uit de SPUK AZWA, hierin zijn financiële middelen opgenomen om de afspraken uit het IZA te borgen.
Scootmobielpool	Resultaat	Er is gestart met ten minste twee scootmobielpools.
	Inhoud	Hiermee organiseren we laagdrempelig en collectief gebruik van een scootmobiel als alternatief voor individuele verstrekking.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.60).
Wonen Eerst	Resultaat	Voor minimaal vijf inwoners/gezinnen is de aanpak Wonen Eerst toegepast. Dakloze huishoudens krijgen met de aanpak 'Wonen Eerst', onder voorwaarden, snel een woning.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.81).
Pilot Onder de Pannen	Resultaat	Dakloze inwoners kunnen via hospitaverhuur met de pilot 'Onder de Pannen' tijdelijk een kamer huren.
	Inhoud	In 2027 zetten we in samenwerking met woningcorporaties de pilot 'Onder de Pannen' voort. Met deze pilot kunnen huiseigenaren en huurders van woningcorporaties onder voorwaarden tijdelijk een kamer onderverhuren aan een dakloze inwoner.
	Financiën	We betalen dit uit het Innovatiefonds Opvang Wonen en Herstel (OWH) van Beschermd Wonen (12940497).
Opstappilot	Resultaat	Zeventien huishoudens uit BW en MO zijn goed ingebed in het wooncomplex in Hyde Park.
	Inhoud	In 124 sociale huurwoningen in Hyde Park stimuleren we met community building het goed landen en prettig wonen van inwoners, waaronder uitstromers uit BW en MO.
	Financiën	We betalen community building uit het innovatiefonds OWH van Beschermd Wonen (12940497).

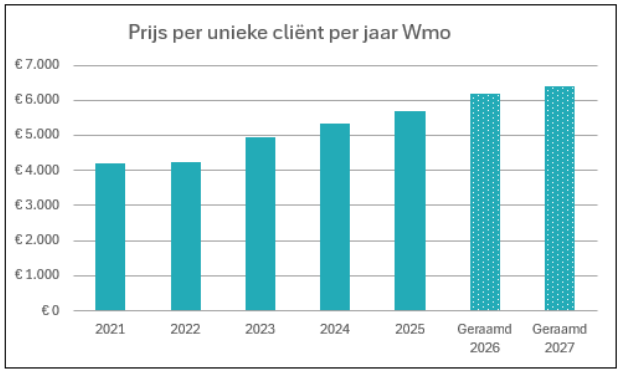
BBV indicatoren

Figuur 29

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
We zien een toename in maatwerkarrangementen Wmo, dit komt door een stijging van de hulp bij de huishouding en de GGZ doelgroep. Deze doelgroep wordt minder snel opgenomen in een instelling, maar meer thuis behandeld. Daarvoor is dan wel een maatwerkarrangement Wmo nodig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 30

Prijs per unieke client per jaar Wmo
De prijs per unieke client (Figuur 30) ontstaat uit de volgende berekening: prijs van de zorg per jaar delen door aantal unieke inwoners uit de zorgadministratie. Voor 2027 is er rekening gehouden met indexatie.

Wat mag het kosten?

Tabel 21

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Maatschappelijke ondersteuning; Inwoners ontvangen passende zorg en ondersteuning zoals omschreven in de Wmo wanneer dat nodig is	Baten	2.508	2.033	2.047	2.047	1.148	1.148
	Lasten	37.620	43.127	42.320	40.081	33.154	33.244
	Saldo	**-35.112**	**-41.094**	**-40.273**	**-38.034**	**-32.006**	**-32.096**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	473	378	378	378	378	378
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo	155	126	130	130	130	130
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	1.025	899	899	899	0	0
6.713 Dagbesteding (Wmo)	75	0	0	0	0	0
6.791 PGB Wmo	7	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	345	390	390	390	390	390
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	427	240	250	250	250	250
Baten	**2.508**	**2.033**	**2.047**	**2.047**	**1.148**	**1.148**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.298	3.502	3.502	3.502	3.502	3.502
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo	7.481	7.637	8.066	8.066	8.066	8.066
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.547	10.592	11.944	10.588	3.663	3.756
6.712 Begeleiding (Wmo)	8.258	9.371	9.371	9.371	9.371	9.371
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.603	3.428	3.428	3.428	3.428	3.428
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	742	1.066	-633	-633	-633	-633
6.791 PGB Wmo	819	964	1.000	1.001	1.001	1.001
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	345	390	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	309	277	288	293	291	289
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	3.125	3.118	4.269	4.269	4.269	4.269
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	94	2.785	1.086	197	197	197
Lasten	**37.621**	**43.127**	**42.320**	**40.081**	**33.154**	**33.244**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-35.113**	**-41.094**	**-40.273**	**-38.034**	**-32.006**	**-32.096**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Huishoudelijke hulp	-	-	-899	-
Overig	14	-	-	-
Totaal Baten	**14**	**-**	**-899**	**-**
Lasten				
1. Huishoudelijke hulp	-	-	6.925	-
2. Vervanging regiesysteem Wmo en jeugdzorg	1.699	889	-	-
3. Eigen bijdrage Wmo	-	1.356	-	-
4. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-826	-	-	-
Overig	-66	-6	2	-91
Totaal Lasten	**807**	**2.239**	**6.927**	**-91**

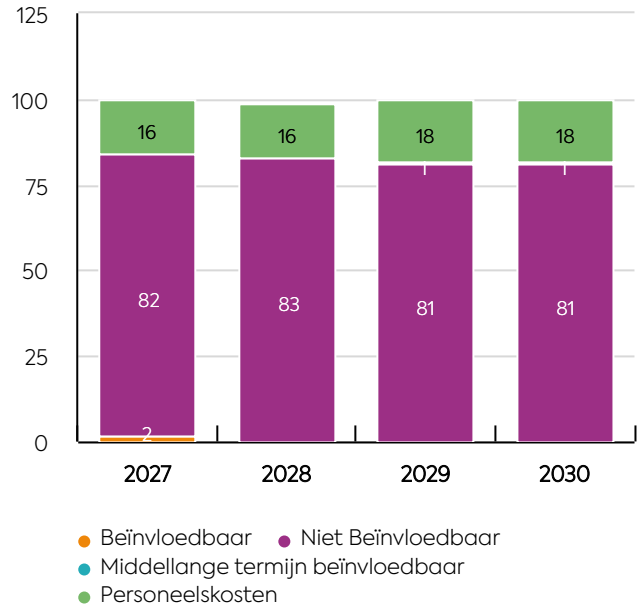
Baten

1. Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat wij minder kosten hebben voor deze voorziening en de budgetten verlaagd worden, daarnaast wordt er ook minder eigen bijdrage ontvangen (taakveld 6.711).

Lasten

1. Zie voor de toelichting van de lagere lasten bij de huishoudelijke hulp de toelichting bij de baten voor huishoudelijke hulp (taakveld 6.711)
2. Het regiesysteem MensCentraal inclusief Product Diensten Catalogus (PDC) en Sociale monitor (SOM) is opnieuw aanbesteed. De implementatie van het nieuwe regiesysteem vindt plaats in 2026 met een gewenste ingebruikname van het nieuwe systeem per 1 januari 2027. De incidentele lasten hiervan dekken wij uit een bijdrage uit de Algemene dekkingsreserve zoals beschreven in het raadsvoorstel Verwerving en implementatie regiesysteem Wmo en Jeugdzorg inclusief Product Diensten Catalogus en Sociale Monitor (11995903) (taakveld 6.92).
3. Het abonnementstarief in de Wmo wordt afgeschaft en vervangen door een herinvoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Uitgangspunt is oog hebben voor het inkomenseffect met als doel een verlaging van het beroep op de Wmo. De verwachting is dat de kosten voor de Wmo vanaf 2028 afnemen (taakveld 6.714).
4. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakvelden 6.6, en 6.91).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 31

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn lasten die betrekking hebben op de vervanging van het regiesysteem voor de Wet maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld lasten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent

Wat willen wij bereiken?
Wij investeren in kinderopvang en onderwijs zodat kinderen en jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen, gelijke kansen krijgen en een stevige basis leggen voor hun toekomst. Wij zetten in op passende ondersteuning, veilige leeromgevingen en een soepele overgang naar werk, zodat ieder kind mee kan doen, de ruimte krijgt om te groeien en haar of zijn talenten te ontwikkelen.

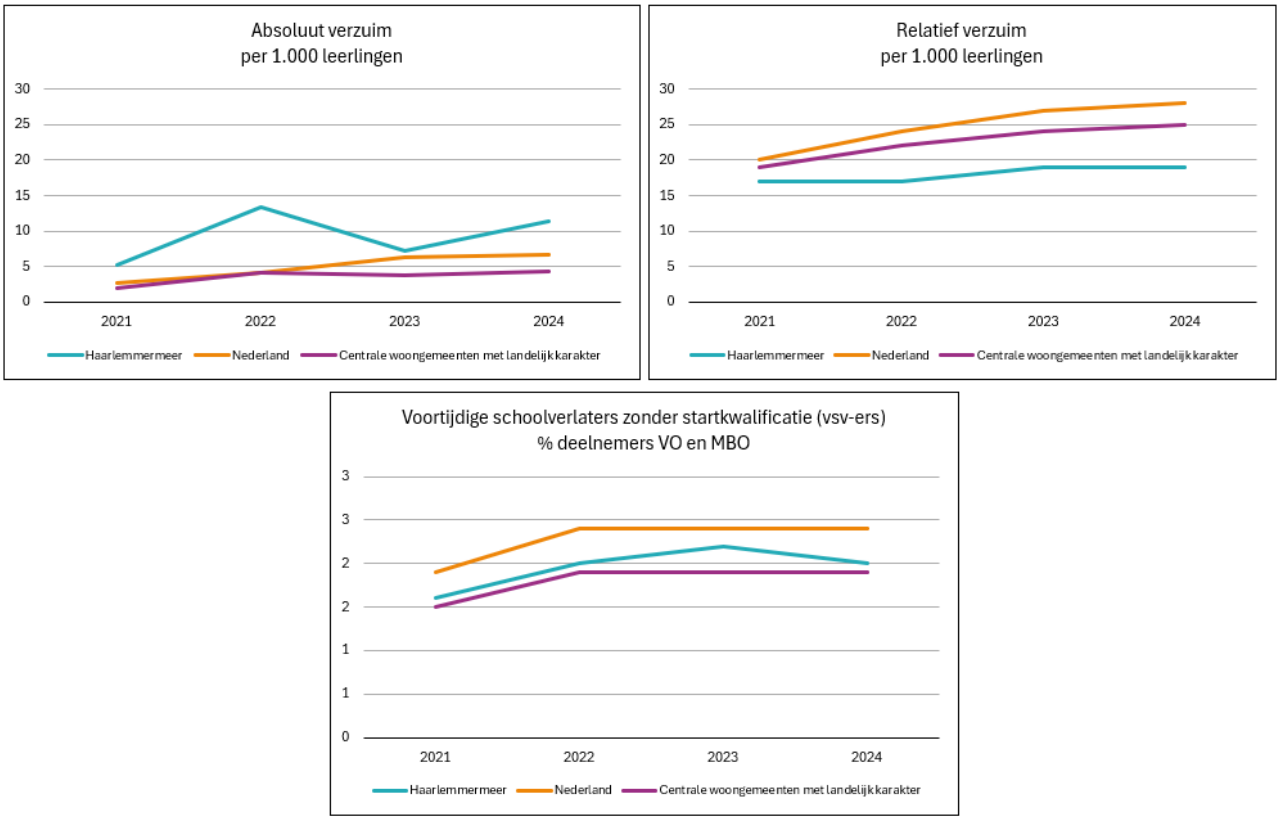
Wat gaan wij daarvoor doen?
Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Onderwijs-huisvesting	Samen met schoolbesturen bouwen we toekomstbestendige, duurzame en inclusieve scholen. We verwijzen hiervoor naar de paragraaf Vastgoed.	4.2
Kansengelijkheid & Inclusie	Wij bevorderen kansengelijkheid door voorschoolse educatie, taalcoaching in het onderwijs en ondersteuning, zodat kinderen een goede start kunnen maken in het onderwijs. Met het actieprogramma Kansengelijkheid en Inclusie optimaliseren we passend onderwijs, een doorgaande ontwikkellijn, het verbeteren van het onderwijs en arbeidsmarkt en een aanbod dat aansluit bij de behoeften van kinderen op het gebied van vrije tijd, veiligheid, gezondheid en welzijn, evenals ondersteuning bij armoede. Op deze manier creëren we samen een stevige basis, waarin ieder kind mogelijkheden krijgt om zich optimaal te ontwikkelen en de kans krijgt om mee te doen en zich thuis te voelen in de samenleving.	4.3
Aanpakken schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten	Wij houden toezicht op het naleven van de Leerplichtwet 1969. We voorkomen en verminderen schooluitval door onder andere de uitvoering van preventieve spreekuren door de leerplichtambtenaar in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. We voeren de wet Van school naar duurzaam werk uit, waarbij we voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren begeleiden van onderwijs naar duurzaam werk.	4.3

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Samenwerken leidt tot meer deelname aan onderwijs	Resultaat	Door het verbeteren van de interprofessionele samenwerking (IPSW) met het onderwijs en de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs is er een stabilisering in het schooljaar 2026-2027 van het aantal thuiszitters volgens de landelijke definitie ten opzichte van het schooljaar 2024-2025 (11) en zien we 2,5% afname in het verlenen van vrijstellingen van onderwijs (2024-2025): (140, vrijstellingen 5a, zware lichamelijke of psychische beperking).
	Inhoud	De aanpak voor het verbeteren van de IPSW op scholen zorgt voor een betere en efficiënte samenwerking tussen de professionals op de scholen bij zorgtrajecten. Daarnaast wordt verschillende expertise gelijktijdig ingezet bij onderwijs-zorgarrangementen en (gespecialiseerde) jeugdhulp op school.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 4.3.).
Wet terugdringen schoolverzuim	Resultaat	Door de invoering van de nieuwe wet Terugdringen schoolverzuim is er 3% minder ongeoorloofd schoolverzuim te zien bij kinderen van 5 tot 18 jaar.
	Inhoud	Door de uitvoering van de nieuwe wet Terugdringen schoolverzuim, die naar verwachting gefaseerd ingaat per 1 september 2027, worden leerplichtambtenaren en samenwerkingsverbanden passend onderwijs eerder betrokken bij schoolverzuim, ook als er geen sprake is van ongeoorloofd verzuim.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 4.3).
Brede Taalaanpak, voorschool, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO.	Resultaat	In schooljaar 2026/2027 streven we naar 2% meer doorstroom naar regulier onderwijs door een gestructureerde aanpak van taalonderwijs.
	Inhoud	Het expertisecentrum biedt taalonderwijs via een gestructureerde aanpak. We ontwikkelen samen met betrokken partijen een brede taalaanpak voor 2 tot 18 jarigen. Er is aandacht voor maatwerk afgestemd op de individuele leerling en scholen. Betrokken partijen delen actief hun expertise met elkaar.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 4.3.).

BBV indicatoren

Figuur 32

Absoluut en relatief verzuim
De grote piek die te zien is bij absoluut verzuim in 2022 heeft te maken met de instroom van een grote groep nieuwkomers die nog geen onderwijsinschrijving hadden en in de eerste instantie geregistreerd werden onder absoluut verzuim.

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie
Zie voor een uitgebreide toelichting het jaarverslag 2024-2025 Leerplicht en VSV.

Indicatoren Haarlemmermeer
Aantal doelgroeppeuters dat te laat start met voorschoolse educatie (VE)
Meer doelgroeppeuters nemen op tijd deel aan het VE-aanbod.

Aantal doelgroeppeuters dat te laat start met voorschoolse educatie (VE)	
Schooljaar 2024/2025	75
Schooljaar 2023/2024	87
Schooljaar 2022/2023	49

Bron: Jaarlijks halen we uit de VE-monitor het aantal kinderen dat meer dan 12 weken te laat start met voorschoolse educatie.

Doelgroeppeuters die eerder op de wachtlijst stonden blijven meetellen in de gemiddelde wachttijd. Dit werkt een jaar lang door in de cijfers en daardoor is een daling niet direct te zien. De actuele cijfers laten een dalende trend zien en de verwachting is dat we deze daling in de toekomst in de cijfers terug zien.

Het aantal kinderen en gezinnen dat door de brugfunctionaris wordt ondersteund
Betere ondersteuning van ouders waardoor leraren zich meer kunnen richten op hun didactische taken.

Het aantal kinderen en gezinnen dat door de brugfunctionaris wordt ondersteund	kinderen	ouders
Schooljaar 2024/2025	356	275

Wat mag het kosten?

Tabel 22

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel D: onderwijs; Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent	Baten	7.762	7.486	7.472	7.514	7.514	7.619
	Lasten	26.417	26.239	26.162	28.154	30.494	32.664
	Saldo	**-18.655**	**-18.753**	**-18.689**	**-20.640**	**-22.979**	**-25.045**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
4.2 Onderwijshuisvesting	2.092	1.857	1.902	1.944	1.944	1.944
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.298	4.993	4.833	4.833	4.833	4.938
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	372	635	737	737	737	737
Baten	**7.762**	**7.486**	**7.472**	**7.514**	**7.514**	**7.619**
4.2 Onderwijshuisvesting	14.124	13.882	13.728	15.714	18.159	20.228
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	11.578	11.413	11.672	11.672	11.573	11.678
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	715	943	762	768	762	758
Lasten	**26.417**	**26.239**	**26.162**	**28.154**	**30.494**	**32.664**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-18.655**	**-18.753**	**-18.689**	**-20.640**	**-22.979**	**-25.045**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Rijksmiddelen Onderwijsachterstanden	-222	-	-	-
2. Kinderdagverblijf Nassaupark	85	-	-	-
3. Doorstroompunt	58	-	-	-
Overig	66	42	-	105
Totaal Baten	**-13**	**42**	**-**	**105**
Lasten				
1. Kapitaallasten	-659	-1.604	-2.443	-2.066
2. Ventilatie schoolwoningen Floriande Midden	630	-	-	-
3. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-355	-	-	-
4. Rijksmiddelen Onderwijsachterstanden	222	-	-	-
5. Huur Waddenweg 87 te Hoofddorp	221	-	-	-
6. Asbestverwijdering en onderhoud Kleine Belt 1	182	-	-	-
7. Avantis Rietland tijdelijke stroomvoorziening	144	44	-	-
8. Tijdelijke Huisvesting Buitenplaats Nassaupark	133	23	-	-
9. Jong geleerd naar voormalige Margrietschool	-125	125	-	-
10. Doorstroompunt	-58	-	-	-
10. Tijdelijke huisvesting IHP	-58	-581	-	-
Overig	-200	1	104	-105
Totaal Lasten	**77**	**-1.993**	**-2.339**	**-2.171**

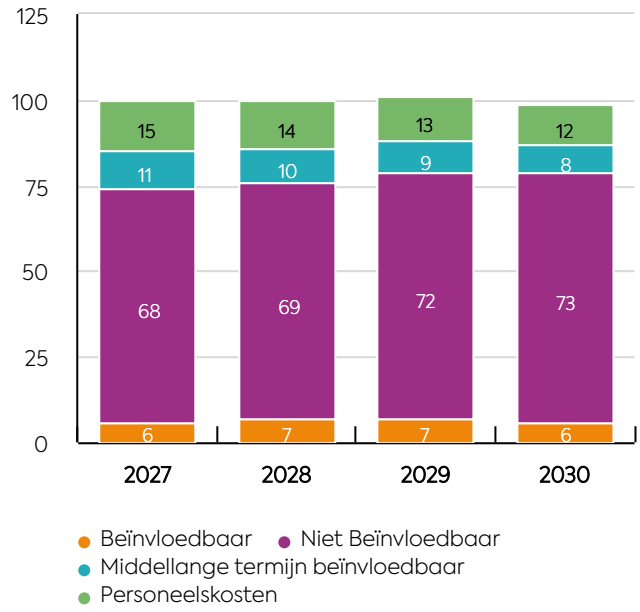
Baten

1. Een Rijksbijdrage voor de Onderwijsachterstanden 2027 is lager begroot dan 2026. Gezien de landelijke bezuinigingen kunnen we nog geen schatting maken van de hoogte van de Rijksbijdrage in 2027 daarom gaan we nu uit van een minimum bedrag (taakveld 4.3).
2. Met ingang van 2027 zijn structurele extra huurinkomsten opgenomen wegens de verhuur van een ruimte aan een kinderdagverblijf Nassaupark (taakveld 6.1)..
3. De subsidie voor het doorstroompunt is in 2027 hoger dan in 2026. De uitgaven voor het doorstroompunt zijn hierdoor ook hoger (taakveld 4.3).

Lasten

1. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. De planning van de investeringen zijn geactualiseerd aan de hand van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 (IHP) (11995929) (taakveld 4.2).
2. Voor de juridische overdracht aan de schoolbesturen van de schoolwoningen in de brede school Floriande Midden is vereist dat de objecten minimaal voldoen aan conditiescore 3 conform NEN 2767. Er is in 2026 een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor deze werkzaamheden. (taakveld 4.2).
3. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 4.3).
4. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Rijksmiddelen Onderwijsachterstanden de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 4.3).
5. De Optimist International School is gevestigd aan de Waddenweg 87 te Hoofddorp. Dit pand huurt de gemeente van Ymere. In samenwerking met de schoolbesturen wordt er gezocht naar huisvesting binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Voor het schooljaar 2025-2026 was geen pand beschikbaar is om deze school te vestigen daarom was het huidige huurcontract met één jaar, tot en met 31 juli 2026, verlengd. (taakveld 4.2).
6. In 2026 zijn er incidentele middelen ter beschikking gesteld voor asbestverwijdering en onderhoud van het kinderdagverblijf aan de Kleine Belt 1 te Hoofddorp (taakveld 6.1).
7. Er is nog geen volwaardige aansluiting op het elektriciteitsnet na oplevering van het Avantis en Rietlandcollege. Met het schoolbestuur is afgesproken dat de kosten van de tijdelijke stroomvoorziening op 50/50 basis wordt verdeeld tussen gemeente en schoolbestuur. Deze incidentele middelen zijn in 2026 en deels in 2027 opgenomen (taakveld 4.2).
8. IKC Buitenplaats Nassaupark is, totdat de nieuwbouw in Nassaupark gereed is, tijdelijk gehuisvest in een van de gebouwen van de Bloesem in Toolenburg, Hoofddorp. De nieuwbouw is medio 2026 gestart. De beschikbare ruimte voor onderwijshuisvesting is beperkt in Toolenburg en in het gebouw van de Bloesem is geen ruimte meer om extra leerlingen uit Nassaupark te huisvesten. Om te voldoen aan onze wettelijke verplichting is er in 2026 en 2027 budget beschikbaar gesteld om voor het schooljaar 2026/2027 tijdelijke huisvesting te realiseren. (taakveld 4.2).
9. In 2027 maken we de voormalige Margrietschool gereed voor tijdelijke huisvesting van Jong geleerd. Deze incidentele middelen zijn alleen in 2027 benodigd (taakveld 4.2).
10. Met ingang van 2027 wordt weer rekening gehouden met lasten voor tijdelijke huisvesting van scholen (taakveld 4.2).
10. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Doorstroompunt de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 4.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 33

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn diverse uitgaven waaronder het zwemvervoer.

Niet beïnvloedbaar
De niet beinvloedbare lasten zijn aan het onderwijsvastgoed gerelateerde lasten, zoals rente, afschrijving, en overige vaste lasten.

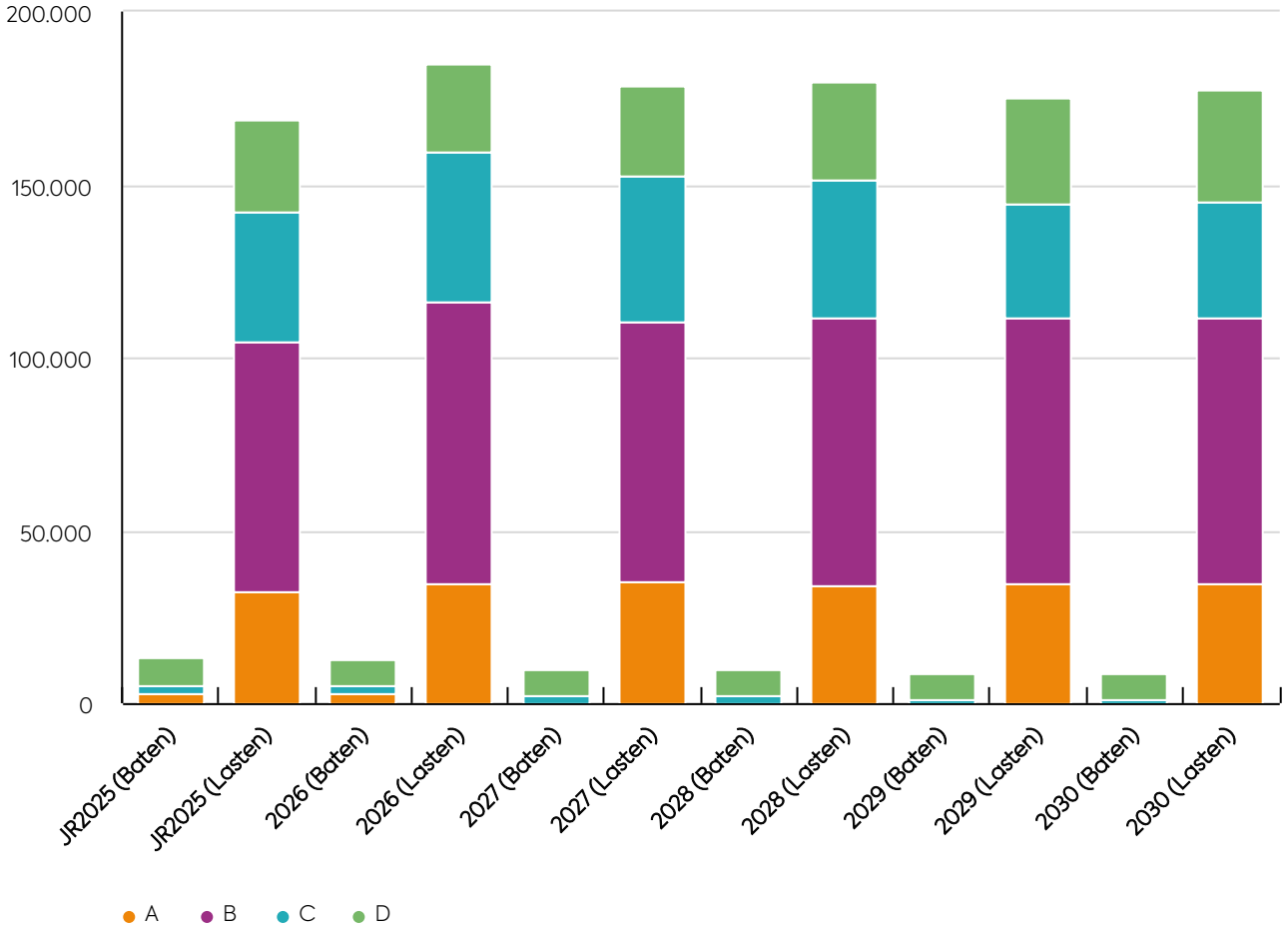
Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn subsidies met betrekking tot onderwijsachterstanden.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 23

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Welzijn, zorg en onderwijs		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs	Baten	13.181	12.459	9.628	9.670	8.771	8.876
	Lasten	168.624	186.297	178.623	179.517	175.216	177.477
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-155.443**	**-173.838**	**-168.996**	**-169.847**	**-166.445**	**-168.601**
Reservemutaties	Onttrekking	35	35	35	35	35	35
	Storting	4.840	112	112	112	112	112
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-160.247**	**-173.915**	**-169.073**	**-169.924**	**-166.522**	**-168.678**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 34

Legenda

Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Beleidsdoel B: Jeugdzorg; Kinderen en jongeren ontvangen passende zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is
Beleidsdoel C: Maatschappelijke ondersteuning; Inwoners ontvangen passende zorg en ondersteuning zoals omschreven in de Wmo wanneer dat nodig is
Beleidsdoel D: onderwijs; Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)
Onder de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) vallen GGD Kennemerland en Veilig Thuis. De meeste wettelijke taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg hebben wij bij GGD Kennemerland belegd. Hiermee draagt de GGD bij aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en het bevorderen van een gezonde leefstijl (beleidsdoel A). Daarnaast is ook het oppakken van meldingen op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) bij de VRK belegd. Zie voor meer informatie https:/www.vrk.nl/.

Meerlanden
Meerlanden verzorgt het aanleggen, aanpassen en verwijderen van gehandicaptenparkeerplaatsen via haar dochteronderneming De Waterwolf.

Gemeenschappelijke Regeling Beschermd wonen (GRBW)
De GRBW is voor de regionale samenwerking op het gebied van Beschermd wonen voor Haarlemmermeer en de gemeenten in de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland.

Uitvoeringsconvenant opdrachtgeverschap doelgroepenvervoer
Sinds 1 januari 2017 zijn de gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort gezamenlijk opdrachtgever voor het regionaal georganiseerde doelgroepenvervoer onder de naam RegioRijder. Het Uitvoeringsconvenant opdrachtgeverschap doelgroepenvervoer heeft als doel het vastleggen van de samenwerkingsafspraken over de organisatie en doelstellingen van het doelgroepenvervoer, de invulling van het opdrachtgeverschap en de gezamenlijke zeggenschap richting de gecontracteerde partijen. Daarnaast geeft het convenant vorm aan de regionale netwerksamenwerking waarbij het contractmanagement is belegd bij het regionaal contractmanagement team (RCT) dat gepositioneerd is bij onze gemeente.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer: algemeen beleidskader voor het sociaal domein (7532520) met bijlage
- Samenwerkingsagenda 2023-2025 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' (8384049)
- Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2021-2028 'Samen gezond in Kennemerland' (2021.0001769)
- Verbonden in verscheidenheid: de sociale basis in kern en buurt (12782114)
- Sterk van start: preventief jeugdbeleid 2025-2030 (12281496)
- Verordening sociaal domein 2026 (13025221)
- Beleidsregels en Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026 (12829623)
- Verordening leerlingenvervoer 2023 (7398179)
- Beleidsregels leerlingenvervoer 2025 (12166128)
- Toezicht Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo 2015) en Jeugdwet (2022.0002279)
- Regionaal kader 'Opvang, Wonen en Herstel 2022 tot en met 2027' (2021.0002925)
- Uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel 2024-2027 'Zo thuis mogelijk in Haarlemmermeer' (11304923)
- Beleidsdoelen en activiteiten 2026 en 2027 Uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel 2024-2027 (12940497)
- Regionaal Actieplan Dakloosheid en tijdelijke urgentieregeling Wonen Eerst (12596322)
- Visie Wonen met Zorg 2030 (2017.0026227)
- Uitvoeringsplan wonen met zorg (2018.0022374)
- Volkshuisvestingsprogramma Haarlemmermeer 2026 (12948477)
- Verordening Participatieraad gemeente Haarlemmermeer (2018.0066546)
- Ontwikkelagenda Onafhankelijke Clientondersteuning 2025-2028 (12574174)
- Veilig en Verbonden: regionaal Koersplan aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2025-2028 (12685025)
- Afbakening en inkoop Jeugd en Wmo 2023, Samen op koers (2021.0002605)
- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet (2020.0001281)

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2025 (11995976)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 (11995929)
- Integraal Accommodatieplan 2020 (2019.0058287)

Werk en inkomen

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer moeten kunnen rondkomen en mee kunnen doen in de samenleving. We willen dat het dagelijks leven betaalbaar blijft en bieden ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben. We helpen mensen om schulden te voorkomen en pakken betalingsachterstanden zo vroeg mogelijk aan. Werk is daarbij meer dan alleen een inkomen: het geeft ook structuur, sociale contacten en de mogelijkheid om mee te doen. Daarom helpen we inwoners naar passend werk. Voor inwoners voor wie betaald werk niet mogelijk is, kijken we naar andere manieren om mee te doen en van betekenis te zijn.

Portefeuillehouders:
Staal

Met het beleidskader sociaal domein 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' brengen we overkoepelend richting en focus aan, met bijzondere aandacht voor inwoners in een kwetsbare situatie. We werken aan vier ambities:
1. meedoen stimuleren
2. bestaanszekerheid herstellen
3. kansengelijkheid vergroten
4. gezond leven makkelijker maken

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om een gezonde maaltijd te eten, te sporten en om mee te doen op school. Kortom: iedereen moet kunnen rondkomen en doet ertoe in de samenleving. Daarom ondersteunen we inwoners die dat nodig hebben, bijvoorbeeld met minimaregelingen en de individuele inkomenstoeslag.

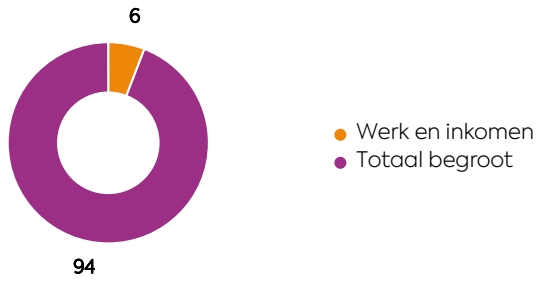
We willen financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen door vroegsignalering in te zetten, waardoor we betalingsachterstanden en verdere zorgvragen voorkomen Ook helpen we inwoners bij het vinden van passend werk. We zorgen ervoor en stimuleren dat iedereen mee kan doen en werken aan gelijke kansen op de arbeidsmarkt.

Iedereen kan op een moment in het leven hulp nodig hebben. Het liefst zijn we er vroeg bij, zodat kleine problemen niet groter worden. Daarom willen we er zijn voor inwoners die ondersteuning nodig hebben en kijken we samen naar wat helpt en wat mogelijk is. Daarbij werken we samen met maatschappelijke organisaties, werkgevers en andere partners. Zo helpen we inwoners om weer verder te kunnen en mee te doen op een manier die bij hen past.

Werk en inkomen	**Baten x € 1.000**	**44.697**
	in % van totale begroting	**5,9%**
	Lasten x € 1.000	**71.533**
	in % van totale begroting	**9,4%**

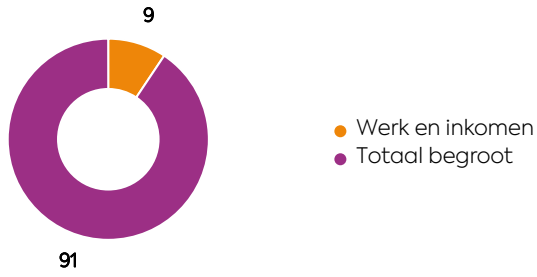
Baten

De baten van Programma Werk en inkomen uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Werk en inkomen uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Het toeleiden naar werk en meedoen in de samenleving

Wat willen wij bereiken?

Ons doel is dat inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving en waar mogelijk zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien. We helpen inwoners hierbij op maat, waar werk (nog) niet mogelijk is zetten we in op maatschappelijke participatie.

Dit beleidsdoel heeft vooral raakvlakken met twee van de vier overkoepelende thema's in het sociaal domein: meedoen stimuleren en kansengelijkheid vergroten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Toeleiding van bijstands-gerechtigde naar werk (re-integratie)	Na een uitgebreide uitvraag op verschillende levensgebieden wordt samen met de inwoner besproken wat een passend traject zou zijn naar duurzaam werk. Afhankelijk van de situatie kan ofwel direct bemiddeld worden naar werk door het Werkgeversservicepunt of een training, opleiding of cursus worden gevolgd, om uit te stromen naar duurzaam werk, waar mogelijk in een kraptesector.	6.5
Activeren van inwoners met afstand tot arbeidsmarkt (participatie)	Inwoners met een bijstandsuitkering die (nog) niet in staat zijn te werken door belemmeringen die van zeer uiteenlopende aard kunnen zijn (fysiek, psychisch, moeilijke omstandigheden) stimuleren wij om mee te doen in de samenleving. Ook hier zoeken we met de inwoner naar passende activiteiten die kunnen variëren van het samen met een vrijwilliger koffie drinken in het buurthuis tot het zelf vrijwilligerswerk verrichten.	6.5
Toeleiden van inwoners met arbeidsbeperking naar werk	Binnen de gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden van vijf gemeenten is AM match onze werkorganisatie die inwoners met een duurzame arbeidsbeperking begeleiden naar werk. AM match ondersteunt de doelgroep voormalig WSW (Wet sociale werkvoorziening), de doelgroep Banen afspraak en de doelgroep Nieuw Beschut. De betrokken gemeenten houden de regie over het beleid en het proces.	6.4
Het samen-werken in arbeidsmarkt-regio Groot-Amsterdam	In arbeidsmarktregio Groot Amsterdam werken we aan een toekomstbestendige samenwerking waarbij wij gezamenlijk de arbeidsmarktuitdagingen aangaan. De betrokken partijen zijn regiogemeenten, sociale partners, onderwijs en werkgevers. De arbeidsmarktvraagstukken die de komende jaren spelen zijn: krapte op de arbeidsmarkt, het verkleinen van de mismatch tussen vraag en aanbod en zorgdragen voor een leven lang ontwikkelen.	6.5

Activiteiten in 2027

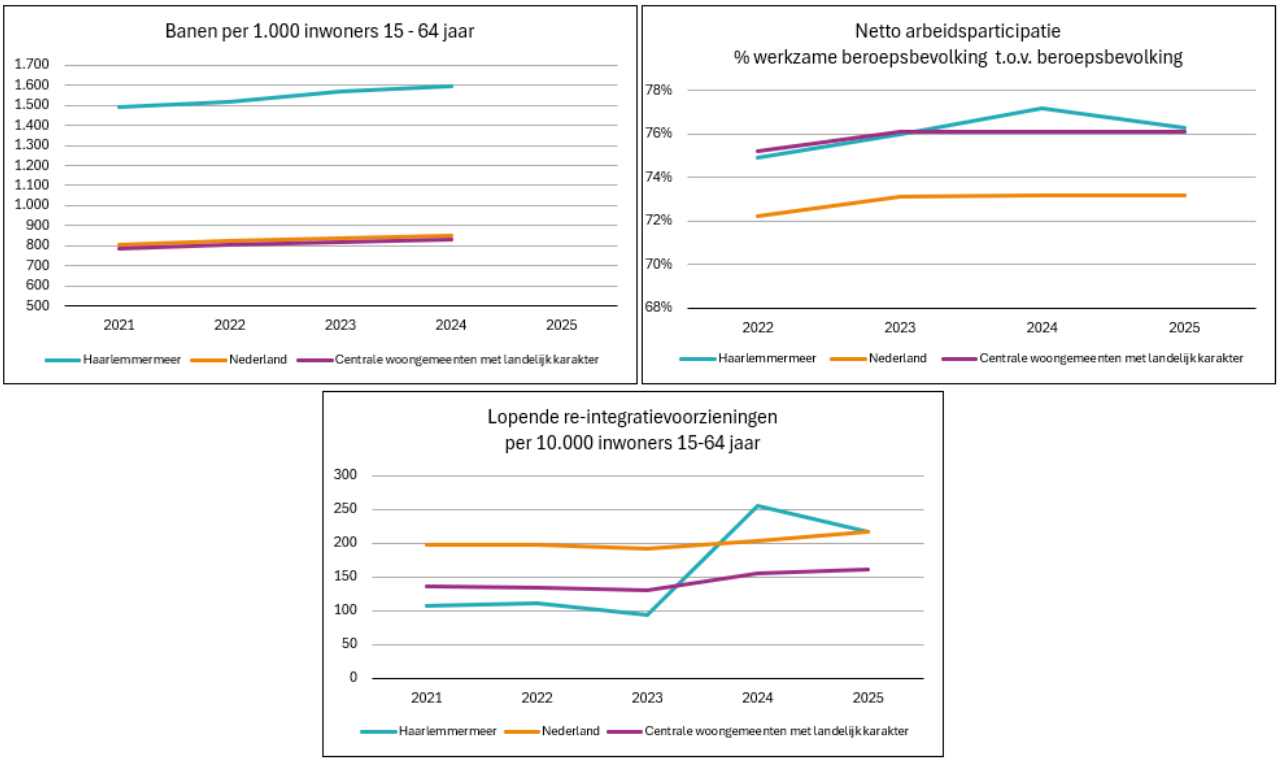
activiteit	onderwerp	toelichting
Verbreden aanbod maatschappelijke participatie volgens Participatiewet in balans	Resultaat	Voor inwoners die (nog) niet kunnen werken bieden we een breder aanbod in begeleiding naar maatschappelijke participatie aan.
	Inhoud	Vanuit de Participatiewet in Balans wordt meer ingezet op maatschappelijke participatie. Een groot deel van de inwoners met een uitkering ondervinden veel belemmeringen om aan het werk te gaan. Om stappen te zetten in persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid, onderzoeken we de mogelijkheden om maatschappelijke participatie breder te faciliteren.
	Financiën	We betalen dit vanuit de reguliere begroting (taakveld 6.5).
Toeleiden van inwoners die ondersteuning nodig hebben naar werk	Resultaat	Iedere inwoner met een ondersteuningsbehoefte voor het vinden van werk kan bij gemeente terecht voor deze ondersteuning.
	Inhoud	De wettelijke taak voor gemeenten richt zich primair op de begeleiding van bijstandsgerechtigden naar werk en in beperkte mate op niet uitkeringsgerechtigden. Nu wordt verwacht dat gemeenten ook inwoners begeleiden van school naar werk, of van werk naar werk. Daarmee wordt de scope van dienstverlening danig vergroot. We brengen in kaart welke gevolgen dit heeft voor de inrichting van de dienstverlening en de grootte van het uitvoeringsteam.
	Financiën	We betalen dit vanuit de reguliere begroting (taakveld 6.5).
Bijdragen aan hervorming regionale werkcentra	Resultaat	Beter gebruik maken van mogelijkheden die de regio biedt voor onze inwoners en positionering Haarlemmermeer binnen arbeidsmarktregio Groot Amsterdam.

activiteit	onderwerp	toelichting
Groot Amsterdam	Inhoud	De Meerjarenagenda 2026-2030 voor de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam draagt bij aan de gecoördineerde aanpak van arbeidsmarktvraagstukken in de regio. Vanuit Haarlemmermeer werken wij mee aan thema's als sectorale aanpak, inclusief ondernemen, het bevorderen van werkgeverschap, scholing, een leven lang ontwikkelen (LLO) en competentiegericht werven. Opdracht vanuit het Rijk is om binnen de arbeidsmarktregio's fysieke werkcentra te openen voor werkzoekenden en werkgevers. In onze arbeidsmarktregio zijn nu drie fysieke locaties, namelijk in Amsterdam Noord, Amstelveen en op Schiphol. We onderzoeken de mogelijkheid en haalbaarheid van een fysiek werkcentrum in Hoofddorp en de daar te bieden dienstverlening.
	Financiën	We betalen dit vanuit de reguliere begroting (taakveld 6.5).

BBV indicatoren

Tabel 24 Werkloze jongeren

				Metingen			
Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	2022	2023	2024	2025
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	1	1	1	n/b

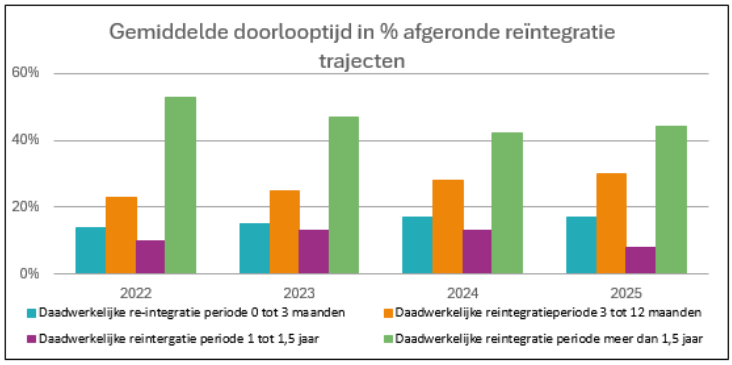
Figuur 35

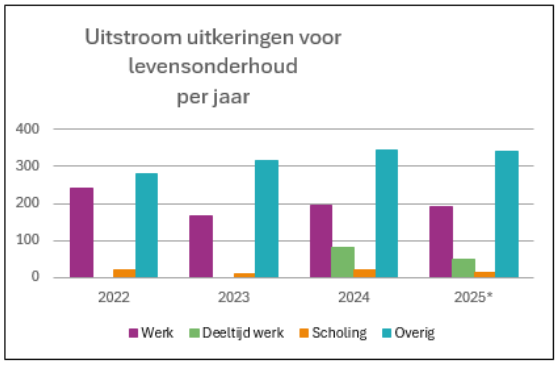
Banen per 1.000 inwoners
Uit de grafieken in Figuur 35 blijkt dat Haarlemmermeer heel goed scoort op het aantal banen per inwoner. Eén van de verklaringen hiervoor is Schiphol, wat een hoge werkgelegenheid creëert.

Netto arbeidsparticipatie
Als gevolg van het aantal banen per 1.000 inwoners, doen we het met de netto arbeidsparticipatie beter dan het gemiddelde.

Lopende re-integratievoorzieningen
Tot twee jaar geleden zijn bepaalde vormen van re-integratievoorzieningen onterecht niet meegenomen in de registratie van lopende re-integratievoorzieningen. Inmiddels is de registratie hierop gecorrigeerd. Dit heeft als gevolg dat het aantal lopende re-integratievoorzieningen nu beter in lijn is met het landelijke gemiddelde.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 36 *2025* Voor zover administratief verwerkt*

Gemiddelde doorlooptijd afgeronde re-integratietrajecten
Bijna de helft van de uitstroom naar werk of scholing vindt in de afgelopen jaren binnen een begeleidingstraject van 12 maanden plaats. Daarnaast is er een grote groep van ruim 40 procent, die meer dan 18 maanden in begeleiding is voordat de stap naar werk of scholing gezet kan worden. Dit komt doordat er vaak sprake is van multiproblematiek, waardoor langdurige begeleiding nodig is. De omvang van deze groep in de totale uitstroomcijfers naar werk of scholing laten het belang en succes zien van het begeleiden van inwoners die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben

Uitstroom uitkeringen voor levensonderhoud per jaar
Het aantal inwoners dat uitstroomt uit de uitkering is vrij constant. Een deel hiervan stroomt uit naar werk of scholing door begeleiding van de gemeente. Ook begeleiden wij inwoners naar parttime werk als opstap naar volledige uitstroom en ondersteunen wij niet-uitkeringsgerechtigden. De totale begeleiding naar werk en scholing ligt daardoor hoger dan deze cijfers laten zien.

Wat mag het kosten?

Tabel 25

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Het toeleiden naar werk en meedoen in de samenleving.	Baten	2.822	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528
	Lasten	14.292	14.609	15.355	15.129	15.169	15.188
	Saldo	**-11.470**	**-12.081**	**-12.827**	**-12.601**	**-12.641**	**-12.660**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.3 Inkomensregelingen	2.352	2.497	2.497	2.497	2.497	2.497
6.5 Arbeidsparticipatie	470	31	31	31	31	31
Baten	**2.822**	**2.528**	**2.528**	**2.528**	**2.528**	**2.528**
6.3 Inkomensregelingen	2.516	2.739	2.880	2.880	2.880	2.880
6.4 Begeleide participatie	6.731	7.102	7.027	6.664	6.704	6.700
6.5 Arbeidsparticipatie	5.045	4.768	5.447	5.585	5.585	5.608
Lasten	**14.292**	**14.609**	**15.355**	**15.129**	**15.169**	**15.188**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-11.470**	**-12.081**	**-12.827**	**-12.601**	**-12.641**	**-12.660**

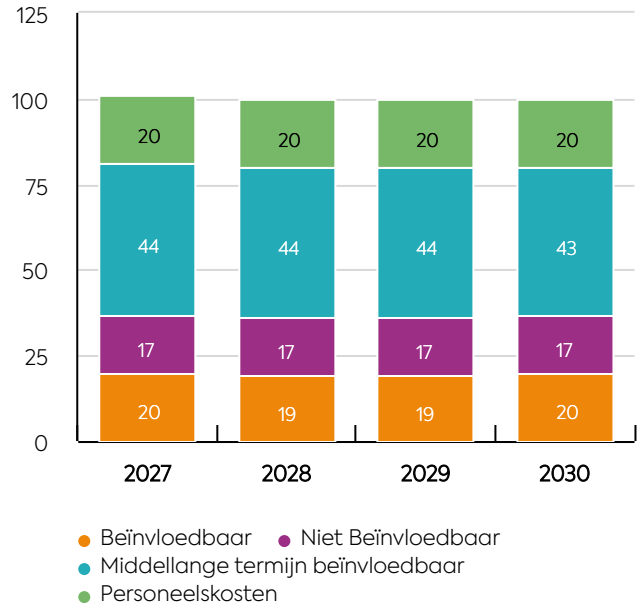
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-626	-	-	-
2. Beschut werk en Wet sociale werkvoorziening	-	179	-	-
Overig	-120	47	-40	-19
Totaal Lasten	**-746**	**226**	**-40**	**-19**

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakvelden 6.3, 6.4 en 6.5).
2. In de septembercirculaire 2025 is er tot en met 2027 een bedrag beschikbaar gesteld om de werking van de Loonkostensubsidie bij beschut werk te verbeteren. Vanaf 2028 vervallen deze middelen (taakveld 6.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 37

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn de kosten voor participatietrajecten.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld de loonkostensubsidies.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden betreft de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling AM match.

Beleidsdoel B: Het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van inwoners

Wat willen wij bereiken?

Inwoners hebben als onderdeel van bestaanszekerheid recht op een bestaansminimum om te kunnen voorzien in hun levensonderhoud. Hierbij ondersteunen we inwoners ook bij de aanpak van schulden.

Dit beleidsdoel heeft vooral raakvlak met twee van de vier overkoepelende thema's in het sociaal domein: bestaanszekerheid herstellen en kansengelijkheid vergroten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

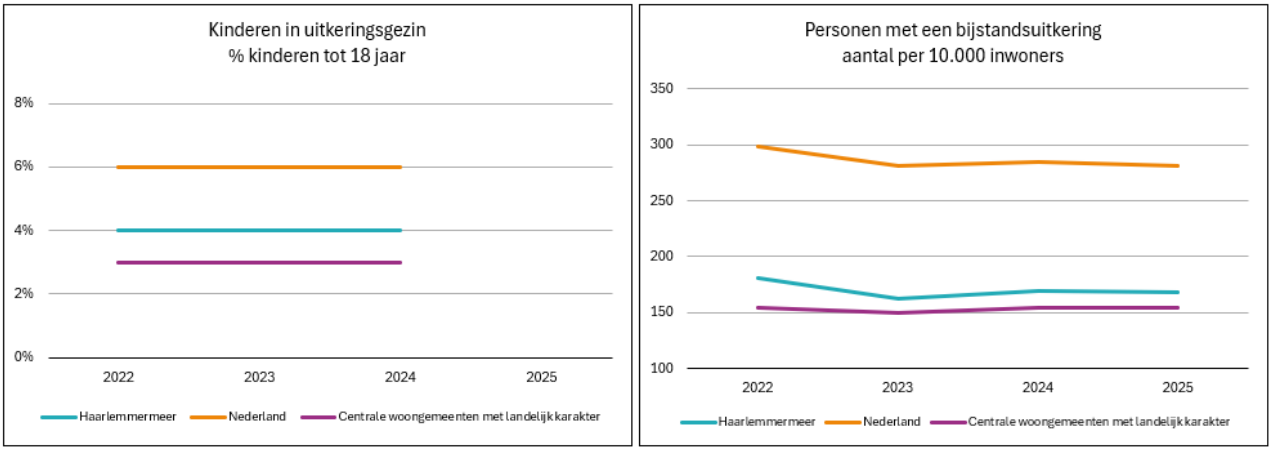
activiteit	toelichting	taakveld
Bieden van algemene bijstand door uitkeringen (levens-onderhoud)	We verstrekken bijstandsuitkeringen op basis van de Participatiewet om het inkomen van onze inwoners aan te vullen tot het sociaal minimum. Voor inwoners die kunnen werken is beleidsdoel A erop gericht om hen uit de bijstand te begeleiden naar financiële zelfstandigheid.	6.3
Bieden van aanvullende inkomens-ondersteuning (bijzondere bijstand en minimaregelingen)	Voor inwoners met een laag inkomen bieden wij extra inkomensondersteuning. Dit doen wij door middel van bijzondere bijstand, de individuele inkomenstoeslag en onze minimaregelingen. Het minimabeleid is erop gericht dat volwassenen en kinderen in onze gemeente, ongeacht hun financiële situatie, goed kunnen meedoen in de samenleving.	6.3
Toezicht houden op rechtmatig gebruik	We houden toezicht op het rechtmatig gebruik van de bijstandsuitkeringen. Op het gebied van terug- en invorderingen bieden we maatwerk en kijken we samen met de inwoner wat haalbaar is. Hiervoor volgen wij de kaders over vertrouwen en maatwerk van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid met als beoogde inwerkingtredingsjaar 2027.	6.3
Bieden van schuldhulp-verlening	We bieden schuldenpreventie en schuldhulpverlening aan inwoners (ook inwoners met een onderneming) die dit nodig hebben. De intake, stabilisatie en nazorg voeren wij voor inwoners uit. Verder Groep voert de overige onderdelen van de schuldhulpverlening voor inwoners uit. De schuldhulpverlening voor ondernemers wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde organisatie.	6.3
Samenwerking met maatschappelijke partners rondom armoede & schulden	We werken nauw samen met onze maatschappelijke partners voor onze dienstverlening op het gebied van armoede en schulden. Dit doen we onder andere via de alliantie Samen Sterker Haarlemmermeer. De vrijwilligers en medewerkers van de hulporganisaties bieden onze inwoners noodzakelijke hulp op individueel niveau, zoals persoonlijke hulp bij (kleine) schulden, financiële administratie en het aanvragen van regelingen. De ondersteuning van de partners vormt een aanvulling op onze gemeentelijke dienstverlening en versterkt de financiële zelfstandigheid van onze inwoners.	6.3

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Implementeren maatregelen Participatiewet in Balans	Resultaat	We voldoen tijdig aan de wettelijke vereisten die de Participatiewet in balans met zich meebrengt in ons beleid en uitvoering.
	Inhoud	In 2027 treden de laatste wetswijzigingen van het eerste spoor van de Participatiewet in Balans in werking. Het gaat hierbij onder andere om de mogelijkheid voor het invoeren van een bufferbudget en verdere automatisering van de uitkeringsadministratie. Hiervoor passen we ons beleid aan. De maatregelen van de Participatiewet in balans maken de wet minder stringent en humaner en sluiten beter aan op de omstandigheden en mogelijkheden van individuele inwoners. In de komende jaren richten het tweede en derde spoor van de Participatiewet in balans zich op een fundamentele herziening van het stelsel en het versterken van de vakkundigheid.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.3).
Bieden van brede ondersteuning	Resultaat	De brede ondersteuning heeft bijgedragen aan het emotioneel herstel en het realiseren van een nieuwe start voor gedupeerde inwoners van de kinderopvangtoeslagenaffaire in Haarlemmermeer.

activiteit	onderwerp	toelichting
aan gedupeerde inwoners Kinderopvang-toeslagenaffaire	Inhoud	Onze brede ondersteuning is een aanvulling op de Rijkshulp en schadevergoedingen die gedupeerde inwoners ontvangen. Op grond van vijf leefgebieden binnen het sociaal domein verzamelen wij de hulpvragen, maken wij met de inwoner een plan van aanpak, verwijzen we warm door naar de juiste hulpverleners binnen en buiten de gemeente en bieden wij nazorg. In 2027 zal het vooral gaan om nazorgtrajecten.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit speciale uitkeringen (SPUK) die de gemeente ontvangt in het kader van de brede ondersteuning voor gedupeerden van de toeslagenaffaire (taakveld 6.3).
Uitvoering geven aan plan van aanpak Armoede en schulden	Resultaat	Het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden voor onze inwoners op basis van een integrale aanpak. Inwoners weten de weg naar ons aanbod te vinden, kennen het ondersteuningsaanbod dat goed aansluit op de behoeften van onze inwoners.
	Inhoud	We geven uitvoering aan onze aanpak voor armoede en schulden, die in 2026 wordt afgerond en aansluit bij het coalitieakkoord 2026-2030. Met de aanpak geven wij lokale invulling aan het Nationaal Programma Armoede & Schulden. De ingezette regelingen en activiteiten sluiten in het kader van integraliteit goed op elkaar aan, zodat werkvelden en -domeinen elkaar versterken en een maximaal effect behalen. Dit doen we nadrukkelijk samen met onze samenwerkingspartners.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.3).
Zelf uitvoeren vroegsignalering	Resultaat	Met het zelf uitvoeren van de vroegsignalering voor schuldhulpverlening bereiken we eerder meer inwoners om grotere schulden te voorkomen.
	Inhoud	In 2027 komen we met voorstellen hoe we vroegsignalering in Haarlemmermeer kunnen vormgeven.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.3).

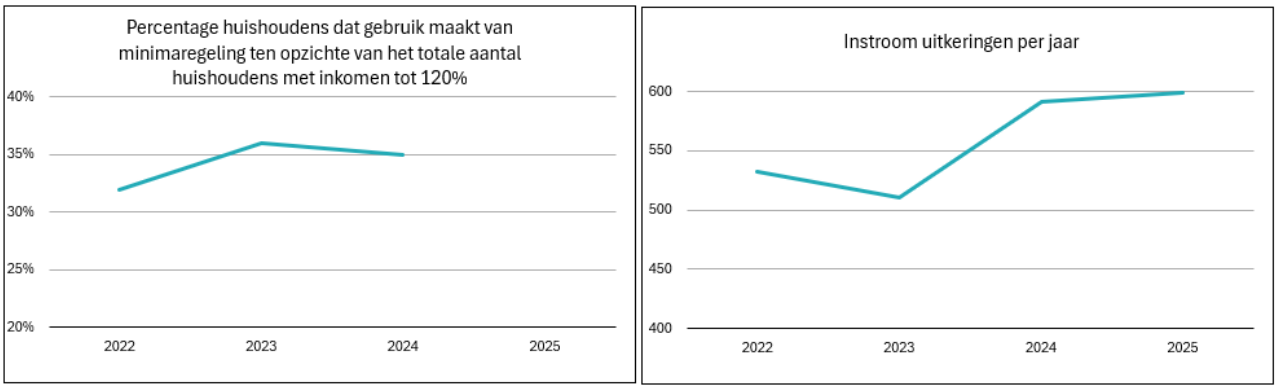
BBV indicatoren

Figuur 38

Personen met een bijstandsuitkering
Uit de grafiek Personen met een bijstandsuitkering blijkt dat Haarlemmermeer ongeveer hetzelfde aantal personen met een bijstandsuitkering heeft als de vergelijkingsgroep. In vergelijking met de rest van Nederland doen we het goed.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 39

Instroom uitkeringen per jaar
Op de instroom in de bijstand hebben we weinig invloed. Als de conjunctuur aantrekt zien we over het algemeen minder instroom. Een andere verklaring voor de toename van de instroom van inwoners in de bijstand is de landelijke trend waarbij het aantal bijstandsuitkeringen stijgt en de hogere taakstelling voor Haarlemmermeer voor het huisvesten van statushouders.

Wat mag het kosten?

Tabel 26

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van inwoners.	Baten	42.128	42.169	42.169	42.169	41.869	41.869
	Lasten	53.900	55.462	56.178	56.170	55.870	55.870
	Saldo	**-11.772**	**-13.293**	**-14.009**	**-14.001**	**-14.001**	**-14.001**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.2 Openbare orde en veiligheid	35	20	20	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	503	300	300	300	0	0
6.3 Inkomensregelingen	41.585	41.849	41.849	41.849	41.849	41.849
6.5 Arbeidsparticipatie	5	0	0	0	0	0
Baten	**42.128**	**42.169**	**42.169**	**42.169**	**41.869**	**41.869**
1.2 Openbare orde en veiligheid	30	20	20	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	435	300	300	300	0	0
6.3 Inkomensregelingen	53.062	54.788	55.502	55.493	55.493	55.493
6.5 Arbeidsparticipatie	373	354	356	357	357	357
Lasten	**53.900**	**55.462**	**56.178**	**56.170**	**55.870**	**55.870**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-11.772**	**-13.293**	**-14.009**	**-14.001**	**-14.001**	**-14.001**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire	-	-	-300	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-300**	**-**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-1.110	-	-	-
2. Hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagaffaire	-	-	300	-
3. Participatiewet in Balans	249	-	-	-
Overig	145	8	-	-
Totaal Lasten	**-716**	**8**	**300**	**-**

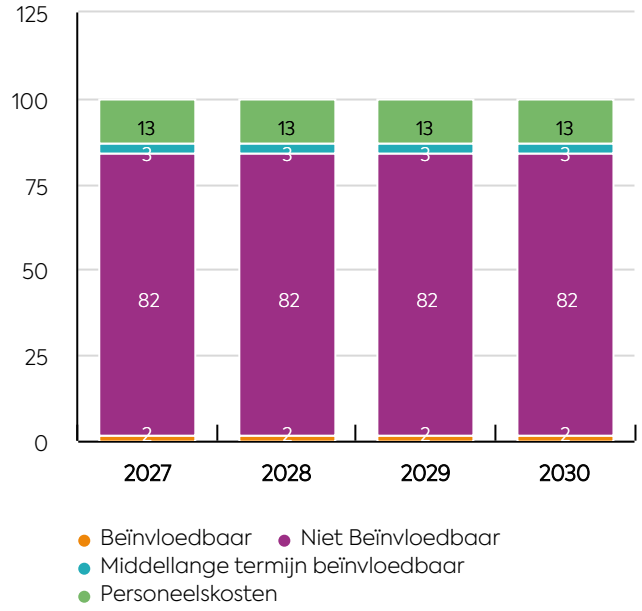
Baten

1. Voor de erkend gedupeerde ouders, erkend gedupeerde kinderen en erkend gedupeerde ex-partners geldt dat ze zich nog tot 1 september 2027 bij de gemeente kunnen melden voor de brede ondersteuning. Die brede ondersteuning heeft een wettelijke termijn van een half jaar intake en plan van aanpak en daarna twee jaar nazorg. Dat betekent dat de laatste nazorg in het eerste halfjaar van 2030 geleverd zal worden. Tot en met het eerste halfjaar van 2030 zullen er dus nog kosten voor de uitvoering gemaakt worden. De regeling is verlengd tot en met 2030 en wordt budgetneutraal bij de Voorjaarsrapportage 2027 geraamd (taakveld 6.23).

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 6.3).
2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten van de hulp aan gedupeerden kinderopvang-toeslagaffaire de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 6.23).
3. Vanwege een budgetoverheveling bij de Najaarsrapportage 2025 zijn er in 2026 extra middelen beschikbaar voor de implementatie van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Daarnaast verminderen de middelen voor het invoeren van Participatiewet in Balans jaarlijks. Hierdoor zijn er vanaf 2027 bijna geen middelen meer beschikbaar (taakveld 6.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 40

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn kosten voor schuldhulpverlening en de lokale minimaregelingen.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld de bijstandsuitkeringen en de wettelijke bijzondere bijstand.

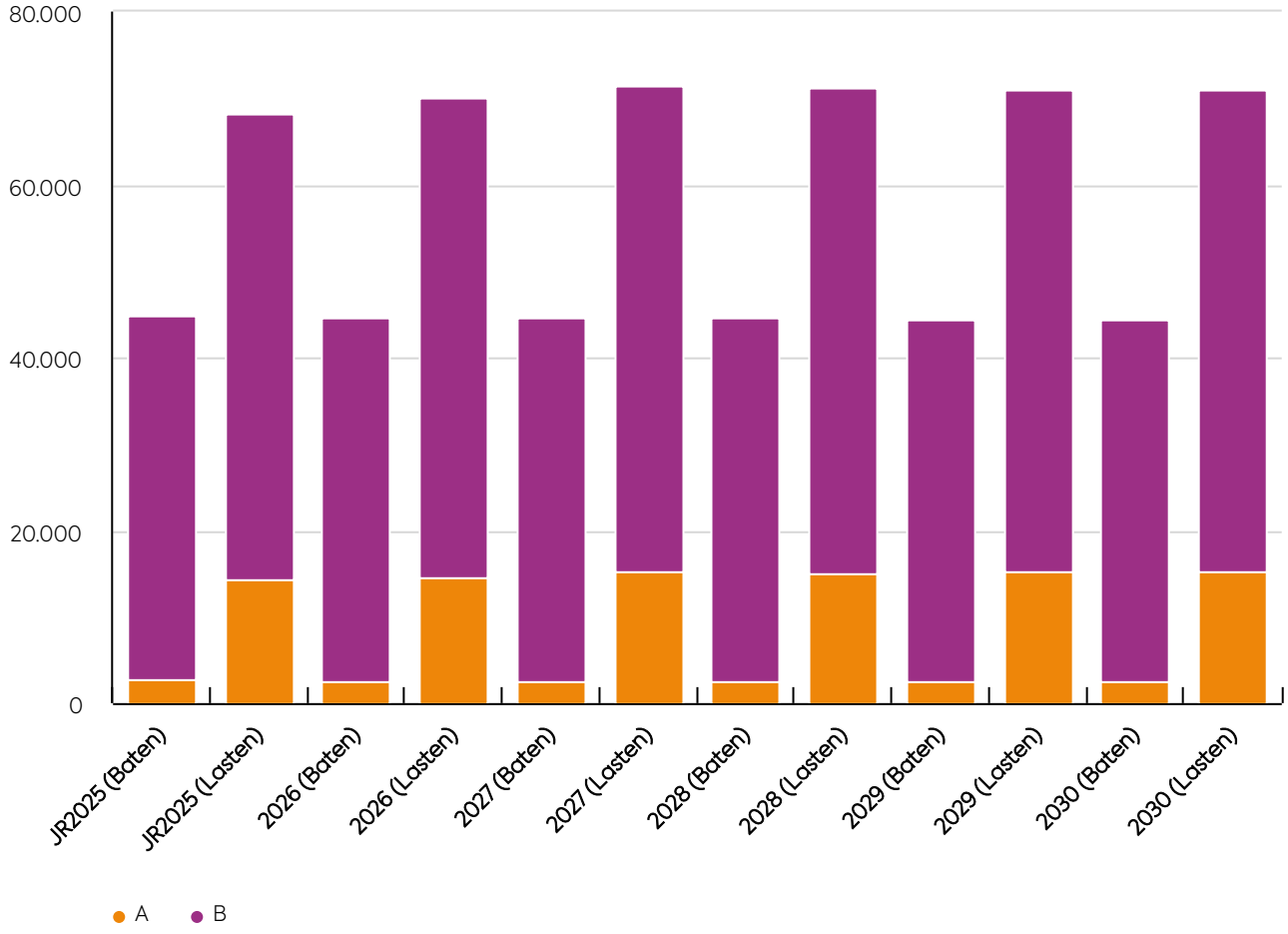
Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden betreffen grotendeels de collectieve aanvullende zorgverzekering voor de minima in het kader van de bijzondere bijstand.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 27

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. **Werk en inkomen**		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Werk en inkomen	Baten	44.950	44.697	44.697	44.697	44.397	44.397
	Lasten	68.192	70.070	71.533	71.299	71.039	71.058
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-23.242**	**-25.374**	**-26.836**	**-26.602**	**-26.642**	**-26.661**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	-	-	-	-
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-23.242**	**-25.374**	**-26.836**	**-26.602**	**-26.642**	**-26.661**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 41

Legenda

Beleidsdoel A: Het toeleiden naar werk en meedoen in de samenleving.
Beleidsdoel B: Het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van inwoners.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

AM match

AM match ondersteunt inwoners met een duurzame arbeidsbeperking bij het vinden en behouden van werk. Hieronder valt ook de groep inwoners die alleen op een beschutte werkplek kan werken of die tot de voormalige WSW-doelgroep behoort.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' algemeen beleidskader voor het sociaal domein (7532520) met bijlage
- Samenwerkingsagenda 2023-2025 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' (8384049)
- Verordening en beleidsregels sociaal domein 2026 (13025221)
- Beleidsregels en Financieel besluit sociaal domein gemeente Haarlemmermeer 2026 (12829623)
- Begeleiding naar werk en re-integratie in Haarlemmermeer (2021.0000848)
- Toegankelijkheid minimaregelingen en bijzondere bijstand (2018.0074541)
- Uitvoeringsplan AM Werkorganisatie en wijziging gemeenschappelijke regeling AM Groep (2015.0052268)
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2029 (12806361)
- Herziening minimabeleid en individuele inkomenstoeslag 2026 en ambtshalve toekennen Haarlemmermeer Doet Mee! voor volwassenen en individuele inkomenstoeslagherziening minimabeleid (12712193)
- Verordening Participatieraad Sociaal Domein gemeente Haarlemmermeer 2025 (12644307)

Meedoen en ontmoeten

Maatschappelijk doel:
Inwoners van Haarlemmermeer participeren actief in hun leefomgeving, nemen deel aan cultuur, sport en recreatie, voelen zich verbonden met elkaar en de lokale historie, en doen – ongeacht achtergrond – volwaardig mee in de samenleving.

Portefeuillehouders:
Ruigrok, Sidali, Vermeulen

We werken aan leefbare, inclusieve buurten met zelfredzame en samenredzame bewoners. Daarbij stimuleren we lokaal initiatief, onder meer via buurtbudgetten, zodat bewoners zelf kunnen bijdragen aan de sociale samenhang in hun buurt.Ook bevorderen we participatie van nieuwkomers en inwoners met diverse achtergronden. Onze maatschappelijke accommodaties vormen toegankelijke plekken voor ontmoeting, ontwikkeling en ondersteuning. Via onze cultuurvisie versterken we de rol van cultuur binnen zorg, welzijn en sport, met aandacht voor de lokale identiteit en het erfgoed van onze dorpen en wijken. We zetten in op een samenleving waarin iedereen mee kan doen en zich verbonden voelt. Sport, beweging en recreatie dragen bij aan gezondheid, plezier en ontmoeting. Zo bouwen we samen met inwoners en partners aan een veerkrachtige gemeenschap, die wij als sociale basis beschouwen. Dit is des te belangrijker omdat een stevige sociale basis bijdraagt aan een goede fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners.

Met het beleidskader sociaal domein 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' brengen we overkoepelend richting en focus aan, met bijzondere aandacht voor inwoners in een kwetsbare situatie. We werken aan vier ambities:
1. meedoen stimuleren
2. bestaanszekerheid herstellen
3. kansengelijkheid vergroten
4. gezond leven makkelijker maken

Deze ambities lopen door meerdere programma's heen. Hoe het er op hoofdlijnen voorstaat, volgen we jaarlijks met de monitor sociaal domein; waar nodig doen we verdiepend onderzoek.

Binnen dit programma werken we vooral aan meedoen stimuleren. Sport, cultuur en ontmoeting versterken sociale contacten, gaan eenzaamheid tegen en helpen nieuwe inwoners hun plek te vinden. Toegankelijke voorzieningen dragen daarnaast bij aan gelijke kansen en aan een gezonde, actieve leefstijl.

Meedoen en ontmoeten	**Baten x € 1.000**	**51.108**
	in % van totale begroting	**6,7%**
	Lasten x € 1.000	**107.579**
	in % van totale begroting	**14,1%**

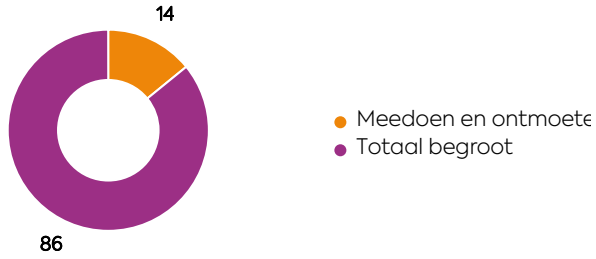
Baten

De baten van Programma Meedoen en ontmoeten uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Meedoen en ontmoeten uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving

Wat willen wij bereiken?

We werken aan leefbare, inclusieve buurten met zelfredzame en samenredzame inwoners. Dit doen we samen met inwoners, vrijwilligers en professionals. We bevorderen onderlinge verbondenheid van inwoners. Via onze maatschappelijke accommodaties bieden we toegankelijke ondersteuning, ontmoeting en ontwikkelmogelijkheden. We stimuleren kinderen en jongeren om veilig en kansrijk op te groeien en zetten in op weerbaarheid en sociale ontwikkeling. Ook bevorderen we een inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen. Vrijwilligers ondersteunen we actief en we versterken informele netwerken zodat zij hun waardevolle rol in de samenleving kunnen blijven vervullen. Tot slot dragen we bij aan de integratie van nieuwkomers en inwoners met diverse culturele achtergronden door participatie te bevorderen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Vrijwilligers(werk) en vrijwillige inzet	We willen vrijwilligers behouden en ondersteunen door het ondersteunen van organisaties die vrijwilligers inzetten en begeleiden. We bevorderen de sociale samenhang door het ondersteunen van inwonersinitiatieven.	6.1
Bevorderen inclusie	We geven uitvoering aan de Lokale Inclusie Agenda (VN-verdrag Handicap), de Regenboogagenda en 'Woorden doen ertoe', het actieplan moslimdiscriminatie en antisemitisme.	6.1
Sociaal-culturele accommodaties	We verlenen subsidies voor beheer en exploitatie van diverse dorpshuizen, wijk- en jongerencentra.	6.1
Aanpak basisvaardig-heden	We versterken de basisvaardigheden van volwassenen via het Taalhuis door inwoners te ondersteunen bij het verbeteren van hun taal-, reken- en digitale vaardigheden. Hiermee versterken we hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.	4.0

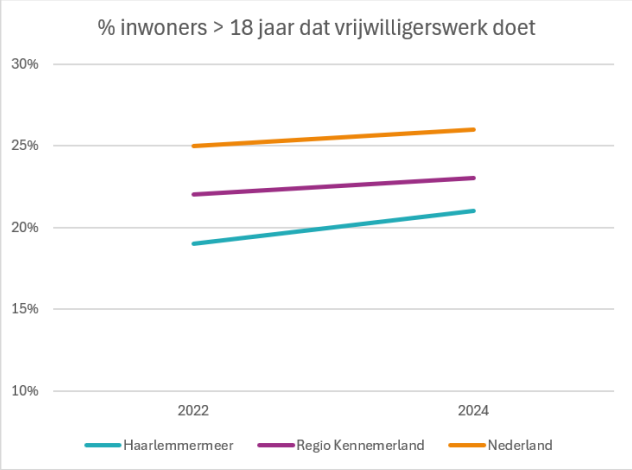
Activiteiten in 2027

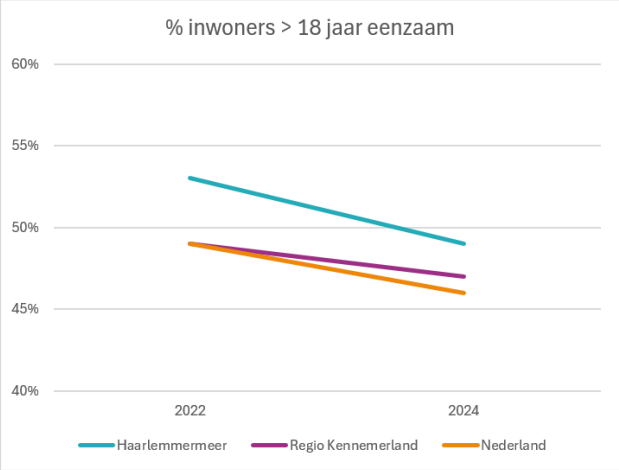
activiteit	onderwerp	toelichting
Arbeidsmarkt-discriminatie in Kennemerland	Resultaat	Haarlemmermeer neemt deel aan een reeks van drie regionale sessies in Kennemerland om arbeidsmarktdiscriminatie zichtbaar en bespreekbaar te maken, met als doel deze structureel te verminderen. De sessie in Haarlemmermeer draagt bij aan een overkoepelend regionaal rapport met concrete aanbevelingen voor werkgevers.
	Inhoud	Arbeidsmarktdiscriminatie heeft gevolgen voor kansengelijkheid op de arbeidsmarkt. Werkgevers hebben onvoldoende zicht op uitsluitingsmechanismen binnen hun eigen organisatie. De sessie in Haarlemmermeer brengt werkgevers en (potentiële) werknemers uit bedrijfsleven, zorg, onderwijs en overheid samen om discriminatie op de lokale arbeidsmarkt bespreekbaar te maken. Aan de hand van klachtencijfers en lokale casussen -uitgesplitst naar sector en grond (afkomst, religie, gender, leeftijd, beperking)- werken deelnemers aan concrete handelingsperspectieven. De sessie wordt georganiseerd in samenwerking met meldpunt discriminatie.nl Kennemerland, IJmond Werkt en de Sociaal-Economische Raad.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 1.2). De kosten van de sessies worden door meldpunt discriminatie.nl Kennemerland betaald.

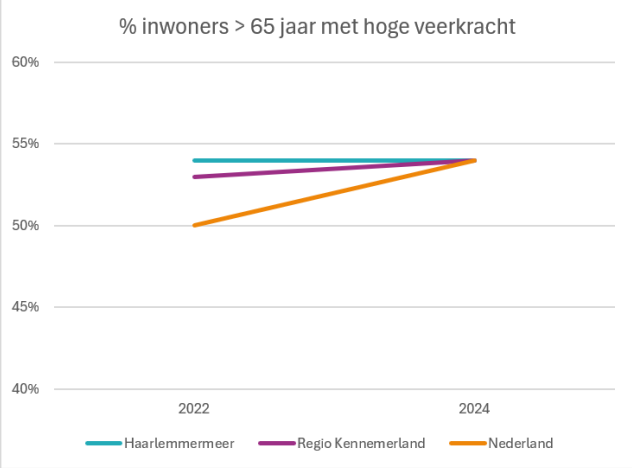
BBV indicatoren

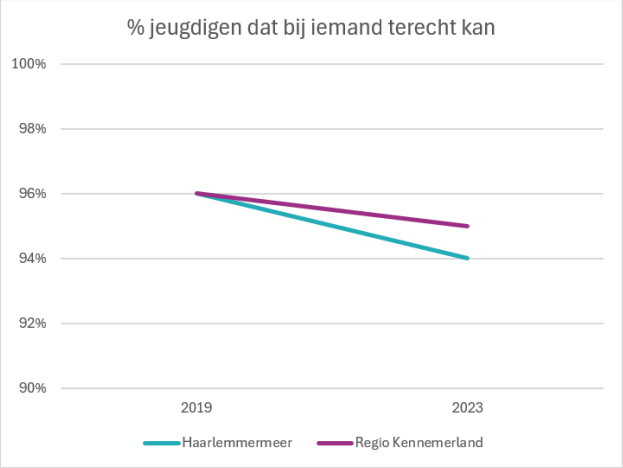
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Wat mag het kosten?

Tabel 28

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.	Baten	1.484	1.944	1.864	1.678	1.571	1.571
	Lasten	9.565	10.209	9.742	9.566	9.452	9.443
	Saldo	**-8.081**	**-8.265**	**-7.878**	**-7.888**	**-7.881**	**-7.872**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.484	1.944	1.864	1.678	1.571	1.571
Baten	**1.484**	**1.944**	**1.864**	**1.678**	**1.571**	**1.571**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.565	10.209	9.742	9.566	9.452	9.443
Lasten	**9.565**	**10.209**	**9.742**	**9.566**	**9.452**	**9.443**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-8.081**	**-8.265**	**-7.878**	**-7.888**	**-7.881**	**-7.872**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Klimaatakkoord verduurzaming	-	-143	-	-
Overig	-175	-43	-107	-
Totaal Baten	**-175**	**-186**	**-107**	**-**

Lasten

1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	456	-	-	-
2. Klimaatakkoord verduurzaming	-	144	-	-
Overig	106	32	114	10
Totaal Lasten	**562**	**176**	**114**	**10**

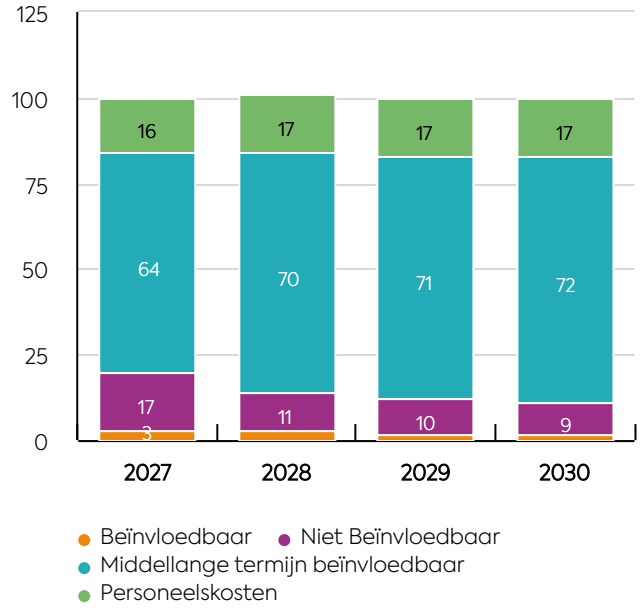
Baten

1. De dekking vanuit de SPUK klimaatmiddelen CDOKE voor de Energietransitie vervalt. (taakveld 6.1).

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 6.1).
2. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Klimaatakkoord verduurzaming de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie)

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 42

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn exploitatie- en onderhoudslasten van maatschappelijk vastgoed.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld rente- en afschrijvingslasten van maatschappelijk vastgoed.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn uitgaven voor huur, water, gas en verzekeringen van maatschappelijk vastgoed en subsidies .

Ontwikkeling
Het deel niet-beïnvloedbaar daalt in 2027 doordat in 2026 rekening is gehouden met een storting in de reserve dekking afschrijvingslasten. Relatief stijgt hierdoor het aandeel middellange termijn beïnvloedbaar, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel ongewijzigd.

Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden

Wat willen wij bereiken?

Ons doel is het uitvoeren van een divers cultuurbeleid dat zoveel mogelijk aansluit bij de behoeften van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit doen we binnen de kaders van de cultuurvisie 'Ruimte voor Cultuur, Kansen voor ondernemerschap', het visiedocument voor ons cultuurbeleid tot 2030. De activiteiten van onze culturele instellingen maken deel uit van de sociale basisinfrastructuur. Hierbinnen worden waar mogelijk/wenselijk verbindingen gelegd tussen cultuur, zorg, welzijn en sport.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Ondersteunen culturele sector middels onder andere verstrekken van subsidies	Het onderhouden van een relatie met diverse partijen binnen de culturele sector, waarbij wij ondersteunen en (financieel) bijdragen aan de visie en doelstelling van deze organisaties die bijdragen aan onze visie op cultuur.	5.3, 5.4, 5.5, 5.6
Realisering beeldende kunst in de openbare ruimte	In samenspraak met de Klankbordgroep Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte Haarlemmermeer wordt de openbare ruimte verrijkt met beeldende kunst. Naar aanleiding van de motie 'Streetart fleurt op' uit 2022 gaat hierbij veel aandacht uit naar streetart. Wij streven naar evenredige spreiding van beeldende kunst over de kernen.	5.3
Deelname als lid van de kern-groep aan MRA-agenda cultuur	Invulling geven aan ambitie 7 uit de MRA Agenda 2025-2028 waar cultuur onderdeel van uitmaakt: 'We willen dat het (inter-)nationale toerisme en de recreatiemogelijkheden bijdragen aan de leefkwaliteit van al onze inwoners'.	5.3
Implementeren en uitvoering van de erfgoedvisie 'Erfgoed omarmen en beleven 2020-2030'	We voeren de doelen uit de erfgoedvisie uit door het erfgoed van Haarlemmermeer zichtbaar en beleefbaar te maken, onder andere via Open Monumentendag en het subsidiëren van initiatieven. We beschermen het erfgoed door te zorgen voor een toegankelijke informatievoorziening, het uitvoeren van de subsidieregeling voor onderhoud en restauratie en het inbedden van erfgoed in de Omgevingswet. Verder verbinden we erfgoed en ruimtelijke ontwikkelingen door herbestemming te stimuleren en erfgoed in te zetten als inspiratiebron, onder meer via beeldkwaliteitsplannen.	5.5
Het onder-houden van de kunstwerken in de openbare ruimte	Wij onderhouden de kunstwerken conform het meerjarenonderhoudsplan.	5.3

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Vorming streekomroep	Resultaat	Vanaf 1 januari 2028 functioneert een volwaardige streekomroep.
	Inhoud	In overleg met alle betrokken partijen (lokale omroepen en gemeenten in Amstelland) wordt invulling gegeven aan de wettelijke eis tot het vormen van een streekomroep per uiterlijk 1 januari 2028.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 5.6)
Anticiperen op invoering wettelijke zorgplicht bibliotheken per 1 januari 2028	Resultaat	We voldoen aan de (uitgestelde) zorgplicht voor bibliotheken per 1 januari 2028.
	Inhoud	Gemeenten krijgen vanaf 2027/2028 een wettelijke zorgplicht voor bibliotheekvoorzieningen. Dit betekent dat elke gemeente moet zorgen voor minimaal één volwaardige bibliotheekvestiging met fysieke collectie, professionele bezetting en minimaal aantal openingsuren. Daarnaast moet er elke vier jaar een meerjarenbeleidsplan worden opgesteld. Aan de eis voor minimaal één volwaardige bibliotheekvestiging voldoet de gemeente al. Het vierjaarlijkse beleidsplan zal in 2027 in overleg met Cpunt worden opgesteld.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 5.6)

activiteit	onderwerp	toelichting
Opstellen van Erfgoedkaart	Resultaat	De erfgoedkaart komt in 2027 beschikbaar.
	Inhoud	We stellen een digitale erfgoedkaart op voor Haarlemmermeer. Daarin voegen we de bestaande gegevens (zoals beschermde monumenten en archeologie) samen met andere – vaak al beschikbare – informatie over onder meer cultuurlandschappen, agrarische bebouwing en erfgoed langs de Ringdijk.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 5.5).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Deelname aan culturele activiteiten Cpunt	2023	2024	2025
Aantal voorstellingen per jaar professionele podiumkunsten	918	862	906
Aantal bezoekers per jaar professionele podiumkunsten	100.754	93.756	100.819
Aantal cursisten per jaar cursusaanbod	6.243	7.002	7.542
Aantal leden bibliotheek	33.661	35.644	34.711

Kennismaken met culturele historie	2022	2023	2024	2025
Aantal bezoeken aan gesubsidieerde erfgoedlocaties[1]				
Cruquius Museum	20.857	27.084	23.307[2]	30.945
CRASH Luchtoorlog- en verzetsmuseum '40-'45	2.721	3.085	2.923[3]	4.081
Stoomgemaal Halfweg	n/b	682	921	1.399

1 Het aantal bezoekers aan erfgoedlocaties geeft inzicht in de mate waarin inwoners kennismaken met de culturele historie van Haarlemmermeer
2 In 2024 was het Cruquius Museum slecht bereikbaar en waren er werkzaamheden aan het gemaal en de nieuwbouw.
3 In 2024 werd CRASH verbouwd.

Behouden cultureel erfgoed	2023	2024	2025
Aantal beschermde momumenten in de gemeente[1]			
Rijksmonumenten	36	36	36
Provinciale momumenten	33	33	33
Gemeentelijke monumenten	92	100	100
Beschermde stads- en dorpsgezichten	2	2	2

1 Geeft inzicht in de mate waarin de gemeente cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en objecten beschermt en behoudt, zodat inwoners ook in de toekomst kennis kunnen maken met hun erfgoed.

Wat mag het kosten?

Tabel 29

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.	Baten	5.267	4.423	4.158	4.158	4.209	4.209
	Lasten	26.224	27.094	26.338	26.077	26.238	26.157
	Saldo	**-20.956**	**-22.671**	**-22.180**	**-21.919**	**-22.029**	**-21.949**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.544	0	0	0	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	985	3.142	2.862	2.862	2.913	2.913
5.5 Cultureel erfgoed	95	123	126	126	126	126
5.6 Media	643	1.159	1.170	1.170	1.170	1.170
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0
Baten	**5.267**	**4.423**	**4.158**	**4.158**	**4.209**	**4.209**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.356	49	128	128	128	128
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	14.980	16.114	16.082	15.825	15.863	15.792
5.4 Musea	1.282	1.442	1.455	1.455	1.455	1.455
5.5 Cultureel erfgoed	890	1.111	697	643	642	642
5.6 Media	7.645	8.333	7.930	7.980	8.103	8.095
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	71	46	46	46	46	46
Lasten	**26.224**	**27.094**	**26.338**	**26.077**	**26.238**	**26.157**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-20.956**	**-22.671**	**-22.180**	**-21.919**	**-22.029**	**-21.949**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Functiewijziging vastgoedobject Het Oude Raadhuis	-113	-	-	-
Overig	-152	-	51	-
Totaal Baten	**-265**	**-**	**51**	**-**
Lasten				
1. Openbare bibliotheken	481	-	-	-
2. Erfgoed	311	55	-	-
3. Functiewijziging vastgoedobject Het Oude Raadhuis	146	-	-	-
4. Verzachting strat.heroriëntatie	-99	331	-	-
Overig	-83	-125	-161	80
Totaal Lasten	**757**	**261**	**-161**	**80**

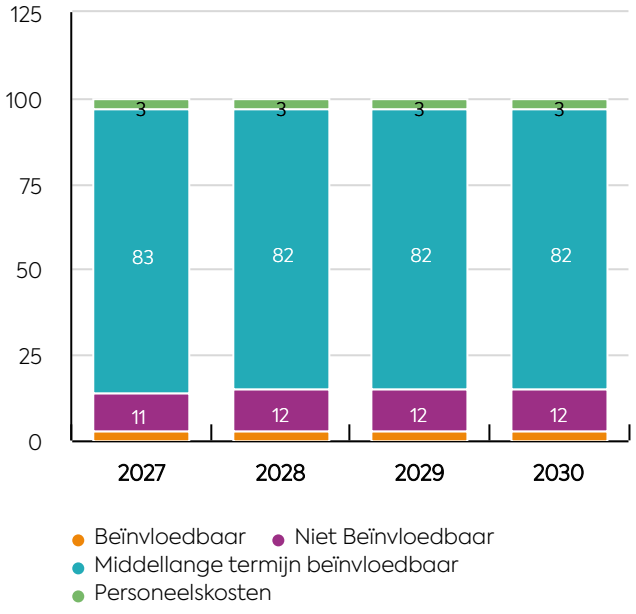
Baten

1. Het Oude Raadhuis Hoofdweg 671 te Hoofddorp wordt commercieel verhuurd. We brengen de begroting in lijn met de feitelijke inzet van het vastgoedobject en verplaatsen de budgetten en huuropbrengsten met ingang van 2027 van programma Meedoen en Ontmoeten, beleidsdoel B naar het programma Economische Zaken, beleidsdoel A (taakveld 5.3).

Lasten

1. Vanaf 2027 wordt een wettelijke zorgplicht voor gemeenten ingevoerd voor de openbare bibliotheek. Wij ontvangen hiervoor vanaf 2027 een structurele bijdrage via het gemeentefonds. In de jaren 2025 en 2026 ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden (taakveld 5.6).
2. Het subsidieplafond van de 'subsidieverordening restauratie en onderhoud gemeentelijk erfgoed 2024' is hoger door een incidentele onttrekking uit de bestemmingsreserve Monumenten voor de jaren 2026 en 2027. Het aantal aanvragen is toegenomen door de aanpassing van de regeling begin 2024 en de communicatie hierover naar eigenaren. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar voor het opstellen van een gemeentelijke Erfgoedkaart, conform de vastgestelde taak uit de Erfgoedvisie Haarlemmermeer 2020-2030. Deze kaart vormt een belangrijke basis voor de uitvoering van het gemeentelijk erfgoedbeleid en de monumentenzorg in onze gemeente en draagt bij aan het behoud van ons erfgoed. Tevens zijn wij voornemens een incidentele subsidie te verstrekken voor de tweede fase van de restauratie van rijksmonument Stoomgemaal Halfweg, namelijk de restauratie van het ketelhuis, de verbindingsgang en het sluisje. Net als in de eerste fase, wordt tien procent van de totale aanneemsom bijgedragen, waarbij de resterende kosten worden gedekt door andere overheden. Deze uitgaven dekken wij vanuit de bestemmingsreserve Monumenten (taakveld 5.5).
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Functiewijziging vastgoedobject Het Oude Raadhuis de toelichting opgenomen bij de baten.
4. De strategische ombuiging van de subsidie aan C. wordt verzacht over de jaren 2026 tot en met 2027 (taakveld 5.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 43

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven zoals klein onderhoud en exploitatielasten van culturele voorzieningen.

Niet beïnvloedbaar
De lasten die niet-beinvloedbaar zijn de kapitaallasten en overige vaste lasten van culturele voorzieningen en de kosten van het Noord-Hollands Archief.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn subsidies aan bijvoorbeeld stichting Cpunt, stichting Haarlemmermeermuseum de Cruquius en stichting Kunstfortactiviteiten voor de vaste activiteiten op dit beleidsdoel en tot slot de storting in de voorziening groot onderhoud.

Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport

Wat willen wij bereiken?

We streven naar een leefomgeving die uitnodigt om te wandelen, te fietsen, te sporten, te bewegen en te vermaken en die het ontmoeten stimuleert. Sport, bewegen en recreëren geeft mensen plezier, uitdaging, voldoening en beleving en draagt bij aan een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen. Hierdoor hebben sport, recreatie en bewegen een gunstig effect op gezondheid en sociaal welzijn.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Zorgen voor een toegankelijk en laagdrempelig sport en beweegaanbod en ondersteuning van sportverenigingen	Conform de reguliere opdracht organiseert Team Sportservice Haarlemmermeer dagelijks verschillende activiteiten om zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen én sport als middel in te zetten. Daarbij is extra aandacht voor die doelgroepen die nog onvoldoende bewegen. Er is aandacht voor het ondersteunen van verenigingen. In 2027 zetten we in op begeleidingstrajecten voor verenigingen die dat het hardst nodig hebben. Een speerpunt blijft het realiseren van een veilig sportklimaat bij de Haarlemmermeerse sportaanbieders. We stimuleren aanbieders om meer aanbod te ontwikkelen voor specifieke doelgroepen waar passend aanbod voor ontbreekt.	5.1
Zorgen voor de realisatie en efficiënt beheer van gemeentelijke sport-accommodaties	De gemeente onderhoudt veel sportvelden en –banen in onze gemeente. Ook doen wij de nodige investeringen in de vervanging. Voor de binnensportaccommodaties onderhouden we huur- en exploitatieovereenkomsten met Sportfondsen Haarlemmermeer en Sportfondsen Koning Willem Alexander (SKWA). Deze overeenkomsten lopen tot en met 2028.	5.2, 4.2
Beheer en ontwikkeling recreatie-gebieden	De gemeente is eigenaar van en beheert recreatiegebieden (Haarlemmermeerse Bos, Toolenburgerplas, PARK21). Daarnaast zijn wij deelnemer van het Recreatieschap Spaarnwoude en participeren wij met zelfstandige beheerorganisaties zoals Staatsbosbeheer. Wij ontwikkelen nieuwe recreatiegebieden in lijn met de visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 en de uitvoergingsagenda groen 2024-2028 'Groen Vooruit'.	5.7
Bevorderen gebruik recreatie en toerisme	Wij bevorderen het gebruik van de recreatieve en toeristische faciliteiten door organisaties, verenigingen, groepen en individuen gebruik te laten maken van deze faciliteiten.	5.7, 3.4

Activiteiten in 2027

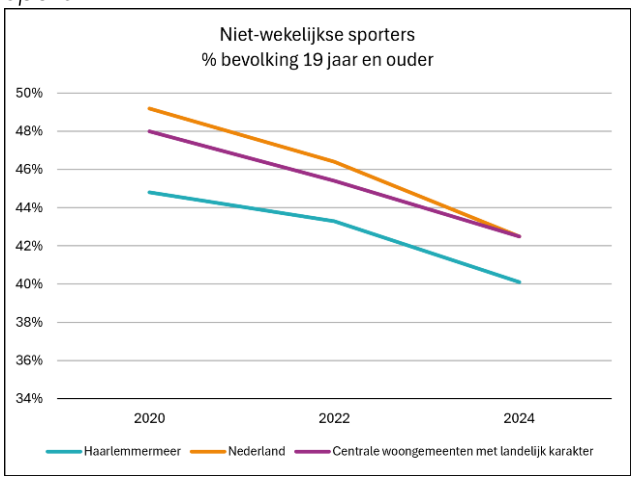
activiteit	onderwerp	toelichting
Opstellen sportaccom-modatiebeleid en Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport en Bewegen	Resultaat	Het sportaccommodatiebeleid en het IHP Sport en Bewegen worden in 2027 aangeboden aan de raad. Het nieuwe beleid wordt vanaf 2027 geïmplementeerd.
	Inhoud	In het sportaccommodatiebeleid worden beleidsregels vastgesteld die bepalen hoe we ervoor zorgen dat de sportinfrastructuur met de groei van de gemeente op niveau blijft. Het betreft het toekomstbestendig maken en houden van de gemeentelijke binnen- en buiten-accommodaties, maar ook het verbeteren van de beweegvriendelijke omgeving. Het breder inzetten, multifunctioneel, van de sportaccommodaties wordt hierin ook een doel. In het bijbehorende IHP-sport en bewegen werken we uit welke investeringen de komende jaren staan gepland.
	Financiën	De kosten van de voorbereiding betalen we uit de reguliere begroting (taakveld 5.1). De extra uitvoeringskosten van het Sportbeleid en IHP sport en bewegen worden meegenomen in de integrale afweging bij de Voorjaarsrapportage 2027.
Starten van de verkenning van de mogelijk-heden om een	Resultaat	We informeren de raad over de voortgang van deze verkenning.
	Inhoud	Eind 2028 lopen de exploitatieovereenkomsten met Sportfondsen Haarlemmermeer bv en Sportfondsen SKWA bv af. We onderzoeken welke exploitatievorm van de gemeentelijke binnensportaccommodaties

activiteit	onderwerp	toelichting
gemeentelijk sportbedrijf op te richten die verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud van de (binnen) sportaccom-modaties		het meest kostenefficiënt en toekomstbestendig is. Het behouden van voldoende regie is een belangrijk criterium. Een gemeentelijk Sportbedrijf is een van de exploitatievormen die wordt verkend.
	Financiën	Deze activiteit betalen we uit de reguliere begroting (taakveld 5.1).
Implementeren van een subsidie-regeling voor sportverenig-ingen om aangepast sporten te stimuleren.	Resultaat	Een nieuwe subsidieregeling voor sportverenigingen met leden die een lichamelijke of verstandelijke beperking hebben.
	Inhoud	De nieuwe subsidie is bedoeld om verenigingen te ondersteunen bij het opzetten en onderhouden van aangepast sportaanbod. Sportverenigingen kunnen per lid met een verstandelijke of fysieke beperking een bijdrage aanvragen zodat zij de contributie laag kunnen houden en additionele kosten kunnen dekken.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de reguliere begroting (taakveld 5.1).
Opleveren van het programma van Eisen voor de nieuwe (multi-functionele) Sporthal in Lisserbroek	Resultaat	Een programma van eisen voor een multifunctionele sporthal die in 2030 in Lisserbroek wordt gebouwd.
	Inhoud	Om te voldoen aan de groeiende vraag naar ruimte voor bewegingsonderwijs zijn in Lisserbroek extra zaaldelen voor bewegingsonderwijs nodig. Deze zaaldelen in de vorm van een sporthal komen centraal in het dorp naast de locatie van de voetbalvereniging Kagia. De centrale ligging van de sporthal biedt kansen om de sporthal multifunctioneel te gebruiken. Samen met de belanghebbenden uit Lisserbroek wordt een Programma van eisen opgesteld.
	Financiën	We betalen dit uit het voorbereidingskrediet sporthal Lisserbroek.
Ontwikkeling Recreatie-gebieden	Resultaat	Realisatie van nieuwe recreatiegebieden.
	Inhoud	Voorbereiden van deelprojecten in PARK21, Groene Kwadrant en aanleg van dorpsbos Abbenes, Zwanenburg West en Geniepark en de activiteiten die zijn gemeld in de Uitvoeringsagenda groen 2024-2028 'Groen Vooruit'. En de realisatie van recreatie- en kanosteigers in de Ringvaart en Vijfhuizertocht.
	Financiën	Voor de voorbereiding en uitvoering van deze projecten heeft de raad investeringskredieten beschikbaar gesteld.
Verduurzamen hotelshuttles	Resultaat	Verminderen van het aantal gereden klimeters met dieselbusjes door vervanging met algemeen geëlektrificeerd shuttlesysteem elektrische hotelshuttles
	Inhoud	In samenwerking met Schiphol en Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Haarlemmermeer werken wij aan een gezamenlijk geëlektrificeerd hotelshuttlesysteem dat de dieselbussen van de individuele hotels vervangt door één hotelshuttlesysteem.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de reguliere begroting (taakveld 3.1) .Vooralsnog worden geen aanvullende bijdragen van onze gemeente verwacht.
Beheer Staatsbos-beheer-gebieden	Resultaat	Duurzame beheeroplossing voor de huidige Recreatie om de Stad (RodS) gebieden van Staatsbosbeheer in onze gemeente.
	Inhoud	De huidige Staatsbosbeheergebieden in het zuiden van de Haarlemmermeerpolder kampen met een tekort aan beheergeld. Het beschikbare beheerbudget voor deze gebieden is ontoereikend voor goed kwalitatief recreatiebeheer. In 2024 en 2025 heeft een eenmalige kwaliteitsimpuls gedeeltelijk het achterstallig onderhoud kunnen wegwerken. Voor de toekomst zal een permanente oplossing nodig zijn die het beheer van deze gebieden garandeert. Staatsbosbeheer heeft ons verzocht de gebieden over te nemen, dan wel een bijdrage te doen in het beheer van deze gebieden. In 2027 verwachten wij concrete voorstellen te hebben voor de bekostiging van het beheer dan wel de overname van de gebieden van Staatsbosbeheer.
	Resultaat	De eventuele financiële consequenties van de aanpassingen in de meerjarenbegroting worden in een separaat voorstel opgenomen en zo

activiteit	onderwerp	toelichting
		nodig meegenomen in de integrale afweging van een voorjaarsrapportage.

BBV indicatoren

Sport

Figuur 44

De indicator is gebaseerd op gezondheidsmonitior (en ouderen) van GGD'en, CBS en RIVM en wordt elke twee jaar georganiseerd.

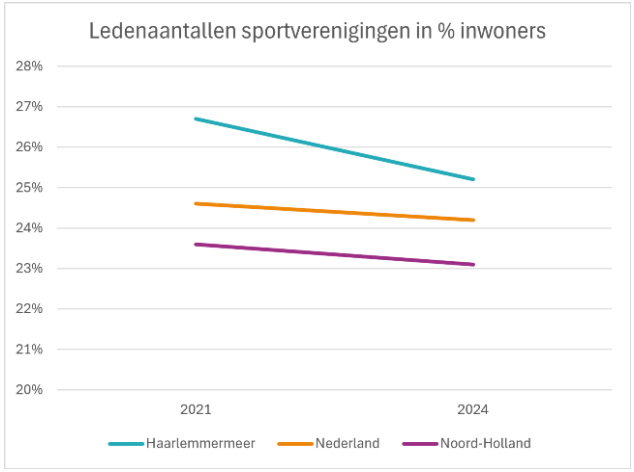
Indicatoren Haarlemmermeer

Recreatie

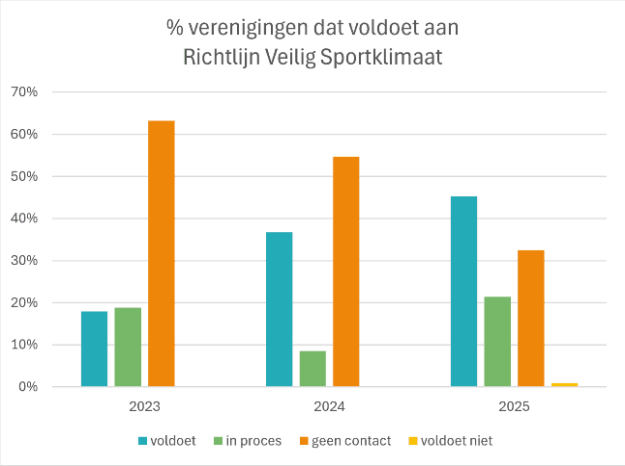
Indicator: Aantal vierkante meter nieuw gerealiseerd recreatiegebied ten opzichte van aantal nieuw gerealiseerde woningen

Deze indicator gaat per 2027 in. Er zijn nog geen historische cijfers bekend en zal daarom pas in de jaarstukken van 2027 een weergave kunnen geven.

Sport

In 2025 hebben 37.808 deelnemers meegedaan aan de sport- en beweegstimuleringsactiviteiten van Team Sportservice. In 2024 waren het 37.544 deelnemers.

Wat mag het kosten?

Tabel 30

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.	Baten	21.132	11.261	8.580	8.580	8.580	8.580
	Lasten	43.236	36.972	34.371	34.037	35.429	35.380
	Saldo	**-22.103**	**-25.712**	**-25.791**	**-25.457**	**-26.849**	**-26.800**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.233	1.000	1.025	1.025	1.025	1.025
5.1 Sportbeleid en activering	713	811	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	5.862	6.393	6.655	6.655	6.655	6.655
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13.324	3.057	900	900	900	900
Baten	**21.132**	**11.261**	**8.580**	**8.580**	**8.580**	**8.580**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	214	261	283	283	283	283
3.4 Economische promotie	27	128	131	31	31	31
4.2 Onderwijshuisvesting	775	791	1.008	1.254	1.354	1.402
5.1 Sportbeleid en activering	2.505	2.914	2.172	2.022	2.022	2.022
5.2 Sportaccommodaties	20.030	22.172	22.117	22.187	22.055	21.893
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	19.727	10.706	8.660	8.260	9.684	9.749
Lasten	**43.277**	**36.972**	**34.371**	**34.037**	**35.429**	**35.380**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-22.145**	**-25.712**	**-25.791**	**-25.457**	**-26.849**	**-26.800**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Regio Deal MRA West	-1.500	-	-	-
2. Brede Spuk 2023-2026	-696	-	-	-
3. Aanpak oneigenlijk grondgebruik jongere wijken	-667	-	-	-
4. Sporthal Lincolnpark	261	-	-	-
Overig	-78	-	-	-
Totaal Baten	**-2.680**	**-**	**-**	**-**

Lasten

1. Regio Deal MRA West	1.500	-	-	-
2. Kapitaallasten	-1.420	-677	-46	-36
3. Aanpak oneigenlijk grondgebruik jongere wijken	821	-	-	-
4. Vervanging vloertegels SKWA combinatiebad	700	-	-	-
5. Brede Spuk 2023-2026	696	-	-	-
6. Revitalisering Haarlemmermeerse Bos	415	-	-	-
7. Sporthal Lincolnpark	-83	-	-	-
8. Startnotitie sportaccomodatie beleid en huisv.	-75	150	-	-
9. Stichting Mainport en Groen	27	761	-1.401	84
Overig	20	100	55	1
Totaal Lasten	**2.601**	**334**	**-1.392**	**49**

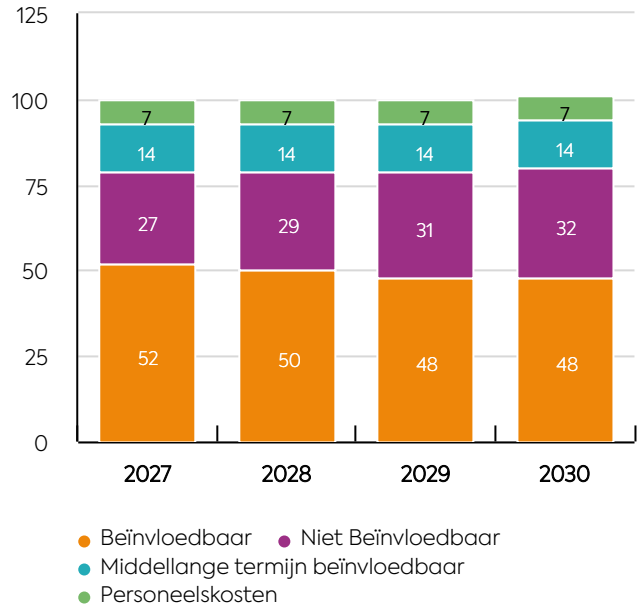
Baten

1. In de Regio Deal MRA West is afgesproken dat Haarlemmermeer de kassiersfunctie verzorgt. Dit betekent dat de Rijksbijdrage aan onze gemeente wordt betaald en dat wij de ontvangen middelen conform de gemaakte afspraken doorbetalen aan de overige partners. In begroting 2026 was het ontvangen voorschot van het Rijk opgenomen en de betaling van het tweede voorschot aan gemeente Haarlem (taakveld 5.7).
2. Tot en met 2026 ontvangen we van het Rijk een zogenaamde brede SPUK met uitvoeringsbudget voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis. Het zijn vijftien thema's, waaronder de Brede Regeling combinatiefuncties en Lokaal Sportakkoord. Er wordt momenteel gewerkt aan de opvolging van de Brede Regeling combinatiefuncties vanaf 2027. (taakveld 5.1)
3. Bij de Voorjaarsrapportage 2024 is budget verstrekt voor de aanpak van oneigenlijk grondgebruik in wijken en straten jonger dan 20 jaar om verjaring te voorkomen. Dit project loopt af in 2026 (taakveld 5.7).
4. Sporthal Lincolnpark is in mei 2026 opgeleverd aan de gemeente. De geprognotiseerde exploitatie is opgenomen in de meerjarenbegroting. (taakveld 5.2).

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Regiodeal MRA West de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 5.7)
2. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten aanpak oneigenlijk grondgebruik de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 5.7).
4. Er is voor 2026 een incidenteel budget beschikbaar gesteld om de schadewerkzaamheden aan de tegelvloer SKWA combinatiebad uit te voeren. Dit incidentele budget vervalt in 2027. (taakveld 5.2).
5. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Brede Spuk 2023-2026 de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 5.1).
6. In het programma van de gefaseerde revitalisering van het ruim 45 jaar oude recreatiegebied Haarlemmermeerse Bos worden in 2026 onder meer de oude sanitaire voorzieningen vernieuwd en vindt er onderzoek plaats naar de zwemwaterkwaliteit van de bosplas. Deze uitgaven dekken wij vanuit de bestemmingsreserve Haarlemmermeerse Bos (taakveld 5.7).
7. Vooruitlopend op het nieuwe sportaccommodatiebeleid worden pilots uitgevoerd om te leren over het stimuleren van multifunctioneel gebruik van onze sportparken en het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte. Met deze nieuwe kennis en ervaring zijn we beter voorbereid en kunnen we het sportaccommodatiebeleid efficiënter implementeren. (taakveld 5.2)
8. Zie voor een toelichting op de hogere lasten van Sporthal Lincolnpark de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 5.2).
9. Sporthal Lincolnpark is in mei 2026 opgeleverd aan de gemeente. Het groot onderhoud gaat via de voorziening groot Onderhoud gebouwen. Hiervoor wordt de storting aan de voorziening met ingang van 2026 structureel verhoogd. (taakveld 5.2).
10. In 2026 zetten wij een deel van de beschikbare middelen in voor maatregelen ten behoeve van landschap, recreatie en ecologie binnen het convenantsgebied van Mainport en Groen. Voor de aanpassing van het Project Groene As verwijzen wij naar het SPI voorjaar 2026. De lasten dekken we door een bijdrage uit de reserve Stichting Mainport en Groen. (taakveld 5.7)

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 45

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven zoals exploitatieovereenkomsten met Sportfondsen Haarlemmermeer (SFH) en Sportfondsen Koning Willem Alexander (SKWA).

Niet beïnvloedbaar

De lasten die niet-beïnvloedbaar zijn de kapitaallasten en overige vaste lasten van sport en recreatievoorzieningen, subsidie aan Stichting Sportservice Noord-Holland vanuit de SPUK Gezond en actief leven akkoord (GALA) en uitgaven die gedekt worden vanuit bestemmingsreserves Mainport en Groen en debestemmingsreserve Haarlemmermeersebos.

Middellange termijn beïnvloedbaar

De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn subsidies aan bijvoorbeeld stichting Sportservice Noord-Holland, Stichting tot exploitatie van kinderboerderijen en stichting ETO voor de vaste activiteiten op dit beleidsdoel, de lasten van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Spaarnwoude en de storting in de voorziening groot onderhoud sport en recreatie en overige uitbesteed werk voor het onderhoud van sport, speel en recreatievoorzieningen.

Beleidsdoel D: Nieuwkomers voelen zich thuis in Haarlemmermeer, kunnen bijdragen aan de gemeenschap en doen volwaardig mee in de samenleving

Wat willen wij bereiken ?

We willen bereiken dat nieuwkomers de Nederlandse taal voldoende beheersen en binnen drie jaar het inburgeringsexamen halen. Ze nemen snel en volwaardig deel aan de samenleving, het liefst via betaald werk: er zijn geen betere manieren om te integreren dan een baan, en we zetten daarom in op actieve bemiddeling naar de speerpunt-sectoren uit het economisch beleid en op snellere erkenning van buitenlandse diploma's. Ze voelen zich thuis in Haarlemmermeer en weten de weg in de Nederlandse maatschappij te vinden. Daarnaast zorgen we voor opvang en begeleiding van Oekraïense ontheemden. En zorgen we voor voldoende opvangplekken voor asielzoekers, met een voorkeur voor structurele boven tijdelijke oplossingen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taak-veld
Bevorderen participatie en integratie	We bevorderen de integratie en participatie van statushouders door het aanbieden van maatschappelijke begeleiding, ondersteuning bij inburgering en taalontwikkeling, begeleiding naar (vrijwilligers)werk, of onderwijs en stimuleren deelname aan sociale maatschappelijke activiteiten. Daarnaast ondersteunen we migrantenorganisaties die bijdragen aan ontmoeting en zelfredzaamheid van migranten.	6.1, 6.812
Het behalen van het hoogst mogelijke taalniveau (leerroutes)	Aan de hand van de brede uitvraag stellen we het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) op. Dit bepalen we op basis van een leerbaarheidstoets gezamenlijk met de inburgeraar en onze taalaanbieders. In dit plan staat onder andere welke leerroute het beste bij de inburgeraar past.	6.5
Het naar vermogen participeren vanaf de start van het inburgerings-traject	Vanaf de start van het inburgeringsproces stimuleren we de inzet van duale trajecten (trajecten met de combinatie van taal en participatie) waarbij de focus ligt op het kennismaken met de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt. Gezinsmigranten zijn zelf verantwoordelijk voor het inkopen van hun inburgeringstraject, de gemeente neemt de Brede Intake af en geeft advies over waar het beste taalaanbod kan worden ingekocht waarbij er wordt geadviseerd om het taalaanbod in te kopen bij een taalschool met een Blik op Werk Keurmerk. Omdat gezinsmigranten een werkende partner hebben en niet afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, bewaakt de gemeente de voortgang van het inburgeringstraject en is er aandacht voor participatie binnen de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject., Anders dan bij statushouders wordt er bij gezinsmigranten alleen op verzoek ingezet op het duale component.	6.5
Huisvesten statushouders, waaronder alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)	We huisvesten statushouders, waaronder alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). We huisvesten hen op een manier zodat zij kunnen werken aan hun integratie. We proberen zo goed mogelijk te voldoen aan de wettelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Hiervoor kijken we naar flexwoningen en naar woningen in de vrije, sociale en particuliere sector.	6.1 en 8.3
Uitvoeren Spreidingswet	We voeren de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen uit (Spreidingswet). We realiseren voldoende (duurzame) opvangplekken voor asielzoekers en werken hiervoor samen met regio-gemeenten in het Regionaal Programma Opvang en Asiel Kennemerland.	8.3

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Versterken van verbinding tussen taal en werk vanaf de start	Resultaat	Meer inburgeraars stromen tijdens of direct na het inburgeringstraject door naar betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk.
	Inhoud	Dit doen we door: • het intensiveren van de samenwerking met onze organisatie, werkgevers en maatschappelijke partners; • het bevorderen van werkervaringsplaatsen, vrijwilligerswerk en praktijkleren; • vroegtijdige arbeidsmarkt oriëntatie tijdens het inburgeringstraject.

activiteit	onderwerp	toelichting
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.1).
Versterken van de maatschappelijke begeleiding en de doorontwikkeling hiervan en het versterken van de samenwerking met ketenpartners	Resultaat	• Inburgeraars kunnen sneller zelfstandig hun weg vinden in de Nederlandse samenleving. • Belemmeringen worden door een versterkte samenwerking met ketenpartners sneller opgelost, waardoor het inburgeringstraject kan doorgaan • Communicatie tussen gemeente en ketenpartners wordt verbeterd ten behoeve van een betere dienstverlening
	Inhoud	Dit doen we door: • Versterken van de zelfredzaamheid op thema's zoals wonen, financiën, gezondheid en opvoeding. • Bevorderen van sociale participatie en netwerkvorming
	Financiën	We betalen dit deels uit de reguliere begroting (taakveld 6.1) en deels uit de SPUK Inburgering (taakveld 6.1)
Monitoring doorlopende leerlijn	Resultaat	• Inzicht in effectiviteit van het beleid en tijdige bijsturing. • Sturen op behalen van de Inburgering en het vinden van Werk • Meten van de inzet van voorzieningen als onderdeel van duale componenten
	Inhoud	Dit doen we door: • managementinformatie door te ontwikkelen; • monitoren van leerbaarheid, voortgang, examenresultaten en participatie; • inzetten van data voor beleidsontwikkeling en contractmanagement.
	Financiën	Wij betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.1)
Implementatie van het handhavingsbeleid van de wet inburgering 2021.	Resultaat	Een hogere deelname aan het inburgeringstraject en betere voortgang richting het examen
	Inhoud	Dit doen we door: • invoering van waarschuwingen en hoor-en wederhoorprocedures; • bevordering van naleving van de verplichtingen; • te ondersteunen waar nodig en handhaven waar passend.
	Financiën	Wij betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.1)
Doorontwikkeling van het participatieverklaringstraject	Resultaat	Nieuwkomers leren hierin over de kernwaarden en normen van de Nederlandse samenleving dit zorgt voor een grotere maatschappelijke betrokkenheid en snellere integratie.
	Inhoud	Dit doen we door: • versterken van Nederlandse kernwaarden, rechten en plichten; • verbinding leggen met lokale initiatieven en participatiemogelijkheden.
	Financiën	Wij betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 6.1)
Opvang en begeleiding van Oekraïense ontheemden	Resultaat	Wij voldoen aan de inspanningsverplichting van het Rijk om Oekraïense ontheemden op te vangen op gemeentelijke opvanglocaties.
	Inhoud	Zorgen voor voldoende opvangplekken verdeeld over vier gemeentelijke opvanglocaties, zorgen voor bewonersbegeleiding, beveiliging en de aanwezigheid van een huismeester op de locaties. Het uitvoeren van de wettelijke regelingen met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden (het innen van de eigen bijdrage en het verstrekken van leefgeld).
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK van het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden (taakveld 6.1).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Inburgeringstrajecten	2023	2024	2025
Aantal gestarte inburgeringstrajecten	192	288	401
Aantal afgeronde[1] inburgeringstrajecten	55	66	153

1 *Afgerond kan betekenen afgerond want diploma/certificaat behaald of verhuisd of inburgeringsplicht ingetrokken in verband met naturalisatie/ontheffing/ vrijstelling.*

Wat mag het kosten?

Tabel 31

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel D: Nieuwkomers voelen zich thuis in Haarlemmermeer, kunnen bijdragen aan de gemeenschap en doen volwaardig mee in de samenleving	Baten	36.015	35.446	33.974	7.113	2.573	2.573
	Lasten	36.150	37.719	35.708	13.771	5.220	5.220
	Saldo	**-135**	**-2.273**	**-1.734**	**-6.658**	**-2.647**	**-2.647**

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	155	62	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	34.501	34.754	33.974	7.113	2.573	2.573
7.1 Volksgezondheid	1.116	630	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	243	0	0	0	0	0
Baten	**36.015**	**35.446**	**33.974**	**7.113**	**2.573**	**2.573**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	41	62	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	32.029	33.711	33.056	11.119	2.568	2.568
6.5 Arbeidsparticipatie	1.815	2.429	2.000	2.000	2.000	2.000
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	607	629	651	651	651	651
7.1 Volksgezondheid	1.116	630	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	542	258	0	0	0	0
Lasten	**36.150**	**37.719**	**35.708**	**13.771**	**5.220**	**5.220**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-135**	**-2.273**	**-1.734**	**-6.658**	**-2.647**	**-2.647**

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Verkoopopbrengst Planeetbaan 2	-	3.784	-3.784	-
2. Huurinkomsten Planeetbaan 2	-	-3.144	-757	-
3. Oekraïne leefgeld / eigenbijdrage	-1.635	-	-	-
4. Opvang ontheemden Oekraïne	263	-27.500	-	-
Overig	-100	-1	1	-
Totaal Baten	**-1.472**	**-26.861**	**-4.540**	**-**
Lasten				
1. Planeetbaan 2 kapitaallasten	-	-6.429	8.292	-
2. Oekraïne leefgeld / eigenbijdrage	1.635	-	-	-
3. Exploitatielasten Planeetbaan 2	-	865	259	-
4. Gewijzigde verdeling personeelslasten	428	-	-	-
5. Opvang ontheemden Oekraïne	-165	27.500	-	-
Overig	113	1	0	-
Totaal Lasten	**2.011**	**21.937**	**8.551**	**-**

Baten

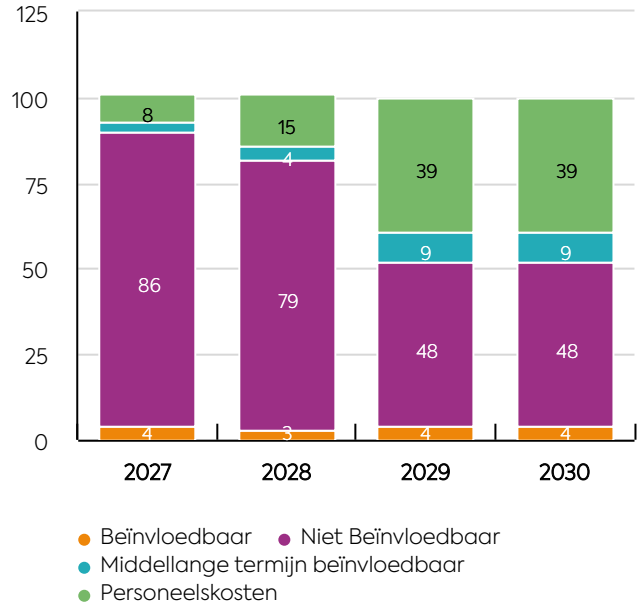
1. Het gebied zal naar verwachting ingebracht worden in een nog te openen grondexploitatie. Een interne verkoopopbrengst van € 3,8 miljoen is geraamd (taakveld 6.1).
2. Planeetbaan 2 te Hoofddorp is verworven in het kader van gebiedsontwikkeling Spoorzone Hoofddorp (2022.0002314). Dit gebied wordt te zijner tijd herontwikkeld en het nu aanwezige pand wordt tijdelijk geëxploiteerd en we hebben een huurovereenkomst met het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA). Het inkomstenbedrag loopt af in verband met de geprognotiseerde inbreng in de gebiedsontwikkeling. (taakveld 6.1).
3. Sinds ontheemden van de oorlog in Oekraïne in onze gemeente worden opgevangen, zijn we verantwoordelijk voor het verstrekken van leefgeld. Deze verstrekkingen en uitvoeringskosten worden vergoed door het Rijk met een specifieke uitkering. Verder biedt de regeling voor ontheemde Oekraïners de mogelijkheid voor het vergoeden van buitengewone kosten. Deze kosten declareren wij bij het Rijk. Daarnaast betalen werkende Oekraïners in de gemeentelijke opvang een eigen bijdrage. (taakveld 1.2, en 3.1)

Baten

4. In onze gemeente worden Oekraïense ontheemden opgevangen. We ramen de baten en lasten tot en met 2027. De kosten worden door het Rijk vergoed middels een specifieke uitkering (taakveld 6.1).

Lasten

1. Dit betreft de mutatie van de afboeking van het pand Planeetbaan 2. Een deel van deze afboeking wordt gedekt door een bijdrage uit de Algemene dekkingsreserve. De resterende waarde wordt ingebracht in een nog te openen grondexploitatie (taakveld 6.1).
2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten op de opvang Oekraïners de toelichting opgenomen bij de baten.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Planeetbaan 2 de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 6.1)
4. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden.
5. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Opvang ontheemden Oekraïne de toelichting opgenomen bij de baten. (taakveld 6.1)

Figuur 46

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven zoals schoonmaakkosten en kosten voor verschillende soorten dienstverlening.

Niet beïnvloedbaar
De lasten die niet-beïnvloedbaar zijn de kosten van opvang op vaste locatie voor voornamelijk Oekraïense ontheemden. In 2027 is dat inclusief de kosten die door het Rijk worden vergoed.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn de kosten voor de gezondheidszorg.

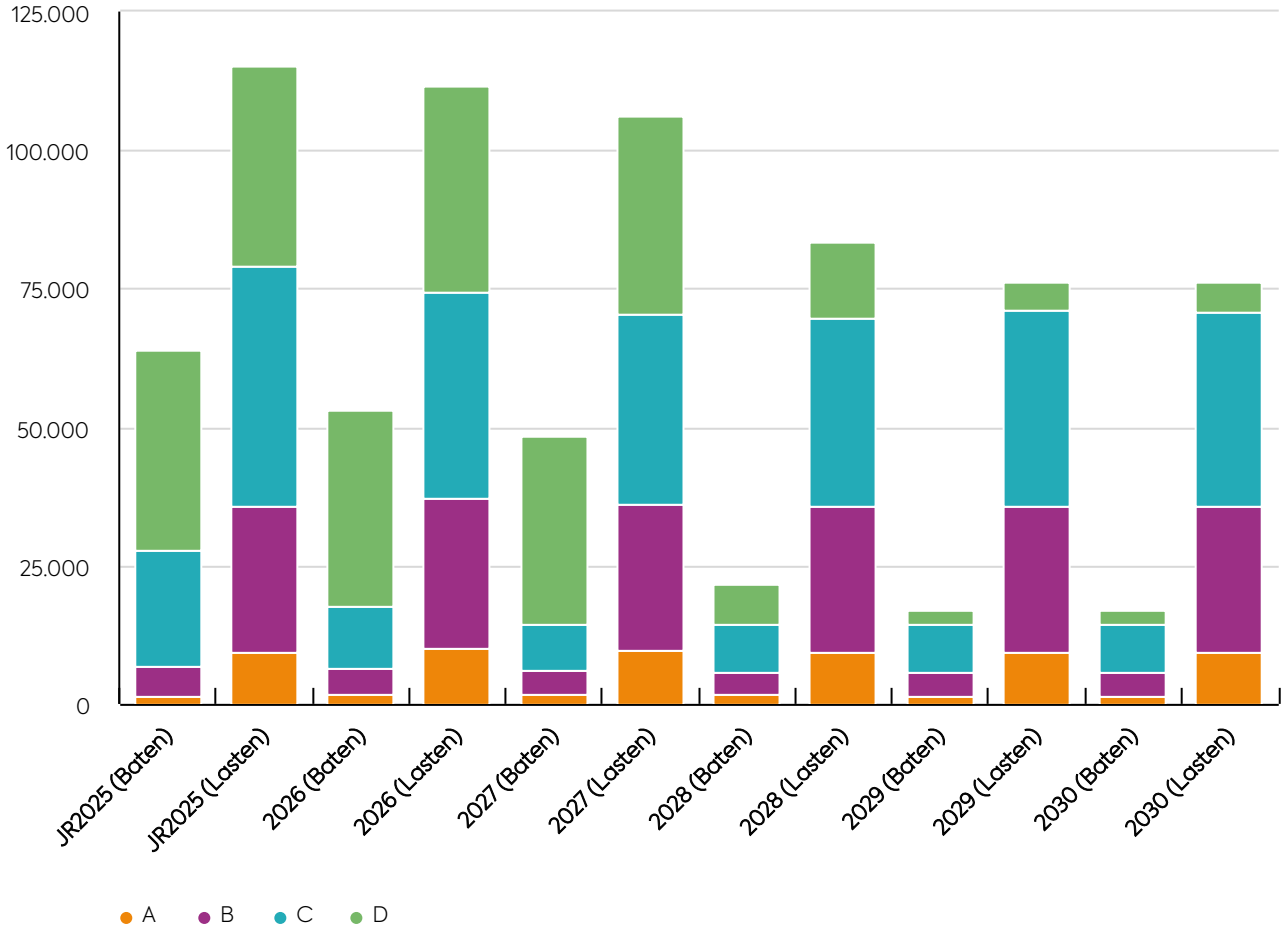
Ontwikkeling
Het deel niet-beïnvloedbaar daalt in 2028 aangezien de kosten van de opvang Oekraïners per jaar worden geraamd, in 2028 is het aandeel niet-beïnvloedbaar licht lager. In 2029 daalt het deel niet-beïnvloedbaar door de kapitaallasten van Planeetbaan 2 zoals toegelicht in de verschillenanalyse. Relatief stijgt hierdoor het aandeel personele lasten, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel ongewijzigd.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 32

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Meedoen en ontmoeten		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Meedoen en ontmoeten	Baten	63.898	53.073	48.576	21.529	16.933	16.933
	Lasten	115.174	111.994	106.159	83.451	76.338	76.200
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-51.276**	**-58.920**	**-57.583**	**-61.922**	**-59.406**	**-59.267**
Reservemutaties	Onttrekking	4.187	3.094	2.533	2.050	2.884	2.800
	Storting	8.824	2.035	1.420	809	173	173
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-55.914**	**-57.861**	**-56.471**	**-60.681**	**-56.694**	**-56.640**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 47

Legenda

Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Beleidsdoel D: Nieuwkomers voelen zich thuis in Haarlemmermeer, kunnen bijdragen aan de gemeenschap en doen volwaardig mee in de samenleving

Toelichting reserves

Tabel 33

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Dekking afschrijvingslasten	1.658	1.241	1.311	1.311
Reserve Maatschappelijke Voorzieningen	447	637	0	0
Reserve Monumenten	128	73	73	73
Reserve Stichting Mainport en Groen (SMG)	300	100	1.501	1.417
Totaal Onttrekking	**2.533**	**2.050**	**2.884**	**2.800**
Storting				
Dekking afschrijvingslasten	1.347	737	100	100
Reserve Monumenten	73	73	73	73
Totaal Storting	**1.420**	**809**	**173**	**173**

Onttrekkingen

Dekking afschrijvingslasten
Ter dekking van de kapitaallasten van verschillende investeringen wordt jaarlijks een bedrag onttrokken aan de reserve dekking afschrijvingslasten. Dit betreft met name Sportcomplex Koning Willem-Alexander, Haarlemmermeer Lyceum, MFA Badhoevedorp, Dorpshuis Zwanenburg en verduurzaming vastgoed.

Reserve Maatschappelijke voorzieningen
Het doel van deze reserve is het dekken van vervangingen, verduurzamen of investeringen in bestaand gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie. In 2027 en in 2028 vinden onttrekkingen plaats voor het verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. De verduurzaming van de panden Skagerrak 296-298 in Hoofddorp, Cpunt Harmonieplein in Nieuw-Vennep en Wijkcentrum De Boskern Liesbos 24-26 in Hoofddorp wordt conform de besluitvorming gedeeltelijk gedekt vanuit de Reserve Maatschappelijke voorzieningen.

Monumenten
Zie de toelichting bij de lasten van de verschillenanalyse beleidsdoel B, Erfgoed (taakveld 5.5).

Stichting Mainport en Groen (SMG)
Zie de toelichting bij de lasten van beleidsdoel C, Stichting Stichting Mainport en Groen (taakveld 5.7).

Stortingen

Dekking afschrijvingslasten
De verduurzaming van de panden C punt Harmonieplein en Wijkcentrum De Boskern Liesbos 24-26 wordt conform de besluitvorming bij de Voorjaarsrapportage 2025 € 3,8 miljoen bekostigd uit de reserve Maatschappelijke voorzieningen. Volgens de wet- en regelgeving van het BBV moeten deze aanlegkosten worden geactiveerd en afgeschreven. Voor de dekking van de afschrijvingen wordt deze bijdrage gestort in de reserve Dekking afschrijvingslasten.
Om de reserve dekking afschrijvingslasten op juiste hoogte te brengen wordt verder jaarlijks € 100.000 gestort. Het gaat hier om een ingroeiscenario vanuit de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Recreatieschap Spaarnwoude

Het Recreatieschap Spaarnwoude is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Haarlemmermeer, Haarlem, Velzen, Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Het heeft als doel het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk landschappelijk milieu en het tot stand brengen en onderhouden van een landschap dat hierop is afgestemd. Het werkingsgebied van de regeling is gelegen tussen Amsterdam en Haarlem/Velsen, het Noordzeekanaal en de zuidkant van Hoofddorp, Het Spaarnwoude Park.

De participanten van Recreatieschap Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en de ontwikkeling van dit openbare gebied dat grotendeels samenvalt met de (voormalige) Bufferzone Amsterdam-Haarlem (landschappelijke buffer tegen aaneengroeien stedelijke gebieden). Ook het toezicht op en handhaven van de Algemene Verordening Spaarnwoude maakt onderdeel uit van het beheer. Het aantal bezoeken in Spaarnwoude is al jaren stijgende tot circa 8,4 miljoen in 2025. We verwachten wederom een stijging van het aantal bezoeken in de komende jaren. Zie voor meer informatie https:/www.spaarnwoudepark.nl.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Samen sterk en in balans, visie informele zorg en vrijwillige inzet (2020.0001281)
- Integraal Accommodatieplan 2020, (2019.0058287)
- Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan (2021.0000253)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Haarlemmermeer (2014.0048478)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2015.0015816)
- Visie op de Geniedijk (2009.0014576)
- Ruimte voor Cultuur, Kansen voor Ondernemerschap (2012.0016382)
- 'Trotse dragers van het landschap, Visie polderlinten Haarlemmermeer en beeldkwaliteitsplan voor de erven' (2021.0002371)
- Advies tot aanwijzing Meeromroep als lokale publieke media-instelling (8240197)
- Visie Landschap en Recreatie Haarlemmermeer 2040 (2021.0002744)
- Beleidskader Vastgoed (2022.0002604)
- Regenboogagenda 2023-2026 (7282020)
- Lokale Inclusie Agenda 2024 (11651604)
- 'Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond' - Sport- en Beweegvisie Haarlemmermeer 2019-2029(2019.0036310)
- Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer (7532520)
- 'Kom in beweging!' - Speelruimte in gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721)
- Toerisme, evenementen en promotie Haarlemmermeer 2020-2025 (2020.0000380)
- Voortgangsrapportage Groen en Recreatie 2019-2023 en Uitvoeringsagenda 2025-2028 'Groen Vooruit' (10909008)
- Erfgoedvisie gemeente Haarlemmermeer 2020-2030: 'Erfgoed omarmen en beleven' (2020.0000051)
- Subsidieverordening restauratie en onderhoud gemeentelijk erfgoed 2024 (10220756)
- Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie omgevingskwaliteit Haarlemmermeer (7999869)
- Algemene subsidieverordening Haarlemmermeer 2024 (10421864)
- Uitwerkingsnota subsidies 2025 (11571743)
- Algemene subsidieregeling 2025 Haarlemmermeer (10973940)
- Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026 (11373355)

Mobiliteit

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een verkeersveilige, bereikbare en leefbare gemeente.

Portefeuillehouders:
Ruigrok

We zetten in op prettig bewegen voor alle verkeersdeelnemers. We hebben daarbij aandacht voor verkeersveiligheid via onze risicogestuurde aanpak. Onze netwerken groeien mee met de toenemende behoefte aan mobiliteit. We streven naar goede bereikbaarheid van onze woonkernen en werkgebieden, meer (hoogwaardige) fietsverbindingen en beter openbaar vervoer. We maken onze mobiliteit duurzamer. We stimuleren fietsen door te zorgen voor veilige wegen en aantrekkelijke fietspaden. Efficiënt en betrouwbaar openbaar vervoer is essentieel voor een toekomstbestendige gemeente. Daarom werken we samen met onze partners aan betere en nieuwe verbindingen. Ook de autobereikbaarheid blijft in onze groeiende gemeente op orde. Met slimme mobiliteitsoplossingen en duurzame keuzes bevorderen we de doorstroming en verminderen we de belasting op het milieu. We zorgen dat onze gemeente aantrekkelijk, leefbaar en goed bereikbaar blijft voor bestaande en nieuwe inwoners, ondernemers en bezoekers.

Mobiliteit	**Baten x € 1.000**	**1.413**
	in % van totale begroting	**0,2%**
	Lasten x € 1.000	**8.713**
	in % van totale begroting	**1,1%**

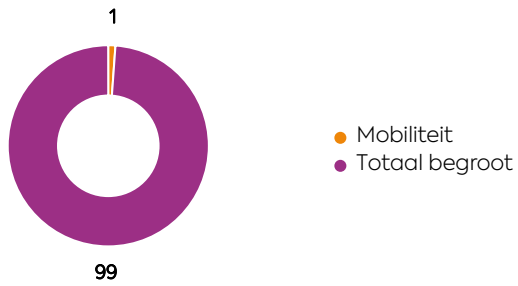
Baten

De baten van Programma Mobiliteit uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Mobiliteit uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer

Wat willen wij bereiken?

De neerwaartse trend in het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers stagneert, zowel in Nederland als in Haarlemmermeer specifiek. Zonder ingrijpen stijgt het aantal ongevallen en slachtoffers de komende jaren alleen maar, omdat er meer inwoners en bezoekers zullen zijn en daardoor veel meer verkeer (verkeersdruk). Wij focussen ons op de risico's om waar mogelijk ongevallen te voorkomen (kijken door de voorruit). Daarbij vergeten wij niet om locaties waar al ongevallen gebeuren aan te pakken (kijken door de achteruitkijkspiegel) en houden wij oog voor de signalen en beleving die onze inwoners en ondernemers ons aanreiken (kijken door de zijruiten).

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Pro-actief verbeteren van verkeersveilig gedrag	Samen met scholen, dorps- en wijkraden, verkeersorganisaties en Vervoerregio Amsterdam houden wij onze gemeente verkeersveilig via campagnes, educatie.	2.1
Duurzaam veilig inrichten van gemeentelijke wegen	Wij verbeteren de gemeentelijke wegen voortdurend door deze (her) in te richten volgens de meest recente handreiking van een duurzaam veilige weginrichting.	2.1
Handhaving op verkeersonveilig gedrag	Samen met handhavingsinstanties organiseren wij gerichte handhavingsacties en werken wij aan het plaatsen van (tijdelijke) verkeershandhavingscamera's (ook programma Veiligheid, taakveld 1.2).	2.1
Monitoren van verkeersongevallencijfers en -trends	Jaarlijks rapporteren wij in juni via de Voortgangsrapportage Mobiliteit over de meeste recente driejaarscijfers van verkeersongevallen (hotspots) op gemeentelijke wegen.	2.1

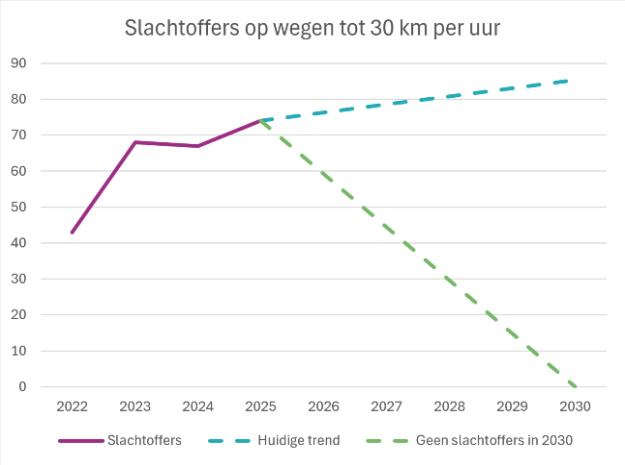
Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Specifieke gedragsinterventies inzetten op risicolocaties en op scholen.	Resultaat	Verbeteren van bewustwording van verkeersveilig gedrag.
	Inhoud	Samen met Vervoerregio Amsterdam organiseren wij gedurende het jaar gedragsinterventies en lespakketten.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 2.1).
Onderzoeken van het veiliger maken van ongevalslocaties.	Resultaat	Het veiliger maken van wegen met het hoogste risico op een ongeval.
	Inhoud	Wij doen onderzoek naar het veiliger maken van de wegen met de hoogste ongevallen. Dit doen we ondermeer door middel van pilots, zoals de pilot IJweg.
	Financiën	Exploitatiekosten voor wenselijkheidsfases, budgetten 'Werk met werk' uit het Uitvoeringsprogramma mobiliteit (UPM) worden deels gedekt uit de reguliere begroting (taakveld 2.1) en deels vanuit het investeringskrediet van het UPM.
Jaarlijks (tot 2030) aanbieden van kortingsvouchers voor fietshelmen	Resultaat	Stimuleren van het gebruik van fietshelmen door risicodoelgroepen.
	Inhoud	Om het gebruik van fietshelmen bij risicodoelgroepen te stimuleren (kinderen 12-24 jaar en ouderen 50+) bieden wij kortingsvouchers aan waarmee een fietshelm kan worden aangeschaft.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 2.1).
Inzetten van handhavingsmiddelen voor verkeersveiligheid	Resultaat	Handhaving als sluitstuk toepassen om verkeersveiligheid te garanderen.
	Inhoud	Inzetten van extra capaciteit op uitgebreide bevoegdheden handhavers. Aanvragen van flitspalen, flexflitsers en focusflitsers bij het Openbaar Ministerie.
	Financiën	We betalen dit uit incidentele middelen van taakveld 2.1.
Deelnemen aan het Programma	Doel	Fietspaden in Haarlemmermeer veilig befietsbaar houden.

activiteit	onderwerp	toelichting
Veilige Fietspaden (VRA)	Inhoud	Door deel te nemen aan het regionaal programma Veilige Fietspaden identificeren we de meest risicovolle fietspaden en pakken we deze aan door ze veiliger en ruimer te maken.
	Financiën	De kosten worden deels gedekt uit de reguliere begroting (taakveld 2.1) en deels vanuit het investeringskrediet van het UPM.

BBV indicatoren
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer
Weginrichting - slachtoffer op 30 km/u wegen
In 2030 zijn er geen verwijtbare slachtoffers meer op woonerven, schoolomgevingen en 30 km/u erftoegangswegen in woonwijken van onze gemeente.

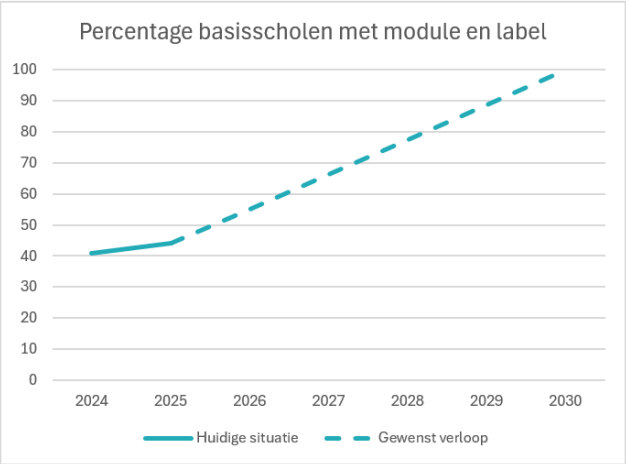
Figuur 48

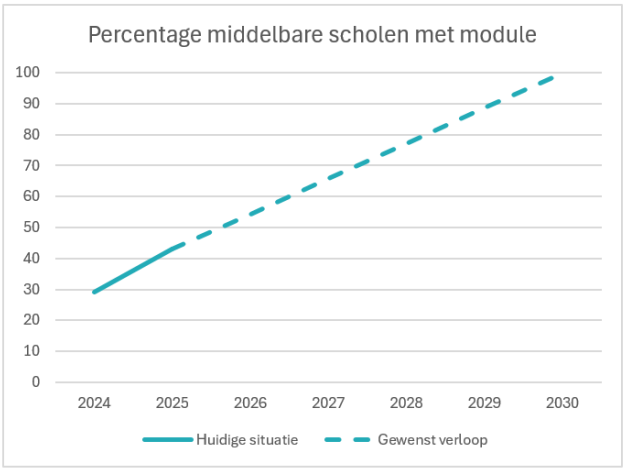
Ongevallen - slachtoffers (e)fiets
In 2030 is er minimaal 25% daling - maar wij streven naar 50% daling - van het aantal verwijtbare slachtoffers in de risicodoelgroepen (12 tot 24 jaar en 50+ op tweewielers) op gemeentelijke wegen ten opzichte van 2019. Het gaat hierbij zowel om ernstige verkeersgewonden als om verkeersdoden in de risicodoelgroepen.

Figuur 49

Verkeerseducatie
Uiterlijk in 2030 bieden alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in Haarlemmermeer minimaal één module verkeerseducatie aan in hun jaarplanning en zijn zij in het bezit van een Ster in het Verkeer!-verkeerslabel (geldt alleen voor het primair onderwijs).

Wat mag het kosten?

Tabel 34

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.	Baten	-	25	25	25	25	25
	Lasten	1.445	1.709	1.716	1.881	1.624	1.618
	Saldo	**-1.445**	**-1.684**	**-1.691**	**-1.856**	**-1.599**	**-1.593**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.5 Openbaar vervoer	0	25	25	25	25	25
Baten	**0**	**25**	**25**	**25**	**25**	**25**
2.1 Verkeer en vervoer	1.175	1.388	1.404	1.567	1.311	1.305
2.2 Parkeren	271	296	287	290	289	288
2.5 Openbaar vervoer	0	25	25	25	25	25
Lasten	**1.446**	**1.709**	**1.716**	**1.881**	**1.624**	**1.618**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-1.446**	**-1.684**	**-1.691**	**-1.856**	**-1.599**	**-1.593**

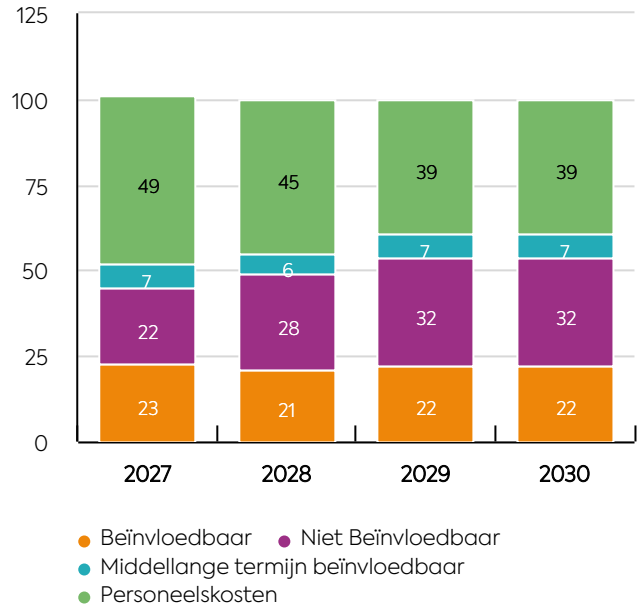
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Motie 'Aanpak asociaal gedrag in verkeer'	-	-	250	-
2. Kapitaallasten	-67	-278	7	7
Overig	60	112	0	-0
Totaal Lasten	**-7**	**-166**	**257**	**7**

Lasten

1. Bij vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025 heeft de raad de motie 'Aanpak asociaal gedrag in verkeer' aangenomen. Hiervoor zijn tot en met 2028 incidentele middelen opgenomen. Vanaf 2029 vervallen deze incidentele middelen (taakveld 2.1).
2. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. Dit betreft met name mobiliteitsinvesteringen in Stadscentrum Hoofddorp (taakveld 2.1 en 2.2).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 50

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn lasten zoals onderhoud aan bewegwijzering en verkeersmaatregelen.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kapitaallasten op verkeersveiligheidsmaatregelen.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn lasten zoals onderhoud aan bewegwijzering en verkeersmaatregelen.

Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid

Wat willen wij bereiken?

Door de groei van het aantal inwoners en banen in Haarlemmermeer dient ook de mobiliteit uitgebreid te worden en op orde te blijven. Om de veranderende omgeving leefbaar te houden zullen de principes van de Netwerkstudie Haarlemmermeer worden gevolgd. De mobiliteitsvisie vormt daarbij het kader voor onze jaarlijkse activiteiten. We zorgen voor een omgeving waarin we prettig kunnen bewegen. Daarbij kiezen we voor passende parkeeroplossingen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Beleidsontwikkeling en toepassing Mobiliteit	We maken mobiliteitsbeleid en passen het vastgestelde beleid toe in nieuwe gebiedsontwikkelingen voor alle modaliteiten. Daarnaast waarborgen we onze bereikbaarheid bij regionale en nationale studies en uitwerkingsplannen.	2.1
Bijhouden van het verkeersmodel	We onderhouden ons deelregionaal verkeersmodel om huidige en toekomstige ontwikkelingen te kunnen toetsen met dit model.	2.1
Uitbreiden en op orde houden van de laadinfrastructuur	We werken aan een steeds groter laadnetwerk in de gemeente.	2.1
Beleidsontwikkeling, beleidstoepassing en toetsing parkeren en beheren openbare parkeerfaciliteiten.	We maken beleid en passen dit toe voor parkeren in Haarlemmermeer bijvoorbeeld bij (woningbouw)ontwikkelingen in de gemeente. Daarnaast beheren en onderhouden wij binnen deze kaders de openbare parkeerfaciliteiten.	2.2
Beleidstoepassing openbaar vervoer en bevorderen vervoersrechtvaardigheid	We onderzoeken de nieuwe (Hoogwaardige) Openbaar Vervoerverbindingen en knooppunten. Door het organiseren van het MeerOV-systeem houden wij kleine kernen en kwetsbare bestemmingen als seniorencomplexen bereikbaar en bevorderen daarmee de inclusiviteit.	2.5

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Uitrollen Programma Strategische Aanpak Mobiliteit (SAM)	Resultaat	Programma SAM heeft tot doel om nieuwe woongebieden te ontsluiten en bereikbaar te maken met Infrastructuur- en mobiliteitsmaatregelen.
	Inhoud	Met dit programma werken we aan de dertien mobiliteitsprojecten waarvoor in 2022 rijkssubsidie is toegekend voor de woongebieden en brengen deze tot uitvoering.
	Financiën	Voor deze activiteit is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de jaren 2027 en 2028 (taakveld 2.1).
Deelnemen in project openbaarvervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH)	Resultaat	Het verbeteren van de ontsluiting van Haarlemmermeer, het mogelijk maken van gebiedsontwikkelingen in het stationsgebied en het bijdragen aan het oplossen van de capaciteitsproblemen en de veiligheidsknelpunten op Schiphol.
	Inhoud	Wij nemen deel in het project openbaarvervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH) waarvoor nu de verkenning plaatsvindt.
	Financiën	Voor deze activiteit is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor 2027, 2028 en 2029 (taakveld 2.5).
Opstellen van Mobiliteits	Resultaat	Wij borgen de mobiliteit bij nieuwe gebiedsontwikkelingen.

activiteit	onderwerp	toelichting
programma's van Eisen (MpvE's)	Inhoud	Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen leggen wij de kaders op het gebied van mobiliteit voorafgaand aan de ontwikkeling vast in een MpvE. Ontwikkelaars dienen zich bij de ontwikkeling aan dit MpvE te houden. Wij toetsen hieraan.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 2.1).
Starten van nieuwe projecten uit het Uitvoerings-programma Mobiliteit (UPM)	Resultaat	Wij starten projecten uit het UPM om de gemeente bereikbaar te houden.
	Inoud	In het UPM staan naast de lopende projecten ook nieuwe projecten. Om deze nieuwe initiatieven tot project te maken, doorlopen we een wenselijkheids- en haalbaarheidsfase. Naast verkeerskundige onderzoeken worden ook bijvoorbeeld flora- en faunaonderzoeken gedaan.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 2.1).

BBV indicatoren
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer
Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?
Tabel 35

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.	Baten	591	808	346	345	345	190
	Lasten	5.377	5.970	6.797	7.089	6.907	6.261
	Saldo	**-4.786**	**-5.162**	**-6.452**	**-6.744**	**-6.562**	**-6.071**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.1 Verkeer en vervoer	405	722	259	259	259	104
2.2 Parkeren	42	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	145	86	86	86	86	86
Baten	**591**	**808**	**346**	**345**	**345**	**190**
0.4 Overhead	9	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	449	669	684	684	684	684
2.1 Verkeer en vervoer	2.976	3.357	4.139	4.292	3.924	3.759
2.2 Parkeren	832	1.001	1.048	1.052	1.049	1.046
2.5 Openbaar vervoer	1.126	943	926	1.061	1.250	772
Lasten	**5.392**	**5.970**	**6.797**	**7.089**	**6.907**	**6.261**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-4.801**	**-5.162**	**-6.452**	**-6.744**	**-6.562**	**-6.071**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Zero Emissie Zone	-384	-	-	-
Overig	-79	-1	-	-155
Totaal Baten	**-463**	**-1**	**-**	**-155**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-752	-	-	-
2. OV-Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer	-	-	-	475
3. Kapitaallasten	-474	-334	-	-
4. Zero Emissie Zone Schiphol	384	-	-	-
Overig	15	42	182	171
Totaal Lasten	**-827**	**-292**	**182**	**646**

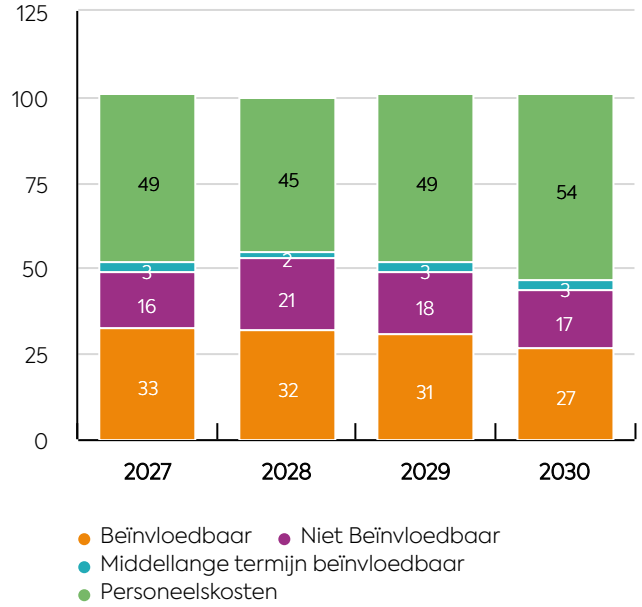
Baten

1. De kosten voor het instellen van een Zero Emissie Zone op Schiphol hebben wij in 2026 gedekt uit Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (taakveld 2.1).

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting in 2027 naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 2.1).
2. De middelen voor de OV-Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH) zijn incidenteel toegekend tot en met 2029 (taakveld 2.5).
3. Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Het gaat om de kapitaallasten voor het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) (taakveld 2.1 en 2.5).
4. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Zero Emissie Zone de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 2.1).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 51

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven zoals beleidsontwikkeling op mobiliteit en parkeren.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kapitaallasten voor mobiliteit en parkeren en subsidies vanuit een rijksbijdrage.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn de lasten van de pontverbinding Rijsenhout-Aalsmeer.

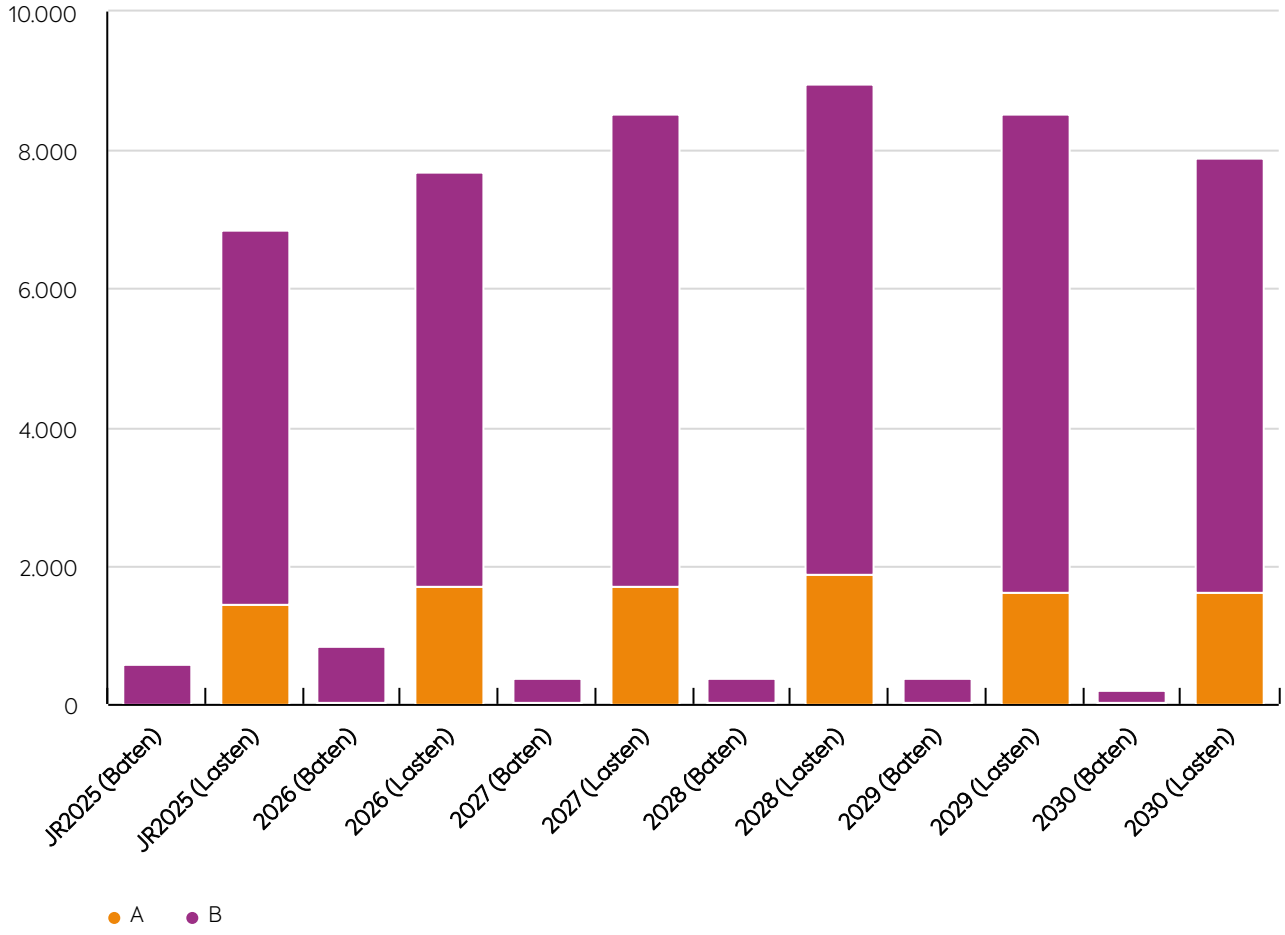
Ontwikkeling
Het aandeel beïnvloedbaar daalt in 2030 door de middelen van de OV-Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH) zoals toegelicht bij de verschillenanalyse. Relatief stijgt hierdoor het aandeel personele lasten, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel ongewijzigd.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 36

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. **Mobiliteit**		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mobiliteit	Baten	591	833	371	370	370	215
	Lasten	6.822	7.679	8.513	8.970	8.531	7.879
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-6.231**	**-6.846**	**-8.142**	**-8.600**	**-8.161**	**-7.664**
Reservemutaties	Onttrekking	306	306	1.042	1.327	1.547	1.547
	Storting	3.980	1.475	200	288	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-9.905**	**-8.015**	**-7.300**	**-7.562**	**-6.614**	**-6.117**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 52

Legenda

Beleidsdoel A: Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer.
Beleidsdoel B: De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.

Toelichting reserves

Tabel 37

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Dekking afschrijvingslasten	1.042	1.327	1.547	1.547
Totaal Onttrekking	**1.042**	**1.327**	**1.547**	**1.547**
Storting				
Dekking afschrijvingslasten	200	288	0	0
Totaal Storting	**200**	**288**	**0**	**0**

Onttrekkingen

Dekking afschrijvingslasten

De onttrekkingen betreft de dekking van afschrijvingslasten die uit bijdragen vanuit, met name, de bouwgrondexploitaties en anterieure overeenkomsten gedekt worden. Conform de voorschriften van het BBV mogen deze bijdragen, vanuit de reserve RIH, niet in één keer ten gunste van de betreffende investering worden gebracht. De economische levensduur moet gehanteerd worden, zowel voor de afschrijvingslast als de dekking uit de reserve.

Storting

Dekking afschrijvingslasten

In 2028 wordt een storting van een bijdrage uit de reserve Verbeteren stadscentrum Hoofddorp geraamd voor een deel van 35% co-financiering vanuit onze gemeente voor zeven infrastructuurprojecten in het Stadscentrum van Hoofddorp.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Vervoerregio Amsterdam
De Vervoerregio Amsterdam (VRA) stelt het regionale verkeer en vervoersbeleid op in samenwerking met de gemeenten. Jaarlijks wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit uitvoeringsprogramma staan ook Haarlemmermeerse projecten met een regionaal belang, waar de vervoerregio een financiële bijdrage aan levert.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Parkeerverordening Haarlemmermeer 2018 (2018.0008775)
- Strategisch parkeerbeleid (2017.0004524)
- Herziening van de beleidsregel 'Handboek parkeernormen gemeente Haarlemmermeer 2018 (herziening 2025)' (11897014)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Mobiliteitsvisie Haarlemmermeer (2018.0065348)
- Investeringsagenda Mobiliteit 2024-2027 (7644588)
- Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (2021.0001681)
- Adaptieve agenda (2022.0002251)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023 (2022.0000701)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024 (10178865)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2025 (10994251)
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2026 (12166153)
- Actualisatie 2020 Verkeersstructuurplan Badhoevedorp (2020.0000444)
- Verkeersstructuurplan Nieuw-Vennep (2023.7366817)
- Verkeersstructuurplan Hoofddorp (7563505)
- Visie Ringdijk en Ringvaart (2017.0011195)
- Fietsplan Haarlemmermeer (10833380)
- Vervolg integrale aanpak parkeren Stadscentrum Hoofddorp (10244323)
- Aanpassen regelgeving in verband met de uitvoering van 'Vervolg integrale aanpak parkeren Stadscentrum Hoofddorp' (13386937)
- Actieplan Verkeersveiligheid 'Prettig bewegen. Veilig onderweg' (11778009)

Wonen en ruimtelijke ordening

Maatschappelijk doel:
Een aantrekkelijke, veilige, efficiënte, duurzame en goed functionerende ruimtelijke woonomgeving.

Portefeuillehouders:
Staal, Van Straten

Haarlemmermeer is een prettige gemeente om in te wonen. Dat willen we behouden. Tegelijkertijd is het voor veel mensen moeilijk om een woning te vinden die past bij hun inkomen, huishouden of levensfase. Daarom willen we dat er voldoende passende en betaalbare woningen zijn voor verschillende groepen inwoners.

De behoefte aan woningen is groot en verandert. Starters zoeken een eerste woning, gezinnen willen kunnen doorgroeien, ouderen willen in hun eigen omgeving blijven wonen en steeds meer alleenstaanden hebben behoefte aan een passende woning. Daarom is er extra aandacht voor appartementen (nultredenwoningen), woningen voor jongeren en eenpersoonshuishoudens, woningen voor ouderen en verschillende vormen van wonen met zorg.

Bij nieuwe woningbouwprojecten is het uitgangspunt dat minimaal twee derde van de woningen betaalbaar is, waarvan 30% sociale huur. Daarmee willen we het aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen vergroten en ervoor zorgen dat meer mensen een woning kunnen vinden die bij hun inkomen past.

We kijken niet alleen naar nieuwbouw. Ook door bestaande woningen beter te benutten en aan te passen, kunnen we ervoor zorgen dat het woningaanbod beter aansluit op wat inwoners nodig hebben. Dat kan ook de doorstroming op de woningmarkt verbeteren. Als ouderen bijvoorbeeld kunnen verhuizen naar een passende woning in hun eigen omgeving, kan er een woning vrijkomen voor een gezin.

We hebben daarbij extra aandacht voor inwoners voor wie het vinden van een woning moeilijker is. We willen dat jongeren, starters, ouderen, mensen die wonen en zorg combineren en andere

woningzoekenden een eerlijke kans hebben op een passende woning. Waar mogelijk zoeken we ook naar mogelijkheden om Haarlemmermeerse inwoners en mensen met cruciale beroepen voorrang te geven.

Zo werken we aan een woningmarkt met meer keuze en meer mogelijkheden om door te stromen. Een woning is immers meer dan een dak boven je hoofd: het is de plek van waaruit mensen hun leven opbouwen, anderen ontmoeten en onderdeel zijn van hun buurt.

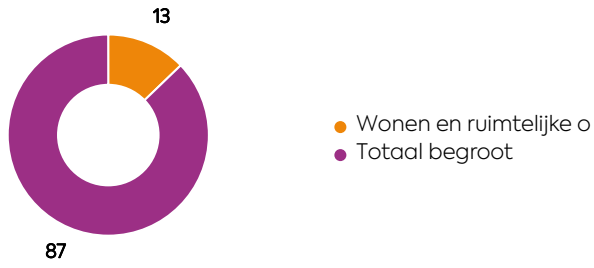
Doordat we werken aan voldoende betaalbare en passende woningen, kunnen ook inwoners in een kwetsbare situatie en jongeren een plek vinden. Hiermee draagt het woonbeleid bij aan de ambities in programma's Welzijn, zorg en onderwijs, Werk en inkomen en Meedoen en ontmoeten om bestaanszekerheid te herstellen en kansengelijkheid te vergroten.

Deze grote woningbouwopgave vraagt ook om een zorgvuldige afweging en duidelijke sturing en keuzes. We willen namelijk naast een prettige, veilige en duurzame woonomgeving ook een goede werk- en recreatieve omgeving waarin ook oog is voor economische ontwikkeling. Hierbij zijn belangrijke rollen weggelegd voor het milieu, verkeer, externe veiligheid, landschap, historische waarden en beleidsregels van andere overheden die het algemeen ruimtelijk belang moeten waarborgen. De Omgevingswet is het wettelijk kader hiervoor. De beleidsbasis voor de ontwikkeling van de gemeente is de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040.

Wonen en ruimtelijke ordening	**Baten x € 1.000**	**97.791**
	in % van totale begroting	**12,8%**
	Lasten x € 1.000	**117.402**
	in % van totale begroting	**15,4%**

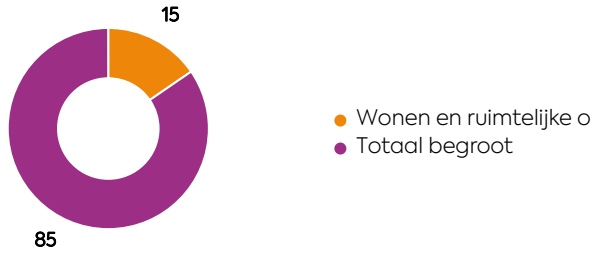
Baten

De baten van Programma Wonen en ruimtelijke ordening uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Wonen en ruimtelijke ordening uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Zorgen voor een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt met voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen

Wat willen wij bereiken?

We willen een vitale en kwalitatief goede woningvoorraad in aantrekkelijke wijken en kernen, in woonmilieus waar alle mensen prettig samenleven, met de voorzieningen waar zij behoefte aan hebben. We willen een divers woningaanbod voor de verschillende (toekomstige) inwoners van Haarlemmermeer, met voldoende goede en betaalbare woningen, geschikt voor de diverse doelgroepen. Voor inwoners die zorg nodig hebben, willen wij dat die zorg geleverd kan worden en dat de woning daarvoor geschikt is of kan worden gemaakt. We willen een toegankelijke woningmarkt voor iedereen: starters en doorstromers, één-, twee- en meerpersoonshuishoudens, jongeren, ouderen, aandachtsgroepen en woningzoekenden van binnen en buiten Haarlemmermeer. Wij willen dat een woning haalbaar en betaalbaar is voor onze lokale woningzoekenden en nemen ons aandeel in de regionale woningbehoefte. We willen meer woningen in het goedkope en middeldure segment.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste ctiviteiten

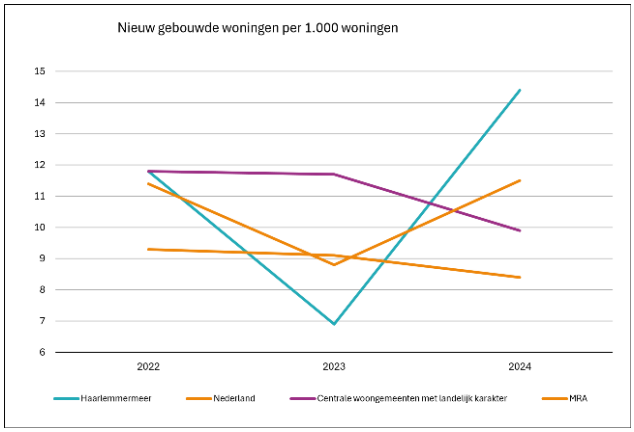
activiteit	toelichting	taakveld
Afspraken met ontwikkelaars	In overeenkomsten met partijen die woningbouw ontwikkelen, leggen wij de afspraken vast die nodig zijn om onze visie en beleidsdoelstellingen te bereiken.	8.3
Regionale afstemming woonbeleid en woningbouw-opgave	Met het Rijk, de provincies en gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de deelregio Amstelland-Meerlanden (AM) bespreken wij de programmering en voortgang van de woningbouwopgave. Ook het woonbeleid stemmen wij af met deze overheden.	8.3
Beter benutten bestaande woningvoorraad	Wij onderzoeken mogelijkheden om bestaande woningen beter te benutten en gaan daarover in gesprek met verhuurders.	8.3
Monitoring woonbeleid en woningbouw	In de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Wonen en de Bouwmonitor monitoren wij de voortgang van woningbouwplannen en de realisatie van het woonbeleid. Verder werken wij mee aan het tweejaarlijkse onderzoek 'Wonen in de Metropoolregio Amsterdam' (111711154).	8.3
Uitvoeren regels woonruimte-verdeling	We zorgen voor een rechtvaardige en transparante verdeling van de schaarse sociale huurwoningen. Daarvoor bespreken we met corporaties en regiogemeenten hoe we een goede balans houden tussen de huisvesting van bijzondere doelgroepen en die van reguliere woningzoekenden.	8.3
Uitvoeren prestatie-afspraken	Samen met de woningcorporaties Ymere, Eigen Haard, DUWO en Woonzorg Nederland en met de Vereniging Huurders Haarlemmermeer (VHH) voeren we de prestatieafspraken 2024-2027 uit.	8.3
Uitvoeren van de starterslening	Starters op de koopwoningmarkt die voldoen aan voorwaarden in de Verordening starterslening Haarlemmermeer 2020 kunnen een starterslening aanvragen. Wij toetsen de aanvragen aan de voorwaarden. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) verstrekt de leningen en int de rente en aflossing. SVn beheert ons fonds hiervoor.	
Samenwerken aan passende woonvormen waarin zorg en ondersteuning mogelijk is	Inwoners wonen langer zelfstandig, ook met een zorgvraag. Hiervoor zijn voldoende geschikte woningen nodig. Samen met onze partners werken we aan nieuwe woonconcepten en de zorgzame dorpen en wijken	8.3

Activiteiten in 2027

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Opstellen prestatie-afspraken	Resultaat	Wij stellen prestatieafspraken op met woningcorporaties en huurdersorganisaties
	Inhoud	Wij stellen nieuwe prestatieafspraken op voor 2028-2031 met de woningcorporaties Ymere, Eigen Haard, Woonzorg Nederland en DUWO en met de VHH. Dit doen wij op basis van ons Volkshuisvestingsprogramma en van een evaluatie van de huidige prestatieafspraken.
	Financien	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 8.3).

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Actualisatie van Huisvestings-verordening	Resultaat	Wij actualiseren de Huisvestingsverordening
	Inhoud	De huisvestingsverordening wordt aangepast naar aanleiding van de evaluatie van het puntensysteem in 2026 en de nieuwe Wet Versterking Regie Volkshuisvesting.
	Financien	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 8.3).
Doorontwikkelen netwerk Manifest Wonen met Zorg	Resultaat	Versterking van de samenwerking met de netwerkpartners
	Inhoud	In 2022 hebben wij, samen met tal van maatschappelijke organisaties, het Manifest - Samen leven, wonen en zorgen in Haarlemmermeer ondertekend. Wij versterken de samenwerking met deze partners en onderzoeken samen met hen: • hoe we seniorvriendelijke woonconcepten zoals de Lang Leven Thuis-flat kunnen stimuleren, • hoe wij de huisvestingsopgave wonen met zorg gebiedsgericht kunnen programmeren, • hoe wij woonzorgcirkels kunnen inrichten.
	Financien	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 8.3).

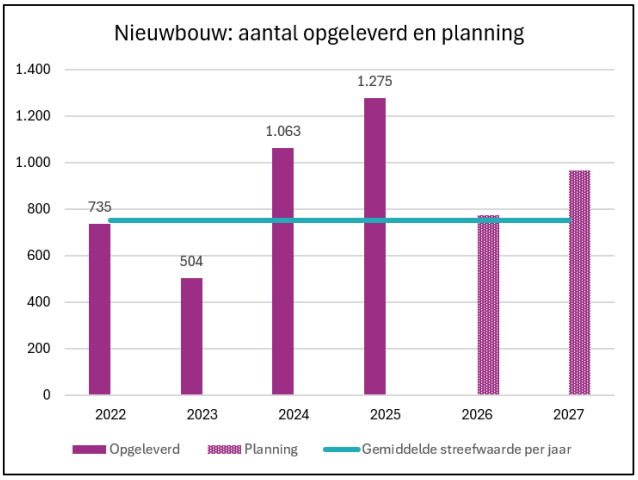
BBV indicatoren

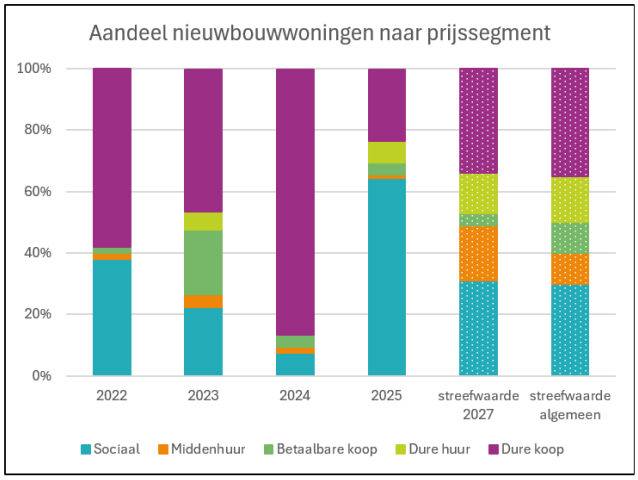

Figuur 53

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
Wij willen tot 2040 minimaal 20.000 nieuwe appartementen en grondgebonden woningen bouwen, waarvan meer dan 3.000 in deze collegeperiode. De voortgang monitoren we aan de hand van drie indicatoren. Deze BBV indicator (Figuur 53) geeft het aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 (bestaande) woningen weer in vergelijking met Nederland, de Metropoolregio Amsterdam en met vergelijkbare gemeenten (typologie Waarstaatjegemeente.nl).

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 54

Nieuwbouw: opgeleverd en planning
Van 2022 tot en met 2025 bouwen wij meer dan 3.000 woningen. Per jaar is de gemiddelde streefwaarde 750 nieuwbouwwoningen. Dit telt op tot 3.000. In 2026 worden naar verwachting 1.348 woningen opgeleverd waarvan 969 binnen de gebiedsontwikkeling Hyde Park in Hoofddorp en 114 binnen Wickevoort in Cruquius.

Aandeel nieuwbouwwoningen naar prijssegment
In 2027 spreken wij af met projectontwikkelaars dat nieuwe woningbouwprojecten voor twee derde uit betaalbare woningen bestaan. Dit doen wij op basis van ons geactualiseerde Volkshuisvestingsprogramma.

Voor de meeste woningen die in 2027 worden opgeleverd, gelden de regels die zijn vastgelegd in het Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019-2025: Het verschil maken (2019.0058049). Hierin is opgenomen dat wij 50% van de nieuwbouwwoningen willen bouwen in het betaalbare segment. De eis om 50% betaalbaar te bouwen, geldt echter alleen voor projecten met meer dan 30 woningen. Onze nieuwbouw bestaat voor een aanzienlijk aandeel uit kleine projecten (21% van de opgeleverde woningen in 2023). In deze kleine projecten worden vaak minder of zelfs geen betaalbare woningen gebouwd. Het aandeel betaalbaar in alle projecten samen is mede daardoor lager dan 50%. Aanvullende informatie over woningbouwprojecten is te vinden in de Bouwmonitor die we jaarlijks opstellen.

Betaalbare huur- en koopwoningen
We streven naar een groter aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen. Helaas zien we dat het betaalbare woningaanbod nog meer onder druk is komen te staan, doordat de woningprijzen de afgelopen twee jaar verder zijn gestegen. De prijsklassen wijzigingen jaarlijks door inflatie en soms ook door beleidswijzigingen.

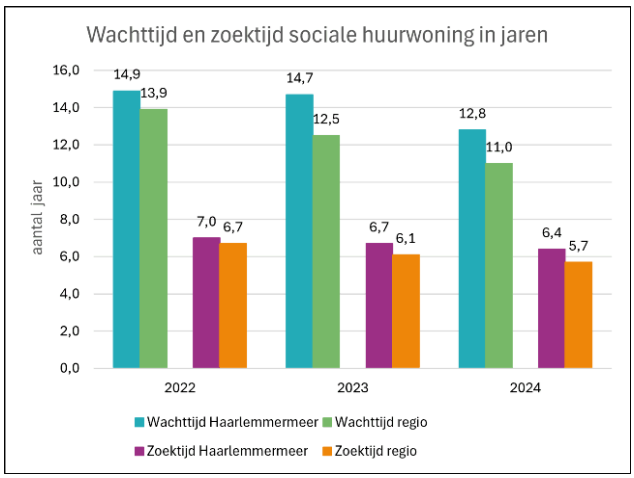
Tabel 38

Percentage woningaanbod per prijsklasse	2021	2023	2025	streefwaarde
Sociale huur[1]	23%	22%	22%	30%
Middeldure huur[2]	6%	4%	6%	10%
Goedkope koop[3]	8%	5%	6%	10%
Totaal	37%	31%	34%	50%

1 Prijsklasse sociale huur tot € 752 (2021), tot € 808 (2023), 900,06 (2025)
2 Prijsklasse middenhuur: € 752-€ 1.015,65 (2021), € 808,06 - € 1.090,88 (2023), € 900,07 - € 1.215,09 (2025)
3 Prijsklasse betaalbare koop: tot € 296.000 (2021), tot € 355.000 (2023), tot € 405.000 (2025)

Met een groter aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen denken we de zoektijden te kunnen verkorten.

Wachttijd en zoektijd sociale huurwoningen in jaren
Het aantal actief woningzoekenden en het aantal sociale verhuringen zijn een indicator van schaarste. Hierin maken we onderscheid tussen wachttijd (de inschrijftijd inclusief eventuele extra inschrijftijd op basis van overgangsregelingen) en zoektijd (het gemiddeld aantal jaren tussen de eerste reactie van de woningzoekende tot aan de toewijzing). We zien dat zowel de wachttijd als de zoektijd de afgelopen jaren licht is afgenomen. Kanttekening bij deze cijfers is dat begin 2023 het nieuwe woonruimteverdeelsysteem is geïntroduceerd. In het nieuwe systeem kun je door actief te zoeken, zoekpunten krijgen waarmee je meer kans maakt op een woning. Daardoor zijn de cijfers voor en na de introductie van het nieuwe puntensysteem moeilijk vergelijkbaar.

Figuur 55

Aantal sociale verhuringen

Tabel 39

Aantal sociale verhuringen	2021	2022	2023	2024
Nieuwe verhuringen	756	801	694	762
Actief woningzoekenden	5.254	5.610	6.890	8.799

Wat mag het kosten?

Tabel 40

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Zorgen voor een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt met voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen	Baten	1.177	1.083	352	352	352	352
	Lasten	6.264	8.347	6.663	5.791	4.349	4.344
	Saldo	**-5.087**	**-7.264**	**-6.311**	**-5.439**	**-3.997**	**-3.992**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveldjaar

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	384	343	352	352	352	352
8.1 Ruimtelijke ordening	790	560	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	3	180	0	0	0	0
Baten	**1.177**	**1.083**	**352**	**352**	**352**	**352**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	281	270	622	627	626	624
8.1 Ruimtelijke ordening	2.978	3.588	2.447	1.886	538	538
8.3 Wonen en bouwen	3.103	4.490	3.594	3.277	3.186	3.182
Lasten	**6.362**	**8.347**	**6.663**	**5.791**	**4.349**	**4.344**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-5.185**	**-7.264**	**-6.311**	**-5.439**	**-3.997**	**-3.992**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Gebiedsontwikkeling Spoorzone	-560	-	-	-
2. Beleidsontwikkeling wonen	-180	-	-	-
Overig	9	-	-	-
Totaal Baten	**-731**	**-**	**-**	**-**

Lasten

1. Programmakosten Spoorzone en Stadscentrum	640	560	1.349	-
2. Asielopgave	565	409	-	-
3. Gebiedsontwikkeling Spoorzone	560	-	-	-
4. Beleidsontwikkeling wonen	180	-	-	-
5. Startersleningen	-100	-100	-	-
6. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-33	-	-	-
Overig	-128	3	92	6
Totaal Lasten	**1.684**	**872**	**1.441**	**6**

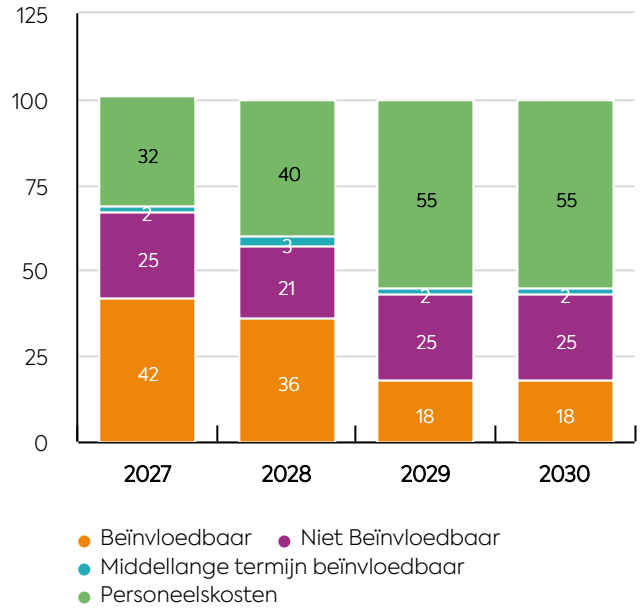
Baten

1. Van het Rijk is een bijdrage ontvangen voor de inrichting van het projectbureau voor de gebiedsontwikkeling Spoorzone. In 2026 is deze bijdrage geraamd op € 0,56 miljoen. De bedragen voor 2027 en verder worden op een later moment geraamd (taakveld 8.1).
2. Wij zetten ons in voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen. In 2021 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ons een specifieke uitkering verleend op grond van de Regeling huisvesting aandachtsgroepen (RHA) voor de realisatie van twintig woonruimten in het project Wickevoort 1. Deze woonruimten voor jong volwassenen met een psychische aandoening worden gerealiseerd door woningstichting Eigen Haard en zijn in september 2026 gereed (taakveld 8.3).

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting in 2027 op dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 8.3).
2. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is door de doorbelasting naar dit beleidsdoel lager geworden.(taakveld 8.3).
3. In 2026 was er een budgetverheveling van € 0,24 miljoen voor het programma Stadscentrum. De programmakosten voor Spoorzone waren in 2026 € 0,4 miljoen hoger. De middelen voor de woningbouwprogramma's zijn tot en met 2028 incidenteel toegekend. (taakveld 8.1 en 8.2).
4. Vanwege een budgetoverheveling bij de najaarsrapportage 2025 zijn er in 2026 en 2027 extra middelen beschikbaar voor uitvoering voor projecten gericht op de arbeidstoeleiding van asielzoekers, statushouders en op initiatieven die gericht zijn op het voorbereiden van deze doelgroepen op arbeidsmarktdeelname, zoals het doen van vrijwilligerswerk, het verkleinen van taal- en onderwijsachterstanden en talentontwikkeling (taakveld 8.3).
5. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Spoorzone de toelichting opgenomen bij de baten.
6. Zie voor een toelichting op de hogere lasten, Rijksbijdrage Regeling huisvesting aandachts-groepen de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 8.3).
7. De doorbelaste rente voor startersleningen is verhoogd.(taakveld 7.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 56

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn onder andere exploitatielasten van flexwonen en budget asielopgave en overige uitgaven zoals kosten voor woonruimteverdeling.

Niet beïnvloedbaar

De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld rente over de uitstaande middelen bij SVn (Stichting Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) en rente en afschrijvingslasten over vastgoed.

Middellange termijn beïnvloedbaar

De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn verzekeringen van vastgoed, beleidsontwikkeling en subsidies.

Ontwikkeling

Het deel beïnvloedbaar daalt door de kosten huisvestingsopgave asielzoekers en de Programmakosten Spoorzone en Stadscentrum zoals beschreven bij de verschillenanalyse. Relatief stijgt hierdoor het aandeel personeelskosten, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel nagenoeg ongewijzigd.

Beleidsdoel B: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging van belangen om het welzijn van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten

Wat willen wij bereiken?

Door het actief betrekken van inwoners en ondernemers bij ruimtelijke ontwikkelingen en het creëren van draagvlak bij direct belanghebbenden, maken we ruimtelijke plannen. Werken en wonen, wonen en recreëren, winkelen en wonen, uitgaan en wonen, alles wordt in samenhang gebracht om een stabiel evenwicht tussen diverse ruimtelijke spanningsvelden te vormen voor het algemeen belang. Wij kiezen hierbij voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij per gebied, samen met de in het gebied betrokkenen, integrale visies en plannen kunnen worden gemaakt. Ruimtelijke kwaliteit en een goed en gezond leefmilieu zijn daarbij onze uitgangspunten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

Activiteit	Omschrijving	Taakveld
Versterken van omgevings kwaliteit	De Omgevingsvisie moet een goede vertaling krijgen naar regels voor het beoordelen van bouwinitiatieven in het Omgevingsplan. Daarvoor stellen we een Nota Omgevingskwaliteit op, een paraplunota waar alles bij elkaar komt, bestaand en toekomstig beleid, om regie te kunnen voeren op de samenhang en de stap naar beoordelingsregels voor het Omgevingsplan te kunnen maken.	8.1
Omgevingsvisie	Sinds 2022 werken we met de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040. Hierin staan de lange termijn koers en de ambities voor de fysieke leefomgeving. We benutten de omgevingsvisie bij het afwegen van belangen en laten deze doorwerken in de andere instrumenten van de omgevingswet; omgevingsprogramma's en omgevingsplan.	8.1
Omgevings-programma	In de omgevingsprogramma's worden op termijn het gemeentelijk ruimtelijk beleid en de gebiedsgerichte uitwerkingen ondergebracht.	8.1
Omgevingsplan	In het omgevingsplan staan alle regels voor de fysieke leefomgeving. Het vervangt de oude bestemmingsplannen en onze lokale verordeningen (zoals de kap- en bouwverordening) in één digitaal document.	8.1
Samen met Rijk en MRA werken aan een leefbare en duurzame regio	Samen met het Rijk en de MRA zorgen voor een regio waar het prettig wonen, werken en reizen is. Daarbij staat duurzaamheid centraal, met aandacht voor klimaatadaptatie, energietransitie en een gezonde leefomgeving.	8.1

Activiteiten in 2027

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Opstellen kaders voor landzijdige ontwikkeling van Schiphol	Resultaat	Nota van Uitgangspunten voor het ruimtelijke ontwikkelingsplan Schiphol. Gebiedsvisies Zuidoost en Noordwest.
	Inhoud	Schiphol heeft grote investeringen aangekondigd voor grootschalig onderhoud, verduurzaming en kunnen ontvangen van grotere en stillere toestellen. De ambities worden door Schiphol uitgewerkt in een ruimtelijk ontwikkelingsplan (ROP). Bij toekomstige ontwikkelingen streven wij de volgende doelen na: 1. een gezonde en veilige leefomgeving; 2. een herkenbaar, aantrekkelijk en beleefbaar landschap met een passende en compacte luchthaven; 3. hoogwaardige internationale connectiviteit met een goed lokaal vestigingsklimaat en een goede bereikbaarheid. Wij stellen een Nota van Uitgangspunten (NvU) en gebiedsvisies voor de gebieden ten zuidoosten (ZO) en noordwesten (NW) van Schiphol op. Op basis daarvan kan Schiphol een ROP uitwerken en een milieueffectrapportage uitvoeren. De informatie vormt de basis voor de wijziging van het omgevingsplan.
	Financien	Het grootste deel van de kosten wordt gedekt door het projectbudget ROP Schiphol. Een deel van de kosten voor de gebiedsvisies ZO en NW betalen we uit de reguliere begroting (taakveld 8.1).

Activiteit	Onderwerpen	Toelichting
Maken van een beleids-verkenning gezondheid	Resultaat	Een overzicht van hoe we gezondheid mee kunnen wegen van ruimtelijke plannen.
	Inhoud	Gezondheid is onder de omgevingswet een integraal onderdeel van de afweging bij ruimtelijke plannen. De beleidsverkenning geeft een overzicht van op welke manieren dit voor verschillende aspecten gedaan wordt, maar ook waar er nog kennis en kunde ontbreekt.
	Financien	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 8.1).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

De Leefbarometer

De leefbaarometer is een instrument dat de leefbaarheid van een gemeente, wijk of buurt in kaart brengt op basis van verschillende factoren zoals woningvoorraad, fysieke omgeving, voorzieningen, sociale samenhang, overlast en onveiligheid. De leefbaarometer wordt elke twee jaar gemeten. Het is ontwikkeld door onder meer het ministerie van BZK en wordt vaak gebruikt door gemeenten om beleidskeuzes te onderbouwen. De leefbaarometer geeft een score in leefbaarometerklasse (Uitstekend, Zeer goed, Goed, Ruim voldoende, Voldoende, Zwak, Onvoldoende, Ruim onvoldoende en Zeer onvoldoende) en laat ook de ontwikkeling in de tijd zien, waardoor beleidsmakers trends kunnen volgen en gericht kunnen ingrijpen om de leefbaarheid te verbeteren.

Omschrijving	Eenheid	Bron	2020	2022	2024	2026
Leefbarometer	Oordeel	Min. BZK	Goed	Goed	Goed	n/b[1]

1 *De cijfers over jaarschijf 2026 worden in 2028 verwacht.*

Wat mag het kosten?

Tabel 41

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging van belangen om het welzijn van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.	Baten	5.436	59	61	61	61	61
	Lasten	6.456	4.989	5.350	5.255	4.278	4.277
	Saldo	**-1.020**	**-4.929**	**-5.289**	**-5.194**	**-4.217**	**-4.216**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43	0	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	0	1	1	1	1	1
8.1 Ruimtelijke ordening	5.393	59	61	61	61	61
Baten	**5.436**	**59**	**61**	**61**	**61**	**61**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	50	0	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	633	874	800	800	800	800
8.1 Ruimtelijke ordening	5.838	4.115	4.550	4.455	3.478	3.477
Lasten	**6.521**	**4.989**	**5.350**	**5.255**	**4.278**	**4.277**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-1.085**	**-4.929**	**-5.289**	**-5.194**	**-4.217**	**-4.216**

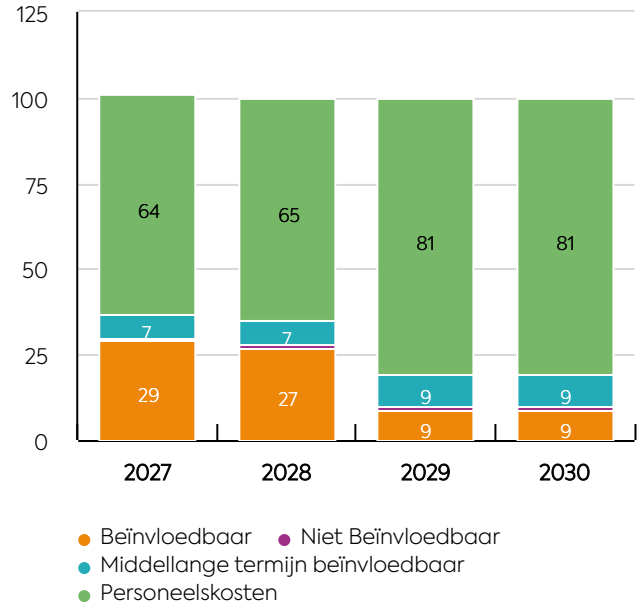
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	2	-	-	-
Totaal Baten	**2**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Woningbouw programma's	-	-	1.010	-
2. Gewijzigde verdeling personeelslasten	-542	-	-	-
Overig	180	95	-33	1
Totaal Lasten	**-362**	**95**	**977**	**1**

Lasten

1. De middelen voor de woningbouwprogramma's zijn tot en met 2028 incidenteel toegekend. (taakveld 8.1).
2. Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van een extra doorbelasting in 2027 op dit beleidsdoel (taakveld 8.1 en 7.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 57

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn lasten die betrekking hebben met de woningbouw programma's.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kapitaallasten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn onderhoudscontracten ten behoeve van automatisering.

Ontwikkeling
Het deel beïnvloedbaar daalt in 2029 door de Programmakosten woningbouw zoals beschreven bij de verschillenanalyse. Hierdoor stijgt het aandeel personeelskosten mede door de extra doorbelasting op dit beleidsdoel zoals beschreven bij de verschillenanalyse.

Beleidsdoel C: Haarlemmermeer realiseert woningbouwprojecten

Wat willen wij bereiken?

Door zelf de uitvoering van ruimtelijke projecten ter hand te nemen geeft de gemeente actief invulling aan het realiseren van de ruimtelijke opgave waar de gemeente voor staat. Daarbij is Haarlemmermeer de afgelopen jaren verstedelijkt. De verwachting is dat door de grote woningbouwopgave zich dit de komende jaren zal voortzetten. Aan ons de opgave om die verstedelijking in goede banen te leiden om de leefbaarheid te garanderen en waar mogelijk te verbeteren.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

Activiteit	Omschrijving	Taakveld
Ontwikkelen Spoorzone Hoofddorp	Spoorzone Hoofddorp transformeert in de komende twee decennia fasegewijs van een gedateerd kantoren- en bedrijvengebied naar een gebied waar onze inwoners (en bezoekers), kunnen wonen, werken en verblijven. Als basis voor de verdere uitwerking in planproducten geldt het vastgesteld Ontwikkelkader Spoorzone Hoofddorp (11066373).	8.1, 8.2 en 8.3
Ontwikkelen Stadscentrum Hoofddorp	Op basis van de vastgestelde visie stadscentrum Hoofddorp 2024 'van dorpshart naar stadscentrum' bouwen we aan een levendig en bereikbaar stadscentrum. Het stadscentrum wordt een centrale, aantrekkelijke, bereikbare en duurzame ontmoetingsplek voor iedereen, die wil wonen, werken, ontspannen en winkelen.	8.1, 8.2 en 8.3
Schaalsprong en het versnellen van woning-bouwlocaties	Sinds 2017 zijn we gestart met de versnelling woningbouw. In 2023 is de MRA Woondeal ondertekend (7398219), met daarin regionale inspanningen over de woningproductie en het aandeel betaalbare woningen. De Investeringsstrategie Schaalsprong 2025 'Toekomstbestendige, gezonde en leefbare wijken' (12848270) biedt het totaalinzicht in kansen, risico's en financiële haalbaarheid van de aan de woningbouw verbonden investeringen in (supra-bovenwijkse) infrastructuur, groen en maatschappelijke voorzieningen. De bouwmonitor (13381669) rapporteert de voortgang van de woningbouw. De lokale versnellingstafel is helpend aan de samenwerking en de voortgang.	8.1, 8.2 en 8.3
Haarlemmer-meer-West	Tijdens de Woontop 2024 zijn afspraken gemaakt over de realisatie van minimaal 6.500 woningen in Haarlemmermeer West. In Lisserbroek worden er in totaal 3.600 woningen gerealiseerd waarvoor de raad planproducten vastgesteld heeft. In Nieuw-Vennep West komen circa 4.900 woningen, waarover begin 2026 een raadsbesluit is genomen. Verder werken we aan de voorbereidingen van de transformaties van een deel van het bedrijventerrein Cruquius naar circa 1.000 woningen en aan de verdere realisatie van Wickevoort met circa 750-850 woningen. Gezien de hoge investeringen in de bereikbaarheid, is Cruquius-Zwaanshoek een voorraadlocatie. Deze zal op langere termijn tot ontwikkeling worden gebracht.	8.1, 8.2 en 8.3

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Aantal gerealiseerde projecten en aantal projecten in ontwikkeling

We hebben portfolioinzicht in de projectmatige en clusteroverstijgende werkzaamheden voor de Ruimtelijke ontwikkeling. De eerste inzichten gebruiken we als basis voor de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken over sturing op het projectenportfolio. In 2027 werken we aan het verrijken van het portfolioinzicht door het koppelen van planning, capaciteit en financiën aan de bestuurlijk strategische doelen. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om deze inzichten te koppelen aan bestaande strategische rapportages zoals de Investeringsstrategie Schaalsprong en het Strategisch Perspectief Investeringen.

Grondexploitaties

Grondexploitatieprojecten kennen relatief grote risico's met schommelingen in jaaruitgaven en projectresultaten. In het verleden is er daarom voor gekozen uitgaven en inkomsten uit projecten neutraal te administreren binnen de begroting. Deze informatie omvat wel winstuitnames en reserve mutaties maar geven daarom geen beeld van voortgang in projecten.

In het (t)MPG (12013353) wordt hierover uitgebreid gerapporteerd. Hieronder een overzicht op hoofdlijnen van de geschatte kasstromen binnen de grondexploitatie projecten.

Tabel 42

Niet bedrijven (wonen) / Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kosten	16.936	11.707	13.297	14.881	26.595	15.403
Opbrengsten	29.518	17.412	17.980	12.922	7.048	24.964
Saldo	12.582	5.705	4.683	-1.959	-19.547	9.561

Wat mag het kosten?

Tabel 43

(Bedragen x € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Haarlemmermeer realiseert woningbouwprojecten	Baten	17.257	72.036	73.160	70.501	74.868	68.180
	Lasten	6.375	64.848	65.506	62.370	58.604	63.352
	Saldo	**10.882**	**7.188**	**7.654**	**8.131**	**16.264**	**4.829**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen x € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	4.309	14.708	9.219	11.666	16.877	1.438
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	12.949	57.328	63.941	58.835	57.991	66.742
Baten	**17.257**	**72.036**	**73.160**	**70.501**	**74.868**	**68.180**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	79	72	87	28	-24
8.1 Ruimtelijke ordening	4.375	8.696	4.241	4.737	3.419	2.470
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.106	56.074	61.193	57.546	55.157	60.906
Lasten	**6.482**	**64.848**	**65.506**	**62.370**	**58.604**	**63.352**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**10.775**	**7.188**	**7.654**	**8.131**	**16.264**	**4.829**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Grondexploitaties	1.404	-4.610	-7.517	7.804
2. Financiële bijdragen aan reserve RIH	-280	1.950	11.883	-14.490
Overig	0	1	1	-2
Totaal Baten	**1.124**	**-2.659**	**4.367**	**-6.688**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling personeelslasten	-463	-	-	-
2. Grondexploitaties	-195	3.136	3.766	-4.748
Overig	0	-1	1	-0
Totaal Lasten	**-658**	**3.135**	**3.767**	**-4.748**

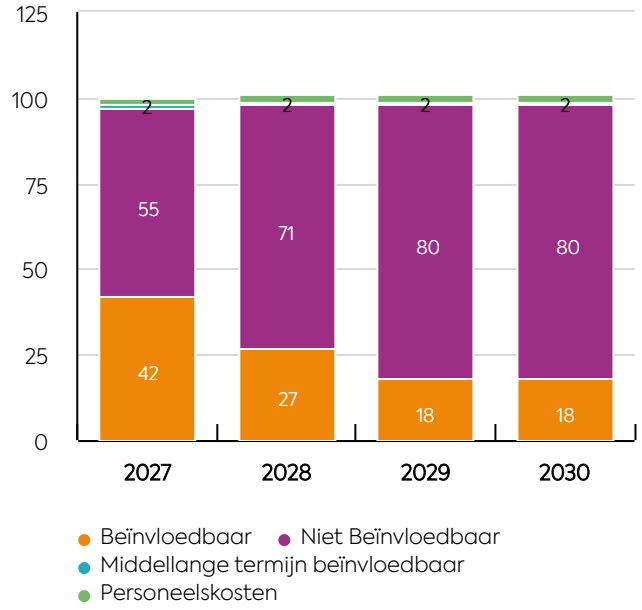
Baten

1. Het Meerjarenperspectief Grondzaken standlijn 1 januari 2026 (MPG) verwerken we in deze begroting. De baten betreffen voornamelijk opbrengsten uit grondverkopen en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). De baten en de lasten worden budgettair neutraal geraamd. Een saldo wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken (taakveld 8.1, 8.2). Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.
2. Bijdragen uit projecten met anterieure overeenkomsten storten we in de RIH. Deze projecten worden over een langere periode in fases uitgewerkt. De opeisbaarheid van deze bijdragen is vaak gekoppeld aan het indienen van een bouw- of omgevingsvergunning voor de woningen. Dit wordt zichtbaar in de kasstroom van de RIH reserve. Het moment van ontvangst is moeilijk te plannen en verandert door bijvoorbeeld ingediende zienswijzen of bezwaar en beroep. Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG (taakveld 8.1, 8.2).

Lasten

1. Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van een extra doorbelasting in 2027 op dit beleidsdoel (taakveld 8.1).
2. Het Meerjarenperspectief Grondzaken standlijn 1 januari 2026 (MPG) verwerken we in deze begroting. De lasten betreffen voornamelijk projectkosten voor de grondexploitaties en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). De baten en de lasten worden budgettair neutraal geraamd. Een saldo wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken (taakveld 8.1, 8.2). Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 58

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn kosten zoals het realiseren van de ruimtelijke opgave.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld projectkosten voor de grondexploitaties en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie).

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn subsidies.

Ontwikkeling
Het deel beïnvloedbaar daalt vanaf 2028 door de kosten van de grondexploitaties zoals beschreven bij de verschillenanalyse.

Beleidsdoel D: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid

Wat willen wij bereiken?

Op grond van het omgevingsplan geven we omgevingsvergunningen af voor de onderdelen bouw en gebruik. En als er initiatieven zijn die niet passen in het omgevingsplan, maar wel passen in onze beleidskaders en of ambitie dan kunnen we met afwijkingen op het omgevingsplan (Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (bopa)) deze initiatieven mogelijk maken. Hierdoor kunnen we daadwerkelijk komen tot realisatie van de gewenste bouwplannen en openbare ruimte. Daarnaast biedt het omgevingsplan ook de basis om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan en handhavend op te treden.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Uitvoeren van de wettelijke taak van het houden van bouw- en woningtoezicht	Wij treden, vanwege de beperkt beschikbare toezicht- en handhavingscapaciteit, in beginsel alleen op naar aanleiding van een melding of een verzoek om handhaving. Bij een melding handhaven wij alleen als dit in een hoge prioriteitscategorie valt. Wij handhaven alleen als wij een formeel verzoek om handhaving ontvangen.	8.3
Het begeleiden van diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen	Wij begeleiden diverse projecten op het gebied van kabels en leidingen, zoals de aanleg van een nieuw transformatorstation van TenneT aan de Incheonweg op Schiphol Logistics Park, bouwactiviteiten in Hoofddorp-Centrum en verschillende nieuwbouwprojecten zoals in Hoofddorp (Hyde Park), Lincolnpark , Vijfhuizen, Badhoevedorp en Nieuw-Vennep. Dit zijn langlopende projecten. Daarnaast begeleiden wij de uitbreiding van elektriciteitstracés in Haarlemmermeer, zoals in Floriande (Hoofddorp) en Vijfhuizen en de voorbereiding van wijkvernieuwingsprojecten in Rijsenhout-Dorp en Nieuw-Vennep.	8.3
Adviseren over initiatieven	Wij staan open voor (bouw)initiatieven uit de samenleving, deze worden integraal beoordeeld met een 'ja-het-kan-houding'. Wij streven ernaar om de initiatiefnemers te helpen om hun bouwinitiatieven te realiseren binnen de ruimtelijke randvoorwaarden en kwaliteit om de leefbaarheid te verbeteren.	8.1

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Aantal vergunningen in voorbereiding en aantal verleende vergunningen

Door een wijziging van een applicatie in het afgelopen jaar zijn deze gegevens niet beschikbaar. We onderzoeken op welke manier deze informatie in de toekomst kan worden verwerkt.

Wat mag het kosten?

Tabel 44

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel D: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.	Baten	5.640	15.548	16.384	16.384	16.384	16.384
	Lasten	13.016	20.534	11.111	11.604	10.832	10.720
	Saldo	**-7.376**	**-4.986**	**5.272**	**4.779**	**5.552**	**5.664**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
8.1 Ruimtelijke ordening	251	283	292	292	292	292
8.3 Wonen en bouwen	5.388	15.265	16.091	16.091	16.091	16.091
Baten	**5.640**	**15.548**	**16.384**	**16.384**	**16.384**	**16.384**
8.1 Ruimtelijke ordening	928	1.257	931	1.456	668	556
8.3 Wonen en bouwen	12.088	19.276	10.180	10.148	10.164	10.164
Lasten	**13.016**	**20.534**	**11.111**	**11.604**	**10.832**	**10.720**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-7.376**	**-4.986**	**5.272**	**4.779**	**5.552**	**5.664**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Bouwleges overall meer kostendekkend maken	826	-	-	-
Overig	10	-	-	-
Totaal Baten	**836**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Zonnepanelen, schitteringsproblematiek	8.389	-	-	-
2. Ingeleend personeel	805	-	-	-
3. Omgevingswet	293	-525	788	112
4. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	-137	-	-	-
Overig	72	32	-16	-
Totaal Lasten	**9.422**	**-493**	**773**	**112**

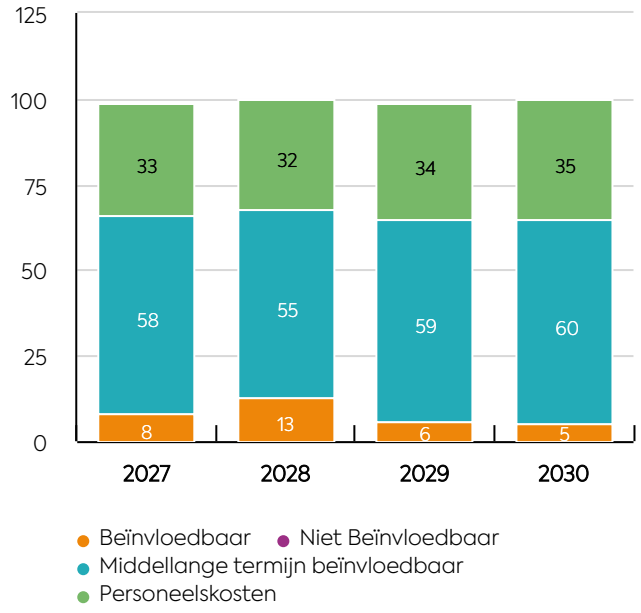
Baten

1. Jaarlijks stellen wij bij de voorjaarsrapportage de leges bij op basis van een prijsindexatie. Het college heeft voor een andere indexatie gekozen die leidt tot een aanvullende indexatie van 1,5% (taakveld 8.3).

Lasten

1. Voor de jaarschijf 2025 en 2026 zijn er door de raad bij de vaststelling van Najaarsrapportage 2025 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het oplossen van de schitteringsproblematiek zonnepanelen Schiphol. Er wordt een bijdrage van het Rijk ontvangen (taakveld 8.3). De bijdrage van het Rijk is opgenomen in de meicirculaire 2026 en wordt verantwoord onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen.
2. Er is sprake van lagere inhuur voor het project strijdig gebruik en bouwhandhaving (taakveld 8.3).
3. Voor de invoering en implementatie van de Omgevingswet zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld. De hoogte van het budget verschilt per jaarschijf (taakveld 8.1)
4. De kosten voor de totale dienstverlening van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) stijgen. Dit blijkt uit de eerste begrotingswijziging 2026 van de OD NZKG. Dit wordt veroorzaakt door door loon- en prijscompensatie en herprioritering. De loon- en prijscompensatie wordt gedekt uit de stelpost. Ten opzichte van de geraamde bijdrage ontstaat in 2026 een voordeel (taakveld 8.1).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 59

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten betreffen juridisch advies, uitbesteed werk en inhuur.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn de kosten van de deelname aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG).

Beleidsdoel E: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal

Wat willen wij bereiken?

We willen invulling geven aan de doelstellingen uit het nationale Klimaatakkoord op het gebied van energietransitie, met als uiteindelijk doel van bijna nul CO_2-emissies in 2050. Doel voor 2030 is een reductie van broeikasgassen van 49%; het gemeentelijke uitgangspunt is een CO_2 -reductie van 55% en - als er gelden vanuit het Rijk of Europa beschikbaar komen - kijken we of de ambities naar 60% verhoogd kunnen worden. Deze doelen vergen een stevige inzet op het verminderen van de energievraag en het opschalen van de productie van duurzame energie in de gemeente. Tegelijkertijd zetten we in op klimaatadaptatie om de gevolgen van de opwarming op te vangen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Grootschalige opwek	Doel voor 2050 is dat alle warmte, elektriciteit en brandstof die dan in Haarlemmermeer wordt gebruikt, afkomstig is uit duurzame bronnen. De grootschalige opwek realiseren we in het Zonnecarré en in het zoekgebied voor windenergie, waarbij we lokaal eigendom stimuleren.	7.4
Energiesysteem	We zorgen ervoor dat de energietransitie, woningbouw, mobiliteit en het vestigingsklimaat zo min mogelijk worden gehinderd door het gebrek aan netcapaciteit.	7.4
Energie besparen	Dit richt zich op de gebruikerskant van het energiesysteem, waarbij het doel is om in 2050 het finaal energiegebruik te halveren ten opzichte van 2016 met behoud van de economische ontwikkeling en de resterende energievraag zonder aardgas in te vullen.	7.4
Warmtetransitie	Aan de warmtetransitie wordt kaderstellend invulling gegeven door het Warmteprogramma. Het Warmteprogramma beschrijft de onze plannen voor de verduurzaming van wijken voor de komende tien jaar.	7.4
Betrokkenheid (iedereen doet mee)	Het proces van verandering moet met betrokkenen worden doorlopen, zodat de transitie van iedereen wordt, betrokkenheid borgen we in alle projecten/onderwerpen.	7.4

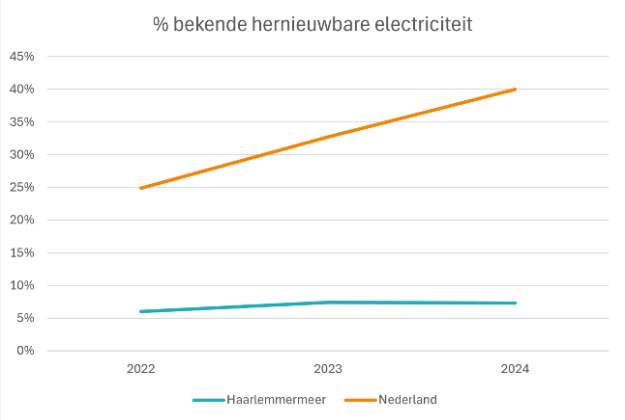
Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Grootschalig en kleinschalig zon op objecten	Resultaat	We streven tot 2030 naar 225 megawatt (MW) vermogen aan zonnepanelen op daken. Dit is onderverdeeld in 60 MW op woningdaken, 130 MW op bedrijfsdaken en 15 MW boven parkeerplaatsen.
	Inhoud	Het streven voor woningdaken is in 2024 al gehaald. Met de huidige trend lijkt het streven voor bedrijfsdaken ook gehaald te worden voor 2030. Projecten voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen komen moeilijk van de grond. We richten ons op het stimuleren van zonnepanelen op (grote) bedrijfsdaken en boven parkeerplaatsen omdat deze nog achterblijven. We ontwikkelen een beleidskader om solar carports te faciliteren en daarnaast werken we een locatie voor een solar carport concreet uit. We blijven inzetten op lokaal eigendom, naast daken ook vooral bij grootschalig zon op land in het Zonnecarré. Het beleid hiervoor lokaal eigendom herijken we dit jaar.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (taakveld 7.4).
Versnellen realisatie energie infrastructuur	Resultaat	Vertraging van netinfrastructuuruitbreidingen voorkomen. Anticiperen op nieuwe spelregels Autoriteit Consument en Markt
	Inhoud	Het aantal energieinfrastructuurprojecten stijgt in hoog tempo, de ruimtelijke dilemma's groeien. Een snelle realisatie is essentieel om maatschappelijke ontwikkelingen en op termijn bedrijven, te kunnen blijven aansluiten. We stellen een projectgroep in om netuitbreidingen en de vervangingsopgave van stations beter te faciliteren. Voor het tijdig realiseren van aansluitingen voor maatschappelijke ontwikkelingen zoals woning- en scholenbouw heeft de gemeente met de introductie van het maatschappelijk prioriteringskader van de Autoriteit Consument en Markt een belangrijke rol gekregen. We

activiteit	onderwerp	toelichting
		vergroten onze expertise op deze nieuwe rol en spannen ons in om zoveel mogelijk maatschappelijke projecten doorgang te laten vinden.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4) en maken waar mogelijk gebruik van de provinciale subsidieregeling Transformatorstations en tracés Noord-Holland.
Programmeren energiesysteem	Resultaat	Het energiesysteem van de toekomst uitwerken leidt tot inzichten en keuzes waarmee we het energiesysteem in het hier en nu kunnen optimaliseren.
	Inhoud	We brengen het toekomstbeeld in beeld voor woningbouw, bedrijvigheid, industrie en energietransitie. Regionaal doen we dat via de provinciale energievisie, energiebeelden via het (provinciale) Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat ((p)MIEK). Lokaal doen we dat via het Energiesysteem Actieplan met Liander.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
Slimme energiesystemen	Resultaat	Implementeren van de uitvoeringsagenda's Energie Systeem Actie Plan (ESAP), (p)MIEK en de maatregelen uit het netcongestiemanagementonderzoek.
	Inhoud	We faciliteren initiatieven die netcongestie verminderen. Zo wordt het batterijbeleid voor het buitengebied vastgesteld en verkennen we bedrijven die netcongestie kunnen verminderen of een bijdragen aan een energiecollectief kunnen faciliteren. We analyseren de mogelijkheden om met behulp van de grootste elektriciteitsgebruikers de netcongestie te verminderen.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
SPUKS isolatie en energiearmoede	Resultaat	Het doel voor 2030 is om geen woningen meer te hebben met energielabel E, F of G. Ook stellen we een soortenmanagementplan op. We helpen huishoudens met energiearmoede door middel van energiecoaching en het kosteloos aanbrengen van kleinschalige energiebesparende maatregelen.
	Inhoud	We bieden inwoners een isolatiesubsidie aan voor het isoleren van de vloer, bodem, gevel/spouw, dak of ramen van hun woning. Daarnaast voeren we gemeentebreed ecologisch onderzoek uit ten behoeve van het soortenmanagementplan (SMP). Dit is een plan om gebouwbewonende diersoorten (zoals vleermuizen en vogels) te beschermen. Met het SMP kunnen we een gebiedsgerichte Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor onze gemeente aanvragen. Hierdoor hoeven inwoners niet zelf deze vergunning aan te vragen als ze willen na-isoleren. Zo kunnen we de isolatieopgave op termijn versnellen.
	Financiën	Het SMP betalen we uit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie (taakveld 8.3) en de benodigde capaciteit betalen we uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
Collectieve warmte	Resultaat	Een bronnenstrategie wordt opgesteld en een scenario voor een publiek warmtebedrijf.
	Inhoud	Het gaat bij de bronnenstrategie om een beschrijving van binnen nu en vijf jaar toepasbare warmtebronnen, totale vraag en aanbod/volume per bron geschikt voor welke gebieden/wijken.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
Wijkaanpak	Resultaat	We streven naar jaarlijks zes tot tien nieuwe all-electric wijkaanpakgebieden.
	Inhoud	In Zwanenburg onderzoeken we de technische en financiële haalbaarheid (kostenplaatje) door middel van een schetsontwerp en een business case. De organisatorische haalbaarheid wordt bepaald door het vastgestelde scenario voor het publieke warmtebedrijf (zie onderdeel Collectieve Warmte). De maatschappelijke haalbaarheid wordt bepaald aan de hand van het participatieproces met de inwoners en andere belanghebbenden. In Rijsenhout zoeken we samen met het inwonersinitiatief naar de juiste route voor verduurzaming en wat ieders rol daarin is, nu een warmtenet in Rijsenhout Dorp niet meer haalbaar is. Voor de nieuwe aanpak wordt gekeken welke rol isolatie, warmtepompen en kleine collectieve

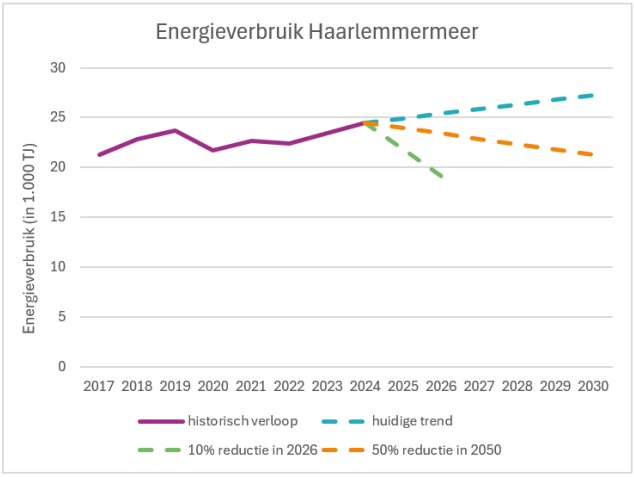
activiteit	onderwerp	toelichting
		oplossingen kunnen spelen, en hoe dat samengaat met het sociale proces met inwoners, Warm Rijsenhout en andere betrokkenen. In Zwaanshoekgaan we met behulp van Tegenstroom, samen met een werkgroep aan de slag met een analyse van voorbeeldhuizen. Na eiland 1 gaan we in Floriande verder op eiland 2 & 3 en later ook de andere eilanden. Door voortschrijdend inzicht zijn minder steekproeven door technisch experts in de huizen nodig en kunnen we meer focussen op uitrol en het overwinnen van financiële barrières.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
Rol van bedrijven	Resultaat	Bedrijven voldoen aan de wettelijke plichten: meldingsplicht en energiebesparingsplicht
	Inhoud	De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) toetst en handhaaft op deze wetgeving. Het Energieloket Bedrijven adviseert en stimuleert met betrekking tot te nemen maatregelen en goede voorbeelden.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE en het EnergieBesparingsAkkoord (taakveld 7.4).
Warmte-programma	Resultaat	Warmteprogramma vastgesteld voor de wettelijke termijn van eind 2027. Daarbij streven we ernaar het zo snel mogelijk in 2027 vast te stellen.
	Inhoud	Alle gemeenten leggen uiterlijk eind 2027 (voorheen eind 2026) in een Warmteprogramma vast welke wijken, buurten en dorpskernen voor 2035 van het aardgas afgaan en hoe. Dit volgt uit de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW) en een toelichtende brief vanuit de minister waarmee gemeenten een jaar extra tijd krijgen om een Warmteprogramma vast te stellen.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).
Energieloket (bewoners en bedrijven)	Resultaat	Een gemeentelijk energieloket is een verplichting vanuit het Rijk en heeft tot taak om proactief duurzaam en natuurinclusief handelen in de gemeente te bevorderen.
	Inhoud	Het Energieloket Haarlemmermeer biedt bewoners en bedrijven informatie over en advies en hulp bij uitvoering van energiebesparing en verdere verduurzaming, rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen van de verschillende gebieden en kernen binnen onze gemeente. Het Energieloket organiseert daarnaast bijeenkomsten en webinars voor bewoners en ondernemers over onder meer besparingsmaatregelen, energie opwekken, subsidies en duurzaamheidsleningen.
	Financiën	We betalen deze activiteit uit de SPUK CDOKE (taakveld 7.4).

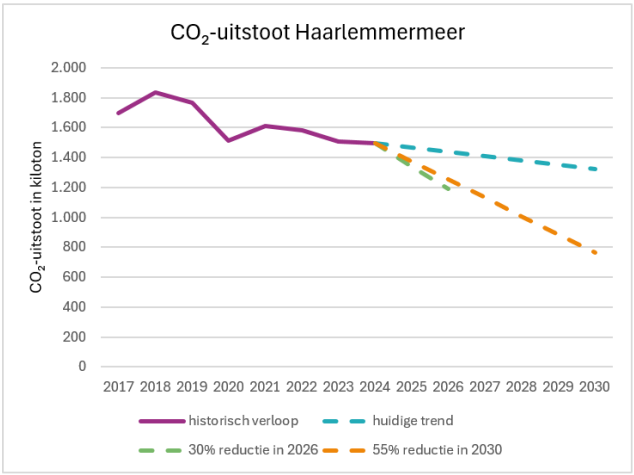
BBV indicatoren

Figuur 60

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 61

Energieverbuik
Het energieverbruik geeft inzicht in de hoeveelheid energie die binnen de gemeente wordt gebruikt door huishoudens, bedrijven en instellingen. Het betreft het totale eindverbruik van energie, ongeacht de herkomst daarvan. De ontwikkeling van het energieverbruik is een belangrijke indicator voor de voortgang van de energietransitie en de klimaatdoelstellingen van de gemeente. Haarlemmermeer heeft als doel het energieverbruik ten opzichte van 2017 in 2026 met 10% en in 2050 met 50% te verminderen. Het energieverbruik wordt beïnvloed door factoren zoals bevolkingsgroei, economische ontwikkeling en de aanwezigheid van energie-intensieve activiteiten, waaronder datacenters. Door de ontwikkeling van het energieverbruik in de tijd te volgen, ontstaat inzicht in de mate waarin de gemeente op koers ligt om haar doelstellingen te realiseren. De huidige ontwikkeling laat zien dat de doelstelling voor 2026 naar verwachting niet wordt gehaald. Dit komt met name door bevolkingsgroei, toenemende bedrijvigheid en het hoge energieverbruik van datacenters. Zonder datacenters is het energieverbruik licht gedaald.

CO_2-uitstoot
De energietransitie en het terugdringen van de CO_2-uitstoot zijn belangrijke doelen binnen het nationale en Europese klimaatbeleid. Op basis van de Europese Klimaatwet moet de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 55% zijn verminderd ten opzichte van 1990 en moet Europa in 2050 klimaatneutraal zijn. Wij hebben deze ambities overgenomen. Voor de monitoring wordt uitgegaan van 2017 als referentiejaar. De indicator geeft inzicht in de ontwikkeling van de CO_2-uitstoot binnen de gemeente en laat zien in hoeverre de gemeente op koers ligt om haar klimaatdoelstellingen te behalen. Tussen 2017 en 2024 is de CO_2-uitstoot afgenomen, mede doordat de energievoorziening in Nederland steeds duurzamer wordt. Tegelijkertijd blijft verdere reductie noodzakelijk om de gestelde klimaatdoelen te realiseren. De huidige ontwikkeling laat zien dat de doelstellingen naar verwachting niet worden gehaald. De CO_2-uitstoot daalt wel, maar onvoldoende snel. Het relatief hoge en toenemende energieverbruik van datacenters remt de afname; zonder datacenters ligt de gemeente beter op koers om de klimaatdoelstellingen te behalen.

Wat mag het kosten?

Tabel 45

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel E: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO2-neutraal.	Baten	3.873	8.643	5.227	1.230	32	32
	Lasten	5.404	16.015	12.377	3.162	1.962	1.955
	Saldo	**-1.531**	**-7.372**	**-7.150**	**-1.932**	**-1.930**	**-1.923**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
7.4 Milieubeheer	2.591	5.239	1.910	432	32	32
8.3 Wonen en bouwen	1.282	3.404	3.317	798	0	0
Baten	**3.873**	**8.643**	**5.227**	**1.230**	**32**	**32**
7.4 Milieubeheer	4.125	12.569	9.060	2.364	1.962	1.955
8.3 Wonen en bouwen	1.282	3.446	3.317	798	0	0
Lasten	**5.406**	**16.015**	**12.377**	**3.162**	**1.962**	**1.955**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-1.534**	**-7.372**	**-7.150**	**-1.932**	**-1.930**	**-1.923**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Geothermie	-1.600	400	-400	-
2. Klimaatmiddelen Rijk (SPUK)	-1.174	-1.873	-	-
3. Lokale Aanpak Isolatie	553	-1.584	-798	-
4. Subsidies Provincies	-550	-	-	-
5. Soorten Managementplan	-465	-800	-	-
6. Energiearmoede	-174	-135	-	-
Overig	-6	-5	-0	-
Totaal Baten	**-3.416**	**-3.997**	**-1.198**	**-**
Lasten				
1. Klimaatmiddelen Rijk	-	5.226	-	-
2. Geothermie	1.600	-400	400	-
3. Klimaatmiddelen Rijk (SPUK)	1.174	1.873	-	-
4. Lokale Aanpak Isolatie	-553	1.584	798	-
5. Subsidies Provincie	550	-	-	-
6. Soorten Managementplan	465	800	-	-
7. Energietransitie	382	-	-	-
8. Energiearmoede	174	135	-	-
Overig	-154	-3	2	7
Totaal Lasten	**3.638**	**9.215**	**1.200**	**7**

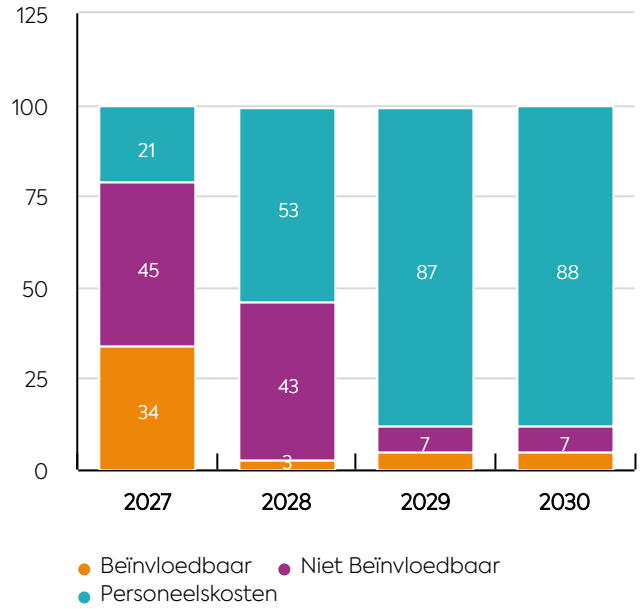
Baten

1. Door de provincie Noord-Holland zijn incidenteel middelen toegekend voor een onderzoek naar geothermie. De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven (taakveld 7.4).
2. Door het Rijk zijn incidenteel middelen toegekend vanuit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven (taakveld 7.4).
3. Door het Rijk zijn incidenteel middelen toegekend vanuit de regeling Lokale Aanpak Isolatie. De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven (taakveld 8.3).
4. Van de provincie Noord-Holland ontvangen wij middelen uit verschillende regelingen met betrekking tot de energietransitie. De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven. (taakveld 7.4).
5. De lasten voor het opstellen van het soorten managementplan worden gedekt uit een subsidie van de provincie Noord-Holland en de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven (taakveld 8.3).
6. Door het Rijk zijn incidenteel middelen toegekend vanuit de regeling Aanpak Energiearmoede. De middelen zijn gefaseerd begroot over de jaarschijven (taakveld 8.3).

Lasten

1. Vanaf 2026 ontvangen wij de middelen Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) niet meer vanuit een specifieke uitkering. De CDOKE middelen ontvangen wij jaarlijks middels een decentrale uitkering. Deze hebben wij tot en met 2027 toegekend gekregen (taakveld 7.4).
2. Zie voor een toelichting op de lagere en hogere lasten Geothermie de toelichting opgenomen bij de baten.
3. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Klimaatmiddelen Rijk (SPUK) de toelichting opgenomen bij de baten.
4. Zie voor een toelichting op de hogere en lagere lasten Lokale Aanpak Isolatie de toelichting opgenomen bij de baten.
5. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Subsidies Provincie de toelichting opgenomen bij de baten.
6. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Soorten Managementplan de toelichting opgenomen bij de baten.
7. Voor de energietransitie zijn incidenteel middelen toegekend (taakveld 8.3).
8. Zie voor een toelichting op de lagere lasten Energiearmoede de toelichting opgenomen bij de baten.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 62

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten bestaan hoofdzakelijk uit de uitgaven vanuit regeling Capaciteit decentrale overheden voor Klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Vanaf 2026 worden de middelen verstrekt vanuit een decentrale uitkering in plaats van een specifieke uitkering. De lasten gedekt uit de decentrale uitkering vallen onder beïnvloedbare lasten.

Niet beïnvloedbaar

De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kapitaallasten en subsidies vanuit een rijksbijdrage en de provincie Noord-Holland.

Ontwikkeling

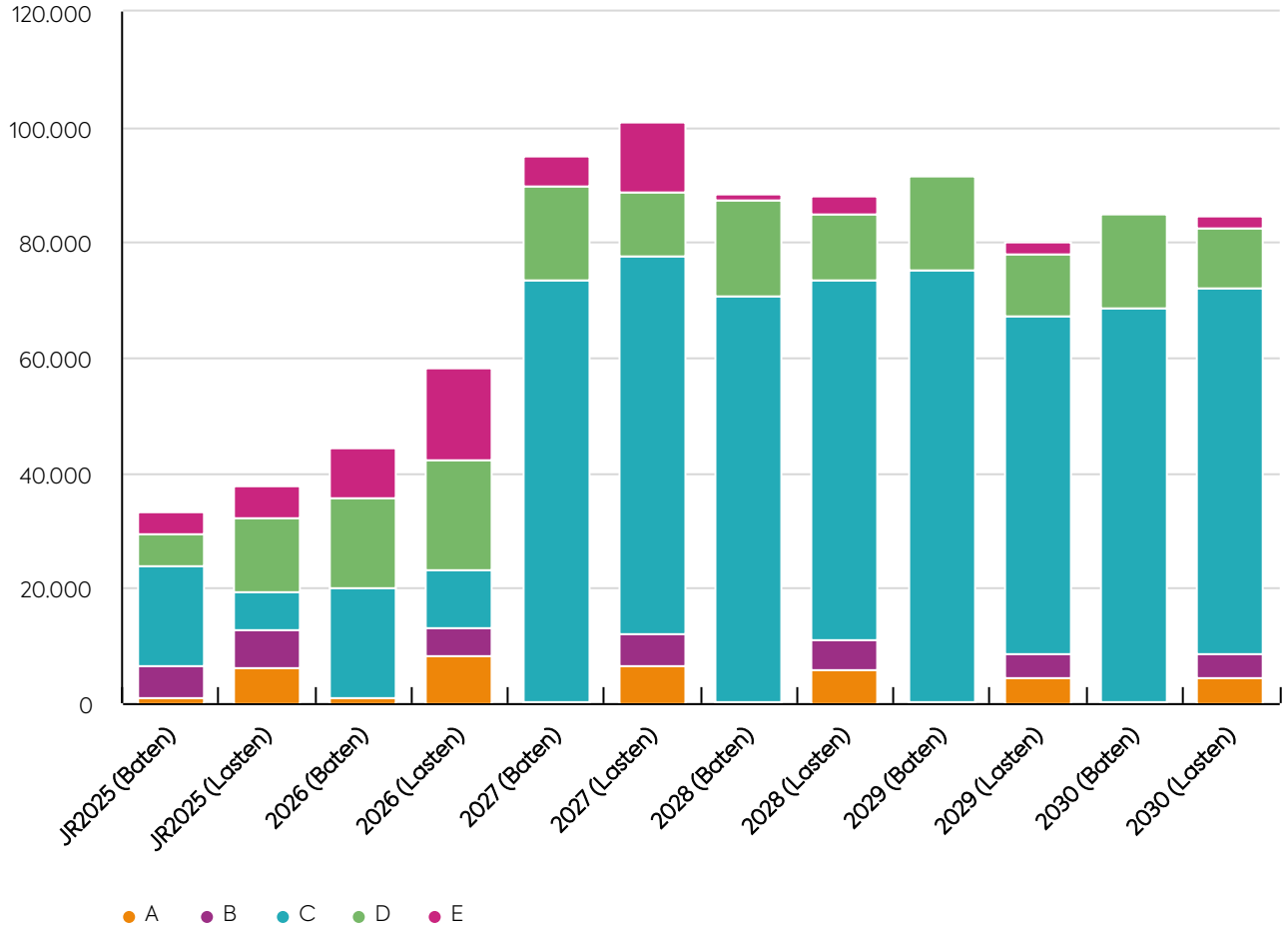
Het deel niet beïnvloedbaar daalt in 2029 door de kosten Klimaatmiddelen Rijk zoals beschreven bij de verschillenanalyse. De beïnvloedbare lasten dalen vanaf 2028 omdat de decentrale uitkering CDOKE tot en met 2027 is toegekend. Relatief stijgt hierdoor het aandeel personeelskosten, nominaal (in bedragen) blijft dit aandeel ongewijzigd.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 46

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Wonen en ruimtelijke ordening		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wonen en ruimtelijke ordening	Baten	33.383	97.369	95.184	88.528	91.696	85.009
	Lasten	37.515	114.733	101.007	88.182	80.025	84.647
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-4.132**	**-17.364**	**-5.823**	**345**	**11.672**	**361**
Reservemutaties	Onttrekking	22.906	9.121	2.607	6.138	1.923	2.323
	Storting	54.770	35.561	16.395	19.251	31.332	13.848
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-35.996**	**-43.805**	**-19.611**	**-12.768**	**-17.738**	**-11.164**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 63

Legenda

Beleidsdoel A: Zorgen voor een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt met voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen
Beleidsdoel B: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging van belangen om het welzijn van de inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.
Beleidsdoel C: Haarlemmermeer realiseert woningbouwprojecten
Beleidsdoel D: Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.
Beleidsdoel E: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO2-neutraal.

Toelichting reserves

Tabel 47

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Algemene dekkingsreserve	0	4.241	0	0
Algemene reserve grondzaken	1.235	1.235	1.235	1.610
Dekking afschrijvingslasten	214	214	520	520
Reserve Programma stadscentrum Hoofddorp	0	288	0	0
Reserve RIH	1.000	0	0	0
Reserve Schaalsprong	0	0	7	33
Reserve Wonen	158	160	160	160
Totaal Onttrekking	**2.607**	**6.138**	**1.923**	**2.323**
Storting				
Algemene dekkingsreserve	165	0	0	0
Algemene reserve grondzaken	6.110	7.721	7.074	8.019
Reserve Indexatie subsidies woningbouw	2.400	2.400	2.400	2.400
Reserve Pionier-BOLS	0	0	3.939	0
Reserve RIH	6.010	7.960	16.930	2.440
Reserve Schaalsprong	978	951	941	941
Reserve Wonen	731	219	48	48
Totaal Storting	**16.395**	**19.251**	**31.332**	**13.848**

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve
Het voornemen is om het pand Planeetbaan 2 te Hoofddorp in 2028 in te brengen in een nog te openen grondexploitatie. De inbreng moet gebeuren tegen de marktwaarde. Het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde wordt gedekt door een bijdrage uit de Algemene dekkingsreserve. Deze bijdrage is gelijk aan het jaarlijks exploitatieresultaat dat gedurende de exploitatieperiode van vijf jaar wordt gestort in deze reserve.

Algemene reserve grondzaken
De onttrekkingen zijn gebaseerd op het Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG), standlijn 1 januari 2026.

Dekking afschrijvingslasten
De onttrekkingen betreft de dekking van afschrijvingslasten die uit bijdragen vanuit, met name, de bouwgrondexploitaties en anterieure overeenkomsten gedekt worden. Conform de voorschriften van het BBV mogen deze bijdragen, vanuit de reserve RIH, niet in één keer ten gunste van de betreffende investering worden gebracht. De economische levensduur moet gehanteerd worden, zowel voor de afschrijvingslast als de dekking uit de reserve.

Programma stadscentrum Hoofddorp
De Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur van het Rijk is toegekend voor zeven infrastructuurprojecten in het Stadscentrum van Hoofddorp. De rijksbijdrage dekt niet de volledige kosten en stelt als voorwaarde een cofinanciering van 35%. De dekking uit de reserve Programma stadscentrum Hoofddorp is onderdeel van deze 35% cofinanciering.

Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
De onttrekkingen zijn ten behoeve van onder andere Lisserbroek Nieuwe Kerkertocht Noord, Stadsstraat van Heuven Goedhartlaan en aanleg doorfietsroute Pabstlaan(voor nadere informatie verwijzen wij naar het MPG).

Stortingen

Algemene dekkingsreserve
Dit betreft de storting van het exploitatieresultaat van het pand Planeetbaan 2. Dit pand is verworven in het kader van gebiedsontwikkeling Spoorzone Hoofddorp (2022.0002314). Dit perceel wordt te zijner

tijd herontwikkeld en nu tijdelijk geëxploiteerd. Het exploitatieresultaat wordt gebruikt om na de huurperiode van vijf jaar de boekwaarde van het pand af te waarderen naar de marktwaarde.

Algemene reserve grondzaken
De stortingen zijn gebaseerd op het MPG, standlijn 1 januari 2026.

Indexatie subsidies woningbouw
Voor de woningbouwopgave is door het Rijk een groot bedrag toegezegd. Een deel van de toezeggingen is reeds ontvangen als voorschot. Over dit bedrag ontvangen we rente die wij inzetten als dekking voor toekomstige indexatie in verband met loon- en prijsstijgingen. Bij de Jaarstukken 2024 hebben we hiervoor de bestemmingsreserve 'Indexatie subsidies woningbouw' ingesteld. De rente wordt jaarlijks in de reserve gestort.

Reserve Pionier-BOLS
De opbrengsten van de verkoop van het van Groningenterrein te Nieuw-Vennep worden gestort in de reserve Pionier-BOLS.

Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
De stortingen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde RIH-bijdragen uit diverse projecten. Voor nadere informatie verwijzen wij naar het MPG, standlijn 1 januari 2026.

Reserve Schaalsprong
De exploitatieresultaten van de Diamantlaan 6, Burnhamstraat 273-295 (voorheen Saturnusstraat 40-62), Robijnlaan 11-19 en Saffierlaan 12-16 te Hoofddorp worden gestort in de reserve Schaalsprong.

Reserve Wonen
De raad heeft naar aanleiding van het raadsvoorstel Tijdelijke exploitatie Planeetbaan 2 Hoofddorp (11634810) van 17 december 2024 besloten om de aanvullende extra huuropbrengsten van de vierde en vijfde verdieping van locatie Planeetbaan in te zetten voor flexwonen. De extra huuropbrengsten worden incidenteel toegevoegd aan de reserve Wonen.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met Schiphol Area Development Company (SADC, gronduitgifte bedrijventerreinen), Hoofdvaart BV, GEM A4 Zone West CV, GEM President CV en GEM Polanenpark CV (ontwikkeling van bedrijventerreinen), Energiebedrijf Haarlemmermeer BV (Tegenstroom), Zonnepanelen Haarlemmermeer BV (Tegenstroom voor Ymere) en Stedin Holding NV (Stedin).

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert aanvragen van ondernemingen en de grote infrastructurele werken. Zie voor een verdere toelichting het programma Kwaliteit fysieke omgeving.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Beleidsregel logies arbeidsmigranten 2026 (12976220)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Verdichtingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2022.0000047)
- Visie Polderlinten en beeldkwaliteitsplan voor de erven (2022.0000056)
- Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)
- Beeldkwaliteitsplan Ringvaart en Ringdijk Haarlemmermeer (2021.0000696)
- Verdichtingsplan Stationsgebied Hoofddorp Centrum (2021.0001986)
- Investeringsstrategie Schaalsprong wonen (12848270)
- Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976)
- Datacenterbeleid gemeente Haarlemmermeer (2020.0002126)
- Model-omgevingsplan Haarlemmermeer (2020.0001356)
- Actualisatie Programma Energietransitie 2022-2026 (2022.0002591)
- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 (2021.0000778)
- Bestemmingsplan en mer PARK21 (7225811)
- Visie Stadscentrum Hoofddorp (8414059)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Beleidskader Zonneakkers Haarlemmermeer (2020.0000707)
- Beleidskader Lokaal Eigenaarschap in zon- en windprojecten (2021.0000755)
- Warmtevisie Haarlemmermeer 2030 (2021.0002134)
- Raadsbesluit Verlengen Woonbeleidsprogramma Haarlemmermeer 2019-2025: Het verschil maken (10994323)
- Woonbeleidsprogramma 2019-2025 Het Verschil Maken (2019.0058049)
- Visie wonen en volkshuisvesting (12233598)
- Nota Versnelling Woningbouw (2017.0037218)
- Visie Wonen en Zorg (2017.0026227) en Uitvoeringsplan (2018.0022374)
- Verhuiskostenregeling Van Groot Naar Beter Haarlemmermeer (2020.0003087)
- Verordening Starterslening Haarlemmermeer (2021.0000586)
- Prestatieafspraken Haarlemmermeer 2024 tot en met 2027 (10220976)
- Woonwagenbeleid Haarlemmermeer (8414029)
- Ruggensteunregeling urgenten met zoekprofiel 'midstay' (2019.0004933)
- Woonakkoord provincie Noord-Holland -AM-regio (2021.0000905)
- Nota Betaalbaar wonen in Haarlemmermeer, instrumenten en acties (2021.0002546)
- Huisvestingsverordening gemeente Haarlemmermeer 2022 (7366751) - inclusief tweede wijziging
- Nadere regels voor de nieuwe woonruimteverdeling bij de Huisvestingsverordening gemeente Haarlemmermeer 2022 (2022.0002383)
- Beleidsregel Urgentieregeling gemeente Haarlemmermeer 2023 (7563471)
- Beleidsregel Doorstroming vergunninghouders gemeente Haarlemmermeer 2023 (7563471)
- Woondeal MRA (7398219)
- Nota Huisvestingsopgave wonen met zorg (2022.0000403)
- Manifest - Samen leven, wonen en zorgen in Haarlemmermeer (2022.0000403)
- Regionaal plan opvang asielzoekers Kennemerland 2025 en 2026 (11373355)

Economische zaken

Maatschappelijk doel:
De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige economische ontwikkeling op zowel lokaal als regionaal niveau met inachtneming van de kwaliteit van de leefomgeving.

Portefeuillehouders:
Ruigrok

De gemeente Haarlemmermeer streeft naar een toekomstbestendige ontwikkeling die economische groei combineert met een gezonde leefomgeving. Met ruim 20.000 bedrijven, circa 165.000 banen en een toegevoegde waarde van circa € 16 miljard vormt onze economie een stabiele factor in de top 5 van Nederland.

We spelen in op uitdagingen zoals de druk op de arbeidsmarkt, toenemende zorgvraag, netcongestie, bereikbaarheid, het belang van autonomie en circulariteit, opkomst van kunstmatige intelligentie en de veranderende strategische positie van Europa. De markten waarin we sterk zijn - kantoren, distributie, datacentra, horeca en internationale hoofdkantoren - veranderen voortdurend. We haken hierop in door te innoveren, transformeren en diversifiëren, met focus op groeimarkten van de toekomst.

Binnen ons economisch beleid staan duurzaamheid, kwaliteit van leven en ondernemen centraal. Dit vraagt van ons dat we selectiever omgaan met ruimte en scherpe keuzes maken. Omdat ruimte schaarser wordt, gebruiken we deze slimmer door hoger te bouwen en functies te combineren. Als gemeente bouwen we samen met de regio aan posities in toekomstige groeimarkten, zoals zorg en medische technologie, (digitale) technologie en automatisering/robotica.

Economische ontwikkeling gaat hand in hand met goede bereikbaarheid, hoogwaardige voorzieningen, ontmoetingsplekken en voldoende groen. Zo groeien bedrijven zonder dat dit ten koste gaat van onze kwaliteit van leven.

Economische zaken	**Baten x € 1.000**	**11.841**
	in % van totale begroting	**1,6%**
	Lasten x € 1.000	**14.357**
	in % van totale begroting	**1,9%**

Baten

De baten van Programma Economische zaken uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Economische zaken uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is en blijft een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor gevestigde en nieuwe kleine en (middel)grote ondernemingen

Wat willen wij bereiken?

Haarlemmermeer wil, conform het Programma Economische Koers, bij de vijf kwalitatief beste economieën van Nederland horen. We willen onze economie versterken en verbreden. Waarbij we de economie zich gericht laten ontwikkelen in kansrijke sectoren gesteund op drie pijlers: diversificatie, selectiviteit en kwaliteit.

We zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor alle ondernemers. We stimuleren lokaal ondernemerschap, bijvoorbeeld bij duurzame, innovatieve en sociale initiatieven.

We ontwikkelen nieuwe werklocaties en maken bestaande locaties toekomstbestendig. Door herstructurering en multifunctioneel gebruik verbeteren we de werk- en leefomgeving. Werken, wonen en voorzieningen brengen we waar mogelijk bij elkaar.

Door digitalisering en klimaatverandering verandert de economie snel. We spelen hierop in met flexibel beleid dat ruimte geeft aan vernieuwing en samenwerking. Zo blijven ondernemers bijdragen aan welvaart en goede kwaliteit van leven.

Bedrijven zijn cruciaal als werkgever en als ankersteen voor onze vitale wijken en werklocaties. Maar ook leveren zij het grootste aandeel in de gemeentelijke belastingen en heffingen. Zij dragen dus in belangrijke mate bij aan de inkomsten van onze gemeentelijke begroting. Aan de inkomstenkant van de Programmabegroting 2027 dragen zij op de volgende wijze bij (raming 2027):

- OZB niet-woningen (circa € 87 miljoen), waarvan ruim 90% op te brengen door ondernemers;
- Toeristenbelasting (circa € 19,5 miljoen);
- Reclamebelasting (circa € 1 miljoen).

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

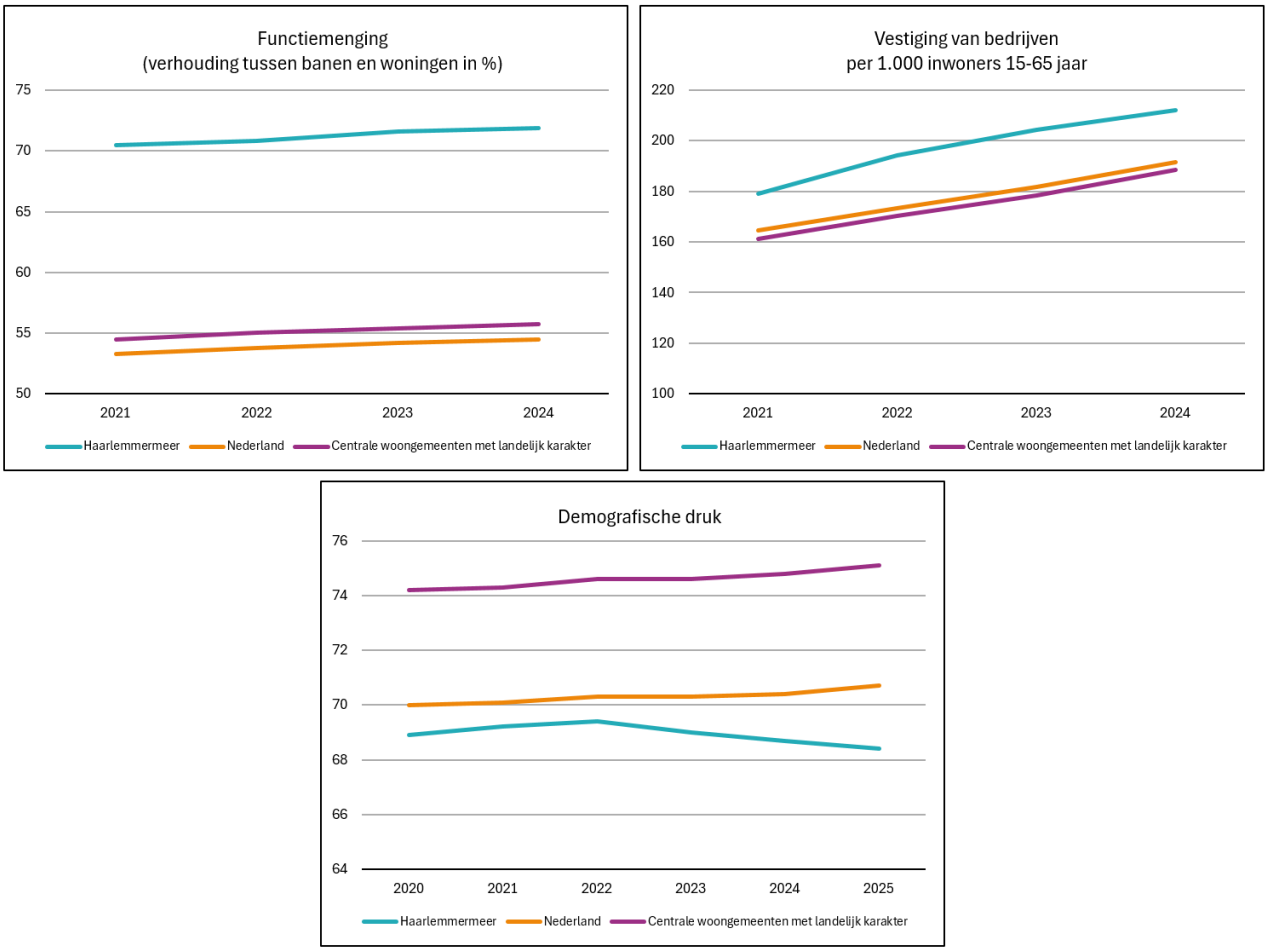
activiteit	toelichting	taakveld
We ondersteunen, faciliteren en stimuleren (startend) ondernemer-schap en het MKB bij innovatie en duurzame groei.	We helpen ondernemers groeien door betere toegang tot informatie, bedrijfsregelingen en netwerken. Startende ondernemers krijgen coaching binnen ons Zaai programma. We bevorderen de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs en ontwikkelen samen 'high impact publiek private samenwerking' in de MRA.	3.1 en 3.3
We verbeteren de kwaliteit van de fysieke bedrijfsinfra-structuur en de aansluiting van het aanbod op de veranderde vraag.	We willen meer regie voeren op de ontwikkeling van werklocaties. Als basis hiervoor hebben wij ruimtelijk-economische toekomstprofielen opgesteld. We sturen op kwaliteit en spelen in op maatschappelijke veranderingen. Toekomstbestendigheid gaat daarbij niet alleen over fysieke ingrepen, zoals infrastructuur, vergroening en verduurzaming, maar ook over de veranderende behoeften van werkgevers en werknemers, ruimte bieden aan nieuwe vormen van bedrijvigheid en bijdragen aan de strategische economische positie van onze gemeente. Door de toenemende ruimtedruk maken wij bij nieuwe ontwikkelingen scherpe keuzes en zorgvuldige afwegingen.	3.1 en 3.2
We ondersteunen de ontwikkeling van commerciële voorzieningen in onze groeiende gemeente.	Met het beleid commerciële voorzieningen (actualisatie en besluitvorming in 2026) bieden wij ruimte voor ondernemerschap en vernieuwing. Het beleid is gebaseerd op zes pijlers die richting geven aan de ontwikkeling van centra en commerciële voorzieningen. De uitvoeringsagenda vertaalt deze pijlers naar concrete acties en projecten. De sterke woningbouwgroei leidt tot extra vraag. Daarom voegen wij binnen gebiedsontwikkelingen nieuwe voorzieningencentra toe aan de hoofdstructuur. Onze werklocaties vragen om passende (ondersteunende) voorzieningen. Daarnaast blijven wij ruimte bieden aan horeca als onderdeel van aantrekkelijke en levendige centra.	3.1 en 3.2

activiteit	toelichting	taakveld
We voeren economisch (markt)onderzoek uit en actualiseren onze datasystemen.	We voeren economisch onderzoek uit en stellen rapportages op over werkgelegenheid, markt- en sectorontwikkelingen, vestigingsklimaat en ondernemersbehoeften. Deze inzichten vormen de basis voor de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van ons economisch beleid en promotie. De raad ontvangt de Economie Monitor, onze werkgelegenheidsbrief en de Bestuurlijke Voortgangsrapportage Bedrijven & Kantoren. Via de monitor Economische Koers rapporteren wij over de voortgang van onze ambitie om te behoren tot de top vijf van kwalitatief sterkste economieën van Nederland.	3.1
Communicatie richting ondernemers	We stimuleren actief de dialoog met ondernemers via onze communicatiekanalen (de website, nieuwsbrief en LinkedIn) en ondernemersevenementen. Voor specifieke doelgroepen organiseren wij bijeenkomsten om de uitvoering van de Economische Koers samen met bedrijven en kennisinstellingen te versnellen. Daarbij werken wij nauw samen met regionale partners, zoals de Amsterdam Economic Board, ROM InWest en de MRA. Via onze website is actuele informatie overzichtelijk beschikbaar. We bieden een helder overzicht van de loketten waar ondernemers terecht kunnen met vragen, waaronder het Ondernemersplein.	3.1 en 3.2

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Vergroten en verbeteren van de organisatiegraad van onze ondernemers	Resultaat	We onderzoeken de haalbaarheid van een gemeentebreed ondernemersfonds om de organisatiegraad te vergroten en de samenwerking tussen ondernemers, gemeente en partners te vergroten.
	Inhoud	Wij versterken de samenwerking tussen ondernemers op onze winkel- en werklocaties. Samen met ondernemersverenigingen en het Haarlemmermeers Ondernemers platform (HOP) stimuleren wij gezamenlijke investeringen die bijdragen aan toekomstbestendige, veilige en aantrekkelijke werklocaties. Dit resulteert in meer slagkracht voor investeringen, verbeteren wij de kwaliteit van werklocaties en versterken wij het vestigingsklimaat.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 3.1 en 3.2).
We sturen op een kwalitatief evenwichtig en gevarieerd aanbod van logiesaccommodaties voor zakelijke en toeristische bezoeken.	Resultaat	We passen het nieuwe afwegingskader toe en voeren het stappenplan uit, conform de actualisatie van het logiesbeleid 2026 - 2030.
	Inhoud	We voeren het in 2026 geactualiseerde logiesbeleid 'Logeer in Haarlemmermeer' 2026-2030 (12852911) uit. Hierbij streven we naar een toekomstbestendig en gevarieerd aanbod van unieke hotels en andere logiesaccommodaties die duidelijk toegevoegde waarde hebben en onze (vrijetijds)economie kunnen versterken, alsmede aansluiten bij de vraag van zakelijke en toeristische bezoekers
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 3.1 en 3.2).

BBV indicatoren

Figuur 64

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 48

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.	Baten	9.382	10.251	7.174	7.148	18.139	7.105
	Lasten	8.754	8.264	8.045	8.163	15.227	8.046
	Saldo	**628**	**1.987**	**-870**	**-1.016**	**2.912**	**-941**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	6.955	7.819	4.926	4.899	15.890	4.857
3.1 Economische ontwikkeling	30	20	20	20	20	20
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	453	200	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.943	2.155	2.170	2.170	2.170	2.170
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	57	59	59	59	59
Baten	**9.382**	**10.251**	**7.174**	**7.148**	**18.139**	**7.105**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.482	3.955	3.787	3.956	11.024	3.951
2.1 Verkeer en vervoer	5	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	778	814	818	818	818	818
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	511	1.099	988	987	984	876
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.977	2.395	2.452	2.402	2.402	2.402
Lasten	**8.754**	**8.264**	**8.045**	**8.163**	**15.227**	**8.046**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**628**	**1.987**	**-870**	**-1.016**	**2.912**	**-941**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Verkoopopbrengst grond Van Groningenterrein	–	–	7.434	-7.434
2. Vrijval voorziening van Groningenterrein	–	–	3.575	-3.575
3. Grondverkoop Van Willigenlaan	-2.442	–	–	–
4. Aalsmeerderweg 670, Rozenburg	-432	–	–	–
5. Verkoop Eug. Previnaireweg 63	-210	–	–	–
6. Functiewijziging vastgoedobject Het Oude Raadhuis	113	–	–	–
Overig	-106	-27	-18	-25
Totaal Baten	**-3.077**	**-27**	**10.991**	**-11.034**
Lasten				
1. Verkoop grond van Groningenterrein	–	–	-7.070	7.070
2. Aalsmeerderweg 670 Rozenburg	432	–	–	–
3. Kapitaallasten	-314	-239	–	–
4. Diamantlaan 6	305	–	–	–
5. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-278	–	–	–
6. Nadeelcompensatie NAVO-top	150	–	–	–
7. Functiewijziging vastgoedobject Het Oude Raadhuis	-146	–	–	–
8. Sloop Bennebroekerdijk 222 Cruquius	-50	75	–	–
9. Verkoopkosten grond Willigenlaan	-10	–	–	–
Overig	130	46	6	111
Totaal Lasten	**219**	**-118**	**-7.064**	**7.181**

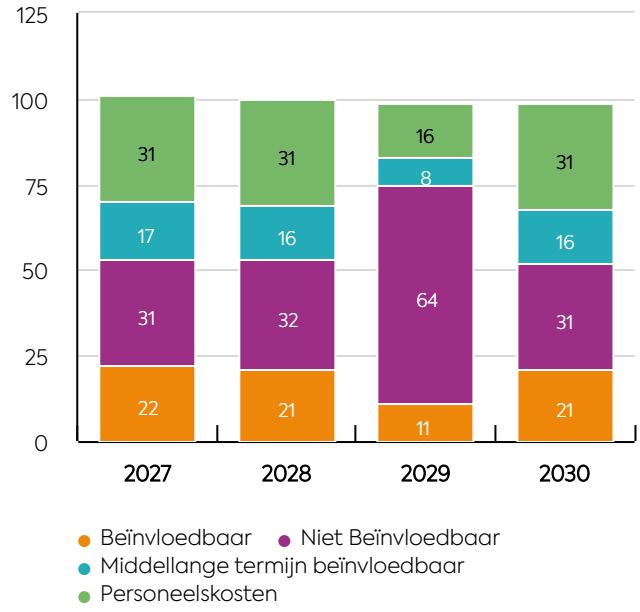
Baten

1. In 2029 is de verkoopopbrengst van de grond Van Groningenterrein te Nieuw-Vennep geraamd (taakveld 0.3).
2. In 2029 valt de voorziening voor het Van Groningenterrein vrij, dit leidt dan tot een incidenteel voordeel. (taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden)
3. In 2026 was er een incidentele verkoopopbrengst van de grond Van Willigenlaan in Hoofddorp (taakveld 0.3).
4. In 2026 was er een incidentele afsluitvergoeding voor de Aalsmeerderweg 670 te Rozenburg ten behoeve van transformatiestation (taakveld 0.3).
5. In 2026 was er een incidentele verkoopopbrengst van de Eugénie Previnaireweg 63A te Nieuw-Vennep (taakveld 0.3).
6. Het Oude Raadhuis Hoofdweg 671 in Hoofddorp wordt commercieel verhuurd. We brengen de begroting in lijn met de feitelijke inzet van het vastgoedobject en verplaatsen de budgetten en huuropbrengsten met ingang van 2027 van programma Meedoen en Ontmoeten, beleidsdoel B naar het programma Economische Zaken, beleidsdoel A (taakveld 0.3).

Lasten

1. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Van Groningenterrein de toelichting opgenomen bij de baten. Dit betreft de boekwaarde van de grond (taakveld 0.3).
2. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Aalsmeerderweg 670 te Rozenburg de toelichting opgenomen bij de baten. Dit betreft de sloopkosten van het transformatiestation (taakveld 0.3).
3. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. (taakveld 0.3).
4. In 2026 zijn extra afschrijvingslasten voor de Diamantlaan 6 te Hoofddorp in de begroting opgenomen (taakveld 0.3).
5. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden.
6. De raad heeft bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2025 het amendement 'NAVO-top: Ondernemers verdienen ook dekking' aangenomen. Met dit amendement wordt beoogd een aanvullende, tijdelijke en eenmalige compensatieregeling in te stellen voor lokaal gevestigde ondernemers die niet in aanmerking komen voor de bestaande rijksregeling, maar die aantoonbaar en rechtstreeks financieel nadeel hebben ondervonden door de NAVO-top. De wettelijke regeling biedt vijf jaar na het evenement de tijd om compensatie aan te vragen. De verwachting is dat er na drie jaar geen aanvragen meer binnenkomen (taakveld 3.3).
7. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Het Oude Raadhuis te Hoofddorp de toelichting opgenomen bij de baten (taakveld 0.3).
8. Deze woning is leeggekomen door het vertrek van de huurder. De woning is in een slechte staat. Voor de sloop van deze woning bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2026 voor de jaren 2026 en 2027 incidentele middelen beschikbaar gesteld (taakveld 0.3).
9. Zie voor een toelichting op de hogere lasten Van Willigenlaan te Hoofddorp de toelichting opgenomen bij de baten. Dit betreft de incidentele verkoopkosten van deze grond (taakveld 0.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 65

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn lasten zoals het ontwikkelen van onderhouden van werklocaties maar ook het onderhouden van gronden en gebouwen.

Niet beïnvloedbaar

De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld lasten aan kapitaallasten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn nutsvoorzieningen van gebouwen en de bijdragen aan Bedrijveninvesteringszones (BIZ'zen).

Ontwikkeling
In 2029 is het aandeel niet-beïnvloedbaar hoger. Zoals toegelicht in de verschillenanalyse betreffen dit de eenmalige kosten rondom de verkoop van het van Grongingenterrein te Nieuw-Vennep.

Beleidsdoel B: Versterken van de strategische positie en economische structuur via samenwerking in de regio, met inzet op nieuwe sectoren en goede maatschappelijke inpassing van de luchthavensector

Wat willen wij bereiken?

We werken aan een sterke economie die klaar is voor de toekomst. Daarbij kijken we goed naar waar bedrijven zich kunnen vestigen en hoe nieuwe werklocaties worden ingericht. We kiezen bewust. Kwaliteit, spreiding van sectoren en ruimte voor verschillende soorten bedrijven zijn belangrijk. De toekomstprofielen Werklocaties-Ruimtelijke Economische Uitwerking Werklocaties (REUW, 2025 -11897030) zijn ons vertrekpunt. Samen met partners binnen en buiten de gemeente denken we na over belangrijke keuzes. Denk aan de verdeling van ruimte, meer groen, duurzamer bouwen, combinatie van functies en goede voorzieningen. Zo zorgen we voor voldoende passende ruimte voor bedrijven van de toekomst. We blijven ons onderscheiden als een sterke en maatschappelijk betrokken regio. Ook in een wereld die steeds sneller verandert.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
We sturen op krachtige regionale samenwerking binnen de MRA en faciliteren deze.	Regionaal werken wij samen met onder meer de MRA, Amsterdam Economic Board en ROM InWest aan grensoverschrijdende opgaven op het gebied van economie, innovatie, duurzaamheid, mobiliteit en ruimte, met oog voor maatschappelijke impact. Ook de uitkomsten van de Tech Corridor studie uit 2026 vormen hierbij belangrijke input. In 2027 start de tweede programmaperiode van het Amsterdam Logistics. Daarbij implementeren wij de uitkomsten van de strategische heroriëntatie die in 2025-2026 is uitgevoerd.	3.1
We zetten marketing, lobby en economische promotie in voor acquisitie en behoud van (inter)nationale bedrijven.	Wij zetten ons in voor het behoud en de ontwikkeling van bedrijven die al in Haarlemmermeer gevestigd zijn. Daarnaast trekken wij gericht nieuwe bedrijven aan door ons vestigingsklimaat te versterken en Haarlemmermeer actief te promoten. We richten ons op bedrijven die bijdragen aan de ambities van onze Economische Koers en een sterke, toekomstbestendige economie. Wij werken hierbij samen met partners zoals Amsterdam International Business en Amsterdam Airport Area (AAA).	3.4
We sturen op een goede balans tussen een gezonde leefomgeving en een duurzame economie.	We willen gezond en plezierig samenleven in een vitale gemeente. We zetten ons daarom op alle werklocaties en wijken in voor een gemeente waar onze inwoners gezond kunnen wonen, leven en werken mét economisch sterke, innovatieve en bereikbare centra, werklocaties en luchthaven. We stimuleren de lokale arbeidsmarkt. Met betrekking tot de luchthaven behartigen wij de belangen van onze gemeente richting het Rijk, zowel in direct contact met de betrokken ministeries als via de Bestuurlijke Regie Schiphol en andere relevante belanghebbenden. Wij leveren voorstellen aan die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling rondom de luchthaven, onder meer binnen de luchtruimherziening en de ontwikkeling van een nieuw stelsel voor vliegtuiggeluid. Jaarlijks stellen wij de rapportage luchthavenzaken op.	3.1
We versnellen de overgang naar een circulaire economie en ondersteunen passende initiatieven.	Wij versnellen de transitie naar een circulaire economie en ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een toekomstbestendige economie. Daarbij zetten wij in op circulair inkopen, duurzame voedselketens, hergebruik van materialen en circulaire gebiedsontwikkeling. Programma's als MRA Circulaire Economie en het Convenant Houtbouw en Circulaire Sloop implementeren we actief. Daarnaast ondersteunen wij het MKB bij verduurzaming, circulaire bedrijfsmodellen en ketensamenwerking. Via netwerken als SHARE Meets , Circulair West en C-Creators stimuleren wij de vermindering van CO_2-uitstoot en grondstoffengebruik en versterken wij het vestigingsklimaat en de toekomstbestendigheid van onze werklocaties.	3.1

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
We zetten een monitoring-instrument in bij de implementatie van het	Resultaat	Vanaf 2027 beschikken wij over een monitoringsinstrument waarmee wij de voortgang van de Economische Koers volgen (Monitor EK).
	Inhoud	Na de nulmeting uit 2026 voeren we jaarlijks vervolgmetingen uit met deze Monitor EK en rapporteren wij jaarlijks aan de raad over de

activiteit	onderwerp	toelichting
uitvoeringspro-gramma van de Economische Koers.		resultaten op de zeven kwaliteitsdimensies van de Economische Koers. Daarnaast maken wij inzichtelijk welke resultaten zijn behaald, welke partners bijdragen aan de uitvoering en waar bijsturing nodig is.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 3.2)
Uitvoering van de programma-onderdelen van onze Economische Koers ('van grijs groeien naar groen ontwikkelen', 2024)	Resultaat	Realisatie van het uitvoeringsprogramma van de Economische Koers. We versterken onze focussectoren door het aantrekken en verbinden van belangrijke bedrijven en partners. We vergroten de aantrekkelijkheid van onze gemeente en regio voor de focussectoren.
	Inhoud	Wij voeren de Economische Koers uit langs zes doelstellingen: diverser, duurzamer en circulairder, innovatiever, socialer, aantrekkelijker en efficiënter ruimtegebruik. We versterken onze focussectoren door ondernemers, onderwijs, kennisinstellingen en overheden met elkaar te verbinden. We organiseren netwerk- en innovatiebijeenkomsten, we verankeren onze focussectoren in ruimtelijke plannen en we werken in regionale coalities aan opgaven zoals digitalisering, life sciences, slimme logistiek en duurzaamheid. Daarmee versterken wij de economie van Haarlemmermeer en de positie van onze ondernemers. We onderzoeken hoe we het Programma Economische Koers het beste kunnen continueren en leggen dit voorstel voor aan de raad.
	Financiën	Voor deze activiteit is incidenteel programmabudget beschikbaar gesteld (2025-2027) (taakveld 3.1)
Strategie Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) versterken	Resultaat	Wij breiden de 'Doe Meer in Haarlemmermeer (DMH) inspiratielijst' voor bedrijven in 2027 verder uit en maken deze ook beschikbaar in het Engels voor internationale ondernemingen.
	Inhoud	Met DMH stimuleren wij ondernemers om bij te dragen aan lokale maatschappelijke initiatieven. Wij promoten en actualiseren het aanbod, adviseren ondernemers bij hun maatschappelijke inzet en verbinden nieuwe initiatieven aan het netwerk. Daarmee geven wij invulling aan de pijler 'Socialer' van de Economische Koers. DMH vormt het startpunt voor het in 2027 opbouwen van een MVO platform met geïnteresseerde bedrijven die lokale initiatieven willen steunen of ontwikkelen.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 3.2)

BBV indicatoren
Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer
De zeven kwaliteitsdimensies die in onze Economische Koers 2024 zijn beschreven, zijn de richtinggevende indicatoren:
1. economisch presterend
2. aandeel diversificatiesectoren
3. efficiënt ruimtegebruik
4. duurzaam & circulair
5. innovatiefsociaal en maatschappelijk verbonden
6. aantrekkelijk bedrijfsleven/werkgeverschap

In het kader van het versterken van de informatiewaarde worden deze nader gekwantificeerd, zodat we de voortgang van de bestuurlijke ambities met concretere indicatoren kunnen weergeven. Het ontwikkelen van deze methodiek zit nu in een laatste fase. Waarna we een 0-meting over het jaar 2025 kunnen uitvoeren. Vanaf dat punt kunnen we de voortgang jaarlijks rapporteren. Wij informeren de raad hierover separaat.

Wat mag het kosten?

Tabel 49

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische economische positie door samenwerking in de regio.	Baten	23	-	-	-	-	-
	Lasten	3.522	2.840	2.527	2.353	1.866	1.866
	Saldo	**-3.499**	**-2.840**	**-2.527**	**-2.353**	**-1.866**	**-1.866**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	23	0	0	0	0	0
Baten	**23**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.1 Verkeer en vervoer	191	195	206	206	206	206
3.1 Economische ontwikkeling	2.345	1.715	1.266	1.092	605	605
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	749	675	714	714	714	714
8.1 Ruimtelijke ordening	237	255	341	341	341	341
Lasten	**3.522**	**2.840**	**2.527**	**2.353**	**1.866**	**1.866**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-3.499**	**-2.840**	**-2.527**	**-2.353**	**-1.866**	**-1.866**

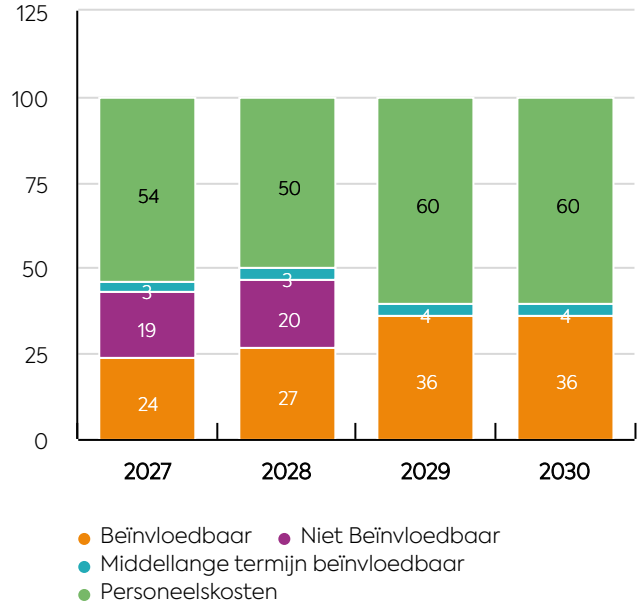
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
1. Smart Cargo Mainport Programma	-	-	487	-
2. Gewijzigde verdeling van Personeelslasten	324	-	-	-
Overig	-12	174	-	-
Totaal Lasten	**313**	**174**	**487**	**-**

Lasten

1. De bijdrage vanuit de reserve versterking van de luchtvrachtketen voor tranche 4 Smart Cargo Mainport Programma (SCMP 4) is tot en met 2028 geraamd (taakveld 3.1).
2. Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de beleidsdoelen is sprake van een lagere doorbelasting in 2027 op dit beleidsdoel (taakveld 3.1 en 3.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 66

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitgaven voor het Uitvoeringsprogramma Economische Koers en marketing en acquisitie.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld subsidies van het Smart Cargo Mainport Program.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn lasten zoals bedrijfslidmaatschappen en contributies.

Ontwikkeling
Het aandeel niet-beïnvloedbare lasten daalt naar nul door het Smart Cargo Mainport Program zoals toegelicht bij de verschillenanalyse. Hierdoor stijg het relatieve aandeel personeelskosten dat in 2027 en 2028 juist licht daalt door de lagere doorbelasting zoals toegelicht in de verschillenanalyse.

Beleidsdoel C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties

Wat willen wij bereiken?

We willen toekomstbestendige werk-, bedrijfs- en winkellocaties die bijdragen aan vitale werklocaties, wijken en kernen. De Economische Koers is hierbij leidend: een sterke economie gaat hand in hand met een hoogwaardige leefomgeving, zorgvuldig ruimtegebruik en ruimte voor vernieuwing. Uitgangspunt is de juiste functie op de juiste plek.

We voeren actieve regie op de ontwikkeling van deze locaties en werkt daarbij samen met alle partijen in de keten, van ontwikkelaars en vastgoedeigenaren tot ondernemers en eindgebruikers. Door gezamenlijke inzet ontstaan economisch aantrekkelijke, ruimtelijk passende en toekomstbestendige locaties die bijdragen aan werkgelegenheid, een sterk voorzieningenniveau en levendige wijken en kernen.

Aan ons dus de opgave om de complexe en onderling samenhangende ontwikkelingsopgaven in goede banen te leiden en om de werkgelegenheid en leefbaarheid te garanderen en te verbeteren. Onder andere door toevoegen van projecten op het gebied van werken, voorzieningen, infrastructuur, groen en recreatie, natuurlijk in goede samenhang met onze grote woonopgave

We zetten in op de ontwikkeling van toekomstbestendige werklocaties die bijdragen aan een sterke economie, voldoende werkgelegenheid en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. We sturen hierbij op zorgvuldig ruimtegebruik, waarbij de juiste functie op de juiste plek wordt gerealiseerd en ruimte blijft voor economische vernieuwing.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Realiseren van werklocaties	We zetten in op toekomstbestendige werklocaties die de economie en werkgelegenheid versterken. Daarbij wordt zorgvuldig omgegaan met ruimte en worden functies op de juiste plek ontwikkeld, met ruimte voor vernieuwing. Nieuwe locaties komen op goed bereikbare plekken en sluiten aan bij de behoeften van ondernemers, met een divers aanbod voor midden- en kleinbedrijf en innovatieve bedrijven. Waar mogelijk worden functies gecombineerd om levendige gebieden te creëren. De gemeente voert regie en werkt hierbij samen met ontwikkelaars, ondernemers, vastgoedeigenaren, onderwijsinstellingen en andere partners.	3.2
We ontwikkelen wonen en werken in balans binnen vitale wijken en kernen	Vanuit economisch perspectief werken we aan toekomstbestendige wijkontwikkeling met een sterke, diverse economie. We zorgen voor een goede balans tussen wonen en werken, met ruimte voor ondernemerschap, werkgelegenheid en groei. Woningbouw wordt benut om gemengde woon-werkgebieden te creëren en het vestigingsklimaat te versterken, met behoud van betaalbare wijken met voorzieningen zoals winkels, horeca, cultuur, sport en recreatie.	3.2

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
We ontwikkelen onze nieuwe toekomst-bestendige werklocaties	Resultaat	Wij werken in 2027 aan Schiphol Trade Park, Schiphol Logistics Park Midden, Beukenhorst Oost-Oost, Badhoevedorp-Zuid en De President 2.0.
	Inhoud	Samen met partners zoals SADC werken wij aan een gefaseerde ontwikkeling, met aandacht voor publieke doelen, innovatie en groeisectoren van de toekomst. Kwaliteit, zorgvuldig ruimtegebruik en aansluiting op veranderende economische ontwikkelingen staan daarbij centraal.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 3.2) en het beschikbare budget van het Programma Toekomstbestendige werk- en winkellocaties.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Grondexploitaties

Grondexploitatieprojecten kennen relatief grote risico's met schommelingen in jaaruitgaven en projectresultaten. In het verleden is er daarom voor gekozen uitgaven en inkomsten uit projecten neutraal te administreren binnen de begroting. Deze informatie omvat wel winstuitnames en reserve mutaties maar geven daarom geen beeld van voortgang in projecten.

In het (t)MPG (12013353) wordt hierover uitgebreid gerapporteerd. Hieronder een overzicht op hoofdlijnen van de geschatte kasstromen binnen de grondexploitatie projecten van bedrijfslocaties.

Tabel 50

Bedrijfslocaties/ Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kosten	1.046	1.300	1.431	2.517	2.746	3.166
Opbrengsten	8.610	3.515	3.457	8.816	2.675	1.108
Saldo	7.564	2.215	2.026	6.299	-71	-2.058

Wat mag het kosten?

Tabel 51

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties	Baten	5.794	6.183	4.120	21.855	18.902	4.656
	Lasten	732	5.667	3.786	18.644	15.486	3.579
	Saldo	**5.062**	**516**	**334**	**3.212**	**3.416**	**1.077**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.425	4.266	3.891	21.602	18.902	4.656
8.1 Ruimtelijke ordening	369	1.917	229	254	0	0
Baten	**5.794**	**6.183**	**4.120**	**21.855**	**18.902**	**4.656**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	368	4.161	3.556	18.390	15.486	3.579
8.1 Ruimtelijke ordening	370	1.507	229	254	0	0
Lasten	**738**	**5.667**	**3.786**	**18.644**	**15.486**	**3.579**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**5.056**	**516**	**334**	**3.212**	**3.416**	**1.077**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Grondexploitaties	-1.896	17.734	-2.953	-14.246
Overig	-167	2	-1	0
Totaal Baten	**-2.063**	**17.736**	**-2.954**	**-14.246**
Lasten				
1. Grondexploitaties	1.715	-14.858	3.158	11.907
Overig	167	-0	0	-0
Totaal Lasten	**1.882**	**-14.858**	**3.158**	**11.907**

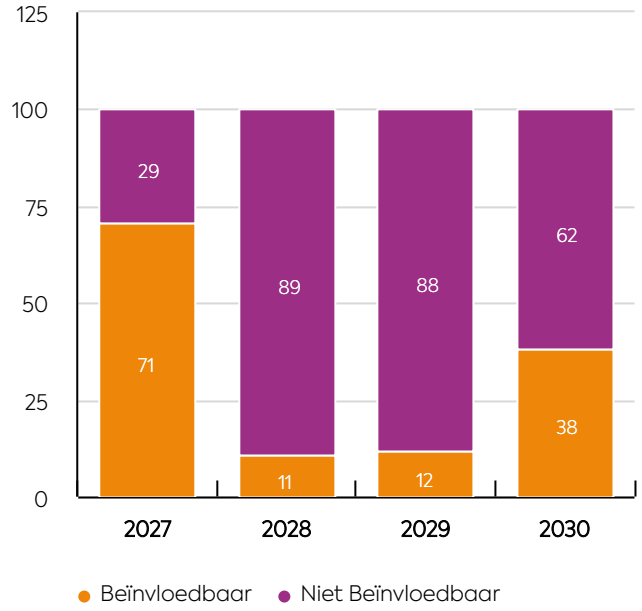
Baten

1. Het Meerjarenperspectief Grondzaken standlijn 1 januari 2026 (MPG) verwerken we in deze begroting. De baten betreffen voornamelijk opbrengsten uit grondverkopen en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). De baten en de lasten worden budgettair neutraal geraamd. Een saldo wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken (taakveld 3.2, 8.1). Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.

Lasten

1. Het Meerjarenperspectief Grondzaken standlijn 1 januari 2026 (MPG) verwerken we in deze begroting. De lasten betreffen voornamelijk projectkosten voor de grondexploitaties en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie). De baten en de lasten worden budgettair neutraal geraamd. Een saldo wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken (taakveld 3.2, 8.1). Voor meer informatie verwijzen wij naar het MPG.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 67

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn kosten zoals het realiseren van de ruimtelijke opgave.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld projectkosten voor de grondexploitaties en overboekingen naar de balans als onderhanden werk (bouwgrond in exploitatie).

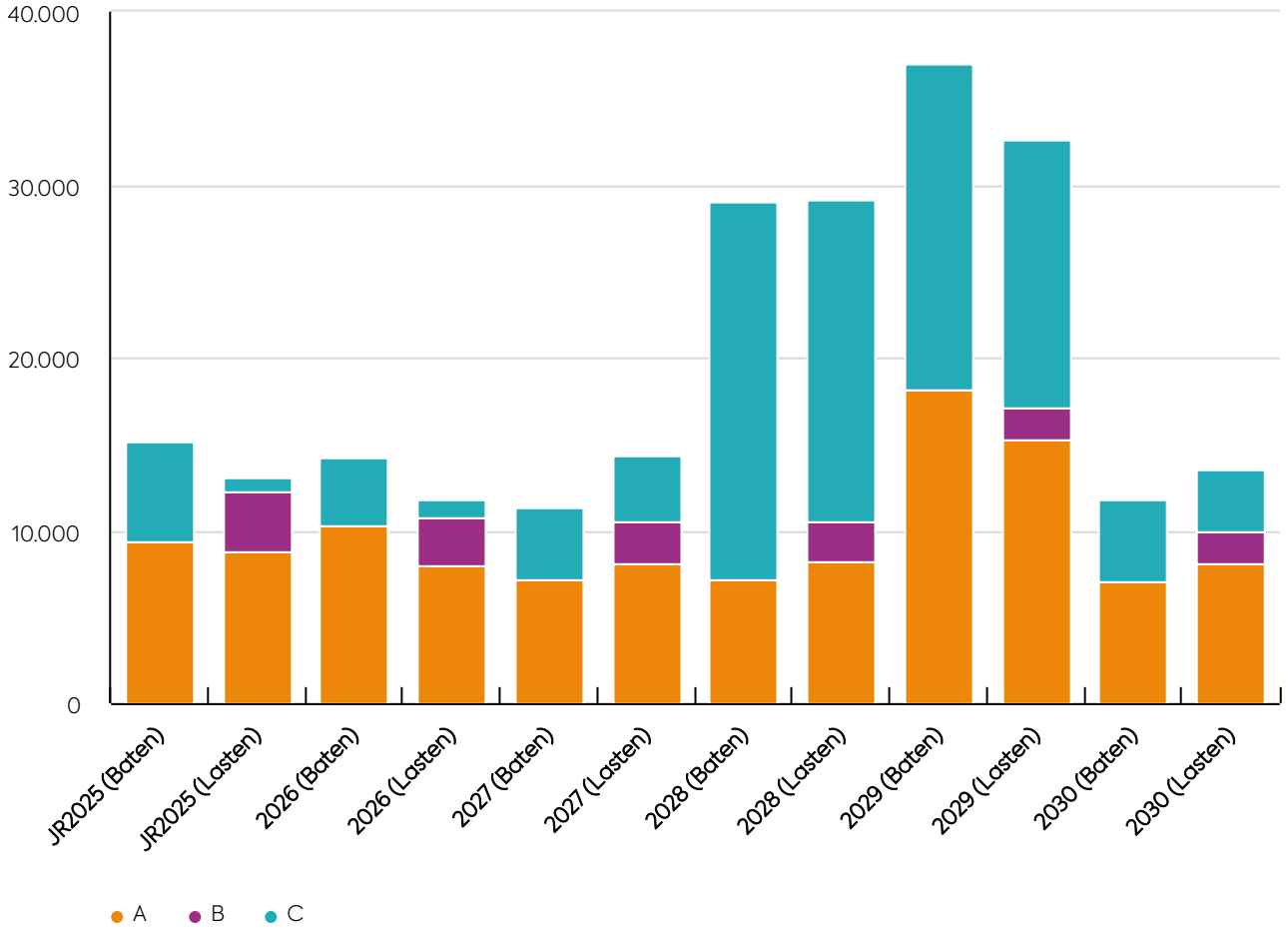
Ontwikkeling
Het deel beïnvloedbaar daalt in 2028 en 2029 door de kosten grondexploitaties zoals beschreven bij de verschillenanalyse.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 52

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Economische zaken		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Economische zaken	Baten	15.199	16.434	11.294	29.003	37.040	11.761
	Lasten	13.008	16.771	14.357	29.160	32.579	13.491
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**2.191**	**-337**	**-3.063**	**-157**	**4.462**	**-1.730**
Reservemutaties	Onttrekking	1.443	732	547	547	60	60
	Storting	138	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**3.496**	**395**	**-2.516**	**390**	**4.522**	**-1.670**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 68

Legenda:

Beleidsdoel A: Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.
Beleidsdoel B: Het versterken van onze strategische economische positie door samenwerking in de regio.
Beleidsdoel C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties

Toelichting reserves

Tabel 53

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Dekking afschrijvingslasten	60	60	60	60
Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen	487	487	0	0
Totaal Onttrekking	**547**	**547**	**60**	**60**

Onttrekkingen

Versterking van de (lucht)vrachtketen

De subsidie voor het Smart Cargo Mainport Program fase 4 van € 487.000 per jaar in de jaren 2026 tot en met 2028 wordt ten laste van deze reserve gebracht.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Schiphol Area Development Company (SADC)
Om onze maatschappelijke doelen en beleidsdoel(en) te bereiken werken we samen met SADC aan gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.

InWest Regio BV
De MRA staat vanuit de omvangrijke transitieopgaven op het gebied van energie en circulaire economie voor grote economische uitdagingen. Dit vraagt om een aanpak waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds werkgelegenheid te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid en producten te creëren. De regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest levert een belangrijke financiële bijdrage aan de overgang van de 'oude, lineaire' naar een 'nieuwe duurzame/circulaire' economie. Een groot aantal MRA-gemeenten neemt deel aan ROM InWest en geeft hiermee naast transitie naar een duurzame/circulaire economie een belangrijke impuls aan een innovatief en sterk ondernemersklimaat in Noord-Holland.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Beleidskader 'De agrarische sector in perspectief' (2013.0015671)
- Kadernota herstructurering werklocaties Haarlemmermeer (2009.0023450)
- Flexibilisering bestemmingen bedrijventerreinen (2014.0009011)
- Ontwikkelingsstrategie Ruimtelijk Economische Visie Schipholregio (2012.0034204)
- Regionale Hotelstrategie 2016-2022 (2013.0073991)
- Sociaal Ondernemen in Haarlemmermeer (2017.0013476)
- Tijdelijke regels over terrassen Haarlemmermeer 2021, eerste herziening (2021.0000680)
- Actualisatie koers herstructurering werklocaties (10475335)
- Economische koers Haarlemmermeer 2024 'van grijs groeien naar groen ontwikkelen' (10973869)
- Ruimtelijke Economische Uitwerking Werklocaties (REUW) (11897030)
- Beleid commerciële voorzieningen Haarlemmermeer 'Samen groeien: ruimte voor ontmoeting en ondernemerschap' (12852922)
- Actualisatie Logiesbeleid 'Logeer in Haarlemmermeer' 2026-2030 ((12852911)

Kwaliteit fysieke leefomgeving

Maatschappelijk doel:
Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.

Portefeuillehouders:
Sidali, Staal, Van der Meij

Onze ambitie voor de fysieke leefomgeving is een schone, duurzame, hele, kleurrijke en veilige openbare ruimte. Dit betekent dat wij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze in stand houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen om de veiligheid en de volksgezondheid te waarborgen. We handhaven intensiever op dumping en milieudelicten, en zorgen dat afval snel en netjes wordt opgeruimd. Daarnaast vinden wij een goed toegankelijke, groene en aantrekkelijke en sociaal veilige leefomgeving belangrijk, met een goede kwaliteit, die tegemoetkomt aan maatschappelijke behoeften zoals leefbaarheid, mobiliteit, recreatie, ontmoeten en een gezonde levensstijl. Wij hebben de ambitie de leefomgeving verder te vergroenen om deze meer klimaatbestendig in te richten, onder meer door de aanplant van nieuwe bomen en terughoudend te zijn met het kappen van bestaand groen.

Kwaliteit fysieke leefomgeving	**Baten x € 1.000**	**54.310**
	in % van totale begroting	**7,1%**
	Lasten x € 1.000	**104.825**
	in % van totale begroting	**13,8%**

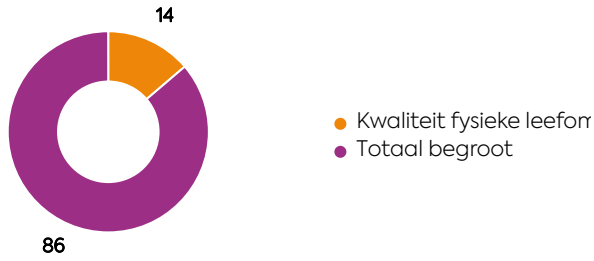
Baten

De baten van Programma Kwaliteit fysieke leefomgeving uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten van Programma Kwaliteit fysieke leefomgeving uitgedrukt in % van de totale lasten

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte

Wat willen wij bereiken?

Openbaar groen en bomen zijn belangrijk voor de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving en kunnen helpen om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. Wij houden onze bomen en beplanting in de openbare ruimte veilig en vitaal door goed onderhoud en door te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bomen. Daarnaast vergroenen we de leefomgeving verder, versterken we de biodiversiteit en zorgen we voor een kleurrijke leefomgeving door een gevarieerd soortenaanbod. De gemeentelijke begraafplaatsen vallen ook onder dit beleidsdoel. Wij onderhouden deze plekken voor het herdenken van dierbaren goed en zorgen ervoor dat zij goed toegankelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het duurzaam onderhouden van openbaar groen en bomen	Wij onderhouden openbaar groen en bomen zodat zij een zo hoog mogelijke levensduur bereiken. Hiervoor beschermen wij bomen en vervangen wij bomen die vanuit de wettelijke inspecties als onveilig worden aangemerkt. Wij willen het percentage goede bomen minimaal behouden (85%) en streven naar maximaal 1,5% slechte of zeer slechte bomen in 2027. De kwaliteit van de beplanting willen wij verbeteren tot 85% goed in 2027. Wij streven ernaar dat meer dan 64% van onze inwoners tevreden is over het onderhoud. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van openbaar groen en bomen.	5.7
Het duurzaam beheren van de gemeentelijke begraafplaatsen	Wij beheren de begraafplaatsen op niveau A (hoog) van het Beheerkwaliteitplan, om recht te doen aan deze bijzondere gedenkparken. In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging op de begraafplaatsen. In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaatsen opgenomen.	7.5
Vergroenen van de openbare ruimte	Wij vergroenen de openbare ruimte verder door jaarlijks 3.500 m^2 extra te vergroenen. Dit betreft zowel het aanbrengen van extra groen als het planten van extra bomen. In deze collegeperiode (2026-2030) willen wij extra bomen planten. Ook stimuleren wij samen met Centrum voor Duurzaamheid Haarlemmermeer het aanbrengen van geveltuintjes en het adopteren van boomspiegels door inwoners.	5.7

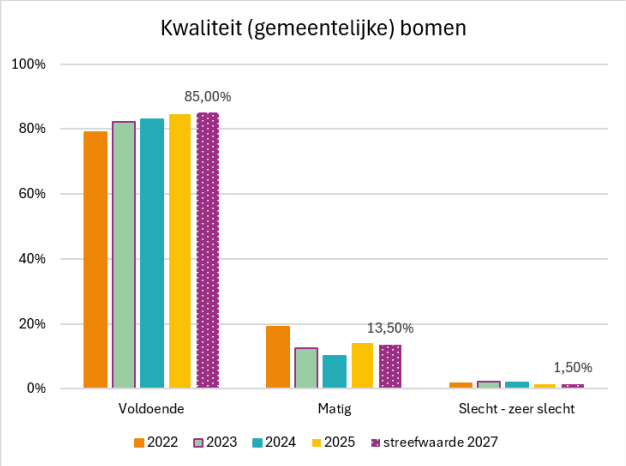
Activiteiten in 2027

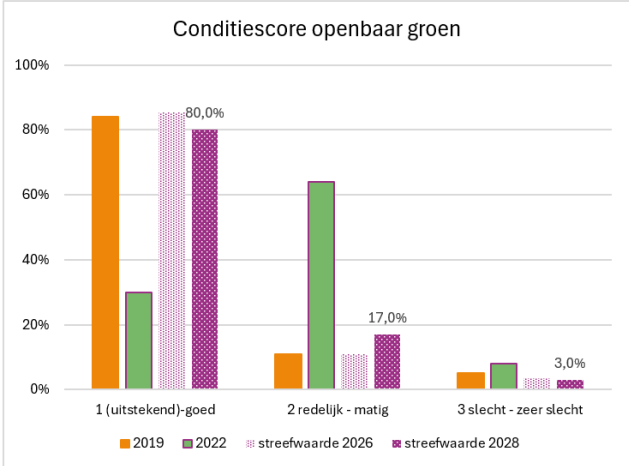
activiteit	onderwerp	toelichting
Meting percentage boomkroon-bedekking	Resultaat	Wij meten het percentage boomkroonbedekking (nulmeting) om voor te sorteren op de toekomstige verplichtingen van de Europese Natuurherstelwet (NHV).
	Inhoud	De NHV is een bindende verordening die EU-landen verplicht om aangetaste ecosystemen te herstellen en de achteruitgang van biodiversiteit tegen te gaan. Gemeenten moeten tegen 2030 ervoor zorgen dat er geen nettoverlies optreedt aan stedelijk groen en boomkroonbedekking ten opzichte van 2021. Daarnaast moeten gemeenten de hoeveelheid en de ecologische kwaliteit van hun stedelijke ecosystemen nauwkeurig in kaart brengen en monitoren om aan te tonen dat ze aan de doelen voldoen.
	Financiën	We dekken deze activiteit uit de reguliere begroting (taakveld 5.7).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 69

De cijfers van tevredenheid inwoners zijn afkomstig uit de Veiligheidsmonitor van het CBS. Dit onderzoek vindt tweejaarlijks plaats. Voor een nadere toelichting op bovenstaande indicatoren verwijzen we naar de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Verder vergroenen van de openbare ruimte
Tabel 54

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Meting	Streefwaarden/prognose		
				2025	2027	2028	2029
Vergroenen	m²	Lokaal	Gisib	5.000 m²	3.500 m²	3.500 m²	3.500 m²
Aantal geveltuinen aangevraagd door inwoners	stuks	Lokaal	Centrum voor Duurzaam Haarlemmermeer	85	60	60	60
Aantal boomspiegels geadopteerd door inwoners	stuks	Lokaal	Centrum voor Duurzaam Haarlemmermeer	20	25	25	25

Wat mag het kosten?

Tabel 55

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.	Baten	1.784	1.144	1.176	1.176	1.176	1.176
	Lasten	16.191	16.026	16.640	17.340	17.797	17.955
	Saldo	**-14.407**	**-14.882**	**-15.464**	**-16.163**	**-16.621**	**-16.778**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	999	214	215	215	215	215
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	785	930	961	961	961	961
Baten	**1.784**	**1.144**	**1.176**	**1.176**	**1.176**	**1.176**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14.679	14.491	15.049	15.798	16.258	16.419
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.545	1.535	1.591	1.542	1.539	1.536
Lasten	**16.224**	**16.026**	**16.640**	**17.340**	**17.797**	**17.955**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-14.440**	**-14.882**	**-15.464**	**-16.163**	**-16.621**	**-16.778**

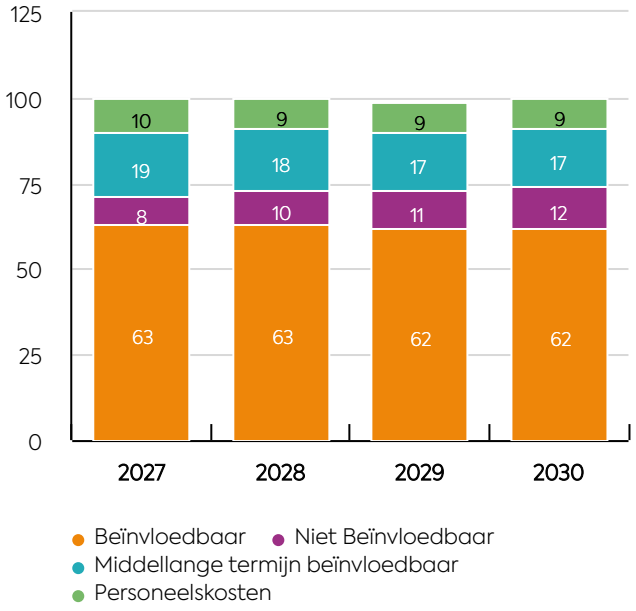
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	32	-	-	-
Totaal Baten	**32**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Beheerlasten Groot Vennep/ Park-Evenemententerrein	-	-380	-	-
2. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-379	-	-	-
3. Kapitaallasten	-207	-347	-327	-157
Overig	-28	28	-130	-1
Totaal Lasten	**-614**	**-700**	**-457**	**-158**

Lasten

1. Vanaf 2028 worden de jaarlijkse beheerlasten van de deelgebieden Groot Vennep, Park-Evenemententerrein, Flumen en Park-Polderlanden opgenomen in de begroting. Zie raadsvoorstel 'Addendum op overeenkomst beëindiging baggerdepot MeerGrond, kredietaanvraag PARK21 voor deelgebied Park-Evenemententerrein en aanvraag beheerlasten' van 9 juli 2024 (11140485) (taakveld 5.7).
2. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 5.7, 7.5).
3. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. Specifiek gaat het hier om investeringen voor vervangingen van openbaar groen en op begraafplaatsen en PARK21 (taakveld 5.7,7.5).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 70

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn lasten zoals algemeen groen, dagelijks onderhoud groen, fonteinen, algemeen onderhoud en het onderhoud van begraafplaatsen.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kopitaallasten (rente en afschrijving) op investeringen in groen en begraafplaatsen.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn contracten met externen voor het onderhoud van openbaar groen en begraafplaatsen zoals contracten met Waterwolf en contracten inzake gas, electra en verzekeringen.

Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik

Wat willen wij bereiken?
Wij werken toe naar 'Nederland circulair in 2050' door verdere stappen te zetten in het landelijke VANG-programma (Van Afval- naar Grondstofinzameling). Binnen dit programma is voor 2030 een recycledoelstelling van 60% vastgesteld. Zie hier een korte uitleg. Deze doelstelling hebben wij in 2025 met een scheidingspercentage van 63% al gehaald. Tegelijkertijd zien wij nog voldoende ruimte voor verbetering. In het restafval zitten nog veel herbruikbare grondstoffen. Ook bij het grofvuil zien wij mogelijkheden om hergebruik te stimuleren en afvalpreventie te bevorderen. Daarmee zetten wij verdere stappen op de R-ladder met meer hergebruik en afvalpreventie. Daarnaast streven wij ook naar schonere grondstofstromen voor Plastic, Blik en Drinkpakken (PBD) en Groente-, Fruit-, Tuinafval en Etensresten (GFTe).

Wat gaan wij daarvoor doen?

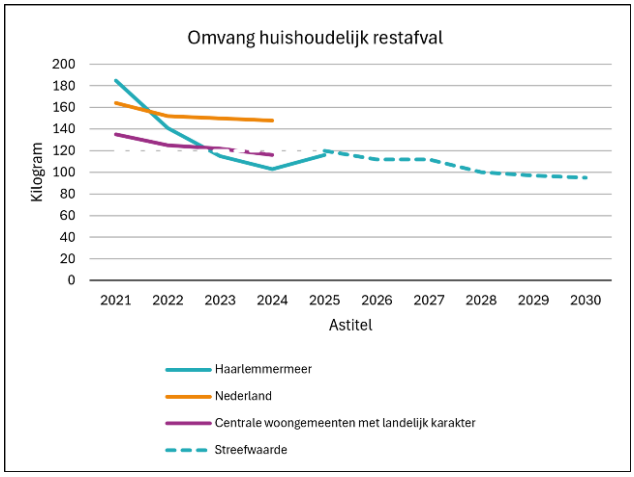
Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het verbeteren van het scheidingsper-centage van huishoudelijk afval en het verminderen van de hoeveelheid restafval	Wij zamelen alle huishoudelijke afvalstoffen in, waarop de Wet milieubeheer van toepassing is. Hierbij leggen wij de nadruk op een vermindering van de hoeveelheid restafval en een uitbreiding van de hoeveelheid ingezamelde, gesorteerde grondstoffen. In samenwerking met Meerlanden informeren en stimuleren wij inwoners om grondstoffen beter te scheiden, hergebruik te bevorderen en afval te voorkomen. In 2025 was het scheidingspercentage 63% en bedroeg de hoeveelheid fijn restafval 116 kg per inwoner. Met het huidige VANG-beleid streven wij naar een nagenoeg gelijkblijvend scheidingspercentage in 2027 en 112 kg fijn restafval per inwoner. Naar verwachting rollen wij het VANG beleid in 2027 ook uit in laagbouwwijken met verzamelcontainers. Het scheidingspercentage zal als gevolg daarvon oplopen en de hoeveelheid restafval per inwoner zal verder afnemen. In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de afvalinzameling opgenomen.	7.3
Het bereiken van schone grondstof-stromen voor PBD en GFTe	Wij besteden extra aandacht aan het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstofstromen PBD en GFTe. Met name bij ondergrondse containers is de kwaliteit van deze stromen niet altijd voldoende voor hergebruik als grondstof. Bij rolemmers is met name de kwaliteit van PBD een aandachtspunt. Voor PBD lopen wij bij onvoldoende kwaliteit het risico op een lagere of geen vergoeding van Verpact. Daarom werken wij aan een gecombineerde aanpak om de kwaliteit van ingezameld PBD en GFTe te verbeteren. Op dit moment is ongeveer 50% van het ingezamelde PBD van voldoende kwaliteit. Betere resultaten zijn met name te verwachten na de verdere uitrol van VANG in laagbouwwijken met verzamelcontainers. Voor 2028 streven wij naar een grondstoffenkwaliteit van meer dan 75%. Het uiteindelijke doel is uit te komen in de hoogste vergoedingscategorie (minmale grondstofkwaliteit van 85%). Voor GFTe was het vervuilingspercentage in 2025 9%. Voor 2028 streven wij naar een vervuilingspercentage van 5%.	7.3
Het verminderen van bijgeplaatst afval bij verzamel-containers	Bij het beheersen van bijplaatsingen werken wij samen met Meerlanden aan maatregelen die moeten bijdragen aan het voorkomen en verminderen van bijgeplaatst afval bij verzamelcontainers. Daarbij passen wij gerichte communicatie toe voor een betere informatievoorziening. Op locaties waar bijplaatsingen vaker voorkomen treffen wij aanvullende maatregelen. Daarnaast blijven wij inzetten op toezicht en handhaving waar dat mogelijk en passend is. In 2025 heeft Meerlanden 22.351 bijplaatsingen verwijderd. Dit komt neer op 0,317 bijplaatsing per huishouden. Omgerekend betekent dit dat er ongeveer één bijplaatsing per drie huishoudens per jaar wordt verwijderd. Voor 2027 streven wij naar een daling van het aantal bijplaatsingen per huishouden, om in 2028 uit te komen op ongeveer één bijplaatsing per vier huishoudens per jaar.	7.3

Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Beleid voor laagbouwwijken met verzamel-containers	Resultaat	Wij willen ook in laagbouwijken met verzamelconntainers meer grondstoffen inzamelen en minder restafval tegen lagere kosten voor inwoners.
	Inhoud	Op basis van de evaluatie van VANG 2020 maken wij beleid voor laagbouwwijken met verzamelcontainers (VANG 2026). Naar verwachting wordt het nieuwe VANG-beleid in 2027 vastgesteld en start de uitvoering hiervan in 2028.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 7.3).

BBV indicatoren

Figuur 71

Tabel 56

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			Streefwaarde			
				2023	2024	2025	2027	2028	2029	2030
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	BBV	Waarstaatjegemeente.nl	115	103	116[1]	112	100	97	95

1 *De verwerking van lachgascilinders heeft tot extra kosten en extra huishoudelijk restafval geleid. Daarnaast is vanaf 2025 gestart met het keuren van PBD. Afgekeurd PBD wordt als restafval verwerkt. De hoeveelheid huishoudelijk restafval is hierdoor gestegen. (Bron meting 2025: Meerlanden)*

Indicatoren Haarlemmermeer

Tabel 57

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen			Streefwaarde			
				2023	2024	2025	2027	2028	2029	2030
Scheidings-percentage	procent	Lokaal	Meerlanden	-	67%	63%	65%	70%	73%	75%
Schoon PBD	procent	Lokaal	Meerlanden	-	-	76%[1]	65%	75%	80%	85%
Vervuiling GFT	procent	Lokaal	Meerlanden	6%	8%	9%	9%	5%	5%	5%
Aantal bijplaatsingen per 100 huishoudens	stuks	Lokaal	Meerlanden	28	30	31,7	29	25	24	23
Aantal meldingen bijgeplaatst afval per 100 huishoudens	stuks	Lokaal	Filemaker/MOB	-	8,57	9,4	9	8,75	8,5	8,25

1 *Voor PBD is vanaf 2025 gestart met een nieuwe kwaliteitscontrole. Afgekeurd PBD wordt als restafval verwerkt. Vanaf 2026 verandert de wijze waarop de kwaliteit van PBD wordt gecontroleerd.*

Wat mag het kosten?

Tabel 58

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.	Baten	28.709	29.858	33.803	33.803	33.803	33.803
	Lasten	24.000	24.674	27.307	27.116	27.116	27.116
	Saldo	**4.709**	**5.184**	**6.496**	**6.687**	**6.687**	**6.687**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
6.3 Inkomensregelingen	94	0	0	0	0	0
7.3 Afval	28.615	29.858	33.803	33.803	33.803	33.803
Baten	**28.709**	**29.858**	**33.803**	**33.803**	**33.803**	**33.803**
6.3 Inkomensregelingen	852	865	934	934	934	934
7.3 Afval	23.149	23.809	26.373	26.182	26.182	26.182
Lasten	**24.000**	**24.674**	**27.307**	**27.116**	**27.116**	**27.116**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**4.709**	**5.184**	**6.496**	**6.687**	**6.687**	**6.687**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Afvalstoffenheffing	4.265	-	-	-
2. Vergoeding verpakkingsafval Verpact	-320	-	-	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**3.945**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Afvalinzameling- en verwerking	-2.590	-	-	-
Overig	-43	191	-	-
Totaal Lasten	**-2.633**	**191**	**-**	**-**

Baten

1. De opbrengst van de afvalstoffenheffing stijgt als gevolg van een verhoging van de tarieven met 12,8% om de kosten van afvalinzameling en -verwerking 100% kostendekkend te houden. Zie hiervoor de toelichting onder lasten (taakveld 7.3).
2. Op basis van de huidige verwachtingen worden de inkomsten vanuit Verpact € 320.000 naar beneden bijgesteld (taakveld 7.3).

Lasten

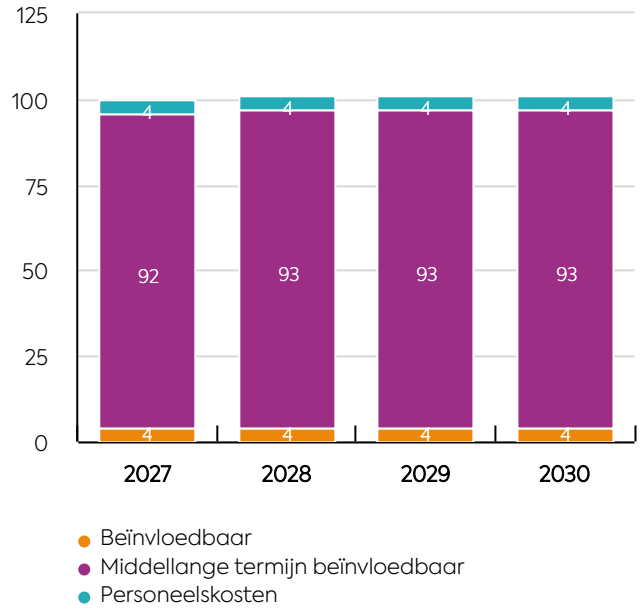
1. Voor 2027 wordt rekening gehouden met hogere kosten voor afvalinzameling en -verwerking. Dit komt door een aantal ontwikkelingen: de voorlopige indexatie van Meerlanden, de doorwerking van de herijking van de uniforme tarieven, de stijging van het aantal bijplaatsingen en areaaluitbreiding. Voor de dienstverlening van Meerlanden wordt voorlopig uitgegaan van een indexatie van 6% voor afvalinzameling en -verwerking. Dit leidt tot circa € 1,38 miljoen hogere lasten. Daarnaast werkt de herijking van de uniforme tarieven door in de te betalen bijdrage aan Meerlanden. In 2026 had deze herijking een financieel effect van circa € 515.000 en komt vooral door de grondstoffenhal in Rijsenhout en de gestegen financieringslasten. De grondstoffenhal is gerealiseerd naar aanleiding van het aandeelhoudersbesluit uit juni 2022. De financieringslasten zijn gestegen door investeringen in inzamelmiddelen en materieel en door een hoger rentepercentage als gevolg van gestegen marktrente.

   Het aantal bijplaatsingen is fors gestegen. Een deel van deze stijging lijkt samen te hangen met sneeuwval en het tijdelijk niet kunnen inzamelen in het eerste kwartaal. Omdat het aantal bijplaatsingen volgens Meerlanden ook daarna hoger bleef dan in voorgaande jaren, wordt rekening gehouden met een structureel hoger kostenniveau van circa € 287.000.

   Daarnaast nemen de kosten toe door areaaluitbreiding. Dit heeft onder andere betrekking op extra ondergrondse en bovengrondse verzamel-/wijkcontainers, extra ledigingen, meer meldingen voor grof huishoudelijk afval en de verwerking van extra afvalstromen op de milieustraat. Hiervoor wordt rekening gehouden met een structureel effect van circa € 232.000.

   Jaarlijks wordt een deel van het ingezamelde GFT afgekeurd en verwerkt als restafval. Hiervoor is aanvullend structureel budget nodig van circa € 177.000 (taakveld 7.3).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 72

Toelichting
De lasten van dit beleidsdoel worden volledig gedekt uit de afvalstoffenheffing. Een verlaging van de lasten betekent dat de tarieven van de afvalstoffenheffing naar beneden bijgesteld moeten worden en geeft daarmee geen voordeel voor de algemene middelen.

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn lasten zoals reiniging-handhaving, afvalverwijdering en -verwerking en kwijtscheldingen.

Niet beïnvloedbaar
Er zijn geen niet-beïnvloedbare lasten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn kosten zoals de kosten van afvalverwijdering ern -verwerking van Meerlanden en lasten van de inning van de afvalstoffenheffing door Cocensus.

Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater

Wat willen wij bereiken?
Door een adequaat en duurzaam beheer van grond-, hemel- en afvalwater in de openbare ruimte beschermen wij de volksgezondheid, de leefomgeving en het milieu. Ons doel is een robuust, duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, met een goede waterkwaliteit, en een goed afvalwaterstelsel, dat voorkomt dat verontreinigd afvalwater onnodig in de bodem of in het oppervlaktewater terechtkomt. De landelijke ambitie is Nederland in 2050 klimaatbestendig te hebben ingericht (Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie). Onze ambities voor klimaatbestendigheid zijn opgenomen in het Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040) en uitgewerkt in het Programma riolering en stedelijk water (PRSW) (8414039). In de paragraaf Lokale heffingen is een berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing opgenomen.

Wat gaan wij daarvoor doen?
Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
De aanleg en het onderhoud van	Wij zetten de voorbereiding van de aanleg van drainage voort in de wijk Welgelegen in Nieuw-Vennep. De aanleg van drainage is ook onderdeel van het wijkvernieuwingsproject in	7.2

activiteit	toelichting	taakveld
drainage en de monitoring van grondwater ter verbetering van het grondwater-beheer	Rijsenhout-Dorp. Dit project wordt momenteel voorbereid. Daarnaast onderhouden wij de drainage en monitoren we de grondwaterstanden.	
Het klimaat-bestendig maken van de leefomgeving voor wat betreft water	Wij willen de bestaande openbare ruimte gefaseerd klimaatbestendig inrichten tegen wateroverlast, hitte en droogte. Dit betekent zowel ondergrondse als bovengrondse aanpassingen van de openbare ruimte, waaronder de riolering, en het vervangen van gemengde rioolstelsels door gescheiden stelsels. Waar mogelijk doen wij dit binnen wijkvernieuwingsprojecten. Wij bereiden deze aanpak voor in Rijsenhout-Dorp en Spaarndam. Voorafgaand hieraan onderzoeken en berekenen wij het stedelijk watersysteem, op grond waarvan wij de benodigde maatregelen bepalen. Ook bij nieuwbouw richten wij het openbaar gebied zoveel mogelijk klimaatbestendig in.	7.2
Het duurzaam beheren en onderhouden van afvalwater-stelsels en oppervlakte-water	Door het beheren van de afvalwaterstelsels en het oppervlaktewater (kolken, riolering, gemalen en infiltratievoorzieningen) zorgen wij voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen ons grondgebied. De basis hiervoor is het PRSW 2024-2028. De gebiedsgerichte aanpak voor klimaatadaptatie is hier een onderdeel van. Wij werken daarnaast in regionaal verband samen om de kwaliteit van de waterketen te verbeteren. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van riolering.	7.2
Het duurzaam beheren van de watergangen en waterbodem-beheer	Wij voeren het dagelijks onderhoud van de watergangen buiten de bebouwde kom uit op basis van de regels van het hoogheemraadschap van Rijnland. Wij combineren het onderhoud van gemeentelijke sloten en vaarten met onderhoud door het hoogheemraadschap om kosten te besparen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vervanging van beschoeiing, duikers en stuwen.	7.2

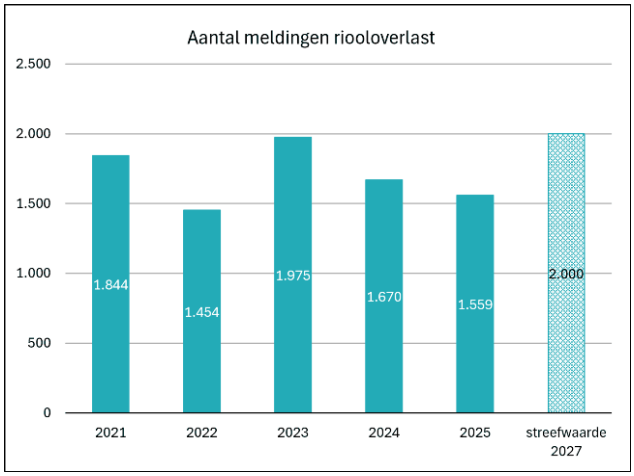
Activiteiten in 2027

activiteit	onderwerp	toelichting
Actualiseren van het PRSW 2024-2028	Resultaat	Een geactualiseerd PRSW, met scherper omschreven doelen en bijbehorende indicatoren.
	Inhoud	Met de actualisering van het PRSW toetsen wij de beoogde maatregelen en wordt indien nodig bijgestuurd. Wij herijken de doelen en doen voorstellen voor scherper omschreven, meetbare indicatoren.
	Financiën	We betalen dit uit de reguliere begroting (taakveld 7.2).

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Figuur 73

Wat mag het kosten?

Tabel 59

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.	Baten	13.831	17.463	17.748	18.182	18.121	18.773
	Lasten	10.226	12.884	13.273	13.704	13.989	14.289
	Saldo	**3.605**	**4.579**	**4.475**	**4.478**	**4.132**	**4.484**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
7.2 Riolering	13.831	17.463	17.748	18.182	18.121	18.773
Baten	**13.831**	**17.463**	**17.748**	**18.182**	**18.121**	**18.773**
2.4 Economische havens en waterwegen	1.074	1.372	1.467	1.473	1.470	1.467
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	187	900	914	915	915	914
7.2 Riolering	8.974	10.613	10.891	11.316	11.604	11.908
Lasten	**10.235**	**12.884**	**13.273**	**13.704**	**13.989**	**14.289**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**3.596**	**4.579**	**4.475**	**4.478**	**4.132**	**4.484**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Rioolheffing	2.037	-	-	-
2. Voorziening tariefegalisatie rioolheffing	-1.753	435	-61	652
Overig	0	0	0	0
Totaal Baten	**284**	**435**	**-61**	**652**
Lasten				
1. Kapitaallasten	-426	-616	-285	-300
Overig	37	185	0	0
Totaal Lasten	**-387**	**-431**	**-285**	**-300**

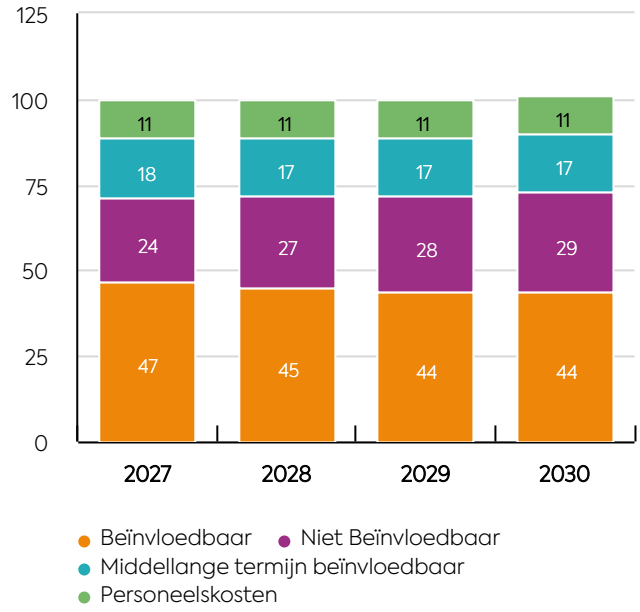
Baten

1. De opbrengsten vanuit de rioolheffing zijn geactualiseerd. De opbrengst stijgt als gevolg van de stijging van het aantal woningen. Tevens worden de tarieven met 11,9% verhoogd om de rioolheffing 100% kostendekkend te houden. Dit is conform de het vastgestelde PRSW 2024-2028 (taakveld 7.2).
2. De mutatie op de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing wordt bepaald door het verschil te berekenen tussen de baten en de lasten. Waarbij bij de hoogte van de lasten rekening wordt gehouden met de compensabele BTW (BCF) en de toerekenbare kosten van overhead. Door het verschil tussen de baten en de lasten te muteren op de voorziening, wordt de rioleringstaak kostendekkend geraamd. Zie ook de toelichting in de paragraaf Lokale heffingen (taakveld 7.2).

Lasten

1. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. Specifiek gaat het hier om investeringen uit het Programma riolering en stedelijk water (PRSW). Verder is de doorbelaste rente in 2027 hoger dan in 2026 omdat het renteomslagpercentage voor 2027 is vastgesteld op 1,75%. In 2026 is rekening gehouden met 1,5% (taakveld 2.4, 5.7, 7.2).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 74

Toelichting
De lasten van dit beleidsdoel worden volledig gedekt vanuit de rioolheffing. Een verlaging van de lasten betekent dat de tarieven van de rioolheffing naar beneden bijgesteld moeten worden en geeft daarmee geen voordeel voor de algemene middelen.

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn kosten van uitbesteed werk met betrekking tot rioleringen, waterkering en afwatering en het PRSW.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) op investeringen met betrekking tot rioleringen.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn lasten met betrekking tot dagelijks onderhoud waterkeringen, baggeren binnenstedelijke wateren, roleringen, gemalen, dagelijk onderhoud waterbeheer, facilitaire kosten met betrekking tot het PRSW en lasten heffing rioolrecht zoals werk door derden (Waterwolf), gas, electra, telefoonkosten en verzekeringen.

Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig

Wat willen wij bereiken?
Wij willen dat onze gemeentelijke wegen, straten en pleinen goed begaanbaar, schoon en veilig zijn. Wij passen duurzame materialen, innovatieve, energiebesparende technieken en werkwijzen toe die leiden tot een vermindering van CO_2-uitstoot. Voorbeelden hiervan zijn gerecyclede materialen in asfalt of bestrating en het refurbishen van lichtmasten. Waar mogelijk gebruiken we levensduurverlengende technieken, waardoor onderhoudskosten worden bespaard. Verharding die niet meer nodig is, vervangen we door groen om hiermee de fysieke leefomgeving te vergroenen en klimaatbestendiger te maken. Wij willen dat wegen en fietspaden schoon en veilig zijn, ook bij winterse omstandigheden. Onder dit beleidsdoel vallen ook civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (VRI's).

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het duurzaam beheren van wegen, straten en pleinen	Onze meest recente uitgevoerde globale visuele inspecties komen uit 2024 en 2025. Hieruit is weliswaar gebleken dat 79% van ons areaal voldoet aan de gestelde eisen, maar we zien ook grote verschillen tussen asfaltverharding (95% voldoet) en open verhardingen (66% voldoet). Op plekken waar dit mogelijk is, leggen we groene parkeerplaatsen aan om de fysieke leefomgeving te vergroenen en bij te dragen aan biodiversiteit. Ook kan regenwater zo sneller worden afgevoerd en dringen we hittestress terug. Wij streven ernaar dat meer dan 59% van onze inwoners tevreden is met het onderhoud. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van verhardingen.	2.1
Het schoon-houden van straten	Wij voeren straatreiniging uit op het afgesproken beeldkwaliteitsniveau, zoals vastgelegd in het Beheerkwaliteitplan (BKP). De kwaliteit wordt gemonitord via schouwen, meldingen en inwonerstevredenheid. De waardering voor de openbare ruimte lag in 2025 op een 6,9. Binnen dit totaalbeeld zien we dat met name het verwijderen van onkruid tussen bestrating, het verwijderen van zwerfvuil en het bladvegen lager worden gewaardeerd en daarmee belangrijke verbeterpunten vormen. We willen daarom de kwaliteit van de openbare ruimte gericht verbeteren. Daarbij ligt de focus op het verbeteren van de onderdelen die lager worden gewaardeerd. Het doel is een stijging van de tevredenheid van inwoners naar een 7,1 in 2027 en een 7,3 in 2029.	2.1
Het bestrijden van gladheid op wegen en fietspaden	Bij gladheid zetten we in op preventieve bestrijding, gericht op de veiligheid van weggebruikers en het beperken van milieubelasting. Met behulp van meetpunten in het wegdek signaleren we gladheid vroegtijdig. Door inzet van nat zout en routeoptimalisatie beperken we het zoutverbruik en daarmee de milieubelasting. In het gladheidsbestrijdingsplan is extra aandacht voor risicolocaties, zoals bruggen en onderdoorgangen, die eerder glad worden. Hiervoor is een aanvullende route opgenomen, zodat deze locaties gericht en efficiënt kunnen worden gestrooid. Wij streven naar een tevredenheidscijfer onder inwoners van minimaal een 7,5.	2.1
Het duurzaam beheren van de civieltechnische kunstwerken	Wij beheren civieltechnische kunstwerken, zoals bruggen, tunnels, viaducten, damwanden, steigers en grondkerende constructies, zodat deze veilig, beschikbaar en functioneel blijven. Wij voeren planmatig onderhoud, groot onderhoud en vervangingen uit op basis van inspecties, technische staat, risico's en de meerjarenplanning uit het beheerplan Kunstwerken 2024-2028. Daarbij prioriteren wij op veiligheid, bereikbaarheid, functionaliteit en doelmatigheid. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de civieltechnische kunstwerken.	2.1
Het duurzaam beheren van de openbare verlichting	Om energie te besparen streven wij ernaar dat 100% van de 48.000 lichtpunten van de openbare verlichting (OVL) voorzien zijn van nieuwe lichtbronnen met dimbare ledverlichting. Naar verwachting is de vervanging van conventionele verlichting naar ledverlichting in 2027 grotendeels gereed. Hiermee voldoen wij al in dat jaar aan de doelstelling van het landelijke Energieakkoord (50% energiebesparing ten opzichte van 2013) in plaats van in 2030. Daarnaast voldoen we aan de motie van de Tweede Kamer, waardoor alle gemeenten in 2028 voorzien moeten zijn van 100% ledverlichting. Het kabelnet van de OVL vervangen wij aan het einde van de levensduur door eigen OVL-net om storingen beter te kunnen verhelpen. We gaan het aantal slimme OVL-meetverdeelkasten verder uitbreiden, waarbij we schakelen op lichtcellen en waarmee defecten aan de ondergrondse OVL-kabel automatisch worden gemeld. Hierdoor kunnen we meer energie besparen. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de OVL.	2.1
Het duurzaam beheren van de Verkeersregel-installaties (VRI's)	Om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de uitstoot van CO_2 te beperken passen wij innovatieve technieken toe, zoals wachttijdvoorspellers en thermische camera's voor het langzaam verkeer en aftellers voor het autoverkeer. Binnen het landelijke programma 'Slimme en Duurzame Mobiliteit' passen wij intelligente VRI's (iVRI's) toe, die voertuigen herkennen en inspelen op de actuele verkeersdrukte. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader in op het onderhoud en de vernieuwing van de VRI's.	2.1

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027 te benoemen.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

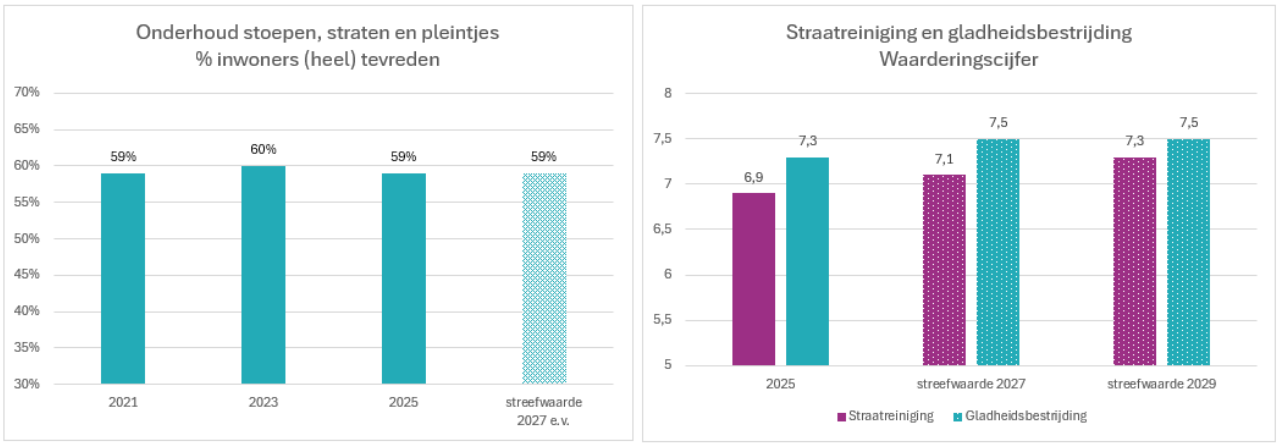
Voor dit beleidsdoel hanteren wij de volgende indicatoren:

Kwaliteit verhardingen
Tabel 60

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Metingen[1]				Streefwaarden/ prognose	
				2020	2022	2024	2025	2026	2028
Kwaliteit van alle verhardingen, CROW normering	%voldoende/ matig[2]	Lokaal	Gisib	75%	84%	81%	79%	>83%	>85%
Kwaliteit van gesloten verhardingen (asfaltwegen), CROW normering	%voldoende/ matig	Lokaal	Gisib	90%	90%	94%	95%	>90%	>90%
Kwaliteit van open verhardingen (klinkerverharding, trottoirs,) CROW normering	%voldoende/ matig	Lokaal	Gisib	63%	80%	70%	66%	>70%	>75%

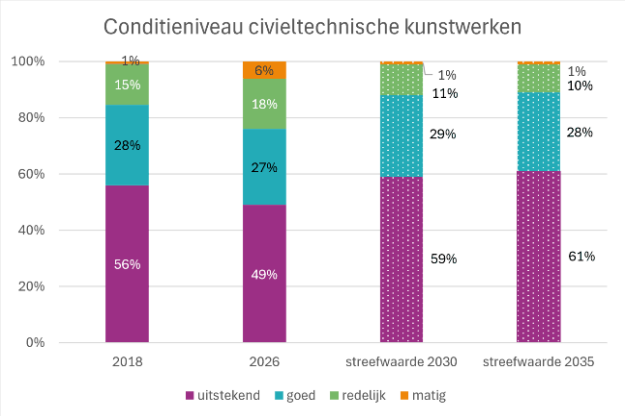
1 *Metingen vinden tweejaarlijks plaats.*
2 *Matig betekent dat de staat van het wegdek nog niet onvoldoende is, maar de verwachting is dat binnen drie tot vijf jaar onderhoud nodig is.*

Tevredenheid inwoners
Deze metingen vinden tweejaarlijks plaats.

Figuur 75

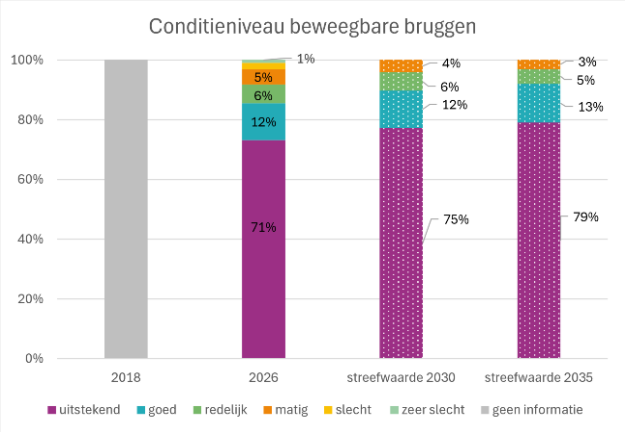
Conditieniveau civieltechnische kunstwerken
Tot en met 2028 wordt elk jaar 25% van het areaal geïnspecteerd. Vanaf 2029 wordt elk jaar 20% van het areaal geïnspecteerd zodat kunstwerken elke vijf jaar geïnspecteerd worden (wettelijke verplichting). Voor 50% van het areaal is een toestandsinspectie uitgevoerd. Hierdoor kan het beeld vertekend zijn. De verwachting is dat dit beeld de komende jaren wordt bijgesteld en meer richting de streefwaarden/prognose gaat.

Figuur 76

Conditieniveau beweegbare bruggen
De twaalf beweegbare bruggen in ons beheer worden geïnspecteerd op onderdeelniveau op basis van NEN 2767-4. De resultaten zijn geaggregeerd naar het hoger gelegen elementenniveau. De gemiddelde

beweegbare brug heeft 26 à 27 elementen. Op basis van de inspectieresultaten wordt het onderhoud dan wel de vervanging van onderdelen ingepland. Daarnaast worden de bruggen elk kwartaal gemonitord op functionaliteit en veiligheid.

Figuur 77

Openbare verlichting
De percentages energiebesparing komen na een herberekening hoger uit dan eerder aangegeven. 95% goed in het jaar 2025 betekent dat de resterende VRI's (vier stuks) aan het einde van de levensduur zijn. Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed en vervangen wij VRI's geheel of gedeeltelijk aan het einde van de levensduur.

Figuur 78

Wat mag het kosten?

Tabel 61

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.	Baten	2.559	1.936	1.388	1.388	1.388	1.388
	Lasten	33.066	37.092	39.475	42.842	44.926	46.388
	Saldo	**-30.508**	**-35.156**	**-38.087**	**-41.454**	**-43.538**	**-45.001**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.1 Verkeer en vervoer	2.559	1.916	1.367	1.367	1.367	1.367
7.4 Milieubeheer	0	20	21	21	21	21
Baten	**2.559**	**1.936**	**1.388**	**1.388**	**1.388**	**1.388**
1.2 Openbare orde en veiligheid	125	160	165	165	165	165
2.1 Verkeer en vervoer	32.942	36.932	39.310	42.677	44.761	46.224
Lasten	**33.067**	**37.092**	**39.475**	**42.842**	**44.926**	**46.388**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-30.508**	**-35.156**	**-38.087**	**-41.454**	**-43.538**	**-45.001**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Storting afkoopsom Schipholweg te Badhoevedorp	-550	-	-	-
Overig	2	-	-	-
Totaal Baten	**-549**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Kapitaallasten	-2.505	-3.427	-2.069	-1.463
2. Zwerfafvalprojecten en vuurwerkschade	325	-	-	-
3. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-228	-	-	-
Overig	25	60	-15	0
Totaal Lasten	**-2.383**	**-3.367**	**-2.084**	**-1.463**

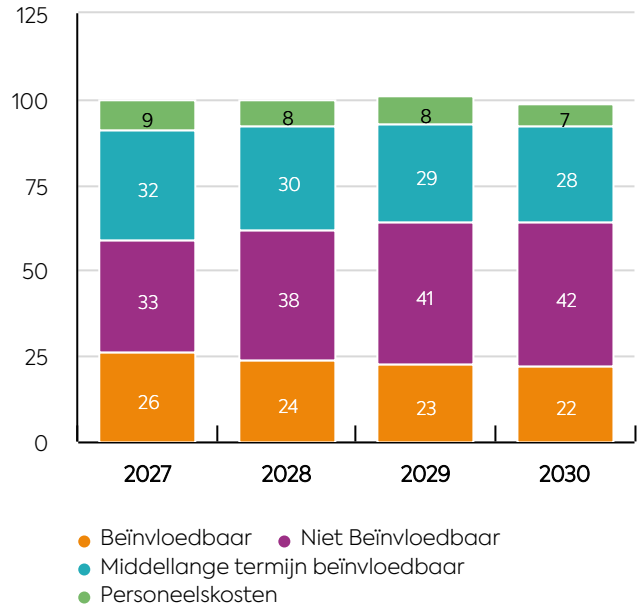
Baten

1. De ontvangen afkoopsom van de provincie Noord-Holland van € 0,55 miljoen voor het dagelijks beheer en onderhoud voor de Schipholweg te Badhoevedorp wordt gestort in de Algemene dekkingsreserve (taakveld 2.1).

Lasten

1. Door aanpassingen in investeringen zijn de kapitaallasten op dit beleidsdoel gewijzigd. Specifiek gaat het hier om nieuwe en in uitvoering zijnde investeringen zoals de Vernieuwing openbare ruimte (VOR), de wijkvernieuwing Welgelegen in Nieuw-Vennep, Herinrichting Robert Kochstraat/ Kamerlingh Onneslaan in Badhoevedorp, snelfietsroute De Hoek-A4, doortrekken van de S106 Badhoevedorp en renovatie van de Bennebroekerbrug.
   De doorbelaste rente aan dit beleidsdoel is in 2027 hoger dan in 2026 omdat het renteomslagpercentage voor 2027 is vastgesteld op 1,75%. In 2026 is rekening gehouden met 1,5% (taakveld 2.1).
2. In 2025 hebben wij een zwerfafvalvergoeding ontvangen voor projecten in de buitenruimte om zwerfafval te voorkomen. Deze vergoeding is deels ingezet voor bijvoorbeeld zwerfafvalpreventie door NMCX en een E-waste race. In 2025 is personele capaciteit ingezet op de evaluatie van VANG 2020 en bleef er geen capaciteit over voor het uitwerken van zwerfafvalprojecten. Daarbij kwam dat Meerlanden nog geen grondstoffencoach kon aanstellen. Een budget van € 258.800 is bij de najaarsrapportage 2025 overgeheveld van 2025 naar 2026. De kosten als gevolg van vuurwerkschade rondom de jaarwisseling 2025/2026 bedroegen incidenteel € 66.000. Dit kan niet worden opgevangen door de reguliere beheerbudgetten (taakveld 2.1).
3. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 2.1).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 79

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn uitbesteed werk en advieskosten met betrekking tot gesloten verhardingen, open verhardingen, schone openbare rumte, kunstwerken, beweegbare bruggen, kunstwerk coating Calatravabruggen, openbare verlichting, verkeerslichten, onderhoud fietspaden en dagelijks onderhoud wegen.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kapitaallasten (rente en afschrijving) op investeringen met betrekking tot gesloten verhardingen, open verhardingen, kunstwerken, beweegbare bruggen, openbare verlichting, onderhoud fietspaden en verkeerslichten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn lasten met betrekking tot schone openbare ruimte, dagelijks onderhoud graffity, beweegbare bruggen, open verhardingen, openbare verlichting, gladheidsbestrijding, straatreiniging, verkeerslichten en dagelijks onderhoud wegen zoals werk door derden (Waterwolf), werkzaamheden door Meerlanden, gas, electra, telefoonkosten en verzekeringen.

Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat

Wat willen wij bereiken?
We streven naar een gezond leefklimaat voor onze inwoners door de bescherming van de leefomgeving te waarborgen. Dit betekent dat de lucht, de bodem, het oppervlaktewater en grondwater zo schoon mogelijk zijn. Milieubeheer, bodembescherming en bodembeheer dragen hieraan bij. We willen de kwaliteit van de bodem behouden en deze waar mogelijk verbeteren. De zorg voor de volksgezondheid is de basis van rioleringszorg. Door gescheiden stelsels en door het baggeren van watergangen dragen we bij aan gezond oppervlaktewater. Meer hierover is te vinden in beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. Daarnaast zorgen we dat er zo beperkt mogelijke hinder is van geluid, licht, geur of magneetvelden.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Vaste activiteiten

activiteit	toelichting	taakveld
Het duurzaam beheren van de bodem	Wij beheren de bodem duurzaam. In 2025 is de meest recente bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Wij zorgen ervoor dat de kwaliteit van de bodem op zijn minst gelijk blijft. Wij zijn afhankelijk van bestemmingswijzigingen en graafwerkzaamheden in de bodem om de kwaliteit te verbeteren. Bij nieuwe aanleg in de openbare ruimte wordt de bodem duurzaam geschikt gemaakt voor de functie. Wanneer in de openbare buitenruimte een zichtbare bodemverontreiniging wordt aangetroffen dan verwijderen wij deze.	7.4
De uitvoering van het Schone Lucht Akkoord	In het kader van de uitvoering van het Schone Lucht Akkoord (SLA) (11826609) monitoren wij de concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM10 en PM2.5). Het SLA is een landelijk samenwerkingsverband tussen Rijk, provincies en gemeenten, gericht op het permanent verbeteren van de luchtkwaliteit en het realiseren van gezondheidswinst. In dat kader nemen wij maatregelen op het gebied van onder andere mobiliteit, houtstook en mobiele werktuigen. De luchtkwaliteit wordt beoordeeld ten opzichte van de geldende EU-grenswaarden en de WHO-advieswaarden (2005 en 2021). De WHO-advieswaarden zijn gebaseerd op gezondheidskundige inzichten en zijn niet juridisch bindend, maar geven richting aan het gewenste beschermingsniveau voor de volksgezondheid. Daarbij geldt dat er geen veilige ondergrens voor luchtverontreiniging bestaat: ook bij lage concentraties kunnen gezondheidseffecten optreden. Verdere verbetering van de luchtkwaliteit leidt daarom tot gezondheidswinst. Wij werken toe naar een stapsgewijze daling van de concentraties richting de EU-doelstellingen voor 2030 en op langere termijn de WHO-advieswaarden.	7.4
Opsporen van foutaan-sluitingen van riolering	Bij het inspecteren van de riolering kijken we ook of er geen aansluitingen voor vuil water zijn aangesloten op de leidingen voor hemelwater. Foute aansluitingen herstellen we. Zo blijft het oppervlaktewater schoon.	7.4
Baggeren	We halen planmatig bagger uit de watergangen. Dit doen we volgens de planning in het Baggerplan. Verontreinigde baggerspecie voeren we af naar een erkend verwerker.	7.4

Activiteiten in 2027

Voor dit beleidsdoel zijn geen specifieke activiteiten in 2027.

BBV indicatoren

Voor dit beleidsdoel zijn geen BBV indicatoren aanwezig.

Indicatoren Haarlemmermeer

Kwaliteit bodem op grond van de Bodemkwaliteitskaart (BKK)

Tabel 62

Omschrijving Zone BKK	Indicator Gemiddelde kwaliteit zone (ontvangende bodem)	Bron	Metingen 2025	Streef-waarde 2030
1. Nieuwstedelijk gebied e.a.[1]	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	landbouw/ natuur	Minstens: landbouw/ natuur
1A. Gebied Schiphol Trade Park	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	landbouw/ natuur	Minstens: landbouw/ natuur:
1B. Gebied PARK21	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	landbouw/ natuur	Minstens: landbouw/ natuur:
2 Badhoevedorp e.a., [2]	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	wonen/ landbouw/ natuur	Minstens: wonen/ landbouw/ natuur
3. Bebouwing Oude Meer e.a. [3]	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	industrie/ wonen	Minstens: industrie/ wonen
Te weinig gegevens [4]	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	Eerst onderzoek	Eerst onderzoek
Niet gezoneerd [5]	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	Eerst onderzoek	Eerst onderzoek
Oude polderwegen	Kwaliteit bovenste laag bodem	Bodemkwaliteitskaart	Matig, industrie, : landbouw/ natuur	Minstens: Matig, industrie, : landbouw/ natuur

1 Onder zone 1 valt: nieuwstedelijk gebied, oudere en recente industrie- en bedrijventerreinen, glastuin- bouwgebied Rijsenhout, buitengebied.
2 Onder zone 2 valt: Badhoevedorp, Schiphol-Rijk, oudere bebouwing Hoofddorp, Zwanenburg, Cruquius en Nieuw-Vennep.
3 Onder zone 3 valt: bebouwing Oude Meer, Abbenes, Rijsenhout, Burgerveen, Weteringbrug, Buitenkaag, Lisserbroek, Beinsdorp, Zwaanshoek, Vijfhuizen, Nieuwebrug, Haarlemmerliede, Penningsveer, Spaarndam, Halfweg, De Liede, buitengebied ten zuiden van de Spaarndammerdijk en de boerenerven.
4 Hieronder valt: venig buitengebied omgeving Vijfhuizen en Nieuwebrug, buitengebied Spaarnwoude en Haarlemmerliede.
5 Hieronder valt: gebied van Schiphol, golfbaan Nieuwe Meer

Luchtkwaliteit

Tabel 63

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron[1]	Metingen	Streefwaarde[2]		
				2025	2027	2028	2029
EU-grenswaarde NO_2	Maximale hoeveelheid	Lokaal	CIMLK	18 µg/m³	15 µg/m³	15 µg/m³	15 µg/m³
EU-grenswaarde PM10	Maximale hoeveelheid	Lokaal	CIMLK	15 µg/m³	12 µg/m³	12 µg/m³	12 µg/m³
EU-grenswaarde PM2.5	Maximale hoeveelheid	Lokaal	CIMLK	8,5 µg/m³	7 µg/m³	7 µg/m³	7 µg/m³

1 Voor het monitoren van de luchtkwaliteit maken wij gebruik van gegevens uit het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK), waarin landelijke modelberekeningen zijn opgenomen. Aanvullend gebruiken wij meetgegevens uit het regionale luchtmeetnet (GGD in opdracht van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) voor nadere duiding van de lokale situatie.
2 Deze streefwaarden zijn gebaseerd op de huidige luchtkwaliteit, verwachte autonome ontwikkelingen en de inzet van maatregelen in het kader van het Schone Lucht Akkoord. De EU-grenswaarden voor 2030 vormen hierbij een belangrijk ijkpunt. De gekozen streefwaarden liggen in lijn met, en waar mogelijk onder, deze toekomstige normen en geven een realistisch groeipad richting verdere gezondheidswinst en de WHO-advieswaarden op langere termijn. De waarden zijn richtinggevend, aangezien de luchtkwaliteit mede wordt beïnvloed door regionale en nationale bronnen.

Wat mag het kosten?

Tabel 64

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.	Baten	185	56	58	58	58	58
	Lasten	7.758	7.781	8.130	8.024	7.843	7.843
	Saldo	**-7.573**	**-7.725**	**-8.072**	**-7.966**	**-7.785**	**-7.785**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
7.4 Milieubeheer	185	56	58	58	58	58
Baten	**185**	**56**	**58**	**58**	**58**	**58**
7.4 Milieubeheer	7.763	7.781	8.130	8.024	7.843	7.843
Lasten	**7.763**	**7.781**	**8.130**	**8.024**	**7.843**	**7.843**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-7.578**	**-7.725**	**-8.072**	**-7.966**	**-7.785**	**-7.785**

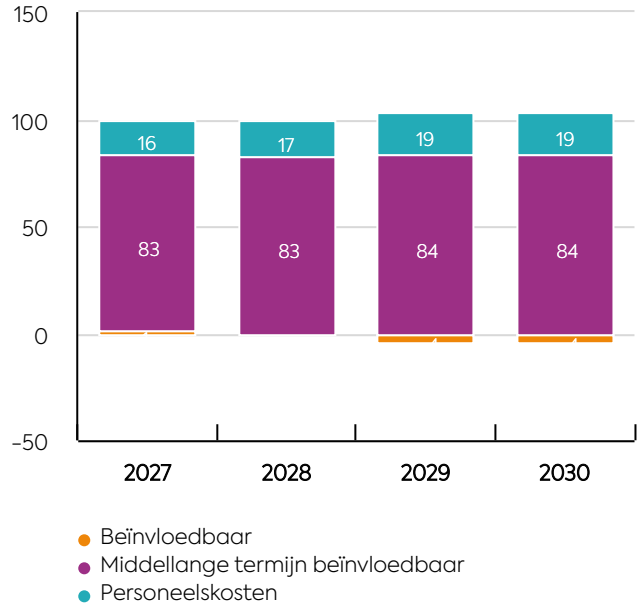
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	2	-	-	-
Totaal Baten	**2**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Gewijzigde verdeling van personeelslasten	-375	-	-	-
2. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	-137	-	-	-
Overig	163	106	181	-0
Totaal Lasten	**-349**	**106**	**181**	**-0**

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel hoger geworden (taakveld 7.4).
2. Op basis van de eerste begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) stijgen de kosten voor de totale dienstverlening. De stijging van de kosten in de UVO 2026 ten opzichte van de UVO 2025 wordt veroorzaakt door door loon- en prijscompensatie en herprioritering (taakveld 7.4). De loon- en prijscompensatie wordt gedekt uit de onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen beschikbare stelpost.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 80

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn kosten met betrekking tot uitbesteed werk en uitgaven voor milieuhandhaving, Vergunning, toezicht en handhaving (VTH-handhaving) en bodemverontreiniging.

Niet beïnvloedbaar
Er zijn geen niet-beïnvloedbare lasten.

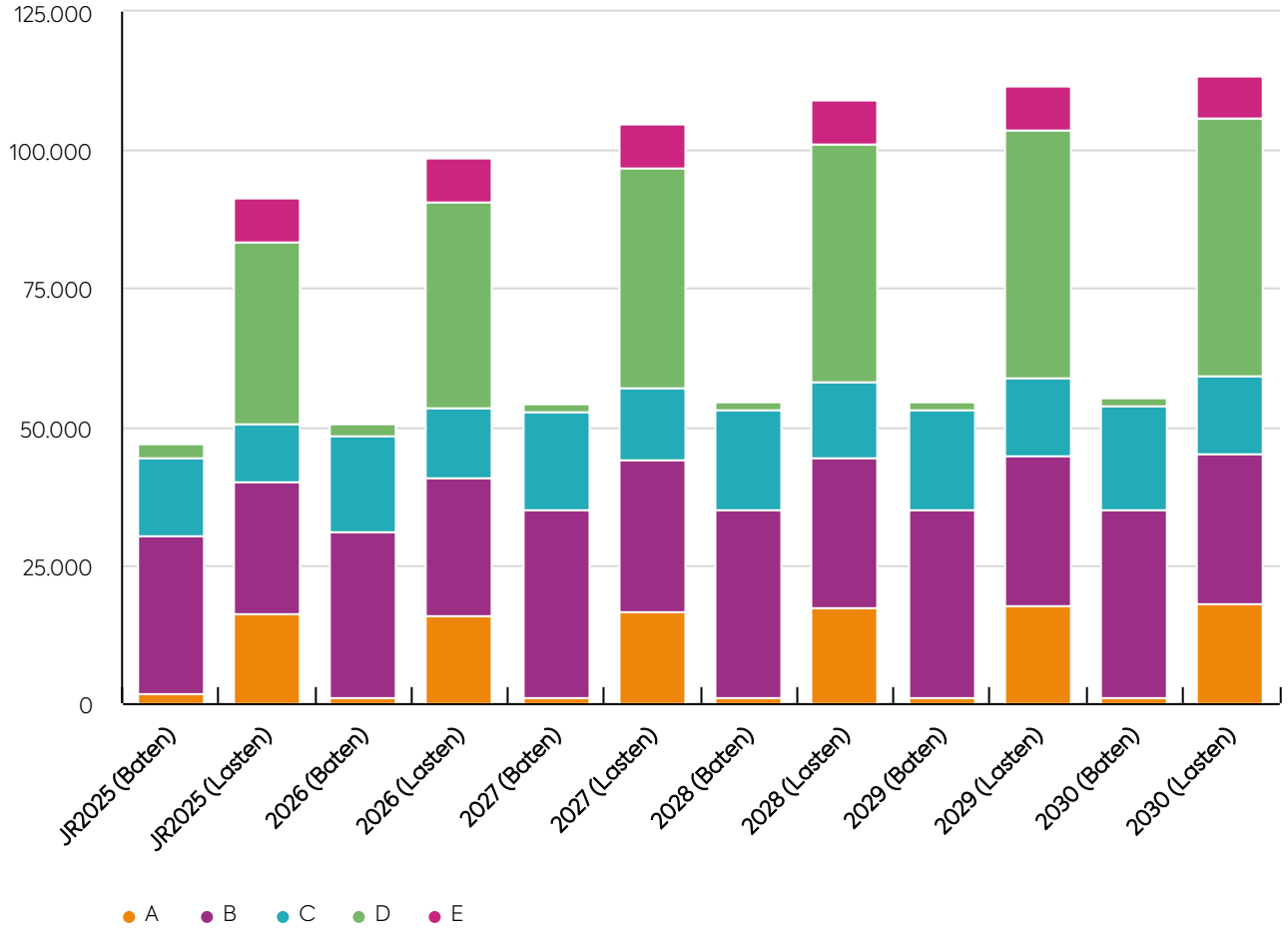
Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn lasten zoals de bijdrage aan de OD NZKG en lasten op het gebied van ontsmetting/ongediertebestrijding zoals kosten van Meerlanden en de bestrijding van het mediterraan draaigatje.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 65

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Kwaliteit fysieke leefomgeving		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwaliteit fysieke leefomgeving	Baten	47.068	50.458	54.173	54.607	54.546	55.198
	Lasten	91.242	98.457	104.825	109.026	111.671	113.592
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-44.174**	**-48.000**	**-50.652**	**-54.419**	**-57.125**	**-58.393**
Reservemutaties	Onttrekking	395	207	138	136	16	16
	Storting	318	426	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-44.097**	**-48.219**	**-50.514**	**-54.283**	**-57.109**	**-58.377**

Vergelijking over de jaren per beleidsdoel

Figuur 81

Legenda

Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.
Beleidsdoel B: Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik.
Beleidsdoel C: Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.
Beleidsdoel D: Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.
Beleidsdoel E: Haarlemmermeer biedt een gezond leefklimaat.

Toelichting reserves

Tabel 66

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Dekking afschrijvingslasten	6	6	16	16
Reserve Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	132	130	0	0
Totaal Onttrekking	**138**	**136**	**16**	**16**

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen
De verbonden partijen voor het programma Kwaliteit fysieke leefomgeving zijn Meerlanden Holding NV en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Meerlanden
Meerlanden voert werkzaamheden uit op het gebied van afval- en grondstoffeninzameling en het schoon en veilig houden van de openbare ruimte, waaronder straatreiniging, onkruidbestrijding, ongediertebeheersing en het verwijderen van zwerfafval. Ook de gladheidsbestrijding wordt door Meerlanden uitgevoerd en draagt bij aan het veilig gebruik van de openbare ruimte.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden heeft Meerlanden aandacht voor duurzaamheid, onder andere door het stimuleren van afvalscheiding en het zo efficiënt en duurzaam mogelijk organiseren van inzameling en verwerking. Voor de aandeelhoudende gemeenten hanteert Meerlanden uniforme tarieven voor afvalinzameling, reiniging en gladheidsbestrijding.

De Waterwolf (dochteronderneming Meerlanden)
De Waterwolf voert werkzaamheden uit op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit betreft onder andere groenonderhoud op basis van beeldkwaliteit, het afhandelen van meldingen en klein civieltechnisch onderhoud. Deze werkzaamheden worden gebiedsgericht ingezet. Daarnaast verzorgt De Waterwolf het beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen, de bediening van beweegbare bruggen en de exploitatie van de pontverbinding tussen Rijsenhout en Aalsmeer. De werkzaamheden van De Waterwolf dragen direct bij aan een schone, veilige en goed begaanbare openbare ruimte. We sturen op de uitvoering via contractafspraken, monitoring van prestaties en periodiek overleg.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) voert de wettelijk verplichte taken ('basistaken') en een aantal aanvullende taken ('plustaken') op het gebied van het omgevingsrecht voor ons uit. Het gaat in het bijzonder om vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de werkvelden bouw, milieu en bodem. De (minimale) kwaliteit van de uitvoering van de taken is wettelijk vastgelegd. Dat is voor ons geregeld in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer. Ieder jaar spreken wij met de OD NZKG af welke taken zij in dat jaar voor ons gaat uitvoeren. Die afspraken en de begroting van de kosten staan in de Uitvoeringsovereenkomst (UVO). Na afloop van het jaar legt de OD NZKG verantwoording aan ons af over de geleverde producten en diensten.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
- Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403)
- Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) 2023 (10258517)
- Actualisering Beheerplannen Fysieke Leefomgeving 2024 tot en met 2028 (10164415), inclusief document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036)
- Visie Boombeleid 2015 (2014.0056392)
- Beleid Monumentale en Waardevolle bomen (2020.0002903)
- Kadernota Vervanging en Herplant 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Boomveiligheid en Zorgplicht 2015 (2014.0056392)
- Kadernota Beheer en Overlast van bomen 2015 (2015.0053367)
- Leidraad 'Groene, gezonde leefomgeving, omgaan met ons groen in bebouwd gebied en toelichting groenstructuurkaarten' (7735848)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer (2011) (2011.0035034) en eerste wijziging (2016.0053740)
- Wijzigingsverordening 'Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Haarlemmermeer 2011 2e wijziging' (2020.0002677)

- Verordening graf- en begraafrechten 2021 (lijkbezorgingsrechten) (2020.0002299)
- Uitvoeringsregeling Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016 (2016.0053740)
- Afvalstoffenverordening gemeente Haarlemmermeer 2021 (2021.0000178)
- Invoering opt-in systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk (jasticker) (2021.0002294)
- Gladheidsbestrijdingsplan 2022-2025 (2022.0001021)
- Strategische Samenwerkingsagenda hoogheemraadschap van Rijnland en gemeente Haarlemmermeer 2020-2035 (2021.0001877)
- Klimaatadaptatiebeleid Haarlemmermeer (2022.0000040)
- Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) 2024-2028 gemeente Haarlemmermeer (8414039)
- Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer (2019.0037699)
- Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2018.0030093)
- Aanpassing Aanpak 'Van afval- naar grondstofinzameling' (2020.0000853)
- Wijziging Nota Bodembeheer gemeente Haarlemmermeer (10178887)
- Geactualiseerd Beleidskader Bodem 2025, Bodemkwaliteitskaart en PFAS-bodemkwaliteitskaart 2025 (11923072)
- Wijziging Omgevingsplan gemeente Haarlemmermeer 'Bodem' (12018917)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Haarlemmermeer (2016.0018300)
- Herijking aanpak van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond (7502314)
- Natuurvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0000462)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente tegen een aanvaardbaar lastenniveau.

Portefeuillehouders:
Van Straten

De programma's worden afgesloten met de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid. De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Ook zijn hierin de posten voor onvoorziene uitgaven en onverdeelde lasten (stelposten) opgenomen. De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

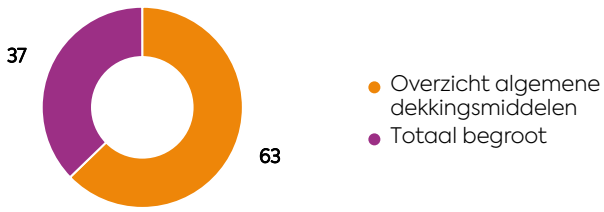
- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is;
- uitkeringen uit het gemeentefonds;
- financiering, bespaarde rente en dividend.

Verder worden de in de begroting opgenomen stelposten en de te betalen vennootschapsbelasting toegelicht.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	**Baten x € 1.000**	**479.295**
	in % van totale begroting	**62,8%**
	Lasten x € 1.000	**22.307**
	in % van totale begroting	**2,9%**

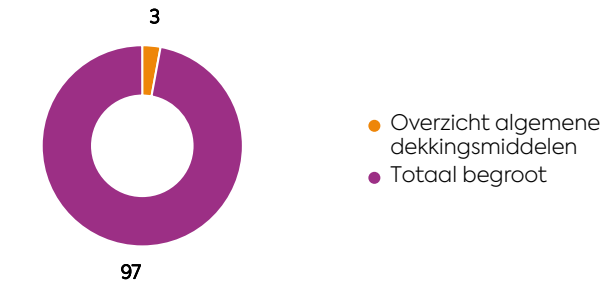
Baten

De baten Algemene dekkingsmiddelen uitgedrukt in % van de totale baten

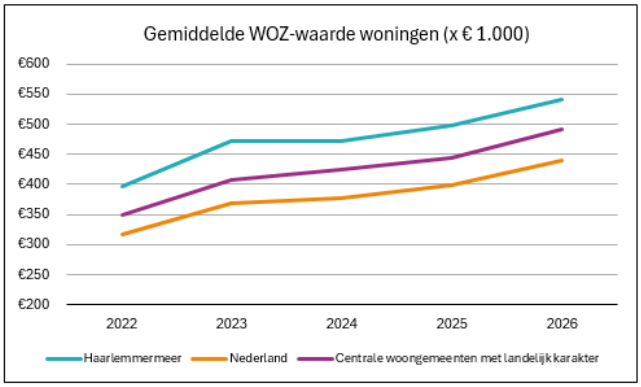
Lasten

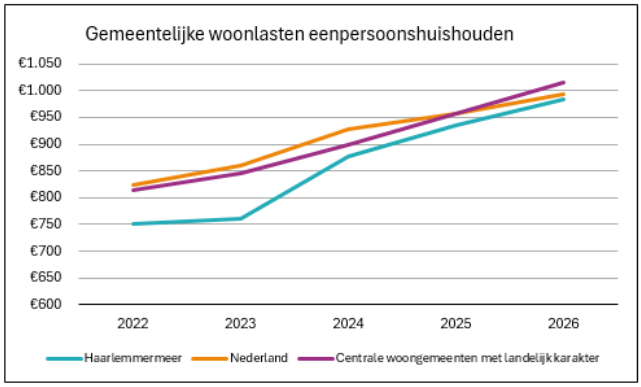
De lasten Algemene dekkingsmiddelen uitgedrukt in % van de totale lasten

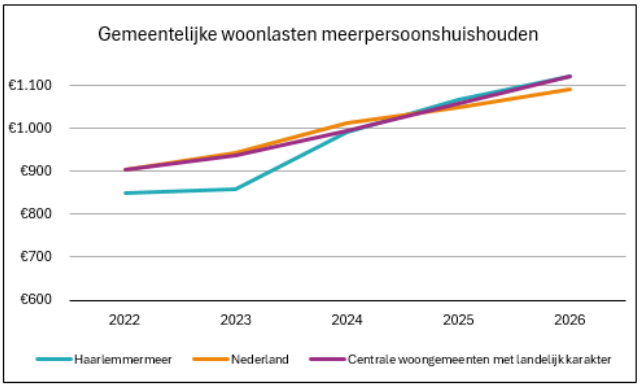

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting)

BBV indicatoren

Figuur 82

Indicatoren Haarlemmermeer

Voor dit onderdeel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Wat mag het kosten?

Tabel 67

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeer-, toeristen-, reclame- en precariobelasting).	Baten	127.027	133.064	137.946	139.344	140.829	142.270
	Lasten	4.179	4.377	4.704	4.704	4.704	4.704
	Saldo	**122.847**	**128.687**	**133.242**	**134.640**	**136.125**	**137.566**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.61 OZB woningen	24.138	24.879	25.924	26.393	26.951	27.496
0.62 OZB niet-woningen	82.102	84.247	88.038	88.966	89.893	90.790
0.63 Parkeerbelasting	3.758	3.228	3.236	3.236	3.236	3.236
0.64 Belastingen overig	1.072	1.109	1.147	1.147	1.147	1.147
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	7	14	14	14	14	14
3.4 Economische promotie	15.920	19.556	19.556	19.556	19.556	19.556
8.3 Wonen en bouwen	29	32	32	32	32	32
Baten	**127.027**	**133.064**	**137.946**	**139.344**	**140.829**	**142.270**
0.61 OZB woningen	1.071	1.110	1.171	1.171	1.171	1.171
0.62 OZB niet-woningen	2.748	2.908	3.139	3.139	3.139	3.139
0.63 Parkeerbelasting	31	42	32	32	32	32
0.64 Belastingen overig	51	44	44	44	44	44
3.4 Economische promotie	277	273	318	318	318	318
Lasten	**4.179**	**4.377**	**4.704**	**4.704**	**4.704**	**4.704**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**122.847**	**128.687**	**133.242**	**134.640**	**136.125**	**137.566**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Onroerendezaakbelastingen	4.836	1.398	1.485	1.441
Overig	46	-0	0	0
Totaal Baten	**4.882**	**1.398**	**1.485**	**1.441**
Lasten				
1. Bijdrage Cocensus	-324	-	-	-
Overig	-3	-	-	-
Totaal Lasten	**-327**	**-**	**-**	**-**

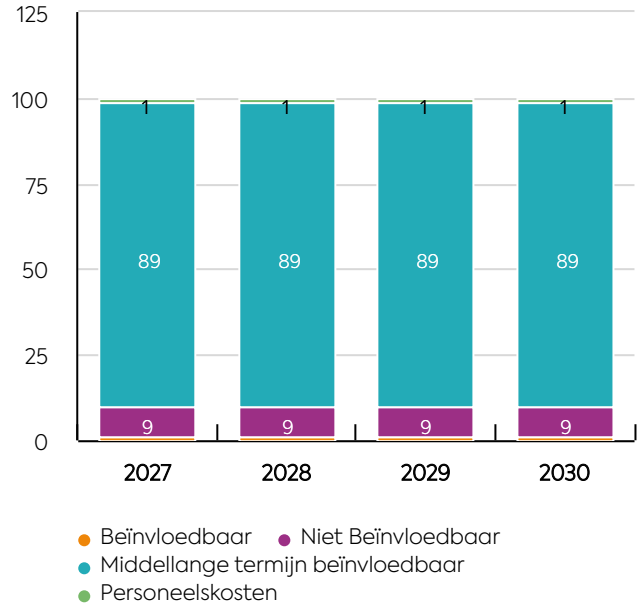
Baten

1. De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen (OZB) voor het bestaande areaal in 2027 is verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,4%. Dit percentage is conform het coalitieakkoord 2026-2030 gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de geraamde loon-prijsindex voor 2027. Dit geeft een meeropbrengst van circa € 3,7 miljoen. Verder is rekening gehouden met areaaluitbreiding bij woningen en niet-woningen wat een extra opbrengst van € 1,1 miljoen geeft in 2027.
   Voor de jaren 2027 en verder wordt rekening gehouden met een stijging van de OZB als gevolg van areaaluitbreiding van de woningen en niet-woningen. (taakveld 0.61, 0.62)

Lasten

1. De bijdrage 2027 voor de gemeenschappelijke regeling 2027 is gebaseerd op de ontwerpbegroting 2027 waarmee de raad op 28 mei 2026 (13262712) heeft ingestemd. Voor 2027 wordt rekening gehouden met een stijging van de bijdrage met 4,84% aan verwachte loon- en prijsontwikkelingen alsmede een accres van 1% in verband met stijging van het aantal belastingobjecten. (taakveld 3.4, 0.61, 0.62,0 63)

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 83

Toelichting

Beïnvloedbaar

De beïnvloedbare lasten zijn advieskosten voor het opstellen van de belastingverordeningen.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten betreft de geraamde storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden betreft de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Cocensus voor de heffing en inning van de belastingen.

Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds

Wat mag het kosten?

Tabel 68

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds.	Baten	305.158	316.296	323.600	311.400	310.400	318.200
	Lasten	-	-	-	-	-	-
	Saldo	**305.158**	**316.296**	**323.600**	**311.400**	**310.400**	**318.200**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	305.158	316.296	323.600	311.400	310.400	318.200
Baten	**305.158**	**316.296**	**323.600**	**311.400**	**310.400**	**318.200**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**305.158**	**316.296**	**323.600**	**311.400**	**310.400**	**318.200**

Toelichting

De uitkeringen uit het gemeentefonds laten in vergelijking met de Voorjaarsrapportage 2026 het volgende beeld zien:

Tabel 69

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Voorjaarsrapportage 2026	315.200	310.000	315.200	322.800
Mutaties meicirculaire 2026	8.400	1.400	-4.800	-4.600
Programmabegroting 2027-2030	323.600	311.400	310.400	318.200

Mutaties meicirculaire 2026
De algemene mutaties in de meicirculaire gaven per saldo een voordeel voor alle begrotingsjaren. De raad is hierover geïnformeerd in de brief van 26 juni 2026 (XS-26060302.2453). De voordelen vanaf 2027 worden met name veroorzaakt door bijstellingen van het verwachte volume accres en accres voor de loon- en prijsontwikkeling (LPO). Vanaf 2028 daalt de omvang van het gemeentefonds en daarmee de te ontvangen middelen voor onze gemeente. Dit wordt veroorzaakt doordat het Rijk verwacht dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd dan het beoogde effect zullen hebben. Het kabinet heeft besloten te stoppen met huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo voor inwoners die dit zelf kunnen bekostigen. Daarvoor vindt er vanaf 2029 een uitname uit het gemeentefonds plaats. Er wordt daarbij wel rekening gehouden met een vangnet voor mensen die dit niet zelf kunnen bekostigen.

Voordelen als gevolg van taakmutaties komen ten gunste van het betreffende beleidsdoel, ter uitvoering van de extra lasten van de betreffende taak. Bij een nadeel wordt het budget van het betreffende beleidsdoel verlaagd. In de meicirculaire waren de volgende taakmutaties opgenomen:

Tabel 70

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Wet handhaving sociale zekerheid	9	9	9	9
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	1.356			
Huishoudelijke hulp uit de Wmo			-8.590	-8.595
Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo			2.564	2.662

Omschrijving (bedragen x € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Kinderopvang pleegouders	109			
Wet op de lijkbezorging	28			
Loon- en prijsbijstelling Participatie	249	180	231	227
Jeugdhulp kinderen in een AZC	9	9	9	9
Wet betaalbare huur	7	7	3	
Overheidsbrede Dienstverlening	15	15	15	15
Armoedebestrijding kinderen	17	17	17	17
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	95	95	95	118
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	5.226			
Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	23			
Totaal mutaties	**7.143**	**332**	**5.647**	**5.538**

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de brief aan de raad over de meicirculaire 2026 (XS-26060302.2453).

Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend

Wat mag het kosten?

Tabel 71

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel C: Financiering, beleggingen en dividend.	Baten	11.442	9.709	9.227	8.728	8.756	8.840
	Lasten	496	436	7	-966	1.516	3.008
	Saldo	**10.946**	**9.273**	**9.220**	**9.695**	**7.240**	**5.832**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.5 Treasury	11.442	9.709	9.227	8.728	8.756	8.840
Baten	**11.442**	**9.709**	**9.227**	**8.728**	**8.756**	**8.840**
0.5 Treasury	496	436	7	-966	1.516	3.008
Lasten	**496**	**436**	**7**	**-966**	**1.516**	**3.008**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**10.946**	**9.273**	**9.220**	**9.695**	**7.240**	**5.832**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
1. Ontvangen rente van derden	-398	-520	-28	-
Overig	-84	22	56	84
Totaal Baten	**-482**	**-498**	**28**	**84**
Lasten				
1. Door te berekenen rente	3.830	3.809	-66	-443
2. Hogere rentelasten aangetrokken leningen	-3.402	-2.836	-2.416	-1.049
Overig	1	-	-0	0
Totaal Lasten	**429**	**973**	**-2.482**	**-1.492**

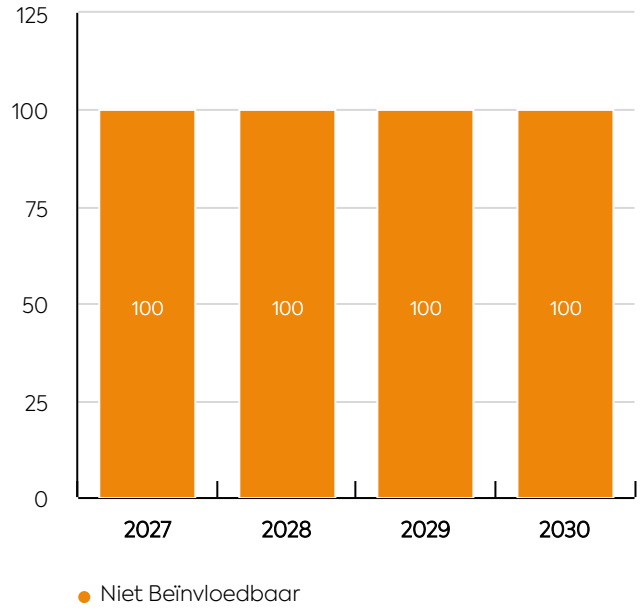
Baten

1. De ontvangen rente van derden daalt vanwege de verwachte daling van de middelen die bij ons uitstaan.

Lasten

1. De mutaties in de activa vanwege nieuwe investeringen en afschrijvingen zorgen voor jaarlijkse wisselingen van door te berekenen rente aan de begrotingsprogramma's. Conform het BBV wordt aan de programma's doorberekende rente als negatieve last verantwoord.
2. Als gevolg van de geraamde investeringen stijgen de rentelasten omdat nieuwe leningen aangetrokken moeten worden.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 84

Toelichting
Beïnvloedbaar
Er zijn geen lasten die beïnvloedbare zijn.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn rentelasten over activa en investeringen.

Middellange termijn beïnvloedbaar
Er zijn geen lasten die op middellange termijn beïnvloedbaar zijn.

Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen

Wat mag het kosten?

Tabel 72

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel D: Onvoorzien, stelposten en saldo kostenverdeling.	Baten	805	–	–	–	–	–
	Lasten	1.462	9.402	17.137	8.376	9.285	12.907
	Saldo	**-657**	**-9.402**	**-17.137**	**-8.376**	**-9.285**	**-12.907**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.8 Overige baten en lasten	805	0	0	0	0	0
Baten	**805**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.8 Overige baten en lasten	1.462	9.402	17.137	8.376	9.285	12.907
Lasten	**1.462**	**9.402**	**17.137**	**8.376**	**9.285**	**12.907**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-657**	**-9.402**	**-17.137**	**-8.376**	**-9.285**	**-12.907**

Onvoorziene uitgaven
Voor onvoorziene uitgaven is een bedrag geraamd van € 35.000 per jaar. De post onvoorziene uitgaven is bestemd voor kleine posten die onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn. Hierbij is het uitgangspunt dat deze in eerste instantie binnen de beschikbare budgetten opgevangen moeten worden. Pas in tweede instantie kan de raming voor onvoorziene uitgaven worden benut. Voor relatief grote tegenvallers is de raming voor onvoorziene uitgaven niet bedoeld. Grote tegenvallers komen direct ten laste van het resultaat en de Algemene dekkingsreserve.

Stelposten
In de Programmabegroting 2027-2030 zijn de volgende stelposten geraamd:

Tabel 73

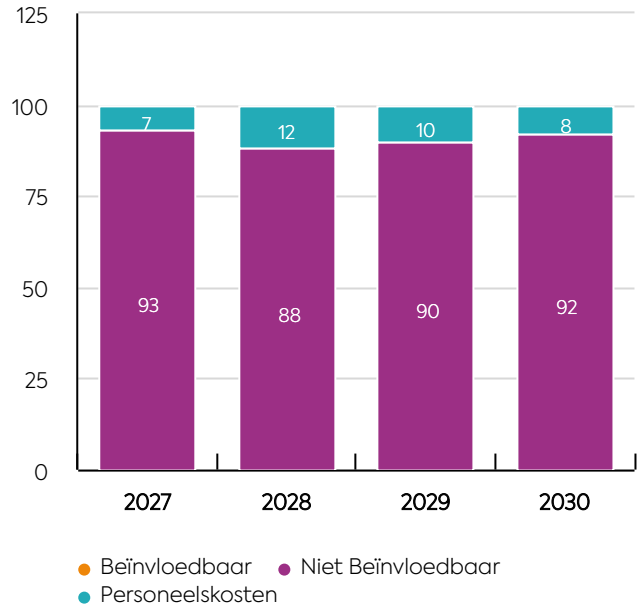
Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stelpost areaalsystematiek groei van de gemeente	1.725	5.069	9.431	14.209
Stelpost volume groei jeugdzorg en Wmo	1.500	3.004	4.524	6.114
Stelpost schaalsprong wonen	1.928	1.414	1.279	1.135
Stelpost versterking organisatie	366	366	366	366
Stelpost kapitaallasten/realisatiegraad investeringen	-2.001	-3.513	-7.177	-8.256
Stelpost indexaties (loon- en pijsstijgingen)	12.871	12.946	13.001	13.028
Stelpost ombuigingen	35	-11.704	-13.096	-14.646
Stelpost overhead	663	743	907	907
Totaal stelposten	17.087	8.325	9.235	12.857

De mutaties op deze stelposten ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026 staan in het overzicht 'Verloop stelposten', in het hoofdstuk Financiële begroting.

Stelpost areaalsystematiek groei van de gemeente
Bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2024 (7735887) is besloten een areaalsystematiek in te voeren om de stijging van de lasten als gevolg van de groei van de gemeente te verwerken in het meerjarenbeeld. De areaalsystematiek brengt de financiële impact van de autonome groei op de primaire processen, waarbij de gehele begroting wordt betrokken, in beeld. Middels de stelpost 'areaalsystematiek groei van de gemeente' zijn de hogere lasten geraamd in het meerjarenbeeld. In de Voorjaarsrapportage 2027 wordt de stelpost bijgesteld op basis van de werkelijke groei in 2026 en volgt besluitvorming over toekenning van budgetten aan de verschillende programma's/beleidsdoelen.
Stelpost volume groei jeugdzorg en Wmo
Voor de volumegroei jeugdzorg en Wmo voor de huidige inwoners is rekening gehouden met een groei van 1% voor de jaren 2027 en verder. De hogere lasten als gevolg van de volumegroei door de stijging van het aantal inwoners is verwerkt in de areaalsystematiek groei van de gemeente.
Stelpost schaalsprong wonen
Voor het dekken van de kapitaallasten van investeringen in verband met de schaalsprong wonen is vanaf 2024 een stelpost opgenomen. Conform een besluit van de raad bij de vaststelling van de Investeringsstrategie Wonen (2021.0002603) wordt in een begrotingsjaar resterend bedrag van deze stelpost in de jaarrekening van dat jaar gestort in de reserve Schaalsprong.
Stelpost versterking organisatie
Dit betreft het laatste deel van de middelen voor versterking van de organisatie, die beschikbaar zijn gesteld op basis van het coalitieakkoord 2022-2026. Het restant van deze middelen zal bij een volgend P&C product aan het juiste programma worden toebedeeld.
Stelpost kapitaallasten/realisatiegraad investeringen
De stelpost kapitaallasten betreft met name het geraamde voordeel op de investeringen als gevolg van de aanname dat 63% van de geraamde investeringsbedragen gerealiseerd wordt en verder wordt er rekening gehouden met kapitaallasten UPM op basis van het coalitieakkoord.
Stelpost indexaties (loon- en pijsstijgingen)
De stelpost indexaties is gebaseerd op de in de Voorjaarsrapportage 2026 vastgestelde indexeringen. In de paragraaf 'Grondslagen begroting' zijn deze vermeld.
Stelpost ombuigingen
Een deel van de maatregelen voor een sluitende begroting (stelpost ombuigingen) kan nog niet worden geraamd op concrete begrotingsposten en zijn daarom als stelpost geraamd. Dit betreft vanaf 2027 de te realiseren besparingen op grond van de Hervormingsagenda Jeugd. Vanaf deze programmabegroting zijn zijn daarnaast stelposten opgenomen voor de nog in te vullen

dekkingsmaatregelen uit het coalitieakkoord 2026-2030 voor fysiek domein, maatschappelijke ontwikkeling, realisme in groei en verlengen afschrijvingstermijnen.
Stelpost overhead
Bij structurele uitbreiding van de FTE's wordt rekening gehouden met extra lasten overhead. De opslag overhead wordt gereserveerd op de stelpost overhead en is bestemd voor de groei van de lasten in het Overzicht overhead. Bij de integrale afweging van een P&C product wordt een voorstel gedaan voor de toewijzing van deze stelpost aan de diverse onderdelen van het Overzicht overhead.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 85

Toelichting
Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten betreft de raming voor onvoorziene uitgaven.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn de in de begroting opgenomen stelposten.

Onderdeel E: Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten?

Tabel 74

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.	Baten	-	-	-	-	-	-
	Lasten	-102	-	-	-	-	375
	Saldo	**102**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-375**

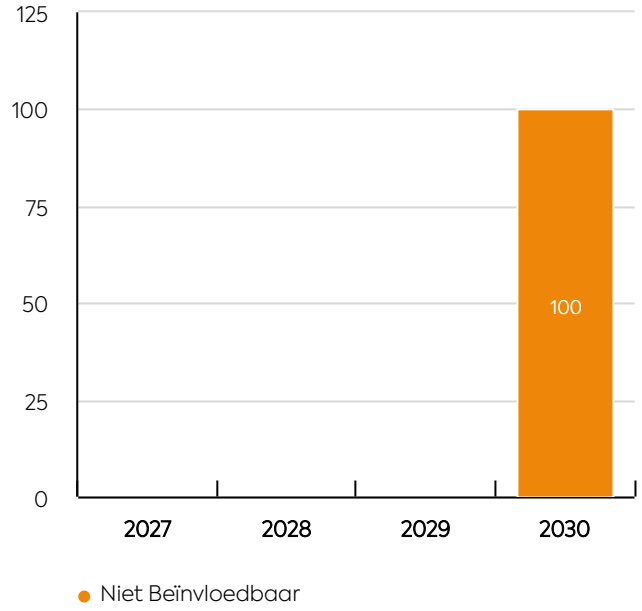
Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-102	0	0	0	0	375
Lasten	**-102**	**0**	**0**	**0**	**0**	**375**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**102**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-375**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar
Er wordt in de begroting rekening gehouden met de te betalen vennootschapsbelasting. Afhankelijk van de te verwachten fiscale winst wordt de begroting per jaar bijgesteld. Het resultaat verschilt per jaar. De verwachting is dat over de jaren 2026 tot en met 2029 geen fiscale winst wordt gerealiseerd op

commerciële activiteiten. Voor 2030 wordt rekening gehouden met fiscale winst vanuit de grondexploitaties (MPG) waarover vennootschapsbelasting afgedragen moet worden.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 86

Toelichting

Niet beïnvloedbaar

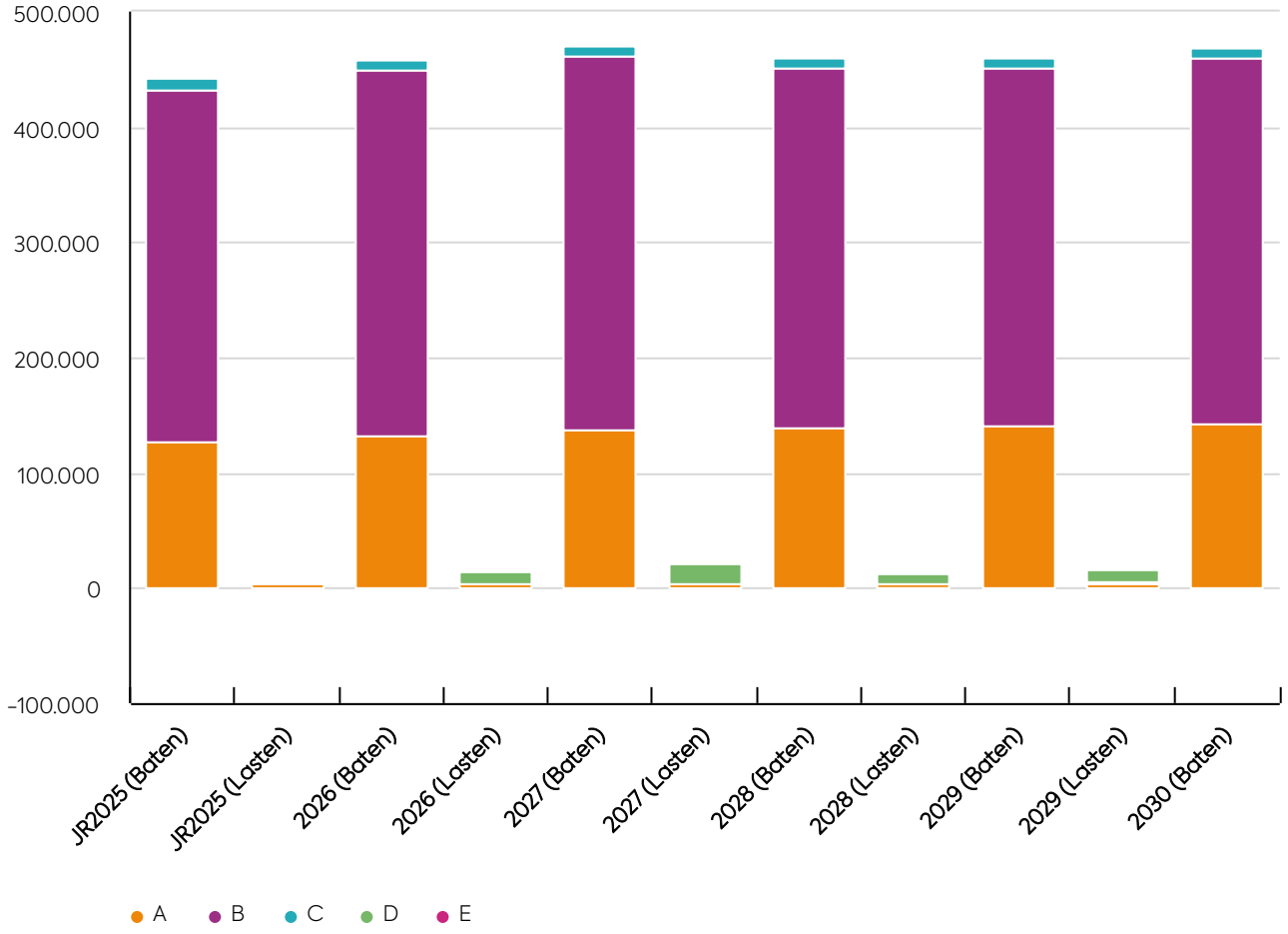
De niet-beïnvloedbare lasten betreft de wettelijk verplicht te betalen vennootschapsbelasting.

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 75

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. Overzicht algemene dekkingsmiddelen		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Baten	444.431	459.069	470.772	459.472	459.985	469.310
	Lasten	6.035	14.215	21.848	12.113	15.505	20.994
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**438.395**	**444.854**	**448.924**	**447.358**	**444.480**	**448.316**
Reservemutaties	Onttrekking	26.297	38.167	8.523	5.520	5.670	4.163
	Storting	4.332	4.864	459	215	229	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**460.361**	**478.157**	**456.988**	**452.664**	**449.920**	**452.479**

Vergelijking over de jaren per onderdeel

Figuur 87

Legenda:

Onderdeel A: Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting).
Onderdeel B: Uitkeringen gemeentefonds.
Onderdeel C: Financiering/bespaarde rente/dividend.
Onderdeel D: Onvoorzien/saldo kostenplaatsen.
Onderdeel E: Vennootschapsbelasting.

Toelichting reserves

Tabel 76

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Algemene dekkingsreserve	8.523	5.520	5.670	4.163
Totaal Onttrekking	**8.523**	**5.520**	**5.670**	**4.163**
Storting				
Algemene dekkingsreserve	459	215	229	0
Totaal Storting	**459**	**215**	**229**	**0**

Onttrekkingen

Algemene dekkingsreserve (ADR)

Ter dekking van incidentele lasten wordt in 2027 € 4,1 miljoen onttrokken. Dit betreft de dekking van de programmakosten grote woningbouwprojecten en Vervanging regiesysteem Wmo en jeugdzorg waartoe besloten is bij de vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2025.

Als gevolg van de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie in verband met de nieuwbouw van het gemeentehuis is er sprake van incidentele nadelen. In 2027 is sprake van een nadeel van € 1,9 miljoen. Dit nadeel worden conform raadsvoorstel Stadscentrum Hoofddorp: nieuwe gemeentelijke huisvesting (2020.0000976) onttrokken. Het overig deel van de ontrekking betreft met name budgetoverhevelingen.

In 2028 is rekening gehouden met de opleverfase nieuw gemeentehuis voor € 1,3 miljoen, en tevens ontrekking programmakosten grote woningbouwprojecten voor € 2,6 miljoen. Het restant betreft met name budgetoverhevelingen.

In 2029 en 2030 is rekening gehouden met een onttrekking van € 5 miljoen, respectievelijk € 4,08 miljoen voor het sluitend maken van de begroting.

Toets maximale structurele inzet ADR

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) hebben de VNG, IPO en UVW nieuwe afspraken over de inzet van reserves en overschotten voor het dekken van structurele lasten. Hierdoor kunnen gemeenten het surplus in de algemene reserve (de reserves waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Deze afspraken zijn vastgelegd in de notitie structurele en incidentele baten en lasten 2026 van de commissie BBV. Van het vrij besteedbare deel (het surplus) van de algemene dekkingsreserve mogen gemeenten maximaal 10% inzetten als structureel dekkingsmiddel. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft.

Het surplus en het maximaal als structureel dekkingsmiddel in te zetten bedrag van de ADR wordt in Tabel 77 berekend.

Tabel 77

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Geraamde stand ADR 1-1	206.733	194.527	186.826	177.081
Benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing)	-93.000	-93.000	-93.000	-93.000
Dekking bijdrage Noord/Zuidlijn	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
Surplus ADR	89.733	77.527	69.826	60.081
Maximaal in te zetten voor dekken structurele lasten: 10%	8.973	7.752	6.983	6.008
Geraamde onttrekking voor dekking structurele lasten	**0**	**0**	**5.000**	**4.080**

Uit deze berekening blijkt dat we minder inzetten voor de dekking van structurele lasten dan maximaal is toegestaan. Voor de berekening van de solvabiliteit wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De geraamde solvabiliteit blijft groter dan 20% in deze meerjarenperiode.

Stortingen

Algemene dekkingsreserve

De op basis van het MPG geraamde winsten van de bouwgrondexploitatie Badhoevedorp worden gestort in de Algemene dekkingsreserve. Dit ter compensatie van de eerder ten laste van deze reserve gebrachte bijdrage in de omlegging van de A9. In 2027 is dit geraamd op € 0,5 miljoen, in 2028 en 2029 € 0,2 miljoen.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Cocensus
Cocensus voert voor onze gemeente de volgende werkzaamheden uit: het waarderen van onroerende zaken (WOZ) en het heffen en invorderen van diverse belastingen en heffingen. Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en biedt tegen een redelijk tarief en goede kwaliteit haar diensten integraal aan.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
De BNG is onze huisbankier. De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang. De BNG draagt met gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Stedin Holding NV
Onze gemeente heeft een klein belang in Stedin Holding BV. Gezien het kleine belang draagt de deelname aan deze verbonden partij niet bij aan het bereiken van gemeentelijke doelstellingen. Wel wordt er dividend ontvangen waarmee de verbonden partij bijdraagt aan de ontvangen algemene dekkingsmiddelen.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid

- Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging) (12685206)
- Notitie Schuldpositie 2023 (7282099)
- Beleidsnotitie Planning- en controlcyclus 2024 (11527123)
- Treasurystatuut 2026 (12800734)
- Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155)
- Garantiebeleid 2019 (2019.0057727)
- Notitie Reserves en voorzieningen 2020 (2019.0058406)

Overzicht overhead

Maatschappelijk doel:
Haarlemmermeer realiseert haar doelen met aanvaardbare overhead.

Portefeuillehouders:
Van Straten, Vermeulen

Overhead is van belang om de beleidsdoelen van Haarlemmermeer op een adequate en efficiënte manier te realiseren. In het BBV is bepaald dat gemeenten de lasten aan overhead in een apart overzicht moeten tonen. Ook is in het BBV bepaald welke lasten hieronder vallen. Het uitgangspunt hiervan is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te vergroten. Het gevolg is dat in de programma's alleen baten en lasten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces, wat wil zeggen dat in de programma's alleen de apparaatskosten worden verantwoord die direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet. Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief de griffie en het bestuur.

Overzicht overhead	**Baten x € 1.000**	**1.732**
	in % van totale begroting	**0,2%**
	Lasten x € 1.000	**82.314**
	in % van totale begroting	**10,8%**

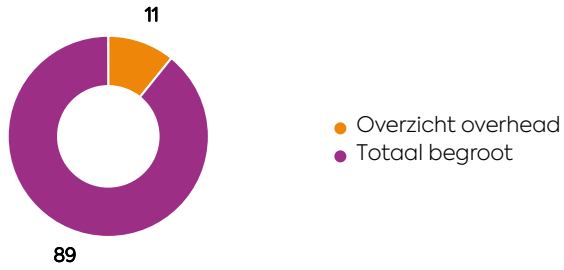
Baten

De baten Overhead uitgedrukt in % van de totale baten

Lasten

De lasten Overhead uitgedrukt in % van de totale lasten

Toelichting overhead
Het Overzicht overhead is onderverdeeld in vijf onderdelen. Hierdoor ontstaat een beter inzicht in de lasten van overhead. De verschillen in de lasten per jaar van elk onderdeel worden hieronder kort toegelicht. Verder is voor de wettelijk voorgeschreven BBV-kengetallen Tabel 79 opgenomen met de beschikbare vergelijkende cijfers 2025 en 2026 van drie gemeenten. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van het BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering
- Financiën
- Personeelszaken en organisatie
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep)
- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening (DIV)
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging)
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie
- Verzekeringen
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters

De definitie voor overhead die is vastgesteld door de commissie BBV creëert een nieuwe discussie over de kosten van de gemeentebrede bedrijfsvoering en de toerekening hiervan. Omdat iedere gemeente anders is georganiseerd, is het niet eenvoudig om de overhead met andere gemeenten te vergelijken. Onze gemeente is een regiegemeente wat zich uit in relatief weinig fte per inwoner, omdat veel uitvoerende taken niet door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Hierdoor hebben wij uitvoerend personeel voor het primaire proces niet meer in eigen dienst, terwijl het personeel dat aan overhead moet worden toegerekend wel bij ons in dienst blijft. Die overhead betreft bijvoorbeeld de lasten voor bestuursondersteuning, beleidsadvisering en de planning- en controlcyclus die niet lager worden bij uitbesteding van werkzaamheden, maar wel worden vergeleken met (afgezet tegen) de lasten in het primaire proces (de programma's) die als gevolg van uitbesteding lager zijn geworden.

Deze diverse manieren van organiseren maakt een discussie over de overhead complex. We voeren benchmarks uit met andere gemeenten. Vanuit de uitkomsten van deze benchmarks wordt dieper onderzocht waar de leerpunten voor onze organisatie liggen.

BBV indicatoren
In Tabel 78 zijn de in de regeling beleidsindicatoren gemeenten voorgeschreven kengetallen in relatie tot de overhead opgenomen.

Tabel 78

Omschrijving	Eenheid	Indicator	Bron	Realisatie	Primaire begroting		
				2025	2026	2027	2028
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	7,7	7,3	7,2	7,1
Bezetting[1]	Fte per 1.000 inwoners	BBV	Eigen gegevens	8,8	7,3	7,2	7,1
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	BBV	Eigen begroting	€ 975	€ 937	€ 939	€ 888
Externe inhuur[2]	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	BBV	Eigen begroting	17,4	4,0	4,1	4,3
Overhead	% van totale lasten	BBV	Eigen begroting	11,5	12,9	14,0	13,8

1 *Werkelijke bezetting per 1 januari jaar t-1 (conform definitie beleidsindicatoren)*
2 *Dit is het percentage gebaseerd op de primaire begroting 2026, 2027 en 2028 (standlijn 1 januari). De kolom 2025 zijn de werkelijke uitkomsten. De hogere realisatie wordt onder andere veroorzaakt door inhuur externen in verband met vacatures. Deze inhuurkosten worden gedekt uit vrijvallende salariskosten. Gekeken wordt naar wat nodig is op een bepaald moment en welke dekking dan beschikbaar is.*

De hiervoor genoemde kengetallen moeten door alle gemeenten in hun programmabegroting en jaarstukken opgenomen worden. Hierdoor is het mogelijk een vergelijking met andere gemeenten te maken. Voor 2025 en 2026 is het beeld als volgt:

Tabel 79

Omschrijving	Eenheid	Haarlemmermeer		Zaanstad		Haarlem		Apeldoorn	
		JS 2025[1]	PB 2026	JS 2025	PB 2026	JS 2025	PB 2026	JS 2025	PB 2026
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,7	7,3	9,8	n/b	8,5	8,0	9,6	8,3
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	8,8	7,3	9,5	n/b	8,3	8,1	9,4	8,9
Apparaatskosten	Kosten per inwoner in euro's	€ 975	€ 937	€ 1.083	n/b	€ 1.029	€ 1.035	€ 1.207	€ 1.042
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	17,4	4,0	20,4	n/b	19,6	10,3	20,0	3,7
Overhead	% van totale lasten	11,5	12,9	7,5	n/b	7,9	9,7	9,0	10,8

1 *JS = Jaarstukken; PB = Programmabegroting*

Kengetal Externe inhuur
In de primaire begroting wordt het op dat moment begrote bedrag voor inhuur afgezet tegen de totale begrote bedragen voor loon- en inhuurkosten. In de loop van het jaar worden via Planning & Control producten regelmatig budgetten voor inhuur toegevoegd, met daar tegenover incidentele dekking. Ook worden vacatures die niet meteen vervuld kunnen worden vaak ingevuld via inhuur. Minder vaste formatie betekent dan meer inhuur, wat relatief gezien bij de jaarstukken een hoger inhuurpercentage met zich meebrengt.

Indicatoren Haarlemmermeer
Voor dit beleidsdoel zijn geen indicatoren beschikbaar.

Opbouw in fte's
In Tabel 80 is een overzicht van de opbouw in fte's die voor 2027 zijn toegerekend aan de exploitatie (direct) en aan het Overzicht overhead.

Tabel 80 Toerekening fte's Overhead en Direct aan programma's

	Cluster	Direct	Overhead	Eindtotaal
PIOFACH[1]	Directie		5,00	5,00
	Staf, Bestuur en Directie		44,85	44,85
	Corporate Control		14,39	14,39
	Communicatie		44,66	44,66
	Human Resource Management		50,02	50,02
	Inkoop & Juridische Zaken		40,18	40,18
	Financiën & Administratie		63,54	63,54
	Info+		67,18	67,18
	Facility Management		51,87	51,87
Totaal PIOFACH		0,00	381,69	381,69

	Cluster	Direct	Overhead	Eindtotaal
Direct	Grifie	9,90	0,00	9,90
	Projecten	46,20	4,54	50,74
	Grond- en vastgoedzaken	36,71	10,06	46,77
	Ruimte, economie en duurzaamheid	75,49	8,44	83,93
	Ingenieursbureau	38,75	4,89	43,64
	Samenleving, Sport en Cultuur	46,51	7,09	53,60
	Sociale Dienstverlening	148,13	12,06	160,19
	Maatschappelijke Ondersteuning & Zorg	111,87	10,00	121,87
	Beheer en Onderhoud	88,05	10,61	98,66
	Veiligheid	114,02	9,45	123,47
	Gebieds & Relatiemanagement	35,71	1,49	37,20
	Klant Contact Centrum	62,47	20,14	82,61
Totaal Direct		813,81	98,77	912,58
Eindtotaal		813,81	480,46	1.294,27

1 PIOFACH staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, concern control, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken

Wat mag het kosten?

Tabel 81

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, concerncontrol, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.	Baten	1.985	1.434	1.434	1.434	1.434	1.434
	Lasten	41.548	35.833	36.347	36.505	36.505	36.504
	Saldo	**-39.563**	**-34.399**	**-34.914**	**-35.072**	**-35.071**	**-35.071**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.4 Overhead	1.985	1.434	1.434	1.434	1.434	1.434
Baten	**1.985**	**1.434**	**1.434**	**1.434**	**1.434**	**1.434**
0.4 Overhead	41.548	35.833	36.347	36.505	36.505	36.504
Lasten	**41.548**	**35.833**	**36.347**	**36.505**	**36.505**	**36.504**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-39.563**	**-34.399**	**-34.914**	**-35.072**	**-35.071**	**-35.071**

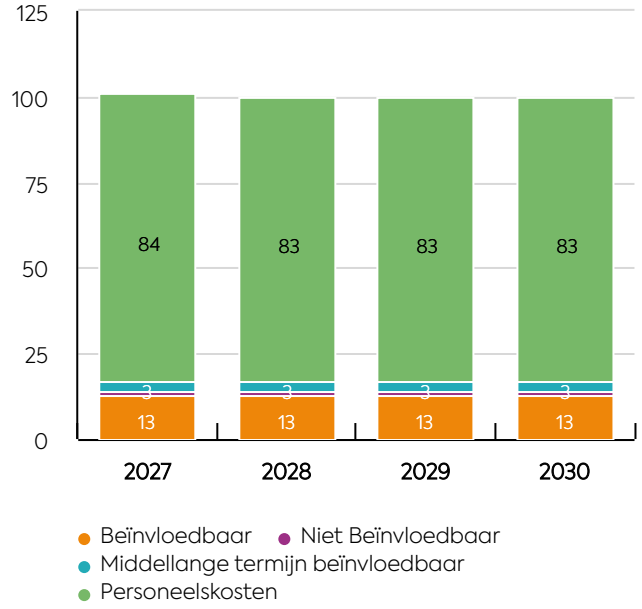
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Salarislasten	-232	-	-	-
2. Bestuurlijke sturing fysieke projectenportfolio	-222	-115	-	-
Overig	-60	-43	0	0
Totaal Lasten	**-514**	**-158**	**0**	**0**

Lasten

1. Als gevolg van de generieke afspraken in de CAO gemeenteambtenaren stijgen de salarislasten (taakveld 0.4). Deze stijging wordt gecompenseerd door inzet van de stelpost loon- en prijsstijgingen geraamd onder het Overzicht algemene dekkingsmiddelen (taakveld 0.8).
2. De ambtelijke capaciteit voor sturing op de projectenportefeuille wordt voor twee jaar (2026 en 2027) gedekt uit onderuitputting op personeelslasten. Deze onderuitputting is als stelpost opgenomen in dit onderdeel van het Overzicht overhead (taakveld 0.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 88

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld opleidingskosten, reis- en verblijfskosten en kosten voor uitbesteed werk. Ook de kosten voor de ondernemingsraad vallen hieronder.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn alleen de bankkosten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn softwarekosten voor het financiële- en HRM-systeem en kosten voor verzekeringen.

Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces

Wat mag het kosten?

Tabel 82

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.	Baten	6	–	–	–	–	–
	Lasten	15.370	16.484	14.057	14.057	14.057	14.057
	Saldo	**-15.364**	**-16.484**	**-14.057**	**-14.057**	**-14.057**	**-14.057**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.4 Overhead	6	0	0	0	0	0
Baten	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.4 Overhead	15.370	16.484	14.057	14.057	14.057	14.057
Lasten	**15.370**	**16.484**	**14.057**	**14.057**	**14.057**	**14.057**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-15.364**	**-16.484**	**-14.057**	**-14.057**	**-14.057**	**-14.057**

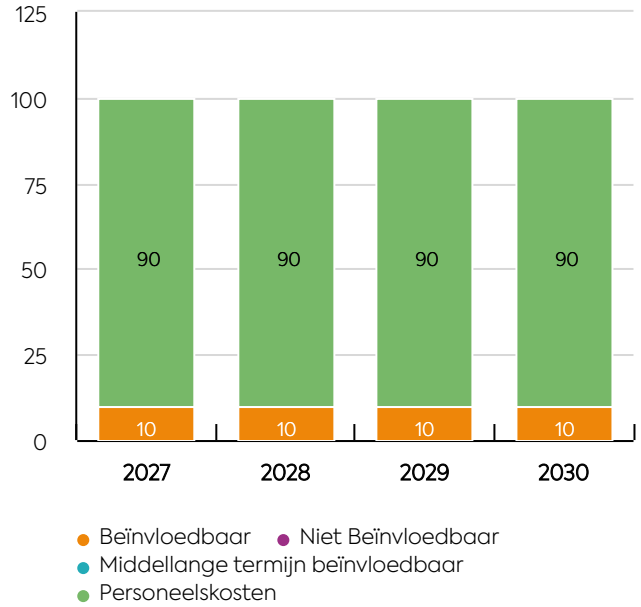
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
1. Management(ondersteuning)	1.980	-	-	-
2. Incidentele capaciteitsuitbreiding	447	-	-	-
Overig	-	-	-	-
Totaal Lasten	**2.427**	**-**	**-**	**-**

Lasten

1. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 is opnieuw beoordeeld of functies terecht werden gezien als vallende onder de overhead. Voor een aantal functies bleek dit niet het geval. Dit betreft onder andere portfoliomanagement en een deel van de lasten van bedrijfsbureaus. Op basis van de notitie Overhead van de commissie BBV betreft dit functies die direct moeten worden toegerekend aan de beleidsdoelen (taakvelden) waar de werkzaamheden betrekking op hebben. Hierdoor ontstaat een voordeel bij onderdeel B van het Overzicht overhead en bij andere beleidsdoelen een nadeel. Per saldo is deze aanpassing budgettair neutraal (taakveld 0.4).
2. Bij de vaststellen van de Voorjaarsrapportage 2026 is incidenteel budget beschikbaar gesteld in het kader van de doorontwikkeling van de organisatie binnen het sociaal domein. In 2027 vervalt dit budget (taakveld 0.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 89

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn opleidingskosten.

Niet beïnvloedbaar
Er zijn geen niet-beïnvloedbare lasten.

Middellange termijn beïnvloedbaar
Er zijn geen op middellange termijn beïnvloedbare lasten.

Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering

Wat mag het kosten?

Tabel 83

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.	Baten	1	144	144	144	144	144
	Lasten	17.587	23.492	23.000	22.950	23.045	23.014
	Saldo	**-17.586**	**-23.348**	**-22.856**	**-22.806**	**-22.901**	**-22.870**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.4 Overhead	1	144	144	144	144	144
Baten	**1**	**144**	**144**	**144**	**144**	**144**
0.4 Overhead	17.587	23.492	23.000	22.950	23.045	23.014
Lasten	**17.587**	**23.492**	**23.000**	**22.950**	**23.045**	**23.014**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-17.586**	**-23.348**	**-22.856**	**-22.806**	**-22.901**	**-22.870**

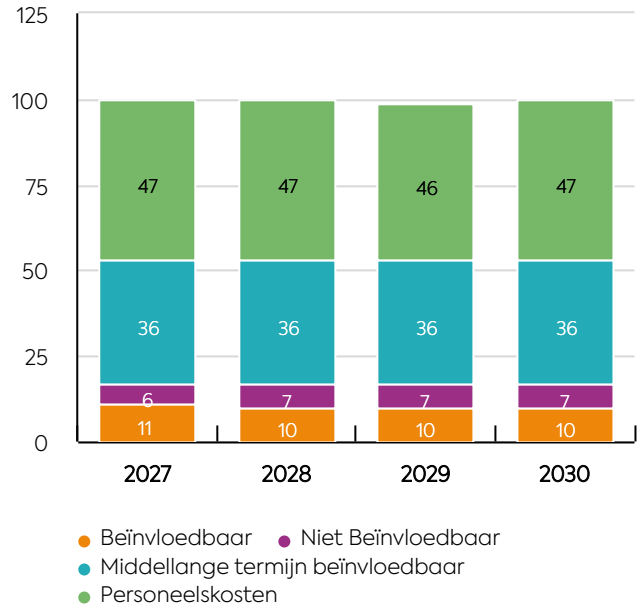
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	-	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten				
1. Salarislasten	220	-	-	-
2. Datacenters naar de cloud	200	-	-	-
Overig	71	50	-94	30
Totaal Lasten	**491**	**50**	**-94**	**30**

Lasten

1. Door aanpassingen in de verdeling van personeel over de beleidsdoelen is de doorbelasting naar dit beleidsdoel lager geworden (taakveld 0.4).
2. Bij het vaststellen van de Najaarsrapportage 2025 is besloten tot een budgetoverheveling naar 2026 in verband met het project 'Datacenters naar de cloud'. Bij dit project was een kleine vertraging opgelopen, waardoor de nazorg en openstaande punten begin 2026 zijn opgepakt. In 2027 vervalt dit incidentele budget (taakveld 0.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 90

Toelichting
Beïnvloedbaarheid
De beïnvloedbare lasten zijn kosten voor innovatieprojecten op het gebied van digitale dienstvelening.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn kapitaallasten op ICT investeringen in software en werkplekken.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn onderhoudscontracten en licenties van software.

Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting

Wat mag het kosten?

Tabel 84

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.	Baten	70	72	72	72	72	72
	Lasten	15.322	15.009	16.594	14.480	15.042	14.979
	Saldo	**-15.252**	**-14.937**	**-16.522**	**-14.409**	**-14.970**	**-14.908**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.4 Overhead	70	72	72	72	72	72
Baten	**70**	**72**	**72**	**72**	**72**	**72**
0.4 Overhead	15.322	15.009	16.594	14.480	15.042	14.979
Lasten	**15.322**	**15.009**	**16.594**	**14.480**	**15.042**	**14.979**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**-15.252**	**-14.937**	**-16.522**	**-14.409**	**-14.970**	**-14.908**

Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

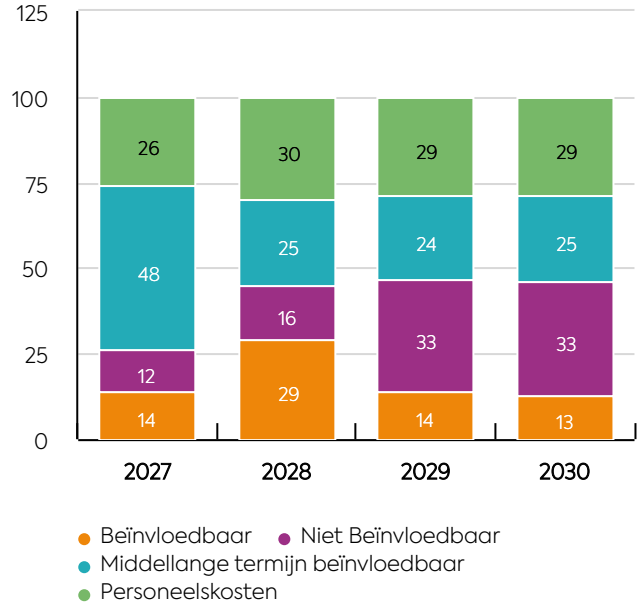
Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Baten				
Overig	0	-	-	-
Totaal Baten	**0**	**-**	**-**	**-**

Lasten				
1. Kapitaallasten	-832	-450	-2.668	62
2. Huisvesting gemeentelijke organisatie	-592	2.620	2.107	-
Overig	-161	-57	-0	1
Totaal Lasten	**-1.585**	**2.114**	**-561**	**63**

Lasten

1. Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit beleidsdoel. Dit is inclusief de kapitaallasten van de tijdelijke huisvesting en het nieuwe gemeentehuis (taakveld 0.4).
2. In verband met de actualisatie van de prognose van de uitgaven van de tijdelijke huisvesting, het nieuwe gemeentehuis en de verhuizing naar het nieuwe gemeentehuis, zijn de budgetten aangepast en middels deze mutatie doorgevoerd in de meerjarenbegroting (taakveld 0.4).

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 91

Toelichting

Beïnvloedbaar
De beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld kantoorbenodigheden, portokosten en vakliteratuur.

Niet beïnvloedbaar
De niet-beïnvloedbare lasten zijn bijvoorbeeld afschrijvingslasten op investeringen in de (tijdelijke) huisvesting van de ambtelijke organisatie.

Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden hebben betrekking op huur van de kantoorlocaties en facilitaire diensten zoals schoonmaak en beveiliging.

Ontwikkeling
Het deel op middellange termijn beïnvloedbaar daalt in 2028 door de wegvallende huurlasten van locaties Beukenhorst en Polderlanden. Daar komen niet beïnvloedbare kapitaallasten van het nieuwe gemeentehuis voor in de plaats.

Onderdeel E: Interne doorbelastingen (resultaat IOS)

Wat mag het kosten?

Tabel 85

(Bedragen × € 1.000)		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onderdeel E: Interne doorbelastingen (resultaat IOS).	Baten	-61	-	-	-	-	-
	Lasten	-7.312	-7.464	-7.685	-7.703	-7.703	-7.703
	Saldo	**7.251**	**7.464**	**7.685**	**7.703**	**7.703**	**7.703**

Uitsplitsing baten en lasten naar taakveld

(Bedragen × € 1.000)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
0.4 Overhead	-61	0	0	0	0	0
Baten	**-61**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.4 Overhead	-7.816	-7.464	-7.685	-7.703	-7.703	-7.703
Lasten	**-7.816**	**-7.464**	**-7.685**	**-7.703**	**-7.703**	**-7.703**
Saldo van baten en lasten (B-L)	**7.755**	**7.464**	**7.685**	**7.703**	**7.703**	**7.703**

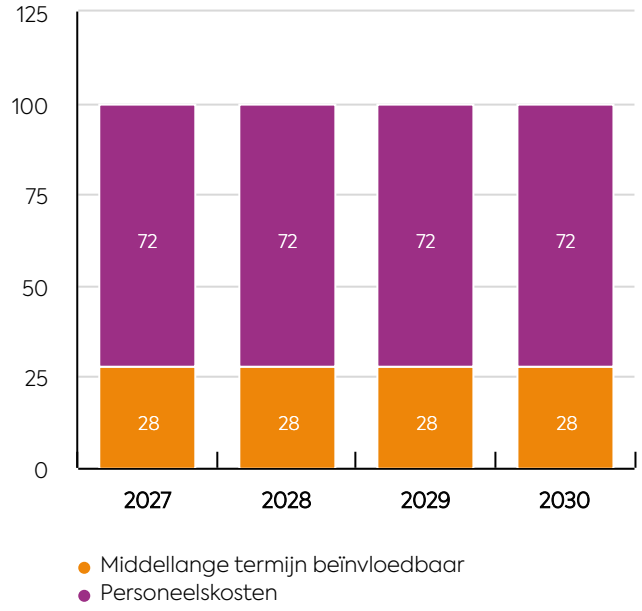
Toelichting op de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar

Verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting (bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
1. Dekking overhead	202	-	-	-
Overig	19	19	-	-
Totaal Lasten	**221**	**19**	**-**	**-**

Lasten

1. Aan projecten en investeringen bestede uren worden doorbelast op basis van de interne opdrachtensystematiek (IOS) tegen marktconforme tarieven. Het verschil tussen de personeelslasten (in- en extern personeel) en de marktconforme tarieven wordt gebruikt ter dekking van een deel van de overheadlasten. Door een geactualiseerde toerekening van personeelsleden aan projecten en investeringen wordt de dekking van de overhead hoger.

Beïnvloedbaarheid lasten uitgedrukt in %

Figuur 92

Toelichting
Middellange termijn beïnvloedbaar
De lasten die op middellange termijn zijn te beïnvloeden zijn de opbrengsten uit interne uren die middels verrekeningen ten laste komen van verschillende projecten. Deze opbrengsten worden conform de voorschriften als negatieve lasten verantwoord in het Overzicht overhead.

Actualisatie uurtarieven interne opdracht systematiek (IOS)

De uurtarieven voor de verrekening van loonkosten voor interne opdrachten worden per 1 januari 2027 geactualiseerd. Dit is voor het laatst in 2018 gebeurd. Uitgangspunt bij het bepalen van de uurtarieven zijn de loonkosten per loonschaal, inclusief een opslag voor kosten van de overhead. In de hele organisatie zullen vanaf 2027 dezelfde tarieven gehanteerd worden, met dezelfde uitgangpunten. Als gevolg van deze actualisatie stijgen de tarieven. Vervolgens worden ze jaarlijks bij het vaststellen van de programmabegroting geactualiseerd. De opslag voor overhead wordt toegepast bij investeringen en ontwikkelingen in het fysiek domein (grondexploitaties, gebiedsontwikkelingen, kleinschalige woningbouw etc.). Bij interne verrekening van loonkosten naar overige beleidsdoelen van de programmabegroting mag volgens de BBV-regelgeving geen opslag voor overhead gehanteerd worden.
Het aanpassen van de tarieven heeft verschillende financiële effecten. Zo zullen de opbrengsten van verrekende uren hoger worden. Daarnaast zullen verschillende beleidsdoelen minder belast worden. Verder stijgen de kapitaallasten van investeringen. Ook zal een nadeel ontstaan in de grondexploitaties en andere gebiedsontwikkelingen vanwege hogere tarieven van interne uren. Per saldo zullen de mutaties naar verwachting budgettair neutraal zijn. Op het moment van het opstellen van de Programmabegroting 2027-2030 waren de exacte mutaties als gevolg van de actualisatie van de IOS-tarieven nog onvoldoende in beeld. Daarom zullen deze mutaties verwerkt worden in de Najaarsrapportage 2026, waarbij voor de hogere kapitaallasten van de investeringen een stelpost wordt opgenomen. In de Voorjaarsrapportage 2027 worden de investeringskredieten aangepast omdat de VTA-kosten stijgen als gevolg van de hogere IOS-tarieven. Dan wordt ook duidelijk of de stelpost voldoende is.
De gevolgen voor de grondexploitaties worden verwerkt in het MPG 2027.

De per 1 januari 2027 gehanteerde tarieven zijn als volgt:

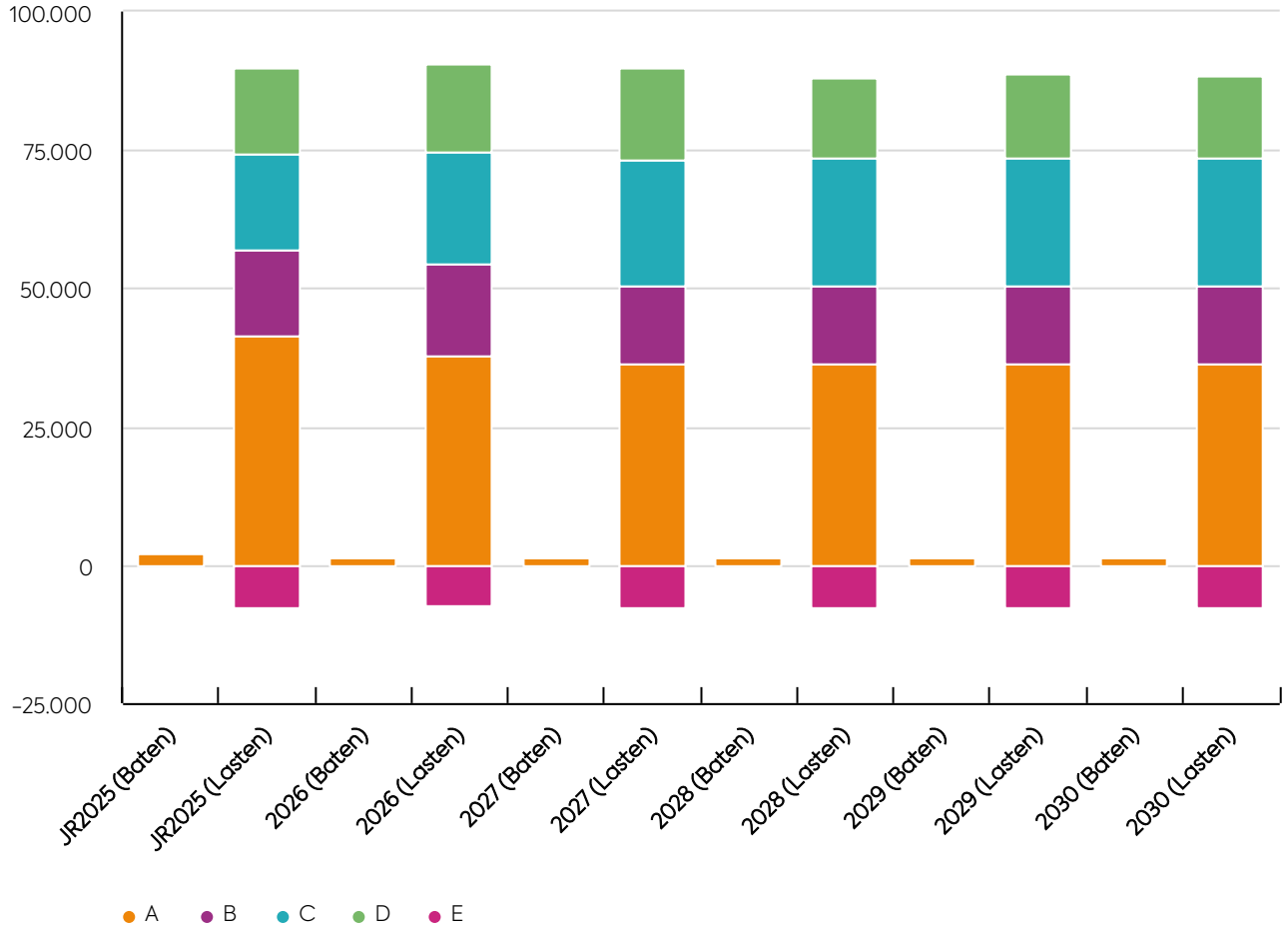
Salarisschaal	IOS tarief 2027 met overhead	IOS tarief 2027 zonder overhead
15	€ 206	€ 132
14	€ 189	€ 122
13	€ 174	€ 112
12	€ 162	€ 104
11a	€ 153	€ 98
11	€ 145	€ 93
10a	€ 136	€ 87
10	€ 127	€ 81
9	€ 114	€ 73
8	€ 102	€ 65
7	€ 90	€ 58
6	€ 83	€ 53

Totaaloverzicht: Wat mag het kosten?

Tabel 86

Bedragen × € 1.000. Er kunnen afrondingsverschillen optreden. **Overzicht overhead**		JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overzicht overhead	Baten	2.001	1.649	1.649	1.649	1.649	1.649
	Lasten	82.515	83.353	82.314	80.289	80.944	80.851
Saldo van baten en lasten (B-L)	**Saldo**	**-80.514**	**-81.704**	**-80.664**	**-78.640**	**-79.295**	**-79.202**
Reservemutaties	Onttrekking	-	-	82	82	82	82
	Storting	-	-	-	-	-	-
Resultaat (Saldo+O-S)	**Saldo**	**-80.514**	**-81.704**	**-80.582**	**-78.558**	**-79.213**	**-79.120**

Vergelijking over de jaren per onderdeel

Figuur 93

Legenda

Onderdeel A: Directie, bestuursondersteuning, concerncontrol, communicatie, personeel en organisatie, financiën, inkoop en juridische zaken.
Onderdeel B: Management en managementondersteuning primair proces.
Onderdeel C: Informatievoorziening en automatisering.
Onderdeel D: Facilitaire zaken en huisvesting.
Onderdeel E: Interne doorbelastingen (resultaat IOS).

Tabel 87

(bedragen × € 1.000; min = nadeel)	2027	2028	2029	2030
Onttrekking				
Dekking afschrijvingslasten	82	82	82	82
Totaal Onttrekking	**82**	**82**	**82**	**82**

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen
Dimpact
Dimpact zorgt er onder andere voor dat bestaande en nieuwe ICT functionaliteiten (door)ontwikkeld worden en de daarmee gepaarde kosten gedeeld kunnen worden met de betrokken gemeenten. Zo blijft de kwaliteit van dienstverlening voorop staan en worden de kosten per gemeente verminderd. Op dit moment nemen wij de diensten Open Online (gemeentelijke website) en Open formulieren af via Dimpact.

Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partij, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Relevant beleid
Er is geen relevant beleid van toepassing bij dit deel van de programmabegroting.

Paragrafen

Inleiding

Het BBV bepaalt dat in de programmabegroting paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, zodat de raad voldoende inzicht wordt geboden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en leveren daarmee extra informatie voor het beoordelen van de financiële positie.

Een korte toelichting op de paragrafen:

- *Lokale heffingen*
  hierin worden de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen opgenomen.
- *Weerstandsvermogen*
  hierin worden de risico's gerelateerd aan de weerstandscapaciteit. Ook zijn in deze paragraaf financiële kengetallen opgenomen.
- *Onderhoud kapitaalgoederen*
  aan de orde komen de onderhoudstoestand en de kosten van tien soorten kapitaalgoederen.
- *Vastgoed*
  in deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer van de vastgoedportefeuille.
- *Subsidies*
  deze paragraaf geeft een overzicht van de begrotingssubsidies en een korte beschrijving van het doel van het subsidie.
- *Financiering*
  hierin wordt het uitvoeren van de treasuryfunctie beschreven en inzicht gegeven in de rentelasten.
- *Bedrijfsvoering*
  deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het terrein van sturing en beheersing van de organisatie.
- *Verbonden partijen*
  een beschrijving van onze participaties in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen zijn gemoeid.
- *Grondbeleid*
  in deze paragraaf worden de hoofdlijnen van het grondbeleid verwoord.
- *Openbaarheid Wet open overheid* (Woo)
  artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet.

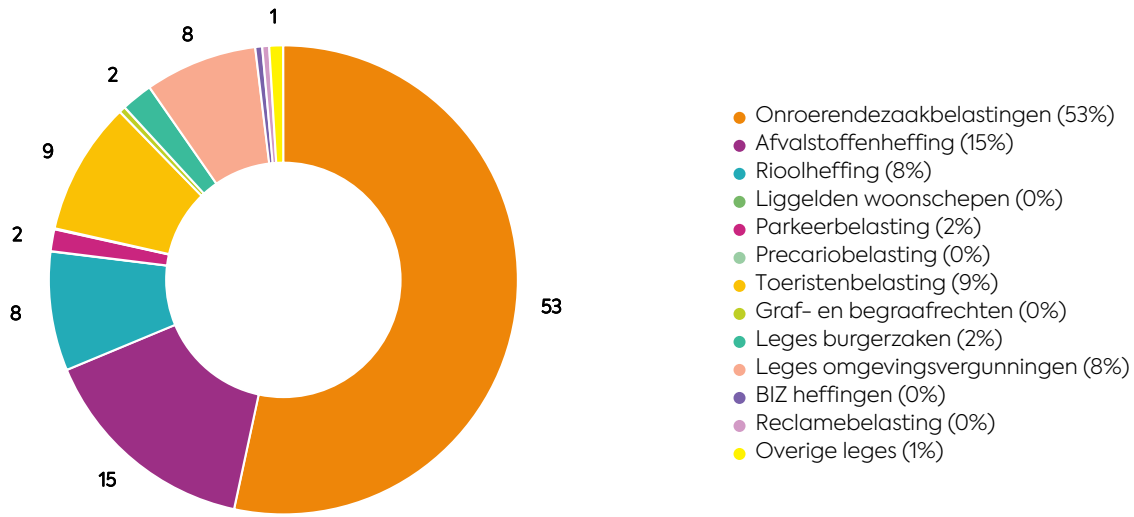
Lokale heffingen

Portefeuillehouder: Van Straten

Deze paragraaf geeft inzicht in de door de gemeente Haarlemmermeer geheven heffingen, te onderscheiden in belastingen (conform artikel 220 tot en met 228 Gemeentewet) en retributies (conform 228A en 229 Gemeentewet). Aan de orde komen de tariefontwikkelingen, de opbrengsten, de lokale lastendruk, de kostendekkendheid van retributies en informatie over het kwijtscheldingsbeleid. De doelstelling van lokale heffingen is: 'inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties leveren een rechtvaardige bijdrage aan de gemeentelijke voorzieningen'.

Haarlemmermeer kent de volgende heffingen:
- *Belastingen*
  Tot deze groep behoren onroerendezaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting, parkeerbelasting, reclamebelasting en precariobelasting.
- *Retributies*
  Tot deze groep behoren rioolheffing, afvalstoffenheffing, begraafrechten, liggeld voor woonschepen en leges.

Verdeling begrote opbrengsten heffingen 2027

Uitgangspunten en beleid gemeentelijke heffingen

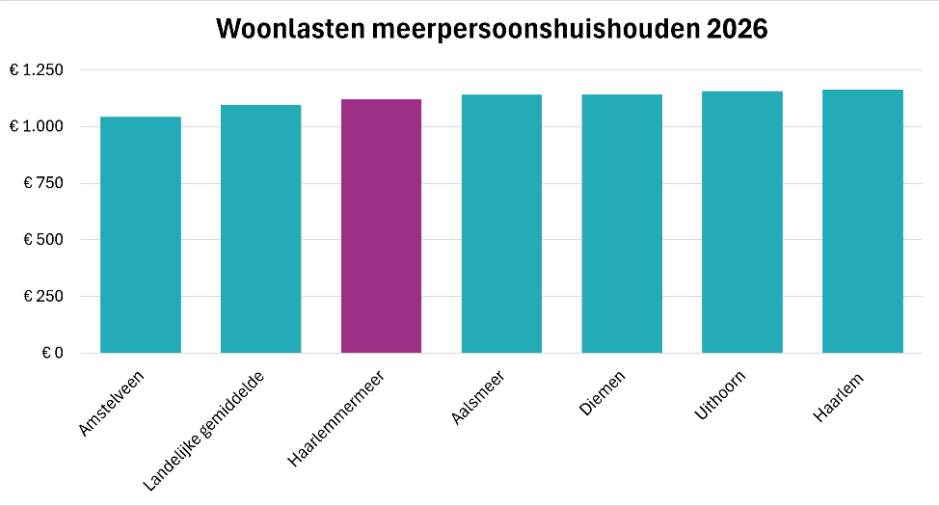
Lokaal beleid bij gemeentelijke heffingen
De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van tarieven. De nieuwe coalitie heeft besloten af te stappen van het gebruik van de consumentenprijsindex bij de jaarlijkse aanpassing van deze tarieven omdat de loonontwikkelingen hierin onvoldoende worden meegenomen. In plaats daarvan is gekozen voor een gecombineerde loon-prijsindex die meer in lijn is met de uitgaven die een gemeente doet. Het percentage is berekend op 3,4%, een combinatie van lonen, materieel en investeringen. De leges stijgen ook met deze index, met uitzondering van de tarieven die van rijkswege wettelijk vastgesteld worden. Bij sommige diensten, zoals het opmaken van een akte van de burgerlijke stand of het behandelen van naturalisatieverzoeken, gelden namelijk wettelijk vastgelegde tarieven die in het gehele land gelijk zijn. In een aantal gevallen, zoals bij de afgifte van paspoorten en identiteitskaarten, gelden maximumtarieven.

De rioolheffing stijgt met 11,9% en de afvalstoffenheffing stijgt met 12,82%. Bij retributies mogen de begrote inkomsten overigens niet hoger zijn dan de uitgaven voor de desbetreffende dienst. Een overschot aan baten in de begroting is dus niet toegestaan. Hieronder staat per heffing de toelichting.

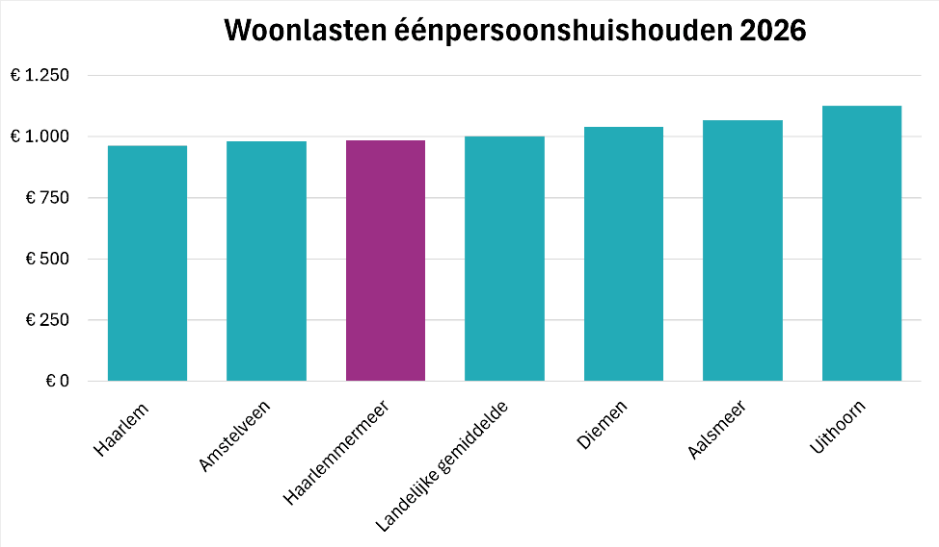
Uitgangspunten toerekening overhead
Voor het berekenen van kostendekkende tarieven wordt rekening gehouden met de lasten van overhead, zoals deze verantwoord zijn in het overzicht overhead. In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (artikel 17 lid 5) is vastgelegd, dat het totaal van de nettolasten van het Overzicht overhead in de programmabegroting omgerekend wordt in een opslag per productief uur van het directe personeel (al het personeel dat niet valt onder overhead). Het totaal aan overhead dat wordt toegerekend, wordt berekend door het totaal aantal in de programmabegroting geraamde uren voor een taak te vermenigvuldigen met de berekende opslag per productief uur. De opslag per productief uur is in 2027 € 73.

Lokale lastendruk

Het Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden (Coelo) verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks een Atlas van de lokale lasten uit. Deze Coelo-atlas geeft woonlastenberekeningen (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor alle Nederlandse gemeentes en biedt daarmee een goed inzicht in de lokale lastendruk. Voor 2026 bedragen de Haarlemmermeerse woonlasten voor meerpersoonshuishoudens € 1.121 en voor een éénpersoonshuishouden € 984. In 2025 was dit respectievelijk € 1.067 en € 936. Figuur 94 geeft een vergelijkend overzicht van woonlasten 2026 voor meerpersoonshuishoudens van onze gemeente met andere gemeenten in de regio en het landelijk gemiddelde. Figuur 95 geeft een vergelijking voor de éénpersoonshuishoudens met een eigen woning.

Figuur 94

Figuur 95

Belastingvoorstellen 2027

Onroerendezaakbelastingen

De ontwikkeling van de tarieven in de periode van 2025 tot en met 2027 geeft het volgende beeld:

Tabel 88

Jaar	Tarief woningen (percentage) waarde		Tarief niet-woningen (percentage) waarde		
	Eigenaar	Totaal	Eigenaar	Gebruiker	Totaal
2025	0,06843	0,06843	0,29896	0,26131	0,56027
2026	0,06487	0,06487	0,29141	0,25053	0,54194
2027	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Er zal een algehele hertaxatie plaatsvinden, zodat de aanslagen voor 2027 gebaseerd zijn op de waarde op de peildatum 1 januari 2026. Wij gaan voor 2027 uit van een stijgende lastendruk van 3,4% voor inwoners en ondernemers. Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met de gemiddelde stijging of daling van de WOZ-waarden. Voor 2027 wordt de opbrengst geraamd op afgerond € 113,7 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met een extra opbrengst van € 1,0 miljoen als gevolg van areaaluitbreiding. Per saldo is de geraamde opbrengst voor het bestaande areaal dan € 112,7 miljoen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter dekking van de lasten van de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. De heffing is afhankelijk van de grootte van de container, de manier van inzamelen en de ontwikkeling van de kosten. Bij het bepalen van de tarieven is het uitgangspunt dat de netto-lasten voor 100% worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Voor 2027 wordt voorgesteld de tarieven te verhogen met 12,82%. De bedragen zijn zodanig afgerond dat ze deelbaar door twaalf zijn in verband met de maandelijkse verrekening met belastingplichtigen. De verhoging van de tarieven is noodzakelijk door een structurele stijging van de kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.

Tabel 89

Tarief	2025	2026	2027
Standaardtarief	388,44	408,24	460,56
Rolemmer 80 liter restafval	367,68	386,40	435,84
Rolemmer 140 liter restafval	498,12	523,44	590,52

Tarief	2025	2026	2027
Rolemmer 240 liter restafval alleen maatwerk	367,68	386,40	435,84
Hoogbouw, boven- en/of ondergronds inzamelen	388,44	408,24	460,56
Wijken met ondergrondse inzameling	445,92	468,60	528,60

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging) wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW en de kwijtschelding. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van het taakveld afval. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 1,75%.

Tabel 90

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	2027
Lasten taakveld inclusief rente en kwijtschelding	27.685
Baten taakveld, exclusief heffingen	-1.090
Netto lasten taakveld	26.595
Toe te rekenen lasten:	
Overhead	1.215
Compensabele BTW	5.099
Totaal te dekken lasten	32.908
Opbrengst Afvalstoffenheffing	-32.717
Saldo van baten en lasten	191
Mutatie voorziening tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	0
Saldo	191
Kostendekkendheid exclusief mutatie voorziening	99%
Kostendekkendheid inclusief mutatie voorziening	99%

Uit Tabel 90 blijkt dat in 2027 sprake is van een geraamde kostendekkendheid van afgerond 99%. Een bedrag van € 191.000 wordt niet gedekt uit de afvalstoffenheffing. Dit betreft de kosten van de uitvoering van de motie 'Stop bijplaatsen en verrommeling' die de raad op 4 juli 2024 heeft aangenomen. Deze extra incidentele lasten worden gedekt uit de algemene middelen.

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en de vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel wordt betaald via de rioolheffing. In het Programma riolering en stedelijk water (PRSW), vastgesteld door de raad op 21 december 2023 (8414039), staan de uitgangspunten van het klimaatadaptatiebeleid. Daarnaast streven wij naar een duurzaam, goed beheerbaar afvalwaterstelsel, waarbij wordt voorkomen dat verontreinigd afvalwater in de bodem of in het oppervlaktewater terechtkomt. Door sloten, tochten en vaarten (watergangen) goed te onderhouden, houden wij de waterkwaliteit en waterkwantiteit op voldoende niveau. Om dit te kunnen borgen wordt voorgesteld in 2027 de tarieven met 11,9% te verhogen. De in het PRSW voor 2027 opgenomen verhoging is 8,5% exclusief indexatie. Het indexatiecijfer is 3,4%.

Tabel 91

Jaar	per aansluiting	per 10 m³ boven 250 m³
2025	€ 177,93	€ 6,82
2026	€ 199,10	€ 7,63
2027	€ 222,79	€ 8,53

De mate van kostendekkendheid van de riolering wordt in Tabel 92 weergegeven. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging) wordt bij het bepalen van de te dekken lasten rekening gehouden met de compensabele BTW. Tevens wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de riolering. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 1,75%.

Tabel 92

Kostendekkendheid Rioolheffing (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	2027
Lasten taakveld inclusief rente	14.043
Baten taakveld, exclusief heffingen	-51
Netto lasten taakveld	13.993
Toe te rekenen lasten:	
Overhead	1.436
Compensabele BTW	2.289
Totaal te dekken lasten	17.718
Opbrengst Rioolheffing	-17.504
Saldo van baten en lasten	214
Mutatie Voorziening tariefegalisatie riolering	-214
Saldo programmabegroting	0
Kostendekkendheid exclusief mutatie voorziening	99%
Kostendekkendheid inclusief mutatie voorziening	100%

Toeristenbelasting
Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door niet ingeschrevenen wordt via toeristenbelasting een directe belasting geheven. De toeristenbelasting is een bijdrage in de lasten van gemeentelijke voorzieningen door personen die niet in de gemeentelijke basisadministratie personen (BRP) zijn ingeschreven.

Het tarief van deze belasting bedraagt 6,92% van de verblijfsvergoeding. Voor 2027 wordt een opbrengst geraamd van € 19.556.000.

Liggeld woonschepen
Het liggeld wordt geheven voor de woonboten in de Ringvaart waar de gemeente de beschoeiingen verzorgt. Het liggeld mag maximaal kostendekkend zijn en met de tarieven van 2023 is de kostendekkendheid bereikt. Wij stellen voor om de tarieven voor het liggeld voor woonschepen niet te verhogen en voor 2027 als volgt vast te stellen:

Tabel 93

Eerste 15 meter lengte	Elke volgende meter
€ 403,27	€ 56,56

Voor 2027 wordt de opbrengst geraamd op € 32.200.

Parkeerbelasting
In het raadsvoorstel 'Vervolg integrale aanpak parkeren Stadscentrum Hoofddorp' (10244323) is het volgende opgenomen: het parkeerregime in het centrumgebied aan te passen om zo beter te sturen op het gebruik van de beschikbare parkeerplaatsen. Deze aanpassingen worden ingevoerd per 1 oktober 2026 (13386937) en als onderdeel daarvan worden de tarieven als volgt:

Tabel 94

Tarieven		
A-zone Hoofddorp-Centrum	alle uren	€ 2,30
A-zone Hoofddorp- Centrum (shop&go)	1e halfuur	€ 0,55
	1e volgend uur	€ 3,45
B-zone (kort parkeren)	1e uur	€ 1,30
	2e uur	€ 1,75
C-zone (lang parkeren)	alle uren	€ 0,85
Schiphol	alle uren	€ 6,00

Voorgesteld wordt om de tarieven parkeerbelasting voor 2027 niet te verhogen. De opbrengst van de parkeerbelastingen wordt geraamd op € 3.235.600.

Ingeval niet aan de aangifteverplichting is voldaan dan wel geen of onvoldoende parkeerbelasting is betaald, wordt de te weinig betaalde belasting door middel van een naheffingsaanslag alsnog in rekening gebracht. De lasten welke hieraan verbonden zijn, worden gelijktijdig met de niet-betaalde parkeerbelasting (uurtarief) in rekening gebracht. De maximaal toegestane hoogte van het doorberekenen van lasten is vastgelegd in het 'Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen' en is voor 2026 vastgesteld op € 82,00.

Precariobelasting
Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond kan een precariobelasting worden geheven. Er wordt voorgesteld de tarieven te verhogen met de gecombineerde loon-prijsindex van 3,4%. Voor 2027 wordt de opbrengst geraamd op € 134.000.
Voorbeelden van situaties waarin de precariobelasting wordt geheven, zijn de standplaatsen en de grond bij ligplaatsen aan de Ringvaart.

Graf- en begraafrechten
De tarieven van de graf- en begraafrechten zijn niet kostendekkend, daarom wordt voorgesteld de tarieven met de gecombineerde loon-prijsindex van 3,4% te verhogen.
Voor 2027 wordt daarmee de opbrengst begraven geraamd op afgerond € 961.000.

De mate van kostendekkendheid van begraven wordt in Tabel 95 weergegeven. In de lasten is de kostprijsverhogende BTW begrepen. Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging) wordt rekening gehouden met de toe te rekenen lasten van overhead en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de begraafplaatsen. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 1,75%.

Tabel 95

Kostendekkendheid Begraven (bedragen x € 1.000; - = voordeel)	2027
Lasten taakveld inclusief rente en BTW	1.591
Baten taakveld, exclusief heffingen	0
Netto lasten taakveld	1.591
Toe te rekenen lasten:	
Overhead	100
Totale te dekken lasten	1.691
Opbrengst begraven	-961
Saldo programmabegroting	730
Kostendekkendheid	57%

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele inwoners een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de lasten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de inwoner die de dienst afneemt. Leidend bij de leges is het profijtbeginsel: de gebruiker betaalt. Om de kostendekkendheid te handhaven moeten de meeste legestarieven stijgen. Voor 2027 wordt voorgesteld om de prijs van producten met vaste tarieven te verhogen met 3,4%, dit met uitzondering van de tarieven die wettelijk vastgesteld worden. In Tabel 96 is met deze verhoging rekening gehouden. Het totaal aan te ontvangen leges mag wettelijk niet meer dan 100% zijn op begrotingsbasis.

In Tabel 96 staat de kostendekkenheid van de belangrijkste hoofdstukken per titel. Bij de berekening van de kostendekkendheid is, conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (eerste wijziging), bij het bepalen van de toe te rekenen lasten rekening gehouden met overhead, met de compensabele BTW (BCF) en rente over de boekwaarde van investeringen ten behoeve van de producten waar leges voor geheven worden. De toe te rekenen rente is het omslagpercentage van 1,75%.

Tabel 96

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten taak-velden	Overhead	BCF	Totale lasten	Leges	Kosten-dekkend-heid
Titel 1: Algemene dienstverlening						
Burgerlijke stand	819	766	41	1.627	275	17%
Reisdocumenten	4.013	2.296	124	6.433	2.483	39%
Rijbewijzen	1.267	887	48	2.202	761	35%
Verstrekkingen uit de Basisregistratiepersonen	603	539	29	1.170	109	9%
Overige publiekszaken	218	204	11	433	220	51%
Verkeer en vervoer	122	125	7	254	351	138%
In deze titel niet benoemde vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of andere diensten	2.469	1.305	97	3.871	97	3%
Totaal titel 1	9.511	6.122	357	15.990	4.296	27%
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning						
Omgevingsvergunning	11.078	3.864	1.562	16.505	16.505	100%
Totaal titel 2	11.078	3.864	1.562	16.505	16.505	100%
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn						
Horeca	248	241	13	501	190	38%
Organiseren evenementen	371	361	20	752	285	38%
Kinderopvang	40	0	0	40	26	65%
Totaal titel 3	659	602	33	1.294	501	39%
Totaal alle titels	21.248	10.589	1.952	33.789	21.302	63%

Bedrijven Investeringszones (BIZ) heffingen

Een BIZ is een afgebakend gebied, waarin bedrijven een private organisatie oprichten (vereniging of stichting) om de leefbaarheid, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit gezamenlijk te verbeteren. Het is een instrument voor en door ondernemers en is toepasbaar op bedrijventerreinen en winkel- en horecagebieden. Behoudens een klein deel aan uitvoeringskosten komen de opbrengsten van de BIZ-heffing ter beschikking van de private BIZ-organisaties.

Er zijn zeven BIZ'zen voor een periode van vijf jaar, te weten: Spoorzicht, Hoofddorp Centrum, De Hoek, Cruquius, Nieuw-Vennep Centrum, Graan voor Visch Zuid en De Weeren. De vijf eerstgenoemde lopen per eind 2026 af. Bij voortzetting van de aflopende BIZ'zen, wordt de totale opbrengst voor 2027 geraamd op € 1.036.200.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Voor de belastingheffing is het voldoende dat er sprake is van een tot het publiek gerichte aankondiging met het doel de aandacht van het publiek te trekken. De reclamebelasting is een

algemene belasting waarvan de opbrengsten vrij besteedbaar zijn. Wij stellen voor om de tarieven met 3,4% te laten stijgen. De opbrengst wordt geraamd op € 1.012.900.

Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van het betalen van gemeentelijke heffingen. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing en het liggeld voor woonschepen. Of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt getoetst aan de betalingscapaciteit en de hoogte van het vermogen van een belastingschuldige. Hier zijn wettelijke normeringen voor. Minimaal 80% van de betalingscapaciteit moet worden aangewend ter voldoening van belastingschulden. De betalingscapaciteit wordt berekend door het netto besteedbaar inkomen te verminderen met de genormeerde kosten van bestaan. Deze genormeerde kosten van bestaan betreffen een percentage van de uitkering die de belastingschuldige naar de normen van de bijstandsregelgeving zou kunnen krijgen. Gemeente Haarlemmermeer kent in het kwijtscheldingsbeleid een 100%-norm. Dit is het wettelijk maximaal toegestane percentage.
Voor 2027 is een bedrag aan kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing geraamd van € 920.000.

Verordeningen 2027

Gelet op de voorliggende tariefvoorstellen en onder het aanbrengen van enkele redactionele wijzigingen, stellen wij voor om voor 2027 nieuwe (wijzigings)verordeningen vast te stellen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Van Straten

Inleiding

In de uitvoering van onze taken zijn risico's niet te vermijden, maar we moeten er rekening mee houden dat ze impact kunnen hebben op de realisatie van onze doelen. Daarom gaan we zorgvuldig om met risico's, willen we bewuste afwegingen maken bij het aangaan van risico's en passende beheersmaatregelen nemen. Indien risico's zich toch manifesteren willen wij zorgen dat we dit kunnen dragen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een gezond weerstandsvermogen stelt ons in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigen dwingt ten koste van het uitvoeren van bestaande taken.

In de Notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen (7999971) is onder meer gedefinieerd hoe we omgaan met risico's, wat de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn en hoe ze worden bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voornaamste risico's en het weerstandsvermogen volgens de in de notitie vastgelegde richtlijnen. Daarnaast zijn in deze paragraaf ook de vijf, in het BBV, voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen en wordt er gerapporteerd over de kern- en ondersteunde indicatoren uit de notitie Schuldpositie 2023 (7282099).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is een indicatie voor de mogelijkheden om toekomstige niet begrote financiële tegenvallers op te vangen en kan worden gezien als een noodzakelijke buffer om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Een dergelijke buffer ligt deels in de sfeer van de exploitatie (de begroting van baten en lasten) en deels in de vermogenssfeer (reserves). Hieronder geven we een inschatting van deze capaciteit.

Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Posten in de exploitatiesfeer dragen bij aan de structurele weerstandscapaciteit, omdat zij na aanwending meerdere jaren een positief effect hebben. Er zijn vier aspecten in de exploitatiesfeer toepasbaar die we toelichten.

1. Raming onvoorzien en eventueel positief begrotingssaldo in het lopende jaar

Jaarlijks nemen we in de begroting een budget voor het opvangen van incidentele onvoorziene lasten op. Dit budget is vastgesteld op € 35.000. In de notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2023 is uitgelegd dat het positieve resultaat van de begroting automatisch bijdraagt aan de incidentele weerstandscapaciteit.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Bij de gemeente Haarlemmermeer zit deze ruimte in de belastingen en met name in de onroerendezaakbelastingen (OZB). De raad is vrij de belastingtarieven te verhogen. Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde artikel 12-norm is 0,1595%. Het gemiddelde OZB-tarief van Haarlemmermeer is 0,15763% en daarmee lager dan de artikel 12-norm. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 1,291 miljoen.

3. Eventuele stelposten waarvoor nog geen verplichting is aangegaan

In de begroting 2027 zijn geen stelposten opgenomen waarvoor nog geen verplichting is aangegaan.

4. Te inventariseren mogelijke bezuinigingen/heroverwegingen
Omdat het meerjarenbeeld negatief is, tellen wij vanuit voorzichtigheidsoogpunt op dit moment geen bezuinigingsmaatregelen mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Tabel 97 Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	-
Stelposten waarvoor geen verplichting is aangegaan	-	-
Mogelijke bezuinigingen	-	-
Totaal	0	35

Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

Bij de posten in de vermogenssfeer is sprake van incidentele weerstandscapaciteit. Dit houdt in dat ze eenmalig kunnen worden aangewend en alleen in het jaar van aanwending een positief resultaat opleveren. De weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer bestaat uit de algemene reserves en de stille reserves. Beide onderdelen worden hierna toegelicht.

Algemene reserves
Algemene reserves zijn reserves waarvoor geen specifieke bestemming is bepaald en die daarom vrij kunnen worden ingezet voor het afdekken van risico's en dergelijke; dit in tegenstelling tot bestemmingsreserves waaraan wel een specifieke bestemming is gegeven en waar dus niet vrij over kan worden beschikt. De reserves hebben een inkomensfunctie en kunnen worden ingezet als eigen financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard, wordt structureel ingezet als dekkingsmiddel voor de begroting. Dit betekent dat inzet van de reserves structurele negatieve consequenties heeft. De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen, namelijk de Algemene dekkingsreserve en de Algemene reserve grondzaken. De aard van deze reserves lichten we hierna nader toe.

Tabel 98 Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer

(bedragen × € 1.000) Omschrijving	Stand 31-12-2025	Stand 31-12-2026	Stand 31-12-2027	Stand 31-12-2028	Stand 31-12-2029	Stand 31-12-2030
Algemene dekkingsreserve	206.733	260.415	268.314	277.861	283.301	287.464
Algemene reserve grondzaken	5.000	3.610	-1.265	-7.750	-13.590	-19.999
Totaal reserves	**211.733**	**264.025**	**267.049**	**270.110**	**269.712**	**267.465**

Algemene dekkingsreserve
De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen. De Algemene dekkingsreserve kan worden ingezet als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's. Daarmee is expliciet duidelijk gemaakt dat deze reserve wordt meegerekend tot de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve grondzaken
De Algemene reserve grondzaken is een risicobuffer voor negatieve resultaten van grondexploitaties. Bij eenpositief resultaat vindt een dotatie plaats, bij een negatief resultaat een onttrekking aan de Algemene reserve grondzaken. Op grond van regels met betrekking tot de minimale en maximale stand van de Algemene reserve grondzaken kan er aanvulling dan wel afroming van de reserve plaatsvinden. Een aanvulling wordt onttrokken uit de Algemene dekkingsreserve, een afroming wordt gedoteerd aan de Reserve Schaalsprong. Omdat de Algemene reserve grondzaken specifiek is bedoeld voor het opvangen van grondexploitatie risico's en omdat deze risico's worden meegenomen in de totale risicoanalyse nemen we de stand van deze reserve ook mee bij de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Stille reserves zijn bezittingen van de gemeente die op de balans lager zijn gewaardeerd dan hun huidige marktwaarde. Bij verkoop van deze bezittingen levert dit een eenmalig financieel voordeel voor de gemeente. Voorwaarden zijn dat de verkoop op korte termijn tegen die marktwaarde kan geschieden en dat de bedrijfsvoering van de gemeente niet wordt beperkt. In het raadsvoorstel 'beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen Integraal Accommodatieplan' (2021.0000253) is voor de verkoop van vastgoed dat niet tot de kern-portefeuille behoort over een termijn van tien jaar rekening gehouden met een netto verkoopresultaat van € 8 miljoen. Onder aftrek van de opbrengsten van het reeds verkochte vastgoed resteert een stille reserve van € 0,577 miljoen. Bij het raadsbesluit 'Routekaart duurzaamheid maatschappelijk vastgoed' (7963379) is besloten het te doteren percentage van de netto-verkoopopbrengsten aan de reserve Maatschappelijke voorzieningen te verhogen van 50% naar 100%.

Weerstandscapaciteit geconsolideerd
Een overzicht van de totale weerstandscapaciteit in Tabel 97 levert het volgende beeld op:

Tabel 99 Totale weerstandscapaciteit

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Raming voor onvoorzien	-	35
Onbenutte belastingcapaciteit	-	1.291
Stelposten zonder aangegane verplichting	-	-
Mogelijke bezuinigingen / heroverwegingen	-	-
Weerstandscapaciteit vermogen		
Algemene (vrij besteedbare) reserves (stand 1 januari 2026)	-	211.733
Stille reserves	-	578
Totale weerstandscapaciteit	0	213.637

Ratio weerstandsvermogen
We bepalen de ratio weerstandsvermogen om inzicht te krijgen in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit in staat is om zich voordoende risico's op te vangen.

Wij maken eerst een risicosimulatie door aan de risico's een bedrag en een kanspercentage te koppelen. Bij de simulatie wordt een zekerheidsniveau van 90% gehanteerd. Wij willen dat het totaalbedrag dat uit de simulatie volgt in 90% van de gevallen voldoende zal zijn om alle daadwerkelijk uitgekomen risico's te dekken. Hierna berekenen wij de ratio van het weerstandsvermogen door de totale weerstandscapaciteit te delen door de financiële impact risico's bij 90% zekerheid. In Tabel 97 is de waardering en classificatie van het weerstandsratio weergegeven.

Tabel 100 Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

De streefwaarde van Haarlemmermeer voor dit raiot is door de raad vastgesteld op minimaal 1,4 (Voldoende). De risico's die zijn meegenomen in de analyse, wordt hierna beschreven.

Structurele risico's en weerstandscapaciteit
Voor een zuiver beeld drukken we zowel de weerstandscapaciteit als het risicobedrag uit in één bedrag. Hiertoe rekenen wij de structurele componenten om naar een eenmalig bedrag. Dit doen wij conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris) door een factor van 2,5 te hanteren. De structurele posten tellen voor 2,5 maal hun waarde mee.

Uitkomst risicoanalyse
De totale financiële impact van alle risico's uit de analyse, uitgevoerd op 30 juli 2026, komt uit op € 92,6 miljoen bij een zekerheidsniveau van 90%. Vergeleken met een totale weerstandscapaciteit van € 213 miljoen is het ratio weerstandsvermogen van 2,3 (eind 2025: 3,4). De ratio is verslechterd door het nieuwe risico Lagere grondopbrengsten door hogere betaalbaarheidseis woningbouw (R406). Dit risico wordt hierna verder toegelicht.

Ondanks de daling valt het ratio weerstandsvermogen onder de classificatie 'Uitstekend' dat betekent dat er op dit moment geen corrigerende actie vereist is.

Inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen
De ontwikkeling van het weerstandsvermogen over jaren zegt meer dan een eenmalige beoordeling. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen meerjarig is weergegeven in het hoofdstuk Financiële weerbaarheid.

Risico's

Van al onze geïdentificeerde en geregistreerde risico's is bepaald wat de kans is dat de gebeurtenis zich voordoet en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Deze risico's zijn alle meegenomen in de analyse van het weerstandsvermogen, in een kans- en gevolgklasse.
In de P&C producten rapporteren wij over de voornaamste risico's met financiële gevolgen. Het gaat hierbij om risico's vanaf € 1 miljoen, aangevuld met de risico's vanaf € 0,4 miljoen waarbij de kans van optreden 70% of hoger is. De geactualiseerde inventarisatie heeft negenentwintig voornaamste risico's met financiële gevolgen opgeleverd. Deze worden hieronder toegelicht. De wijze van sturen, beheersen en rapporteren van onze risico's is nader uitgewerkt in de notitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2023.

In de weergave van de voornaamste risico's geven wij inzicht in de kans en het gevolg. Naast de kans en gevolgklassen geven wij ook aan of een risico structurele (S) of incidentele (I) gevolgen heeft. Indien een risico structureel is, laten wij het meerjarige financiële gevolg zien. De informatie hierover vindt u in de koptekst van de risico's (K(ans); G(evolg); S of I). Een overzicht van kans en gevolgklassen is opgenomen in Tabel 101. Naast de kans en gevolgklasse worden bij ieder risico, conform de notitie, de beheersmaatregelen weergegeven. In gevallen waarbij dit de belangen van de gemeente kan schaden (zoals juridische geschillen) doen wij in deze paragraaf geen uitspraak over de kans en/of de financiële gevolgen. Risico's waarover in een eerder P&C product gerapporteerd is, zijn opgenomen in de alinea voornaamste risico's. Nieuwe of vervallen risico's geven wij apart weer. Indien actualisatie heeft geleid tot een aanpassing van kans- of gevolgklasse, zijn deze verwerkt onder de gewijzigde risico's.

Tabel 101 Tabel kans- en gevolgklassen

Kans	Percentage	Gevolg	Omvang	Type
K1	10%	G1	< € 0,1 miljoen	S = Structureel
K2	30%	G2	€ 0,1 miljoen - € 0,4 miljoen	I = Incidenteel
K3	50%	G3	€ 0,4 miljoen - € 1 miljoen	
K4	70%	G4	€ 1 miljoen - € 5 miljoen	
K5	90%	G5	> € 5 miljoen	

Belangrijkste mutaties ten opzichte van de Jaarstukken 2025

Ten opzichte van de Jaarstukken 2025 en de Voorjaarsrapportage 2026 zijn de reeds bekende voornaamste risico's inhoudelijk geactualiseerd.

Wij hebben twee nieuwe risico's toegevoegd. Dit betreft het risico 'Lagere grondopbrengsten door hogere betaalbaarheidseis woningbouwprogramma's' (R406) en het risico 'Brandonveiligheid drie recreatie- en/of verblijfsgebieden' (R407).

Het risico 'Zorglandschap jeugdzorg' (R353) is komen te vervallen.

Voornaamste risico's

Risico	Projectspecifieke risico's bij negatieve grondexploitatieprojecten (R20)
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K2, I
Beschrijving	Door middel van grondexploitaties ontwikkelen wij gronden die in ons bezit zijn. Daaraan zijn financiële risico's verbonden: het risico dat de uitvoering van het bouw- en woonrijp maken duurder wordt dan vooraf berekend, het risico dat het beoogde programma niet of geheel kan worden uitgevoerd en het risico dat de grondverkopen niet volgens het geplande tempo verlopen.
Beheersmaatregel	Veranderen van gevolgen (beheersen). Voor alle actieve grondexploitaties wordt een register van risico's (en kansen) bijgehouden, en daarin zijn voor alle onderliggende risico's waar mogelijk de beheersmaatregelen aangegeven.

Risico	Strategische gronden GEM A4 Zone West en De President (R41)
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K1, I
Beschrijving	In de grondexploitatie van GEM A4 Zone West C.V. (STP) wordt rekening gehouden met de inbreng van de waarde van de gronden zoals de Gemeente Haarlemmermeer ze op haar balans heeft staan. Voor de gronden van De President 2.0 (grondbank Hillegondshoeve) is er een algemene afspraak om deze gronden op gelijke wijze als De President 1.2 te ontwikkelen. De verwachting is dat voor beide grondbanken in 2027 gronden kunnen worden ingebracht.
Beheersmaatregel	Veranderen van de gevolgen (beheersen) Voor de gronden ten behoeve van STP zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze en snelheid van inbreng van de (resterende) gronden. Door deze afspraken, in combinatie met door STP gesloten overeenkomsten (koop-, reserverings- en intentieovereenkomsten) en de afzetprognose, zullen naar verwachting alle gronden voor 2030 zijn betaald en ingebracht. De levering van de laatste 12% van de gronden volgt bij betaling van de resterende € 8 miljoen. Gronden voor De President 2.0 worden volgens de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst ingebracht. Gesprekken over de waardebepaling zijn gestart.

Risico	Grootschalige investeringsprojecten (R90)
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K3, I
Beschrijving	Dit zijn de projecten die zijn opgenomen in het investeringsplan. Het risico bestaat onder andere uit mogelijke kredietoverschrijdingen bij de realisatie als gevolg van nieuwe (bouw)eisen, vertraging, wegvallen van subsidies of andere onvoorziene omstandigheden.
Beheersmaatregel	Veranderen van gevolgen (beheersen). Om het inzicht en de stuurbaarheid van deze projecten te vergroten kennen wij het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI). Deze wordt twee keer per jaar aan de raad aangeboden. Grote investeringen (van € 2,0 miljoen en hoger) lichten wij daarin toe met aandacht voor actualiteiten, risico's, faseringen en over- en onderschrijdingen.

Risico	Badhoevedorp Zuid (R251 t/m R256)
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G, K, I
Beschrijving	Onze gemeente wordt verweten onrechtmatig te hebben gehandeld omdat wij ons niet of onvoldoende zouden hebben ingespannen mee te werken aan ontwikkelingsmogelijkheden in Badhoevedorp Zuid. Er is een uitspraak van de rechtbank Amsterdam, hiertegen zijn we in hoger beroep gegaan. Tegelijkertijd loopt er een schadestaatprocedure waarbij de tegenpartij de schade heeft opgemaakt. Als reactie daarop hebben wij uitgebreid onderzoek laten doen met gespecialiseerde bureaus. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de risicoanalyse die Naris medio 2019 met ons heeft uitgevoerd. Op basis daarvan is de conclusie dat, naar de stand van zaken van deze procedures, geen voorziening nodig is. De risicoanalyse is onderdeel van de berekening die gemaakt wordt ten behoeve van het weerstandsvermogen. Op 16 maart 2020 is bekend gemaakt dat de aandelen van TeleVerde BV door een overname in handen zijn gekomen van een andere partij. Het feit dat TeleVerde BV nieuwe aandeelhouders heeft

	gekregen is nog niet direct van invloed op de lopende procedures tussen de gemeente en TeleVerde BV. De gemeente heeft medio 2024 de risicoanalyse geactualiseerd in verband met het rentedragende karakter van de claim. De afgelopen jaren zijn intensieve besprekingen tussen gemeente en de nieuwe aandeelhouders van TeleVerde BV gevoerd over het realiseren van een gebiedsontwikkeling. Gedurende deze onderhandelingen zijn het hoger beroep en de schadestaatprocedure 'on hold' gezet om te onderzoeken of er tot een oplossing kon worden gekomen. Ondanks dat de besprekingen nog niet hebben geleid tot een inhoudelijk nader tot elkaar komen van partijen, is de Intentieovereenkomst verlopen. Partijen nog met elkaar in overleg om te bezien of partijen tot een nieuwe overeenkomst kunnen komen. Afhankelijk daarvan zal de risicoanalyse de komende periode worden geactualiseerd indien nodig.
Beheersmaatregel	Verminderen Bij het voeren van de gerechtelijke procedures laten wij ons bijstaan en adviseren door onze huisadvocaat en expertisebureaus.

Risico	**Conjuncturele risico's van de grondexploitaties (algemeen)**
Programma	Ruimtelijke ordening en Wonen
Beschrijving	De commissie BBV beveelt aan om conjuncturele risico's van de grondexploitaties op te nemen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Op basis van een gevoeligheidsanalyse op de actieve grondexploitaties is de top drie van conjuncturele risico's opgenomen. De top drie is: 1. daling van de grondprijzen in de grondexploitaties met 10%; 2. stijging van de kosten van investeringen; 3. daling van de geraamde opbrengsten.

Risico	**Daling grondprijzen 10% bij actieve grondexploitaties (R265)**
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K2, I
Beschrijving	Een risico is dat de grondprijzen in de grondexploitaties met 10% dalen.
Beheersmaatregel	Delen van het risico met (een) andere partij(en) Er wordt getracht om de grondprijzen in contracten met partijen vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel dalen van de grondprijzen in een economisch mindere periode. In de contracten worden afspraken gemaakt over het indexeren van de grondprijzen bij het verschuiven van het prijspeil.

Risico	**Conjunctureel risico: jaarlijkse kostenstijging 1% hoger dan aangenomen (R266)**
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K2, I
Beschrijving	Een risico is dat de investeringskosten in de grondexploitaties meer stijgen dan aangenomen door een oververhitte markt door onder andere geopolitieke spanningen. Het risico is een jaarlijks hogere kostenstijging van 1% ten opzichte van de gehanteerde parameter in de grondexploitatie. Voor de komende jaren is tot en met 2027 in verband met de onzekerheid een (hogere) gedifferentieerde kostenstijging opgenomen in de grondexploitaties die vanaf 2028 terugkeert naar het langjarig gemiddelde.
Beheersmaatregel	Delen van het risico met (een) andere partij(en) Strategisch omgaan met aanbestedingen zoals het vroegtijdig contracteren van aannemers voor de uitvoering van de investeringswerkzaamheden en bijvoorbeeld over de schaalgrootte van het gebied. We hanteren tot en met 2027 gedifferentieerde parameters als gevolg van onzekerheid alvorens vanaf 2028 het langdurig gemiddelde aan te houden.

Risico	**Conjunctureel risico: jaarlijkse opbrengstenstijging wordt 1% lager dan aangenomen. (R267)**
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K2, I
Beschrijving	Dit risico houdt in dat er de geraamde opbrengsten 1% lager uitvallen dan aangenomen.
Beheersmaatregel	Delen van het risico met (een) andere partij(en) Er wordt getracht om de stijging van de grondprijzen (indexeringen) in contracten met partijen

	vast te leggen zodat deze ongevoelig blijven voor het eventueel niet meer stijgen van de grondprijzen (opbrengsten) in een economisch mindere periode.

Risico	**ICT-systemen kunnen uitvallen (R289)**
Programma	Overzicht Overhead
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K1, I
Beschrijving	Hoewel vrijwel alle ICT-systemen dubbel zijn uitgevoerd, kunnen er systemen uitvallen. Hierdoor kunnen diensten aan inwoners en ondernemers tot stilstand komen. Dit leidt in ieder geval tot productieverlies, maar kan ook leiden tot andere nadelige gevolgen. De kans op groot dataverlies is klein.
Beheersmaatregel	Veranderen van de gevolgen (beheersen) Netwerkcomponenten, lijnverbindingen en ons datacenter zijn in meervoud aanwezig, zodat uitval van een component kan worden opgevangen door een tweede exemplaar. Het uitwijkdatacenter is buiten het grondgebied van de gemeente Haarlemmermeer geplaatst. Veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen) Omdat wijzigingen een belangrijke oorzaak zijn van uitval, is het belangrijk om het wijzigingenproces goed vast te leggen en hierop te sturen. We hanteren een 'change process' met een change manager. Wekelijks worden alle gewenste wijzigingen besproken in een change advisory board (CAB) waarin de juiste deskundigheden zijn vertegenwoordigd.

Risico	**Gemeentefonds (R291)**
Programma	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K3, S
Beschrijving	De grootste inkomstenbron voor onze gemeente betreft de uitkering gemeentefonds (42% van de totale inkomsten van Haarlemmermeer). Het gemeentefonds wordt gevoed door het Rijk. Zowel de voeding van het fonds, als de verdeling ervan, is afhankelijk van een complex geheel van factoren. Als gevolg van externe ontwikkelingen bij de voeding en verdeling van het gemeentefonds bestaat de kans dat ons aandeel vanuit het gemeentefonds positief of negatief afwijkt van de verwachting, waardoor een niet direct te beïnvloeden voor- of nadeel in de begroting ontstaat. Op basis van ervaring uit het verleden bij afwijkingen in het gemeentefonds gaan wij nu uit van een afwijking van maximaal 1%, dit heeft een structureel effect van € 3,2 miljoen op onze begroting.
Beheersmaatregel	Beheersmaatregel: behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) Actief volgen van publicaties (onder andere circulaires) van het ministerie van BZK en verwerken van de uitkomsten in de P&C cyclus

Risico	**Ongewenste toegang gemeentelijke systemen (R293)**
Programma	Overzicht Overhead
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K2, I
Beschrijving	Ondanks de genomen maatregelen kan nooit worden uitgesloten dat een hacker toegang krijgt tot de gemeentelijke systemen. In het ergste geval worden gegevens ontoegankelijk gemaakt, al dan niet permanent. Vaak heeft de hacker financiële motieven en vraagt losgeld om de systemen weer vrij te geven.
Beheersmaatregel	Veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen) We zorgen voor het bijhouden van de kennis en kunde, het aanbrengen van de laatste updates en het monitoren van kwetsbaarheden. Doordat hackers wereldwijd actief kunnen zijn, kunnen ze beschikken over ruime middelen en gespecialiseerde hackers. Het is daarom belangrijk om continu alert te zijn, de hackers een stap voor te blijven en het zo lastig mogelijk maken.

Risico	**Sociaal domein - Participatiewet en wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening kunnen duurder uitvallen (R321)**
Programma	Werk en Inkomen
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K3, S
Beschrijving	De gemeente moet de zorg, ondersteuning en inkomensvoorzieningen die nodig is, aanbieden en betalen. De Participatiewet is een zogenaamde open-einde regeling. Hoeveel kosten we

	jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke inkomensvoorzieningen onze inwoners nodig hebben. Door de daling van de koopkracht is het aannemelijk dat meer inwoners een beroep doen op minimaregelingen (bijzondere bijstand). Het risico bestaat dat er meer kosten worden gemaakt dan begroot.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) We monitoren de budgetten door middel van prognoses. In de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd.

Risico	**Sociaal domein - Jeugdwet kan duurder uitvallen (R322)**
Programma	Welzijn, Zorg en Onderwijs
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K4, S
Beschrijving	De gemeente moet de zorg, ondersteuning en inkomensvoorzieningen die nodig is, aanbieden en betalen. De Jeugdwet is een zogenaamde open-einde regeling. Hoeveel kosten we jaarlijks maken, is vooraf niet precies te voorspellen. Vooraf is immers niet precies bekend hoeveel vraag er is en welke zorg onze jeugdigen nodig hebben. Het rijksbeleid op Jeugdzorg en de Hervormingsagenda Jeugd brengen ook nog onzekerheden met zich mee. Meerjarig is rekening gehouden met een volumegroei van 1% voor Jeugd en Wmo voor de huidige inwoners die zorg nodig hebben. Daarnaast is er de groei van de gemeente en hiermee de verwachte groei van inwoners die gebruik maken van zorg meegenomen in de areaalsystematiek 'groei van de gemeente'. Het risico bestaat dat de daadwerkelijke volumegroei voor de huidige inwoners hoger is dan de geprognosticeerde volumegroei en er meer kosten worden gemaakt dan begroot. Daarnaast is het risico aanwezig dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van zorg sneller stijgt dan de groei van het aantal inwoners, waar rekening mee gehouden wordt in de areaalsystematiek. Dit leidt tot een overschrijding van de budgetten. Ook zien we een verschuiving naar kleinschalige woonvoorzieningen. Dit is een beweging die vanuit het Rijk gestimuleerd wordt, maar dit leidt ook tot hogere kosten waarvoor het Rijk ons niet compenseert.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) De afgelopen jaren is meer aandacht voor contractmanagement. Daarbij wordt op het contract, maar ook op de budgetten gelet. Hierdoor zitten we er dichter op, waardoor de uitschieters minder groot zijn. Daar staat tegenover dat de jeugdzorg ook onvoorspelbaar is, waardoor een risico is opgenomen van € 3 miljoen.

Risico	**Arrest Didam (R329)**
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K2, I
Beschrijving	Op 26 november 2021 heeft de Hoge Raad een arrest gewezen, waarin regels worden geformuleerd waar de gemeente zich aan heeft te houden als zij onroerend goed verkoopt (of verhuurt, uitgeeft in erfpacht of in een recht van opstal). De regels vloeien voort uit het oordeel dat de gemeente daarbij het gelijkheidsbeginsel in acht moet nemen, wat in deze context betekent dat de gemeente transparant moet handelen en in beginsel mededingingsruimte moet bieden. Dat laatste betekent dat (potentiële) gegadigden een gelijke kans hebben om voor aankoop van onroerende zaak in aanmerking te komen. Er hoeft geen mededingingsruimte te worden geboden indien bij voorbaat vaststaat of redelijkerwijs mag worden aangenomen dat op grond van objectieve, toetsbare en redelijke criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de aankoop. In dat geval dient het voornemen tot verkoop tijdig voorafgaand aan de verkoop bekend te worden gemaakt. In de bekendmaking dient te worden gemotiveerd waarom slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt. In november 2024 heeft de Hoge Raad een tweede arrest in de Didam-kwestie gewezen. In dit tweede arrest verduidelijkt de Hoge Raad wat de gevolgen zijn van het niet naleven van de regels uit het eerste arrest van 26 november 2021. In het tweede arrest heeft de Hoge Raad verduidelijkt dat een overeenkomst die in strijd met de Didam-regels is gesloten, in beginsel niet nietig of vernietigbaar is. Dergelijke overeenkomsten blijven dus in stand. In dat geval kan echter wel sprake zijn van onrechtmatig handelen van een bestuursorgaan jegens een (potentiële) gegadigde die ten onrechte geen gelijke kans heeft gekregen. Bij een aantal afgeronde en lopende projecten (vastgoed en grondzaken) is het de vraag of en hoe de

	gemaakte afspraken passen binnen de door de Hoge Raad gestelde Didam-regels. In dossiers waarin de verkoop en/of juridische levering nog moet plaatsvinden, bestaat het risico dat de gemeente haar contractuele verplichtingen niet kan nakomen (wanprestatie) met als gevolgen vertraging, vergoeding van schade en extra plankosten in verband met begeleiding en juridische ondersteuning. In dossiers waarin de juridische levering al heeft plaatsgevonden bestaat het risico dat een derde de gemeente aansprakelijk stelt op basis van onrechtmatige daad met als gevolg vergoeding van schade en extra plankosten in verband met begeleiding en juridische ondersteuning. De basisinventarisatie van deze contracten is in 2023 uitgevoerd door een intern team en is extern getoetst en deze is recent opnieuw getoetst. Op basis hiervan heeft recent een nadere kwantificering van de risico's plaatsgevonden, waarmee het risicoprofiel is gebaseerd op de actuele situatie. In algemene zin wordt hierbij opgemerkt dat kans en impact van het Didam arrest lastig in te schatten zijn, mede omdat dossiers lopend en nog aan verandering onderhevig zijn en er steeds nieuwe ontwikkelingen zijn op het gebied van jurisprudentie en wet- en regelgeving rondom het Didam arrest. De actualisatie laat een lichte daling van het risico zien.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) De werkgroep heeft de hele vastgoed- en grondpositieportefeuille getoetst. Verder worden de ontwikkelingen naar aanleiding van het Didam arrest (jurisprudentie) gevolgd en wordt dit risico periodiek geactualiseerd.

Risico	**Rentestijging (R331)**
Programma	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K2, S
Beschrijving	Het economisch perspectief is onzeker. Het huidige geopolitieke klimaat, met onder andere de handelsbarrières, de oorlog in het Midden-Ooosten en de stijgende defensieuitgaven, leiden tot onzekerheden bij de inschatting van de renteontwikkeling. Op dit moment ligt de rente voor de nieuw aan te trekken leningen (zowel kort-, als langlopende leningen) rond de de 3%. Om de oplopende inflatie te beteugelen heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente in juni 2026, na een aantal renteverlagingen vanaf 2024, voorzichtig met 0,25% verhoogd naar 2,25%. Deze renteverhoging van de ECB, maar ook de geschetste geopolitiek ontwikkelingen, werken direct door in de tarieven van kortlopende en langlopende leningen. De kans is aanwezig dat de rente gaat stijgen en de rentelasten in het meerjarenbeeld toenemen. In de kwantificering van dit risico wordt rekening gehouden met een stijging tot 4,00% in 2030. Met het oog op de huidige geopolitieke ontwikkelingen is dit risico bepaald op 30%.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) Actief volgen van de ontwikkelingen van de kapitaalmarkt en verwerken in de P&C-cyclus. In het uiterste geval kan er ook voor gekozen worden te prioriteren en temporiseren bij de voorgenomen investeringen.

Risico	**Aankopen en exploitatie in het kader van Wvg Stationskwartier en Graan voor Visch Zuid te Hoofddorp (R337)**
Programma	Ruimtelijke ordening en Wonen
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K3, I
Beschrijving	In het kader van het Voorkeursrecht heeft de gemeente strategische aankopen gedaan in het Stationskwartier en Graan voor Visch Zuid in Hoofddorp. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingstraject vooraf. Deze aankopen zijn nog niet in een grond- of vastgoedexploitatie opgenomen. Het risico is dat bij geen doorgang of vertraging van het project, de dan geldende marktwaarde lager is dan de boekwaarde en er dus extra kosten voor onze rekening komen. Daarnaast kan bij verwerving sprake zijn van aankoop inclusief zittende huurders wat risico's met zich meebrengt. Zekerheidshalve wordt daarom 10% van het aankoopbedrag opgenomen als risico.
Beheersmaatregel	Veranderen van de gevolgen (beheersen) Omdat deze investeringen onder de materiële vaste activa worden opgenomen, worden er, anders dan bij grondexploitaties, geen bijkomende kosten toegevoegd. Door verhuur en tijdelijke exploitatie worden inkomsten gegenereerd om de kosten te dekken.

Risico	**Datalekken (R362)**
Programma	Overzicht Overhead

Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K3, I
Beschrijving	Ondanks toegenomen aandacht voor beveiliging, privacy en datamanagement, bestaat het risico dat er datalekken optreden. Dit kan leiden tot boetes, schadevergoedingen en imagoschade. Vanwege de kans op boetes of schadevergoedingen is er sprake van een financiële risicogevolgcategorie. Doordat de overheid door een datalek negatief in het nieuws kan komen, kan weerstand in de samenleving ontstaan tegen overheidshandelen. Doordat misbruik van de persoonsgegevens soms kan leiden tot identiteitsfraude of chantage, ontstaat een gevolg voor de veiligheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot het (tijdelijk) stopzetten van een project omdat er onvoldoende privacy-beschermende maatregelen zijn genomen.
Beheersmaatregel	Veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen) • We organiseren bewustwordingstrainingen voor alle medewerkers. • Werkprocessen kunnen worden verbeterd aan de hand van een Data Protection Impact Assessment (DPIA).

Risico	**Bescherming persoonsgegevens (R363)**
Programma	Overzicht overhead
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K3, I
Beschrijving	Een DPIA is nog niet voor alle werkprocessen uitgevoerd, daarom weten we niet of alle persoonsgegevens goed beschermd zijn. Hierdoor kunnen mogelijk niet geautoriseerde personen toegang krijgen tot persoonsgegevens. Bij processen met hoge privacyrisico's voor betrokkenen is het uitvoeren van een DPIA wettelijk verplicht. Mogelijke gevolgen van het niet uitvoeren van een DPIA zijn misbruik van persoonsgegevens en een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens.
Beheersmaatregel	Veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen) Om onjuist gebruik van persoonsgegevens te voorkomen, is het uitvoeren van een DPIA een goed hulpmiddel. Bij processen met hoge privacyrisico's voor betrokkenen is het uitvoeren van een DPIA zelfs een wettelijke verplichting. Een DPIA is een instrument om (voorafgaand aan de verwerking van persoonsgegevens) privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen, zodat een organisatie passende maatregelen kan nemen om de privacyrisico's te verkleinen. Wij zetten in op bewustwording van het belang van het uitvoeren van DPIA's en van privacy en risicomanagement in het algemeen.

Risico	**Tijdelijke huisvesting noodzakelijk voor Dik Trom-school (R370)**
Programma	Zorg en Onderwijs
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K2, I
Beschrijving	De lasten voor de tijdelijke huisvesting van de Dik Trom-school bedragen naar verwachting maximaal € 2 miljoen. Er is een potentieel risico dat deze lasten niet worden gedekt indien de grondexploitatie Purmer/Wormerstraat niet wordt vastgesteld.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) Bij het vaststellen van de grondexploitatie Purmer/Wormerstraat, zal dit risico vervallen. Mocht er geen grondexploitatie worden vastgesteld dan zal dit risico optreden.

Risico	**Garantstelling lening Fort Hoofddorp (R379)**
Programma	Meedoen en ontmoeten
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G3, K4, I
Beschrijving	De Stichting Fort van Hoofddorp heeft sinds 2015 een erfpachtovereenkomst met de gemeente voor Fort Hoofddorp. Voor de financiering van de verbouwing is onder andere een lening bij het Restauratiefonds aangegaan waarvoor de gemeente garant staat. De stichting heeft inmiddels een achterstand opgelopen in het nakomen van de canonverplichtingen. Conform afspraak heeft de stichting een nieuw plan opgesteld. Dit plan biedt echter nog onvoldoende zekerheden om de risico-inschatting aan te passen.
Beheersmaatregel	Veranderen van de waarschijnlijkheid (kans) (beheersen) We zijn met de stichting in overleg om te komen tot een meer duurzame en toekomstbestendige exploitatie van het Fort, zodat de achterstallige canon kan worden ingelopen, de toekomstige canonbetalingen beter worden geborgd en er kan worden afgelost op de lening bij het Restauratiefonds.

Risico	Vervanging dak brede school Floriande Midden (R384)
Programma	Zorg en Onderwijs
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K5, I
Beschrijving	Het dak van de Brede School Floriande Midden vertoont in toenemende mate lekkages. Uit onderzoek blijkt dat volledige vervanging op korte termijn noodzakelijk is. Dit verschilt echter per dakvlak. De schoolbesturen stellen dat de lekkages het gevolg zijn van constructiefouten. Hierdoor bestaat het risico dat de gemeente geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is voor de kosten van vervanging van het dak deel dat eigendom is van de schoolbesturen. Daarnaast is het onwaarschijnlijk dat de voorziening voor planmatig onderhoud de kosten voor vervanging van het dak deel waarvoor de gemeente verantwoordelijk is volledig dekt.
Beheersmaatregel	Wegnemen van de risicobron (beheersen) Met de schoolbesturen wordt overlegd over de verdeling van de vervangingskosten en in hoeverre de werkzaamheden als regulier planmatig onderhoud en verduurzaming moeten worden aangemerkt.

Risico	Groenonderhoud (R386)
Programma	Kwaliteit openbare ruimte
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K4, S
Beschrijving	Momenteel zijn de marktprijzen bij aanbestedingen van groencontracten fors hoger. Hiervoor zijn diverse oorzaken: de grote vraag op de markt, de arbeidsmarktkrapte, de gevolgen van de klimaatverandering en de extra eisen aan een duurzame uitvoering. Daarnaast volgen wij de Gedragscode Unie van Waterschappen die per 1 april 2025 in werking is getreden. Hiermee voldoen wij aan wet- en regelgeving. Omdat nu alleen nog maar in uitzonderingssituaties bij maaien geklepeld mag worden, zijn er fors hogere kosten voor het groenonderhoud. Inmiddels zijn drie nieuwe contracten afgesloten voor bermen en watergangen, voor groenonderhoud en voor het rooien van bomen in gebied Midden. De structurele verhoging van het budget hiervoor is toegekend bij de Voorjaarsrapportage 2026. Eind 2026 eindigen nog een aantal groenonderhoudscontracten en boomonderhoudscontracten. Deze moeten opnieuw openbaar worden aanbesteed. Gezien de huidige marktwerking is de verwachting dat het benodigde budget voor deze aanbestedingen hoger zal zijn.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (Accepteren) Een eventuele budgetaanvraag zal bij de P&C producten worden betrokken

Risico	Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) (R388)
Programma	Overzicht overhead
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K1, I
Beschrijving	Onze gemeente maakt voor de dagelijkse bedrijfsvoering gebruik van eigen medewerkers en van ingehuurde medewerkers die voor een vastgestelde periode werkzaamheden verrichten. In de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie) is vastgelegd dat werkgever en werknemer gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor afspraken over en de juiste kwalificatie van de arbeidsrelatie. De wet DBA moet mogelijke schijnzelfstandigheid voorkomen. Schijnzelfstandigheid betekent kort gezegd dat iemand wordt ingehuurd als zelfstandige terwijl er volgens het arbeidsrecht sprake is van een dienstverband. Vanaf 2025 handhaaft de Belastingdienst op schijnzelfstandigheid en kan het naheffingsaanslagen opleggen, maar nog geen verzuim- en vergrijpboetes. Dit laatste zal vanaf 1 januari 2027 gaan gelden. In 2025 hebben wij getoetst of onze overeenkomsten voldoen. Als gevolg hiervan zijn diverse inhuuropdrachten anders ingericht of beëindigd. Deze toetsing is gecontinueerd in 2026 voor nieuwe en verlengde overeenkomsten. De onduidelijkheid in de toetsing door de belastingdienst leidt tot op heden tot een restrisico dat de belastingdienst opdrachten anders toetst dan ons fiscale standpunt, waardoor wij een naheffing opgelegd kunnen krijgen. Het risico van het omgaan met de wet DBA is tweeledig. Enerzijds een organisatorisch risico indien afscheid wordt genomen van externen wanneer dit niet ingevuld kan worden met nieuwe vaste medewerkers (verlies van capaciteit, kwaliteit, kennis en kunde) en daarmee risico dat organisatorische opgaven niet of beperkt waargemaakt kunnen worden. Anderzijds een

	fiscaal/financieel risico wanneer gecontinueerd wordt met externe inhuur. Van beide risico's is de kans en impact nog onduidelijk.
Beheersmaatregel	Veranderen van de gevolgen (beheersen) Wij hebben meer inzicht gekregen in de daadwerkelijke kwalificatie van het type arbeidsrelatie van alle momenteel ingehuurde medewerkers, echter is dit een blijvend proces wat aandacht behoeft. Dit inzicht is en blijft noodzakelijk om mogelijke fiscale risico's in kaart te brengen inclusief financiële vertaling. Voor de langere termijn willen wij onze aantrekkelijkheid als werkgever nog verder vergroten door meer mensen te werven op posities die nu door externen worden ingevuld. Hierdoor wordt kwaliteit, kennis en kunde direct verbonden aan de organisatie en de afhankelijkheid van ingehuurde medewerkers verkleind.

Risico	**De stelpost voor de Hervormingsagenda Jeugd vanaf 2027 is onhaalbaar (R391)**
Programma	Welzijn, Zorg en Onderwijs
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K3, S
Beschrijving	In 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd (hierna Hervormingsagenda) vastgesteld. Vanaf 2027 is hiervoor een stelpost begroot in de Programmabegroting. Door eerdere ontwikkelingen verwachten wij echter onvoldoende compensatie te ontvangen van het Rijk en verwachten de besparingen niet te realiseren. In de meicirculaire 2025 zijn de financiële ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda anders verwerkt dan verwacht werd uit de voorjaarsnota van het Rijk. De dekking van het ravijnjaar is verantwoord onder categorie Jeugd. Ook de compensatie van 50% over de jaren 2023 en 2024 door de deskundigencommissie heeft ons ertoe genoodzaakt om dit risico in de begroting op te nemen. De verwachting is dat wij de stelposten niet gaan halen.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) We volgen de ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda Jeugd en de deskundigencommissie.

Risico	**Meerkosten tijdelijke stroomvoorziening door netcongestie bij Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025–2040 (R395)**
Programma	Zorg en Onderwijs
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G5, K4, I
Beschrijving	Als gevolg van netcongestie bestaat de kans dat de benodigde stroomaansluitingen voor de dertien IHP-onderwijsprojecten (realisatie vóór 2032) niet tijdig beschikbaar zijn. Daardoor zijn mogelijk tijdelijke technische voorzieningen noodzakelijk die aanvullende middelen vereisen. De extra kosten worden op circa € 500.000 per project ingeschat (totaal circa € 6,5 miljoen).
Beheersmaatregel	Veranderen van gevolgen (beheersen). Bij het ontwerp wordt verkend of toepassing van een kleinverbruikersaansluiting (in plaats van een grootverbruikaansluiting) mogelijk en doelmatig is, ter beperking van de afhankelijkheid van schaarse netcapaciteit. Met de schoolbesturen is afgesproken dat zij voor eventuele meerkosten een compensatieverzoek indienen bij het Rijk. Toegekende middelen worden doorgeleid en verrekend met de gemeentelijke projectfinanciering.

Risico	**Herstellen fundering raadhuis Halfweg (R397)**
Programma	Overzicht overhead
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K4, I
Beschrijving	Bij de bouwwerkzaamheden voor het 'Outlet Centre' in Halfweg is in de periode rond 17 september 2018 een hoge 'terp' van granulaat gestort. Als gevolg van het gewicht is de fundering van het raadhuis weggedrukt, met aanzienlijke schade en gedeeltelijke sluiting van het raadhuis tot gevolg. De schade wordt geraamd op € 1,2 miljoen en omvat zowel de kosten van de herstelwerkzaamheden als de schade wegens het (gedeeltelijk) niet kunnen gebruiken van het gebouw. Er bestaat een risico dat de te ontvangen schadevergoeding onvoldoende is om zowel de op de balans opgenomen vordering als de toekomstige verbouwingskosten te dekken.
Beheersmaatregel	Veranderen van gevolgen (beheersen). De eigenaar van het terrein is aansprakelijk gesteld voor de al geleden en nog te lijden schade, voorlopig ingeschat op € 1,2 miljoen. Het gerechtshof heeft inmiddels geoordeeld dat de aansprakelijkgestelde partij aansprakelijk is. Deze partij heeft echter cassatieberoep ingesteld, waardoor het arrest nog niet onherroepelijk is.

Risico	Schitteringsproblematiek bij reeds verleende vergunningen voor zonneparken (R399)
Programma	Veiligheid
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G, K, I
Beschrijving	Rondom Schiphol was sprake van zogenaamde 'schitteringsproblematiek'. Piloten hadden last van de schittering van de zon op zonnepanelen die in de buurt van Schiphol liggen. Met bedrijf DCEG is inmiddels een overeenkomst gesloten. Maar er zijn meer partijen die zonneparken willen bouwen. De bouw van deze parken is nog niet gestart, maar de vergunningen zijn wel al verstrekt, op basis van de 'oude normen'. Omdat de vergunningen al verleend zijn, loopt de gemeente hier een risico op bijvoorbeeld schadeclaims of lange juridische procedures.
Beheersmaatregel	Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen) Omdat wij de ernst van de situatie en het belang van vliegveiligheid uiterst serieus nemen, willen we voorkomen dat we straks bij andere zonneparken eenzelfde soort situatie krijgen. Daarom zijn wij met alle vergunninghouders en initiatiefnemers in gesprek. Wij roepen onder andere op om de bouw uit te stellen, in afwachting van meer duidelijkheid over aankomende regelgeving.

Risico	Klimaatrisico's (R400)
Programma	Kwaliteit openbare ruimte
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K5, I/S
Beschrijving	In 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar de klimaatrisico's die onze gemeente loopt en waar onze gemeente direct (financieel) verantwoordelijk voor is. Er zijn op basis van de afgebakende scope vijftien klimaatrisico's gedefinieerd met een middelgrote tot grote financiële impact. Deze risico's zijn in te delen in structurele, voorspelbare risico's en in incidentele acute risico's. De kosten voor structurele risico's zijn onderdeel van (exploitatie)budgetten of zorgen voor budgetverhoging van beleid-, beheer- en onderhoudsprogramma's. Voorbeelden zijn doorgaande bodemdaling en een langer groeiseizoen. Het tweede deel van de risico's treedt incidenteel/acuut op. Denk aan stormschades (bijvoorbeeld van storm Poly in 2023), of aan de gevolgen van extreme neerslag. Incidentele/acute risico's zijn geen onderdeel van reguliere programma's of kerntaken.
Beheersmaatregel	Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen) Met schades als gevolg van structurele risico's is goed rekening te houden in onze beheer- en onderhoudsprogramma's. Denk aan jaarlijkse extra kosten voor het water geven van bomen, extra maaibeurten of de reparatie van bodemdalingsschades. Deze kosten staan niet specifiek in de administratie als kosten die gemaakt worden om klimaatrisico's mee te mitigeren, maar zijn vaak onderdeel van regulier werk, of meegenomen in grote onderhoudscontracten. Daarom zijn deze kosten minder zichtbaar. Bedoelde gevolgen van klimaatverandering zijn reeds aanwezig, het risico is dat dit in de toekomst heftiger wordt en er meer inzet vereist zal zijn om de gevolgen ervan op acceptabel niveau te houden. Bij het afwegen van beheersmaatregelen ligt de nadruk op het kosteneffectief voldoen aan wettelijke zorgplichten. Het nalaten van deze maatregelen is financieel onwenselijk, omdat schadeherstel doorgaans duurder is dan regulier onderhoud en bovendien leidt tot aansprakelijkheidsrisico's. Hierin wordt gezocht naar een balans. Voor risico's die in de praktijk nog niet tot schade hebben geleid zijn geen beheersmaatregelen bekend. Het gaat hierbij om schade aan gemeentelijke panden door verschillende oorzaken (hagel, storm en funderingsschade). In deze situaties kan nader onderzoek inzicht geven om toekomstige schades beter in te schatten en hier beheersmaatregelen voor te treffen.

Risico	Planschadeverzoek datacenter (R403)
Programma	Economische zaken
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G, K, I
Beschrijving	In 2020 zijn het parapluplan datacenters (2020.0002098) en beheersverordeningen datacenters (2020.0002106) vastgesteld. Het beperken van de planologische gebruiksmogelijkheden kan een nadelig effect hebben voor bestaande eigenaren van percelen: de zogenaamde planschade. Op het moment van vaststellen van het parapluplan gold hiervoor nog het regime van planschade. Dit is onder de Omgevingswet inmiddels vervangen door het begrip nadeelcompensatie. In december 2025 is één planschadeverzoek ontvangen. Onderzocht wordt in hoeverre dit verzoek kansrijk is. De termijn om

	planschadeverzoeken in te dienen is inmiddels verstreken; er kunnen dus geen nieuwe verzoeken worden ingediend.
Beheersmaatregel	Beheersmaatregel: veranderen van gevolgen (beheersen) Wij onderzoeken in hoeverre dit verzoek kansrijk is.

Risico	**Terugbetalen WBI-subsidie Pionier-Bols (R404)**
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	G4, K3, I
Beschrijving	Met betrekking tot het project Pionier-Bols voorzien we dat we niet tijdig kunnen voldoen aan het voorgeschreven aantal woningen van de door het Rijk verstrekte subsidie Woningbouwimplus. Daardoor vervalt een deel van de dekking voor de noodzakelijke investeringen in en buiten het plangebied.
Beheersmaatregel	Beheersmaatregel: veranderen van de waarschijnlijkheid (kans) (beheersen) Hulpvraag aan het ministerie van BZK De woningbouwverwachting is aanhangig gemaakt bij het ministerie van BZK. Het experteam vanuit het ministerie is inmiddels ingeschakeld om een objectief advies te geven over versnellingsmogelijkheden. Medio 2026 vindt het reguliere voortgangsoverleg weer plaats waarbij duidelijk moet worden of de termijnen kunnen worden opgerekt. Beheersmaatregel: wegnemen van de risicobron (beheersen) Actief grondbeleid en planologische stappen zetten Om processen niet verder te vertragen is bij de actualisatie van het nieuwe financiële kader ook verwervingskrediet vastgesteld (4 december 2025) zodat we op lastig te ontwikkelen locaties een doorbraak kunnen forceren. Hiernaast zijn belangrijke stappen gezet, zo is door ons gewerkt aan een omgevingsplanwijziging, sanering van milieucontouren, het voorlopig ontwerp, invoeren van parkeerregulering, ontwerp voorkeurstracés van leidingen, visie collectieve warmte en klimaatbestendigheid. Beheersmaatregel: delen van het risico met (een) andere partij(en) Samenwerken met marktpartijen Samen met marktpartijen zoeken we naar ruimte/flexibiliteit in het masterplan op basis van een eind 2025 opnieuw gesloten intentieovereenkomst met hierbij een strak proces van intensieve gezamenlijke overleggen om tot een anterieure overeenkomst te komen.

Vervallen risico's

Risico	**Zorglandschap jeugdzorg (R353)**
Programma	Zorg en Onderwijs
Beschrijving	Aanbieders binnen jeugdzorg ondervinden veel last van de personeelskrapte op de arbeidsmarkt. Ook de transformatieopgaven in het jeugdstelsel hebben financiële consequenties tot gevolg, waardoor de kans aanwezig is dat de aanbieders met financiële tekorten te maken krijgen. Zonder extra financiële bijdrage en ondersteuning bestaat de kans dat aanbieders wegvallen en we geen dekkend zorglandschap Vanuit de Jeugdautoriteit is op basis van financiële rapportages en de aard van de overleggen afgeschaald van urgentietrede 3 naar urgentietrede 2. De gevolgklasse van dit risico is daarom verlaagd en valt buiten de rapportagegrens.

Gewijzigde risico's

Er zijn geen gewijzigde risico's ten opzichte van de Jaarstukken 2025 en de Voorjaarsrapportage 2026.

Nieuwe risico's

Risico	Lagere grondopbrengsten door hogere betaalbaarheidseis woningbouwprogramma's (R406)
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	K4, G5, I
Beschrijving	De Wet versterking regie volkshuisvesting stuurt op een groter aandeel betaalbare woningen in nieuwbouwprojecten. Hierdoor moeten actieve gemeentelijke grondexploitaties mogelijk worden aangepast. Waar eerder werd gerekend met circa 50% betaalbare woningen, kan dit verschuiven naar tweederde betaalbaar. Dit kan leiden tot lagere grondopbrengsten en een lager verwacht resultaat van de grondexploitaties.
Beheersmaatregel	Behouden van dit risico op basis van een zichtbare onderbouwing (accepteren) Volgen wetgeving en uitwerking: De behandeling van de Wet versterking regie volkshuisvesting wordt actief gevolgd. Daarbij wordt ook gekeken naar lagere regelgeving, provinciale uitwerking, overgangsrecht en mogelijke uitzonderingen. Veranderen van de gevolgen (beheersen) Onderzoeken planoptimalisatie: Per actieve gemeentelijke grondexploitatie wordt onderzocht of het financiële effect kan worden beperkt door planoptimalisatie. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of verdichting (extra woningaantallen) de lagere grondopbrengsten door meer betaalbare woningen kunnen compenseren. Het doorvoeren van planoptimalisatie zal in veel gevallen vragen om het actualiseren van de ruimtelijke en programmatische kaders en/of het concept achter het plan. Dit onderzoek vraagt ook extra tijd en geld.

Risico	Brandonveiligheid drie recreatie- en/of verblijfsgebieden(R407)
Programma	Veiligheid
Gevolgklasse, Kansklasse, Incidenteel/Structureel	K, G, I
Beschrijving	Op drie recreatie- en/of verblijfsgebieden in Haarlemmermeer (De Groene Liede, Klein België en De Zonnehoek in Vijfhuizen) is geconstateerd dat niet wordt voldaan aan de brandveiligheidsvoorschriften en er sprake is van een (brand)onveilige situatie. Op de gebiedenstaan ruim 300 tuinhuizen, waarvan een deel permanent wordt bewoond, hetgeen in strijd is met het omgevingsplan. De (brand-)veiligheidsrisico's zijn groot. Er kan onvoldoende worden voorkomen dat er bij een brand slachtoffers vallen en er wordt onvoldoende voorkomen dat een brand zich uitbreidt naar een ander(e) bouwwerk of perceel. Ook de bereikbaarheid voor hulpdiensten is beperkt.
Beheersmaatregel	Veranderen van de waarschijnlijkheid (beheersen) Er is een plan van aanpak brandveiligheid drie verblijfs- en/of recreatiegebieden opgesteld , waarmee wordt toegewerkt naar een situatie waarin de drie gebieden voldoen aan de brandveiligheidsregels en de overige geldende wet- en regelgeving uit het omgevingsplan, met als belangrijkste doel het voorkomen van slachtoffers. Ook de uitvoering van dit plan van aanpak brengt risico's mee. Er is sprake van ruimtelijke en financiële impact voor betrokkenen die zelf verantwoordelijk zijn voor het nemen van passende maatregelen. We lopen het risico op (vele) bestuursrechtelijke procedures, risico's gezien de capaciteit en doorlooptijd waardoor de onveilige situatie langer duurt, risico op aansprakelijkheid en risico van een toename van handhavingsverzoeken ten aanzien van de complexen of soortgelijke situaties in de gemeente, waar de gemeente nog geen weet van heeft.

Schuldpositie

In de notitie Schuldpositie 2023 (7282099), door de raad vastgesteld op 23 maart 2023, is besloten om voor het monitoren van de schuldpositie drie kernindicatoren te hanteren en daarvoor normen vast te stellen. Op basis van deze door de raad vastgestelde normen kan bepaald worden of een indicator op groen, oranje of rood staat (stoplichtenmodel). Door gebruik te maken van drie kernindicatoren kan genuanceerd gekeken worden naar de schuldpositie. Hierbij is de volgende sturing van toepassing:

1. één rode indicator: verhoogde waakzaamheid, aandacht voor de schuld;
2. twee rode indicatoren: sterk verhoogde waakzaamheid, speciale aandacht op verlaging van de schuld;
3. drie rode indicatoren: direct inzetten van het handelingsrepertoire noodzakelijk met als doel versnelde afbouw van de schuld.

De volgende kernindicatoren worden gebruikt: Netto schuldquote, Lasten schuldpositie en Solvabiliteit.

De kernindicatoren schuldpositie worden in de programmabegroting en de jaarstukken aangevuld met ondersteunende indicatoren. De ondersteunde indicatoren bevatten informatie die het beeld uit de kernindicatoren nuanceren, of in breder perspectief plaatsen. De mix van indicatoren geeft een overzicht van vermogenspositie, (druk op de) exploitatie en weerbaarheid, waarmee een totaalbeeld over de financiële houdbaarheid kan worden verkregen. Daarbij wordt een kwalitatieve duiding (trends) gevoegd waardoor in één oogopslag een integraler beeld over de financiële houdbaarheid kan worden gevormd. Hiervoor wordt verwezen naar de Financiële hoofdlijnen.

Ontwikkeling indicatoren

De drie kernindicatoren laten de volgende ontwikkeling zien ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026:

Netto schuldquote

P&C-Product	Rekening 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	raming 2030
Programmabegroting 2027- 2030	63%	69%	79%	94%	100%	105%
Voorjaarsrapportage 2026 (juni 2026)	63%	80%	97%	107%	113%	114%

Lasten schuldpositie

P&C-Product	Rekening 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	raming 2030
Programmabegroting 2027- 2030	5,4%	5,3%	6,0%	7,9%	7,7%	8,5%
Voorjaarsrapportage 2026 (juni 2026)	5,4%	5,8%	7,1%	9,2%	8,8%	9,5%

Solvabiliteit

P&C-Product	Rekening 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028	raming 2029	raming 2030
Programmabegroting 2027 - 2030	38,5%	35,3%	33,1%	31,5%	31,4%	31,2%
Voorjaarsrapportage 2026 (juni 2026)	38,5%	30,8%	28,5%	27,2%	26,3%	26,5%

Toelichting
Bij de berekening van de indicatoren is er van uitgegaan dat van het investeringsplan 63% van de voor een jaar geraamde investeringsbedragen gerealiseerd worden. Ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026 wordt de daling van de Netto schuldquote door drie zaken beïnvloed. Als eerste zijn de uitbreidings- en vervangingsinvestingen uit de Voorjaarsrapportage 2026 aan het investeringsplan toegevoegd. Het betreffen onder andere de actualisatie van het IHP onderwijs (€ 36 miljoen), het toevoegen van de jaarschijf 2030 en actualiseren van de overige jaarschijven van de VOR (€ 38 miljoen) en Programma riolering en stedelijk water (PSRW) 2027 tot en met 2030 (€ 18 miljoen). Zie voor een toelichting paragraaf 3.8 van de Voorjaarsrapportage 2026. Dit zou per

saldo tot een stijging hebben geleid. We zien in dit geval een daling. Hierbij spelen zowel deler- als noemereffecten een rol. Het delereffect wordt met name veroorzaakt door de actualisatie van de reserves en voorzieningen. De omvang van de reserves Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH) en Schaalsprong is toegenomen ten opzichte van de ramingen waar eerder mee werd gerekend. Ook nam de omvang van de Algemene dekkingsreserve bij de Jaarstukken 2025 toe in plaats van de af, en werd de reserve Realisatiestimulans woningbouw toegevoegd. Als de uitgaven ten laste van deze reserves in de toekomst toenemen, leidt dit tot een stijging van de schuldpositie. Het noemereffect zit in de totale baten voor mutaties reserves. Deze zijn hoger dan waar bij de Voorjaarsrapportage 2026 mee is gerekend. Dit wordt in 2027 veroorzaakt door het toevoegen van incidentele baten (en lasten) voor opvang van de ontheemden uit Oekraïne. Daarnaast zijn de gewijzigde baten MPG2026 verwerkt en zijn er hogere baten in de Programmabegroting 2027-2030 opgenomen als gevolg van de wijziging van de loon-prijsindex uit het coalitieakkoord, die meer in lijn is met de uitgaven die de gemeente doet.

De indicator Lasten schuldpositie wordt ten opzichte Voorjaarsrapportage 2026 vrijwel alleen beïnvloed door de de hogere baten zoals hierboven benoemd. De indicator staat in het gehele meerjarenbeeld nog ruim op groen. Zoals toegelicht bij het risico 'Rentestijging' (R331) ontwikkelt de inflatie in Europa zich rondom de doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB). Het huidige geopolitieke klimaat, met onder andere de opgeworpen handelsbarrières vanuit de Verenigde Staten, de oorlog in het Midden-Oosten en de stijgende defensie-uitgaven, leiden tot onzekerheden bij de inschattingen van de renteontwikkeling. De kans is aanwezig dat de rente toch weer gaat stijgen en de rentelasten in het meerjarenbeeld toenemen. Dit zal dan op termijn tot uitdrukking komen in in deze ratio.

Voor zowel de ratio's Netto schuldquote en Lasten schuldpositie is het totaal van de geraamde baten, exclusief reservemutaties in een begrotingsjaar van belang. Uit het overzicht baten en lasten blijkt dat dit totaal fluctueert, maar vanaf 2028 een sterke daling vertoont. Dit wordt deels veroorzaakt door het effect van de baten en lasten voor de opvang Oekraïense ontheemden. De baten en lasten zijn tot en met 2027 geraamd. De kosten worden vergoed door het Rijk middels een specifieke uitkering hiervoor. Vanwege de onvoorspelbaarheid zijn de baten en lasten niet geraamd voor 2028 en verder. Vanaf dat jaar ontstaat daardoor een daling in de baten. In 2028 komt daar de korting op het gemeentefonds bij. Door dit noemereffect maken de ratio's Netto schuldquote en Lasten schuldpositie vanaf 2028 een sprong omhoog in het meerjarenbeeld. Omdat in het meerjarenbeeld geen rekening wordt gehouden met indexatie als gevolg van inflatie, zal het totaal van de baten vanaf 2028 nog wel enigzins stijgen als gevolg van autonome ontwikkelingen. Dit temporiseert de stijging in deze ratio's.

De solvabiliteit neemt in alle jaarschijven van het meerjarenbeeld toe ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026. Dit wordt met name veroorzaakt door de eerder genoemde actualisatie van de omvang van reserves en voorzieningen. Met een groter aandeel eigen vermogen in de totale passiva valt de gehele reeks hoger uit. Vanaf 2026 zet zich een daling in. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de geplande ontrrekkingen aan de Algemene dekkingsreserve voor het sluitend maken van het meerjarenbeeld. De voornaamste oorzaak betreft echter de groei van de materiele activa als gevolg van de geplande investeringen. De omvang van de totale activa neemt toe, waardoor het eigen vermogen in aandeel van het balanstotaal afneemt.

Conclusie
De schuldpositie van de gemeente Haarlemmermeer blijft hoog ten opzichte van andere gemeenten. Omdat Haarlemmermeer een groeigemeente is, zal dit nog lang het geval zijn. Het blijft noodzakelijk grote investeringen te doen. Enerzijds voor het in stand houden van voorzieningen, anderzijds voor nieuwe voorzieningen, onder andere infrastructuur en groen ten behoeve van de woningbouw. Om deze investeringen, die 20 tot 40 jaar meegaan, te kunnen doen, is het noodzakelijk langlopende geldleningen aan te trekken. Hierbij is steeds het uitgangspunt dat alleen de noodzakelijke investeringen gedaan worden. Het is aan de raad om te bepalen welke investeringen dit betreft.

De prognoses van de indicatoren laten voor 2027 twee groene en één oranje waarde zien. Bij geen van de indicatoren is een overschrijding van de grens naar rood in beeld. Wel zien we bij de netto schuldquote een ontwikkeling naar oranje. Er blijft echter voldoende ruimte om eventuele renteverhogingen van nieuw aan te trekken leningen en nieuwe investeringen in de toekomst te kunnen dragen. Dit blijkt met name uit de ruimte binnen de indicator lasten schuldpositie. De ratio solvabiliteit zal naar verwachting oranje blijven in de meerjarenperiode. Zoals in het onderdeel financiële hoofdlijnen kan worden teruggevonden valt het op dat Haarlemmermeer, ondanks dat deze op oranje

staat, hiermee vergelijkbaar scoort als andere gemeenten in dezelfde categorie van inwoners. Deze waarden geven aan dat er nu geen aanleiding is om actie te ondernemen. Wel blijft waakzaamheid geboden, zeker gezien de onzekerheden in het meerjarenbeeld en de daling van de inkomsten uit het gemeentefonds in 2028.

Met de huidige renteprognoses en de uitstekende ratio weerstandsvermogen wordt het risico van de schuldpositie op dit moment als laag ingeschat. Op de indicatoren van de schuldpositie vindt een actieve monitoring plaats en bij financiële besluiten van € 25 miljoen en hoger wordt het effect op de schuldpositie meegenomen in de afweging.

Berekeningswijze

Netto Schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en is dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken.

$$\text{netto schuldquote} = \frac{\text{netto schuld}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Lasten schuldpositie
De (in)flexibiliteit van de begroting wordt beïnvloed door de rente- en afschrijvingslasten, die gedekt moeten worden. Hoe hoger dit aandeel is, hoe minder mogelijkheid er is om middelen in te zetten voor andere prioriteiten. Tevens geeft de hoogte van de rentelasten aan over welk deel van de begroting een risico wordt gelopen als gevolg van grote rentefluctuaties.

$$\text{procentuele lasten schuldenpositie} = \frac{\text{rente / afschrijvingslasten}}{\text{totale inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hoger percentage duidt op een hogere financiële weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteit wordt in de literatuur tevens genoemd als meest omvattende globale indicator van de vermogenspositie. Gemeenten die goed scoren op deze indicator blijken relatief vaak ook goed te scoren op andere financiële indicatoren, voor gemeenten met een slechte score blijkt dit juist omgekeerd. Met deze indicator zijn wij in staat de omvang van de schuld af te wegen tegen de financiële gezondheid van de gemeente.

$$\text{solvabiliteit} = \frac{\text{totaal eigen vermogen}}{\text{totaal passiva}} \times 100\%$$

De normeringen worden hierna weergegeven in het onderdeel Kengetallen financiële positie.

Kengetallen financiële positie

Om tot een beter inzicht te komen in de financiële positie van de gemeenten en deze te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV een standaardtabel van financiële kengetallen voorgeschreven. Deze tabel is hieronder weergegeven. De tabel is aangevuld met de ondersteunde indicatoren zoals benoemd in de notitie Schuldpositie 2023. Voor de ontwikkeling in de loop der tijd en een trendanalyse wordt verwezen naar het onderdeel Financiële hoofdlijnen.

Tabel 102

Kengetallen	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Kernindicatoren						
Netto schuldquote	62,6%	69,0%	79,3%	93,7%	99,5%	105,0%
Lasten schuldpositie	5,4%	5,3%	6,0%	7,9%	7,7%	8,5%
Solvabiliteitsratio	38,5%	35,3%	33,0%	31,0%	31,0%	30,7%
Ondersteunende indicatoren						
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57,7%	63,5%	73,8%	88,0%	93,9%	99,3%
Grondexploitatie	7,8%	10,4%	9,7%	11,3%	13,9%	14,3%
Structurele exploitatieruimte	8,3%	2,0%	1,0%	0,5%	0,2%	0,2%
Belastingcapaciteit	101,4%	102,4%	112,0%	112,0%	112,0%	112,0%
Ratio weerstandsvermogen	3,5	3,4	2,3	2,3	2,3	2,3
Renterisiconorm	5,9%	4,3%	4,4%	3,9%	3,8%	3,3%

De raad heeft bij vaststelling van de notitie Schuldpositie 2023 per indicator een normering vastgesteld. Deze wordt hieronder weergegeven. Bij de bepaling van deze normeringen is aangesloten bij normeringen uit het Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader 2020 die door de provinciaal toezichthouder gebruikt worden of in benchmarks gebruikelijk zijn.

Tabel 103

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Kernindicatoren			
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Lasten schuldpositie	0% - 12,4%	12,5 - 15%	> 15 %
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Ondersteunende indicatoren			
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0,4%	-0,4 % - 0,4%	<-0,4%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
Ratio weerstandsvermogen	>1,4	1 - 1,4	<1
Renterisiconorm	<20%	n.v.t.	>20%

Netto schuldquote, lasten schuldpositie en solvabiliteit
De toelichting is opgenomen in het onderdeel Schuldpositie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de door de gemeente verstrekte leningen. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De schuldquote is lager als begroot als gevolg van de hierboven beschreven oorzaken.

Grondexploitatie
De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst

liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Het kengetal Grondexploitatie drukt de geactiveerde waarde van in exploitatie genomen bouwgronden uit in een percentage van het totaal van de baten. De waarde van de gronden wordt in het (t)MPG goed onderbouwd en is daarom reëel. De verkoop van de gronden zal bijdragen aan het verbeteren van de schuldquote en de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en incidentele baten en lasten. Is het percentage positief, dan betekent dat dat er lagere structurele lasten dan baten zijn. Dit geeft aan dat sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting voor het jaar 2027.

Belastingcapaciteit
Het kengetal Belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor de bepaling van de hoogte van de belastingdruk is het landelijk gemiddelde niet maatgevend. Haarlemmermeer heeft zijn eigen beleid vastgesteld. Het kengetal belastingcapciteit wordt berekend door te delen door het landelijk gemiddelde van de woonlasten van het afgelopen begrotingsjaar. De ratio voor 2027 zal nog dalen op het moment dat het landelijke gemiddelde over 2027 gepubliceerd is.

Ratio weerstandsvermogen
Deze is toegelicht in het onderdeel weerstandscapaciteit.

Renterisiconorm
Het renterisico is het risico dat de rentelasten van de gemeente ineens fors stijgen als nieuw aan te trekken leningen een hogere rente hebben dan de (oude) leningen die worden afgelost. Als de rente in tussentijd stijgt, kan dit gevolgen hebben voor de exploitatie van de gemeente. De renterisiconorm wordt toegelicht in de paragraaf Financiering, onderdeel rente.

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Sidali

Een substantieel deel van de begroting heeft betrekking op onderhoud van kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, openbaar groen, riolering en openbare verlichting. De onderhoudslasten zijn verspreid over diverse programma's en gebaseerd op de door de raad gemaakte keuze(s) van het onderhoud- en kwaliteitsniveau.
Deze paragraaf gaat in op de staat van onderhoud en de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen. Het beleidskader waarop het onderhoud van de kapitaalgoederen is gebaseerd is opgenomen in de desbetreffende programma's.
Per soort kapitaalgoed is beschreven:
- het door de raad gewenste kwaliteitsniveau van onderhoud;
- de actuele staat van onderhoud;
- de in de begroting opgenomen onderhoudslasten.

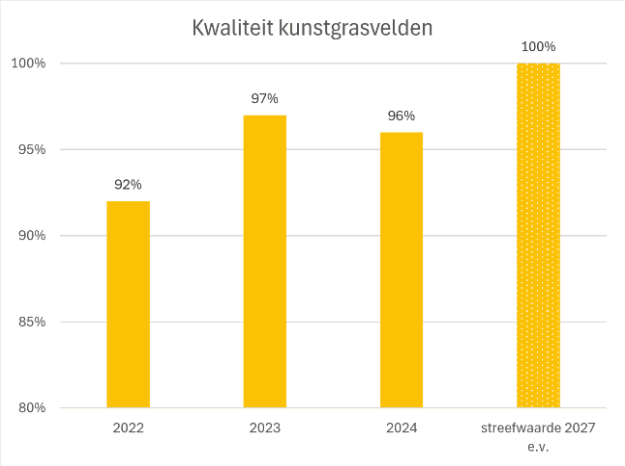
De basis voor deze gegevens zijn de geactualiseerde Beheerplannen voor de fysieke leefomgeving 2024 tot en met 2028 (10164415). De resultaten hiervan hebben wij opgenomen in het document Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (10164415, bijlage 4), dat in december 2023 is vastgesteld door de raad. Hoe wij de riolering en de watergangen onderhouden is opgenomen in het Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) (8414039), waarin de gebiedsgerichte aanpak voor klimaatadaptatie en de energietransitie een plaats krijgen. Het PRSW dient tevens als onderbouwing voor de rioolheffing.
Het onderhoudsniveau is beschreven in het Beheerkwaliteitplan 2009 (B&W 2009.0019558), geactualiseerd in 2017 (2016.0069196) en in 2022 (2022.0002403).

Sportterreinen

Wij beheren 23 sportparken waarop circa 95 sportvelden zijn gelegen. Het onderhoud van sportvelden bestaat uit diverse activiteiten die beschreven zijn in het Beheerplan Sportparken. Het betreft onder andere het onderhouden van natuur- en kunstgrasvelden, bestaande uit groen en verhardingen, onkruidbestrijding, het repareren van hekwerken, groot onderhoud en vervanging. Over het algemeen zijn onze sportvelden van goede kwaliteit en voldoen deze aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF.

Bij buitensportcomplexen hebben wij 26 kunstgras (voetbal)velden, drie kunstgras korfbalvelden en negen kunstgras hockeyvelden. Op grond van de sporttechnische eisen moeten alle kunstgrasvelden na het achtste speelseizoen na certificering opnieuw een keuring ondergaan. Wij laten alle kunstgrasvelden ouder dan zes jaar ieder jaar keuren door een externe keuringsinstantie, zodat wij op de hoogte blijven van de actuele stand van zaken van de velden en op tijd kunnen bijsturen. In Figuur 96 is de actuele kwaliteit van de kunstgrasvelden opgenomen.

Kwaliteit kunstgrasvelden
96% goed betekent dat 4% van de kunstgrasvelden (in 2026 betreft het vijf velden) niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen van de betreffende sportbond en NOC*NSF. Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed.

Figuur 96

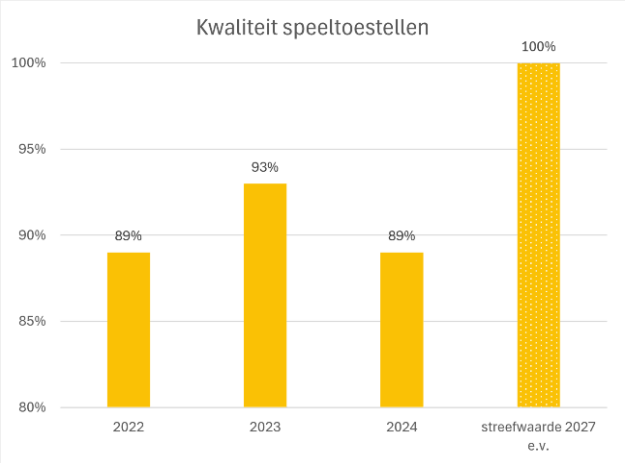
Sportvelden die niet meer voldoen aan de sporttechnische eisen vervangen wij. In 2027 vervangen wij veld 1 van HC de Kikkers in Nieuw Vennep, veld 1 en 2 van SV Noordrand in Nieuw Vennep en de velden 1 en 2 van SV DSOV in Vijfhuizen.

Openbare speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen

Wij onderhouden en vervangen openbare speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de buitenruimte voor de Haarlemmermeerse kinderen en jongeren. In het beheerplan Speelvoorzieningen 2024-2028 is opgenomen hoe wij de speel- en sporttoestellen onderhouden.

Wij waarborgen de veiligheid van de toestellen door deze conform de wettelijke veiligheidseisen te inspecteren. De toestellen zijn hierdoor heel en veilig. Speeltoestellen die aan het einde van de technische levensduur zijn, vervangen wij vanuit de VOR. Hierbij overleggen wij met de omwonenden van een speelplek hoe deze moet worden ingericht. Dit is ook afhankelijk van de demografische situatie in de buurt rondom de speelplek. Het areaal speeltoestellen veroudert. Dit betekent dat de komende jaren veel speeltoestellen vervangen moeten worden. Onze vervangingsopgave is daarom hoger dan gebruikelijk. In Figuur 97 is de actuele kwaliteit van speeltoestellen weergegeven.

Kwaliteit speeltoestellen
90% goed betekent dat de resterende speeltoestellen (74 stuks) niet meer voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Een lager percentage goed heeft niet te maken met een teruggang in kwaliteit maar geeft aan dat meer speeltoestellen van een bepaalde leeftijd in een jaar moeten worden vervangen. Vanwege de veiligheid streven wij naar 100% goed.

Figuur 97

Wij vervangen onder andere speeltoestellen in de Thomsonstraat (Badhoevedorp) en in de Vossestein (Nieuw-Vennep). Bij de vervanging van speeltoestellen toetsen wij of de speellocaties voldoen aan ons speelruimtebeleid 'Kom in Beweging!'- Speelruimte in de gemeente Haarlemmermeer (2021.0000721).

Recreatiegebieden
Wij beheren een aantal goed bezochte, gemeentelijke recreatiegebieden: het Haarlemmermeerse Bos, de Toolenburgerplas, deelgebied 1 van PARK21, Stadspark Hoofddorp en Vliegerweide in Venneperhout (recent ingericht). Deze gebieden vervullen een belangrijke functie voor onze inwoners voor dagrecreatie (sport, spel en evenementen) en dragen tevens bij aan een gezonde levensstijl door de mogelijkheden tot recreëren en bewegen. In het beheerplan Recreatiegebieden 2024-2028 is beschreven hoe wij de recreatiegebieden onderhouden. Onderhoud vindt plaats aan verhardingen, beplantingen, oeverinrichting en terreinmeubilair. Wij vervangen bomen, beplanting en verhardingen aan het einde van de levensduur.

Wegen

Het begrip Wegen omvat de gemeentelijke verhardingen die worden aangetroffen binnen het wegprofiel: rijbaan, parkeervak, bushalte, fietspad, trottoir, voetpad et cetera. Hoe de verhardingen worden onderhouden is opgenomen in het beheerplan Verhardingen 2024-2028.

Wegen, straten en pleinen (verhardingen) beheren wij duurzaam door:
- het houden van inspecties;
- het beheren van een materialendepot voor her te gebruiken bestratingsmaterialen;
- het uitvoeren van klein onderhoud van de bestrating op basis van klachten en meldingen;
- het uitvoeren van klein onderhoud asfalt door de hotbox (kleine asfaltreparaties);
- het uitvoeren van groot onderhoud op basis van inspecties;
- het onderhoud van markeringen;
- het vervangen van verhardingen.

Onze meest recente uitgevoerde globale visuele inspecties komen uit 2024 en 2025. Hieruit is weliswaar gebleken dat 79% van ons areaal voldoet aan de gestelde eisen, maar we zien ook grote verschillen tussen asfaltverharding (95% voldoet) en open verhardingen (66% voldoet). Hiernaast gaan we op plekken waar dit mogelijk is groenparkeren invoeren om zo te vergroenen, bij te dragen aan biodiversiteit, afvoer van regenwater en het terugdringen van hittestress. Tevens zullen we in 2026 op een gedeelte van ons areaal (ongeveer de helft) weginspecties uitvoeren.

Tabel 104

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Verharding (gesloten)	4,0 km²	4,1 km²	4,1 km²	4,1 km²	4,1 km²	4,0 km²
Verharding (open)	5,0 km²	5,1 km²	5,1 km²	5,2 km²	5,1 km²	5,2 km²

Vanuit de VOR vernieuwen wij onder andere de wegvakken opgenomen in Tabel 105.

Tabel 105 Vernieuwingen van verhardingen

Kern	Wegvak	Activiteit
Cruquius Oost	Kruisweg	Uitvoering
Nieuw-Vennep	IJweg, inclusief fietspad (Noordelijke Randweg-Venneperweg)	Uitvoering
Hoofddorp	Rijnlanderweg, inclusief fietspad (Bennebroekerweg-Taurusavenue)	Uitvoering
Hoofddorp	Rijnlanderweg (Turfsteen-A5)	Uitvoering
Nieuw-Vennep	Operaweg	Voorbereiding
Hoofddorp	Kelloggpad fietspad verbreding	Uitvoering
Hoofddorp	Paxlaan voet- en fietspad (Gandhistraat-Steve Bikostraat)	Voorbereiding
Hoofddorp	IJweg (Bosweg-Geniedijk	Voorbereiding
Nieuw-Vennep	Hoofdweg Oostzijde (Zuiderdreef-Valutaweg)	Voorbereiding
Nieuw-Vennep	diverse asfalt wandelpaden Linquenda	Voorbereiding en uitvoering
Nieuw-Vennep	diverse asfaltpaden Nieuw-Vennep West	Uitvoering
Oude Meer	Schipholdijk fietspad	Voorbereiding

Kern	Wegvak	Activiteit
Halfweg	Sluisjes (bijdrage aan project van hoogheemraadschap Rijnland)	Uitvoering
Zwaanshoek	Hanepoel	Uitvoering
Hoofddorp	Hoofdweg-Oost (Van Heuven Goedhartlaan-Centrumgebied)	Voorbereiding
Cruquius	Oude Kruisweg	Uitvoering
Aalsmeerderbrug	Kruisweg (tussen Molenweg en Boeingavenue)	Uitvoering
Buitenkaag	Kaagweg	Voorbereiding
Nieuw-Vennep	Zomerpark	Voorbereiding en uitvoering
Hoofddorp	Boekanierpad	Voorbereiding en uitvoering
Halfweg	Dubbele Buurt	Voorbereiding
Lijnden	Hoofdweg West (huisnr 329 en 361 thv viaduct Polderbaan)	Voorbereiding
Abbenes	Lisserweg (A44 tot Weteringbrug)	Voorbereiding
Badhoevedorp	Keizersweg	Voorbereiding en uitvoering
Hoofddorp	Bennebroekerweg (Hoofdweg-IJweg)	Voorbereiding
Abbenes	Dr. Heijepad	Voorbereiding
Vijfhuizen	Kromme Spieringweg	Uitvoering

Groot onderhoud aan verhardingen

Wij richten ons op onderhoud op diverse (kleinere) plekken, verspreid over de gemeente. Dit betreft vooral open verhardingen (bestrating), stoepen en parkeervakken.

Civieltechnische kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken zijn onder andere bruggen, tunnels, viaducten, damwanden, steigers, vlonders en grondkerende constructies. Deze objecten zijn belangrijk voor de veiligheid, bereikbaarheid en bruikbaarheid van de openbare ruimte. Het onderhoud is gericht op het schoon, heel, veilig en functioneel houden van het areaal. De uitgangspunten voor het beheer zijn vastgelegd in het beheerplan Kunstwerken 2024 - 2028. Het beheerplan beschrijft de onderhouds- en vervangingsmaatregelen die op korte en middellange termijn nodig zijn om het areaal in stand te houden. De onderhoudsstrategie is gericht op levensduurverlenging. Vervanging of renovatie is aan de orde wanneer de technische levensduur, veiligheid, functionaliteit of doelmatigheid daarom vragen.

Het huidige beheerplan Kunstwerken 2024-2028 loopt tot en met 2028. Wij starten eind 2027 met de actualisatie van het beheerplan en betrekken daarbij de meest recente inspectieresultaten, de ontwikkeling van het areaal, de financiële opgave en de planning voor groot onderhoud, renovatie en vervanging. Daarbij versterken wij de toepassing van assetmanagement: we maken de afweging tussen prestaties, kosten en risico's explicieter en werken toe naar meer risicogestuurd en prestatiegericht onderhoud. Dit betekent dat wij maatregelen prioriteren op basis van veiligheid, functionaliteit, beschikbaarheid, levensduur en een doelmatige inzet van middelen.

Wij inspecteren de civieltechnische kunstwerken periodiek volgens NEN 2767-4. De inspectieresultaten gebruiken wij om de technische staat, risico's en onderhoudsbehoefte te bepalen. Op basis daarvan actualiseren wij de meerjarenplanning en prioriteren wij maatregelen. Daarbij wegen wij veiligheid, beschikbaarheid, onderhoudsniveau, kosten, uitvoeringscapaciteit en samenloop met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

In 2027 voeren wij dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsprojecten uit aan civieltechnische kunstwerken. Voorbeelden zijn groot onderhoud aan verkeersbruggen, fiets- en voetgangersbruggen, damwanden, vlonders, geluidsschermen en beweegbare bruggen. Dagelijks onderhoud en regulier groot onderhoud worden bekostigd uit de exploitatie. Renovatie en vervanging worden via investeringskredieten bekostigd.

De opgave neemt toe door veroudering van het areaal, intensiever gebruik, hogere eisen aan beschikbaarheid en stijgende kosten voor voorbereiding en uitvoering. Wij beperken risico's door inspecties, monitoring, prioritering en tijdige voorbereiding van projecten. Waar mogelijk passen wij duurzame materialen toe, hergebruiken wij onderdelen en sturen wij bij aanbestedingen op beperking van CO_2- en stikstofuitstoot. Hiermee dragen wij bij aan een veilige, duurzame en doelmatige instandhouding van de kapitaalgoederen.

Tabel 106

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Kunstwerken (bruggen, tunnels, kademuur, enz.)[1]	721 stuks	730 stuks	736 stuks	741 stuks	788 stuks[2]	806 stuks

1 Het aantal kunstwerken is inclusief kunstwerken die wij in eigendom hebben, maar die wij door andere partijen laten beheren.
2 Het hoge aantal kunstwerken komt door een inhaalslag van de beheergegevens, zodat we meer inzicht in ons areaal hebben.

In onderstaande Tabel 107 staan de geplande vernieuwingen van civieltechnische kunstwerken in 2027. Het gaat om werkzaamheden die in 2027 starten en om werkzaamheden die al in voorbereiding of uitvoering zijn en in 2027 doorlopen. Onder vernieuwing verstaan wij in deze tabel groot (levensduurverlengend) onderhoud, renovatie en vervanging wanneer dit nodig is voor veiligheid, functionaliteit of levensduurverlenging.

Tabel 107 Vernieuwingen van civieltechnische kunstwerken

Kern	Straat	Object	Project
Zwaanshoek	Bennebroekerdijk	Beweegbare brug	Voortzetting uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Holmscholenpad	Fiets-/voetgangersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding vervanging
Hoofddorp	Birkholm	Voetgangersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding vervanging
Hoofddorp	Clausholmpad / Rosenholmpad	Fiets-/voetgangersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding vervanging
Hoofddorp	Vliehors/ Vuurboetsduin	Voetgangersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding vervanging
Hoofddorp	Van Heuven Goedhartlaan	Verkeersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Hoofdweg-Oostzijde	Verkeersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Paxlaan	Verkeersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding groot onderhoud
Lijnden	Fietspad Rijksweg A5	Fiets-/voetgangersbrug	Voortzetting uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Wilsonpad / Liniepad	Fiets-/voetgangersbrug	Start uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Ramaerstraat / Liniepad	Fiets-/voetgangersbrug	Start uitvoering en afronding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Dotterbloemstraat	Verkeersbrug	Voortzetting voorbereiding en start en afronding uitvoering groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Oosterdreef / Zuiderdreef	Verkeersbrug	Voortzetting voorbereiding en start en afronding uitvoering groot onderhoud
Lisserbroek	Muntstraat	Voetgangersbrug	Voortzetting voorbereiding en start en afronding uitvoering groot onderhoud
Lisserbroek	Rietstraat	Damwand	Voortzetting voorbereiding en start en afronding uitvoering groot onderhoud
Badhoevedorp/Sloten	Nieuwemeerdijk / Langsom	Beweegbare brug	Voortzetting voorbereiding en start uitvoering
Nieuw-Vennep	Langemoor	Voetgangersbrug	Start uitvoering en afronding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Kinlozen	Voetgangersbrug	Start uitvoering en afronding groot onderhoud
Hoofddorp	Haya van Somerensingel / Marga Klompésingel	Verkeersbrug	Start voorbereiding en start en afronding uitvoering groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Vivaldisingel / Flierveld	Fiets-/voetgangersbrug	Voortzetting voorbereiding en start uitvoering groot onderhoud

Kern	Straat	Object	Project
Vijfhuizen	Liniepad / Waterlinie	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Vijfhuizen	Liniepad / Waterlinie	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Hoofddorp	Tussen N201 en Waterwolf	Geluidsscherm	Start voorbereiding en start uitvoering groot onderhoud
Hoofddorp	Opaallaan	Voetgangersbrug	Start voorbereiding en start uitvoering groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Rijnpoort	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Calypso	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Tango	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Zuiderpoort	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Zuiderpoort	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Sarabande	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Zuiderpoort	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Nieuw-Vennep	Fandangopad	Fiets-/voetgangersbrug	Start voorbereiding groot onderhoud
Schiphol-Rijk	Fokkerweg	Voetgangersbrug	Start voorbereiding vervanging
Schiphol-Rijk	Fokkerweg	Voetgangersbrug	Start voorbereiding vervanging
Schiphol-Rijk	Fokkerweg	Voetgangersbrug	Start voorbereiding vervanging

Riolering

Om aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater te voldoen beheren en onderhouden wij het bijbehorende waterstelsel. Verbeteringsmaatregelen en vervangingen van het bestaande rioolstelsel zijn hier een onderdeel van.

Wij hebben extra aandacht voor het scheiden van afval- en hemelwater (afkoppelen) om de hoeveelheid afvalwater bij de zuivering te verminderen en het zuiveringsproces te verbeteren. Wij werken in Welgelegen (Nieuw-Vennep) en Rijsenhout-Dorp aan wijkvernieuwing, waarbij wij streven naar een integrale aanpak van vernieuwing van de openbare ruimte, waaronder rioleringsmaatregelen en een klimaatbestendige inrichting. Zwanenburg en Spaarndam zijn de volgende gebieden die worden vernieuwd.

Wij reinigen en inspecteren circa 100 km van de riolering. De resultaten van inspecties en een risico-analyse zijn de basis voor het bepalen van de benodigde maatregelen. Vanwege de hoge leeftijd van ons rioolstelsel inspecteren en monitoren wij meer. Wij willen voor circa 4 km van ons rioolstelsel levensduur verlengende maatregelen (relinen van de leiding) en herstelmaatregelen treffen. Deze maatregelen zijn minder kostbaar en veroorzaken nagenoeg geen overlast voor inwoners.

Vervanging van riolering vindt hoofdzakelijk plaats in integrale projecten en kleinschalige herstel-werkzaamheden. Deze laatste plannen wij jaarlijks aan de hand van inspecties. Dit betreft met name spoedmaatregelen.

Tabel 108

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Riolering lengte vrijverval riool [1]	884,1 km	876 km	988 km	1.003,68 km	1.011,43 km	1.013 km[2]

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Riolering lengte mechanisch riool	185,9 km	193,0 km	196 km	200,91 km	202,11 km	203 km

1 Dit betreft het areaal exclusief drainage.
2 Dit is een gecorrigeerd cijfer ten opzichte van de Jaarstukken 2025.

Openbaar Groen

Het openbaar groen bestaat uit bomen en groenvakken (onder andere gazon, heesters, hagen, bosplantsoen). Hoe wij het openbaar groen onderhouden is opgenomen in het beheerplan bomen en beplanting 2024-2028.

Goed onderhoud heeft invloed op de leefomgeving en draagt bij aan een positieve belevingswaarde van de woon- en leefomgeving. Het onderhoud bestaat uit de volgende maatregelen:
- om de kwaliteit goed in beeld te houden inspecteren wij indien nodig alle bomen minimaal één keer per vier jaar op veiligheid; monumentale bomen inspecteren wij elk jaar;
- we snoeien de bomen één keer per vier jaar om de kwaliteit voldoende te houden;
- daarnaast beschermen we bomen tijdens werkzaamheden en bij renovatieprojecten geven we bestaande bomen indien nodig extra ondergrondse ruimte en voeding;
- als de veiligheid in het geding is, dan worden maatregelen getroffen, zoals het snoeien of vervangen van de boom;
- beplantingsvakken worden onkruidvrij gehouden en deze worden gesnoeid om onder andere de (verkeers)veiligheid te waarborgen;
- de kwaliteit van beplantingen inspecteren wij één keer per vier jaar via de metingsmethodiek NEN 2767;
- beplantingen met een slechte kwaliteit vervangen wij.

Wij bestrijden daarnaast de eikenproccessierups zoveel mogelijk biologisch door hun natuurlijke vijanden (vogels en vleermuizen) aan te trekken door nestkasten te plaatsen. Ook kruidenrijke grassen leveren een bijdrage aan de bestrijding van de eikenprocessierups, omdat insecten in deze grassen vogels aantrekken.

Tabel 109

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Bomen [1]	92.144 stuks	94.123 stuks	93.341 stuks	97. 575 stuks	98.289 stuks	99.700 stuks[2]
Groenvlakken (gazon, heesters, hagen, bos-plantsoen, enz.) [3]	12,3 km^2	12,8 km^2	12,7 km^2	12,9 km^2	12,9 km^2	12,9 km^2

1 Bomen in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Hieronder vallen niet: bomen in beheer bij particulieren (met uitzondering van particuliere monumentale en waardevolle bomen), bomen in beheer bij Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.
2 Het areaal fluctueert en het aantal is een momentopname.
3 Groenvakken in beheer bij de gemeente, inclusief recreatiegebieden, begraafplaatsen, parkmanagement. Hieronder vallen niet: groenvakken in beheer bij particulieren, Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Holland, het Recreatieschap Noord-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland.

Kwaliteit bomen

De kwaliteit van bomen is over het algemeen goed. Uit de meest recente veiligheidsinspecties van onze bomen komt het volgende beeld naar voren:

Tabel 110

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen				Streefwaarden prognose		
			2022	2023	2024[1]	2025	2027	2028	2029
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Voldoende	Veiligheidsinspectie bomen	79,0%	82,2%	83,0%	84,5%	85%	85%	85%
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Matig	Veiligheidsinspectie bomen	19,0%	12,5%	10,1%	14%	12%	12%	12%
Kwaliteit (gemeentelijke) bomen	Slecht of zeer slecht	Veiligheidsinspectie bomen	1,7%	2,3%	2,0%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%

1 Het percentage bomen telt niet op tot 100% omdat jonge bomen (jonger dan 5 jaar) in 2024 nog niet geinspecteerd werden.

Uit de resultaten van de boomveiligheidsinspectie van 2025 blijkt dat de kwaliteit van de bomen is verbeterd. Meer bomen in onze gemeente hadden de kwaliteit 'voldoende' en het aantal bomen met een slechte of zeer slechte kwaliteit is afgenomen.

Wij willen deze goede kwaliteit behouden. Voor de slechte bomen beoordelen wij of deze vervangen dienen te worden of dat extra onderhoud volstaat. Een kanttekening hierbij is dat de kwaliteit van bomen wordt beïnvloed door weersomstandigheden als storm, droogte of wateroverlast door klimaatverandering, waardoor het niet altijd mogelijk is om de kwaliteit van bomen in alle opzichten optimaal te houden.

Kwaliteit beplantingen

Beplantingen inspecteren wij één keer per vier jaar via de methode voor kwaliteitsmeting NEN 2767, waarbij de conditiescore van beplantingen wordt bepaald. De geïnspecteerde plantvakken kunnen een conditiescore van 1 tot 6 krijgen (van zeer goed tot zeer slecht). Uit de kwaliteitsmeting openbaar groen komt het beeld opgenomen in Tabel 111 naar voren.

Tabel 111

Omschrijving	Eenheid	Bron	Metingen				Streefwaarden prognose		
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Uitstekend tot goed	Kwaliteitsmeting NEN 2767	29,0%[1]	-	-	-	85,5%	-	80,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Redelijk tot matig	Kwaliteitsmeting NEN 2767	64,0%	-	-	-	11,0%	-	17,0%
Kwaliteit (gemeentelijke) beplanting	Slecht tot zeer slecht	Kwaliteitsmeting NEN 2767	8,0%	-	-	-	3,50%	-	3,0%

1 *Beplanting wordt eens per vier jaar geïnspecteerd volgens de NEN 2767-systematiek. Wij hebben in 2019 voor het eerst volgens deze nieuwe systematiek geïnspecteerd. In 2026 volgt een nieuwe inspectie. We plannen in 2028 een nieuwe inspectie om een beter overzicht te hebben van de kwaliteit van de beplanting in verband met het wisselende klimaat (droogte/wateroverlast).*

In de jaren 2021 en 2022 was het voorjaar extreem droog en warm. Dit is zichtbaar in de resultaten van de kwaliteitsmeting van het openbaar groen uit 2022. Met name nieuwe aanplant heeft hier last van. Wij geven nieuwe aanplant om die reden structureel een langere periode van nazorg (waaronder extra water geven indien nodig). Tevens planten wij soorten die beter bestand zijn tegen droogte en hitte. Daarnaast voeren wij onderzoeken uit naar de kwaliteit van de bodem van beplantingsvakken en standplaatsen van bomen. Op sommige locaties is de bodem te sterk verdicht, zodat bomen en beplanting in droge periodes dieper liggend grondwater niet kunnen bereiken. Op andere locaties kan in een natte periode het water door de verdichting niet goed in de grond zakken en is de bodem te vochtig, zodat beplanting verdrinkt. Een verdichte bodem bevat vaak geen zuurstof en hierdoor geen bodemleven (voedingsstoffen voor planten). Wij doorbreken de verdichte bodemlaag en dienen tevens bemesting toe om de bomen en/of beplanting te laten herstellen.

Onze vervangingsplannen zijn gericht op het vervangen van beplanting met een slechte (score 5) en zeer slechte (score 6) kwaliteit, waarbij het doel is de percentages hiervan te verminderen. Zie voor onze doelstellingen Programma Kwaliteit Fysieke Omgeving. De plantvakken met een matige, slechte of zeer slechte conditie (score 4, 5 en 6) vervangen wij in gecombineerde projecten. Beplantingen met een slechte en zeer slechte kwaliteit (score 5 en 6) vervangen wij ook als losstaande projecten.

Wij vervangen bomen en beplanting op de volgende locaties:

Tabel 112

Kern	Straat	Project
Hoofddorp	Assinkbos	Integraal project, waarbij bomen worden vervangen en de leefomgeving wordt vergroend (aanleg groene parkeerplaatsen en verhardingen vervangen door beplanting).

Kern	Straat	Project
Nieuw-Vennep	Gunterstein	Integraal project, waarbij bomen worden vervangen en de leefomgeving wordt vergroend (aanleg extra groenvakken).
Hoofddorp	Moermond, Banjaard en Goudplaat	Voorbereiding vervangen van bomen.

Openbare verlichting

Het onderhoud van Openbare Verlichting (OVL) is beschreven in het beheerplan Openbare Verlichting 2024 -2028. Wij hebben invulling gegeven aan de installatieverantwoordelijkheid binnen onze organisatie, waarbij wij keuringen uitvoeren op basis van de leeftijd van onze elektrische installaties volgens de NEN3140-normen, waarmee ze na eventueel herstel van geconstateerde gebreken weer voldoen aan de richtlijnen voor de elektrische veiligheid. Aanleg en onderhoud van de OVL en van de elektrische installaties worden door één huisaannemer uitgevoerd.

Om energie te besparen vervangen wij de bestaande verlichting door dimbare ledverlichting in de diverse kernen binnen Haarlemmermeer en schakelt een steeds groter deel van het areaal op lichtcellen. Daarnaast veranderen wij een kwart van de meetverdeelkasten in 'slimme' kasten, waardoor kabelstoringen automatisch gemeld worden en de verlichting op afstand geschakeld kan worden.

Bij het vervangen van het kabelnet kiezen wij ervoor om het kabelnet in eigendom van Liander aan het einde van de levensduur te vervangen door eigen net. Eigen kabelnet leidt tot minder storingen. Storingen die zich wel voordoen, kunnen wij sneller verhelpen. Dit leidt tot minder klachten van inwoners. Wij vervangen kabelnet in delen van Hoofddorp.

In 2027 gaan we 500 bestaande lichtmasten refurbishen (hergebruiken) waardoor deze na een opknapbeurt weer 40 jaar langer meegaan. De totale levensduur wordt daarmee verlengd naar 90 jaar. Dit geeft een minimale CO_2 -reductie van 50% ten opzichte van het leveren van een nieuwe lichtmast.

Tabel 113

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Openbare Verlichting (lichtpunten)	43.154 stuks	44.303 stuks	46.405 stuks	47.036 stuks	47.500 stuks	48.000 stuks
Kabelnet Openbare Verlichting	1.400 km	1.480 km	1.493 km	1.575 km	1.600 km	1.625 km
Meetverdeelkasten Openbare Verlichting	460 stuks	468 stuks	478 stuks	496 stuks	505 stuks	535 stuks

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Het onderhoud van de VRI's is beschreven in het beheerplan VRI's 2024-2028. De kwaliteit van de VRI's is goed als gevolg van de juiste onderhoudsfrequentie en de tijdige vervanging aan het einde van de levensduur. Alle VRI's zijn aangesloten op onze verkeerscentrale. Urgente storingen worden automatisch door de VRI's gemeld aan de verkeerscentrale en de onderhoudsaannemer en worden binnen de geldende responsetijden opgelost. Bij het beheer van de VRI's passen wij innovatieve en/of energiebesparende technieken toe. De VRI's zijn uitgerust met energiezuinige LED-lampen. Om de VRI's af te stemmen op de verkeersbehoefte worden deze in het kader van verkeerskundig beheer regelmatig geschouwd en indien nodig worden zij opnieuw afgesteld op bijvoorbeeld gewijzigde verkeersstromen.

Tabel 114

Kengetallen	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Verkeersregelinstallaties	72 stuks	74 stuks	74 stuks	74 stuks	74 stuks	74 stuks

Wij starten met de voorbereiding en/of de uitvoering van de vervanging de VRI's opgenomen in Tabel 115.

Tabel 115

Kern	
	VRI op kruising
Hoofddorp	KP08, Van Heuven Goedhartlaan / Diamantlaan
Hoofddorp	KP59, Polarisavenue / Taurusavenue
	VRI op voetgangersoversteekplaats (VOP)
Hoofddorp	KP17, VOP Burgemeester Amersfoortlaan

Watergangen

Het onderhoud van de watergangen bestaat uit het samen met het hoogheemraadschap van Rijnland maaien en uithalen van de gemeentelijke watergangen, het baggeren en het verwijderen van drijfvuil. Voor het verwijderen van bagger uit watergangen buiten de kom zijn wij zelf verantwoordelijk.

Het hoogheemraadschap onderhoudt de watergangen binnen de bebouwde kom, waaronder het baggeronderhoud. Hierdoor worden de watergangen op diepte gehouden en wordt de waterkwaliteit in stand gehouden. Wij proberen zoveel mogelijk bagger op de kant te brengen. Bagger die verontreinigd is of technisch niet op de kant kan worden gebracht, wordt op kosten van het hoogheemraadschap afgevoerd naar een professionele verwerker. De kosten van bagger waarvan wij het vanwege omwonenden of vanwege het bevorderen van de biodiversiteit niet wenselijk vinden dat deze op de kant wordt gebracht, zijn voor onze rekening omdat wij een ontvangstplicht hebben voor deze bagger.

Om de vrijkomende bagger zoveel mogelijk te kunnen accepteren en duurzaam en kosteneffectief voor hergebruik geschikt te maken wordt onderzocht of het inrichten van baggerdepots binnen de gemeente haalbaar is. Dit betreft zowel bagger die vrijkomt bij onze eigen werkzaamheden, als bij baggerwerkzaamheden door het hoogheemraadschap, waarvoor wij een ontvangstplicht hebben.

De overeenkomst met het hoogheemraadschap met Rijnland wordt herzien. In 2027 wordt vastgesteld welke gevolgen deze wijzigingen hebben en worden ze verwerkt in beheerplannen en contracten.

Wij baggeren aan de hand van de meerjarenplanning in het Baggerplan. Verder ronden we het opstellen van de beheerplannen Duikers en Stuwen en het beheerplan Beschoeiingen af. Deze beheerplannen zijn de basis voor het onderhoud en de vervangingen aan deze onderdelen in 2027 en de daaropvolgende jaren.

Begraafplaatsen

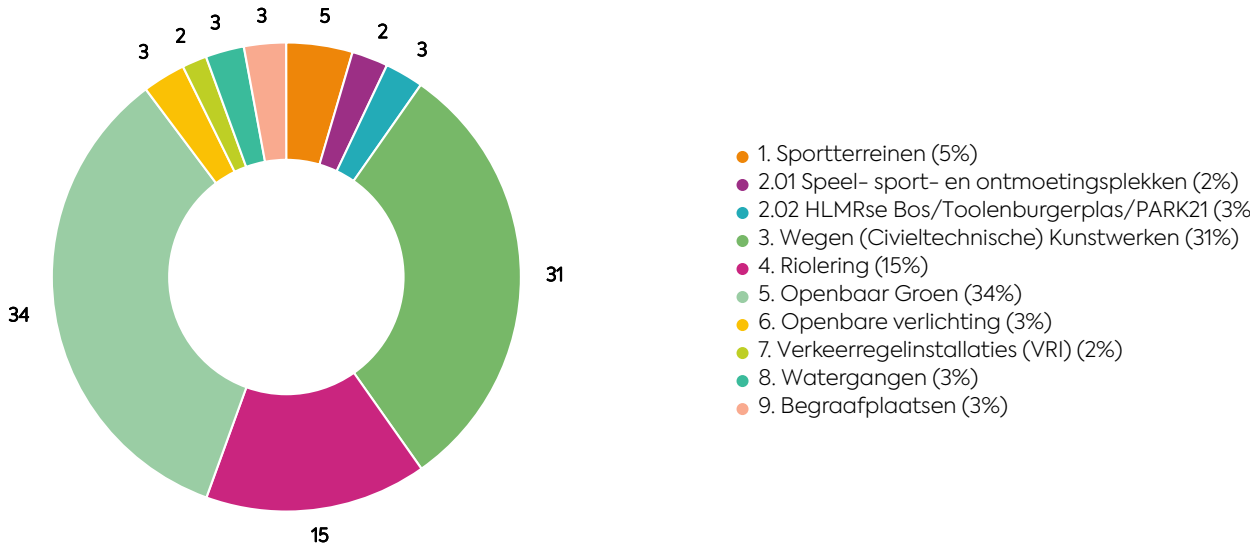
De gemeente bezit zes gemeentelijke begraafplaatsen. Twee begraafplaatsen liggen in Nieuw-Vennep (de Taxushof en de Lindenhof), twee in Hoofddorp (de Iepenhof en de Wilgenhof), één in Zwaanshoek (de Meerterpen) en één in Spaarnwoude (De Akker Gods). Wij onderhouden wegen, paden en groen op het hoogste niveau om een goede toegankelijkheid en uitstraling van de begraafplaatsen te bereiken. Hierbij hebben wij oog voor de flora en fauna op de begraafplaatsen en versterken wij de aanwezige groen- en natuurwaarden. Het onderhoud bestaat met name uit het dagelijks onderhoud van de graven, het groen, de paden en de objecten en vervangingen. De uitvoerende taken op het gebied van het dagelijks onderhoud en op het gebied van begraven hebben wij uitbesteed aan De Waterwolf.

Jaarlijkse onderhoudslasten

Tabel 116

Onderhoud Kapitaalgoederen (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	Taakveld	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Sportterreinen	5.2	1.718	1.691	1.691	1.691	1.691	1.691
2.01 Speel- sport- en ontmoetingsplekken	5.7	864	927	927	927	927	927
2.02 het HLMRse Bos/ Toolenburgerplas/PARK21	5.7	980	986	986	986	986	986
3. Wegen (Civieltechnische) Kunstwerken	2.1	10.027	11.317	11.384	11.324	11.339	11.339
4. Riolering	7.2	5.131	5.989	5.864	5.679	5.679	5.679
5. Openbaar Groen	5.7	12.564	12.323	12.323	12.703	12.833	12.833
6. Openbare verlichting	2.1	1.162	1.097	1.097	1.097	1.097	1.097
7. Verkeerregelinstallaties (VRI)	2.1	378	632	632	632	632	632
8. Watergangen	2.4	758	985	985	985	985	985
9. Begraafplaatsen	7.5	1.111	1.079	1.079	1.079	1.079	1.079
Totaal		**34.693**	**37.026**	**36.968**	**37.103**	**37.248**	**37.248**

De jaarlijkse onderhoudslasten betreffen alle uitbestede werkzaamheden en de voorbereidingen daarvan door onze eigen organisatie.

Figuur 98

Toelichting

5. Openbaar Groen

In raadsvoorstel 'Addendum op overeenkomst beëindiging baggerdepot MeerGrond, kredietaanvraag PARK21 voor deelgebied Park-Evenemententerrein en aanvraag beheerlasten' van 9 juli 2024 (11140485) is besloten om de jaarlijkse beheerlasten vanaf 2028 van de deelgebieden Groot Vennep, Park-Evenemententerrein, Flumen en Park-Polderlanden op te nemen in de begroting.

Vastgoed

Portefeuillehouder: Sidali en Van der Meij

Inleiding

De gemeente beschikt over een diverse en dynamische vastgoedportefeuille die bestaat uit gebouwen, gronden en zakelijke rechten. Dit vastgoed wordt primair ingezet voor het huisvesten van maatschappelijke organisaties en ter ondersteuning van beleidsdoelen. Een deel van de portefeuille is strategische voorraad en dient als instrument voor gebiedsontwikkelingen voor de korte en lange termijn. Daarnaast hebben wij een wettelijke taak als het gaat om onderwijshuisvesting.

De opgaven waar wij de komende jaren voor staan zijn omvangrijk. Op basis van de routekaart verduurzaming zijn wij in 2022 begonnen met de stapsgewijze verduurzaming van de vastgoedportefeuille met als doel 95% CO_2-reductie in 2050. Deze verduurzaming wordt uitgerold in nauwe samenhang met de vernieuwing of renovatie van de grotendeels gedateerde portefeuille. De benodigde lange termijn investeringen zijn verwerkt en inzichtelijk gemaakt in het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI).

Voor de onderwijshuisvestingsportefeuille geldt dat een groot deel van de gebouwenvoorraad is verouderd. Aan de hand van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2025-2040 werken wij samen met de schoolbesturen aan de doorlopende vervangingsopgave. We hebben gemiddeld twaalf tot veertien projecten onderhanden, waarvan er de komende jaren gemiddeld vier in de uitvoeringsfase zijn.

Het beheren van niet maatschappelijk vastgoed, zoals de aangekochte kantoorpanden en hotel in Spoorzone Hoofddorp, vergt in toenemende mate capaciteit. Dit geldt ook voor het oppakken van een rol bij de huisvesting van huisartsen, nieuwkomers, statushouders, Oekraïners en spoedzoekers en de wettelijke taakstelling die de gemeente hierbij krijgt opgelegd.

Activiteiten

De voornaamste doelstelling van de vastgoedportefeuille is het huisvesten van de ambtelijke organisatie en beleidsmatige activiteiten zoals sport, cultuur, welzijn, recreatie, wonen en onderwijs. Daarnaast houden wij vastgoed aan als strategisch instrument. Vastgoed dat geen beleidsdoel meer dient of geen strategisch nut heeft wordt voorgedragen voor verkoop.

Daarnaast blijven er uitdagingen in relatie tot alle ontwikkelingen die organisatiebreed spelen waarbij vastgoed een rol speelt. Zo vragen de vernieuwings- en verduurzamingsopgave, de verkoopopdrachten, de toegenomen woonhuisvestingsvraag en de recente strategische aankopen onverminderd veel inzet. Voor de strategische aankopen speelt ook het tijdelijk beheer in geval er uitstel is van inbreng in de beoogde grondexploitaties en eventueel de sloop.

Wij streven naar een optimale balans tussen maatschappelijk en financieel rendement. Het uitgangspunt van ons vastgoedbeheer is om de portefeuille zo doeltreffend en doelmatig mogelijk in te zetten. Vastgoed is een middel en geen doel op zich, het in bezit hebben van vastgoed is dit ook niet. Het huisvesten in accommodaties van derden is ook een alternatief om in een (tijdelijke) vraag te kunnen voorzien.

Met de vaststelling van het IHP Onderwijs 2025-2040 hebben wij afgesproken in de programmabegroting en jaarstukken specifiek te rapporteren over de voortgang van de vervangings- en nieuwbouwopgave van onze schoolgebouwen. Dit doen wij binnen deze paragraaf Vastgoed.

De verantwoording over het portefeuillebeheer doen wij via de paragraaf Vastgoed in de jaarstukken, de programmabegroting en het tweejaarlijkse Meerjarenperspectief Vastgoed (MPV).

Verduurzaming
De verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille is een omvangrijke opgave. De Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed (7963379) geeft invulling hieraan met als doel een vermindering van de gebouwgebonden CO_2-uitstoot van ten minste 55% in 2030 en 95% in 2050. De routekaart werkt niet alles tot in detail uit, maar geeft strategische kaders om stapsgewijs tot uitvoering te komen.

Wij gaan de doelstelling via vijf methoden bereiken:
- door het omzetten van de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) naar duurzame MJOP's (DMOP);
- door het projectmatig verduurzamen van vastgoed;
- door het vervangen van een deel van de portefeuille door nieuwbouw;
- door te compenseren met de inkoop van groen opgewekte energie daar waar volledige verduurzaming niet mogelijk is;
- door de verkoop van vastgoed ter verkleining van de portefeuille en directe vermindering van de CO_2-uitstoot.

Tot en met 2030 ligt de focus op de projectmatige verduurzaming van zes panden. Voor deze panden zijn verdiepende haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd, waarmee inzicht is verkregen in de financiële en technische haalbaarheid. Uitgangspunt is verduurzaming naar het niveau van een energieneutraal gebouw (ENG). De aanpak verschilt per pand: bij oudere gebouwen pakken wij de gebouwschil en installaties integraal aan, bij recentere gebouwen richten wij ons op het optimaliseren van de installaties. Waar mogelijk combineren wij verduurzaming met functionele verbeteringen. Voor de gymzalen in Bornholm, Hoofddorp start de uitvoering naar verwachting in de zomer van 2026, voor enkele andere panden start in 2026 de aanbesteding en voor de overige ronden wij de verdiepende onderzoeken af.

Met deze projecten, de erkende maatregelen, de DMOP's, het vervangen van vijf gymzalen en de verhuizing naar het nieuwe gemeentehuis behalen wij de CO_2-reductiedoelstelling voor 2030. De investering die dit vergt wordt gedekt volgens de Spelregels verduurzaming maatschappelijk vastgoed (11039308). Wij monitoren de voortgang door middel van het uitlezen van de 'slimme meters' bij al onze gebruikers.

Voor de verduurzaming wordt de reserve Maatschappelijke voorzieningen ingezet. Deze reserve wordt gevormd door 100% van het netto verkoopresultaat (verkoopopbrengst na aftrek van kosten en eventuele boekwaarde) van de verkoop van gemeentelijk vastgoed. Het doel van deze reserve is het dekken van vervangingen, verduurzamen of investeringen in bestaand gemeentelijk vastgoed met een maatschappelijke functie. Onttrekken uit deze reserve mag alleen voor deze specifieke doelen én met toestemming van de raad. De stand van de reserve is per 31 december 2025 € 7,656 miljoen. Het plafond van de reserve bedraagt € 15 miljoen.

Vernieuwen vijf gymzalen
In 2025 zijn wij gestart met de voorbereiding voor het vervangen van vijf gymzalen, alle opgenomen in Tabel 119, die zowel technisch als functioneel aan het einde van hun levensduur zijn. Wij verwachten deze gymzalen uiterlijk in 2030 vernieuwd te hebben. Samen met de schoolbesturen en exploitant is een kwaliteitskader vastgesteld waaraan de nieuwe accommodaties minimaal moeten voldoen, onder andere op het gebied van afmetingen, luchtkwaliteit, duurzaamheid en akoestiek.

Gronden voor maatschappelijk gebruik
Om het gebruik van buitensportaccommodaties betaalbaar te houden, is het Algemeenbelangbesluit Sportgronden 2025 vastgesteld (12044941). Hierdoor kan voor de betreffende sportgronden worden afgeweken van de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid en hoeft niet de volledige kostprijs aan verenigingen en stichtingen te worden doorberekend. Voor sportverenigingen en -stichtingen die onder dit Algemeenbelangbesluit vallen, wordt de vergoeding voor zakelijke rechten - retributie of canon - tot en met 31 december 2045 niet geïnd. Voor maatschappelijke sportvoorzieningen die daar niet onder vallen, wordt de vergoeding gelijkgesteld aan de integrale kostprijs. Voor 2026 is deze integrale kostprijs berekend op € 0,50 per m^2 en vanaf 2027 wordt deze vergoeding vastgelegd in de Grondprijzennota. Deze nieuwe systematiek moet worden verwerkt in de daarvoor in aanmerking komende overeenkomsten. Zie hiervoor ook het Programma Meedoen en ontmoeten, beleidsdoel C.

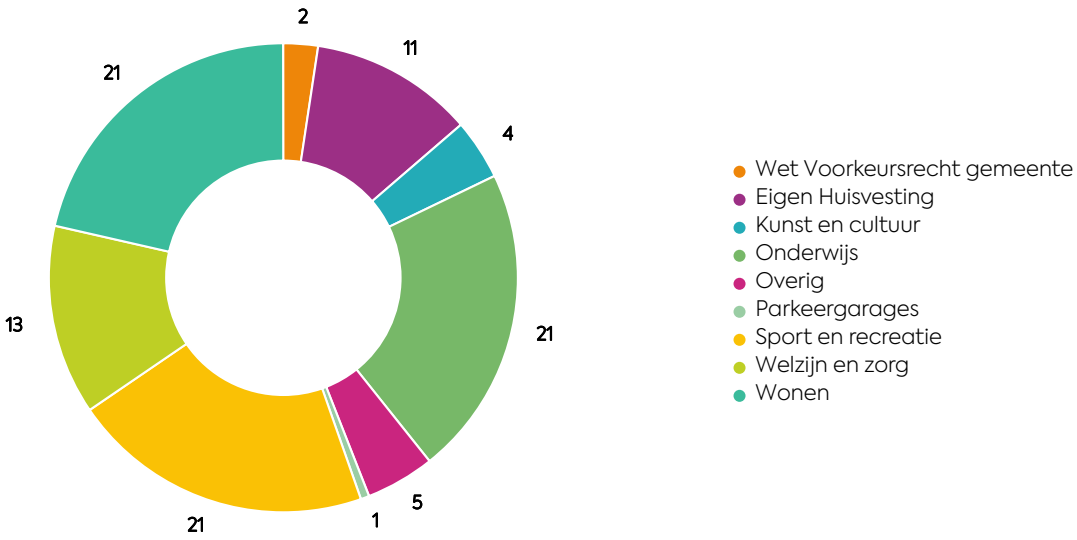
Inkoopstrategie
In 2025 hebben wij voor de volledige portefeuille een centrale inkoopstrategie en inkoopkalender vastgesteld om zo het onderhoud van onze panden efficiënter, uniformer en voorspelbaarder te organiseren. Voorheen werd namelijk per werkzaamheid een aparte aanbesteding georganiseerd. De eerste aanbestedingen op basis van de nieuwe strategie zijn in 2026 afgerond en de komende jaren breiden wij dit gefaseerd verder uit per type werkzaamheid. Er ligt vervolgens een grote opgave in het nieuw in te richten contractmanagement op de afgesloten contracten. Deze taak zal jaarlijks in omvang toenemen en wordt een centrale activiteit binnen het strategisch beheer van onze vastgoedportefeuille.

Nieuwe meerjarenonderhoudsplannen
In 2026 hebben wij nieuwe meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld voor onze panden. Een belangrijk verschil ten opzichte van de voorgaande MJOP's is dat verduurzaming hierin een plek krijgt. Dit maakt het mogelijk om onderhoudswerkzaamheden en verduurzamingsmaatregelen beter op elkaar af te stemmen. Een concreet voorbeeld is het (na)isoleren van daken op het moment dat de dakbedekking wordt vervangen. Daarnaast wordt ook de Erkende Maatregelenlijst (EML) meegenomen in de MJOP's. Deze lijst, die periodiek door het Rijk wordt geactualiseerd, bevat verduurzamingsmaatregelen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. In de eerste helft van 2027 zal richting de raad worden gecommuniceerd over de impact van de nieuwe MJOP's op de dotatie voor de voorziening onderhoud gebouwen.

Vastgoedportefeuille

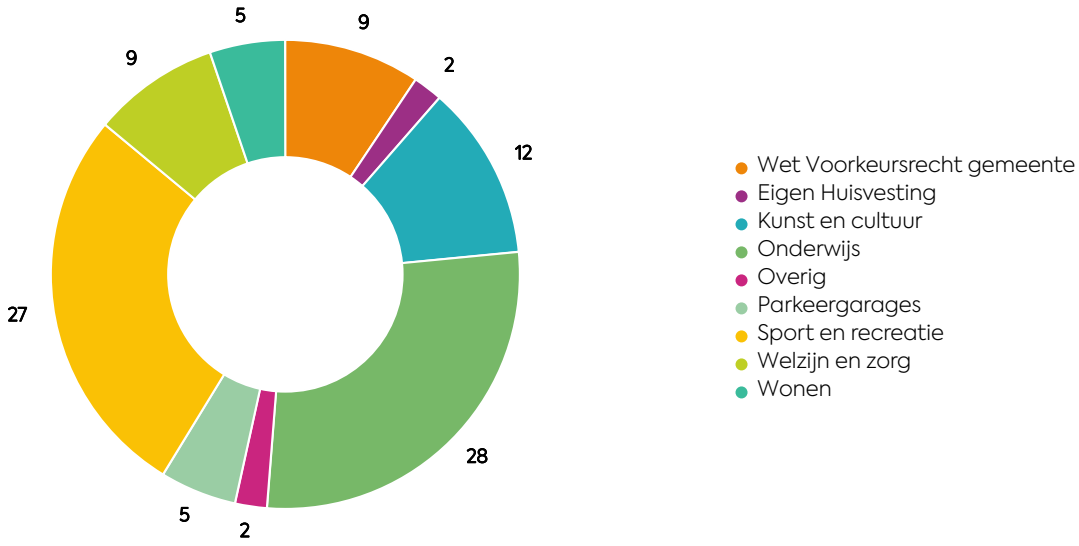
Haarlemmermeer heeft op 1 januari 2026 in totaal 619 objecten in eigendom, waarvan 168 panden en 451 gronden. In onderstaande figuren is het aantal panden Figuur 99 en het aantal vierkante meters (m^2) bruto vloeroppervlak (BVO) Figuur 100 per deelportefeuille weergegeven.

Het aantal panden per deelportefeuille uitgedrukt in %

Figuur 99

Het aantal m² BVO per deelportefeuille uitgedrukt in %

Figuur 100

Huur en ingebruikgeving

De gemeente heeft niet alleen objecten in eigendom, ook huurt de gemeente vastgoed van derden. Voor huren wordt vaak gekozen wanneer sprake is van een ruimtetekort van tijdelijke aard. In totaal huren we zeventien panden, waarvan tien worden gebruikt door de eigen ambtelijke organisatie.

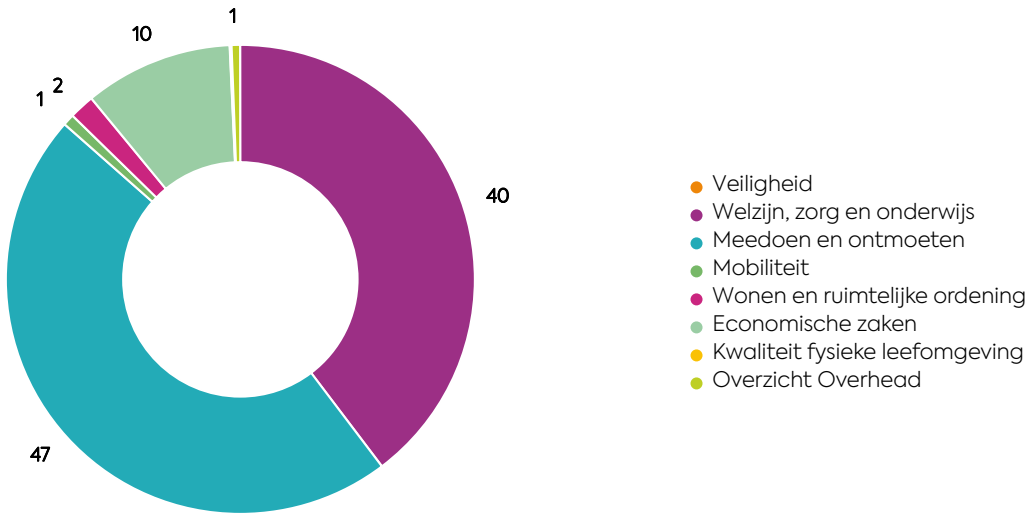
Financiën van de vastgoedportefeuille

In Tabel 117 zijn de baten en lasten van gebouwen per programma opgenomen.

Tabel 117 Lasten en baten gebouwen per programma

Programma omschrijving (bedragen × € 1.000)	Beheer	Onderhoud	Kapitaal	Totaal Lasten	Totaal Baten
Veiligheid	0	0	1	1	-86
Welzijn, zorg en onderwijs	3.456	891	9.926	14.273	-3.177
Meedoen en ontmoeten	4.166	1.344	11.325	16.835	-17.585
Mobiliteit	111	92	84	287	0
Wonen en ruimtelijke ordening	471	27	125	623	-352
Economische zaken	1.513	292	1.874	3.679	-4.985
Kwaliteit fysieke leefomgeving	36	8	0	44	0
Overzicht overhead	186	30	0	216	-5
Totaal	**9.939**	**2.684**	**23.335**	**35.958**	**-26.190**

Totale lasten van de vastgoedportefeuille per programma uitgedrukt in % van het totaal

Figuur 101

Onderhoudsvoorziening

Planmatig onderhoud wordt conditiegestuurd uitgevoerd, waarbij de conditie van een gebouwdeel bepaalt wanneer onderhoud nodig is. Elke vijf jaar voert een onafhankelijke partij een nieuwe conditiemeting uit in overeenstemming met het Beleidskader Vastgoed. Voor het planmatige onderhoud bouwen we door middel van een jaarlijkse storting (dotatie) een onderhoudsegalisatievoorziening op om de fluctuerende jaarlijkse onderhoudskosten op te vangen. Het verloop tot 2031 van de onderhoudsvoorziening is in Tabel 118 weergegeven. De in 2026 opgestelde MJOP's worden verwerkt bij de Voorjaarsrapportage 2027. De verwachting is dat de dotatie naar boven bijgesteld moet worden.

Tabel 118 Verloop Onderhoudsvoorziening

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Beginstand	6.385	4.589	3.440	3.920	2.965	1.883
Dotatie	2.202	2.239	2.239	2.239	2.239	2.239
Uitgaven	3.998	3.388	1.759	3.194	3.321	2.978
Eindstand	4.589	3.440	3.920	2.965	1.883	1.144

Toekomstige investeringen

Om de (financiële) impact op lange termijn inzichtelijk te maken is voor het gemeentelijk vastgoed een overzicht uitgewerkt van de investeringsambitie tot 2040. Een groot deel van de vastgoedportefeuille, voornamelijk uit de jaren '70 en '80, nadert het einde van de technische levensduur, wat renovatie of nieuwbouw noodzakelijk maakt. Daarnaast is verduurzaming essentieel, zoals beschreven in de routekaart, wat invloed heeft op investeringen in de portefeuille. Vooral gymzalen vertonen verouderingsproblemen zoals slechte akoestiek, ventilatie en temperatuurregeling. De keuze voor renovatie of nieuwbouw wordt hierop gebaseerd en is verder afhankelijk van kosten, techniek, functionaliteit en urgentie. Het Integraal Accommodatieplan (IAP) biedt daarbij aanvullende inzichten om de juiste keuzes te maken.

Tot 2030 zijn grootschalige investeringen gepland voor veertien panden (acht verduurzamingsprojecten en zes vervangingsopgaven), waarbij gelet wordt op mogelijke functiecombinaties binnen gebouwen om ruimte optimaal te benutten en kosten te verlagen. In Tabel 119 zijn de toekomstige noodzakelijke investeringen tot 2030 opgenomen en de objecten die het betreft. De bedragen aangegeven met een asterisk (*) zijn een voorlopige schatting en nog niet definitief. In deze overzichten zijn niet de scholen opgenomen die gepland staan voor vernieuwing, deze komen terug in het IHP.

Tabel 119 Te verduurzamen objecten

Object (Bedragen in hele euro's)	Type investering	Start jaar	Bruto investeringsbedrag	DUMAVA[1] subsidie	Deelporte-feuille
Skagerrak 186 t/m 188, Hoofddorp	Verduurzamen-renovatie	2025	2.096.000	422.000	Sport en recreatie
Adelaarstraat 15B, Badhoevedorp	Sloop/nieuwbouw	2025	1.460.000	-	Sport en recreatie
Pampusstraat 30, Rijsenhout	Sloop/nieuwbouw	2025	1.404.000	-	Sport en recreatie
Harmonieplein 2, Nieuw-Vennep	Verduurzamen	2025	1.977.300	688.700	Kunst en cultuur
Liesbos 24 t/m 26, Hoofddorp	Verduurzamen-renovatie	2025	1.565.000	512.000	Welzijn en zorg
Dennenlaan 133A, Zwanenburg	Verduurzamen	2025	502.000	-	Welzijn en zorg
Bennebroekerweg 800 t/m 802, Hoofddorp	Verduurzamen	2027	6.461.000*	1.500.000*	Sport en recreatie
Kinheim 10, Zwanenburg	Sloop/nieuwbouw	2025	1.549.000	-	Sport en recreatie
Noorderdreef 104, Nieuw-Vennep	Sloop/nieuwbouw	2025	1.539.000	-	Sport en recreatie
Wormerstraat 23, Hoofddorp	Sloop/nieuwbouw	2027	NB	NB	Sport en recreatie
Zijdewinde 40, Vijfhuizen	Sloop/nieuwbouw	2025	1.586.000	-	Sport en recreatie
Skagerrak 296-298, Hoofddorp	Verduurzamen	2027	1.577.600	608.400	Onderwijs
Raadhuisplein 3 t/m 9, Hoofddorp	Verduurzamen	2028	13.924.000*	1.500.000*	Kunst en cultuur
Helsinkilaan 1, Nieuw-Vennep	Verduurzamen	2027	4.229.000*	1.500.000*	Sport en recreatie
Totaal			39.869.900	6.731.100	

1 *DUMAVA: duurzaam maatschappelijk vastgoed*

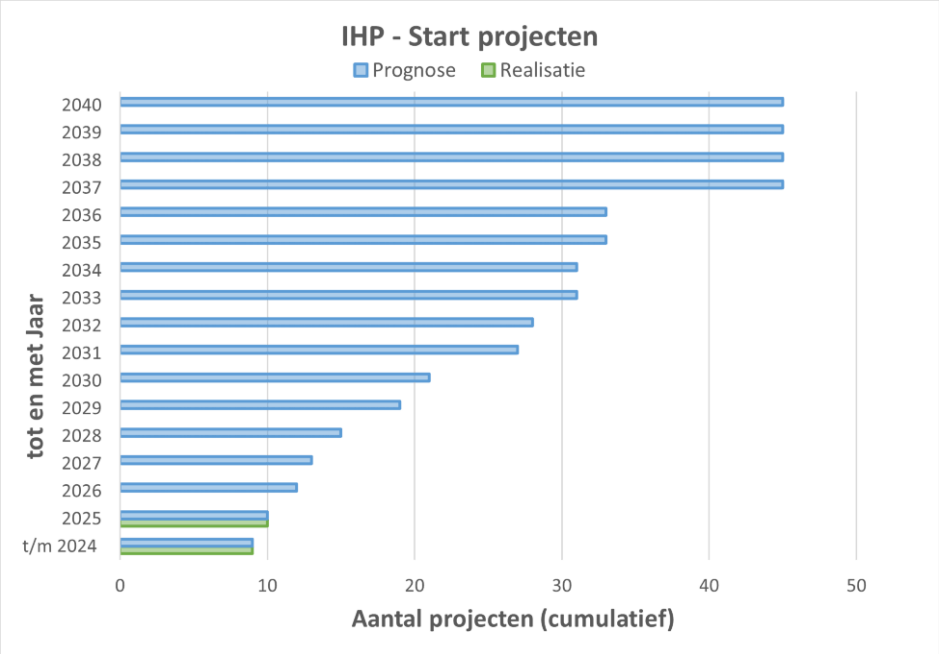
Onderwijshuisvesting

De onderwijshuisvestingsportefeuille bestaat uit 88 gebouwen, waarvan de gemeente op 1 januari 2026 van 50 schoolgebouwen het economisch claimrecht heeft. Dit laatste betekent dat het schoolbestuur het juridisch eigendom heeft en bij het beëindigen van het onderwijs in een gebouw, het gebouw 'om niet' terugvalt aan de gemeente. De wettelijke verplichting om te voorzien in adequate onderwijshuisvesting geldt voor zowel het juridische als economische eigendom.

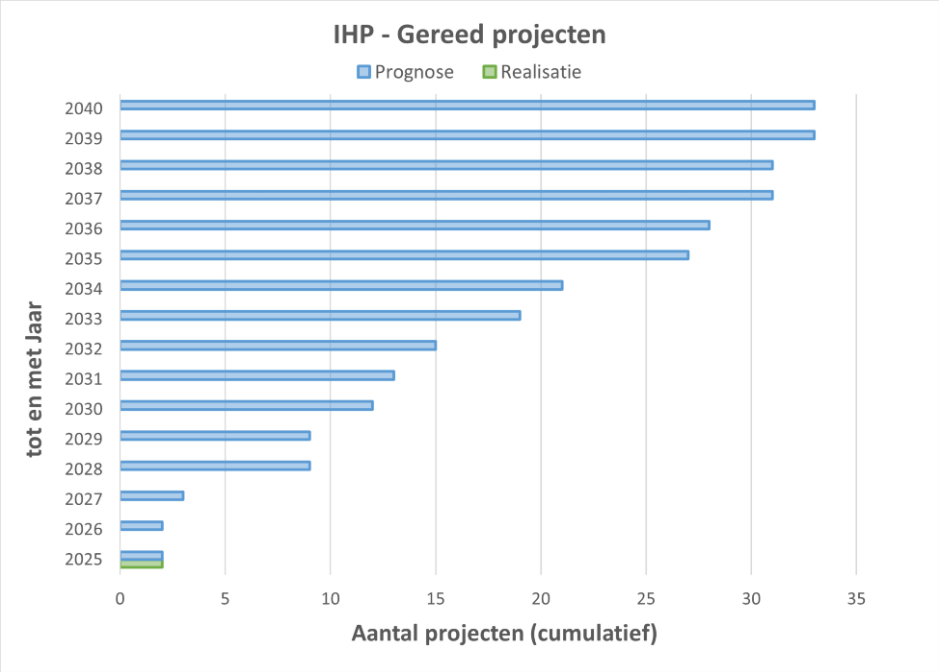
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 (11995929) werken wij aan de opgaven voor nieuwbouw, vernieuwbouw of uitbreiding van scholen. De gemeente bekostigt het geldende bouwbesluit plus Frisse Scholen klasse B. Vernieuwbouw is een vergelijkbaar alternatief voor nieuwbouw met een financiële gelijkstelling.

Onderdeel van het IHP is een meerjarenuitvoeringsplan. Aan de hand van de volgende drie indicatoren rapporteren wij over de voortgang: start projecten, projecten gereed, de vernieuwing van de voorraad schoolgebouwen.

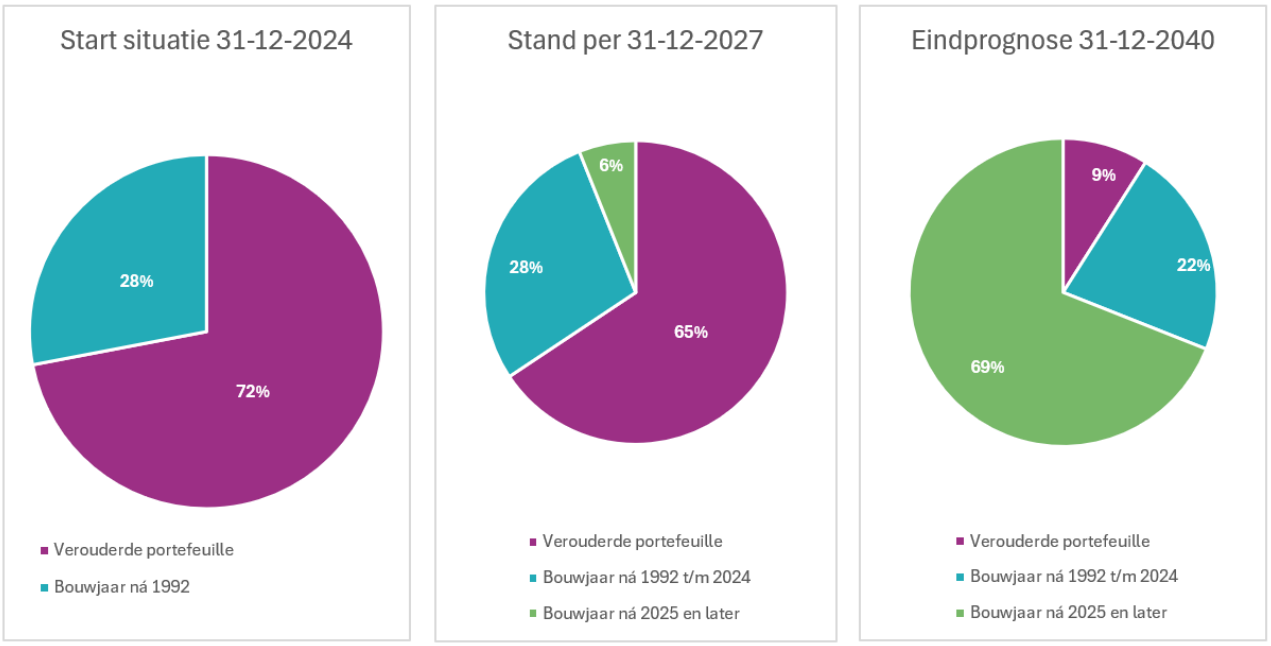
Figuur 102

Figuur 103

De bovenstaande grafieken geven de prognose voor de start en oplevering van projecten weer, zoals deze volgen uit het IHP. Dit is het vertrekpunt om te informeren over de prestatie-indicatoren start projecten en projecten gereed. In 2026 zijn conform het meerjarenuitvoeringsplan in het IHP twee projecten gestart. Naar verwachting wordt in 2027 de nieuwbouw van IKC Buitenplaats Nassaupark in Hoofddorp opgeleverd en in gebruik genomen. In de periode 2027-2030 verwachten wij tien schoolgebouwen op te leveren.

IHP Kwaliteitsindicator

Figuur 104

Bovenstaande taartdiagrammen geven de kwaliteitsindicator weer: de staat van de gebouwenvoorraad. Het linker diagram laat de startsituatie zien. Het middelste diagram geeft de verwachte stand aan per 31-12-2027 en het rechter diagram het op basis van dit IHP geprognosticeerde eindbeeld in 2040.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen bij de paragraaf Vastgoed.

Relevant beleid

- Beleidskader Vastgoed (2022.0002604);
- Integraal Accommodatieplan (IAP) (2019.0058287);
- Beoordelingskader Maatschappelijke Voorzieningen IAP (2021.0000253);
- Evaluatie en gewijzigde voortzetting Integraal Accommodatieplan (7476711);
- Routekaart duurzaamheid maatschappelijk vastgoed (7963379);
- Spelregels verduurzaming maatschappelijk vastgoed (11039308);
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2025 (11995976);
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025-2040 (11995929);
- Algemeenbelangbesluit Sportgronden 2025 (12044941).

Subsidies

Portefeuillehouders: Van der Meij, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sidali , Staal, Van Straten en Vermeulen

Subsidies die zijn bedoeld voor een specifieke organisatie worden door de gemeente verstrekt op basis van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 4:23, 3e lid onder c. Dit worden begrotingsubsidies genoemd, omdat de subsidieontvanger en het bedrag dat maximaal als subsidie verleend kan worden expliciet staan genoemd in de gemeentebegroting.

Een begrotingssubsidie kan als een projectsubsidie of als een boekjaarsubsidie worden verstrekt. In de Algemene subsidieverordening Haarlemmermeer 2024 (10421864) is een projectsubsidie gedefinieerd als ‘subsidie voor de kosten van de uitvoering van één activiteit of een beperkt aantal activiteiten’ en een boekjaarsubsidie als ‘een subsidie die voor één of meerdere boekjaren aan een organisatie wordt verstrekt voor de exploitatiekosten van de uitvoering van meerdere samenhangende activiteiten met een voortdurend karakter’. In Tabel 120 staat aangegeven of de subsidie als projectsubsidie of als boekjaarsubsidie wordt verstrekt en aan welk programma en beleidsdoel de subsidie bijdraagt. Onder de tabel wordt per subsidieontvanger een verdere toelichting gegeven.

Subsidiestaat 2027

Subsidies op basis van de Algemene wet bestuursrecht artikel 4:23, derde lid onder c:

Tabel 120

Subsidieontvanger	Maximaal beschikbare subsidiebedrag 2027	Soort subsidie	Doel van de subsidie/ subsidiabele activiteiten	Betreft programma/beleidsdoel
Stichting Cpunt	18.170.500	boekjaarsubsidie	Bibliotheekfunctie, erfgoed- en architectuurfunctie, cultuurfunctie, educatiefunctie, poppodiumfunctie en theaterfunctie: maximaal € 18.112.600.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
			Stimuleren van lezen met kinderen van 0 tot 4 jaar en samen lezen van ouders en jonge kinderen: Maximaal € 5.100.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
			Informatie- en adviesfunctie aan jongeren: maximaal € 52.800.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
	141.800	projectsubsidie	Informatie- en adviesfunctie aan volwassenen die hun basisvaardigheden willen versterken.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Meerwaarde	7.103.500	boekjaarsubsidie	Versterken van sociale netwerken en samenredzaamheid van inwoners en vergroten van de participatie in de samenleving, in het bijzonder van kwetsbare doelgroepen. Bereiken, activeren, ondersteunen en informeren van met name kwetsbare jongeren, participatie van jongeren: maximaal € 4.372.600.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
			Vergroten van de zelfredzaamheid en het mentale welbevinden van inwoners, in het bijzonder voor kwetsbare doelgroepen. Preventieve activiteiten met en voor gezinnen in een kwetsbare situatie: maximaal € 2.578.000.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
			Inwoners de kans bieden om te werken aan herstel van hun financiële situatie met als doel huisuitzetting te voorkomen: maximaal € 152.900	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel B: Het zorg dragen voor financiële bestaanszekerheid van inwoners.

Subsidieontvanger	Maximaal beschikbare subsidiebedrag 2027	Soort subsidie	Doel van de subsidie/ subsidiabele activiteiten	Betreft programma/beleidsdoel
Stichting Maatvast	5.227.300	boekjaarsubsidie	Beheren en exploiteren van 24 dorpshuizen, sociaal culturele accommodaties en jongerencentra en de organisatie van het cursusbureau.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Sportservice Noord-Holland	1.105.900	boekjaarsubsidie	Door middel van een gevarieerd sport-, bewegings- en ondersteuningsaanbod de positieve gezondheid van inwoners bevorderen en de sport- en beweegdeelname vergroten: maximaal € 1.011.400.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
			Met sport en bewegen als middel wordt bijgedragen aan de gezondheid van onze inwoners. Hierbij is extra aandacht voor het thema valpreventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl van jongeren: maximaal € 94.500.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Stichting Zwanenburg-Halfweg	507.500	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis Zwanenburg-Halfweg.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Veiligheidsregio Kennemerland	490.600	projectsubsidie	Begeleiding van scholen bij het stimuleren van gezondheid en een gezonde leefstijl van leerlingen. Bemoeizorg en noodhulp ter voorkoming van dakloosheid en maatschappelijke teloorgang. Preventieve opvoed- en opgroei-ondersteuning aan ouders/opvoeders en jongeren: maximaal € 477.200.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
			Een effectieve, veilige en onafhankelijke toeleiding van doelgroep peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie (VE-indicatie) naar een kinderopvangorganisatie met een VE-aanbod: maximaal € 13.400.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
Stichting tot exploitatie van Kinderboerderijen	485.500	boekjaarsubsidie	Beheer en exploitatie van kinderboerderijen in Hoofddorp, Nieuw-Vennep, Badhoevedorp en Zwanenburg, dagbesteding voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, laagdrempelige en toegankelijke buurtvoorzieningen en educatieve activiteiten voor kinderen en leerlingen van omliggende scholen.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius	413.100	boekjaarsubsidie	Exploitatie van het Cruquius Museum, publieksactiviteiten en manifestaties, tentoonstellingen en educatieve activiteiten.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Mantelzorg & Meer	367.700	boekjaarsubsidie	Mantelzorgondersteuning, respijtzorg en coördinatie, informatie en advies, deskundigheidsbevordering, mantelzorgwaardering en netwerk- en samenwerkingsactiviteiten.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Stichting Centrum voor duurzaamheid Haarlemmermeer	354.000	boekjaarsubsidie	Natuur- en milieueducatie voor inwoners en scholen.	Programma Wonen en Ruimtelijke ordening. Beleidsdoel B: Omgevingsvisie en omgevingsplannen.
Stichting ETO	322.900	boekjaarsubsidie	Exploitatie en beheer van Sportpark21 in Hoofddorp (honk- en softbal, padel en multisportvoorzieningen).	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer	314.700	projectsubsidie	voorkomen/verminderen van taal- en ontwikkelachterstanden bij de doelgroep: maximaal € 254.700.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
			Taalaanbod jonge kind COA: Het doel is een preventief aanbod voor het beperken/ voorkomen van taalachterstand in de Nederlandse taal bij de overstap naar de basisschool: maximaal € 60.000.	

Subsidieontvanger	Maximaal beschikbare subsidiebedrag 2027	Soort subsidie	Doel van de subsidie/ subsidiabele activiteiten	Betreft programma/beleidsdoel
Stichting Kunstfortactiviteiten	235.800	boekjaarsubsidie	Exploitatie van een presentatie-instelling voor hedendaagse kunst, educatieve activiteiten en onderhoud van een permanente historische tentoonstelling in Fort Vijfhuizen.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Dorpscentrum Spaarndam	176.300	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis in Spaarndam.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Discriminatie.nl Kennemerland	162.300	projectsubsidie	Ontvangst, behandeling en registratie van discriminatiemeldingen, advisering en ondersteuning van melders, onderzoek en monitoring, voorlichting en deskundigheidsbevordering, en advisering van gemeenten en ketenpartners.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting GGZ inGeest	149.000	projectsubsidie	Bevordering van gezondheid en gezond gedrag van inwoners, in het bijzonder preventie van stress, depressie en angst: maximaal € 87.800.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
			Bemoeizorg bij geestelijke gezondheidsproblemen: maximaal € 61.200.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte.
Vereniging Vriendenkring De Heimanshof	132.500	projectsubsidie	Beheer van de heemtuin, natuur- en milieueducatie, bevordering van natuur en biodiversiteit, informatie en voorlichting aan inwoners, waaronder bewustwording van een duurzame samenleving, presentaties en excursies, ondersteuning van biodiversiteitsinitiatieven en groenactiviteiten voor mensen met beginnende dementie.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
Stichting VO Samenwerkingsverband Amstelland	112.900	boekjaarsubsidie	Schoolmaatschappelijk werk voor kwetsbare leerlingen en gezinnen in het voortgezet onderwijs.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
Stichting Karavaan Exceptionel	102.700	projectsubsidie	Organiseren van cultureel festival Grazende Zwaan.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Olympisch Netwerk Noord-Holland	94.200	projectsubsidie	Ondersteuning van topsporttalenten en facilitering van activiteiten voor talentprogramma's binnen verenigingen.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Halt	82.800	projectsubsidie	Preventie van jeugdcriminaliteit en signalering en verwijzing naar jeugdhulpverlening.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Herstelacademie & Meer	54.700	projectsubsidie	Herstel en sociale participatie van inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Stichting Crash Research inAviation	52.300	boekjaarsubsidie	Exploitatie van het CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45, publieksactiviteiten, tentoonstellingen en educatieve activiteiten.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Slachtofferhulp Nederland - District Noord-Holland	36.200	projectsubsidie	Ondersteuning van vrijwilligers bij hulp aan slachtoffers van ongevallen, rampen en calamiteiten.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Stichting Dorpshuis Abbenes	33.400	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis in Abbenes.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Vereniging Humanitas, afdeling Haarlemmermeer	31.200	projectsubsidie	Ondersteuning door vrijwilligers bij rouwverwerking, eenzaamheid en thuisadministratie van inwoners.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Subsidieontvanger	Maximaal beschikbare subsidiebedrag 2027	Soort subsidie	Doel van de subsidie/ subsidiabele activiteiten	Betreft programma/beleidsdoel
Vereniging Huurders Haarlemmermeer	26.400	projectsubsidie	Belangenbehartiging van huurders van woningcorporaties binnen de gemeente en overleg met gemeenten en woningcorporaties over prestatieafspraken.	Programma Wonen en Ruimtelijke ordening. Beleidsdoel A: Zorgen voor een toegankelijke en toekomstbestendige woningmarkt met voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen
Stichting GinDS	25.500	projectsubsidie	Exploiteren van een culturele broedplaats.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel B: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer.
Stichting Speel-o-theek De Blokkendoos	22.500	projectsubsidie	Instandhouding van een speel-o-theek, waarbij kwalitatief en verantwoord speelgoed wordt uitgeleend.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel D: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
Stichting Muziekliefhebbers Hollands Midden	21.100	projectsubsidie	Organiseren van MHM Markt&Muziek en het MHM Jeugdfestival.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer	20.400	projectsubsidie	Belangenbehartiging van inwoners met een beperking in de gemeente Haarlemmermeer en toetsing en advisering over de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting De Aanloop	18.600	projectsubsidie	Sociaal-culturele en vrijetijds-activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking, begeleid door vrijwilligers, met gebruik van gemeentelijke grond voor het clubgebouw en sport- en bewegingsactiviteiten (paardrijden, sportief bewegen, bowlen en zwemmen) op locaties binnen de gemeente.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Beheer onroerend goed Het Dijkhuis	16.100	projectsubsidie	Beheer van het dorpshuis in Oude Meer.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Amsterdam Sport Events B.V.	13.700	projectsubsidie	Organiseren van triatlon Haarlemmermeer.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Organisatie Sportevenementen Haarlemmermeer	10.500	projectsubsidie	Organiseren van Sportpark 21 run.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Dorpshuis Zwaanshoek/Oase	8.500	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis in Zwaanshoek.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting SportFair	8.000	projectsubsidie	Organiseren van Sport- en Cultuurfair.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel C: Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.
Stichting Marhaba	7.400	projectsubsidie	Preventie en vermindering van overlast door jongeren tijdens oud en nieuw in de wijk Graan voor Visch.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Zelfhelp Nederland	6.700	projectsubsidie	Nazorg, zelfhulpgroepen en voorlichting voor mensen met een verslavingsproblematiek.	Programma Welzijn, zorg en onderwijs. Beleidsdoel A: Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale – en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl
Stichting Cultureel Erfgoed Korenmolen De Eersteling	6.400	projectsubsidie	Organiseren van Ambachtendag.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Kortebaandraverij Hoofddorp	5.300	projectsubsidie	Organiseren van Kortebaandraverij Hoofddorp.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Stichting Kortebaandraverij Zwanenburg/Halfweg	5.300	projectsubsidie	Organiseren van Kortebaandraverij Zwanenburg.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.

Subsidieontvanger	Maximaal beschikbare subsidiebedrag 2027	Soort subsidie	Doel van de subsidie/ subsidiabele activiteiten	Betreft programma/beleidsdoel
Stichting Dorpshuis De Kern	4.200	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis in Weteringbrug.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Buurtvereniging Nieuwe Meer	3.600	projectsubsidie	Beheer en exploitatie van het dorpshuis in Nieuwe Meer.	Programma Meedoen en ontmoeten. Beleidsdoel A: Inwoners nemen in hun buurt of kern, actief deel aan de samenleving.
Totaal	36.691.500			

Toelichting per subsidieontvanger

Stichting Cpunt (boekjaarsubsidie)
Alle inwoners van Haarlemmermeer moeten actief en passief kunnen deelnemen aan een breed aanbod van culturele activiteiten en hun talent maximaal kunnen ontwikkelen. De subsidie voor Cpunt is bedoeld om hieraan invulling te geven via de zes hoofdlijnen van het Meerjarenbeleidsplan 2022–2025 van Cpunt:
1. programmering;
2. cultuureducatie en leesbevordering in het onderwijs;
3. cultuureducatie in de vrije tijd;
4. publieke dienstverlening;
5. kennis en ontwikkeling;
6. cultureel en commercieel ondernemerschap.

Thema's die door al deze hoofdlijnen heen lopen zijn talentontwikkeling en digitalisering. Nadrukkelijke aandacht moet worden besteed aan de wijze waarop cultuur in alle kernen van de gemeente kan worden aangeboden en aan de rol van Cpunt als spil in het culturele netwerk van de gemeente.

Stichting Cpunt (projectsubsidie)
Het (digi)Taalhuis is een samenwerkingsverband van verschillende partners dat, onder coördinatie van Stichting Cpunt (Bibliotheek), via meerdere fysieke Taalpunten informatie, advies en doorverwijzing naar cursussen op het gebied van basisvaardigheden biedt. Met de subsidie wordt beoogd inwoners met beperkte basisvaardigheden te ondersteunen, zodat zij beter kunnen deelnemen aan de samenleving. Via één centraal aanspreekpunt ontvangen inwoners passend advies en worden zij toegeleid naar een passend aanbod dat aansluit bij hun behoefte.

Stichting MeerWaarde
Stichting MeerWaarde is onze brede welzijnsinstelling die algemeen maatschappelijk werk, ouderenadvies en sociaal raadswerk uitvoert. MeerWaarde is een belangrijke partner in onze sociale basis. Inwoners kunnen bij MeerWaarde terecht wanneer zij in de knel zitten en/of hulp en advies nodig hebben over diverse leefgebieden, zoals wonen, leven, financiën en psychosociale vraagstukken. MeerWaarde ondersteunt inwoners die het (even) niet alleen redden. Hun dienstverlening organiseren zij zichtbaar, toegankelijk en nabij de inwoners. Zo leveren zij een belangrijke bijdrage aan het welzijn van jong en oud. De subsidie voor Stichting MeerWaarde is bedoeld voor activiteiten die zich enerzijds richten op het activeren van en participeren door inwoners: kinderen, jeugd, volwassenen en ouderen, en anderzijds op het informeren, signaleren en ondersteunen van inwoners: kinderen, jeugd, volwassenen en ouderen.

Stichting Maatvast
Stichting Maatvast beheert en exploiteert 24 dorpshuizen, wijkcentra en jongerencentra in Haarlemmermeer. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende maatschappelijke infrastructuur in de wijken en kernen van Haarlemmermeer ondersteund. De accommodaties bieden ruimte aan vrijwilligersorganisaties, professionele maatschappelijke organisaties en inwoners en huisvesten maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. De accommodaties vormen ontmoetingsplekken waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, participatie, activering, informatie, ontwikkeling en ontplooiing. Als beheerder en exploitant fungeert Maatvast als verbinder tussen inwoners, vrijwilligers, organisaties en wijken. De subsidie is bedoeld voor:
1. het beheer en de exploitatie van de accommodaties;
2. het zorgdragen voor en stimuleren van een uitnodigend en toegankelijk programma van activiteiten en diensten, inclusief signalering en toeleiding naar ander maatschappelijk aanbod;
3. de organisatie van het cursusbureau;

4. het beheer van vijf jongerencentra en één jongerenhuiskamer, waar jongerenactiviteiten worden georganiseerd en jongeren vanaf tien jaar terechtkunnen voor ontmoeting, ontspanning, ontwikkeling, informatie en advies.

Stichting Sportservice Noord-Holland
Met de subsidie wordt ervoor gezorgd dat met een gevarieerd sport-, bewegings- en ondersteuningsaanbod de positieve gezondheid van inwoners wordt bevorderd en de sport- en beweegdeelname wordt vergroot. De subsidie is bedoeld voor:
1. een sterke en toekomstbestendige sportinfrastructuur in Haarlemmermeerbreed verband: de toegankelijkheid van de sport wordt verbeterd, het aanbod sluit aan op de vraag van (potentiële) sporters, sport wordt sociaal veilig en verantwoord georganiseerd en sportaanbieders worden versterkt;
2. specifieke sport- en beweegstimulering (zoveel mogelijk kinderen en jongeren sporten en bewegen met plezier en op hun eigen niveau, én inwoners die achterblijven in de sport- en beweegdeelname gaan sporten en bewegen;
3. sport als middel voor maatschappelijke opgaven – het vergroten van de zichtbare maatschappelijke waarde van sport (samenwerking tussen sport-, zorg- en welzijnsorganisaties bij de realisatie van de doelen van het Gezond en Actief Leven Akkoord Haarlemmermeer én het aansporen en motiveren van lokale partners om de JOGG-gedachte uit te dragen;
4. het Lokaal Sportakkoord: coördinatie van het Haarlemmermeers Sportakkoord, waarbij in gezamenlijkheid met lokale partners uitvoering wordt gegeven aan dit akkoord.

Stichting Zwanenburg-Halfweg
De organisatie beheert en exploiteert dorpshuis Zwanenburg-Halfweg. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Zwanenburg en Halfweg in stand gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling, ontplooiing en sport en bewegen. Het dorpshuis is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Zwanenburg en Halfweg. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)/GGD
De subsidie is voor meerdere doelen:
1. het bevorderen van een gezonde leefstijl van kinderen en jongeren. Dit gebeurt door de uitvoering van de Gezonde School-aanpak, een landelijk erkende gezondheidsinterventie. De Gezonde School-aanpak helpt scholen om planmatig en structureel te werken aan gezondheid en een gezonde leefstijl van leerlingen. De scholen worden hierbij begeleid en ondersteund door de GGD. De subsidie is bedoeld voor de personele inzet vanuit de GGD;
2. de inzet van outreachende bemoeizorg en zorgcoördinatie, waardoor inwoners met zeer complexe, meervoudige problemen zoals hardnekkige zorgmijding, dakloosheid en veelplegergedrag kunnen worden toegeleid naar reguliere zorg. Het effect van de ingezette bemoeizorg en zorgcoördinatie is dat het contact met de inwoner behouden blijft, ook als deze alle hulpverlening afwijst; immers, de gezondheidssituatie en menselijke waardigheid vereisen dit;
3. een effectieve, veilige en onafhankelijke toeleiding van doelgroeppeuters met een indicatie voor voorschoolse educatie (VE-indicatie) naar een kinderopvangorganisatie met een VE-aanbod. Wij streven naar een hoog bereik van doelgroeppeuters. Voor de toeleiding wordt een digitale VE-monitor gebruikt. Wij vinden het belangrijk dat deze monitor goed functioneert, actueel is en dat op een veilige manier doelgroeppeuters worden toegeleid en mutaties worden doorgegeven;
4. opvoed- en opgroeiondersteuning van jongeren. De GGD zet vanuit deze subsidie allerlei producten in om dit doel te bevorderen, zoals groepsbijeenkomsten, opvoedspreekuren en programma's zoals Stevig Ouderschap. De subsidie is voor het overgrote deel bedoeld voor personele inzet.

Stichting tot exploitatie van Kinderboerderijen
De organisatie beheert en exploiteert vier kinderboerderijen in Badhoevedorp, Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Zwanenburg. De subsidie wordt ingezet voor het beheer en de exploitatie van de locaties, het bieden van dagbestedingsactiviteiten in samenwerking met Stichting Ons Tweede Thuis en het verzorgen van educatieve en recreatieve activiteiten voor kinderen en scholen. Hiermee dragen de kinderboerderijen bij aan participatie, inclusie, educatie, recreatie en ontmoeting in de wijk.

Stichting Haarlemmermeermuseum De Cruquius
Met de subsidie wordt ervoor gezorgd dat de bijzondere ontstaansgeschiedenis van Haarlemmermeer op een representatieve museale en laagdrempelige wijze wordt gepresenteerd. De subsidie is bedoeld voor:
1. het exploiteren van een museum;
2. het organiseren en aanbieden van publieksmanifestaties en tentoonstellingen, en het organiseren van lezingen en debatten;
3. het organiseren en aanbieden van educatieve activiteiten voor het onderwijs en museumbezoekers;
4. het ontwikkelen en uitvoeren van cultureel ondernemerschap (inclusief publieksbereik);
5. het doelgericht verzamelen, bewaren, beheren, ontzamelen en registreren van objecten over de materiële en immateriële geschiedenis van Haarlemmermeer.

Stichting Mantelzorg & Meer
Deze subsidie is bedoeld voor het opzetten en onderhouden van het mantelzorgsteunpunt in Haarlemmermeer, zodat mantelzorgers en hun omgeving een betere kwaliteit van leven ervaren en de mensen die de mantelzorgers ondersteunen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Het mantelzorgsteunpunt ondersteunt, begeleidt en waardeert mantelzorgers en deelt kennis en expertise op het gebied van mantelzorg en de ondersteuning daarvan.

Stichting centrum voor duurzaamheid Haarlemmermeer
Centrum voor Duurzaamheid Haarlemmermeer (CvDH) is een belangrijke partner binnen het lokale duurzaamheidsnetwerk. Inwoners, onderwijsinstellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties kunnen bij CvDH terecht met vragen over en oplossingen voor duurzaamheid en natuur. Vanaf 2025 ligt de focus van de subsidie volledig op natuur- en milieueducatie (NME). Met de subsidie wordt beoogd de kennis van natuur, milieu en duurzaamheid onder inwoners en leerlingen te vergroten en duurzaam gedrag te stimuleren. Het doel van NME is om bekendheid en kennis van natuur, milieu en duurzaamheid te laten leiden tot meer betrokkenheid, respect en natuur- en milieuvriendelijk handelen. NME wordt gegeven op scholen voor primair en voortgezet onderwijs, maar omvat ook voorlichting, educatie, burgerparticipatie en communicatie voor een breed publiek.

Stichting ETO
Met de subsidie wordt bijgedragen aan een zo stabiel en efficiënt mogelijke exploitatie en het beheer van het ambitieuze Sportpark 21, met zo min mogelijk financiële en operationele risico's voor de gemeente en de gebruikers van het complex.

Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer
De subsidie wordt ingezet voor activiteiten die als doel hebben om taal- en ontwikkelachterstanden zo vroeg mogelijk te voorkomen of verminderen. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten:
1. Helikoptergroep: tijdelijke extra ondersteuning in een kinderopvanggroep voor peuters met een lichte ondersteuningsbehoefte;
2. Taalcoaching in het onderwijs: kortdurende trajecten voor kinderen met een achterstand in de Nederlandse taal bij de start in de vroegschoolse fase;
3. Zorgcoördinatie 0-4 jaar: laagdrempelige ondersteuning complexe casussen kinderopvang;
4. Bruggroep De Luchtballon: een kinderopvanggroep voor peuters met een zwaardere ondersteuningsbehoefte;
5. Taalaanbod voor jonge kinderen opvanglocaties: een groepsaanbod voor taalstimulering.

Stichting Kunstfortactiviteiten
Met de subsidie kan het Kunstfort bij Vijfhuizen een concrete bijdrage leveren aan een divers cultureel bestel binnen onze gemeente. De subsidie heeft als doel:
1. het publiek van Haarlemmermeer kennis te laten maken met moderne conceptuele kunst;
2. met inspirerende presentaties een extra dimensie te geven aan het fort;
3. door intensieve samenwerking met culturele partners een meerwaarde te geven aan de gemeentelijke culturele infrastructuur;
4. het organiseren en aanbieden van educatieve activiteiten voor het onderwijs en voor bezoekers;
5. het organiseren van publieksmanifestaties.

Stichting Dorpscentrum Spaarndam
De organisatie beheert en exploiteert het dorpscentrum in Spaarndam. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Spaarndam in stand

gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling, ontplooiing en sport en bewegen. Het dorpscentrum is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Spaarndam. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Stichting Discriminatie.nl Kennemerland
Deze professionele organisatie draagt zorg voor een lokaal meldpunt voor discriminatie, conform het wettelijk voorschrift voor de gemeente op grond van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Zij neemt klachten in behandeling, informeert betrokkenen en bemiddelt, draagt bij aan onderzoek en geeft voorlichting aan derden. Er is actieve samenwerking met de gemeente op het gebied van preventief beleid en het bevorderen van bewustwording, concreet gericht op het gemeentelijk regenboogbeleid en de bewustwording van het gedeelde (koloniale) verleden en de afschaffing van de slavernij.

Stichting GGZ inGeest
De subsidie is voor twee onderwerpen:
1. Collectieve preventie gericht op het bevorderen van gezondheid en gezond gedrag van inwoners, specifiek het voorkomen en verminderen van het aantal inwoners met stress, depressies en/of angst;
2. De inzet van een sociaal verpleegkundige, die de adviesfunctie vervult voor het bemoeizorgteam Haarlemmermeer van GGD Kennemerland. Wanneer bij inwoners met wie dit team contact heeft sprake is van psychiatrische problematiek, kan de medewerker OGGZ een advies geven aan het team en zo nodig meegaan op huisbezoek bij de inwoner. Het doel van de inzet is contact leggen, vertrouwen winnen, samen met de inwoner een hulpvraag formuleren en onderzoeken welke vorm van reguliere GGZ-zorg of andere zorg passend is bij deze hulpvraag. De kerngedachte van de aanpak is vasthoudendheid en niet opgeven. Naast aanmeldingen via de GGD kan de medewerker ook ingaan op meldingen van andere zorgverleners of de gemeente (Meerteam).

Vereniging Vriendenkring De Heimanshof
De Heimanshof vervult voor inwoners van Haarlemmermeer een functie als frontoffice voor de bevordering van natuur en biodiversiteit en als basiseducatief kennisplatform. Ook worden vanuit De Heimanshof biodiversiteitsinitiatieven begeleid en ondersteund. De subsidie is bedoeld voor het beheer van de heemtuin met vrijwilligers en voor natuur- en milieuactiviteiten (NME). Leerlingen worden uitgedaagd om mee te doen aan NME-activiteiten en bewust gemaakt van het belang van een duurzame samenleving. Ook is de subsidie bedoeld voor het beantwoorden van vragen van inwoners en media en het actief informeren en voorlichten daarvan, het verzorgen van presentaties en groepsexcursies, en voor het organiseren van groenwerkzaamheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Stichting VO Samenwerkingsverband Amstelland
De subsidie wordt verleend zodat er een laagdrempelige voorziening op scholen aanwezig is die erop gericht is om problemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Het is belangrijk dat de subsidie zorgt voor een brugfunctie tussen kind, ouders, school en (jeugd)zorginstellingen en zich richt op het kind bij wie de ontwikkeling stagneert. De begeleiding dient zich mede te richten op degenen die invloed hebben op die situatie. Enerzijds zijn dit de ouders en verzorgers, anderzijds bijvoorbeeld leraren, mentoren en de (jeugd)hulpverlening. Op deze wijze kan in een vroeg stadium met lichte hulp worden voorkomen dat zwaardere zorg nodig is.

Stichting Karavaan Exceptionel
De subsidie is bedoeld voor het uitdragen van de unieke waarden van Haarlemmermeer aan een breed publiek via presentaties en projecten op het gebied van geschiedenis, theater, hedendaagse kunst, architectuur en landschap, in samenwerking met (lokale) partners. Dit gebeurt onder andere door middel van locatietheatervoorstellingen voor volwassenen, familievoorstellingen, straattheater, circus, muziek, kinderconcerten, workshops en theatrale installaties op diverse locaties. Het festival Grazende Zwaan van Stichting Karavaan Exceptionel vindt plaats in PARK21.

Stichting Olympisch Netwerk Noord-Holland
De subsidie is bedoeld voor het ondersteunen en coördineren van activiteiten voor verschillende topsport- en talentensportorganisaties en hun sporters, zodat het klimaat voor talenten geoptimaliseerd wordt en zij zo lang mogelijk in hun eigen omgeving de weg naar de topsport kunnen volgen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het sportklimaat en de sportinfrastructuur van Haarlemmermeer, zoals opgenomen in de sport- en beweegvisie 'Haarlemmermeer met sport en bewegen positief gezond'.

Stichting Halt
Het is belangrijk dat kinderen en jongeren weerbaar en veilig opgroeien. De subsidie aan Halt draagt hieraan bij. Met gastlessen over veiligheid informeert Halt kinderen preventief over de risico's van bijvoorbeeld crimineel en/of overlastgevend gedrag. Met spreekuren op school levert Halt maatwerkgerichte begeleiding om risicogedragingen terug te dringen. Met advies en ondersteuning aan professionals levert Halt ook een bijdrage aan het handelingsperspectief van deze partijen waardoor zij beter kunnen signaleren en inspelen op risicogedrag.

Stichting Herstelacademie en Meer
Het doel van de subsidie is bij te dragen aan het herstel en de sociale participatie van inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Hiertoe biedt de organisatie een leeromgeving waar inwoners met GGZ-problematiek kunnen werken aan hun herstel, kunnen deelnemen aan zelfhulpgroepen en één-op-ééncoaching vanuit een ervaringsdeskundig perspectief kunnen ontvangen.

Stichting Crash Research inAviation
Met de subsidie kan de stichting inwoners en bezoekers kennis laten maken met dit historische museum. Daarnaast kan de stichting de cultuurhistorische kenmerken zichtbaar maken en verbindingen leggen tussen de hedendaagse en toekomstige ontwikkelingen binnen onze gemeente. De subsidie is bedoeld voor:
1. het exploiteren van het museum;
2. het organiseren en aanbieden van publieksmanifestaties, lezingen, filmavonden en tentoonstellingen;
3. het organiseren en aanbieden van educatieve activiteiten voor het onderwijs en museumbezoekers;
4. het ontwikkelen en uitvoeren van cultureel ondernemerschap (inclusief publieksbereik).

Stichting Slachtofferhulp Nederland – District Noord-Holland
De subsidie is bedoeld voor het ondersteunen van inwoners van de gemeente Haarlemmermeer die op vrijwillige basis slachtofferhulp ontvangen na een verkeersongeval, vandalisme of criminaliteit. Hiermee wordt beoogd de schade, zowel materieel als immaterieel, waarmee slachtoffers van strafbare feiten en verkeersongevallen worden geconfronteerd, zoveel mogelijk te herstellen, te beperken en te voorkomen.

Stichting Dorpshuis Abbenes
Stichting Dorpshuis Abbenes beheert en exploiteert dorpshuis Het Praatpunt. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Abbenes in stand gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling en ontplooiing. Het dorpshuis is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Abbenes. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Stichting Humanitas
Deze organisatie van vrijwilligers ondersteunt inwoners van de gemeente Haarlemmermeer individueel of in groepsverband bij rouwverwerking, het tegengaan van eenzaamheid en ondersteuning bij financiën en thuisadministratie, ter bevordering van hun zelfredzaamheid.

Vereniging Huurders Haarlemmermeer
De subsidie is bedoeld om de positie en participatie van huurders te versterken door het behartigen van de belangen van huurders in Haarlemmermeer, het ondersteunen van bewonersbelangen in de wijken, het geven van beleidsadvies en het optreden als gesprekspartner voor corporaties, overige verhuurders en de gemeente.

Stichting GinDS
Met de subsidie wordt aan de historische, gerestaureerde stellingonderdelen zoals de Batterij aan de Sloterweg, de acht munitiebunkers en de twee kazematten een culturele, kunstzinnige, creatieve en commerciële functie gegeven. Hiermee wordt een culturele plek gecreëerd voor inwoners van Haarlemmermeer en omliggende gemeenten en een plek waar kunstenaars geïnspireerd kunnen worden door de bijzondere omgeving. De subsidie is bedoeld voor onder meer:
1. de organisatie van tentoonstellingen en publieksevenementen in de Batterij aan de Sloterweg;
2. de organisatie van een jaarlijks evenement in samenwerking met culturele instellingen in Haarlemmermeer.

Stichting Speel-o-theek De Blokkendoos
De subsidie is bedoeld voor de (laagdrempelige) uitleen van verantwoord speelgoed en spel- en ontwikkelingsmateriaal, gericht op het bevorderen en stimuleren van de motorische, creatieve, sociaal-emotionele en educatieve spelontwikkeling van alle kinderen in Haarlemmermeer, in het bijzonder van kinderen uit kwetsbare gezinnen.

Stichting Muziekliefhebbers Hollands Midden
Dit is een subsidie voor een kernevenement. Tijdens het MHM Festival zorgen twaalf orkesten, waaronder harmonieën, bigbands, een accordeonorkest, een klein orkest, marchingbands en een dweilorkest, voor doorlopende livemuziek. Daarnaast is er een ruim opgezette markt met 100 kramen en grondplaatsen met nieuwe en vooral gebruikte producten en artikelen rondom het horecaplein met diverse foodtrucks. Ook wordt een MHM Jeugdfestival georganiseerd, inclusief de Nederlandse kampioenschappen.

Stichting Belangengroep Gehandicapten Haarlemmermeer
Deze organisatie van vrijwilligers met ervaringskennis behartigt individuele en collectieve belangen van inwoners met beperkingen, geeft informatie en verwijst door naar derden. Er vindt actieve samenwerking met de gemeente plaats voor de uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda in het kader van het VN-Verdrag Handicap, onder meer door het gevraagd en ongevraagd uitvoeren van toetsen op de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte en de daaruit voortvloeiende advisering.

Stichting De Aanloop
Deze organisatie van vrijwilligers zorgt voor laagdrempelige mogelijkheden tot ontmoeting en ontspanning voor inwoners met verstandelijke beperkingen (zowel kinderen als volwassenen) op verschillende locaties in Haarlemmermeer.

Stichting Beheer onroerend goed Het Dijkhuis
De organisatie beheert dorpshuis Het Dijkhuis in Oude Meer. Met de subsidie wordt het mogelijk gemaakt om te zorgen voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Amsterdam Sport Events B.V.
Dit is een subsidie voor het kernevenement Haarlemmermeer Triathlon, met verschillende disciplines en afstanden in en rond het Haarlemmermeerse Bos.

Stichting Organisatie Sportevenementen Haarlemmermeer
Dit is een subsidie voor het kernevenement Sportpark 21 Run. Er zijn verschillende afstandsuitdagingen bij deze run, waarvoor iedere loper een passende afstand wordt geboden, waaronder ook deelnemers met een handicap.

Stichting Dorpshuis Zwaanshoek/Oase
De organisatie beheert en exploiteert dorpshuis De Oase in Zwaanshoek. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Zwaanshoek in stand gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling en ontplooiing. Het dorpshuis is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Zwaanshoek. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Stichting SportFair
Dit is een subsidie voor het kernevenement Sportfair. Sport en cultuur gaan deze dag hand in hand. Iedereen kan gratis kennis maken met het vrijetijdsaanbod in Haarlemmermeer. De verenigingen nodigen iedereen uit om mee te doen aan hun activiteiten. Het is een mooie manier om in korte tijd kennis te maken met de vele sporten en culturele activiteiten in Haarlemmermeer.

Stichting Marhaba
Nadat zich in 2004 tijdens de jaarwisseling veel incidenten onder jongeren voordeden, brand werd gesticht en het wijkcentrum werd vernield, ontstond in 2005 het idee om samen te werken met partners in de wijk Graan voor Visch in Hoofddorp om de wijk veiliger te maken, vooral tijdens oud en nieuw. Stichting Marhaba werkt hierin samen met (vrijwillige) buurtvaders die tijdens de jaarwisseling de hele nacht patrouilleren om jongeren in de gaten te houden en indien nodig aan te spreken. Er is contact met de politie en indien nodig wordt deze ingeschakeld. De jaarwisseling vindt plaats in een feestelijke sfeer. Er wordt gegeten en gedanst. Op deze manier probeert de stichting ervoor te zorgen dat jongeren geen overlast veroorzaken en worden incidenten voorkomen.

Stichting Zelfhelp Nederland
Deze subsidie wordt verstrekt om ervoor te zorgen dat inwoners van Haarlemmermeer die te kampen hebben met verslavingsproblematiek op een laagdrempelige en anonieme wijze in contact kunnen komen met (ervaringsdeskundige) lotgenoten. De stichting werkt met vrijwilligers die een wekelijkse gespreksgroep organiseren op de locatie van Brijder in Hoofddorp, waar inwoners contact, steun en informatie met betrekking tot verslavingsproblematiek kunnen krijgen. Inwoners die de stap naar deze gespreksgroep nog niet durven of kunnen nemen, kunnen gebruikmaken van online ondersteuning. Daarnaast organiseert de stichting voorlichtingsbijeenkomsten en verspreidt zij foldermateriaal om inwoners te attenderen op de mogelijkheid van deze ondersteuning.

Stichting Cultureel Erfgoed Korenmolen De Eersteling
Dit is een subsidie voor een kernevenement. Tijdens de Open Monumentendagen organiseert Korenmolen De Eersteling in Hoofddorp de Ambachtendag. Er zijn verschillende soorten ambachten te bewonderen. Aanwezig zijn onder andere een stoelenmatter, klompenmaker, bijenkorfvlechter en een goudsmid. Er zijn verse pannenkoeken en springkussens.

Stichting Kortebaandraverij Hoofddorp
Dit is een subsidie voor het kernevenement de Kortebaandraverij in Hoofddorp. Een kortebaandraverij is een drafwedstrijd voor paarden waarbij de rijder, of pikeur, zich op een sulky achter het paard bevindt. De ‘kortebaan’ wordt verreden op een parcours van ±300 meter, meestal op een hiervoor speciaal afgebakend stuk openbare weg of soms op gras. De wedstrijd verloopt volgens het zogenaamde ‘knock-out’-systeem. Per serie races draven telkens twee paarden tegen elkaar: het paard dat als eerste twee ritten wint, gaat door; het andere paard valt af. Paarden mogen alleen in draf gaan. Zodra een paard in galop vervalt, is de rit verloren.

Stichting Kortebaandraverij Zwanenburg/Halfweg
Dit is een subsidie voor het kernevenement de Kortebaandraverij in Zwanenburg/Halfweg. Zie de uitleg bij Stichting Kortebaandraverij Hoofddorp.

Stichting Dorpshuis De Kern
De organisatie beheert en exploiteert dorpshuis De Kern in Weteringbrug. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Weteringbrug in stand gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling en ontplooiing. Het dorpshuis is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Weteringbrug. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Buurtvereniging Nieuwe Meer
De organisatie beheert en exploiteert dorpshuis Rehoboth. Met de subsidie wordt een toegankelijke en goed functionerende ontmoetingsplek voor inwoners van Nieuwe Meer in stand gehouden. In de accommodatie wordt een aantrekkelijk programma en dienstenaanbod mogelijk gemaakt. De accommodatie huisvest daarbij zoveel mogelijk maatschappelijke voorzieningen, functies en

initiatieven. Het is een plek waar inwoners terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning, participatie, activering, informatie, ontwikkeling en ontplooiing. Het dorpshuis is daarmee een belangrijke voorziening voor de sociale basis in Nieuwe Meer. Het bestuur draagt zorg voor een veilige en goed onderhouden accommodatie, die toegankelijk is voor alle inwoners.

Subsidies per programma

De voor 2027 begrote omvang van de begrotingssubsidies is € 36,7 miljoen. In Tabel 121 is de verdeling naar de programma's zichtbaar.

Tabel 121

Programma (bedragen x € 1.000)	Soort subsidie	2027
Welzijn, zorg en onderwijs	boekjaarsubsidie	7.584
	projectsubsidie	1.290
Totaal Welzijn, zorg en onderwijs		**8.874**
Meedoen en ontmoeten	boekjaarsubsidie	26.013
	projectsubsidie	1.424
Totaal Meedoen en ontmoeten		**27.437**
Wonen en Ruimtelijke ordening	boekjaarsubsidie	354
	projectsubsidie	26
Totaal Wonen en Ruimtelijke ordening		**380**
Totaal begrotingssubsidies		**36.692**

Financiering

Portefeuillehouder: Van Straten

In de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging) is in artikel 26 opgenomen dat wij jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf Financiering verslag doen van de wijze waarop wij de treasuryactiviteiten uitvoeren. Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:
- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- de rentekosten en renteopbrengsten van de financieringsfunctie
- de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
- de rentevisie

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken en daarmee het sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (artikel 20). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het door de raad vastgestelde Treasurystatuut 2026 (12800734).

Doelstellingen treasurybeleid

De treasuryfunctie van onze gemeente:
- zorgt voor duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, zodat er te allen tijde voldoende middelen zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren;
- beheerst de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitenrisico's en valutarisico's;
- streeft, binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido), de bijbehorende ministeriële regelingen en het treasurystatuut, naar een optimale financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten;
- ondersteunt en adviseert alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie bij financieringsvraagstukken;
- waarborgt dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

Rente

Renteontwikkelingen op de geld– en kapitaalmarkt

Het huidige geopolitieke klimaat, met onder andere de opgeworpen handelsbarrieres, de oorlog in het Midden-Oosten en de stijgende defensieuitgaven, leiden tot tot onzekerheden bij de inschattingen van de renteontwikkeling. Om de dreiging van oplopende inflatie te verminderen heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rente in juni 2026 verhoogd van 2% naar 2,25%. Deze renteverhoging van de ECB, maar ook de geschetste geopolitieke ontwikkelingen, werken direct door in de tarieven van kort- en langlopende leningen. De kans is reëel dat de rente gaat stijgen en de rentelasten in het meerjarenbeeld toenemen.
Medio 2026 ligt het percentage voor de 3-maandsrente rond de 2,5%. Het rentepercentage voor langlopende leningen (tien jaar) ligt medio 2026 rond de 3,2%.
Bij de berekening van de financieringslasten is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:
- kort geld: 3,00% in 2027 en verder
- lang geld: 3,00% in 2027 en verder

Op basis van de huidige inzichten bieden deze percentages voldoende ruimte om de gevolgen van de fluctuaties in de geld- en kapitaalmarkt op te vangen.

Renterisico kort- en langlopende financiering

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (< 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten (inclusief reservemutaties) van de primaire programmabegroting. Voor 2027 bedraagt de limiet voor de gemeente Haarlemmermeer afgerond € 64 miljoen.
De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een rente-aanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (inclusief reservemutaties). In 2027 bedraagt de renterisiconorm € 152 miljoen. Wij moeten in 2027 een bedrag van € 38 miljoen herfinancieren en blijven hiermee ruim onder de renterisiconorm.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:
1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie);
2. de kasstroom uit investeringen en grondexploitaties;
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting, het investeringsplan en het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) het uitgangspunt. Op basis van ervaringscijfers, inschatting van de uitgaven en ontvangsten en de mutaties in de leningenportefeuille voorzien wij voor 2027 een financieringsbehoefte van € 110 miljoen. Daarbij is rekening gehouden met de ervaring dat de realisatie van een gedeelte (63%) van de investeringsbudgetten in een later jaar plaats vindt dan gepland.

Tabel 122 geeft een specificatie van de mutaties in de leningenportefeuille.

Tabel 122

Omschrijving (Bedragen x € 1 miljoen)	Mutaties leningenportefeuille o/g 2026	2027
Stand per 1 januari	299	311
Nieuwe leningen	45	110
Reguliere aflossingen	-33	-38
Extra aflossingen	0	0
Stand per 31 december	**311**	**383**

Financieringswijze

Indien nodig worden langlopende leningen aangetrokken. Bij de keuze van de looptijden van financieringsmiddelen is het uitgangspunt, dat deze zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de financieringsbehoefte uit de liquiditeitsplanning. Als sprake is van een tijdelijke financieringsbehoefte wordt gekozen voor het gebruik van korte termijn financiering. Gestreefd wordt naar zo laag mogelijke rentekosten.

EMU saldo

Het EMU-saldo van de overheid is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om te komen tot een beheerste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid, zijn lokale overheden verplicht de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting op te nemen. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages over de uitvoering aan het CBS. Voor 2027 is voor onze gemeente een EMU-saldo van € -77,6 miljoen geraamd. Het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2025 was € -33,7 miljoen. In de Financiële begroting treft u een berekening aan van het geraamde EMU-saldo voor de periode 2026-2030.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde en berekende rente over onze financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten en de doorberekende rente over de vaste activa. Het voordelige financieringssaldo voor 2027 is geraamd op € 2,2 miljoen.

Netto-rentelasten

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het renteomslagpercentage verdeeld over de programma's. Verder wordt een deel van de rente doorbelast aan de bouwgrondexploitaties (grexen) en de kosten van de riolering waar een kostendekkend tarief tegenover staat. Het saldo van deze doorbelasting komt ten gunste of ten laste van het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

In Tabel 123 wordt inzicht gegeven hoe het financieringsresultaat tot stand komt.

Tabel 123

	Berekening omslagrente (bedragen x € 1.000)		2027		2028		2029		2030
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		10.412		13.248		15.664		16.983
b.	De externe rentebaten		-1.583		-1.061		-1.032		-1.015
	Totaal door te berekenen externe rente		**8.829**		**12.187**		**14.632**		**15.968**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-1.854		-2.411		-1.891		-1.372
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0		0		0		0
	Saldo door te berekenen externe rente		**6.975**		**9.776**		**12.741**		**14.596**
d1.	Rente over eigen vermogen	1,28%	5.147	1,28%	5.186	1,28%	5.248	1,28%	5.500
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	1,28%	1.017	1,28%	998	1,28%	917	1,28%	900
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)		**13.139**		**15.960**		**18.906**		**20.996**
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1,75%	15.341	2,0%	18.730	2,0%	19.266	2%	19.469
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**		**2.202**		**2.770**		**360**		**-1.527**
	Boekwaarde gefinancierde activa		782.846		869.140		939.784		982.766
	Het percentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt		1,68%		1,84%		2,01%		2,14%
	Verschil omslagrente en werkelijk toegerekend percentage		0,07%		0,16%		-0,01%		-0,14%
	Renteresultaat ten opzichte van toe te rekenen rente		17%		17%		2%		-7%

Garanties

De kaders en uitgangspunten voor de inzet van garantstellingen zijn vastgelegd in het Garantiebeleid 2019. Onder de financiële kaders is opgenomen dat:

- voor garanties met een publiek gemeentelijk belang een plafond van € 36 miljoen geldt, met een revolverend karakter (er is sprake van gemeentelijk belang als de activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente);
- voor garanties met een regionaal strategisch karakter het afbouwscenario tot nihil wordt voortgezet. Dit is reeds gerealiseerd.

In Tabel 124 wordt inzicht gegeven in de huidige garantiepositie en de toekomstige ruimte.

Tabel 124

Prognose garantstellingen per ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Garantie publiek gemeentelijk belang					
Ouderenzorg	563	526	488	450	413
Sportverenigingen	1.994	1.919	1.816	1.732	1.067
Sociaal culturele en Maatschappelijke Instellingen	1.880	1.668	1.548	1.436	1.324
Tegenstroom voor Ymere Borg	1.175	1.028	881	735	588
Polanenpark B.V. Borg	250	0	0	0	0
Totaal	5.862	5.142	4.733	4.353	3.392
Garantieplafond publiek gemeentelijk belang	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Beschikbare ruimte	30.138	30.858	31.267	31.647	32.608

Jaarlijks wordt het risico dat de gemeente loopt op de garantstellingen beoordeeld. De solvabiliteit en liquiditeit van de instellingen aan wie een garantie is verstrekt, wordt op basis van de jaarrekeningcijfers beoordeeld. Bij de sportinstellingen wordt dat gedaan in samenwerking met de Stichting Waarborgfonds Sport. Het risico dat de gemeente loopt wordt weergegeven met behulp van de codering rood - oranje - groen. Bij garantienemers met een negatieve beoordeling (oranje of rood) wordt beoordeeld of er maatregelen nodig zijn. Hieronder treft u een samenvatting aan van de situatie medio 2026 (gebaseerd op de jaarrekeningen 2025).

Tabel 125

Resultaat jaarrekeningcontrole van 21 instellingen[1]	Liquiditeit	Solvabiliteit
goed	15	11
redelijk	1	5
aandacht nodig	2	2
niet gecontroleerd - jaarrekening 2025 nog niet beschikbaar	3	3
Aantal instellingen	21	21

1 *De 21 instellingen hebben een lening lopen waar de gemeente direct garant staat. Voor deze garanties geldt het garantieplafond.*

Op basis van de laatste controles zijn er twee instellingen waarmee we in gesprek zijn of zullen gaan. Bij de overige garantstellingen is het risico laag.

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Van Straten, Vermeulen

Bedrijfsvoering omvat alle ondersteunende activiteiten die de gemeentelijke organisatie helpen langdurig te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Dit omvat personeelsbeleid, huisvesting, financiën, control, ICT en inkoop. We leveren maatwerk en stellen kaders waar nodig, waarbij de interne dienstverlening dezelfde principes volgt als de externe dienstverlening aan inwoners, ondernemers en instellingen. Een goede bedrijfsvoering is essentieel voor het uitoefenen van en controle houden over onze primaire taken en processen.
Daarom investeren we in het versterken van de informatiebeveiliging en privacy. Het sturen en beheersen van de bedrijfsprocessen zijn de primaire verantwoordelijkheid van het college. Deze paragraaf beschrijft ook de ontwikkelingen in sturing en beheersing van de organisatie.

Efficiënt en effectief
De bedrijfsvoering heeft als doel de gemeente zo efficiënt en effectief mogelijk te ondersteunen bij het behalen van haar doelstellingen. In de komende jaren zal de gemeente zich nog meer richten op het versterken van een efficiënte en effectieve organisatie. Dit willen we bereiken door verschillende initiatieven, gericht op digitalisering, optimalisatie van bedrijfsprocessen en het aantrekken en behouden van getalenteerde medewerkers.

Binnen verschillende domeinen zijn we gestart met portfoliomanagement. Doel van portfoliomanagement is om de beschikbare middelen (tijd, geld, capaciteit/kennis) gericht in te zetten op die projectwerkzaamheden die het meest bijdragen aan de gestelde doelen. Belemmerende factoren worden hierin meegewogen, zodat we gericht keuzes kunnen maken over de risico's en de urgentie van projectwerkzaamheden. De middelen en capaciteit voor het projectportfolio dienen evenwichtig en gefundeerd te worden verdeeld in de tijd, om zo het maximale rendement te kunnen leveren.

Gemeente als werkgever en huisvesting gemeentehuis

Werkgeversrol
Wij hebben de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de groei van onze organisatie als gevolg van de groei van de gemeente en de complexiteit van de opgaven. Die groei was nodig en is zichtbaar: het personeelsbestand nam tussen 2022 en 2025 toe met bijna een kwart, de bezetting is hoger dan de formatie en de instroom van nieuwe medewerkers is structureel hoog.

Per saldo is de organisatie gegroeid, maar blijft deze in verhouding tot haar opgaven en in vergelijking met andere gemeenten relatief krap georganiseerd. De organisatie doet dus relatief veel met relatief weinig mensen. Het ziekteverzuim binnen onze organisatie al jaren lager dan bij referentiegemeenten en medewerkers melden zich niet vaker ziek dan voorheen. De stijging van het verzuim in 2025 wordt vooral verklaard door een langere verzuimduur. Daarbij is sprake van een toename van psychisch verzuim, wat past binnen het bredere beeld van aanhoudende werkdruk en een hoge herstelbehoefte. Positief is ook de ontwikkeling in de verhouding tussen (meer) vast personeel en (minder) externe inzet (inhuur) in relatie tot continuïteit en kennisborging in de organisatie.

De uitvoeringskracht staat echter wel structureel onder druk. Niet omdat de organisatie slecht functioneert maar omdat de omvang en complexiteit van de opgaven de huidige organisatie overstijgen. Dit vraagt om een drieslag: keuzes maken over wat we doen (prioriteren en temporiseren), capaciteit in balans brengen (realiseren met de juiste mensen) en slimmer organiseren (samenwerking, anders organiseren en inzet van AI).

De voornaamste doelstellingen in het personeelsbeleid zijn gericht op aantrekkelijk werkgeverschap, het 'binden en boeien' en de vitaliteit van medewerkers. Het zorgt er voor dat we veel nieuwe collega's hebben mogen verwelkomen en dat Haarlemmermeer geldt als een fijne plek om te werken. Blijvende aandacht gaat uit naar het bieden van kansen om jezelf te ontwikkelen, gezondheid én vitaliteit.

Huisvesting

Onze huisvesting is gericht op het bieden van een uitnodigende, functionele en toekomstbestendige werkomgeving voor medewerkers en relaties, zowel in ons huidige pand als het nieuwe gemeentehuis.

In april 2025 is de aannemer gestart met de bouw van het nieuwe gemeentehuis. De bouw vordert volgens planning en naar verwachting gaat het nieuwe gemeentehuis half 2028 open.

Parallel aan de bouw zijn de voorbereidingen voor de inrichting gestart. Uitgangspunt daarbij is dat de inrichting en indeling van het gebouw nadrukkelijk aansluiten op het beleid van activiteitgericht werken (AGW). Medewerkers kunnen hierbij de werkplek kiezen die het beste bij hun activiteit past, thuis of op kantoor. Dit vraagt om flexibel ingerichte werk-, vergader- en ontmoetingsruimtes die aansluiten bij de wisselende behoeften van samenwerken, overleggen en geconcentreerd werken.

We focussen ons, naast het reguliere beheer, op de voorbereidingen voor het in beheer nemen van het nieuwe gemeentehuis vanaf het tweede kwartaal van 2027. Vanaf dat moment wordt gestart met verdere interieur- en inrichtingsprojecten ter voorbereiding op de verhuizing vanuit de tijdelijke locaties Polderlanden en Beukenhorst.

Duurzaamheid, gezondheid, veiligheid en welzijn zijn belangrijke uitgangspunten voor zowel het nieuwe gemeentehuis als de huidige huisvesting. In de bestaande huisvesting werken we aan het verbeteren van comfort, veiligheid, efficiënt ruimtegebruik en duurzaamheid. De ervaringen die we hierbij opdoen, benutten we bij de verdere uitwerking van de inrichting en het gebruik van het nieuwe gemeentehuis.

Digitalisering

In onze 'Visie op digitalisering: samen slimmer' (7225689), die in 2023 door de raad is vastgesteld, staat de mens centraal in de digitale transformatie. We hebben aandacht voor gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid, privacy, veiligheid en ethiek. Daarbij gaan wij uit van de vier serviceprincipes die we hebben beschreven in onze visie dienstverlening: makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden.

Wát we vervolgens gaan uitvoeren op digitaliseringsgebied staat omschreven in de Uitvoeringsagenda digitalisering 2026-2028 (12782169), die eind 2025 is vastgesteld. Hiermee hebben we concrete keuzes gemaakt in de plannen op het gebied van digitalisering van de gemeente Haarlemmermeer. Daarbij is het van belang om mee te doen met belangrijke innovatieve (landelijke) ontwikkelingen, zetten we onder andere in op Artificiële Intelligentie (AI) en Datagedreven werken. We gebruiken digitalisering als middel om onze dienstverlening te verbeteren en efficiënter te kunnen werken. Zo kunnen we onze inwoners en ondernemers beter ondersteunen en de ambitie van de gemeente om te groeien op een toekomstbestendige manier waarmaken.

Het sturen op deze agenda doen wij door middel van portfoliomanagement. Hierbij worden alle digitaliseringsprojecten regelmatig getoetst en geprioriteerd op wettelijke noodzaak, strategische waarde en beschikbare middelen voor uitvoering.

Landelijke ontwikkelingen

In de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) zijn zes prioriteiten opgenomen voor de digitale overheid:

1. Cloudtechnologie; gezamenlijk inzetten van cloudoplossingen om versnippering tegen te gaan.
2. Data; verantwoord gebruik van data over overheidslagen heen om maatschappelijke problemen op te lossen;
3. Artificiële Intelligentie (AI); de transformerende kansen van AI benutten op een verantwoorde manier;
4. Burgers en ondernemers centraal; digitale dienstverlening ontwerpen vanuit het perspectief van de gebruiker;
5. Digitale weerbaarheid en autonomie; versterken van de veiligheid en robuustheid van de digitale overheidsstructuur;
6. Digitaal vakmanschap en moderne werkomgeving; ambtenaren toerusten met de juiste digitale vaardigheden en tools.

Deze prioriteiten hebben wij als belangrijke uitgangspunten gebruikt om onze digitaliseringsplannen te concretiseren en te omschrijven in onze Uitvoeringsagenda digitalisering 2026-2028. Zo hebben wij onlangs onze datacenters naar de cloud gebracht, zetten wij in op de algemene digitale fitheid van onze medewerkers en hebben wij een AI-strategie ontwikkeld.

Artificiële Intelligentie (AI)
Het motto van onze AI-strategie is 'Denk groot, begin klein, leer snel'. Er wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het verhogen van de digitale fitheid en AI-geletterdheid van onze medewerkers, zoals in het implementatieplan 2026-2027 van de AI-strategie staat omschreven. Wij zullen in deze periode naast het verhogen van de AI-geletterdheid ook experimenteren met AI-pilots, AI-beleid en AI-spelregels opstellen en onze tools en algoritmen in het landelijke Algoritmeregister publiceren. Na afloop van deze periode zullen wij bezien wat een passend vervolg is. Een nieuwe visie of -vanwege de zeer hoge snelheid van de digitale ontwikkelingen- direct een volgend implementatieplan.

Datagedreven werken
Datagedreven werken betekent dat we besluiten nemen op basis van feiten en inzichten uit data en niet alleen op ervaring of gevoel. Dit helpt ons om beleidskeuzes beter te onderbouwen, de effectiviteit van verschillende opties te vergelijken en sneller te reageren op ontwikkelingen. Zo brengen we beleid en uitvoering dichter bij elkaar en verbeteren we onze dienstverlening.

Datagedreven werken is geen doel op zich, maar een manier van werken. Het helpt ons om maatschappelijke opgaven effectiever aan te pakken en betere dienstverlening te bieden aan inwoners, ondernemers en organisaties. We pakken de verdere ontwikkeling naar datagedreven werken aan langs drie parallelle sporen:
- Datacultuur: bewustwording creëren en vaardigheden aanleren;
- Dataorganisatie: rollen met taken en verantwoordelijkheden opzetten;
- Dataplatform: één modern dataplatform op basis van het Gemeentelijk Gegevens Model (GGM).

Wij gaan door met de plannen die opgenomen zijn in de Uitvoeringsagenda digitalisering 2026-2028. Zo sluiten wij aan bij landelijke en/of regionale (digitale) ontwikkelingen. Door de snel veranderende digitale wereld nauw te blijven volgen, kunnen wij op tijd de juiste vertaalslag maken voor onze organisatie zodat we digitalisering in blijven zetten als middel om kwalitatief betere en efficiëntere dienstverlening te leveren aan onze inwoners en ondernemers.

Omgang met informatie

Nieuwe technologische ontwikkelingen, innovatieve voorzieningen, globalisering en een steeds digitaler wordende overheid maakt het zorgvuldig omgaan met informatie, data en persoonsgegevens steeds complexer en noodzakelijker. Onze groeiende hoeveelheid informatie moet goed beheerd en beschikbaar zijn, terwijl deze duurzaam toegankelijk, integer en vertrouwelijk blijft.

Binnen onze organisatie zorgen we dat informatiebeheer, informatiebeveiliging en privacy worden geborgd door 'archiving by design', 'security-by-design' en 'privacy-by-design' als standaard te hanteren. Dat betekent dat we niet achteraf repareren maar aan de voorkant de risico's in kaart brengen en maatregelen nemen.

Onze focus de komende jaren:
- we bereiden ons voor op de komst van de nieuwe archiefwet (waarschijnlijk 1 januari 2027) en zetten in op de tijdige vernietiging van informatie uit al onze systemen en (vak)applicaties;
- we investeren in een breed pakket aan technische, organisatorische en mensgerichte maatregelen om gegevens te beschermen tegen cyberaanvallen en hacks. We brengen ons beleid op orde en voeren het uit. Dat doen we mede op basis van de Cyberbeveiligingswet die in 2026 in werking treedt;
- we beperken risico's zoveel mogelijk om te waarborgen dat we persoonsgegevens op een rechtmatige wijze verwerken. Hiermee willen we voldoen aan de AVG en Wet Politiegegevens;
- gedrag van medewerkers is een belangrijk aspect om onze gegevens veilig en vindbaar te houden. We zetten in op duidelijke instructies, heldere richtlijnen en uniforme werkwijzen in de organisatie zodat medewerkers weten hoe ze moeten werken en handelen.

Deze ontwikkelingen maken onze informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer veiliger en beter afgestemd op de huidige wettelijke en technologische eisen.

Control

We werken ook in 2027 verder aan de ambities uit de Visie op Control 2025 (12181414). De activiteiten die we hierop inzetten staan opgenomen in een uitvoeringsagenda en zijn gekoppeld aan de vier doelstellingen zoals opgenomen in de visie. Voor wat betreft de rechtmatigheid voorzien we voor 2027 dat twee bekende onrechtmatigheden van eerdere controlejaren opgelost zullen zijn. Deze hebben betrekking op de begrotingssubsidies en op het contract voor opvang van ontheemden uit Oekraïne. Hiermee achten wij het haalbaar om voor 2027 binnen de tolerantiegrens voor rechtmatigheid te blijven. Om de rechtmatigheidsverantwoording op een goede en hoog kwalitatieve wijze te (blijven) ondersteunen, onderzoeken we hoe we de organisatie van de verbijzonderde interne controle (VIC) robuust en toekomstbestendig vorm kunnen (blijven) geven.

Daarnaast komen we in 2027 weer met een Auditjaarplan waarin we onze prioritering aanbrengen voor de uitvoering van interne audits. De audits helpen ons in het inzicht naar doelmatigheid en doeltreffendheid van ons handelen. Daarnaast zijn in het jaarplan ook de jaarlijks verplichte audits opgenomen om te voldoen aan wet- en regelgeving. Vanuit het toezicht op informatiebeheer en privacy werken we aan voorspelbaarheid en transparantie middels een intern toezichtsplan. Hiermee borgen we de onafhankelijke rol van deze toezichthouders, maar zijn zij ook meer zichtbaar voor de organisatie. Tot slot actualiseren weonze frauderisicoanalyse en gaan we met de organisatie aan de slag met het vergroten van het risicobewustzijn en het eigenaarschap rondom risico's.

Inkoop en aanbesteding

Op een juiste wijze inkopen en aanbesteden is van groot belang voor ons als gemeente. Dit draagt bij aan besparingen en kwaliteitsverbetering van opdrachten. We houden ons aan wet- en regelgeving en gaan doelmatig en bewust om met gemeenschapsgeld. In alle aanbestedingstrajecten hebben wij als uitgangspunt Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en stimuleren we duurzaam, sociaal en lokaal en regionaal inkopen. We meten dit vanaf 2026 met vijf geactualiseerde kritieke prestatie indicatoren (KPI's) uit ons inkoopbeleid. Daarnaast werken we verder aan professionalisering van contractmanagement.

Tabel 126 Prestatie indicatoren inkoop

	Thema	Nr.	Indicator	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2027
1	Duurzaamheid	1.1	Circulairiteit: % van de totale aanbestedingswaarde van kansrijke aanbestedingen, waarbij in de uitvraag is ingezet op de transitie naar de circulaire economie.	88%	61%[1]	87%	80%
		1.2	Klimaat- en/of milieubewust: % van de totale aanbestedingswaarde van kansrijke aanbestedingen, waarbij in de uitvraag is ingezet op het voorkomen of minimaliseren van de uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen en/of het voorkomen of minimaliseren van een negatieve impact op het milieu, danwel verbeteren van het milieu, inclusief biodiversiteit.	90%	92%	94%	90%
2	Inkoop bij lokale en regionale ondernemers	2	% van de totale beïnvloedbare inkoopuitgaven die ingekocht zijn bij lokale en regionale ondernemingen.	52%	54%	47%	50%

	Thema	Nr.	Indicator	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Streefwaarde 2027
3	Social return en sociaal ondernemers	3.1	% van de totale aanbestedings-waarde van kansrijke aanbestedingen waarbij de social return daadwerkelijk in de overeenkomst is opgenomen.	99%[2]	71%[3]	97%	90%
		3.2	Aantal geplaatste kandidaten per jaar uit één van de doelgroepen van social return bij een opdrachtnemer van onze gemeente	40	36	31	40

1 Van één aanbesteding verzorgen wij dit op andere wijze. De realisatie in de praktijk is 87%.
2 Toename door verruiming bouwblokmethode en invulling vaste formatie SROI-coördinator vanaf april 2023.
3 Bij één omvangrijke aanbesteding is geen SROI (social return on investment) uitgevraagd.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen bij de paragraaf Bedrijfsvoering.

Relevant beleid

- Archiefverordening 2019 gemeente Haarlemmermeer (2019.0005554)
- Verordening elektronisch berichtenverkeer Haarlemmermeer 2015 (2015.0018350)
- Visie op digitalisering: samen slimmer (7225689)
- Visie dienstverlening: makkelijk, betrouwbaar, menselijk en verbonden (2022.0000375)
- Visie op Control en Controlstatuut (2018.0056726)
- Visie op control Haarlemmermeer 2025 (12181414)
- Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (10164435)
- Verordening controle financiële beheer en organisatie gemeente Haarlemmermeer 2023 (10164435)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur Haarlemmermeer 2023 (10164435)
- Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2025 (12247698)
- Privacybeleid gemeente Haarlemmermeer 2026 (13213678)

Verbonden partijen

Portefeuillehouder: Van der Meij, Ruigrok, Schuurmans-Wijdeven, Sidali , Staal, Van Straten en Vermeulen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het verwachte rekeningresultaat.

We hebben de keuze onze taken in eigen beheer uit te voeren, derden deze taken gesubsidieerd te laten doen of onze belangen via een verbonden partij te verwezenlijken. Een belangrijk criterium voor de wijze waarop onze taken worden uitgevoerd is doelmatigheid. Verder zijn de mate waarin we invloed hebben op het volbrengen van de taken en het risico dat ermee is gemoeid bepalend.

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft'.

- Van een bestuurlijk belang is sprake als wij op één of andere manier zeggenschap hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen.
- Het financieel belang betekent dat wij middelen die wij aan een derde partij ter beschikking stellen niet terugontvangen in geval van faillissement, dan wel dat financiële problemen op ons verhaald kunnen worden.

In het BBV is dus expliciet geregeld dat een verbonden partij een financieel belang én een bestuurlijk belang vertegenwoordigt. Indien het alleen om een financieel belang of alleen om een bestuurlijk belang gaat, dan is geen sprake van een verbonden partij.

In overeenstemming met het BBV worden de verbonden partijen integraal verantwoord in de programma's. Dit zorgt voor een versterking van inzicht in de bijdrage van de verbonden partij aan de maatschappelijke doelstellingen.

Begroting- en verslaggevingsregels

Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringsorganisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Tabel 127

Samenwerkingsvorm Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Openbaar lichaam	Bedrijfsvoering-organisatie	Gemeenschap-pelijk orgaan	Centrum gemeente	Lichte regeling
Rechtspersoonlijkheid	√	√	X	X	X
Eigen begroting en jaarrekening	√	√	√	X	X
Toepassing BBV	√	√	√	n.v.t.	n.v.t.

Voor privaatrechtelijke partijen gelden de verslaggevingsvoorschriften volgens het Burgerlijk Wetboek (BW), waarbij voor vennootschappen een en ander is uitgewerkt in BW2 Titel 9. Daarnaast kunnen afhankelijk van de situatie internationale verslaggevingsstandaarden gelden. Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Beleidskader Verbonden partijen

De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen zijn vastgelegd in het in 2024 vastgestelde Beleidskader verbonden partijen 2024 (10258468). Hierin zijn onze beleidsvoornemens beschreven om een actieve regie toe te passen op onze verbonden partijen. Dit doen wij onder andere door onze deelnemingen de corporate governance code na te laten leven.

Ook is onder meer in het beleidskader opgenomen:
1. het toetsingskader verbonden partijen;
2. het proces op hoofdlijnen rond de besluitvorming over deelneming in verbonden partijen;
3. de wijze van sturing van verbonden partijen, waaronder het vastleggen van afspraken over vertegenwoordiging en informatieverstrekking aan college en raad;
4. het afwegingskader ten aanzien van de uitbreiding van bestaande samenwerkingsrelaties met nieuwe toetredende partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen van de gemeente Haarlemmermeer zijn:

Tabel 128

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Type	Wetten
	Gemeenschappelijke regelingen		
1	Vervoerregio Amsterdam	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
2	Amstelland-Meerlanden overleg	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
3	AM match	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
4	Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
5	Cocensus	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
6	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
7	Recreatieschap Spaarnwoude	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
8	GO Beschermd Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
9	GR Noord-Hollands Archief (GR NHA)*	Samenwerkings-verband	Wet GR / BBV
	Vennootschappen en coöperaties		
10	Meerlanden Holding NV	Naamloze vennootschap	BW2
11	Tegenstroom BV	Besloten vennootschap	BW2
12	Tegenstroom voor Ymere BV	Besloten vennootschap	BW2
13	Schiphol Area Development Company NV	Naamloze vennootschap	BW2
14	Hoofdvaart BV	Besloten vennootschap	BW2
15	GEM President CV	Commanditair vennoot	BW2
16	Polanenpark CV	Commanditair vennot	BW2
17	GEM A4 Zone West CV	Commanditair vennoot	BW2
18	GEM A4 Zone West Beheer BV	Besloten vennootschap	BW2
19	GEM President Beheer BV	Besloten vennootschap	BW2
20	Polanenpark BV	Besloten vennootschap	BW2
21	Stedin Holding NV	Naamloze vennootschap	BW2

Nr.	Overzicht verbonden partijen	Type	Wetten
22	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)	Naamloze vennootschap	BW2
23	InWest Regio Bv	Besloten vennootschap	BW2
24	ROM InWest BV	Besloten vennootschap	BW2
	Stichtingen en verenigingen		
25	Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG)	Vereniging	BW2
26	Dimpact	Coöperatieve vereniging	BW2
27	NMCX	Stichting	BW2

*De raad heeft op 20 november 2025 besloten (12620384) om in te stemmen met de toetreding van onze gemeente tot de gemeenschappelijke regeling Noord-Hollands Archief (GR NHA). Op 1 januari 2026 zijn wij toegetreden tot deze gemeenschappelijke regeling. De GR NHA verzorgt voor ons de wettelijke taken van archivering, bewaring en openbaarstelling van onze overgebrachte informatie en houdt toezicht op informatie die nog niet is overgebracht.

Hierna volgen de gegevens per verbonden partij.

De opzet van deze informatie per verbonden partij is vereenvoudigd. Daarmee volgen we de aanbevelingen van de commissie BBV. De informatie in de tabel is beknopter en de risico's en het verwachte resultaat worden met een kwalitatief begrip geduid in plaats van een beschrijving. De opgenomen balansposities zijn voor alle verbonden partijen die per 1 januari en 31 december 2024, dit sluit aan met de informatie die is opgenomen in de Jaarstukken 2025. Voortaan ontvangt de raad dus eerst de formele rapportage van de verbonden partij waarna de vastgestelde cijfers worden opgenomen in onze jaarstukken. De rapportage over de afzonderlijke verbonden partij in de jaarstukken behoudt de uitgebreide opzet.

Gemeenschappelijke regelingen

Tabel 129

Vervoerregio Amsterdam					
Programma	Mobiliteit				
Beleidsdoelen	A. Een gemeente die verkeersveilig is per auto, met de fiets, te voet en het openbaar vervoer. B. De vervoersnetwerken zorgen in samenhang voor een goede bereikbaarheid die in balans is met de leefbaarheid.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Verkeer en vervoer				
Financieel belang	Deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van geldleningen aangegaan door de vervoerregio voor de uitvoering van haar taak. Dit in verhouding tot het inwoneraantal van de deelnemende gemeente.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen			€ 389.047.259	€ 560.459.730
Risico's	Verwaarloosbaar				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 130

Amstelland-Meerlanden Overleg (AM-overleg)					
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact				
Beleidsdoel	C. Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Regionale Samenwerking				
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen een vast bedrag per inwoner van € 1,37 bij aan het AM-overleg. Ons financieel belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. Voor 2027 is onze bijdrage totaal € 254.300.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**20289**	**2030**
Geraamde bijdrage		**€ 254.300**	**€ 254.300**	**€ 254.300**	**€ 254.300**
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 193.099	€ 0
	Vreemd vermogen			€ 0	€ 0
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 131

AM match					
Programma	Werk en inkomen				
Beleidsdoel	A. Het toeleiden naar werk en meedoen in de samenleving.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Werk en Inkomen				
Financieel belang	Ons financieel belang is gelijk aan de geraamde bijdrage.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		**€ 6.592.000**	**€ 6.476.000**	**€ 6.465.000**	**€ 6.465.000**
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 3.865.000	€ 3.709.000
	Vreemd vermogen			€ 1.827.000	€ 1.868.000
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Licht negatief				

Tabel 132

Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)					
Programma	Veiligheid				
Beleidsdoel	B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp.				
Programma	Welzijn, zorg en onderwijs				
Beleidsdoel	A. Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde en Veiligheid; Portefeuillehouder Handhaving				
Financieel belang	In 2027 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 26.371.000. Dit is 29,6% van de totale gemeentelijke bijdragen van € 88.988.000				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 26.371.000	€ 26.371.000	€ 26.371.000	€ 26.371.000
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 6.102.000	€ 5.086.000
	Vreemd vermogen			€ 70.943.000	€ 67.294.000
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 133

Cocensus					
Programma	Algemene dekkingsmiddelen				
Onderdeel	A. Belastingen (OZB, parkeren, toeristenbelasting, precariobelasting)				
Programma	Kwaliteit fysieke omgeving				
Beleidsdoelen	B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën				
Financieel belang	In 2027 is de bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer € 4.556.000.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 4.556.000	€ 4.556.000	€ 4.556.000	€ 4.556.000
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 224.000	€ 177.000
	Vreemd vermogen			€ 15.470.000	€ 16.004.000
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Licht positief				

Tabel 134

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)	
Programma	Veiligheid
Beleidsdoelen	A. Een veilige woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Haarlemmermeer. B. Het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulp.
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening
Beleidsdoelen	B. De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging van belangen om het welzijn van inwoners, ondernemers, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten
Programma	Kwaliteit fysieke leefomgeving
Beleidsdoelen	C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling

Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Openbare orde & Veiligheid; Portefeuillehouder Handhaving; Portefeuillehouder Financiën				
Financieel belang	Ons financieel belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. De financiële bijdrage van Haarlemmermeer in 2027 is begroot op € 12.860.000 op basis van de Uitvoeringsovereenkomst (UVO) 2026.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 12.860.000	€ 12.788.000	€ 12.788.000	€ 12.788.000
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 5.932.000	€ 9.357.000
	Vreemd vermogen			€ 32.655.000	€ 40.341.000
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 135

Recreatieschap Spaarnwoude

Programma	Meedoen en ontmoeten				
Beleidsdoel	C. Inwoners beschikken over voldoende aantrekkelijke mogelijkheden om te recreëren, bewegen actief en nemen deel aan sport.				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën				
Financieel belang	Ons financieel belang is gelijk aan de geraamde bijdrage. In 2027 is onze bijdrage 10,3% van het exploitatiesaldo, voor een bedrag van € 729.000.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 729.000	€ 729.000	€ 729.000	€ 729.000
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			€ 13.728.038	€ 14.033.832
	Vreemd vermogen			€ 4.829.404	€ 5.660.194
Risico's	Laag				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 136

GO Beschermend Wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

Programma	Welzijn, zorg en onderwijs				
Beleidsdoelen	B.Jeugdzorg: kinderen en jongeren ontvangen passende zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Zorg en Welzijn				
Financieel belang	Voor 2027 wordt geen separate financiële bijdrage van de gemeente Haarlemmermeer verwacht. De gemeente Haarlem als centrumgemeente, ontvangt middelen en betaalt de bijdrage direct aan het GO BW.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			n.v.t.	€ 26.830.000
	Vreemd vermogen			n.v.t.	€ 5.569.000
Risico's	Gemiddeld				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Tabel 137

GR Noord-Hollands Archief

Programma	Meedoen en ontmoeten
Beleidsdoel	B. Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden
Programma	Overhead

Beleidsdoel	C. Informatievoorziening en automatisering				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bedrijfsvoering				
Financieel belang	Het financieel belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage aan en het proportioneel deel van het weerstandsvermogen van de gemeenschappelijke regeling.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 828.100	€ 828.100	€ 828.100	€ 828.100
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen			n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen			n.v.t.	n.v.t.
Risico's	Gemiddeld				
Verwacht resultaat	Kostendekkend				

Vennootschappen en coöperaties

Tabel 138

Meerlanden Holding NV					
Programma	Kwaliteit fysieke leefomgeving				
Beleidsdoelen	A. Goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte. B. Het sturen van afvalstromen naar maximaal hergebruik. C. Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare buitenruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater. D. Gemeentelijke wegen, straten en pleinen zijn goed begaanbaar, schoon en veilig.				
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap				
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën				
Financieel belang	De aandelen van Meerlanden kennen een nominale waarde van € 69,87. Dit resulteert in een financieel belang van € 4.848.924.				
	Jaar	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Geraamde bijdrage		€ 37.292.000	€ 37.292.000	€ 37292.000	€ 37.292.000
Financiële gegevens	**Balansdatum**			**1-1-2024**	**31-12-20254**
	Eigen vermogen			€ 33.017.000	€ 35.663.000
	Vreemd vermogen			€ 40.697.000	€ 49.549.000
Risico's	Gemiddeld				
Verwachte resultaat	Verwacht positief saldo				

Tabel 139

Tegenstroom BV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoelen	E. Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. De aandelen kennen een nominale waarde van € 1. Er zijn 30.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit resulteert in een financieel belang van € 30.000.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ -10.709	€ 86.808
	Vreemd vermogen	€ 102.212	€ 77.762
Risico's	Gemiddeld		
Verwachte resultaat	Licht negatief		

Tabel 140

Tegenstroom voor Ymere BV

Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoelen	E. Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	Vanaf 2 oktober 2024 is het aandelenbelang volledig in handen van Tegenstroom BV. Ons aandeelhouderschap is daarmee indirect via de moedervennootschap Tegenstroom BV. Onze gemeente staat garant jegens de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) voor de aan Tegenstroom voor Ymere verstrekte kredietfaciliteit met een maximum van € 3 miljoen. Gegeven dit financieel belang en de mogelijkheid om besluiten van akkoord te voorzien, blijft deze vennootschap een verbonden partij.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 68.835	€ 73.906
	Vreemd vermogen	8 1.674.778	€ 1.519.063
Risico's	Hoog		
Verwachte resultaat	Negatief		

Tabel 141

Schiphol Area Development Company NV (SADC)			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoelen	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoelen	B: Versterken van de strategische positie en economische structuur via samenwerking in de regio, met inzet op nieuwe sectoren en goede maatschappelijke inpassing van de luchthavensector C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Aandelenbelang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 25%. Ook de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de Schiphol Group hebben ieder een aandelenbelang van 25%.		
Financieel belang	Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 26.717.000.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 123.208.000	€ 129.288.000
	Vreemd vermogen	€ 22.967.000	€ 21.018.000
Risico's	Gemiddeld		
Verwachte resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 142

Hoofdvaart BV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100%. Het door de gemeente gestorte kapitaal is € 18.000. Er is door de gemeente tevens een geldlening verstrekt welke maximaal € 60 miljoen kan bedragen.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 9.389.631	€ 9.284.806
	Vreemd vermogen	€ 39.878.305	€ 42.542.123
Risico's	Gemiddeld		
Verwachte resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 143

GEM President CV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV heeft een belang van 20% in deze CV.Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 1.119.062. Tevens indirect via SADC € 1.103.783 (25% van € 4.415.132).		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**31-12-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 10.026.562	€ 10.026.562
	Vreemd vermogen	€4.962.323	€ 5.562.830
`Risico's	Gemiddeld		
Verwachte resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 144

Polanenpark CV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoelen	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 25% in deze CV. Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is haar aandeel in het commanditair kapitaal, te weten € 4.365. Daarnaast staat de gemeente borg voor de BNG-financiering tot een hoogte van maximaal € 4 miljoen.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 5.723.316	€ 5.724.072
	Vreemd vermogen	€ 9.229.010	€ 5.497.774
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 145

GEM A4 Zone West CV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoelen	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 100% in Hoofdvaart BV en Hoofdvaart BV is voor 33% eigenaar van deze CV. Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer is indirect via Hoofdvaart BV, dat deelneemt in het commanditair kapitaal voor € 34.737.163. Tevens indirect via SADC € 8.684.393 (25% van € 34.737.572). Daarnaast houdt de gemeente voor nog ongeveer € 7,5 miljoen gronden beschikbaar voor A4 Zone West CV.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 140.783.227	€ 143.859.354

	Vreemd vermogen	€ 4.791.054	€ 3.342.186
Risico's	Gemiddeld		
Verwachte resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 146

GEM A4 Zone West Beheer BV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 33,3 % in GEM A4 Zone West Beheer BV, net als de overige twee aandeelhouders.Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 6.000.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2025**
	Eigen vermogen	€ 302.275	€ 306.449
	Vreemd vermogen	€ 132.481	€ 151.028
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 147

GEM President Beheer BV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een aandelenbelang van 50% in GEM President Beheer BV, net als SADC. Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 9.000.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 98.405	€ 99.519
	Vreemd vermogen	€ 210	€ 210
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 148

Polanenpark BV			
Programma	Wonen en ruimtelijke ordening		
Beleidsdoel	D. Het gebruik van de openbare ruimte sturen in overeenstemming met het beleid.		
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	C: Haarlemmermeer ontwikkelt locaties voor bedrijven inclusief bouwgrondexploitaties		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer heeft een belang van 25% in deze BV. Het financieel belang voor de gemeente Haarlemmermeer bestaat uit het door haar gestorte deel op de geplaatste aandelen van € 3.600		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**

	Eigen vermogen	€ 425.406	€ 461.300
	Vreemd vermogen	€ 1.322.405	€ 1.321.390
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 149

Stedin Holding NV			
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De gemeente Haarlemmermeer bezit 3.995 aandelen (0,07% van het totaal) met een nominale waarde van € 100. Het financiële belang dat volgt uit het aandelenbelang bedraagt € 399.500. Jaarlijks wordt dividend ontvangen.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 3.221.000.000	€ 3.370.000.000
	Vreemd vermogen	€ 5063.000.000	€ 5.704.000.000
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 150

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Beleidsdoel	C. Financiering/bespaarde rente/dividend.		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is de houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen. De gemeente Haarlemmermeer bezit 123.162 aandelen (0,11% van het totaal). De gemeente Haarlemmermeer heeft € 310.000 beschikbaar gesteld aan gestort kapitaal. Wij ontvangen jaarlijks dividend.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 4.721.000.000	€ 4.777.000.000
	Vreemd vermogen	€ 110.819.000.000	€ 123.164.000.000
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	Verwacht positief saldo		

Tabel 151

InWest Regio BV			
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	B. Versterken van de strategische positie en economische structuur via samenwerking in de regio, met inzet op nieuwe sectoren en goede maatschappelijke inpassing van de luchthavensector		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	Het uitgangspunt bij de toetreding als aandeelhouder InWest Regio B.V. is dat een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 wordt ingelegd. Dit bedrag komt voor Haarlemmermeer (met een begrotingsomvang van € 500 miljoen) neer op € 5 miljoen. Dit wordt vanaf 2023 in twee tranches per jaar ingebracht. In 2024 en begin 2025 zijn twee tranches gestort, ieder voor een bedrag van € 500.000. De kapitaalinbreng wordt verdeeld over Inwest Regio en ROM InWest. In 2027 zullen wederom kapitaalstortingen volgen verdeeld over de twee fondsen. Totaal bedrag € 1.000.000.		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 41.611.829	€ 41.579.147

	Vreemd vermogen	€ 131.082	€ 386.742
Risico's	Hoog		
Verwacht resultaat	Licht negatief		

Tabel 152

ROM InWest BV			
Programma	Economische Zaken		
Beleidsdoel	B. Versterken van de strategische positie en economische structuur via samenwerking in de regio, met inzet op nieuwe sectoren en goede maatschappelijke inpassing van de luchthavensector.		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Opdrachtgeversrol	Portefeuillehouder Economische Zaken		
Bestuurlijk belang	Uit hoofde van de gehouden aandelen vertegenwoordigt de portefeuillehouder deelnemingen (wethouder Financiën) de gemeente Haarlemmermeer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).		
Financieel belang	Het uitgangspunt bij de toetreding als aandeelhouder InWest Regio B.V. was dat een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 wordt ingelegd. Dit bedrag komt voor Haarlemmermeer (met een begrotingsomvang van € 500 miljoen) neer op € 5 miljoen. Dit wordt vanaf 2023 in twee tranches per jaar ingebracht. De kapitaalinbreng wordt verdeeld over ROM InWest (Transitiefonds) en InWest Regio (MKB-fonds). In 2027 volgen wederom twee kapitaalstortingen ter verdeling over de beide fondsen. Totaalbedrag € 1.000.000		
Geraamde bijdrage	Niet van toepassing		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 39.273.343	€ 37.202.572
	Vreemd vermogen	€ 2.199.121	€ 2.800.255
Risico's	Hoog		
Verwacht resultaat	Licht negatief		

Stichtingen en verenigingen

Tabel 153

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Programma	Bestuur, samenleving en publiekscontact		
Beleidsdoelen	Beleidsdoel C: Het behartigen van de belangen van Haarlemmermeer buiten de gemeentegrenzen en het versterken van de bestuurlijke samenwerking		
Rechtsvorm	Vereniging		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Bestuur		
Financieel belang	Haarlemmermeer heeft 75 stemmen in de Algemene Ledenvergadering. Het financieel belang is gelijk aan de jaarlijks te betalen contributie. In de programmabegroting is een bedrag opgenomen van € 278.100.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 2.991.464	€ 702.863
	Vreemd vermogen	€ 4.586.524	€ 7.566.777
Risico's	Laag		
Verwacht resultaat	Kostendekkend		

Tabel 154

Dimpact			
Programma	Overhead		
Beleidsdoelen	C. Informatievoorziening en automatisering		
Rechtsvorm	Coöperatieve vereniging		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	Het financieel belang is gelijk aan de afname van producten door onze gemeente. Voor 2027 is een bedrag opgenomen van € 525.600.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**

	Eigen vermogen	€ 2.991.464	€ 702.863
	Vreemd vermogen	€ 4.586.524	€ 7.566.777
Risico's	Gemiddeld		
Verwacht resultaat	kostendekkend		

Tabel 155

NMCX			
Programa	Ruimtelijke Ordening en Wonen		
Beleidsdoelen	Beleidsdoel E: Het energiesysteem in Haarlemmermeer is in 2050 CO_2-neutraal.		
Rechtsvorm	Stichting		
Eigenaarsrol	Portefeuillehouder Financiën		
Financieel belang	Het financieel belang is gelijk aan de educatiesubsidie 2027 voor een bedrag van € 616.596.		
Financiële gegevens	**Balansdatum**	**1-1-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€ 116.105	€ 106.053
	Vreemd vermogen	€ 324.234	€ 514.378
Risico's	Verwaarloosbaar		
Verwacht resultaat	Kostendekkend		

Grondbeleid

Portefeuillehouder: Van Straten

Visie op grondbeleid

Haarlemmermeer ligt in een dynamische regio. Woongebieden en voorzieningen, kantorenlocaties en bedrijventerreinen, recreatie en de luchthaven Schiphol leggen grote ruimtelijke claims op het grondgebied van de gemeente. De vraag naar woningen en kantoor- en bedrijfsruimte is groot. Er zal veel worden (her)ontwikkeld de komende jaren. De kernen Hoofddorp en Nieuw-Vennep zullen steeds meer kenmerken van stedelijke gebied krijgen. In de kleinere kernen zal ook gebouwd worden, maar kleinschaliger om het dorpse karakter te behouden. Grondbeleid is een belangrijk middel om de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente op het gebied van wonen, werken, energie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren. De ruimtelijke doelstellingen voor Haarlemmermeer staan in de Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.0003036).

Daarnaast heeft de gemeente diverse beleidsnota's, waarin voor een bepaald thema/sector de omgevingsvisie wordt uitgewerkt. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, verkeer en groen. In het omgevingsplan wordt het voorgenomen ruimtelijk beleid vastgelegd in voorschriften en regels. Hiermee wordt het omgevingsbeleid voor iedereen bindend. Het omgevingsplan bepaalt uiteindelijk wat wel en wat niet en onder welke voorwaarden ontwikkeld mag worden.

Het gemeentelijk grondbeleid is een belangrijk sturingsmiddel bij de uitvoering van de omgevingsvisie, beleidsnota's en het omgevingsplan.

Situationeel grondbeleid is het uitgangspunt. Dit betekent dat afhankelijk van de situatie een bijpassende vorm van grondbeleid wordt gekozen. Onder situationeel grondbeleid zijn zowel actief, als faciliterend grondbeleid, als een tussenvorm mogelijk. Dit biedt de gemeente de ruimte om de vorm van het grondbeleid en de instrumenten die worden ingezet af te stemmen op de concrete situatie. De keuze van grondbeleid is afhankelijk van onder meer de gewenste mate van sturing om ruimtelijke doelstellingen te realiseren, de belangstelling van marktpartijen, de financiële ruimte van de gemeente, de bereidheid (financieel) risico te nemen, de verdeling van de eigendomsposities, enzovoort. Voor elke ontwikkeling wordt een afweging gemaakt om te bepalen welke ontwikkelstrategie en welke vorm van grondbeleid het meest geschikt is. Op die manier kunnen, afhankelijk van de concrete situatie, specifieke grondinstrumenten worden ingezet, samenwerkingen worden aangegaan en kan voor elke opgave maatwerk worden geleverd. Via een brede inzet van en keuze uit de beschikbare grondinstrumenten kan er een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling worden gerealiseerd.

Wijze waarop grondbeleid wordt uitgevoerd

Op hoofdlijnen zijn er drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en de tussenvorm van publiek-private samenwerking. Alle drie de vormen van grondbeleid komen voor in Haarlemmermeer, waarbij steeds vaker sprake is van faciliterende grondbeleid.

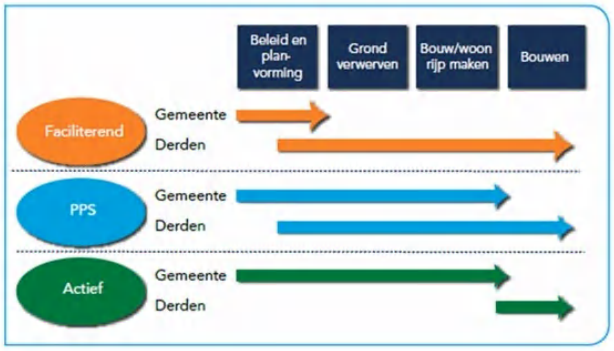
Actief grondbeleid

Bij actief grondbeleid heeft de gemeente de te ontwikkelen gronden in eigendom of verwerft de gemeente de betreffende gronden. Wij kunnen daarbij gebruik maken van een aantal instrumenten. In de meeste gevallen verkrijgen we de grond via een minnelijke (ver)koop, al dan niet met behulp van de vestiging van een voorkeursrecht, of door middel van een grondruil. Daarnaast hebben wij de mogelijkheid om gronden in het kader van het algemeen belang te onteigenen. Dit kan toegepast worden indien het niet lukt om de grond minnelijk te verwerven en de eigenaar niet bereid en/of in staat is de gewenste functie zelf te realiseren. Bij actief grondbeleid zorgen wij er zelf voor dat de grond geschikt wordt gemaakt om op te bouwen. De gemeente past de bestemming aan, maakt de grond bouwrijp en woonrijp en geeft de bouwkavels uit aan één of meerdere (markt)partijen (aannemers, ontwikkelaars, beleggers, corporaties, of particulieren). Die partijen zorgen voor de bouw van de woningen, kantoren, bedrijfsgebouwen en (maatschappelijke) voorzieningen.

Faciliterend grondbeleid
Bij faciliterend grondbeleid begeven wij ons niet op de grondmarkt, maar laat wij de grondverwerving, het bouwrijp en woonrijp maken, en de gronduitgifte over aan andere (markt)partijen. We oefenen dan alleen invloed uit via instrumenten als het omgevingsplan en een overeenkomst. In veel gevallen sluiten wij met de initiatiefnemer een zogenaamde 'anterieure overeenkomst'. Dit gebeurt voorafgaand aan de vaststelling van het besluit dat de aangewezen activiteit mogelijk maakt. In de anterieure overeenkomst worden afspraken gemaakt over (onder andere) de eisen die de gemeente aan de locatie stelt, het kostenverhaal en de financiële bijdrage. Lukt dat niet, dan regelt de gemeente voornoemde afspraken in het omgevingsplan of in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (afwijking van het omgevingsplan). Op die manier worden de kosten die we bij faciliterend grondbeleid maken verhaald op de ontwikkelende partijen.

Publiek-private samenwerking (PPS)
Publiek-private samenwerking is een tussenvorm van actief en faciliterend grondbeleid. Een voorbeeld van publiek-private samenwerking is de gemeente en (markt)partijen die samen een gezamenlijke onderneming oprichten om een locatie te ontwikkelen (een grondexploitatiemaatschappij, of kortweg GEM). In deze onderneming brengen gemeente en (markt)partijen gezamenlijk gronden in, brengen zij deze gezamenlijk tot ontwikkeling en delen zij de winst en de risico's. De gemeente oefent zowel via publiekrechtelijke instrumenten als via het aandeelhouderschap van de publiek-private samenwerkingsconstructie invloed uit op het grondgebruik.

De verschillende vormen van grondbeleid verschillen qua sturingsmogelijkheden en risico's voor de gemeente zie onderstaande Figuur 105.

Figuur 105

De volgende zaken zijn van belang voor de uitvoering van het grondbeleid.

Strategische aankopen
Wij vragen ruimte om strategische aankopen te doen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet om tot een strategische aankoop over te gaan willen we snel en discreet kunnen handelen. Deze aankopen moeten passen in de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente in de meest brede zin.

Hiertoe wordt jaarlijks een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Heeft er een aankoop plaats gevonden dan wordt bij het eerstvolgende P&C product of via een raadsvoorstel de eventuele rente, (éénmalige) afschrijvingen, overige exploitatielasten en baten voortvloeiend uit een strategische aankoop verwerkt. Een strategische aankoop dient aan twee randvoorwaarden te voldoen:
- de aankoop moet tot doel hebben om een huidige of toekomstige ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken;
- de aankoop moet waardevast zijn in de huidige bestemming, of rendabel zijn in een eventuele nieuwe bestemming.

Bovenstaande moet voorafgaand aan de aankoop aannemelijk gemaakt worden in een collegevoorstel.

Voorkeursrecht
Het vestigen van een voorkeursrecht biedt de mogelijkheid om een actieve en regisserende rol te spelen in de invulling van onze plannen. Ook verkleint dit de kans op prijsopdrijving en speculatie waardoor de haalbaarheid van de ontwikkeling beïnvloed wordt. Door de vestiging van een voorkeursrecht zijn

eigenaren verplicht om, wanneer zij hun percelen wensen te verkopen, deze eerst aan ons te koop aan te bieden. De volgende voorkeursrechten zijn gevestigd of recent gevestigd geweest:

- Spoorzone Hoofddorp
  Om de ruimtelijke ontwikkeling in de Spoorzone Hoofddorp te verwezenlijken heeft de raad in 2022 een voorkeursrecht gevestigd voor het gebied Stationskwartier (2022.0000870) en het gebied Graan voor Visch Zuid (2022.000879). In 2025 is dit voorkeursrecht verlopen. In de tussenliggende periode zijn verschillende percelen en panden aangekocht voor de ontwikkeling.
- Lisserbroek Binnen Turfspoor en Noord
  Om de ruimtelijke ontwikkeling in Lisserbroek Binnen Turfspoor en Noord te verwezenlijken heeft de raad in 2025 een voorkeursrecht gevestigd (12926667).

Kostenverhaal en financiële bijdrage
Het gemeentelijk beleid over kostenverhaal en financiële bijdrage bij ruimtelijke ontwikkelingen is verwoord in het Kader strategisch grondbeleid. Bij ruimtelijke ontwikkelingen trachten wij in de onderhandelingen met ontwikkelaars die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren privaatrechtelijke afspraken te maken. Doel is een bijdrage contractueel (anterieur) af te spreken, de zogenaamde financiële bijdrage bij ruimtelijke ontwikkelingen (de 'bijdrage RIH'), boven op de binnenplanse kosten (inclusief gemeentelijke plankosten) en eventuele bijdragen voor direct-verbonden bovenwijkse voorzieningen die nodig zijn om het plan werkend op te leveren.

De financiële bijdrage storten wij in de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH). Ditzelfde doen wij ook bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties). Volgens de uitgangspunten van het BBV, romen we een deel van de winst af ten gunste van de reserve RIH. Wij nemen bij nieuw vast te stellen grondexploitaties een apart beslispunt op om dit deel van de winst van het project ten gunste van de reserve RIH te laten komen.

Vanuit de reserve RIH dekken wij investeringen in openbaar groen en infrastructuur die als 'supra bovenwijkse voorzieningen' kunnen worden beschouwd, zoals (deels) het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM) en PARK21.

Initiatievenbudget
Wij zijn door de raad gemandateerd (2006.692372 en 2021.0001203) om jaarlijks budgetten te verlenen voor initiatieven voor een bedrag van € 380.000. Van deze initiatieven verwachten wij dat deze kunnen leiden tot een renderende ruimtelijke ontwikkeling of hieraan bijdragen. Bij het afsluiten van het initiatief brengen we de gemaakte kosten ten laste van de Algemene reserve grondzaken (ARG).

Grondprijzen
Elk jaar leggen we in de Grondprijzennota de hoogte van de grondprijzen vast. In deze jaarlijkse nota worden de marktontwikkelingen voor de belangrijkste ruimtelijke bestemmingen in Haarlemmermeer besproken en worden voorstellen gedaan voor de grondprijzen. Zo zijn in de Grondprijzennota 2026 grondprijzen onderscheiden voor doeleinden als kantoren, bedrijven, voorzieningen en woningen (inclusief vrije kavels). De Grondprijzennota is geheim van aard en bedoeld als onderhandelingskader en naslagwerk, in combinatie met het Kader Gronduitgifte 2024-2027, voor degenen die namens de gemeente onderhandelen met derden over de verkoop van grond en gebouwen.

Meerjarenperspectief Grondzaken
In het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) wordt, per standlijn 1 januari, naast de stand van de ARG en de reserve RIH, gerapporteerd over de financiële stand van vijf projectcategorieën:

1. actieve grondexploitaties
2. projecten in voorbereiding
3. projecten met overeenkomst
4. initiatievenbudget
5. mutaties strategische gronden

De rapportage per 1 juli heet het tussentijds Meerjarenperspectief Grondzaken (tMPG). Het tMPG geeft een samenvatting en een toelichting op de ARG en eventuele actualisaties, nieuwe projecten en budget-/kredietaanvragen. Ook de voortgang van grondverkopen, een prognose van de winsten en de realisatiegraad komen aan bod. De totaalstand van de ARG presenteren we alleen bij het MPG. In het (t)MPG rapporteren we primair over financiën en op hoofdlijnen over de inhoudelijke voortgang van

projecten. Wij geven met het (t)MPG de raad inzicht in de saldi en ontwikkeling van de financiële mutaties in gebiedsontwikkelingsprojecten.

Waardering grondexploitaties en risicoanalyses
De waardering van grondexploitaties is gebaseerd op uitvoerige doorrekeningen van kosten en opbrengsten welke zijn gebaseerd op adviezen van (interne) specialisten en externe adviezen. Tevens maken wij risicoanalyses. De grondexploitaties geven daardoor een voorzichtig realistisch beeld. Conform de actuele BBV-notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken maken we een splitsing tussen project specifieke risico's en conjuncturele risico's. Bij negatieve grondexploitaties wordt een 85% risico voor 100% meegenomen in de verliesvoorziening negatieve resultaten gemeentelijke grondexploitaties. De overige risico's bij negatieve grondexploitaties nemen we op in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en dus in het benodigd weerstandsvermogen. Naast project specifieke risico's hebben we conjuncturele risico's die project overstijgend zijn. De conjuncturele risico's hebben een relatie met het weerstandsvermogen en nemen we apart op in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Actualisatie Grondexploitaties
Als grondexploitaties worden geactualiseerd worden ook winstverwachtingen bijgesteld. Strategie, programma's en uitgiftetempo worden zo afgestemd op de economische omstandigheden. We houden rekening met de huidige geopolitieke spanningen, maar ook met ontwikkelingen als stikstof, netcongestie, wijzigingen in wet- en regelgeving en het Didam-arrest. Dit arrest geeft richtlijnen met betrekking tot mededinging bij verkoop, verhuur en uitgifte van gemeentelijk vastgoed. Ook de grondprijzen sluiten we zo goed als mogelijk aan op de marktontwikkelingen. Dit alles vanuit de verwachting dat in de toekomst ruimtelijke druk blijft op dit deel van de MRA.

Rapportage op standlijn 1 januari 2026

In Tabel 156 staan de totale Netto Contante Waardes (NCW) van de grondexploitatieprojecten per 1 januari 2026. De NCW is een inschatting van de te verwachten eindresultaten. De waardes zijn opgebouwd uit projectresultaten en autonome effecten. Verschillen ontstaan door een veranderde inschatting van het verloop van projecten, maar ook door het toevoegen of afsluiten van projecten.

Tabel 156 Netto Contante waardes (NCW) van grondexploitatieprojecten per 1 januari 2026

Bedragen x € 1 miljoen	tMPG 1 juli 2025	Project resultaten	Stand 31 december 2025	NCW Autonome wijzigingen	MPG 1 januari 2026	Winst/RIH uitname 2025	Resultaat na uitname
Winstgevende projecten	60,8	-1,7	59,1	14,6	73,7	-5,0	68,7
Badhoevedorp Centrum	4,3	0,4	4,7	0,5	5,2	-2,0	3,1
Verliesgevende projecten	-30,7	2,0	-28,6	-0,5	-29,2	0	-29,2
Totaal NCW-resultaat actieve grex projecten	**34,4**	**0,7**	**35,1**	**14,6**	**49,7**	**-7,0**	**42,7**

Het actuele geraamde resultaat van de winstgevende projecten is € 73,7 miljoen. Na winstuitname bedraagt dit € 68,7 miljoen. Het resultaat van de verliesgevende projecten is - € 29,2 miljoen en voorzien in de Voorziening negatieve resultaten plannen.

Het actuele geraamde resultaat de grondexploitatie Badhoevedorp Centrum bedraagt € 5,2 miljoen. Na de winstuitname van € 2,0 miljoen wordt de uiteindelijke stand € 3,1 miljoen..

Tussentijdse winstneming
Om tussentijdse winst te kunnen nemen schrijft het BBV voor dat het realisatiebeginsel (Percentage of Completion (POC)) wordt gehanteerd. Project specifieke risico's corrigeren wij op de winstneming. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat als de prognose van het eindresultaat van het project alsnog

verslechtert er mogelijke winst gecorrigeerd dient te worden ten laste van de Algemene reserve grondzaken.

Toelichting op de rubrieken

In het MPG worden alle projecten toegelicht. Het (t)MPG wordt tweemaal per jaar aangeboden aan de raad. Hieronder lichten we enkele belangrijke winstgevende en verliesgevende projecten toe. De grondexploitatie Badhoevedorp centrum is apart opgenomen vanwege de relatie met de ARG.

Winstgevende projecten

Lincolnpark Tweede fase

Het doel van het project Lincolnpark Tweede Fase is het realiseren van een circulaire en duurzame gemengde stedelijke ontwikkeling. Het plan is verdeeld in vijf deelgebieden, ieder met een eigen programmamix en identiteit. De meeste deelgebieden zijn voornamelijk gericht op wonen (totaal 1.600– 1.800 woningen). In het centrumgebied worden voorzieningen met woningen gecombineerd. Hier zijn onder andere een scholencomplex, sporthal, horeca, werkruimte en twee supermarkten voorzien. De voortgezet onderwijs scholen, Rietlandcollege en Avantiscollege, zijn sinds 2025 in gebruik.

Beukenhorst Zuid

Het doel van het project Beukenhorst Zuid is het ontwikkelen van een hoogwaardig kantorenpark voor lokale, regionale en internationaal georiënteerde bedrijven. Bij de ontwikkeling van Beukenhorst Zuid wordt aandacht besteed aan uitstraling en duurzaamheid, waarbij gelet wordt op de inrichting van de openbare ruimte en de kwaliteit van de kantoren. Een groot deel van dit project is inmiddels gerealiseerd

Nieuw-Vennep Zuid

Het doel van het project Nieuw-Vennep Zuid is het ontwikkelen van een functioneel hoogwaardig en gemengd bedrijvenpark voor het middensegment en voor de lokale, zakelijke dienstverlening. Hierbij wordt aandacht besteed aan de marketing, de inrichting van de openbare ruimte en de kwaliteit van de bedrijfsgebouwen.

Raadhuisplein en omgeving

Het project Raadhuisplein en omgeving is een samenhangend ontwikkelgebied dat valt onder het programma Hoofddorp Stadscentrum. Er worden woningbouwontwikkelingen voorzien en daarnaast worden ook diverse infrastructurele projecten in het gebied uitgewerkt. Dit is nodig om een goede verkeersafwikkeling en bereikbaarheid van het stadscentrum te borgen. Het programma Hoofddorp Stadscentrum is gericht op het versterken van de levendigheid, het verhogen van de aantrekkelijkheid, het verbeteren van de bereikbaarheid en het versterken van de sociale structuur. Het project Raadhuisplein en omgeving speelt hierin een belangrijke rol.

Badhoevedorp centrum

Het project Badhoevedorp Centrum heeft als doel de herontwikkeling van het vrijkomende gebied na de omlegging van de snelweg A9. Het gaat om de deelgebieden Lijndenhof, Quatrebras, Centrum, Schuilhoeve en De Veldpost. De winst uit de grondexploitatie wenden wij aan ter dekking van de bijdrage aan de omlegging van de A9 en storten wij in de ADR.

Verliesgevende projecten

Nieuw-Vennep, De Nieuwe Kom

Het doel van het project De Nieuwe Kom is het bestaande centrum van Nieuw-Vennep aan te vullen en daarmee bij te dragen aan een levendig, leefbaar en aantrekkelijk gebied. Een centrum met culturele en maatschappelijke functies, met ruimte voor verblijf en ontmoeten. Dit doel wordt gerealiseerd met een mix van wonen, winkels, voorzieningen en horeca. Er wordt ruime aandacht besteed aan de openbare ruimte met meer groen, maatregelen voor klimaatadaptatie, de noodzakelijke (parkeer-) voorzieningen en de kwaliteit van de gebouwen.

Parameters voor de berekening van actuele waarden

Parameters grondexploitatie

De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van het project en hebben invloed op het geprognosticeerde eindresultaat van het project. De ontwikkeling van de parameters wordt nauwlettend gevolgd.

Als onderdeel van de herziening van de grondexploitaties in het MPG worden jaarlijks de parameters voor de grondexploitaties heroverwogen. Dit proces bestaat uit twee stappen:

1. de werkelijk opgetreden prijsstijgingen in het afgelopen jaar en het effect op de gehanteerde parameters;
2. de verwachting van de toekomstige economische ontwikkelingen.

In Tabel 157 staan de indexeringspercentages voor de kosten en opbrengsten waarmee de cijfers uit het MPG 2025 zijn geïndexeerd per 1 januari 2026 (stap 1).

Tabel 157

Parameters	Index
Verwerving	5,0%
Voorbereiding, toezicht en administratie (VTA)	1,5%
Investeringen	3,0%
Opbrengsten woningbouw betaalbaar	5,0%
Opbrengsten woningbouw overig	5,5%
Opbrengsten Kantoren & Bedrijven	2,0%
Overige opbrengsten	2,0%

In de NCW-berekening van een grondexploitatie worden de geraamde kosten en opbrengsten op basis van inflatie en renteparameters en de fasering doorgerekend naar de toekomst. De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van het project en bepaald op basis van de gemiddelde prijsverwachting in de komende zeven jaar. Dit geeft de parameters voor de grondexploitaties zoals opgenomen in Tabel 158.

Tabel 158

Parameters MPG 2026	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Plankosten	4,0%	3,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Overige kosten (Grond- Weg en Waterbouw GWW)	3,0%	3,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengsten woningen betaalbaar	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengsten woningen overig	4,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengsten overig	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Uit de tabel is af te lezen, dat voor de jaren tot en met 2027, in verband met de onzekerheid, een hoger kostenstijgingsparameter voor plankosten en overige kosten is opgenomen in de grondexploitaties. Vanaf 2028 keert de parameter terug naar het langjarig gemiddelde van 2,5%.

Voor de opbrengstenstijging van de grondcomponent van de toekomstige bouwpercelen hanteren we verschillende categorieën:

- voor de betaalbare woningen hanteren we opbrengststijging van 2,5%;
- voor de overige woningen hanteren we in 2026 een opbrengststijging van 4,5% en voor 2027 en verder 2,5%;
- voor de overige opbrengsten hanteren we 2026 een opbrengststijging van 2% en voor 2027 en verder 2,5%

Rente en discontovoet

Uitgangspunt voor de te hanteren rekenrente is de gemeentelijke omslagrente. Deze is met de Programmabegroting 2026-2029 bepaald op 2%. De discontovoet voor het bepalen van de Netto Contante Waarde (NCW) blijft conform BBV-voorschriften gehandhaafd op het minimum percentage van 2%. De NCW wordt berekend door de eindwaarde terug te rekenen naar huidige prijspeil met de discontovoet.

Tabel 159

Rente en discontovoet	MPG 2026
Rente	2,0%
Discontovoet	2,0%

Algemene reserve grondzaken

De ARG is een risicobuffer voor resultaten van grondexploitaties en wordt waar nodig gebruikt om de Voorziening negatieve resultaten plannen, de Voorziening overige ruimtelijke projecten - voorbereidende grondexploitaties en de Voorziening overige ruimtelijke projecten - anterieure overeenkomsten aan te vullen. Afhankelijk van de resultaten vindt respectievelijk een dotatie aan (bij positief resultaat), dan wel een onttrekking uit (bij negatief resultaat) de ARG plaats. De ARG bedraagt minimaal € 0 en heeft een bovengrens van € 5 miljoen. De verordening Grondzaken 2024 beschrijft de werkwijze bij een stand van de ARG buiten de bandbreedte. Een aanvulling wordt onttrokken uit de ADR, een afroming voegen we toe aan de reserve Schaalsprong (volgens raadsbesluit reserve Schaalsprong (2020.0000409).

Ontwikkeling Algemene reserve grondzaken

Het beeld van de ARG (MPG standslijn 1 januari 2026) is als volgt:

Tabel 160 Algemene reserve grondzaken 1 januari 2026

Bedragen x € 1 miljoen	MPG 2026
Stand per 1 januari 2025 Algemene reserve Grondzaken	**0,5**
1. Verevening grondzaken	9,9
2. Overige besluiten	-0,3
3. Vennootschapsbelasting	0,0
Algemene reserve grondzaken per 31 december	10,2
Storting naar reserve Schaalsprong	-5,2
Algemene reserve grondzaken 1 januari 2026	5,0

Toelichting mutaties

1. Verevening grondzaken

De verevening grondzaken bestaat uit de volgende onderdelen: gerealiseerde winsten € 5,0 miljoen, afsluiten van drie grondexploitaties met een voordelig saldo van € 2,0 miljoen, afsluiten van overige ruimtelijke projecten met een nadelig saldo van € 0,4 miljoen, de mutatie in de voorziening negatieve resultaten gemeentelijke grondexploitaties € 1,3 miljoen en de mutatie verliesvoorziening strategische gronden € 2,0 miljoen.

2. Overige besluiten

De overige besluiten bestaan uit structurele besluiten en incidentele besluiten. Het totaal van de overige besluiten bedraagt circa € 0,3 miljoen. Dit betreffen kosten voor de ambtelijke inzet voor de totstandkoming van het (t)MPG, het toekennen van initiatievenbudget en de kunstbijdrage.

3. Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten onderworpen aan de vennootschapsbelasting (Vpb) voor hun ondernemingsactiviteiten. Voor de activiteiten van het grondbedrijf komt de te betalen vennootschapsbelasting ten laste van de ARG. Over 2024 is fiscaal net als in 2023 een negatief resultaat behaald. Een mutatie ten laste of gunste van de ARG is niet nodig.

Samenvattend

De stand van de ARG per 31 december 2025 bedraagt € 10,2 miljoen. Hiermee komt de stand van de ARG boven de vastgestelde grenzen van € 0 - € 5 miljoen. In de Jaarstukken 2025 is een afdracht aan de reserve Schaalsprong van € 5,2 miljoen verantwoord.

Verbonden partijen en relevant beleid

Verbonden partijen
De publiek private samenwerking is een vorm van grondbeleid uit het kader Strategisch Grondbeleid. De gemeente is voor de realisatie van verschillende gebiedsontwikkelingen een publiek-private samenwerking aangegaan. Hiervoor zijn verbonden partijen opgericht. De gebiedsontwikkelingen betreffen allemaal de ontwikkeling van werkgebieden met vooral bedrijven, kantoren en (eventueel) voorzieningen. Voor financiële informatie en eventuele risico's over de verbonden partijen, zie de paragraaf Verbonden Partijen.

Schiphol Area Development Company NV
Schiphol Area Development Company NV (SADC) is door de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer en de Schiphol Group opgericht. De kerntaken van dit regionale ontwikkelingsbedrijf zijn gebiedsontwikkeling, (inter)nationale marketing en promotie en het verbinden van publieke en private partijen.

Hoofdvaart BV
De Hoofdvaart BV is opgericht in 2010 en is een 100% gemeentelijke deelneming. Doel is het participeren en optreden als commanditair vennoot in commanditaire vennootschappen. De Hoofdvaart BV participeert nu in de GEM President CV en de GEM A4 Zone West CV.

GEM President
GEM President Beheer BV
Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM President Beheer BV nemen SADC en de gemeente Haarlemmermeer deel.

GEM President CV
Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV, SADC Participaties BV, alsmede GEM President Beheer BV. De gemeente neemt deel voor 20% en SADC voor 80%. De activiteiten van GEM President CV, statutair gevestigd te Luchthaven Schiphol, bestaan uit het ontwikkelen van het gebied aangemerkt als 'President 1.2 (en in de toekomst President 2.0)' te Haarlemmermeer (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied. De gronden voor de ontwikkeling van President 2.0 zijn eigendom van de gemeente. De planvorming is gestart en de inbreng van de gronden zal op basis van de gemaakte contractuele afspraken komende jaren worden afgerond.

Polanenpark
Polanenpark BV
Deze BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. Naast Haarlemmermeer zijn ook de provincie Noord-Holland (50%) en Schiphol Airport Development Company (SADC) aandeelhouders van Polanenpark BV.

Polanenpark CV
In deze CV wordt deelgenomen door de provincie Noord-Holland (50%), gemeente Haarlemmermeer (25%) en Schiphol Area Participaties 2 BV (25%). Als beherend vennoot is Polanenpark BV aangesteld. De activiteiten van Polanenpark CV bestaan uit het ontwikkelen van het zuidwestelijk gebied bij het Rottepolderplein, aangemerkt als Polanenpark (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied.

GEM A4 Zone West – Schiphol Trade Park
GEM A4 Zone West Beheer BV
GEM A4 Zone West Beheer BV is opgericht om de noodzakelijke beheeractiviteiten van betreffende projecten te initiëren dan wel uit te voeren. In de GEM A4 Zone West Beheer BV nemen SADC, Schiphol Real Estate en de gemeente Haarlemmermeer deel.

GEM A4 Zone West CV
Deze CV is aangegaan door de Hoofdvaart BV (33%), Schiphol Real Estate Participaties BV (33%), SADC Participaties BV (33%) en GEM A4 Zone West BV (1%). In deze CV worden alle kosten en opbrengsten van de gezamenlijke grondexploitatie A4 Zone West verantwoord en vindt de volledige financiering van betreffende exploitatie plaats. De activiteiten van GEM A4 Zone West bestaan uit het ontwikkelen van het gebied tussen de Geniedijk, de A4, het spoor en de Bennebroekerweg, aangemerkt als A4 Zone

West - Schiphol Trade Park (het Plangebied) en het (doen) uitvoeren van de grondexploitatie ten aanzien van het Plangebied. De meeste gronden zijn al eigendom van de GEM. De laatste benodigde grond staan nog in een grondbank bij de gemeente en deze grond wordt op basis van gemaakte afspraken komende jaren ingebracht.

Relevant beleid
- Verordening Grondzaken 2024 (10785336)
- Kader Strategisch Grondbeleid Haarlemmermeer 2024-2029 (10158654)
- Grondprijzennota 2026 (12685155)
- Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) 2026 (13235031) (geheime bijlagen)
- Omgevingsvisie Haarlemmermeer 2040 (2021.00030366)

Openbaarheid Wet open overheid (Woo)

Portefeuillehouder: Van der Meij

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In deze paragraaf lichten wij onze beleidsvoornemens voor 2027 toe.

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt elf categorieën van informatie die wij actief openbaar moeten gaan maken. Het was de bedoeling om de actieve openbaarmaking via een landelijke publicatietool te realiseren. De ontwikkeling van deze tool is evenwel afgeblazen. Vooralsnog wordt landelijk alleen een verwijsindex met zoekfunctie ingericht. Aan de hand daarvan en met door de gemeente opgeslagen weblinks wordt de zoeker doorgeleid naar de bij ons opgeslagen informatie.

De actieve openbaarmaking is verdeeld in een viertal tranches. De eerste tranche is al in werking getreden in 2024, de tweede tranche van een vijftal categorieën van informatie, zal naar verwachting voor gemeenten in 2027 in werking treden. Op dat moment zullen wij ook gebruik kunnen maken van het door Dimpact ontwikkelde Generieke Publicatie Platform. In 2027 gaan wij ons tevens voorbereiden op de implementatie van de tranches 3 en 4. Over de actieve openbaarmaking zal voor de medewerkers een interne training worden ontwikkeld.

Woo-verzoek

Iedereen kan ons altijd vragen om bepaalde informatie openbaar te maken: het Woo-verzoek. Daarbij gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt. Alleen in uitzonderingsgevallen kan een bijzonder belang vóór openbaarmaking gaan. Wij blijven intern medewerkers opleiden in het proces van het Woo-verzoek om de kennis binnen de organisatie op peil te houden.

Financiële begroting

Grondslagen begroting

In deze paragraaf zijn de uitgangspunten en grondslagen opgenomen die zijn gehanteerd bij het opstellen van deze programmabegroting. Eerst benoemen wij de uitgangspunten van het financieel beleid, daarna de grondslagen. Dit zijn bijvoorbeeld de aangehouden indexeringen en de prognoses over de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen.

Uitgangspunten financieel beleid

De volgende spelregels hanteren wij om een solide financiële positie te borgen:

- een structureel sluitende begroting van baten en lasten;
- als lastenverhoging onvermijdelijk is, zullen verhogingen van lasten hand in hand gaan met vermindering van gemeentelijke uitgaven;
- leges blijven kostendekkend;
- financiële meevallers vloeien terug naar de algemene middelen;
- dekking voor tekorten of nieuw beleid wordt gezocht binnen eigen programma's. Eventuele meerkosten komen uit efficiencyvoordelen;
- de gemeente gaat terughoudend om met grote investeringen vanwege de hoge schuldpositie;
- nieuwe taken die in de toekomst door het Rijk naar gemeenten worden overgeheveld, moeten worden bekostigd met Rijksmiddelen.

Deze programmabegroting is op basis van de volgende uitgangspunten opgesteld:

- de Programmabegroting 2026-2029 en de Voorjaarsrapportage 2026 gelden als financieel uitgangspunt voor deze programmabegroting. De kapitaallasten zijn gebaseerd op het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) naar de standlijn van 1 januari 2026 en het geactualiseerde Investeringsplan. Onder het kopje 'Wat mag het kosten?' zijn verschillen ten opzichte van het voorliggende begrotingsjaar per beleidsdoel toegelicht;
- de ontwikkelingen die zich na het opstellen van de voorjaarsrapportage hebben voorgedaan met effect op het meerjarenbeeld zijn meegenomen in deze begroting om zo een juiste weergave van dit meerjarenbeeld te geven. Het gaat onder meer over de meicirculaire gemeentefonds en reeds genomen besluiten;
- het investeringsplan is bij de voorjaarsrapportage geactualiseerd en deze effecten zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Het geactualiseerde investeringsplan maakt onderdeel uit van de financiële begroting;
- ook de plannen vanuit het coalitieakkoord 2026-2030 zijn in deze cijfers verwerkt.

Grondslagen

Indexering

Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage 2026 zijn de algemene indexeringspercentages voor 2027 vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2026 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB). Bij de vaststelling van de indexeringspercentages worden de twee voorgaande begrotingsjaren nagecalculeerd.

Het meerjarenbeeld 2028 tot en met 2030 is gebaseerd op constante prijzen. Dat wil zeggen dat het prijspeil 2027 ook voor die jaren wordt gehanteerd. Voor de jaren 2028 en verder is derhalve geen rekening gehouden met prijs- en loonstijgingen op de lasten en een inflatiecorrectie op de baten.

De volgende indexeringen zijn voor de Programmabegroting 2027-2030 gehanteerd:

Tabel 161

Omschrijving	%
Nationale consumentenprijsindex (cpi):	
- nacalculatie 2025	0,10%
- nacalculatie 2026	-0,30%
- indexering 2027	2,10%
- totaal Nationale consumentenprijsindex	1,90%
Loonkosten gemeentepersoneel:	

Omschrijving	%
- indexering 2027	4,20%
Materiële budgetten (goederen en diensten)	
- nacalculatie 2025	-0,70%
- nacalculatie 2026	0,50%
- indexering 2027	2,10%
- totaal indexering materiële budgetten	1,90%
Inkomensoverdrachten (subsidies):	
- nacalculatie 2025	0,10%
- nacalculatie 2026	-0,30%
- indexering 2027	2,10%
- totaal indexering inkomensoverdrachten	1,90%
Sociale uitkeringen in natura, loongevoelig deel:	
- nacalculatie 2025	1,10%
- nacalculatie 2026	-0,20%
- indexering 2027	3,90%
- totaal sociale uitkeringen in natura, loongevoelig deel	4,80%
Sociale uitkeringen in natura, overige budgetten:	
- nacalculatie 2025	0,10%
- nacalculatie 2026	-0,30%
- indexering 2027	2,10%
- totaal sociale uitkeringen in natura, overige budgetten	1,90%
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, loongevoelig deel:	
- nacalculatie 2025	-1.30%
- nacalculatie 2026	1,10%
- indexering 2027	4,20%
- totaal bijdrage gemeenschappelijke regelingen, loongevoelig deel	1,90%
Bijdrage gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten:	
- nacalculatie 2025	-0,70%
- nacalculatie 2026	0,50%
- indexering 2027	2,10%
- totaal bijdrage gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten	1,90%
Overheidsinvesteringen:	
- nacalculatie 2025	-0,20%
- nacalculatie 2026	-0,20%
- indexering 2027	2,30%
- totaal overheidsinvesteringen	1,90%

De indexering voor inkomensoverdrachten (subsidies) is gelijk gesteld aan het inflatiecijfer van het cpi. Dit conform de bestendige beleidslijn.

Op basis van het rekenkameronderzoek 'Grip op beheer en onderhoud' (12686482) is door de raad het college verzocht met een plan te komen om de budgetten voor beheer en onderhoud realistischer te begroten. In dat plan moet onder andere ingegaan worden op het eventuele gebruik van de GWW1-index voor het berekenen van de prijsinflatie. Dit plan is nog niet gereed, daarom is voor de indexatie van de materiële budgetten rekening gehouden met een indexatie op basis van de Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) volgens het CEP 2026 van het CPB.

Index lokale heffingen

Voor indexatie lokale heffingen werd er tot en met de Voorjaarsrapportage 2026 uitgegaan van de CPI. Daarin is de loonontwikkeling onvoldoende meegenomen. In het coalitieakkoord is opgenomen te kiezen voor een loon-prijsindex, die meer in lijn is met de uitgaven die een gemeente doet.

In het coalitieakkoord is een gecombineerde index opgenomen, gebaseerd op de ramingen in het CEP 2026. De indexering wordt gewogen op basis van percentages, bedragen tellen in onderstaande berekening dus niet bij elkaar op.

Tabel 162

Omschrijving	%
Gecombineerde index lokale heffingen (lonen, materieel en investeringen):	
- Loonvoet sector overheid (stijging 2027)	4,20%
- Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) (stijging 2027)	2,10%
- Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi) (stijging 2027)	2,30%
- Gecombineerde index lokale heffingen (60% lonen, 20% materieel en 20% investeringen):	**3,40%**
- Reeds verwerkt in Voorjaasrapportage 2026	-1,90%
Indexering te verwerken in Programmabegroting 2027-2030	**1,50%**

De indexering conform de methodiek uit het coalitieakkoord 2026-2030 leidt tot aanvullende baten van € 1,949 miljoen.

Rente

Voor de berekening en doorbelasting van rentelasten zijn de volgende percentages gehanteerd:

Tabel 163

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Rente aan te trekken langlopende geldleningen	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Rente aan te trekken kortlopende geldleningen	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Rekenrente/renteomslag	1,75%	2,00%	2,00%	2,00%

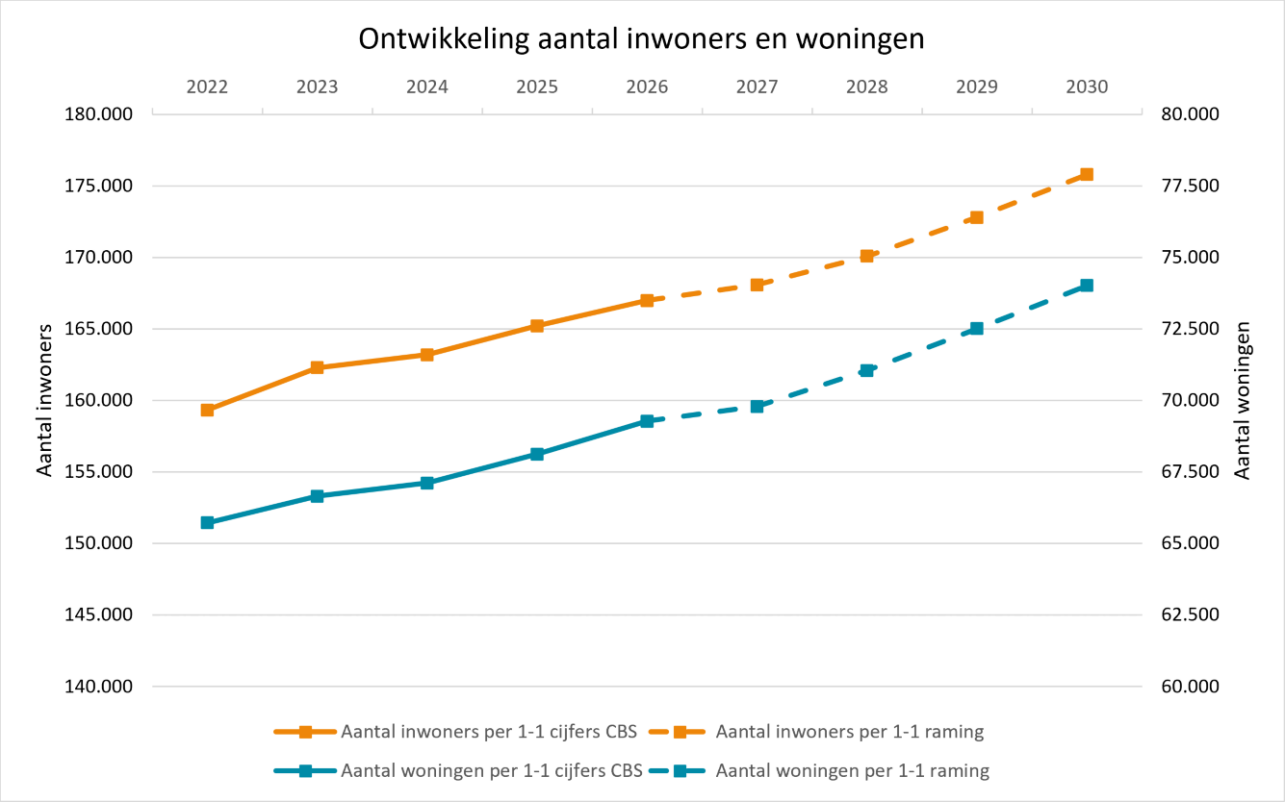
Inwoners en woningen

Voor de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen is rekening gehouden met de volgende prognose in de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van de OZB-woningen:

Tabel 164

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Inwoners per 1-1	168.100	168.800	172.300	176.900
Woningen per 1-1	70.180	72.180	72.020	74.750

De ontwikkeling (realisatie en prognose) van het aantal inwoners en woningen in de jaren 2022-2030 is weergegeven in Figuur 106.

Figuur 106

Areaalsystematiek groei van de gemeente
We nemen een stelpost op voor de stijging van de lasten door de groei van het aantal inwoners en woningen. Dit doen we met de volgende uitgangspunten:
1. Instandhouding huidige voorzieningenniveau
2. Huidige uitgaven (actuele begroting) zijn de berekeningsgrondslag van de methodiek
3. Areaaleffecten zijn autonoom (onvermijdelijk) en worden meegenomen in de bestuurlijke besluitvorming (integrale afweging)
4. Eenvoud en robuust
5. Objectivering: gebruik van data uit objectieve bronnen
6. De systematiek geldt voor de gehele gemeentelijke begroting
7. Alleen relevante exploitatielasten van structurele aard worden meegenomen

Voor de berekening van de stelpost is voor elke taak bepaald welke parameter/maatstaf als veroorzaker van de mutatie kan worden gezien. Hierbij is rekening gehouden met de volgende voorwaarden:
- het verdient de voorkeur om de parameter aan te sluiten met de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds omdat deze goed meetbaar zijn;
- het heeft de voorkeur om met zo weinig mogelijk parameters te werken. Dit komt de uitlegbaarheid en robuustheid van de areaalsystematiek ten goede (zie uitgangspunt 4);
- bepaal de parameter die het beste aansluit bij de taak;
- de parameter moet naast goed meetbaar zijn ook de groei of krimp van de gemeente kunnen weerspiegelen.

Bij de vaststelling van de areaalsystematiek is gekozen voor twee parameters: aantal inwoners en aantal woningen.

In de Programmabegroting 2027-2030 is rekening gehouden met een stelpost van € 1.160 per extra inwoner en € 570 per extra woning. Voor de dekking van extra overheadlasten wordt de berekende stelpost met 10% verhoogd. De stelpost wordt deels gecompenseerd door een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds (meer inwoners en meer woningen) en een hogere opbrengst OZB-woningen (meer woningen).

Het effect van de areaalsystematiek op het meerjarenbeeldgeven we weer in Tabel 165.

Tabel 165

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stelpost hogere lasten				
Totaal per inwoner	1.277	3.599	6.734	10.218
Totaal per woning	291	1.007	1.838	2.697
Overhead 10%	157	461	857	1.291
Totaal stelpost	1.724	5.067	9.429	14.206
Hogere baten door de groei:				
Onroerendezaakbelasting woningen	178	618	1.127	1.654
Algemene uitkering gemeentefonds	1.542	2.814	4.622	7.381
Totaal hogere baten	1.720	3.432	5.749	9.035
Saldo	-4	-1.635	-3.680	-5.171

De omvang van de stelpost wordt jaarlijks bij de voorjaarsrapportage herrekend op basis van de laatst bekende prognoses van het aantal inwoners en woningen. Hoe de middelen worden verdeeld over de programma's leggen wij voor bij de Voorjaarsrapportage 2027. Dit voorstel baseren wij op de werkelijke aantallen van woningen en inwoners.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Omschrijving (bedragen x € 1.000; min is nadeel)	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bestuur, samenleving en publiekscontact	Baten	9.260	6.212	6.648	6.277	4.662	4.609
	Lasten	19.685	21.196	22.384	22.222	20.988	20.934
	Saldo	**-10.425**	**-14.984**	**-15.736**	**-15.945**	**-16.326**	**-16.325**
Veiligheid	Baten	4.410	5.443	5.086	5.086	5.086	5.086
	Lasten	27.189	30.113	31.632	31.729	32.865	32.813
	Saldo	**-22.779**	**-24.670**	**-26.546**	**-26.643**	**-27.779**	**-27.727**
Welzijn, zorg en onderwijs	Baten	13.181	12.459	9.628	9.670	8.771	8.876
	Lasten	168.624	186.297	178.623	179.517	175.216	177.477
	Saldo	**-155.443**	**-173.838**	**-168.996**	**-169.847**	**-166.445**	**-168.601**
Werk en inkomen	Baten	44.950	44.697	44.697	44.697	44.397	44.397
	Lasten	68.192	70.070	71.533	71.299	71.039	71.058
	Saldo	**-23.242**	**-25.374**	**-26.836**	**-26.602**	**-26.642**	**-26.661**
Meedoen en ontmoeten	Baten	63.898	53.073	48.576	21.529	16.933	16.933
	Lasten	115.174	111.994	106.159	83.451	76.338	76.200
	Saldo	**-51.276**	**-58.920**	**-57.583**	**-61.922**	**-59.406**	**-59.267**
Mobiliteit	Baten	591	833	371	370	370	215
	Lasten	6.822	7.679	8.513	8.970	8.531	7.879
	Saldo	**-6.231**	**-6.846**	**-8.142**	**-8.600**	**-8.161**	**-7.664**
Wonen en ruimtelijke ordening	Baten	33.383	97.369	95.184	88.528	91.696	85.009
	Lasten	37.515	114.733	101.007	88.182	80.025	84.647
	Saldo	**-4.132**	**-17.364**	**-5.823**	**345**	**11.672**	**361**
Economische zaken	Baten	15.199	16.434	11.294	29.003	37.040	11.761
	Lasten	13.008	16.771	14.357	29.160	32.579	13.491
	Saldo	**2.191**	**-337**	**-3.063**	**-157**	**4.462**	**-1.730**
Kwaliteit fysieke leefomgeving	Baten	47.068	50.458	54.173	54.607	54.546	55.198
	Lasten	91.242	98.457	104.825	109.026	111.671	113.592
	Saldo	**-44.174**	**-48.000**	**-50.652**	**-54.419**	**-57.125**	**-58.393**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen *	Baten	444.431	459.069	470.772	459.472	459.985	469.310
	Lasten	6.035	14.215	21.848	12.113	15.505	20.994
	Saldo	**438.395**	**444.854**	**448.924**	**447.358**	**444.480**	**448.316**
Overzicht overhead	Baten	2.001	1.649	1.649	1.649	1.649	1.649
	Lasten	82.515	83.353	82.314	80.289	80.944	80.851
	Saldo	**-80.514**	**-81.704**	**-80.664**	**-78.640**	**-79.295**	**-79.202**
1 Totaal van baten excl. reservemutaties		**678.371**	**747.696**	**748.077**	**720.887**	**725.135**	**703.043**
2 Totaal van lasten excl. reservemutaties		**636.000**	**754.877**	**743.195**	**715.959**	**705.701**	**699.936**
3 Saldo van baten en lasten (1-2)		**42.371**	**-7.181**	**4.882**	**4.929**	**19.434**	**3.107**

*Waarin opgenomen:

- Onvoorzien	Lasten	-	35	35	35	35	35
- Vennootschapsbelasting	Lasten	-102	-	-	-	-	375

Programma/Mutatie reserves	Baten en lasten	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs	Onttrekking	35	35	35	35	35	35
	Storting	4.840	112	112	112	112	112
	Saldo	**-4.805**	**-77**	**-77**	**-77**	**-77**	**-77**
Meedoen en ontmoeten	Onttrekking	4.187	3.094	2.533	2.050	2.884	2.800
	Storting	8.824	2.035	1.420	809	173	173
	Saldo	**-4.637**	**1.060**	**1.113**	**1.241**	**2.712**	**2.627**
Mobiliteit	Onttrekking	306	306	1.042	1.327	1.547	1.547
	Storting	3.980	1.475	200	288	-	-
	Saldo	**-3.674**	**-1.169**	**842**	**1.039**	**1.547**	**1.547**
Wonen en ruimtelijke ordening	Onttrekking	22.906	9.121	2.607	6.138	1.923	2.323
	Storting	54.770	35.561	16.395	19.251	31.332	13.848
	Saldo	**-31.864**	**-26.441**	**-13.788**	**-13.113**	**-29.410**	**-11.525**
Economische zaken	Onttrekking	1.443	732	547	547	60	60
	Storting	138	-	-	-	-	-
	Saldo	**1.305**	**732**	**547**	**547**	**60**	**60**
Kwaliteit fysieke leefomgeving	Onttrekking	395	207	138	136	16	16
	Storting	318	426	-	-	-	-
	Saldo	**77**	**-220**	**138**	**136**	**16**	**16**
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Onttrekking	26.297	38.167	8.523	5.520	5.670	4.163
	Storting	4.332	4.864	459	215	229	-
	Saldo	**21.966**	**33.303**	**8.064**	**5.306**	**5.441**	**4.163**
Overzicht overhead	Onttrekking	-	-	82	82	82	82
	Saldo	**-**	**-**	**82**	**82**	**82**	**82**
4 Totaal van baten reservemutaties		**55.569**	**51.661**	**15.507**	**15.835**	**12.217**	**11.025**
5 Totaal van lasten reservemutaties		**77.202**	**44.473**	**18.585**	**20.675**	**31.846**	**14.133**
6 Resultaat reservemutaties (4-5)		**-21.632**	**7.189**	**-3.079**	**-4.840**	**-19.629**	**-3.107**
7 Totaal van baten incl. reservemutaties (1+4)		**733.941**	**799.357**	**763.584**	**736.722**	**737.352**	**714.068**
8 Totaal van lasten incl. reservemutaties (2+5)		**713.202**	**799.350**	**761.780**	**736.633**	**737.547**	**714.068**
9 Resultaat (7-8)		**20.739**	**7**	**1.804**	**89**	**-195**	**-1**

Geprognosticeerde balans

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.
Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Met deze informatie kunnen ontwikkelingen vroegtijdig gesinaleerd worden.

Tabel 166

Omschrijving (bedragen x € 1.000.000)	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1
Materiële vaste activa	721,5	773,8	860,1	930,7	973,7	990,8
Financiële vaste activa	119,3	119,3	120,3	121,3	123,3	124,3
Totaal vaste activa	**849,9**	**902,2**	**989,5**	**1.061,1**	**1.106,1**	**1.124,2**
Vlottende activa						
Onderhanden werk	52,9	77,1	72,2	81,5	100,8	100,8
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2	96,2
Liquide middelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overlopende activa	64,4	64,4	64,4	64,4	64,4	64,4
Totaal vlottende activa	**213,5**	**237,7**	**232,9**	**242,1**	**261,5**	**261,5**
Totaal activa	1.063,5	1.139,9	1.222,3	1.303,2	1.367,5	1.385,6
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	409,3	402,1	405,2	410,0	429,6	432,8
Voorzieningen	25,8	22,1	20,6	14,3	12,9	10,8
Langlopende leningen	298,8	370,5	443,0	529,9	577,5	596,5
Totaal vaste passiva	733,9	794,6	868,7	954,1	1.020,1	1.040,0
Vlottende passiva						
Kasgeldleningen en banksaldi	37,4	53,0	64,0	64,0	64,0	64,0
Overige schulden	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8
Overlopende passiva	243,4	243,5	240,8	236,3	234,7	232,8
Totaal vlottende passiva	**329,6**	**345,3**	**353,6**	**349,1**	**347,5**	**345,6**
Totaal passiva	1.063,5	1.139,9	1.222,3	1.303,2	1.367,5	1.385,6

Toelichting bij baten en lasten

Formatie en salarissen per cluster

Uitgesplitst per cluster geeft dit overzicht het aantal fte en het bedrag aan salarislasten. Tevens zijn de vergelijkende gegevens over 2026 opgenomen.

Tabel 167

Cluster (bedragen X € 1.000)	Formatie 2026 (aantal fte)	Formatie 2027 (aantal fte)	Salarissen 2026	Salarissen 2027
Griffie	10,90	9,90	1.313	1.201
Staf, Bestuur en Directie	46,85	49,85	5.310	6.221
Concerncontrol	14,39	14,39	1.710	1.841
Projecten	44,82	50,74	5.371	6.570
Grond- en vastgoedzaken	45,38	46,77	5.224	5.753
Ruimte, economie en duurzaamheid	83,35	83,93	9.420	9.932
Ingenieursbureau	43,64	43,64	4.370	4.696
Samenleving, Sport en Cultuur	50,69	53,60	5.446	6.448
Sociale Dienstverlening	127,37	160,19	11.402	15.269
Maatschappelijke Ondersteuning & Zorg	110,00	121,87	11.276	13.350
Beheer en Onderhoud	100,88	98,66	9.607	10.122
Veiligheid	117,97	123,47	10.292	11.231
Gebieds & Relatiemanagement	30,00	37,20	3.333	4.589
Klant Contact Centrum	79,11	82,61	7.026	7.893
Communicatie	45,84	44,66	4.783	5.069
Human Resource Management	47,91	50,02	5.410	6.014
Inkoop & Juridische Zaken	40,18	40,18	4.331	4.664
Financiën & Administratie	61,66	63,54	6.427	7.184
Data, informatie en gemeentelijke innovatie	67,38	67,18	7.166	7.718
Interne dienstverlening	51,98	51,87	4.725	5.073
Totaal formatie en salarissen	1.220,37	1.294,27	123.939	140.837

De toename van de salarislasten in 2027 ten opzichte van primitieve begroting 2026 betreft onder andere de verwerking van de CAO gemeenten 2025-2027. De toename in de FTE's hangt samen met het versterken van de ambtelijke organisatie, gericht op het toekomstbestendig uitvoeren van de werkzaamheden.

Verloop stelposten

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de nog in te vullen stelposten. Als startpunt is de stand van de Voorjaarsrapportage 2026 genomen.

Tabel 168

Omschrijving rapport	2026	2027	2028	2029	2030
Areaalsyst.groei gemeente					
Beginsaldo VJR 2026	0	1.725	5.069	9.431	14.209
Stand PB 2027-2030	**0**	**1.725**	**5.069**	**9.431**	**14.209**

Index.gemeensch. regelingen					
Beginsaldo VJR 2026	0	752	752	752	752
Mutaties PB 2027	0	-295	-295	-295	-295
Stand PB 2027-2030	**0**	**457**	**457**	**457**	**457**
Index.heffingen en huren					
Beginsaldo VJR 2026	0	-2.566	-2.520	-2.482	-2.482
Mutaties PB 2027	0	2.500	2.522	2.537	2.563
Stand PB 2027-2030	**0**	**-66**	**2**	**55**	**81**
Index.loonkosten					
Beginsaldo VJR 2026	2.423	8.663	8.663	8.663	8.663
Mutaties PB 2027	0	-4.115	-4.115	-4.115	-4.115
Stand PB 2027-2030	**2.423**	**4.547**	**4.547**	**4.547**	**4.547**
Index.materiële kosten					
Beginsaldo VJR 2026	116	2.536	2.536	2.536	2.536
Stand PB 2027-2030	**116**	**2.536**	**2.536**	**2.536**	**2.536**
Index.soc.uitk. in natura					
Beginsaldo VJR 2026	0	5.110	5.110	5.110	5.110
Stand PB 2027-2030	**0**	**5.110**	**5.110**	**5.110**	**5.110**
Index.subsidies					
Beginsaldo VJR 2026	0	278	281	282	282
Mutaties PB 2027	0	9	14	14	14
Stand PB 2027-2030	**0**	**287**	**294**	**296**	**296**
Kapitaallasten algemeen					
Beginsaldo VJR 2026	56	700	2.303	3.251	3.820
Mutaties PB 2027	0	-315	-163	-937	-968
Stand PB 2027-2030	**56**	**384**	**2.139**	**2.313**	**2.852**
Ombuigingen					
Beginsaldo VJR 2026	0	-2.133	-9.854	-9.746	-9.746
Mutaties PB 2027	0	2.168	-1.850	-3.350	-4.900
Stand PB 2027-2030	**0**	**35**	**-11.704**	**-13.096**	**-14.646**
Overhead					
Beginsaldo VJR 2026	589	380	380	380	380
Mutaties PB 2027	0	283	362	527	527
Stand PB 2027-2030	**589**	**663**	**743**	**907**	**907**
Realisatiegraad investeringen					
Beginsaldo VJR 2026	0	-3.431	-6.086	-9.968	-11.903
Mutaties PB 2027	0	1.046	433	478	795
Stand PB 2027-2030	**0**	**-2.385**	**-5.653**	**-9.490**	**-11.108**
Schaalsprong wonen (kap.last)					
Beginsaldo VJR 2026	1.969	1.928	1.914	1.779	1.635
Mutaties PB 2027	0	0	-500	-500	-500
Stand PB 2027-2030	**1.969**	**1.928**	**1.414**	**1.279**	**1.135**
Versterking organisatie					
Beginsaldo VJR 2026	347	366	366	366	366
Stand PB 2027-2030	**347**	**366**	**366**	**366**	**366**

Volumestijging jeugdzorg & WMO					
Beginsaldo VJR 2026	10	1.500	3.004	4.524	5.544
Mutaties PB 2027	0	0	0	0	570
Stand PB 2027-2030	**10**	**1.500**	**3.004**	**4.524**	**6.114**
Totaal	**5.509**	**17.087**	**8.325**	**9.235**	**12.857**

Overzicht Incidentele baten en lasten

Vanuit het BBV (artikel 28) is een overzicht van incidentele baten en lasten een verplicht onderdeel van de toelichting op de programmabegroting. Dit betreft zowel de programma's als de reserves. Mutaties op doorlopende baten en lasten, zoals bijvoorbeeld de algemene uitkering en afschrijvingen zijn niet meegenomen.

Bij het opstellen van de tabel Incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit;
- toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten en onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings) reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken;
- het betreft incidentele baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 200.000.

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden apart vermeld in Tabel 171.

Tabel 169

Incidentele baten omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I	Reserve
Veiligheid								
Suppletieregeling Opsporing en ruiming NGE	12	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Welzijn, zorg en onderwijs								
SPUK IZA	1.089	1.120	0	0	0	0	SPUK	
SPUK GALA	2.184	2.064	0	0	0	0	SPUK	
NPO budget	921	0	0	0	0	0	Corona	
Overig < € 200.000	120	40	0	0	0	0	SPUK	
Werk en inkomen								
Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	411	300	300	300	0	0	< 3 jaar	
Meedoen en ontmoeten								
Opvang ontheemden Oekraïne	27.307	26.552	0	0	0	0	Ontheemden	
Leefgeld Oekraïne	0	1.635	0	0	0	0	SPUK	
Oekraïense ontheemden - huisartsenzorg	1.022	532	0	0	0	0	Ontheemden	
Regio Deal MRA West	0	1.500	0	0	0	0	SPUK	
Impuls Jongerencultuur	333	0	0	0	0	0	SPUK	
Project Oneigenlijk grondgebruik jongere wijken	0	667	0	0	0	0	< 3 jaar	
Verkope (tuin-)gronden	226	200	200	200	200	200	einddatum	
Overig < € 200.000	0	211	143	0	0	0	< 3 jaar	
Wonen en ruimtelijke ordening								
Resultaat Grondexploitaties (excl. BHD)	14.264	2.685	6.110	7.721	7.074	8.019		R
Resultaat Grondexploitatie Badhoevedorp (BHD)	2.026	1.748	459	215	229	0		R
RIH: ruimtelijke projecten	7.603	7.440	6.010	7.960	16.930	2.440		R
Klimaatmiddelen Rijk	2.741	3.372	1.873	0	0	0	SPUK	
Klimaatmiddelen Provincie	262	206	0	0	0	0	SPUK	
Lokale aanpak isolatie	589	2.397	2.950	798	0	0	SPUK	
Energiearmoede	692	39	135	0	0	0	SPUK	
Exploitatie Planeetbaan Hoofddorp	3.837	3.317	3.217	586	0	0	< 3 jaar	R
Verkoop Planeetbaan Hoofddorp	0	0	0	3.784	0	0		R
Extra huuropbrengsten Planeetbaan Hoofddorp	430	684	684	171	0	0	< 3 jaar	R
Hotel- en accommodatieregeling statushouders	243	0	0	0	0	0	SPUK	

Incidentele baten omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I	Reserve
Economische zaken								
Verkoop panden en gronden	624	2.652	0	0	7.434	0		R
Subsidies provincie Toekomstbestendige Werklocaties	0	200	0	0	0	0	SPUK	
Schaalsprong, Burnhamstraat 273-295 oneven (v.h. Saturnusstr.)	1.500	0	0	0	0	0		R
Schaalsprong, Diamantlaan 6	311	0	0	0	0	0		R
Rijstvogelstraat 102-110	20	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Aalsmeerderweg 670 Rozenburg	0	432	0	0	0	0	< 3 jaar	
Vrijval voorziening grond van Groningen	0	0	0	0	3.575	0	< 3 jaar	
Kwaliteit fysieke ongeving								
Afkoopsom beheer en onderhoud Schipholweg	0	550	0	0	0	0		R
Verzekeringsuitkering openbare verlichting en verkeerslichten	732	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Algemene dekkingsmiddelen								
Gemeentefonds bijdrage opsporing en ruiming NGE	31	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Gemeentefonds: eenmalige korting € 675 M	-4.971	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Diversen								
Budgetoverhevelingen	2.293	0	0	0	0	0	< 3 jaar	R
Totaal incidentele baten	**66.852**	**60.543**	**22.081**	**21.735**	**35.442**	**10.659**		
Incidentele onttrekkingen reserves								
Algemene reserves								
Algemene dekkingsreserve	26.297	35.483	8.523	9.761	670	83		R
Algemene reserve grondzaken	9.812	1.295	1.235	1.235	1.235	1.610		R
Bestemmingsreserves								
Haarlemmermeerse Bos	234	415	0	0	0	0		R
Maatschappelijke voorzieningen	1.228	0	447	637	0	0		R
Monumenten	304	128	0	0	0	0		R
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	12.042	6.957	1.000	0	0	0		R
Schaalsprong	708	261	0	0	7	33		R
Stadscentrum HFD	318	426	0	288	0	0		R
Stichting Mainport en Groen (SMG)	219	900	300	100	1.501	1.417		R
Toekomstige werklocaties	0	245	0	0	0	0		R
Versterking van de (lucht)vrachtketen	1.443	487	487	487	0	0		R
Wonen	26	25	0	0	0	0		R
Totaal incidentele onttrekkingen reserves	**52.631**	**46.622**	**11.992**	**12.508**	**3.413**	**3.143**		
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves	**119.483**	**107.165**	**34.073**	**34.243**	**38.855**	**13.802**		

Incidentele lasten omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I	Reserve
Bestuur, samenleving en publiekscontact								
Het verhaal van Haarlemmermeer	0	0	400	300	0	0	< 3 jaar	
Welzijn, zorg en onderwijs								
Ventilatie scholen	231	630	0	0	0	0	<3 Jaar	
Bijdrage zorginstelling	225	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Vervanging regiesysteem Wmo en jeugdzorg	0	2.785	1.086	0	0	0		R
SPUK IZA	1.089	1.120	0	0	0	0	SPUK	
SPUK GALA	2.184	2.064	0	0	0	0	SPUK	
NPO Budget	921	0	0	0	0	0	<3 Jaar	
Avantis Rietland tijdelijke stroomvoorziening	0	188	44	0	0	0	< 3 jaar	
Jong geleerd naar voormalige Margrietschool	0	125	0	0	0	0	< 3 jaar	
IKC Buitenplaats Nassaupark	0	156	23	0	0	0	< 3 jaar	
Asbestverwijderig en onderhoud Kleine Belt 1	0	182	0	0	0	0	< 3 jaar	
Overig < € 200.000	120	40	0	0	0	0	<3 Jaar	
Werk en inkomen								
Compensatie gedupeerden kinderopvangtoeslag affaire	435	300	300	300	0	0	< 3 jaar	
Meedoen en ontmoeten								
Opvang ontheemden Oekraïne	27.307	26.552	0	0	0	0	Ontheemden	
Oekraïense ontheemden - huisartsenzorg	1.022	532	0	0	0	0	Ontheemden	
Leefgeld Oekraïne	0	1.635	0	0	0	0	SPUK	
Projecten Stichting Mainport en Groen	219	889	861	100	1.501	1.417		R
Revitalisering Haarlemmermeersebos	234	415	0	0	0	0		R

Incidentele lasten omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I	Reserve
Subsidieverordening restauratie gemeentelijk erfgoed	304	366	55	0	0	0		R
Impuls Jongerencultuur	333	0	0	0	0	0	SPUK	
Verzachting strategische heroriëntatie C.	0	233	331	0	0	0	< 3 jaar	
Openbare bibliotheek	481	481	0	0	0	0	< 3 jaar	
Regio Deal MRA West	0	1.500	0	0	0	0	SPUK	
Project Oneigenlijk grondgebruik jongere wijken	277	821	0	0	0	0	< 3 jaar	
Verkopen (tuin-)gronden	0	200	200	200	200	200	einddatum	
Vervanging vloertegels SKWA	0	700	0	0	0	0	< 3 jaar	
Overig < € 200.000	286	211	143	0	0	0	< 3 jaar	
Mobiliteit								
Invoering omgevingswet	717	713	420	945	157	45	< 3 jaar	R
OV Verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer	387	325	325	283	475	0	< 3 jaar	
Wonen en ruimtelijke ordening								
Resultaat grondexploitaties	9.812	1.235	1.235	1.235	1.235	1.610		R
RIH: Ruimtelijke projecten	12.042	6.957	1.000	0	0	0		R
Spoorzone Hoofddorp	2.059	1.963	1.563	1.063	0	0		R
Klimaatmiddelen Rijk	2.741	3.372	1.873	0	0	0	SPUK	
Lokale aanpak isolatie	589	2.397	2.950	798	0	0	SPUK	
Energiearmoede	692	309	135	0	0	0	SPUK	
Stadcentrum Hoofddorp	434	586	346	286	0	0		R
Programma Schaalsprong	1.118	871	771	671	0	0		R
Programma Haarlemmermeer West	0	339	339	339	0	0		R
Strategische Aanpak Mobiliteit	0	258	258	258	0	0		R
Omgevingswet, opstellen omgevingsplan	0	713	420	945	112	0	einddatum	
Asielopgave	147	1.000	409	0	0	0	< 3 jaar	
Exploitatie Planeetbaan 2 Hoofddorp	1.797	2.958	3.020	517	0	0		R
Afboeken boekwaarden Planeetbaan 2 Hoofddorp	0	0	0	8.030	0	0		R
Hotel- en accommodatieregeling statushouders	542	258	0	0	0	0	< 3 jaar	
Klimaatmiddelen Provincie	121	121	0	0	0	0	SPUK	
Klimaatmiddelen provincie energiebesparing	141	85	0	0	0	0	SPUK	
Parkeerregime Nieuw-Vennep	0	164	0	0	0	0	< 3 jaar	
Overig < € 200.000	27	25	0	0	0	0	< 3 jaar	
Economische zaken								
Schiphol Cargo Mainport Program (SCMP)	1.443	487	487	487	0	0		R
Verkoop panden en gronden	0	10	0	0	7.070	0		R
Schaalsprong Exploitatie Burnhamstraat 273-295 oneven (v.h. Saturnusstr. 40-62)	1.915	0	0	0	0	0		R
Exploitatie Diamantlaan 6 (netto)	428	0	0	0	0	0		R
Aalsmeerderweg 670 Rozenburg	0	432	0	0	0	0	< 3 jaar	
Waddenweg 87 Hoofddorp	0	221	0	0	0	0	< 3 jaar	
Toekomstbestendige Werklocaties	0	445	0	0	0	0		R
Overig < € 200.000	8	41	91	16	16	16	< 3 jaar	
Kwaliteit fysieke omgeving								
Schade openbare ruimte	583	0	0	0	0	0	< 3 jaar	
Overig < € 200.000	156	66	0	0	0	0	< 3 jaar	
Overzicht overhead								
Tijdelijke huisvesting gemeentelijke organisatie	573	908	2.114	1.253	0	0		R
Diversen								
Budgetoverhevelingen	4.238	11.021	2.227	1.375	501	389		R
Totaal incidentele lasten	**78.379**	**80.405**	**23.427**	**19.401**	**11.267**	**3.677**		
Incidentele storingen reserves								
Algemene dekkingsreserve	24.571	5.223	624	215	229	0		R
Algemene reserve grondzaken	14.264	2.685	6.110	7.721	7.074	8.019		R
Indexatie woningbouw[1]	3.765	0	0	0	0	0		R
Maatschappelijke voorzieningen	4.124	210	0	0	0	0		R
Monumenten	279	0	0	0	0	0		R
Pionier-BOLS	0	0	0	0	3.939	0		R
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	7.603	7.440	6.010	7.960	16.930	2.440		R
Schaalsprong	20.230	12.937	978	951	941	941		R

Incidentele lasten omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030	I	Reserve
Stadscentrum HFD	790	2.432	0	0	0	0		R
Stichting Mainport en Groen	49	0	0	0	0	0		R
Toekomstbestendige werklocaties	138	0	0	0	0	0		R
Wonen	430	684	684	171	0	0		R
Realisatiestimulans woningbouw	0	5.313	0	0	0	0		R
Transformatie jeugdhulp	4.703	0	0	0	0	0		R
Dekking afschrijvingslasten	14.198	4.917	1.547	1.025	100	100		R
Totaal incidentele stortingen reserves	**95.144**	**41.841**	**15.953**	**18.043**	**29.213**	**11.500**		
Totaal incidentele lasten inclusief stortingen reserves	**173.523**	**122.246**	**39.380**	**37.444**	**40.480**	**15.177**		

1 *Abusievelijk is bij de jaarstukken 2025 de storting in de reserve indexatie woningbouw aangemerkt als incidenteel, dit moet structureel zijn.*

Saldo incidentele baten en lasten

Het totaal van de incidentele lasten wordt in de jaren 2027-2030 hoger geraamd dan de incidentele baten. Dit heeft voor deze jaren een positief effect op het structurele meerjarenbeeld.

Tabel 170

Saldo incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves	119.483	107.165	34.073	34.243	38.855	13.802
Totaal incidentele lasten inclusief stortingen reserves	173.523	122.246	39.380	37.444	40.480	15.177
Saldo incidentele baten en lasten	**-54.040**	**-15.081**	**-5.307**	**-3.201**	**-1.625**	**-1.375**

Door het saldo van de incidentele baten en lasten te betrekken bij de eindcijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo. De presentatie van het structureel begrotingssaldo en de toelichting hierop wordt gegeven in de financiële hoofdlijnen.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om:
- reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves van kapitaallasten;
- onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve. Dit gaat dan om een periode van minimaal drie jaar met als doel de structurele lasten te dekken.

De incidentele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves worden vermeld in het overzicht van incidentele baten en lasten. In onderstaande tabel zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves opgenomen.

Tabel 171

Omschrijving	2026		2027		2028		2029		2030	
(bedragen x € 1.000)	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.
Algemene dekkingsreserve	0	2.684	0	0	0	0	0	5.000	0	4.080
Algemene reserve grondzaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene reserves	**0**	**2.684**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5.000**	**0**	**4.080**
Calatravabruggen	0	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Indexatie woningbouw	2.400	0	2.400	0	2.400	0	2.400	0	2.400	0
Leidraad inrichting openbare ruimte	0	132	0	132	0	130	0	0	0	0
Monumenten	73	310	73	128	73	73	73	73	73	73
Onderwijshuisvesting	112	0	112	0	112	0	112	0	112	0
Schaalsprong	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stichting Mainport en Groen (SMG)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wonen	47	156	47	158	48	160	48	160	48	160
Dekking afschrijvingslasten	0	1.682	0	3.097	0	2.965	0	3.571	0	3.571

Omschrijving	2026		2027		2028		2029		2030	
(bedragen x € 1.000)	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.	Toev.	Onttr.
Totaal bestemmingsreserves	2.632	2.355	2.632	3.514	2.633	3.327	2.632	3.804	2.633	3.804
Totaal structurele mutaties reserves	2.632	5.039	2.632	3.514	2.633	3.327	2.632	8.804	2.633	7.884

Reserves en voorzieningen

Beschrijving en toelichting op de reserves

Hierna beschrijven wij per reserve de doelstellingen van de ingestelde reserve en indien relevant een toelichting op de ontwikkeling ervan in de begrotingsjaren. Er zijn algemene reserves en bestemmingsreserves deze zijn ingesteld ten behoeve van een bepaald doel. De ontwikkeling van het saldo van de reserves is opgenomen in onderstaande tabel.Voor het financiële verloop van de reserves verwijzen wij naar het hoofdstuk Overig.

Algemene reserves	
Algemene dekkingsreserve	De Algemene dekkingsreserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De Algemene dekkingsreserve kan ingezet worden als buffer voor incidentele financiële tegenvallers en onvoorziene risico's, en is dan ook een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen. Van het vrijbesteedbare deel van de Algemene dekkingsreserve mag 10% ingezet worden als structureel dekkingsmiddel. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. Het vrijbesteedbare deel wordt berekend door bijvoorbeeld de benodigde weerstandscapaciteit af te trekken van het saldo van de reserve.
Algemene reserve grondzaken	Deze reserve is bedoeld voor de verevening van de resultaten van de actieve grondexploitaties, voorbereidende grondexploitaties, de projecten met ontwikkelaars en de strategische gronden. In de verordening grondzaken (2020.0000918) is de werkwijze inzake de verevening tussen de Algemene reserve grondzaken en de Algemene dekkingsreserve opgenomen.
Bestemmingsreserves	
Reserve Calatrava-bruggen	Herstel van de coating en het onderhoud van de Calatravabruggen. De prognose is dat de reserve eind 2026 uitgeput is. De onderhoudslasten komen dan ten laste van de algemene middelen.
Reserve Haarlemmer-meerse Bos	Het aanleggen van en voor dekking van jaarlijkse uitgaven voor noodzakelijke werken en voorzieningen in het Haarlemmermeerse Bos.
Reserve Indexatie subsidies woningbouw	Het doel van deze reserve is het dekken van loon- en prijsstijgingen van de investeringen ten behoeve van de realisatie van woningbouwprojecten voor het deel dat gedekt wordt uit vooruitontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk. De toevoegingen aan de reserve zijn gebaseerd op het veronderstelde rentevoordeel als gevolg van de vooruitontvangen subsidies. Voor de berekening van dit rentevoordeel wordt uitgegaan van de boekwaarde van de nog niet benutte specifieke uitkeringen per 1 januari van een begrotingsjaar vermenigvuldigd met de gemiddelde rentevergoeding gedurende het begrotingsjaar die gemeenten ontvangen voor schatkistbankieren volgens de opgave van het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën.
Reserve Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	Ter dekking van het onderhoud openbare ruimte Floriande.
Reserve Maatschap-pelijke voorzieningen	Deze reserve heeft als doel het dekken van vervangingen of investeringen in bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Voor de periode 2023 - 2030 zal ingezet worden op een CO_2-reductie van de gemeentelijke vastgoedportefeuille van ten minste 55%. Dit wordt gerealiseerd door verduurzaming van ten minste zes panden en door het omzetten van de meerjarenonderhoudsplannen naar duurzame meerjarenonderhoudsplannen. Het netto resultaat van de verkopen uit de vastgoedportefeuille wordt voor 100% gestort in de bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen.
Reserve Monumenten	Bestemmingsreserve voor gemeentelijke monumentenzorg, de regels hierover zijn vastgelegd in 2014.0008663.
Reserve Onderwijshuis-vesting	Het doel van deze reserve is (vastgesteld bij de Voorjaarsrapportage 2025 (12166159)): • zorgen voor noodzakelijk asbestonderzoek en asbestsanering bij de (partiële) sloop van onze schoolgebouwen; • zorgen voor het verhelpen van gebreken aan onze schoolgebouwen die over eind levensduur zijn en waarbij de gebreken niet voortkomen uit achterstallig onderhoud; • zorgen voor een extra kwaliteitsimpuls voor onze schoolpleinen.
Reserve Pionier-BOLS	Deze reserve heeft als doel de financiële dekking van projecten in het kader van de gebiedsontwikkeling Pionier-BOLS terrein. De reserve is ingesteld met het raadsbesluit Vaststelling masterplan Pionier-BOLS (2021.0003183). Met de reserve kunnen de kosten en opbrengsten van het masterplan binnen de begroting worden verevend.
Reserve Programma Stadscentrum Hoofddorp	Deze reserve is ingesteld voor het ondersteunen en verwezenlijken van de doelstellingen van de doelstellingen van het programma Stadscentrum Hoofddorp: hebben en houden van een aantrekkelijk en levendig stedelijk gebied waar werken, wonen en voorzieningen met elkaar vermengen en er een aangenaam verblijf is (raadsbesluit 9 november 2023, 8302549).
Reserve Project de Nieuwe Kom te Nieuw-Vennep	De reserve is ingesteld voor het dekken van een deel van het tekort bij het afsluiten van de herziene grondexploitatie de Nieuwe Kom.
Reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmer-meer (RIH)	Het doel van deze reserve is mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen in infrastructuur en openbaar groen. Toevoegingen komen voort ui de bijdragen van projectontwikkelaars voor kleinschalige woningbouwprojecten en voor gebiedsontwikkeling.
Reserve Schaalsprong	Het doel van deze reserve is de dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit, bovenwijks groen (2020.0000409) en wettelijk vereiste maatschappelijke voorzieningen (2021.0002603) die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken.

Beschrijving en toelichting op de voorzieningen

Hierna beschrijven wij wat de doelstellingen zijn van de ingestelde voorzieningen. Voor het het financiële verloop van de voorzieningen wordt verwezen naar het hoofdstuk Overig.

Voorziening door derden beklemde middelen	
Voorziening Tariefsegalisatie afvalstoffen-heffing	Deze voorziening is bedoeld om schoksgewijze tariefaanpassingen te voorkomen door fluctuerende jaarresultaten op het taakveld afval.
Voorziening Tariefsegalisatie rioolheffing	Deze voorziening is bedoeld om schoksgewijze tariefaanpassingen te voorkomen door fluctuerende jaarresultaten op het taakveld rioleringen.
Voorziening onderhoudsegalisatie	
Voorziening onderhoud gebouwen	Deze voorziening is gevormd voor de egalisering van de in de tijd onregelmatig verspreide kosten voor onderhoud aan gemeentelijke vastgoedobjecten.
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	
Voorziening bovenwettelijk verlof	Voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet volgens de commissie BBV een voorziening worden opgenomen. Bij toename van het bovenwettelijk verlof wordt de voorziening verhoogd. Bij een afname is er sprake van vrijval ten gunste van de exploitatie.
Voorziening Pensioen-verplichtingen wethouders	Per 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en worden de pensioenen overgedragen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Hierdoor moet een eenmalige kapitaalstorting aan het ABP gedaan worden. Uit onderzoek van het ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties (BZK) is gebleken dat onze voorziening al per ultimo 2024 ruim voldoende is om de overdrachtswaarde per 1 januari 2028 te kunnen voldoen. Jaarlijks wordt de stand van de voorziening geactualiseerd tot en met de overdracht naar ABP per 1 januari 2028. Vanaf dat moment zal een voorziening niet langer nodig zijn.
Voorziening regeling vervroegde uittreding	Deze voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten als gevolg van vervroegde uittreding. De regeling voor vervroegde uittreding (RVU) geeft een beperkt aantal medewerkers dat aan specifieke voorwaarden voldoet, de mogelijkheid vervroegd met pensioen te gaan. Zo moet de medewerker bijvoorbeeld op de ingangsdatum van de RVU 41 jaar in dienst zijn geweest van een bij ABP aangesloten werkgever en moet de medewerker uiterlijk 31 december 2028 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt hebben. Indien gebruik gemaakt wordt van de RVU heeft de medewerker tijdens zijn deelname aan de RVU recht op een maandelijkse uitkering gelijk aan de fiscale drempelvrijstelling voor de RVU.
Voorziening verlofsparen	Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning, bijvoorbeeld voor vervroegd pensioen of een sabbatical. Medewerkers kunnen bovenwettelijke verlofuren aanmerken als verlofsparen, deze gespaarde verlofuren verjaren niet. Ook aangekochte extra verlofuren kunnen ingezet worden voor verlofsparen. De verlofuren die door medewekers als verlofsparen zijn aangemerkt, vertegenwoordigen een waarde.
Voorziening Wachtgeld-verplichtingen voormalig personeel	Dekking van toekomstige betalingsverplichtingen van wachtgelden aan voormalig personeel. Jaarlijks wordt de voorziening geactualiseerd.
Voorziening Wachtgeld-verplichtingen wethouders	Naast de wachtgelden is de gemeente eigenrisicodrager voor de lasten die voorvloeien uit de Werkloosheidswet (WW). De verplichtingen die hieruit volgen, zijn opgenomen in deze voorziening.

Investeringen

Jaarlijks wordt door de gemeente geïnvesteerd in onder andere gebouwen, wegen en bedrijfsmiddelen. Kenmerk van een investering is dat het nut van de betreffende goederen zich over meerdere jaren uitstrekt. Er ontstaan bezittingen waar over een periode van meerdere jaren gebruik gemaakt van wordt. Naast nieuwe bezittingen kan er ook geïnvesteerd worden in bestaande bezittingen. Dit laatste kan alleen als er sprake is van significante kwaliteitsverbetering, levensduurverlenging of aanpassingen om te voldoen aan wet- of regelgeving. Als aan deze voorwaarden niet voldaan wordt, is er sprake van groot onderhoud. Kosten van groot onderhoud moeten gedekt worden in de exploitatie of uit een voorziening groot onderhoud.

Omdat investeringen meerdere jaren nut hebben voor de gemeenschap, komen de uitgaven gedurende meerdere jaren ten laste van de exploitatie. Dit zijn de afschrijvingslasten. Afgeschreven wordt op basis van de economische levensduur van de investering en er wordt lineair afgeschreven. Onder andere in verband met de investeringen trekt de gemeente leningen aan en ontstaan rentelasten. Op basis van de boekwaarde (aanschafwaarde min afschrijvingen) van de investeringen per 1 januari van een jaar worden de rentelasten verdeeld over de programma's/beleidsdoelen. Afschrijvings- en rentelasten tezamen worden de kapitaallasten genoemd. Dit zijn de budgettaire lasten die ten laste van de exploitatie komen.

De lopende en nieuwe investeringen zijn opgenomen in het Investeringsplan, dat hierna is opgenomen. Het Investeringsplan is een totaaloverzicht van alle investeringen, exclusief de investeringen die zijn opgenomen in het MPG. De investeringen worden bruto geraamd. Als investeringen worden gedekt door een bijdrage van derden of ten laste van een reserve dan wordt dit apart geraamd.
Verder is hierna een overzicht opgenomen met de wijzigingen in het investeringsplan ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026 en het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI) voorjaar 2026.

Autoriseren en vrijgeven investeringskredieten

Conform de Financiële verordening Haarlemmermeer 2023 (tweede wijziging), artikel 6, gelden voor het autoriseren van investeringskredieten de volgende regels:

- nieuwe investeringen die opgenomen zijn in het investeringsplan die starten in het nieuwe begrotingsjaar en waarvan het investeringsbedrag lager is dan € 2 miljoen worden door de raad geautoriseerd bij het vaststellen van de primitieve begroting. De raad kan hierbij aangeven van welke nieuwe investeringen lager dan € 2 miljoen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen;
- nieuwe investeringen met een investeringsbedrag van € 2 miljoen of hoger die opgenomen zijn in het investeringsplan worden met een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad ter autorisatie voorgelegd. Uitgezonderd zijn vervangingsinvesteringen van € 2 miljoen of hoger die bestemd zijn voor de vervanging van activa waarvan de lasten conform het BBV moeten worden verantwoord onder het Overzicht overhead. Deze worden door de raad geautoriseerd bij het vaststellen van de primitieve begroting. De raad kan hierbij aangeven van welke investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen;
- indien de uitvoering van een investeringskrediet zich over meerdere jaren uitstrekt, dan wordt het geautoriseerde investeringsbedrag op basis van de planning van het project over de uitvoeringsjaren verdeeld en per uitvoeringsjaar vrijgegeven. Verschuivingen tussen de jaarbedragen als gevolg van wijzigingen in de planning zijn toegestaan, mits de investering conform de door de raad vastgestelde doelen en voorwaarden wordt gerealiseerd en het totaal beschikbaar gestelde krediet niet wordt overschreden;
- pas nadat de raad een investeringskrediet heeft geautoriseerd kunnen verplichtingen worden aangegaan.

In het hierna volgende investeringsplan zijn de investeringen waarvoor de raad een afzonderlijk raadsvoorstel krijgt om ze te autoriseren groen gearceerd. De overige nieuwe investeringen worden door de raad geautoriseerd bij het vaststellen van de Programmabegroting 2027-2030. Tevens geeft de raad bij de vaststelling van de programmabegroting de jaarschijf 2027 vrij voor de geautoriseerde lopende en de nieuwe investeringen. In totaal gaat het om de volgende bedragen:

Tabel 172

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027
Te autoriseren nieuwe investeringen bij vaststelling programmabegroting	7.691
Later te autoriseren via een apart raadsvoorstel	42.039
Vrij te geven jaarschijf lopende investeringen	100.432
Totaal investeringen (bruto)	150.162
Gedekt door onttrekking reserves	-21.430
Gedekt door bijdragen derden	-10.101
Totaal netto te investeren in 2027	118.631

Stelpost onderuitputting kapitaallasten

Soms duurt een investering langer dan gepland. Dat kan komen door bijvoorbeeld een vergunning die niet op tijd rond is, stikstofregels, of te weinig ruimte op het elektriciteitsnet (netcongestie). Daarom plannen we expres meer investeringen dan we verwachten uit te voeren (overprogrammering). Zo hebben we altijd andere projecten die wél op tijd klaar zijn. Zonder deze aanpak zouden we in totaal minder realiseren. Haarlemmermeer is een gemeente die snel groeit en veel wil bereiken. Daardoor staan er veel investeringen op de planning, bijvoorbeeld voor nieuwe gebiedsontwikkelingen (woningbouw). Maar bij dit soort projecten is nog veel onzeker.
Gezien de overprogrammering in het investeringsplan wordt in de huidige systematiek bij het berekenen van de kapitaallasten rekening gehouden met een realisatiegraad van de voorgenomen investeringen van 57,5%. Dit is gebaseerd op ervaringscijfers uit het verleden. Dat betekent dat van de geraamde kapitaallasten van de investeringen opgenomen in het investeringsplan, 42,5% wordt opgenomen als stelpost realisatiegraad investeringen (onderuitputting kapitaallasten). Door deze werkwijze hoeft niet geprioriteerd te worden op het niveau van een individuele investering en wordt voorkomen dat we in de begroting rekening houden met een te hoog bedrag aan kapitaallasten.

Nieuwe regels provinciaal toezicht

Door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland is op 30 juni 2026 een geactualiseerd Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) vastgesteld. Het GTK is een landelijk kader dat door alle provincies gehanteerd wordt. Met ingang van het begrotingsjaar 2027 zijn hierin kaders opgenomen voor het ramen van een stelpost onderuitputting kapitaallasten. Het belangrijkste kader is de richtlijn dat deze stelpost maximaal 20% is van de geraamde kapitaallasten van nieuwe investeringen. Verder moet het gehanteerde percentage onderbouwd worden op basis van historische realisatiegegevens van de laatste twee vastgestelde jaarrekeningen en moeten bij de berekening van de stelpost de investeringen die gedekt worden uit een reserve dekking afschrijvingslasten of vanuit de rioolheffing niet meegenomen worden. In de programmabegroting moet de berekening van de stelpost opgenomen worden als toelichting.

Groeipad

We hebben met de provincie gesproken en aangegeven dat we deze norm niet meteen kunnen halen. Het kost tijd om de investeringen realistischer te ramen. Hieraan wordt al gewerkt, onder andere door de doorontwikkeling van het lange termijn perspectief in het Strategisch perspectief investeringen (SPI). Bij het SPI voorjaar 2027 moet hier weer een stap ingezet worden, waarmee in de Programmabegroting 2028-2031 een eerste stap kan worden gezet om tot een realistischer investeringsplan te komen. Met deze nieuwe provinciale regels komt er nog meer druk te liggen op realistischer ramen. In de Programmabegroting 2029-2032 moet worden voldaan aan het nieuwe toezichtkader.
Ook is afgesproken dat we ter informatie een berekening van de stelpost opnemen conform de regels in het toezichtkader, waarbij we ook inzichtelijk maken wat de afwijking is ten opzichte van onze huidige berekeningswijze. Tevens moeten we aantonen dat het door ons gehanteerde percentage voor het berekenen van de stelpost realistisch is. Ambtelijk is door de provincie aangegeven dat openheid en transparantie belangrijker zijn, dan het hanteren van de norm van 20% en dat er maatwerk mogelijk is.

Uitwerking
Ons huidige percentage van 42,5% voor het berekenen van de stelpost is gebaseerd op ervaringen van een aantal jaren terug. Als we nu kijken naar de realisatiegraad in 2024 en 2025 dan was die respectievelijk 60% en 75%. In 2025 was de realisatiegraad uitzonderlijk hoog. Dat werd veroorzaakt door de bouw van het nieuwe raadhuis. De totale bruto investering in 2025 was € 95 miljoen, waarvan € 29 miljoen het gemeentehuis betrof. Omdat de nieuwbouw van het gemeentehuis een eenmalige grote investering is die maar eens in de 40 jaar voorkomt, is ook berekend wat de realisatiegraad in 2025 zou zijn zonder rekening te houden met deze investering. De realisatiegraad in 2025 wordt dan 66%. Omdat de de bouw van het gemeentehuis een uitzondering is, wordt bij de berekening van de stelpost realisatiegraad investeringen voor 2027 en verder uitgegaan van de gerealiseerde realisatiegraad in 2024 en 2025 van 60% en 66%. Gemiddeld is dit een realisatiegraad van 63%. De te ramen onderuitputting in 2027 wordt dan 37%. Waarmee een eerste stap gezet wordt om te komen tot een stelpost van maximaal 20%.

Berekening stelpost conform toezichtkader
Als de in het GTK opgenomen werkwijze voor de berekening van de stelpost wordt gevolgd, dan ontstaat het volgende beeld:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)		2026	2027	2028	2029	2030
Netto-investeringen		105.944	118.631	99.246	67.344	46.120
- waarvan ten laste van riolering		-5.718	-11.199	-7.425	-9.300	-5.000
Resterende investeringen		100.226	107.432	91.821	58.044	41.120
Kapitaallasten in vorig investeringsjaar afgeronde investeringen			7.405	10.336	13.500	8.038
- waarvan ten laste van riolering			-326	-490	-379	-341
- waarvan gedekt uit reserves			-1.573	-506	-2.272	-1.417
Rente uit lopend investeringsjaar (1,75% x 0,5)			940	803	508	360
Totaal kapitaallasten nieuwe investeringen			6.446	10.144	11.357	6.640
Te ramen onderuitputting op basis van realisatiegraad 2024 en 2025	37%		2.385	3.753	4.202	2.457
Geraamde stelpost op basis van huidige berekeningswijze			2.740	5.653	9.490	11.108
Verschil			-355	-1.900	-5.288	-8.651
Correctie stelpost op basis van oude berekeningswijze			-355	0	0	0
Geraamde stelpost in Programmabegroting 2027-2030			**2.385**	**5.653**	**9.490**	**11.108**

Vervolg
Bij het invoeren van de nieuwe werkwijze ontstaat een groot nadeel in de jaren 2028-2030. Dit komt door een verschil in de manier van berekenen:
- nu berekenen we de buffer (stelpost) over álle kapitaallasten in het hele investeringsplan;
- volgens de nieuwe regels van de provincie mag de buffer alleen berekend worden over de kapitaallasten van investeringen die in het jaar ervóór al klaar zijn.

Dit verschil zorgt voor een financieel nadeel. Bij de Voorjaarsrapportage 2027 moeten we hier rekening mee houden. Mogelijk kunnen we een deel van dit nadeel opvangen door beter te prioriteren en investeringen realistischer te plannen.

In de Programmabegroting 2027-2030 passen we de nieuwe berekeningswijze alleen toe op het jaar 2027. We gaan daarbij uit van een realisatiegraad van 63%. Voor de overige jaren in het meerjarenbeeld wordt bij de Voorjaarsrapportage 2027/het SPI voorjaar 2027 een voorstel voor de vervolgstappen aan de raad voorgelegd.

Investeringsplan

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale investering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs													
IHP N ZWB De Kameleon	Dekking derden	E	-201	-201	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP N ZWB De Kameleon	Investering	E	8.463	7.305	1.158	0	0	0	0	227	226	221	217
IHP N HFD Dik Trom	Dekking derden	E	-176	-176	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP N HFD Dik Trom	Investering	E	7.525	378	303	0	6.476	368	0	5	6	136	327
IHP N ZWB IKC De Zwaan	Investering	E	10.827	870	2.510	6.906	541	0	0	44	188	470	464
IHP N HFD KC Natuurlijk!	Investering	E	6.672	697	0	0	5.642	334	0	0	0	113	286
IHP R HFW Jong Geleerd	Investering	E	8.280	761	167	0	6.939	414	0	3	3	142	357
IHP N HFD KC Buitenplaats	Dekking derden	E	-2	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP N HFD KC Buitenplaats	Investering	E	14.414	1.021	6.370	5.889	663	472	0	111	245	258	611
IHP R ZWB IKC De Zwanebloem	Investering	E	5.041	387	20	0	4.383	252	0	0	0	88	345
IHP U SPD Adalbertus	Investering	E	796	714	82	0	0	0	0	41	41	40	40
IHP R BHD Plesman	Investering	E	7.429	0	0	0	595	0	6.834	0	0	12	12
IHP R HFD Wereldwijs	Investering	E	10.532	40	0	801	0	9.165	527	0	16	16	199
IHP U HFD Olijfboom	Investering	E	737	505	232	0	0	0	0	41	41	40	39
IHP N CRQ Cruquius	Investering	E	12.506	0	0	962	10.943	601	0	0	19	238	533
HFD Gemeentehuis- sloop raadhs	Investering	E	1.694	1.694	0	0	0	0	0	42	42	42	42
IHP T HMR Tijdelijke Huisvesting Unit 3/4	Investering	E	4.876	0	0	0	4.876	0	0	0	0	585	575
IHP T HFD Tijdelijke Huisvesting Unit 4	Investering	E	6.749	0	0	6.749	0	0	0	0	810	796	783
IHP N HFD PI De Ster	Investering	E	5.675	574	0	0	4.817	284	0	0	0	96	386
IHP HVP SPD Adalbertus 1e inrichting	Investering	E	36	37	-1	0	0	0	0	4	4	4	4
IHP N HFD Dik Trom grond	Investering	M	471	0	0	471	0	0	0	0	9	9	9
IHP de Boog	Investering	M	9.381	0	50	903	0	7.959	469	1	19	19	178
Verduurzamen Skagerrak 296-298, Hoofddorp	Dekking derden	M	-608	0	0	-608	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen Skagerrak 296-298, Hoofddorp	Dekking reserve	M	-447	0	0	-447	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen Skagerrak 296-298, Hoofddorp	Investering	M	1.578	0	0	1.578	0	0	0	0	68	67	66
van Voorthuijsenschool 1e inrichting	Investering	M	74	0	74	0	0	0	0	9	9	9	8
PI De Ster eerste inrichting	Investering	M	39	0	39	0	0	0	0	5	5	5	4
School Lisserbroek	Investering	M	10.505	0	50	903	0	9.052	501	1	19	19	200
Totaal Beleidsdoel B			**132.865**	**14.604**	**11.053**	**24.105**	**45.874**	**28.899**	**8.331**	**534**	**1.770**	**3.425**	**5.688**
Totaal Welzijn, zorg en onderwijs			**132.865**	**14.604**	**11.053**	**24.105**	**45.874**	**28.899**	**8.331**	**534**	**1.770**	**3.425**	**5.688**
Meedoen en ontmoeten													
Verduurzamen Dennenlaan 133A, Zwanenburg	Dekking reserve	E	-502	0	-502	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen Dennenlaan 133A, Zwanenburg	Investering	E	502	0	502	0	0	0	0	34	35	34	34
Verduurzamen De Boskern, Liesbos 24-26, Hoofddorp	Dekking derden	M	-512	0	-358	0	-154	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen De Boskern, Liesbos 24-26, Hoofddorp	Dekking reserve	M	-362	0	0	0	-362	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen De Boskern, Liesbos 24-26, Hoofddorp	Investering	M	1.565	26	649	675	215	0	0	5	19	73	72
Totaal Beleidsdoel A			**691**	**26**	**291**	**675**	**-301**	**0**	**0**	**39**	**54**	**107**	**106**
Verhuizing Bibliotheek NVP	Investering	E	3.770	150	75	1.773	1.772	0	0	1	37	167	165
Verduurzamen C Punt Harmonieplein 1, Nieuw-Vennep	Dekking derden	M	-689	0	-482	0	-207	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen C Punt Harmonieplein 1, Nieuw-Vennep	Dekking reserve	M	-275	0	0	0	-275	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen C Punt Harmonieplein 1, Nieuw-Vennep	Investering	M	1.977	12	738	750	477	0	0	4	20	90	89

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Verduurzamen SKWA, Bennebroekerweg 800, Hoofddorp	Investering	E	0	1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Beleidsdoel B			**4.784**	**162**	**331**	**2.523**	**1.768**	**0**	**0**	**6**	**57**	**257**	**253**
Aanleg Bos bij Abbenes	Investering	M	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Lincolnpark sporthal	Dekking reserve	E	-700	0	-700	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Lincolnpark sporthal	Investering	E	11.006	7.930	3.077	0	0	0	0	329	331	326	320
HFD Stadspark	Dekking derden	E	-3.216	-3.215	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Stadspark	Dekking reserve	E	-2.280	0	-2.280	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Stadspark	Investering	E	5.690	5.393	297	0	0	0	0	129	127	125	124
Groen Carré HFD-Noord	Dekking derden	M	10	-50	60	0	0	0	0	0	0	0	0
Groen Carré HFD-Noord	Investering	M	-10	-10	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Groenzone ZWB-West	Dekking derden	M	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenzone ZWB-West	Dekking reserve	M	-1.120	0	-1.120	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenzone ZWB-West	Investering	M	1.220	59	1.161	0	0	0	0	41	43	43	42
Dorpsbos bij Abbenes/Lisserbroek	Dekking derden	M	-345	0	-345	0	0	0	0	0	0	0	0
Dorpsbos bij Abbenes/Lisserbroek	Dekking reserve	M	-2.585	0	-2.585	0	0	0	0	0	0	0	0
Dorpsbos bij Abbenes/Lisserbroek	Investering	M	3.608	63	3.545	0	0	0	0	121	128	127	125
HMR Ringvaart-Ringdijk afgesloten projecten	Dekking derden	E	-292	-292	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Ringvaart-Ringdijk afgesloten projecten	Investering	E	1.135	1.135	0	0	0	0	0	42	42	42	42
HMR Ringdijk Vervolgprogramma	Dekking derden	E	-755	0	0	-755	0	0	0	0	0	0	0
HMR Ringdijk Vervolgprogramma	Investering	E	1.387	677	356	355	0	0	0	6	32	32	32
HMR Park21 Groot Vennep Investeringen	Dekking derden	E	-10.912	-2.251	-1.654	-3.063	-2.186	-1.758	0	0	0	0	0
HMR Park21 Groot Vennep Investeringen	Dekking reserve	E	-2.851	0	-2.200	-327	-324	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Groot Vennep Investeringen	Investering	E	14.256	2.251	1.975	5.000	2.500	2.529	0	6	45	51	234
BHD Groene As	Dekking derden	E	-335	-123	-212	0	0	0	0	0	0	0	0
BHD Groene As	Dekking reserve	E	-6.585	-2.367	-900	-300	-100	-1.501	-1.417	0	0	0	0
BHD Groene As	Investering	E	8.494	2.953	900	300	100	1.501	2.740	316	118	1.519	1.435
Vervangen materieel onderhoud	Investering	M	583	81	82	245	175	0	0	1	7	83	81
Binnensport 4 zaaldelen	Investering	E	2.004	0	0	0	2.004	0	0	0	0	90	89
Landschapsplan HLM West	Dekking reserve	M	-414	0	-414	0	0	0	0	0	0	0	0
Landschapsplan HLM West	Investering	M	414	105	309	0	0	0	0	14	14	14	14
Groene Kwadrant	Dekking reserve	M	-408	0	-408	0	0	0	0	0	0	0	0
Groene Kwadrant	Investering	M	408	219	189	0	0	0	0	11	12	12	11
Akoestische maatregelen gymzalen	Investering	E	475	255	221	0	0	0	0	51	51	50	49
Gymzaal N Adelaarstraat 15B	Investering	E	1.460	0	1.460	0	0	0	0	62	65	64	64
Gymzaal N Pampusstraat 30	Investering	E	1.404	0	1.404	0	0	0	0	60	62	62	61
Gymzaal N Noorderdreef 103	Investering	E	1.539	0	0	1.539	0	0	0	0	69	68	68
Gymzaal N Kinheim 10	Investering	E	1.549	0	0	1.549	0	0	0	0	70	69	68
Gymzaal N Zijdewinde 40	Investering	E	1.586	0	0	0	1.586	0	0	0	0	71	71
Verduurzamen Skagerrak 186-188, Hoofddorp	Dekking derden	E	-422	0	-295	-127	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzamen Skagerrak 186-188, Hoofddorp	Dekking reserve	E	-1.140	0	0	-1.140	0	0	0	0	0	0	0

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Verduurzamen Skagerrak 186-188, Hoofddorp	Investering	E	2.096	51	1.470	575	0	0	0	21	116	114	113
IHP G HFD Dik Trom gymzaal	Investering	E	2.245	0	180	0	1.953	112	0	3	4	43	101
HMR Park21 Flumen Investeringen	Dekking derden	E	-2.292	-365	-262	-833	-832	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Flumen Investeringen	Dekking reserve	E	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Flumen Investeringen	Investering	E	2.305	365	462	200	1.278	0	0	4	0	1	1
HMR Park21 Park-recreatieplas	Dekking derden	M	-330	-130	-200	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Park-recreatieplas	Investering	M	400	130	270	0	0	0	0	5	5	5	5
VOR 2025 Sportvelden	Dekking derden	M	-254	-168	-87	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2025 Sportvelden	Investering	M	1.189	856	333	0	0	0	0	52	52	52	51
Koolstofcertificaten	Dekking reserve	M	-76	0	-76	0	0	0	0	0	0	0	0
Koolstofcertificaten	Investering	M	76	0	76	0	0	0	0	3	3	3	3
LSB Sporthal Voorbereidingskrediet	Investering	M	100	0	100	0	0	0	0	4	4	4	4
HFD Lincolnpark Sporthal grond	Investering	M	0	466	-466	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2025 Aanleg skatebaan Fadango Nieuw-Vennep	Investering	M	400	0	400	0	0	0	0	47	47	46	46
VOR 2025 Vergroenen Speelplekken	Investering	M	739	195	544	0	0	0	0	39	40	39	39
Vervanging Gymzalen Algemeen	Investering	E	8	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Recreatiegebieden	Investering	M	128	0	128	0	0	0	0	9	9	9	9
Sportvelden	Dekking derden	M	-309	0	-309	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportvelden	Investering	M	1.718	0	1.718	0	0	0	0	166	166	163	161
Speelvoorzieningen -Vervangen van 33 speeltoestellen gebied Noord en Zuid	Investering	M	1.060	0	530	530	0	0	0	9	127	125	123
Speelvoorzieningen - Vervangen 46 speeltoestellen gebied Midden	Investering	M	1.545	0	745	800	0	0	0	13	185	182	179
Boswachtersonderkomen	Dekking derden	E	-113	0	-113	0	0	0	0	0	0	0	0
Boswachtersonderkomen	Investering	E	1.932	0	1.932	0	0	0	0	123	126	124	122
Totaal Beleidsdoel C			**36.224**	**14.223**	**9.093**	**4.548**	**6.154**	**884**	**1.323**	**1.687**	**2.102**	**3.759**	**3.887**
Totaal Meedoen en ontmoeten			**41.699**	**14.411**	**9.714**	**7.746**	**7.621**	**884**	**1.323**	**1.732**	**2.213**	**4.123**	**4.246**
Mobiliteit													
Maatregelen uit VSP Badhoevedorp	Dekking reserve	M	-325	0	-325	0	0	0	0	0	0	0	0
Maatregelen uit VSP Badhoevedorp	Investering	M	1.124	260	864	0	0	0	0	71	72	71	70
HFD Interimbeheer Stadscentrum	Investering	M	1.545	1.174	271	100	0	0	0	5	162	159	156
Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	Investering	M	38	0	38	0	0	0	0	3	3	3	3
Totaal Beleidsdoel A			**2.382**	**1.434**	**848**	**100**	**0**	**0**	**0**	**79**	**237**	**233**	**228**
HFD Parkeren CZ en PZ	Investering	E	525	277	248	0	0	0	0	17	18	18	17
HFD Parkeren CZ en PZ raming	Dekking derden	E	-6.834	0	-4.000	-2.834	0	0	0	0	0	0	0
HFD Parkeren CZ en PZ raming	Investering	E	34.000	0	4.000	18.000	12.000	0	0	0	303	1.222	1.209
HFD Stadscentrum Parkeren	Dekking reserve	M	-125	0	-125	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Stadscentrum Parkeren	Investering	M	975	377	598	0	0	0	0	59	60	59	58
Fietsparkeren Halfweg/Zwanenburg	Dekking derden	M	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsparkeren Halfweg/Zwanenburg	Investering	M	300	0	300	0	0	0	0	14	14	14	13
RouteSysteem Parkeren (PRIS)	Investering	M	1.500	0	1.500	0	0	0	0	326	324	318	312
HFD Fietsparkeeroplossing Voorzetgebouw	Investering	M	88	82	5	0	0	0	0	9	9	9	9

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
MK Hoofddorp Planstudie	Dekking derden	M	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
MK Hoofddorp Planstudie	Investering	M	150	0	150	0	0	0	0	3	3	3	3
Kleine parkeermaatregelen 2025	Investering	M	34	34	0	0	0	0	0	2	2	2	2
OV-Ontwikkeling Hoofddorp	Investering	M	1.687	0	687	1.000	0	0	0	12	118	116	115
OV-Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer	Investering	M	1.000	0	0	1.000	0	0	0	0	70	69	68
Actieplan Verkeersveiligheid 2026	Investering	M	865	70	363	433	0	0	0	6	59	58	57
Beleidsm. Aanpassingen best. Infra 2026	Investering	M	450	0	200	250	0	0	0	4	32	31	31
BHD Fietsroute Sloterbrug - Schipholweg	Investering	M	183	0	183	0	0	0	0	12	13	12	12
DRIS-Panelen	Dekking derden	M	-215	0	-215	0	0	0	0	0	0	0	0
DRIS-Panelen	Investering	M	475	0	475	0	0	0	0	31	31	30	30
Fietsroute Nieuw-Vennep-Hoofddorp	Investering	M	100	0	50	50	0	0	0	1	7	7	7
Fietsstraat Zwanenburgerdijk	Dekking derden	M	-218	0	-218	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsstraat Zwanenburgerdijk	Investering	M	820	0	820	0	0	0	0	41	42	41	40
Knelpuntenaanpak Verkeersveiligheid 2026	Investering	M	450	0	300	150	0	0	0	5	31	31	31
Maatregelen uit VSP Hoofddorp	Investering	M	200	0	100	100	0	0	0	2	14	14	14
Maatregelen uit VSP Nieuw-Vennep	Investering	M	486	87	199	200	0	0	0	3	32	32	31
Kleine parkeermaatregelen 2026	Investering	M	75	0	75	0	0	0	0	5	5	5	5
Totaal Beleidsdoel B			**36.771**	**926**	**5.496**	**18.349**	**12.000**	**0**	**0**	**552**	**1.186**	**2.091**	**2.064**
Totaal Mobiliteit			**39.153**	**2.361**	**6.344**	**18.449**	**12.000**	**0**	**0**	**631**	**1.423**	**2.324**	**2.292**
Wonen en ruimtelijke ordening													
HFD Stadscentrum Pleinen	Dekking reserve	M	-193	0	-193	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Stadscentrum Pleinen	Investering	M	619	227	86	200	106	0	0	2	6	39	38
Etta Palmstraat	Investering	E	100	11	89	0	0	0	0	14	14	14	14
Totaal Beleidsdoel A			**526**	**238**	**-18**	**200**	**106**	**0**	**0**	**16**	**20**	**53**	**52**
NVP Pionier-Bols - Strategische grondaankopen	Investering	M	3.700	30	3.670	0	0	0	0	64	73	73	73
Totaal Beleidsdoel C			**3.700**	**30**	**3.670**	**0**	**0**	**0**	**0**	**64**	**73**	**73**	**73**
Totaal Wonen en ruimtelijke ordening			**4.226**	**268**	**3.652**	**200**	**106**	**0**	**0**	**80**	**93**	**126**	**125**
Economische zaken													
Spoorzicht-Noord Armaturen	Investering	M	50	50	0	0	0	0	0	3	3	3	3
HFD Binnenweg e.o.	Investering	E	193	193	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet in exploitatie genomen gronden	Investering	E	430	0	430	0	0	0	0	8	9	9	9
Renovatie schuur Boslaan 1A	Investering	M	190	0	190	0	0	0	0	13	13	13	13
Totaal Beleidsdoel A			**863**	**243**	**620**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**24**	**24**	**24**
Totaal Economische zaken			**863**	**243**	**620**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**24**	**24**	**24**
Kwaliteit fysieke omgeving													
Spoorzicht-Noord beplanting	Investering	M	178	26	152	0	0	0	0	10	10	10	10
HMR Park21 Algemeen	Dekking derden	M	-12.323	-10.216	-1.707	-200	-200	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Algemeen	Investering	M	11.744	10.216	1.128	200	200	0	0	-29	-29	-29	-29
Welgelegen groen bomen	Investering	M	924	0	0	0	924	0	0	0	0	37	37
Welgelegen klimaatadaptatie	Dekking derden	M	-546	0	0	-546	0	0	0	0	0	0	0
Welgelegen klimaatadaptatie	Investering	M	660	0	0	660	0	0	0	0	7	7	7
VOR 2024 Groen beplanting	Investering	M	486	485	1	0	0	0	0	19	19	19	19
VOR 2024 Groen bomen	Investering	M	8.421	3.000	2.846	2.175	400	0	0	108	258	274	270
Project Vergroenen	Investering	M	666	296	230	140	0	0	0	15	34	34	33

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
HMR Park21 Evenemententerreinen	Dekking derden	M	-3.394	-3.443	49	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Evenemententerreinen	Dekking reserve	M	-5.500	0	0	-4.400	-1.100	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Evenemententerreinen	Investering	M	9.452	3.443	2.951	1.000	2.058	0	0	53	80	323	319
HMR Park21 Polderlanden	Dekking derden	M	-1.367	-1.367	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Polderlanden	Dekking reserve	M	-3.700	0	0	0	-3.700	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Polderlanden	Investering	M	6.579	1.367	198	2.423	2.306	285	0	3	52	99	278
Project Vergroenen 2026	Investering	M	250	0	250	0	0	0	0	14	15	15	14
Project Vergroenen 2027	Investering	M	250	0	0	250	0	0	0	0	15	15	15
VOR 2025 Groen bomen	Investering	M	589	129	85	375	0	0	0	1	21	21	21
HMR Park21 Grond	Dekking derden	M	-9.647	-9.647	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Grond	Investering	M	9.647	9.647	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vergroenen van de 79 speelplekken	Investering	M	789	0	389	400	0	0	0	7	47	47	46
Begraafplaatsen	Investering	H	300	0	300	0	0	0	0	20	21	20	20
Bomen en beplanting	Investering	M	650	0	650	0	0	0	0	27	29	28	28
Totaal Beleidsdoel A			**15.108**	**3.937**	**7.521**	**2.478**	**888**	**285**	**0**	**250**	**580**	**919**	**1.088**
Spoorzicht-Noord riolering	Dekking derden	H	-380	0	-380	0	0	0	0	0	0	0	0
Spoorzicht-Noord riolering	Dekking reserve	H	-1.020	0	-1.020	0	0	0	0	0	0	0	0
Spoorzicht-Noord riolering	Investering	H	994	1.057	-63	0	0	0	0	10	10	10	10
Vervanging riolering Oranje Nassaustraat	Investering	H	1.140	113	0	312	715	0	0	0	6	40	39
Drainage Welgelegen NVP	Investering	H	2.078	1.142	412	523	0	0	0	7	53	53	52
Drainage Welgelegen	Investering	H	4.269	0	0	2.559	1.710	0	0	0	51	157	155
VOR 2024 Watergangen	Investering	H	0	0	-180	180	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2024 Watergangen	Investering	M	230	0	230	0	0	0	0	16	16	16	15
PRSW afschrijving 20 jaar 2024	Investering	H	200	66	134	0	0	0	0	12	12	12	12
PRSW afschrijving 60 jaar 2024	Investering	H	2.205	0	905	1.300	0	0	0	16	81	80	79
PRSW afschrijving 60 jaar 2025	Investering	H	2.600	1.285	315	1.000	0	0	0	7	70	69	68
VOR2024 Duiker Wethouder van Essenweg	Investering	M	1.500	1.083	417	0	0	0	0	82	82	80	79
RSH Rijsenhout Dorp - Riolering	Investering	H	350	375	-25	0	0	0	0	6	6	6	6
PRSW 2025 Watergangen	Investering	H	650	2	323	325	0	0	0	6	45	45	44
Kaj Munkweg Hoofddorp	Investering	H	60	0	60	0	0	0	0	2	2	2	2
PRSW 2026 riolering	Investering	H	4.089	0	4.089	0	0	0	0	146	154	153	151
PRSW 2027 Rioleringen	Investering	M	5.000	0	0	5.000	0	0	0	0	183	182	180
PRSW 2028 Rioleringen	Investering	M	5.000	0	0	0	5.000	0	0	0	0	183	182
PRSW 2029 Rioleringen	Investering	M	5.000	0	0	0	0	5.000	0	0	0	0	183
PRSW 2030 Rioleringen	Investering	M	5.000	0	0	0	0	0	5.000	0	0	0	0
PRSW Watergangen 2026	Investering	M	500	0	500	0	0	0	0	17	18	18	18
NVP Pionier-Bols - Riolering	Investering	H	4.300	0	0	0	0	4.300	0	0	0	0	158
Totaal Beleidsdoel C			**43.764**	**5.123**	**5.718**	**11.199**	**7.425**	**9.300**	**5.000**	**326**	**791**	**1.105**	**1.434**
HFD Stadscentrum infra	Dekking derden	M	-8.011	0	-167	-78	-7.766	0	0	0	0	0	0
HFD Stadscentrum infra	Dekking reserve	M	-288	0	0	0	-288	0	0	0	0	0	0
HFD Stadscentrum infra	Investering	M	8.557	425	1	78	8.054	0	0	0	0	30	29
BHD Herinrichting Robert Kochstraat/Kamerlingh Onneslaan	Investering	M	2.069	1.803	266	0	0	0	0	108	107	105	103
BHD Sloterbrug	Dekking derden	M	-1.557	-307	-61	-300	-889	0	0	0	0	0	0
BHD Sloterbrug	Dekking reserve	M	-1.040	0	0	0	-1.040	0	0	0	0	0	0

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
BHD Sloterbrug	Investering	M	2.597	779	10	150	1.658	0	0	0	0	115	113
Herinrichten Oranje Nassaustraat	Dekking reserve	M	-1.104	0	0	0	-1.104	0	0	0	0	0	0
Herinrichten Oranje Nassaustraat	Investering	M	1.713	145	119	200	1.250	0	0	2	6	117	115
HFD-NRD AM-locatie infra	Dekking derden	M	-3.260	-2.233	-184	0	-843	0	0	0	0	0	0
HFD-NRD AM-locatie infra	Investering	M	6.361	593	643	1.947	2.278	652	248	8	48	77	90
Spoorzicht-Noord verharding	Dekking reserve	M	-860	0	-860	0	0	0	0	0	0	0	0
Spoorzicht-Noord verharding	Investering	M	1.179	1.179	0	0	0	0	0	59	59	59	59
Spoorzicht-Noord OV-kabels	Investering	M	99	99	0	0	0	0	0	3	3	3	3
HOV Schiphol-Oost OudeMeer Rijk	Dekking reserve	M	-1.300	0	0	-1.300	0	0	0	0	0	0	0
HOV Schiphol-Oost OudeMeer Rijk	Investering	M	1.300	130	771	399	0	0	0	13	88	87	86
Herinrichten Schipholweg BHD	Dekking derden	M	-2.857	-1.457	-450	0	-950	0	0	0	0	0	0
Herinrichten Schipholweg BHD	Dekking reserve	M	-2.040	0	0	0	-2.040	0	0	0	0	0	0
Herinrichten Schipholweg BHD	Investering	M	5.645	1.453	2.192	1.000	1.000	0	0	30	55	195	192
Projecten Deltaplan RED	Dekking reserve	M	-2	0	-2	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsbrug Abbenes	Dekking derden	M	-1.036	0	-1.036	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsbrug Abbenes	Investering	M	1.613	446	1.167	0	0	0	0	22	21	21	21
Weg met 50km obv NSI	Investering	M	248	83	165	0	0	0	0	15	15	15	15
HMR Weg om de Zuid Fase overstijgend	Dekking derden	M	-3.421	-1.894	-1.527	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Weg om de Zuid Fase overstijgend	Dekking reserve	M	-12.165	0	0	-12.165	0	0	0	0	0	0	0
HMR Weg om de Zuid Fase overstijgend	Investering	M	17.692	5.013	4.288	8.091	100	100	100	48	217	219	221
DHK Snelfietsroute DE Hoek-A4	Dekking derden	M	-3.612	-3.612	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DHK Snelfietsroute DE Hoek-A4	Dekking reserve	M	-1.357	0	-1.357	0	0	0	0	0	0	0	0
DHK Snelfietsroute DE Hoek-A4	Investering	M	6.815	6.735	80	0	0	0	0	162	160	160	160
HMR Rijnlanderweg	Dekking reserve	M	-1.050	0	-1.050	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Rijnlanderweg	Investering	M	1.355	348	1.007	0	0	0	0	85	87	85	84
HFD-NRD AM-locatie infra UPM	Dekking reserve	M	-120	0	0	0	0	0	-120	0	0	0	0
HFD-NRD AM-locatie infra UPM	Investering	M	120	41	0	79	0	0	0	0	8	7	7
VOR 2024 Verhardingen	Dekking derden	M	-108	-108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2024 Verhardingen	Investering	M	15.544	7.445	5.122	2.977	0	0	0	628	926	916	905
Beleidsmaatregelen aanpassingen bestaande infra 2022	Investering	M	157	0	157	0	0	0	0	18	19	18	18
VOR 2024 OV Lichtmasten	Investering	M	173	24	0	150	0	0	0	0	12	11	11
Verkeersmaatregelen 30 km 2022	Investering	M	722	229	268	225	0	0	0	5	46	45	45
Werk met werk 30 km inrichten '23	Investering	M	800	10	90	700	0	0	0	2	56	55	54
HFD Hoofdvaart Oostzijde	Dekking derden	M	-130	0	-130	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Hoofdvaart Oostzijde	Investering	M	127	5	122	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Kruisweg	Dekking derden	M	-125	0	-125	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Kruisweg	Investering	M	117	0	117	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Beursrotonde	Dekking derden	M	-95	0	-95	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Beursrotonde	Investering	M	87	0	87	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Burg. van Willigenlaan	Dekking derden	M	-125	0	-125	0	0	0	0	0	0	0	0

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
HFD Burg. van Willigenlaan	Investering	M	117	0	117	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Planetenweg	Dekking derden	M	-85	0	-85	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Planetenweg	Investering	M	77	0	77	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2025 Verhardingen (kredietbesluit 2a)	Investering	M	1.894	74	1.481	339	0	0	0	95	130	128	126
VOR 2027 Verhardingen	Investering	M	7.667	0	0	7.667	0	0	0	0	537	529	521
H&S Sugar City - Westelijke ontsluiting	Dekking derden	M	-4.930	-4.573	-357	0	0	0	0	0	0	0	0
H&S Sugar City - Westelijke ontsluiting	Investering	M	5.210	4.774	437	0	0	0	0	15	16	15	15
RSH Rijsenhout Dorp	Investering	M	1.512	0	1.210	302	0	0	0	21	106	104	103
HFD Purmerstraat en Wormerstraat	Investering	E	466	342	124	0	0	0	0	2	2	2	2
VOR 2024 Kunstwerken/Beweegbare bruggen 30 jaar	Dekking derden	M	-159	0	-159	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2024 Kunstwerken/Beweegbare bruggen 30 jaar	Investering	M	4.579	3.873	706	0	0	0	0	174	174	172	172
VOR 2024 Verkeerreg.inst.(VRI)	Investering	M	176	128	48	0	0	0	0	10	10	10	9
VOR 2024 Damwand Bollenlaan	Dekking derden	M	-39	-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2024 Damwand Bollenlaan	Investering	M	616	433	183	0	0	0	0	26	26	26	25
HFD Binnenweg e.o.	Dekking derden	E	-124	-124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Binnenweg e.o.	Investering	E	472	340	132	0	0	0	0	2	3	3	3
HFD Beukenhorst Oost-Oost	Dekking derden	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Beukenhorst Oost-Oost	Investering	E	871	709	163	0	0	0	0	3	3	3	3
HFD Emmaschool locatie	Investering	E	65	61	4	0	0	0	0	0	0	0	0
H&S WC Nijenstraat	Investering	E	180	140	40	0	0	0	0	1	1	1	1
BHD Schuilhoeve	Investering	E	930	507	344	79	0	0	0	6	8	8	8
HFD Spoorzone Stationskwartier Fase 1	Investering	E	1.110	378	732	0	0	0	0	13	15	15	15
HFD Spoorzone Graan voor Visch Zuid Fase 1	Investering	E	1.150	268	550	332	0	0	0	10	18	18	18
LSB HOV Noordwijk-Schiphol	Dekking derden	E	-550	0	-550	0	0	0	0	0	0	0	0
LSB HOV Noordwijk-Schiphol	Dekking reserve	E	-82	0	-82	0	0	0	0	0	0	0	0
LSB HOV Noordwijk-Schiphol	Investering	E	1.429	115	976	339	0	0	0	7	59	58	58
BHD Doortrekken S106	Dekking derden	M	-9.829	-180	-9.649	0	0	0	0	0	0	0	0
BHD Doortrekken S106	Investering	M	11.063	383	10.470	210	0	0	0	17	82	81	80
NVP Pionier Bovenwijks	Dekking derden	M	-1.150	0	0	0	0	0	-1.150	0	0	0	0
NVP Pionier Bovenwijks	Dekking reserve	M	-1.150	0	0	0	0	0	-1.150	0	0	0	0
NVP Pionier Bovenwijks	Investering	M	2.900	0	100	100	1.400	100	1.200	2	4	32	34
BHD Centrum-Noord Algemeen	Investering	E	380	233	34	73	40	0	0	1	2	3	3
LSB Lisserbroek Centrum Gebied	Investering	E	200	195	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotondes Noordelijke Randweg	Dekking reserve	M	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0
Rotondes Noordelijke Randweg	Investering	M	100	0	100	0	0	0	0	7	7	7	7
F205	Dekking reserve	M	-180	0	-180	0	0	0	0	0	0	0	0
F205	Investering	M	180	14	166	0	0	0	0	12	12	12	12
Fietsroute Lincolnpark	Dekking reserve	M	-825	0	-825	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsroute Lincolnpark	Investering	M	825	257	568	0	0	0	0	51	52	51	50
HOV Haarlemmermeer Zuidwest	Dekking derden	M	-400	-100	-300	0	0	0	0	0	0	0	0

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
HOV Haarlemmermeer Zuidwest	Dekking reserve	M	-1.200	0	-1.200	0	0	0	0	0	0	0	0
HOV Haarlemmermeer Zuidwest	Investering	M	1.600	723	877	0	0	0	0	70	70	69	68
HFD Kruising Kruisweg – N201	Dekking reserve	M	-375	0	-275	-100	0	0	0	0	0	0	0
HFD Kruising Kruisweg – N201	Investering	M	375	108	167	100	0	0	0	3	24	24	23
Beleidsmaatr.aanp.bestaande infra 2023	Dekking derden	M	-97	-97	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beleidsmaatr.aanp.bestaande infra 2023	Investering	M	1.019	148	272	300	300	0	0	6	13	64	63
Welgelegen Verhardingen	Dekking derden	M	-231	0	0	0	-231	0	0	0	0	0	0
Welgelegen Verhardingen	Investering	M	4.979	0	0	2.754	2.225	0	0	0	55	332	328
Welgelegen Openbare Verlichting	Investering	M	355	0	355	0	0	0	0	13	13	13	13
Welgelegen Duurzame Veilige Inrichting	Dekking derden	M	-58	0	0	-58	0	0	0	0	0	0	0
Welgelegen Duurzame Veilige Inrichting	Investering	M	189	0	0	110	79	0	0	0	1	9	9
Kleine verkeersveiligheidsmaatregelen 2024	Dekking derden	M	-340	-140	-200	0	0	0	0	0	0	0	0
Kleine verkeersveiligheidsmaatregelen 2024	Investering	M	394	350	45	0	0	0	0	3	3	3	3
VOR 2028 Verhardingen	Investering	M	15.333	0	0	0	15.333	0	0	0	0	1.073	1.058
HFD Nieuweweg	Dekking derden	M	-120	0	-120	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Nieuweweg	Investering	M	115	3	112	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2025 Kunstwerken 10 jaar	Investering	M	1.537	217	1.109	212	0	0	0	111	178	175	172
Kleine projecten UPM	Dekking derden	M	-351	-302	-49	0	0	0	0	0	0	0	0
Kleine projecten UPM	Investering	M	1.112	967	145	0	0	0	0	41	41	41	41
Venneperweg	Dekking derden	M	-1.400	0	-700	-700	0	0	0	0	0	0	0
Venneperweg	Investering	M	2.000	0	1.000	1.000	0	0	0	5	42	41	41
Verbinding N208-A44	Investering	M	52	1	51	0	0	0	0	3	4	4	3
Beleidsmaatregelen aanpassingen bestaande infra 2025	Dekking derden	M	-200	0	-200	0	0	0	0	0	0	0	0
Beleidsmaatregelen aanpassingen bestaande infra 2025	Investering	M	800	397	53	350	0	0	0	20	34	34	34
Duurzaam veilig 30km 2025	Dekking derden	M	-50	0	-50	0	0	0	0	0	0	0	0
Duurzaam veilig 30km 2025	Investering	M	50	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Knelpuntenaanpak VKV 2025	Dekking derden	M	-400	0	-400	0	0	0	0	0	0	0	0
Knelpuntenaanpak VKV 2025	Investering	M	800	5	395	300	100	0	0	0	6	28	27
Fietsveiligheid IJweg	Investering	M	50	0	50	0	0	0	0	3	3	3	3
Bushalte SLP West	Dekking derden	M	-180	0	-180	0	0	0	0	0	0	0	0
Bushalte SLP West	Investering	M	180	0	180	0	0	0	0	0	0	0	0
Toegankelijke bushaltes	Dekking derden	M	-71	-71	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toegankelijke bushaltes	Investering	M	250	381	-132	0	0	0	0	18	18	18	18
VOR 2025 Lichtmasten (kredietbesluit 4b)	Investering	M	1.165	1.036	129	0	0	0	0	51	51	51	51
Flankerende maatregelen uitwerk.2023	Dekking derden	M	-115	0	-115	0	0	0	0	0	0	0	0
Flankerende maatregelen uitwerk.2023	Investering	M	346	2	344	0	0	0	0	16	16	16	15
Fietsverbindingen ontw.locatie	Investering	M	105	0	105	0	0	0	0	7	7	7	7
Verkeersveiligheid Zwaanshoek/Beinsdorp	Investering	M	293	0	293	0	0	0	0	20	20	20	20
P+R Nieuw Vennep	Investering	M	1.800	0	125	1.675	0	0	0	2	126	124	122

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Levensduur verlengend Sloterbrug	Dekking derden	M	-1.600	0	0	0	-1.600	0	0	0	0	0	0
Levensduur verlengend Sloterbrug	Investering	M	5.003	773	281	2.000	1.950	0	0	5	46	393	386
VOR 2025 Verkeerregelinstallaties (VRI)	Investering	M	358	194	164	0	0	0	0	21	21	20	20
CRQ SEIN Cruquiushoeve Infra	Dekking derden	M	-579	0	-579	0	0	0	0	0	0	0	0
CRQ SEIN Cruquiushoeve Infra	Investering	M	579	0	579	0	0	0	0	0	0	0	0
CRQ SEIN Cruquiushoeve Infra UPM	Dekking reserve	M	-300	0	-300	0	0	0	0	0	0	0	0
CRQ SEIN Cruquiushoeve Infra UPM	Investering	M	300	0	300	0	0	0	0	20	21	20	20
Verbreden fietsroute Oude Notweg	Dekking derden	M	-1.107	-1.107	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verbreden fietsroute Oude Notweg	Investering	M	1.117	1.107	11	0	0	0	0	1	1	1	1
VOR 2024 Kunstwerken Polanenkade	Dekking derden	M	1.522	1.522	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2024 Kunstwerken Polanenkade	Investering	M	432	427	5	0	0	0	0	98	98	98	98
VOR 2024 ANWB Bewegwijzering	Investering	M	500	198	302	0	0	0	0	55	55	54	53
HMR Kruisweg corridor	Investering	M	470	61	409	0	0	0	0	31	31	31	30
LSB Lisserbroek NKT Noord	Dekking reserve	M	-1.975	0	-1.175	-800	0	0	0	0	0	0	0
LSB Lisserbroek NKT Noord	Investering	M	1.975	72	1.103	800	0	0	0	19	137	135	133
RSH Rijsenhout Dorp Verharding	Investering	M	150	375	-225	0	0	0	0	8	8	8	8
vHGln.fietsoversteek thv.Hoofdvaart	Dekking reserve	M	-50	0	0	-50	0	0	0	0	0	0	0
vHGln.fietsoversteek thv.Hoofdvaart	Investering	M	50	0	0	50	0	0	0	0	4	3	3
Afwaarderen Hoofdweg O.vHGl-GvV.	Dekking reserve	M	-100	0	-50	-50	0	0	0	0	0	0	0
Afwaarderen Hoofdweg O.vHGl-GvV.	Investering	M	100	0	50	50	0	0	0	1	7	7	7
Fietsstrook Hoofdweg O.Achterw-Stam	Dekking reserve	M	-100	0	-50	-50	0	0	0	0	0	0	0
Fietsstrook Hoofdweg O.Achterw-Stam	Investering	M	100	0	50	50	0	0	0	1	7	7	7
Kruisweg ts. Stationskwartier en v.Willigenlaan	Dekking reserve	M	-150	0	-50	-100	0	0	0	0	0	0	0
Kruisweg ts. Stationskwartier en v.Willigenlaan	Investering	M	150	0	50	100	0	0	0	1	11	10	10
Centrum(ring) Hoofddorp	Dekking reserve	M	-150	0	-50	-100	0	0	0	0	0	0	0
Centrum(ring) Hoofddorp	Investering	M	150	0	50	100	0	0	0	1	11	10	10
Doorfietsroute Pabstlaan	Dekking reserve	M	-300	0	-200	-100	0	0	0	0	0	0	0
Doorfietsroute Pabstlaan	Investering	M	300	15	185	100	0	0	0	3	21	20	20
VOR 2029 Verhardingen	Investering	M	23.000	0	0	0	0	23.000	0	0	0	0	1.610
Kruisweg Cruquius-Oost reconstructie	Investering	M	100	0	100	0	0	0	0	7	7	7	7
Kruisweg Hoofddorp reconstructie	Investering	M	350	0	350	0	0	0	0	24	24	24	23
Venneperpad Beinsdorp reconstructie	Investering	M	407	26	142	239	0	0	0	4	26	25	25
IJweg Nieuw-Vennep	Investering	M	875	0	875	0	0	0	0	59	60	60	59
Rijnlanderweg (Turfsteen-Spottersplaats)	Investering	M	200	34	166	0	0	0	0	13	13	13	13
Frans Mahnpad	Investering	M	161	77	84	0	0	0	0	7	7	7	7
Douglassingel Schiphol-Rijk	Investering	M	1.904	268	1.136	500	0	0	0	26	98	97	96
Hillegommerdijk / Meerlaan, Beinsdorp (brug Ringvaart)	Investering	M	398	61	338	0	0	0	0	31	31	31	30
Hoofdweg / Burgemeester Pabslaan	Investering	M	471	70	401	0	0	0	0	38	39	38	38
Kaj Munkweg Hoofddorp	Investering	M	250	0	100	150	0	0	0	2	18	17	17

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
HMR Weg om de Zuid Oostelijke Aansluiting - Contractueel	Investering	M	0	112	-112	0	0	0	0	0	0	0	0
VOR 2025 Openbare verlichting kredietbesluit 4a	Investering	M	1.600	1.564	36	0	0	0	0	30	29	29	29
VOR 2025 Verhardingen kredietbesluit 2c	Investering	M	705	94	271	340	0	0	0	5	47	47	46
VOR 2025 Openbare Verlichting kredietbesluit 4c	Investering	M	30	0	30	0	0	0	0	1	1	1	1
RSH INI Rijsenhout Afronding gebiedsperspectief	Investering	M	0	-1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Weg om de Zuid Aansluiting Nelson Mandelaweg, HOV-verbinding, Driemerenweg - Contractueel	Investering	M	0	12	-12	0	0	0	0	0	0	0	0
NVP Pionier-Bols - Civiele Kosten	Investering	M	22.400	729	2.375	2.375	4.125	4.125	8.671	42	95	177	260
Kunstwerken uitvoering groot onderhoud verkeersbruggen	Investering	M	1.880	0	320	1.560	0	0	0	6	152	149	147
Uitvoering vervangen en groot onderhoud fiets- en voetgangersbruggen	Investering	M	1.570	0	100	1.470	0	0	0	2	100	99	98
Straatmeubilair	Investering	M	150	0	150	0	0	0	0	13	13	13	12
OVL - vervangen kabelnet en verslimmen meetverdeelkasten	Investering	M	1.300	0	1.300	0	0	0	0	88	90	88	87
OVL - vervangen openbare verlichting (ledverlichting) en aanbrengen openbare verlichting	Investering	M	1.055	0	618	438	0	0	0	11	40	40	40
Vervangen verkeersregelinstallaties (VRI's)	Investering	M	1.516	0	758	758	0	0	0	13	106	105	103
Kunstwerken - voorbereiding vervangen en groot onderhoud fiets- en voetgangersbruggen en damwanden	Investering	M	1.001	0	271	730	0	0	0	23	74	73	72
Groot onderhoud Bennebroekerbrug (BR0190)	Investering	M	6.200	0	1.000	5.200	0	0	0	17	537	529	521
Kunstwerken - Groot onderhoud bruggen Rijsenhout	Investering	M	467	0	117	350	0	0	0	2	40	40	39
VOR 2030 Verhardingen	Investering	M	23.667	0	0	0	0	0	23.667	0	0	0	0
Haarlem Oostpoort/Haarlemmermeer Noord	Investering	M	50	0	50	0	0	0	0	3	3	3	3
MIRT 2 Stadsstraat van Heuven Goedhartlaan fase 2	Dekking reserve	M	-200	0	-200	0	0	0	0	0	0	0	0
MIRT 2 Stadsstraat van Heuven Goedhartlaan fase 2	Investering	M	200	0	200	0	0	0	0	14	14	14	13
Verdubbeling Spoorlaan Zuidelijke Ontsluiting	Investering	M	300	0	100	200	0	0	0	2	21	21	20
Werk met werk maken 2026	Investering	M	404	0	404	0	0	0	0	27	28	27	27
Korte termijn maatregelen HOV HSA	Investering	M	120	0	120	0	0	0	0	8	8	8	8
CRQ Cruquius - Infra Maatregelen	Dekking derden	M	-47	0	-47	0	0	0	0	0	0	0	0
CRQ Cruquius - Infra Maatregelen	Investering	M	47	0	47	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Beleidsdoel D			**183.084**	**35.994**	**30.661**	**33.846**	**23.142**	**27.977**	**31.466**	**2.853**	**6.121**	**8.368**	**9.973**
Totaal Kwaliteit fysieke omgeving			**241.956**	**45.054**	**43.899**	**47.522**	**31.455**	**37.562**	**36.466**	**3.429**	**7.492**	**10.391**	**12.495**
Overzicht overhead													
FM Inrichting Gemeentehuis	Investering	E	100	0	100	0	0	0	0	12	12	12	11
FM Inrichting buitenlocaties	Investering	E	100	0	100	0	0	0	0	12	12	12	11
Totaal Onderdeel A:			**200**	**0**	**200**	**0**	**0**	**0**	**0**	**24**	**24**	**23**	**23**
Netwerk Buitenlocaties	Investering	E	256	56	0	200	0	0	0	0	55	54	53
Software vervanging en consol.	Investering	E	260	8	0	252	0	0	0	0	57	56	55
Vervanging overig ICT hardware	Investering	E	1.060	6	350	704	0	0	0	6	233	229	225
De Nieuwe Werkplek 2026	Investering	E	738	0	738	0	0	0	0	161	159	157	154
ICT Raad- en Heijezaal	Investering	E	315	0	0	315	0	0	0	0	69	68	67
ICT Nieuw Gemeentehuis	Investering	E	1.000	0	0	1.000	0	0	0	0	220	216	212

(bedragen x €1.000)		Cat.	Totale inves-tering	OHW t/m 2025	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
					2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Datacenter Netwerk + Firewall	Investering	E	363	211	0	152	0	0	0	0	76	74	73
Werkplek 2027	Investering	M	738	0	0	738	0	0	0	0	162	159	157
Werkplek 2028	Investering	M	738	0	0	0	738	0	0	0	0	162	159
Totaal Onderdeel C:			**5.469**	**281**	**1.088**	**3.362**	**738**	**0**	**0**	**167**	**1.032**	**1.176**	**1.154**
HFD Gemeentehuis VTA	Investering	E	0	927	-927	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Gemeentehuis Kelder	Investering	E	567	503	64	0	0	0	0	15	15	15	15
HFD Warmte- en koudeopslag	Dekking reserve	E	-1.645	0	-1.645	0	0	0	0	0	0	0	0
HFD Warmte- en koudeopslag	Investering	E	3.459	257	3.202	0	0	0	0	229	234	230	227
Luchtbehandeling Polderlanden	Investering	E	143	87	56	0	0	0	0	37	36	36	36
HFD Gemeentehuis - uitvoering	Investering	E	75.929	35.192	27.207	12.629	900	0	0	476	797	2.713	2.675
HFD Gemeentehuis - meubilair	Investering	E	5.490	1	799	4.200	490	0	0	14	100	894	878
HFD Gemeentehuis- sloop raadhs	Investering	E	0	4	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Flumen Investeringen	Dekking derden	E	-48	-48	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HMR Park21 Flumen Investeringen	Investering	E	47	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Servicecentrum Halfweg	Investering	E	87	0	87	0	0	0	0	6	6	6	6
Fysiek beveiligingsbeleid	Investering	M	165	0	149	15	2	0	0	3	3	19	18
HFD Gemeentehuis - Accupakket	Investering	M	850	0	385	405	60	0	0	7	16	123	121
Totaal Onderdeel D:			**85.045**	**36.971**	**29.373**	**17.249**	**1.452**	**0**	**0**	**786**	**1.207**	**4.036**	**3.976**
Totaal Overzicht overhead			**90.714**	**37.252**	**30.661**	**20.610**	**2.190**	**0**	**0**	**977**	**2.262**	**5.235**	**5.152**
Totaal Investeringsplan			**551.476**	**114.192**	**105.944**	**118.631**	**99.246**	**67.344**	**46.120**	**7.405**	**15.278**	**25.648**	**30.022**

De in het overzicht groen gearceerde bedragen betreffen investeringen die via een separaat raadsvoorstel geautoriseerd worden.

Recapitulatie investeringen per programma verdeeld in economisch en maatschappelijk nut

(bedragen x €1.000)		Totale	OHW t/m	Geplande Investeringen					Kapitaallasten			
Programma/categorie	Cat.	investe-ring	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs												
Economisch nut	E	111.974	14.604	10.840	21.306	45.874	11.889	7.361	519	1.641	3.298	5.222
Maatschappelijk nut	M	20.992	0	213	2.798	0	17.011	970	15	129	128	467
Totaal Welzijn, zorg en onderwijs		**132.966**	**14.604**	**11.053**	**24.104**	**45.874**	**28.899**	**8.331**	**534**	**1.770**	**3.426**	**5.689**
Meedoen en ontmoeten												
Economisch nut	E	32.347	12.555	5.089	4.746	7.751	884	1.323	1.186	1.330	3.052	3.191
Maatschappelijk nut	M	9.352	1.857	4.625	3.000	-130	0	0	546	883	1.071	1.055
Totaal Meedoen en ontmoeten		**41.699**	**14.411**	**9.714**	**7.746**	**7.621**	**884**	**1.323**	**1.732**	**2.213**	**4.123**	**4.246**
Mobiliteit												
Economisch nut	E	27.691	277	248	15.166	12.000	0	0	17	321	1.240	1.226
Maatschappelijk nut	M	11.462	2.084	6.096	3.283	0	0	0	613	1.102	1.084	1.066
Totaal Mobiliteit		**39.153**	**2.361**	**6.344**	**18.449**	**12.000**	**0**	**0**	**631**	**1.423**	**2.324**	**2.292**
Wonen en ruimtelijke ordening												
Economisch nut	E	100	11	89	0	0	0	0	14	14	14	14
Maatschappelijk nut	M	4.126	257	3.563	200	106	0	0	66	79	112	112
Totaal Wonen en ruimtelijke ordening		**4.226**	**268**	**3.652**	**200**	**106**	**0**	**0**	**80**	**93**	**126**	**125**
Economische zaken												
Economisch nut	E	623	193	430	0	0	0	0	8	9	9	9
Maatschappelijk nut	M	240	50	190	0	0	0	0	15	16	15	15
Totaal Economische zaken		**863**	**243**	**620**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**24**	**24**	**24**
Kwaliteit fysieke omgeving												
Economisch nut	E	6.497	3.165	2.469	823	40	0	0	45	111	111	111
Economisch nut, heffingen	H	21.834	4.040	4.870	6.199	2.425	4.300	0	232	512	646	797
Maatschappelijk nut	M	213.625	37.849	36.560	40.501	28.989	33.262	36.466	3.153	6.868	9.633	11.587
Totaal Kwaliteit fysieke omgeving		**241.956**	**45.054**	**43.899**	**47.522**	**31.455**	**37.562**	**36.466**	**3.429**	**7.492**	**10.391**	**12.495**
Overzicht overhead												
Economisch nut	E	88.222	37.252	30.128	19.452	1.390	0	0	967	2.081	4.771	4.697
Maatschappelijk nut	M	2.492	0	534	1.158	800	0	0	9	181	464	456
Totaal Overzicht overhead		**90.714**	**37.252**	**30.661**	**20.610**	**2.190**	**0**	**0**	**977**	**2.262**	**5.235**	**5.152**
Totaal Investeringsplan		**551.476**	**114.192**	**105.944**	**118.631**	**99.246**	**67.344**	**46.120**	**7.405**	**15.278**	**25.648**	**30.022**

Wijzigingen in investeringsplan ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Wonen en ruimtelijke ordening						
Spoorzone Graan voor Visch Zuid Fase 1	-332	332				
Stadscentrum Pleinen, vervallen dekking reserve	120	200	106			
Totaal Wonen en ruimtelijke ordening	212	532	106	0	0	0
Overzicht overhead						
De Nieuwe Werkplek 2026	-1.477	738	738			
Totaal Overzicht overhead	-1.477	738	738			
Totaal investeringsplan	-1.688	1.270	845	0	0	0

Toelichting

Spoorzone Graan voor Visch Zuid Fase 1
Op basis van het door de raad vastgestelde MPG 2026 is een deel van deze investering doorgeschoven naar 2027.

Stadscentrum Pleinen, vervallen dekking reserve
Bij de Voorjaarsrapportage 2026 is voor de kredietaanvraag van € 426.200 voor het project Stadscentrum – Pleinen uitgegaan van dekking vanuit de reserve Programma Stadscentrum Hoofddorp. Gebleken is dat deze reserve niet kan worden aangewend voor de dekking van dit krediet. De kredietaanvraag blijft ongewijzigd. Omdat geen alternatieve dekking beschikbaar is, komen de rente- en afschrijvingslasten die uit het krediet voortvloeien ten laste van de algemene middelen.

De Nieuwe Werkplek 2026
De vervanging van werkplekapparatuur (laptops) wordt in fases uitgevoerd in de jaren 2026 tot en met 2028. Eerder werd er van uitgegaan dat de vervanging volledig in 2026 zou plaatsvinden.

Overig

EMU saldo

In het BBV (artikel 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. EMU staat voor Economische en Monetaire Unie. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Tabel 173

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026 Volgens realisatie tot en met sept. 2026, aangevuld met raming resterende periode	2027 Volgens meerjaren raming in begroting 2027	2028 Volgens meerjaren raming in begroting 2027	2029 Volgens meerjaren raming in begroting 2027	2030 Volgens meerjaren raming in begroting 2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-7.181	4.882	4.929	19.434	3.107
2	- Mutatie (im)materiële vaste activa	52.220	86.295	70.644	42.981	17.072
3	+ Mutatie voorzieningen	-3.759	-1.454	-6.348	-1.341	-2.120
4	- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	24.167	-4.842	9.246	19.358	
5	+ Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-87.327	-78.025	-81.309	-44.246	-16.085

Recapitulatie op taakveld

Conform de voorschriften in het BBV is als uitvoeringsinformatie een recapitulatie van de budgetten per taakveld opgenomen. De taakvelden zijn verplicht voorgeschreven. Een toelichting op de taakvelden staat in het Iv3 informatievoorschrift voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen 2026. De afkortingen in de totaalregels per programma betekenen: B > Baten, L > Lasten, O > Onttrekkingen en S > Stortingen.

Tabel 174

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bestuur, samenleving en publiekscontact							
0.1 Bestuur	A	3.503	0	0	0	0	0
	C	375	344	325	325	325	325
0.2 Burgerzaken	A	1	0	0	0	0	0
	D	5.381	5.869	6.323	5.952	4.338	4.284
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	0	0	0	0	0	0
Baten		**9.260**	**6.212**	**6.648**	**6.277**	**4.662**	**4.609**
0.1 Bestuur	A	7.049	7.875	7.908	8.101	8.101	8.101
	B	572	535	508	508	508	508
	C	1.267	1.395	1.757	1.657	1.357	1.357
	D	460	520	796	796	796	796
0.2 Burgerzaken	A	717	729	947	896	896	896
	D	9.488	10.011	10.389	10.184	9.250	9.197
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	74	74	79	79	79	79
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	D	58	58	0	0	0	0
Lasten		**19.685**	**21.196**	**22.384**	**22.222**	**20.988**	**20.934**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-10.425**	**-14.984**	**-15.736**	**-15.945**	**-16.326**	**-16.325**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-10.425**	**-14.984**	**-15.736**	**-15.945**	**-16.326**	**-16.325**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Veiligheid							
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	124	84	86	86	86	86
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	2.343	2.507	1.200	1.200	1.200	1.200
	B	-12	0	0	0	0	0
	C	1.955	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
Baten		**4.410**	**5.443**	**5.086**	**5.086**	**5.086**	**5.086**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	B	18.902	20.087	20.656	20.782	20.916	20.865
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	5.968	6.598	6.617	6.743	7.744	7.744
	B	341	576	560	405	405	405
	C	1.978	2.852	3.800	3.800	3.800	3.800
Lasten		**27.189**	**30.113**	**31.632**	**31.729**	**32.865**	**32.813**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-22.779**	**-24.670**	**-26.546**	**-26.643**	**-27.779**	**-27.727**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-22.779**	**-24.670**	**-26.546**	**-26.643**	**-27.779**	**-27.727**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs							
4.2 Onderwijshuisvesting	D	2.092	1.857	1.902	1.944	1.944	1.944
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	D	5.298	4.993	4.833	4.833	4.833	4.938
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	1.920	1.962	0	0	0	0
	C	473	378	378	378	378	378
	D	372	635	737	737	737	737
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	A	0	277	109	109	109	109
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo	C	155	126	130	130	130	130
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	C	1.025	899	899	899	0	0
6.713 Dagbesteding (Wmo)	C	75	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	B	62	84	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	B	46	0	0	0	0	0
6.791 PGB Wmo	C	7	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	C	345	390	390	390	390	390
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	C	427	240	250	250	250	250
6.821 Jeugdbescherming	B	68	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	A	815	618	0	0	0	0
Baten		**13.181**	**12.459**	**9.628**	**9.670**	**8.771**	**8.876**
1.2 Openbare orde en veiligheid	A	128	86	88	88	88	88
4.2 Onderwijshuisvesting	D	14.124	13.882	13.728	15.714	18.159	20.228
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	D	11.578	11.413	11.672	11.672	11.573	11.678
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	12.719	14.183	15.971	15.133	15.481	15.480
	C	3.298	3.502	3.502	3.502	3.502	3.502
	D	715	943	762	768	762	758
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	A	652	735	735	735	735	735
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	A	2.410	2.857	2.296	2.297	2.297	2.296
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	A	2.766	3.143	3.651	3.651	3.651	3.651
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo	C	7.480	7.637	8.066	8.066	8.066	8.066
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	C	9.547	10.592	11.944	10.588	3.663	3.756
6.712 Begeleiding (Wmo)	C	8.258	9.371	9.371	9.371	9.371	9.371
6.713 Dagbesteding (Wmo)	C	3.603	3.428	3.428	3.428	3.428	3.428
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	C	742	1.066	-633	-633	-633	-633
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	A	110	86	88	88	88	88
	B	46.337	51.651	48.864	50.998	50.999	50.999
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	B	277	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	B	19.800	21.100	18.709	18.601	18.602	18.602
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	B	33	636	636	636	636	636
6.791 PGB Wmo	C	819	964	1.000	1.001	1.001	1.001
6.792 PGB Jeugd	B	2.323	2.323	2.323	2.323	2.323	2.323
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	C	345	390	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	C	309	277	288	293	291	289
6.821 Jeugdbescherming	B	2.841	3.372	3.381	3.395	3.395	3.395
6.822 Jeugdreclassering	B	413	0	0	0	0	0

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Welzijn, zorg en onderwijs							
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	C	3.125	3.118	4.269	4.269	4.269	4.269
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	A	4.360	3.166	1.916	1.916	1.916	1.916
	B	0	1.562	0	0	0	0
	C	94	2.785	1.086	197	197	197
7.1 Volksgezondheid	A	9.416	10.972	10.425	10.362	10.300	10.300
Lasten		**168.624**	**186.297**	**178.623**	**179.517**	**175.216**	**177.477**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-155.443**	**-173.838**	**-168.996**	**-169.847**	**-166.445**	**-168.601**
0.10 Mutaties reserves	D	35	35	35	35	35	35
Baten		**35**	**35**	**35**	**35**	**35**	**35**
0.10 Mutaties reserves	B	4.703	0	0	0	0	0
	D	137	112	112	112	112	112
Lasten		**4.840**	**112**	**112**	**112**	**112**	**112**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-160.247**	**-173.915**	**-169.073**	**-169.924**	**-166.522**	**-168.678**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Werk en inkomen							
1.2 Openbare orde en veiligheid	B	35	20	20	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	B	503	300	300	300	0	0
6.3 Inkomensregelingen	A	2.352	2.497	2.497	2.497	2.497	2.497
	B	41.585	41.849	41.849	41.849	41.849	41.849
6.5 Arbeidsparticipatie	A	470	31	31	31	31	31
	B	5	0	0	0	0	0
Baten		**44.950**	**44.697**	**44.697**	**44.697**	**44.397**	**44.397**
1.2 Openbare orde en veiligheid	B	30	20	20	20	20	20
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	B	435	300	300	300	0	0
6.3 Inkomensregelingen	A	2.516	2.739	2.880	2.880	2.880	2.880
	B	53.062	54.788	55.502	55.493	55.493	55.493
6.4 Begeleide participatie	A	6.731	7.102	7.027	6.664	6.704	6.700
6.5 Arbeidsparticipatie	A	5.045	4.768	5.447	5.585	5.585	5.608
	B	373	354	356	357	357	357
Lasten		**68.192**	**70.070**	**71.533**	**71.299**	**71.039**	**71.058**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-23.242**	**-25.374**	**-26.836**	**-26.602**	**-26.642**	**-26.661**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-23.242**	**-25.374**	**-26.836**	**-26.602**	**-26.642**	**-26.661**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Meedoen en ontmoeten							
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	B	3.544	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	C	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	C	1.233	1.000	1.025	1.025	1.025	1.025
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	D	155	62	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	C	713	811	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	C	5.862	6.393	6.655	6.655	6.655	6.655

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Meedoen en ontmoeten							
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	B	985	3.142	2.862	2.862	2.913	2.913
5.5 Cultureel erfgoed	B	95	123	126	126	126	126
5.6 Media	B	643	1.159	1.170	1.170	1.170	1.170
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	B	0	0	0	0	0	0
	C	13.324	3.057	900	900	900	900
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	1.484	1.944	1.864	1.678	1.571	1.571
	D	34.501	34.754	33.974	7.113	2.573	2.573
7.1 Volksgezondheid	D	1.116	630	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	D	243	0	0	0	0	0
Baten		**63.898**	**53.073**	**48.576**	**21.529**	**16.933**	**16.933**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	B	1.356	49	128	128	128	128
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	C	172	261	283	283	283	283
3.4 Economische promotie	C	27	128	131	31	31	31
4.2 Onderwijshuisvesting	C	775	791	1.008	1.254	1.354	1.402
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	D	41	62	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	C	2.505	2.914	2.172	2.022	2.022	2.022
5.2 Sportaccommodaties	C	20.030	22.172	22.117	22.187	22.055	21.893
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	B	14.980	16.114	16.082	15.825	15.863	15.792
5.4 Musea	B	1.282	1.442	1.455	1.455	1.455	1.455
5.5 Cultureel erfgoed	B	890	1.111	697	643	642	642
5.6 Media	B	7.645	8.333	7.930	7.980	8.103	8.095
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	B	71	46	46	46	46	46
	C	19.727	10.706	8.660	8.260	9.684	9.749
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	9.565	10.209	9.742	9.566	9.452	9.443
	D	32.029	33.711	33.056	11.119	2.568	2.568
6.5 Arbeidsparticipatie	D	1.815	2.429	2.000	2.000	2.000	2.000
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	D	607	629	651	651	651	651
7.1 Volksgezondheid	D	1.116	630	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	D	542	258	0	0	0	0
Lasten		**115.174**	**111.994**	**106.159**	**83.451**	**76.338**	**76.200**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-51.276**	**-58.920**	**-57.583**	**-61.922**	**-59.406**	**-59.267**
0.10 Mutaties reserves	A	2.372	967	1.590	1.340	594	594
	B	384	445	134	79	79	79
	C	1.430	1.682	808	630	2.211	2.126
Baten		**4.187**	**3.094**	**2.533**	**2.050**	**2.884**	**2.800**
0.10 Mutaties reserves	A	4.412	1.110	900	100	100	100
	B	351	73	73	73	73	73
	C	4.061	852	447	637	0	0
Lasten		**8.824**	**2.035**	**1.420**	**809**	**173**	**173**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-55.914**	**-57.861**	**-56.471**	**-60.681**	**-56.694**	**-56.640**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mobiliteit							
2.1 Verkeer en vervoer	B	405	722	259	259	259	104
2.2 Parkeren	B	42	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	A	0	25	25	25	25	25
	B	145	86	86	86	86	86
Baten		**591**	**833**	**371**	**370**	**370**	**215**
0.4 Overhead	B	9	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	B	449	669	684	684	684	684
2.1 Verkeer en vervoer	A	1.175	1.388	1.404	1.567	1.311	1.305
	B	2.961	3.357	4.139	4.292	3.924	3.759
2.2 Parkeren	A	271	296	287	290	289	288
	B	832	1.001	1.048	1.052	1.049	1.046
2.5 Openbaar vervoer	A	0	25	25	25	25	25
	B	1.126	943	926	1.061	1.250	772
Lasten		**6.822**	**7.679**	**8.513**	**8.970**	**8.531**	**7.879**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-6.231**	**-6.846**	**-8.142**	**-8.600**	**-8.161**	**-7.664**
0.10 Mutaties reserves	B	306	306	1.042	1.327	1.547	1.547
Baten		**306**	**306**	**1.042**	**1.327**	**1.547**	**1.547**
0.10 Mutaties reserves	B	3.980	1.475	200	288	0	0
Lasten		**3.980**	**1.475**	**200**	**288**	**0**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-9.905**	**-8.015**	**-7.300**	**-7.562**	**-6.614**	**-6.117**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wonen en ruimtelijke ordening							
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	43	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	384	343	352	352	352	352
7.4 Milieubeheer	B	0	1	1	1	1	1
	E	2.591	5.239	1.910	432	32	32
8.1 Ruimtelijke ordening	A	790	560	0	0	0	0
	B	5.393	59	61	61	61	61
	C	4.309	14.708	9.219	11.666	16.877	1.438
	D	251	283	292	292	292	292
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	C	12.949	57.328	63.941	58.835	57.991	66.742
8.3 Wonen en bouwen	A	3	180	0	0	0	0
	D	5.388	15.265	16.091	16.091	16.091	16.091
	E	1.282	3.404	3.317	798	0	0
Baten		**33.383**	**97.369**	**95.184**	**88.528**	**91.696**	**85.009**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	B	50	0	0	0	0	0
	C	0	79	72	87	28	-24
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	281	270	622	627	626	624
7.4 Milieubeheer	B	633	874	800	800	800	800
	E	4.122	12.569	9.060	2.364	1.962	1.955
8.1 Ruimtelijke ordening	A	2.879	3.588	2.447	1.886	538	538
	B	5.773	4.115	4.550	4.455	3.478	3.477
	C	4.301	8.696	4.241	4.737	3.419	2.470
	D	928	1.257	931	1.456	668	556

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wonen en ruimtelijke ordening							
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	C	2.074	56.074	61.193	57.546	55.157	60.906
8.3 Wonen en bouwen	A	3.103	4.490	3.594	3.277	3.186	3.182
	D	12.088	19.276	10.180	10.148	10.164	10.164
	E	1.282	3.446	3.317	798	0	0
Lasten		**37.515**	**114.733**	**101.007**	**88.182**	**80.025**	**84.647**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-4.132**	**-17.364**	**-5.823**	**345**	**11.672**	**361**
0.10 Mutaties reserves	A	26	181	158	4.401	160	160
	C	22.880	8.939	2.449	1.737	1.763	2.163
Baten		**22.906**	**9.121**	**2.607**	**6.138**	**1.923**	**2.323**
0.10 Mutaties reserves	A	2.518	1.091	897	219	48	48
	C	52.252	34.471	15.498	19.032	31.284	13.800
Lasten		**54.770**	**35.561**	**16.395**	**19.251**	**31.332**	**13.848**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-35.996**	**-43.805**	**-19.611**	**-12.768**	**-17.738**	**-11.164**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Economische zaken							
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	A	6.955	7.819	4.926	4.899	15.890	4.857
3.1 Economische ontwikkeling	A	30	20	20	20	20	20
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	453	200	0	0	0	0
	C	5.425	4.266	3.891	21.602	18.902	4.656
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.943	2.155	2.170	2.170	2.170	2.170
	B	23	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	A	0	57	59	59	59	59
8.1 Ruimtelijke ordening	C	369	1.917	229	254	0	0
Baten		**15.199**	**16.434**	**11.294**	**29.003**	**37.040**	**11.761**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	A	5.482	3.955	3.787	3.956	11.024	3.951
2.1 Verkeer en vervoer	A	5	0	0	0	0	0
	B	191	195	206	206	206	206
3.1 Economische ontwikkeling	A	778	814	818	818	818	818
	B	2.345	1.715	1.266	1.092	605	605
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	A	511	1.099	988	987	984	876
	C	363	4.161	3.556	18.390	15.486	3.579
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	1.977	2.395	2.452	2.402	2.402	2.402
	B	749	675	714	714	714	714
8.1 Ruimtelijke ordening	B	237	255	341	341	341	341
	C	369	1.507	229	254	0	0
Lasten		**13.008**	**16.771**	**14.357**	**29.160**	**32.579**	**13.491**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**2.191**	**-337**	**-3.063**	**-157**	**4.462**	**-1.730**
0.10 Mutaties reserves	A	0	245	60	60	60	60
	B	1.443	487	487	487	0	0
Baten		**1.443**	**732**	**547**	**547**	**60**	**60**
0.10 Mutaties reserves	A	138	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	0	0	0
Lasten		**138**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Resultaat programma (Saldo +O-S)		**3.496**	**395**	**-2.516**	**390**	**4.522**	**-1.670**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kwaliteit fysieke leefomgeving							
2.1 Verkeer en vervoer	D	2.559	1.916	1.367	1.367	1.367	1.367
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	999	214	215	215	215	215
6.3 Inkomensregelingen	B	94	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	C	13.831	17.463	17.748	18.182	18.121	18.773
7.3 Afval	B	28.615	29.858	33.803	33.803	33.803	33.803
7.4 Milieubeheer	D	0	20	21	21	21	21
	E	185	56	58	58	58	58
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	785	930	961	961	961	961
Baten		**47.068**	**50.458**	**54.173**	**54.607**	**54.546**	**55.198**
1.2 Openbare orde en veiligheid	D	125	160	165	165	165	165
2.1 Verkeer en vervoer	D	32.941	36.932	39.310	42.677	44.761	46.224
2.4 Economische havens en waterwegen	C	1.074	1.372	1.467	1.473	1.470	1.467
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	A	14.646	14.491	15.049	15.798	16.258	16.419
	C	187	900	914	915	915	914
6.3 Inkomensregelingen	B	852	865	934	934	934	934
7.2 Riolering	C	8.965	10.613	10.891	11.316	11.604	11.908
7.3 Afval	B	23.149	23.809	26.373	26.182	26.182	26.182
7.4 Milieubeheer	E	7.758	7.781	8.130	8.024	7.843	7.843
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	A	1.545	1.535	1.591	1.542	1.539	1.536
Lasten		**91.242**	**98.457**	**104.825**	**109.026**	**111.671**	**113.592**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-44.174**	**-48.000**	**-50.652**	**-54.419**	**-57.125**	**-58.393**

0.10 Mutaties reserves	A	131	132	132	130	0	0
	D	263	75	6	6	16	16
Baten		**395**	**207**	**138**	**136**	**16**	**16**
0.10 Mutaties reserves	D	318	426	0	0	0	0
Lasten		**318**	**426**	**0**	**0**	**0**	**0**

Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-44.097**	**-48.219**	**-50.514**	**-54.283**	**-57.109**	**-58.377**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overzicht algemene dekkingsmiddelen							
0.5 Treasury	C	11.442	9.709	9.227	8.728	8.756	8.840
0.61 OZB woningen	A	24.138	24.879	25.924	26.393	26.951	27.496
0.62 OZB niet-woningen	A	82.102	84.247	88.038	88.966	89.893	90.790
0.63 Parkeerbelasting	A	3.758	3.228	3.236	3.236	3.236	3.236
0.64 Belastingen overig	A	1.072	1.109	1.147	1.147	1.147	1.147
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	B	305.158	316.296	323.600	311.400	310.400	318.200
0.8 Overige baten en lasten	D	805	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A	7	14	14	14	14	14
3.4 Economische promotie	A	15.920	19.556	19.556	19.556	19.556	19.556
8.3 Wonen en bouwen	A	29	32	32	32	32	32
Baten		**444.431**	**459.069**	**470.772**	**459.472**	**459.985**	**469.310**
0.5 Treasury	C	496	436	7	-966	1.516	3.008

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overzicht algemene dekkingsmiddelen							
0.61 OZB woningen	A	1.071	1.110	1.171	1.171	1.171	1.171
0.62 OZB niet-woningen	A	2.748	2.908	3.139	3.139	3.139	3.139
0.63 Parkeerbelasting	A	31	42	32	32	32	32
0.64 Belastingen overig	A	51	44	44	44	44	44
0.8 Overige baten en lasten	D	1.462	9.402	17.137	8.376	9.285	12.907
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	E	-102	0	0	0	0	375
3.4 Economische promotie	A	277	273	318	318	318	318
Lasten		**6.035**	**14.215**	**21.848**	**12.113**	**15.505**	**20.994**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**438.395**	**444.854**	**448.924**	**447.358**	**444.480**	**448.316**
0.10 Mutaties reserves	D	26.297	38.167	8.523	5.520	5.670	4.163
Baten		**26.297**	**38.167**	**8.523**	**5.520**	**5.670**	**4.163**
0.10 Mutaties reserves	D	4.332	4.864	459	215	229	0
Lasten		**4.332**	**4.864**	**459**	**215**	**229**	**0**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**460.361**	**478.157**	**456.988**	**452.664**	**449.920**	**452.479**

Programma en taakveldomschrijving	Beleidsdoel	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Overzicht overhead							
0.4 Overhead	A	1.985	1.434	1.434	1.434	1.434	1.434
	B	6	0	0	0	0	0
	C	1	144	144	144	144	144
	D	70	72	72	72	72	72
	E	-61	0	0	0	0	0
Baten		**2.001**	**1.649**	**1.649**	**1.649**	**1.649**	**1.649**
0.4 Overhead	A	41.548	35.833	36.347	36.505	36.505	36.504
	B	15.370	16.484	14.057	14.057	14.057	14.057
	C	17.587	23.492	23.000	22.950	23.045	23.014
	D	15.322	15.009	16.594	14.480	15.042	14.979
	E	-7.312	-7.464	-7.685	-7.703	-7.703	-7.703
Lasten		**82.515**	**83.353**	**82.314**	**80.289**	**80.944**	**80.851**
Saldo van baten en lasten (B-L)		**-80.514**	**-81.704**	**-80.664**	**-78.640**	**-79.295**	**-79.202**
0.10 Mutaties reserves	D	0	0	82	82	82	82
Baten		**0**	**0**	**82**	**82**	**82**	**82**
Resultaat programma (Saldo +O-S)		**-80.514**	**-81.704**	**-80.582**	**-78.558**	**-79.213**	**-79.120**

Samenvattend

Baten/lasten omschrijving	JR2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal Baten	678.371	747.696	748.077	720.887	725.135	703.043
Totaal Lasten	636.000	754.877	743.195	715.959	705.701	699.936
Totaal van saldo van baten en lasten	**42.371**	**-7.181**	**4.882**	**4.929**	**19.434**	**3.107**
Totaal Baten reserves	55.569	51.661	15.507	15.835	12.217	11.025
Totaal Lasten reserves	77.202	44.473	18.585	20.675	31.846	14.133
Totaal van saldo van reserves	**-21.632**	**7.189**	**-3.079**	**-4.840**	**-19.629**	**-3.107**
Resultaat	**20.739**	**7**	**1.804**	**89**	**-195**	**-1**

Financieel verloop reserves

Tabel 175

Omschrijving (bedragen × € 1.000)	Rekening Stand 31-12-2025	Toev.	Result.	Onttrek.	Begroting Stand 31-12-2026	Toev.	Onttrek.	Begroting Stand 31-12-2027	Toev.	Onttrek.	Begroting Stand 31-12-2028	Toev.	Onttrek.	Begroting Stand 31-12-2029	Toev.	Onttrek.	Begroting Stand 31-12-2030
Algemene reserve																	
Algemene dekkingsreserve	206.733	5.223	20.738	38.167	194.527	624	8.523	186.628	215	9.761	177.081	229	5.670	171.641	–	4.163	167.478
Algemene reserve grondzaken	5.000	2.685	0	1.295	6.390	6.110	1.235	11.265	7.721	1.235	17.750	7.074	1.235	23.590	8.019	1.610	29.999
Totaal Algemene reserve	**211.733**	**7.908**	**20.738**	**39.462**	**200.917**	**6.734**	**9.758**	**197.893**	**7.935**	**10.996**	**194.832**	**7.304**	**6.905**	**195.231**	**8.019**	**5.773**	**197.477**
Bestemmingsreserves																	
Reserve Calatravabruggen	75	–	0	75	0	–	–	0	–	–	0	–	–	0	–	–	0
Reserve Haarlemmermeerse Bos	481	–	0	415	66	–	–	66	–	–	66	–	–	66	–	–	66
Reserve Indexatie subsidies woningbouw	3.765	2.400	0	–	6.165	2.400	–	8.565	2.400	–	10.965	2.400	–	13.365	2.400	–	15.765
Reserve Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	393	–	0	132	262	–	132	130	–	130	0	–	–	0	–	–	0
Reserve Maatschappelijke Voorzieningen	7.656	210	0	–	7.866	–	447	7.419	–	637	6.782	–	–	6.782	–	–	6.782
Reserve Monumenten	571	73	0	438	205	73	128	150	73	73	150	73	73	150	73	73	150
Reserve Onderwijshuisvesting	1.056	112	0	–	1.168	112	–	1.280	112	–	1.392	112	–	1.504	112	–	1.616
Reserve Pionier-BOLS	1.231	–	–	–	1.231	–	–	1.231	–	–	1.231	3.939	–	5.170	–	–	5.170
Reserve Programma stadscentrum Hoofddorp	3.855	2.432	0	426	5.861	–	–	5.861	–	288	5.573	–	–	5.573	–	–	5.573
Reserve projecten De Nieuwe Kom Nieuw-Vennep	1.044	–	–	–	1.044	–	–	1.044	–	–	1.044	–	–	1.044	–	–	1.044
Reserve Realisatiestimulans woningbouw	–	5.313	–	–	5.313	–	–	5.313	–	–	5.313	–	–	5.313	–	–	5.313
Reserve RIH	32.144	7.440	0	6.957	32.627	6.010	1.000	37.637	7.960	–	45.597	16.930	–	62.527	2.440	–	64.967
Reserve Schaalsprong	27.910	12.937	0	261	40.586	978	–	41.564	951	–	42.515	941	7	43.450	941	33	44.358
Reserve Stichting Mainport en Groen (SMG)	5.031	–	0	900	4.131	–	300	3.831	–	100	3.731	–	1.501	2.230	–	1.417	813
Reserve Toekomstbestendige werklocaties	966	–	0	245	721	–	–	721	–	–	721	–	–	721	–	–	721
Reserve Transformatie jeugdhulp	4.703	–	0	–	4.703	–	–	4.703	–	–	4.703	–	–	4.703	–	–	4.703
Reserve Versterking van de (lucht)vrachtketen	6.305	–	0	487	5.818	–	487	5.331	–	487	4.844	–	–	4.844	–	–	4.844
Reserve Wonen	2.076	731	0	181	2.626	731	158	3.200	219	160	3.258	48	160	3.146	48	160	3.034
Totaal Bestemmingsreserves	**99.263**	**31.648**	**0**	**10.517**	**120.394**	**10.304**	**2.651**	**128.046**	**11.715**	**1.874**	**137.887**	**24.442**	**1.741**	**160.589**	**6.014**	**1.682**	**164.921**
Dekking afschrijvingslasten																	
Dekking afschrijvingslasten	77.552	4.917	0	1.682	80.787	1.547	3.097	79.237	1.025	2.965	77.297	100	3.571	73.826	100	3.571	70.355
Totaal Dekking afschrijvingslasten	**77.552**	**4.917**	**0**	**1.682**	**80.787**	**1.547**	**3.097**	**79.237**	**1.025**	**2.965**	**77.297**	**100**	**3.571**	**73.826**	**100**	**3.571**	**70.355**
Totaal reserves	**388.548**	**44.473**	**20.738**	**51.661**	**402.098**	**18.585**	**15.507**	**405.177**	**20.675**	**15.835**	**410.016**	**31.846**	**12.217**	**429.645**	**14.133**	**11.025**	**432.752**

Financieel verloop voorzieningen

Tabel 176

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening	Begroting																		
	31-12-2025	Toev.	Vrijval	Onttr.	31-12-2026	Toev.	Vrijval	Onttr.	31-12-2027	Toev.	Vrijval	Onttr.	31-12-2028	Toev.	Vrijval	Onttr.	31-12-2029	Toev.	Vrijval	Onttr.	31-12-2030
Onderhoudsegalisatievoorzieningen																					
Onderhoud gebouwen	6.385	2.202		3.998	4.589	2.239		3.388	3.440	2.239		1.759	3.920	2.239		3.194	2.965	2.239		3.321	1.883
Onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte	0	190			190	95			285	95			380	95			475	95			570
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	**6.385**	**2.392**	**0**	**3.998**	**4.779**	**2.334**	**0**	**3.388**	**3.725**	**2.334**	**0**	**1.759**	**4.300**	**2.334**	**0**	**3.194**	**3.440**	**2.334**	**0**	**3.321**	**2.453**
Van derden verkregen middelen																					
Tariefsegalisatie afvalstoffenheffing	0				0				0				0				0				0
Tariefsegalisatie rioolheffing	6.709			1.967	4.742			214	4.528			649	3.879			588	3.291			1.240	2.051
Totaal van derden verkregen middelen	**6.709**	**0**	**0**	**1.967**	**4.742**	**0**	**0**	**214**	**4.528**	**0**	**0**	**648**	**3.879**	**0**	**0**	**588**	**3.291**	**0**	**0**	**1.240**	**2.051**
Verplichtingen, verliezen en risico's																					
Bovenwettelijk verlof	3.135				3.135				3.135				3.135				3.135				3.135
Pensioenverplichting wethouders[1]	6.967			293	6.674			293	6.381			6.381	0				0				0
Regeling vervroegd uittreden	658				658				658				658				658				658
Verlofsparen	1.349				1.349				1.349				1.349				1.349				1.349
Wachtgeldverplichting voormalig personeel	609	21		38	592	21		38	575	21		38	558	21		38	541	21		38	524
Wachtgeldverplichting wethouders	0	124		0	124	124		0	248	124		0	372	124		0	496	124		0	620
Totaal verplichtingen, verliezen en risico's	**12.718**	**145**	**0**	**331**	**12.532**	**145**	**0**	**331**	**12.346**	**145**	**0**	**6.419**	**6.072**	**145**	**0**	**38**	**6.179**	**145**	**0**	**38**	**6.286**
Totaal voorzieningen	**25.812**	**2.537**	**0**	**6.296**	**22.053**	**2.479**	**0**	**3.933**	**20.599**	**2.479**	**0**	**8.827**	**14.251**	**2.479**	**0**	**3.820**	**12.910**	**2.479**	**0**	**4.599**	**10.790**

1 Per 1-1-2028 wordt de pensioenverplichting wethouders overgedragen aan het ABP

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. In de Voorjaarsnota 2024 is door het Rijk besloten om het gemeentefonds vanaf 2024 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor de fondsen minder schommelen. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar.
Algemene reserve	Reserve als buffer voor risico's die de gemeente loopt. Deze reserve hoort bij het weerstandsvermogen.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds. Bekostiging vanuit het Rijk aan gemeenten op basis van maatstaven. De uitkering is gebaseerd op de financiële verhoudingswet en is vrij besteedbaar.
Bestemmingsreserve	Door de raad ingestelde reserves voor een bepaald bestedingsdoel.
Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)	Wettelijk voorschriften voor verslaggeving bij gemeenten en provincies. Hierin staan ook de inrichtingsvoorschriften voor programmabegroting en -verantwoording.
BTW-Compensatiefonds	Een begrotingsfonds waaruit gemeenten worden gecompenseerd voor een belangrijk deel van de door hen betaalde omzetbelasting. Het fonds is bedoeld om een betere afweging te maken tussen uitbesteden of zelf uitvoeren en bedoeld om meer gebruik te maken van de efficiencyvoordelen die kunnen worden behaald bij uitbesteding.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die geen effect heeft op het saldo van de programmabegroting.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten worden aan de inwoners doorgerekend. De mate waarin dit gebeurt wordt uitgedrukt in het dekkingspercentage. Bij een volledige doorbelasting is het dekkingspercentage 100%.
Doeluitkering	Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak (specifieke uitkering/spuk) (bijvoorbeeld onderwijs achterstandenbeleid en Participatiewet). Een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa (bezittingen) en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit het saldo van de programmarekening en de reserves.
Financiering	De wijze waarop wordt voorzien in de behoefte aan liquide middelen voor de exploitatie en de investeringen. Inkomsten en uitgaven verlopen niet altijd synchroon, zodat tijdelijke overschotten of tekorten ontstaan. Deze worden gereguleerd op de geldmarkt (kort geld).
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Derden zijn bijvoorbeeld sportverenigingen en welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling moet de gemeente de resterende schuld aflossen.
Gemeentefonds	Landelijk begrotingsfonds onder beheer van het ministerie van BZK, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten of baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging voor gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.

Begrip	Omschrijving
Investering	Grote uitgaven voor zaken met een meerjarig nut. De lasten van het gebruik wordt over meerdere jaren verdeeld. Deze manier van verdelen over de jaren heet afschrijven.
Jaarrekening	Het financiële deel van de twee onderdelen van de verantwoording (jaarstukken). De jaarrekening geeft per programma een analyse van de afwijkingen tussen de begroting en de rekening. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de verantwoording (jaarstukken). Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programmaverantwoording en de paragraafverantwoording.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn exploitatielasten van activa, gebaseerd op de levensduur. De rentelasten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en daarmee de rentelasten.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het tekort hoger dan de limiet, dan moet financiering plaatsvinden met lang geld.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (termijn korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (termijn langer dan een jaar).
Leges	Heffing voor een goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges rijbewijzen). Het totaal van de leges mag hooguit kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Openeinde-regelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijke bijdrage of voorziening in natura van de overheid. Dit ongeacht of deze overheid hiervoor voldoende budget heeft. Deze derde moet voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Alleen door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Precariobelasting	Rechten voor het gebruiken van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de geraamde (verwachte) baten en lasten in een bepaald jaar, opgesteld volgens het BBV. De begroting wordt door de raad vastgesteld. De programmabegroting geeft – op hoofdlijnen – inzicht in het door de raad voorgestane beleid ingedeeld in programma's en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en (indicatief) de daarop volgende drie jaren.
Programma-verantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Rechtmatigheids-verantwoording	Verantwoording aan de raad waarin het college aangeeft of er in het verslagjaar rechtmatigheidsfouten en/of -onduidelijkheden waren. Het gaat hierbij om financiële rechtmatigheid: het voldoen aan wet- en regelgeving bij het uitvoeren van financiële beheershandelingen.
Rekenrente	Voorgecalculeerde rente voor het ter beschikking stellen van gelden (lang) aan de interne organisatie.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Ze behoren daarom tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserves en bestemmingsreserves.

Begrip	Omschrijving
SiSa	Single information Single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole via een bijlage bij de jaarstukken van de gemeente op een door her Rijk voorgeschreven manier.
SPUK	Specifieke uitkering. Door een ministerie verstrekte gelden voor het uitvoeren van een specifieke taak. Een SPUK is niet vrij besteedbaar maar aan voorwaarden gehouden. Over de besteding hiervan wordt verantwoording afgelegd in de SiSa-bijlage bij de jaarstukken.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele lasten moeten door structurele baten worden gedekt.
Subsidie	Overdrachten van gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen. Deze omvatten zowel de bijstandsuitgaven als subsidies in engere zin.
Taakveld	Om de taken en activiteiten te aggregeren en te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is in het BBV voorgeschreven dat de baten en lasten van de gemeente moeten worden ingedeeld aan de hand van uniforme eenheden: de taakvelden. De taakvelden clusteren producten, diensten en activiteiten van de gemeente.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat deze regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college.
Van derden verkregen middelen	De nog niet bestede middelen, die onder stringente condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid.
Verantwoording	Ook wel jaarstukken genoemd. De verantwoording wordt opgesteld conform het BBV en is opgebouwd uit het (eigenlijke) jaarverslag en de jaarrekening. De verantwoording is de tegenhanger van de programmabegroting.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Voorzieningen	Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Er liggen verplichtingen voor de toekomst aan ten grondslag. Om die reden is een voorziening niet vrij besteedbaar. Een voorziening is een apart gezet bedrag voor voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan het tijdstip van optreden en/of de omvang per balansdatum niet exact bekend zijn. In specifieke gevallen is het vormen van een voorziening verplicht, in andere is het een keuze en onder bepaalde condities is het verboden een voorziening te vormen.
Weerstands-vermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

www.haarlemmermeer.nl

gemeente
Haarlemmermeer